

BUDGET

FÖR LANDSKAPET ÅLAND

2008

ANTAGEN AV LAGTINGET 19.12.2007

Till Ålands lagting

ALLMÄN MOTIVERING

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Sammanfattning

Landskapsregeringens förslag

Landskapsregeringen föreslår att en budget för år 2008 antas för landskapet Åland uppgående till 330.809.000 euro.

Motionerna

I anslutning till budgetförslaget har 52 finansmotioner inlämnats.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att ett anslag om 40 000 euro upptas för föreningen för Företagsam skärgård rf:s fortsatta verksamhet. Dessutom föreslås att ett anslag om 100 000 euro upptas för stöd till skogsägare för utvinning av biobränsle. I övrigt föreslås att budgetförslaget godkänns med beaktande av utskottets motiveringar i betänkandet. Utskottet omfattar vidare förslaget i finansmotion nr 16. Övriga finansmotioner föreslås förkastade.

Utskottets synpunkter

Allmän motivering

Den ekonomiska politiken

Efter det att budgetförslaget lades fram för lagtinget har en ny landskapsregering tillsatts och ett nytt handlingsprogram antagits. Som en naturlig följd av detta har en del av utskottets beredning inneburit en granskning av budgetförslaget mot bakgrund av det antagna handlingsprogrammet. Med hänsyn till denna granskning föreslås inte några större linjeändringar i betänkandet. Utskottet anser dock att budgeten är alltför expansiv och manar därför till större återhållsamhet. Det konstateras i förslaget att investeringsnivån är mycket hög, samtidigt som det uppges att klumpsumman och skattegottgörelsen enligt prognoserna kommer att plana ut under kommande år. En omständighet som bidrar till viss osäkerhet är att förhandlingar om nya kollektivavtal fortfarande pågår och att de ekonomiska konsekven-

serna av slutresultatet är något som finansutskottet kommer att få ta ställning till först i ett senare skede. Generellt konstaterar utskottet att det är ytterst viktigt att löneökningar och produktivitet håller jämna steg också inom den offentliga sektorn. Demografiska förändringar leder till att en allt större del av befolkningen kommer att utgöras av pensionärer i allt högre åldrar, vilket kommer att ställa högre krav på de yrkesaktivas produktivitet samt öka pressen på sjukvården.

I fråga om de större projekten som är upptagna i budgetförslaget önskar utskottet att landskapsregeringen med beaktande av det rådande konjunkurläget följer den tidigare antagna prioriteringsordningen utan att något projekt för den skall stoppas. Landskapsregeringen som har det övergripande ansvaret bör följa utvecklingen och styra projekten så att de kan förverkligas i en sådan ordning och i en sådan takt att de inte i onödan bidrar till en överhettning inom byggsektorn. Utskottet återkommer till de större investeringarna under respektive moment nedan.

När det gäller vissa andra viktigare frågor, projekt och reformprocesser som finns upptagna i budgetförslaget uppmanar utskottet landskapsregeringen, som närmare framgår under respektive moment, att återkomma antingen i ett meddelande alternativt i samband med en tilläggsbudget för att redogöra för landskapsregeringens planer och politiska prioriteringar. På det här sättet ges den nytillträdda landskapsregeringen möjlighet att ta ställning till dessa frågor och att utforma förslag som lagtinget ska besluta om. När det gäller eventuella andra åtgärder i handlingsprogrammet som kan få återverkningar i det nu behandlade budgetförslaget uppmanas landskapsregeringen att återkomma i en tilläggsbudget.

Beträffande den ekonomiska politiken på lite längre sikt konstateras att finansutskottet i sitt betänkande om fjolårets ordinarie budget sade att en rambudget för hela mandatperioden alltid bör överlämnas av landskapsregeringen till lagtinget under inledningen av en ny mandatperiod. I budgetförslaget omtalas också att det kan vara motiverat med ett separat meddelande i början av en mandatperiod. Enligt handlingsprogrammet har landskapsregeringen för avsikt att utarbeta en resurs- och behovsplan med ekologiska, ekonomiska och sociala mål för mandatperioden 2007-2011 med prognoser för ett längre tidsperspektiv. Planen skall också beakta det finansiella utrymmet, klimatmålen och målsättningen att stärka den sociala tryggheten för utsatta grupper. Planen som skall presenteras som ett ramdokument för budgeten skall lämnas i form av ett meddelande till lagtinget. Utskottet förväntar sig att landskapsregeringen i meddelandet redogör närmare för hur handlingsprogrammet förhåller sig till den långsiktiga budgetsituationen. Landskapsregeringen uppmanas att i rambudgeten ta sikte på en försiktig politik med stegvisa åtstramningar.

Självstyrelseutveckling

Av landskapsregeringens handlingsprogram framgår att den nya landskapsregeringen har för avsikt att under mandatperioden inleda en översyn av självstyrelselagen och att ta fram ett förslag till en åländsk konstitution. En parlamentariskt tillsatt arbetsgrupp skall se över tillämpningen av näringsrätts- och jordförvärvsbestämmelserna samt hembygdsrätten. Det senare särskilt med hänsyn till kravet på finskt medborgarskap som förutsättning för att erhålla hembygdsrätt. I enlighet med den tidigare landskapsregeringens språkpolitiska program föreslås i budgeten att anslag reserveras för språkrådets verksamhet.

Utskottet anser att det är ytterst viktigt att svenska språkets ställning stärks och att de åtgärdsförslag, bland annat tillsättandet av ett språkråd, som framgår av landskapets språkpolitiska program, verkställs med högsta prioritet.

Landskapet och kommunerna

Det nya landskapsandelssystemet tas i bruk under budgetåret. Konsekvenserna av detta är ännu inte tydliga. Enligt budgetframställningen kommer förändringarna mellan åren 2007 och 2008 i landskapsandelssystemet och övriga kompensationer, vilka är en följd av landskapsandelsreformen, att vara

i storleksordningen 5,7 miljoner euro. Utskottet konstaterar att det framdeles är nödvändigt att kommunerna håller driften under kontroll för att klara nödvändiga investeringar. Det nya systemet bör stimplera till ökat samarbete mellan kommunerna både vad gäller investeringar och administrativa tjänster. Utskottet understryker behovet av att landskapsregeringen noga följer upp det nya landskapsandelssystemets effekter och kommer med en utvärdering.

Utskottet har erfarit att Ålands kommunförbund hållit ett utbildningstillfälle om kommunernas möjligheter att tillämpa det nya systemet och planerar att hålla ytterligare ett för kommunpolitiker.

Utveckling av förvaltningen

Enligt den allmänna motiveringen under denna rubrik föreslås att en ny tjänst som byråchef inrättas vid finansavdelningens allmänna byrå. Utskottet föreslår i detaljmotiveringen till momentet att landskapsregeringen skall återkomma i en tilläggsbudget i denna fråga innan tjänsten får inrättas.

Bostadspolitiken

Det har under beredningen framkommit att det fortsättningsvis råder brist på bostäder och att det kan verka hämmande på näringslivets möjligheter att rekrytera personal utanför Åland. Utskottet stöder med hänvisning till bostadsbristen den gällande bostadspolitiken, vilket innebär att bostadsproduktion även fortsättningsvis skall stödjas med hjälp av s.k. enhetslån. Enligt vad utskottet har erfarit uppgår den beräknade subventionen totalt till 1,9 miljoner euro. Fördelat på bostadsyta blir subventionen för det befintliga belånade bostadsbeståndet drygt 2 euro per kvadratmeter och månad. För nyproduktion är subventionen 7 euro per kvadratmeter och månad.

Utskottet har vidare inbegärt uppgifter över hyresutvecklingen i landskapet. Utvecklingen av indexet för fastighetskostnader har under perioden 1995-2006 ganska exakt motsvarat ökningen av hyresnivån på Åland. Med beaktande av att kostnaderna för finansiellt kapital under samma period har sjunkit så har realhyrorna de facto ökat en aning.

Näringspolitik

Utskottet konstaterar att ÅSUB i sin konjunkturrapport hösten 2007 förväntar sig en dämpning av tillväxten år 2008. Landskapsregeringen skriver i budgetframställningen att sjöfartens långsiktiga konkurrensförutsättningar skall förbättras genom rikslagstiftning som gör att flaggbyte är ointressant för landets rederiföretag. Utskottet understryker vikten av att fortsätta ansträngningarna att få till stånd anpassningar av skattelagstiftningen för sjöfarten, bl.a. genom förnyelse av tonnagebeskattningen och bestämmelserna om reserveringar för nyinvesteringar. Utskottet konstaterar dessutom att hotell- och restaurangbranschen har en negativ långsiktig tillväxttrend samt att ÅSUB ser tecken på en negativ produktivitetstrend inom den för Åland så viktiga IT-branschen.

Utskottet har under beredningen ägnat särskild uppmärksamhet åt vissa projekt som kan bidra till en positiv utvecklingen inom turismbranschen. I landskapsregeringens handlingsprogram och i budgetens motiveringar anges att turismstrategiprogrammet skall förnyas. Viktiga nyckelpersoner och organisationer har involverats i processen. Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att arbetet redan är igångsatt och att det finns konkreta planer och målsättningar för hur processen skall drivas vidare.

Landskapsregeringen har enligt handlingsprogrammet vidare för avsikt att se till att de kringeffekter som kultur- och kongressturismen förväntas ge utnyttjas effektivt. I detta syfte skall ett "Team-Åland" bildas för att fungera som en samlande kraft.

Motionerna

Med hänvisning till betänkandets allmänna motivering och landskapsregeringens handlingsprogram föreslås att finansmotionerna nr 1, 21, 22, 23, 24 och 43 under den allmänna motiveringen förkastas.

Utskottet föreslår att finansmotion nr 16 godkänns med hänvisning till motiveringen under moment 48.01.01. Övriga finansmotioner föreslås förkastade.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1a/2007-2008

Utskottets synpunkter

Vid ärendets enda behandling den 19 december 2007 har lagtinget inte oförändrat godkänt finansutskottets betänkande nr 1/2007-2008. Ärendet har därför enligt 58 § lagtingsordningen återremitterats till finansutskottet för utlåtande över det av lagtinget fattade beslutet.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Sammandrag av ÅSUB:s konjunkturrapport hösten 2007

Tillväxten i världsekonomin kommer att hamna strax under 5 procent i år. Den globala tillväxten mattas sedan något under de närmaste två åren, men når - förutsatt att den amerikanska ekonomin återhämtar sig - möjligen upp till 4,5 procent nästa år för att sedan dämpas år 2009. Farhågor kvarstår dock i och med en alltmer spekulativ global finansmarknad med allt högre belånade aktörer, bolånekrisens återverkningar i USA, USA:s handelsunderskott och en sjunkande dollar. Men överlag ser ÅSUB hyfsade tillväxtutsikter globalt trots verkningarna av den amerikanska krisen. Vi väntar också en fortsatt god, men avmattad, tillväxt i både Finland och Sverige. Inflationen kommer dock att bli högre i båda länder.

Utsikterna för den åländska ekonomin som helhet

Högkonjunktur råder fortsättningsvis inom den åländska ekonomin, men den mattas något under de närmaste 12 månaderna. BNP-tillväxten på Åland var enligt ÅSUB:s preliminära siffror 3,8 procent i fjol och hamnar enligt vår prognos på 4,8 procent i år. Det innebär att årets tillväxt ser ut att bli den starkaste under 2000-talet. År 2008 väntar vi att tillväxten dämpas och hamnar kring 3,4 procent.

I år är det i första hand årets goda tillväxt i de stora börsbolagen; Birka Line, Viking Line och Ålandsbanken som lyfter Ålands BNP nära 5-procentsnivån. Dessa tre bolag står ensamma för 30 procent av det privata näringslivets förädlingsvärde. Den offentliga sektorns bidrag till BNP-tillväxten är mer ordinarie; sektorn väntas växa med cirka 2,6 procent i år, enligt ÅSUB:s beräkningar. Ser vi tillbaka några år så kan vi konstatera att den åländska ekonomin visar en stark positiv tillväxttrend under 2000-talet, även om de årsvisa variationerna varit stora.

Inflationen för i år beräknas hamna kring 1,5 procent. Det ökande inflationstrycket kommer sig av ett allmänt högre prisläge i omvärlden, ett högt resursutnyttjande, i synnerhet på en överhettad byggmarknad, stigande livsmedelspriser, höjd alkoholskatt, och av något stigande energipriser och högre löner. De sammantagna effekterna av detta innebär att inflationen kan stiga till 2,5 procent nästa år.

Vi kommer under den närmaste 12-månadersperioden att få leva med ett något högre *ränteläge* än vi vant oss vid under de senaste åren.

Vi har haft en sjunkande arbetslöshet under året; den öppna arbetslösheten för årets åtta första månader låg i medeltal på 2,0 procent, att jämföra med 2,2 procent under motsvarande period ifjol. Sysselsättningsläget ser ut att bli fortsatt gott under den kommande 12-månadersperioden.

Inkomstutvecklingen för *landskapet* ser fortsatt stabil ut. För år 2005 uppgick avräkningsbeloppet till 175,6 miljoner euro och till 184,4 miljoner euro år 2006. Beloppet för år 2007 beräknas i slutändan bli drygt 190 miljoner euro. Förskottet som utbetalas för nästa år uppgår till 202,8 miljoner euro. För år 2009 förväntas beloppet kunna stiga till 205 miljoner euro. Utvecklingen av den så kallade klumpsumman väntas sedan plana ut bland annat på grund av planerade skattelättnader. Kommunernas driftsekonomi stärks genom den landskapsandelsreform som träder i kraft år 2008.

Utvecklingen inom det privata näringslivet

Inom det privata näringslivet som helhet blev den totala *omsättningens tillväxt* negativ under perioden mars till oktober 2006. Detta berodde till stor del på omstruktureringar inom sjöfartssektorn. Därefter repade sig tillväxten och vände till positiv under årets sista kvartal, mycket tack vare en förbättrad omsättning inom sjöfarten. Enligt vår prognos ser tillväxten av den samlade omsättningen i det privata näringslivet ut att mattas av något under år 2007, från och med mars månad. Omsättningstillväxten ser i alla fall ut att bli starkare år 2007 än år 2006.

Sammantaget är utsikterna för såväl *passagerarrederierna* som *fraktsjöfarten* relativt goda under den närmaste 12-månadersperioden. Höjningen av skatten på alkohol på 10 - 15 procentenheter i Finland, och den planerade höjningen av skatterna på alkohol och tobak i Estland kommer förmodligen att bidra till intjäningen för passagerarrederierna nästa år. En tonnageskattereform och sänkta farledsavgifter har aviserats för nästa år. Upplösningen av frågan om försäljning av snus ombord på åländska fartyg är svår att förutsäga, men ÅSUB har utgått ifrån att det inte blir något försäljningsförbud och utflaggningar av åländska fartyg till följd av detta.

Fraktsjöfarten har haft en stabil utveckling under den senaste 12-månadersperioden. Den finska sjöburen exporten är stabil och följer fjolårets volymer, men det är den starka tillväxten inom importen som mest bidragit till uppgången i de sjöbundna frakterna till och från Finland. Den dominerande branschen inom den åländska ekonomin, 'transport- och kommunikation' uppvisade en negativ tillväxt av omsättningen under hela fjolåret. En del av förklaringen till detta är det tidigare nämnda bortfallet åsamkat av att kryssningsfartyget Birka Princess togs ur trafik vid årsskiftet 2005/2006 och såldes i mars 2006. Men vi kan också konstatera att omsättningen från rederiet Bror Husell Charter, som såldes till Bore i oktober 2005, vid årsskiftet 2006/2007 upphörde att redovisas som del av den samlade åländska omsättningen. Trots detta bortfall visar våra preliminära siffror för omsättningen inom 'transport- och kommunikation' för första halvan av år 2007 på en vändning mot en positiv tillväxt. Den negativa trenden bröts för ett år sedan. Från och med hösten 2006 började den negativa tillväxten avta. Men det dröjde ända till våren innevarande år innan den samlade omsättningen inom branschen började öka. Tillväxten vände enligt våra preliminära uppgifter och blev positiv i april, och fortsatte uppåt under årets första hälft.

Ålands Redarförening har inlett avtalsförhandlingar rörande kollektivavtalen för utrikesgående lastfartyg och passagerarfartyg med Skeppsbefälsförbundet och Maskinbefälsförbundet. Däcks- och maskinbefälens nuvarande kollektivavtal löper ut den sista september.

Sjömansunionens kollektivavtal för de utrikesgående last- och passagerarfartygen löper ut den sista februari 2008. Befälens avtal går ut sista september men det ser positivt ut beträffande uppnåendet av samförstånd. Manskapets löneavtal går ut först den 15 februari 2008. Löneförhandlingarna kommer att tidigareläggas så att de löper parallellt med förhandlingarna med befälsförbunden. Målsättningen är att uppnå 2,5-åriga avtal med både manskap och befäl så att arbetsfred skapas fram till mars 2010.

Inom *primärnäringarna* har vi kunnat konstatera att det har varit goda tider för fiskodlarna, såväl som för spannmåls- och grönsaksodlarna. Branscherna gynnas av en stark efterfrågan och höga exportpriser.

Livsmedelsindustrin har haft en mycket god omsättningstillväxt, främst på exportsidan, under den senaste 12-månadersperioden. Omsättningen inom den åländska livsmedelsindustrin visar allt sedan våren 2005 en stark positiv tillväxttrend. Branschen domineras av ett stort företag; Chips Ab, som står för två tredjedelar av omsättningen.

För branschen '*övrig industri*' kan vi däremot sammantaget avläsa en betydligt lägre tillväxttakt, även om den skiljer sig mellan den högteknologiska och internationellt inriktade industrin, som går bra, och den mer traditionella industrin som växer långsammare. Branschen består bl.a. av företag inom plast- och skogsindustri, snickerier, varv, miljöteknik, medicinsk utrustning, metallindustri och tryckerier.

Konjunkturen inom *byggbranschen* för närvarande är het och ser ut att vara så under det närmaste året. Byggföretagen har för närvarande en mycket god orderingång och beräknas ha full sysselsättning minst 12 månader framåt, vissa till och med 24 månader framåt. Småföretagen i branschen går särskilt bra. Byggsektorn har fördubblat sin volym i termer av lönesumma och omsättning under 2000-talet. Därmed framstår branschen (tillsammans med branschen övriga tjänster) som den starkaste tillväxtbranschen under de senaste åren.

Handeln uppvisar en relativt svag omsättningstillväxt under den senaste 12-månadersperioden. Delvis har detta att göra med tillfälliga nedgångar i exportvolym/värde.

Hotell- och restaurangbranschen har som helhet gått dåligt och lider av allmänt låg produktivitet. I synnerhet småföretagsamheten inom branschen framstår som lågproduktiv och på allmän nedgång. Inget tyder i nuläget på att branschens negativa långsiktiga trend är på väg att vändas. Det ser ut som om den långsiktiga (5-åriga) tillväxttrenden för branschens omsättning faktiskt kommer att bli negativ om vår prognos slår in.

Finanssektorn förutspås relativt goda utsikter trots börsoron. Stigande räntor kan komma att gynna lönsamheten. Trots den senaste tidens börsoro ser de åländska bankerna med tillförsikt på den närmaste 12-månadersperioden. De åländska bankerna har upplevt en mycket aktiv kreditefterfrågan under den senaste 12-månadersperioden. Efterfrågan på krediter till hushållen kommer nu att dämpas av de stigande räntorna, och därtill av att byggkostnaderna åkt i höjden och att det är brist på byggare. Vi kan alltså med ett högre ränteläge och en redan nu hög skuldkvot hos hushållen, förutse en viss dämpning av efterfrågan på krediter från såväl hushåll som företag. Istället får vi förmodligen se ett ökat sparande, och därmed en volymtillväxt av bankernas placeringstjänster.

Branschen '*övriga tjänster*' kan uppvisa en blomstrande småföretagsamhet och en mycket stark långsiktig volymutveckling. Skall man utnämna någon verklig tillväxtbransch i den åländska ekonomin finns förutom byggsektorn bara en kandidat, nämligen '*övriga tjänster*'. Den sistnämnda branschen består av ett stort antal småföretag och några få större; koncentrationen är mindre än i de flesta branscher. Den består av företag verksamma inom ett stort antal områden; städ-, och tvättfirmor, privata läkar- och veterinärpraktiker, advokat-, jurist- och konsultfirmor, mäklare och IT-företag m.m. Branschens omsättning har tredubblats under det senaste decenniet och kan uppvisa en starkt positiv tillväxttrend under 2000-talet. Omsättningens tillväxt låg mellan 15 och 20 procent under hela fjolåret och första kvartalet i år. Enligt våra preliminära siffror mattas den starka tillväxten av något under resten av året.

IT-företagen har uppvisat en stark växtkraft, även om vi får sätta ett frågetecken för den långsiktiga produktivitetens utvecklingen inom branschen. Mönstret i tillväxt bland de enskilda IT-företagen skiljer sig markant, men analyserar vi dem tagna tillsammans infinner sig oundvikligen vissa farhågor om produktivitetens utvecklingen i branschen. Lönernas andel av omsättningen inom branschen - ett enkelt mått på produktivitet - har legat kring 20 procent under det senaste decenniet, och knappt alls förändrats. Detta kan tyda på en dålig produktivitetstillväxt. Under den senaste 24-månadersperioden har lönernas andel av omsättningen legat klart över den långsiktiga trenden. Men vi måste också i sammanhanget minnas att det ligger i denna verksamhets natur att det kan dröja innan investeringar i personal och kompetens ger utdelning i form av en tillväxt av omsättningen.

SJÄLVSTYRELSEUTVECKLING

Åland och EU

Sedan Ålands inträde i EU år 1995 har det europeiska samarbetet kommit att påverka i stort sett alla samhällsområden och har blivit en integrerad del av det dagliga arbetet inom förvaltningen. Förutom att tillse att landskapets lagstiftning är i enlighet med EU:s gemensamma lagstiftning på de områden där landskapet har lagstiftningsbehörighet, är landskapsregeringens övergripande målsättning att öka Ålands inflytande inom EU.

Landskapsregeringen kommer fortsättningsvis att med hög prioritet arbeta för att erhålla en åländsk plats i Europaparlamentet. Under år 2007 har inom EU initierats en ändring av platsfördelningen i Europaparlamentet. Platsfördelningen skall ändras före nästa val till Europaparlamentet år 2009.

Under år 2007 har pågått en regeringskonferens som skall resultera i ett nytt fördrag som skall ändra de nuvarande fördrag som ligger till grund för EU. Detta s.k. reformfördrag skall ersätta det konstitutionella fördrag vars ikraftträdande inte mera är aktuellt. Målsättningen inom EU är att underteckna reformfördraget i slutet av år 2007 varefter fördragets ikraftträdande förutsätter ratificering av medlemsstaterna enligt deras konstitutionella bestämmelser. Det är därför sannolikt att reformfördraget kommer att behandlas av lagtinget under år 2008. Överläggningar mellan landskapet och riket om vilka åtgärder reformfördraget föranleder kommer att föras.

En arbetsgrupp med representanter från riket och landskapet har under år 2007 slutfört sitt arbete och arbetsgruppen lägger fram vissa förslag för utvecklandet av landskapets talerättspraxis. Landskapsregeringen kommer för sin del att följa upp det praktiska förverkligandet av dessa förslag. För tillfället är särskilt två s.k. fördragsbrottsärenden av intresse eftersom dessa är föremål för ett förfarande där kommissionen inför EG-domstolen kan föreslå att staten skall betala standardbelopp eller vite. Det ena ärendet rör efterlevandet av en tidigare dom om genomförandet av förbudet mot snus på Åland medan det andra rör förhållandet mellan en tidigare dom om Finlands s.k. SSO-klassificering och området Nyhamn-Båtskär.

Skattebehörighet

Den av landskapsregeringen tillsatta parlamentariska skattekommittén har kommit med sitt betänkande, och landskapsregeringen har nu att ta ställning till kommitténs förslag. Kommittén förespråkar ett fortsatt arbete för att öka det åländska självbestämmandet över den offentliga ekonomin samt till att utöka autonomins verktyg att utveckla samhället. Beroende på hur skatteinstrumentet används kunde det både bidra till ökad inflyttning och en starkare ekonomisk tillväxt. I och med EU medlemskapet har de in-

strument, t.ex. stödinstrumentet, som idag finns att tillgå, begränsats. Även om inte heller skatteinstrumentet kan användas på så sätt att vissa företag eller sektorer gynnas kunde beskattningsbehörigheten ändå bidra till att hantera svängningar i den åländska ekonomin och öka dess konkurrenskraft. Därtill skulle skatteinstrumentet bidra till att lagtinget får ökat inflytande över landskapsbudgetens inkomstsida och inte som idag enbart utöva inflytande över dess utgiftssida.

Landskapsregeringen har för avsikt att under år 2008 föra frågan till lagtinget som ett meddelande, för vidare behandling, efter att ytterligare utredningar har verkställts.

Skatteundantaget och landskapet Åland

Med anledning av att Åland står utanför EU:s skatteområde beträffande den indirekta beskattningen, tillämpas i fråga om uppbörd av mervärdesskatt EU:s tullagstiftning, den så kallade tullkodexen, vid export och import mellan Åland och resten av EU. År 2005 lämnade kommissionen ett förslag till förändring av tullkodexen, som i grunden innebär att all handel med EU skall fungera på samma sätt - utan undantag. I och med att tullkodexen styr skattegränshanteringen, är den förändring av gemenskapens tullagstiftning som kommissionen och rådet nu försöker genomföra av central betydelse också för skattegränshanteringen.

Därför har landskapsregeringen tillsammans med finansministeriet och tullstyrelsen arbetat med att i den nya tullkodexen få infört en undantagsartikel som skulle möjliggöra en förenklad handel med Åland, jämfört med det förfarande som normalt skall tillämpas mellan EU och tredje land.

Ett förslag till artikel om förenklad handel är nu på god väg att bli införd, men det är trots detta ännu oklart vilka faktiska förenklingar detta kan medföra, eftersom dessa skall materialiseras genom tullkodexens tillämpningsföreskrifter - vilka ännu inte har utarbetats. Landskapsregeringen avser dock att under kommande år fortsättningsvis aktivt arbeta med denna fråga, framförallt för att tillämpningsföreskrifterna skall bli så bra som möjligt sett ur åländskt perspektiv.

Jämställdhetspolitiken

Landskapsregeringen för diskussioner med riket om att överta mer av ansvaret för jämställdhetsområdet så att man i första skedet genom en överenskommelseförordning övertar främjandet av lagens syften för de privaträttsligt anställda. Främjandet av lagens syften sker t.ex. genom råd, anvisningar och andra initiativ. De ekonomiska konsekvenserna regleras i enlighet med principerna i självstyrelselagen.

Missbrukarfrågor

Landskapsregeringen har inlett diskussioner med justitieministeriet beträffande övertagande av lagstiftningsbehörighet för att möjliggöra dels tvångsvård av missbrukare dels strängare tillämpning av strafflagen gällande konsumtion och ringa innehav av narkotika.

INTEGRATIONSPOLITIK

Åland har idag en stark inflyttning framförallt från våra närregioner men under de senaste åren i allt högre grad även från icke nordiska länder. Över 30 % av den åländska befolkningen är inflyttad. Bruttoinflyttningen under den senaste 10-års perioden är över 10.000 personer och det finns ca 76 olika nationaliteter och ca 50 olika språk representerade.

Betydelsen av inflyttning kommer drastiskt att öka med tanke på den åldrande befolkningen. Vi behö-

ver fler invånare för att möta behoven av arbetskraft och för att finansiera den framtida välfärden. Med tanke på att hela Europa är i samma situation så behöver vi ytterligare stärka Ålands attraktionskraft. En aktiv och synlig integrationspolitik är en grundförutsättning för att det skall lyckas.

En övergripande handlingsplan skall utformas av landskapsregeringen. En handbok med information om de olika myndigheternas uppdrag skall utarbetas. Nyinflyttade skall erbjudas ett mottagande och en introduktion som påskyndar deras etablering i samhället och på arbetsmarknaden, ett basinformationsmaterial för inflyttade i skriftlig och elektronisk form och en distributionsplan utformas. Tillräckliga resurser skall finnas för en flexibel undervisning i svenska som är individuellt anpassad efter de inflyttades behov, förutsättningar och bakgrundskunskaper samt stödåtgärder för barn och ungdomar samt vuxna från förskola till högskola. Arbetet med valideringssystem påskyndas så att inflyttade snabbt och smidigt kan få tidigare utbildning och annan kompetens erkänd. Landskapsregeringen kommer att arbeta för en nolltolerans mot rasism och diskriminering på grund av härkomst.

FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN

Landskapsregeringen avser att tillsammans med berörda aktörer fortsätta arbetet för genomförande av likalönsprincipen och jämställdheten i arbetslivet. Likalönskommissionen fortsätter det påbörjade arbetet.

Alla former av våld i nära relationer är en kränkning av mänskliga rättigheter. Landskapsregeringen kommer att ytterligare utveckla och effektivisera arbetet inom ramen för kvinnofrid så att man vidtar åtgärder för att igångsätta gruppverksamhet för utsatta kvinnor.

Landskapsregeringen kommer också att undersöka möjligheterna att starta upp ett samarbete kring öppnandet av en kris- och rådgivningstelefon för män.

Landskapsregeringen kommer under året att, utgående från ÅSUB:s utredning, följa upp utvecklingen av speciellt kvinnors företagande på Åland.

Landskapsregeringen har inlett en storsatsning på utbildning i jämställdhet i de åländska grundskolorna, där tyngdpunkten ligger på år 2008.

EKONOMISK POLITIK

Budgetprocessen

Beträffande arbetet med att koppla den långsiktiga ekonomiska planeringen till den årliga budgetprocessen konstaterade landskapsregeringen i budgeten för år 2007 att det mest ändamålsenliga tillvägagångssättet sannolikt är att återgå till att i samband med det årliga budgetförslaget översiktligt redogöra även för de mer långsiktiga utvecklingsplanerna och deras inverkan på landskapets ekonomi. Vidare konstaterades att ett separat meddelande kunde vara motiverat i början av en mandatperiod.

Med beaktande av det förestående lagtingsvalet avser därför inte den här regeringen att i föreliggande budgetförslag närmare redogöra för de långsiktiga planerna beträffande den ekonomiska politiken. Denna redogörelse överläts istället till den tillträdande regeringen, som förslagsvis under inledningen av år 2008 skulle lämna ett meddelande till lagtinget, omfattande målsättningarna för hela den kommande

mandatperioden (2008 - 2011).

Vad avser budgetprocessens tidsmässiga planering och placering har landskapsregeringen under år 2007 tillämpat en modell med ett tidigarelagt tidsschema. I enlighet med detta påbörjades budgetberedningen redan i maj för att slutligen resultera i ett budgetförslag som kunde överlämnas till lagtinget i slutet av oktober. Det är ännu för tidigt för att slutligt kunna utvärdera resultatet av denna tidigarelagda schemaläggning, men de inledande erfarenheterna visar på ett övervägande positivt resultat. Landskapsregeringen anser därför att det finns goda skäl att även fortsättningsvis, med viss justering, tillämpa ett tidigarelagt schema för budgetprocessen.

I detta budgetförslag finns även en uttalad målsättning att under kommande år aktivt arbeta med att förnya och effektivisera budgetprocessens övriga delar. Det finns ett uttalat behov av att förenhetliga budgetstrukturen, i syfte att underlätta jämförelsen mellan de olika avdelningarna. Dessutom finns ett behov av att utveckla innehållet kvalitetsmässigt, bland annat genom tydligare målformuleringar och införande av relevanta mätetal. För att förbättra budgetstyrningen bör även en översyn av resultatuppföljningen göras så att de olika budgetkapitlens verksamhetsresultat gradvis förtydligas.

Budgetsituationen

Landskapsregeringen konstaterar att budgetsituationen för närvarande är relativt god till stor del beroende på att avräkningsbeloppet ökar i förhållandevis snabb takt för tillfället samt av att nivån på skatte-gottgörelsen fortfarande är hög trots att den förväntade skattegottgörelsen för skatteåret 2006 sjunker jämfört med ett år tidigare. Landskapsregeringen bedömer att det ackumulerade budgetöverskottet vid utgången av år 2007 uppgår till ca 27.800.000 euro vilket belopp har beaktats som inkomst i föreliggande förslag till budget. I förslaget till budget för år 2008 ingår en överföring till utjämningsfonden om 10.000.000 euro. Utjämningsfonden uppgår därmed till totalt drygt 47,8 miljoner euro. Det ackumulerade överskottet i föreliggande budgetförslag uppgår till 7.047.000 euro, vilket belopp föreslås som överföring till följande budgetår.

Landskapsregeringen konstaterar att investeringsnivån är exceptionellt hög i 2008 års budgetförslag bl.a. till följd av slutraten för färjanskaftningen, inledande av byggande av golfbana, satsningar på Bomarsundsområdet samt fortsatta utbyggnader för hälso- och sjukvårdens behov. Därtill har landskapsregeringen beaktat högre anslag för den nyligen genomförda landskapsandelsreformen, vilken stärker kommunernas ekonomi. I budgetförslaget har landskapsregeringen beaktat anslag för såväl en höjning av barnbidragen som studiestöden. Det allmänna avdraget som infördes år 2007 fortsätter även år 2008 och kommunerna kompenseras fullt ut för inkomstbortfallet. Landskapsregeringen erfar dock att landskapets budgetekonomiska situation på sikt fortsatt fordrar åtgärder för att en långsiktig balans skall kunna upprätthållas. Landskapsregeringen noterar speciellt att utfallet av de förestående kollektivavtalsförhandlingarna är av stor betydelse för konsumtionsutgifternas utveckling de kommande åren. Landskapsregeringen konstaterar att nivån på lönekraven är oroande. I föreliggande budgetförslag uppgår de budgeterade personalkostnaderna till ca 100,6 miljoner euro och konsumtionsutgifterna totalt sett till ca 166,9 miljoner euro. Detta sammantaget medför en betydande press på budgetekonomin under de närmaste åren och fordrar överväganden, prioritetsordningar, driftskostnadseffekter m.m. Samtidigt är det viktigt att hålla fokus på det mer grundläggande behovet av överväganden beträffande nivåer på samhällsservicen, sätten att tillhandahålla denna och rollfördelningarna mellan olika samhällsaktörer, eftersom landskapets budgetbalans på lång sikt, inte utan detta fokus och successiva åtgärder kommer att kunna upprätthållas.

Omslutningen i det budgetförslag som landskapsregeringen nu förelägger lagtinget ökar med 6,8 % och förslaget balanserar på 330.809.000 euro.

Nedanstående jämförelse av utgifter och inkomster åren 2007 - 2008 bygger på antagen budget för år 2007 inklusive första tilläggsbudgeten i förhållande till landskapsregeringens förslag till budget för år 2008. Vid bedömningen av förändringarna kan noteras bl.a. följande

Allmänt

- kollektivavtalen har löpt ut hösten 2007 och förhandlingar om nya avtal är aktuellt. Landskapsregeringen har i budgetförslaget reserverat en viss pott för öknings till följd av nya kollektivavtal. Därtill påverkas konsumtionsutgifterna av allmänna prisökningar samt till viss del av inverkan av graden av användning av tidigare års anslag och volymförändringar

Ht 41

- utgifterna under lagtinget ökar främst till följd av förändrad arvodering av lagtingsledamöterna

Ht 42

- under landskapsregeringens huvudtitel har utrymme skapats genom omprioriteringar och ökad användning av tidigare års anslag för såväl utgifter för språkrådet som den nya myndigheten datainspektionen. Såväl inkomster som utgifter för skärgårdssamarbetet och Interreg III minskar

Ht 43

- konsumtionsutgifterna under kansliavdelningens förvaltningsområde minskar totalt sett med 5,7 % till följd av att budgeteringen av motorfordonsbyrån överflyttas till trafikavdelningens förvaltningsområde. Bortser man från denna budgettekniska förändring ökar konsumtionsutgifterna med ca 1,6 %. I utgifterna år 2007 ingick anslag för det lagtingsval som anordnades i oktober 2007. Användningen av tidigare års anslag ökar med 53.000 euro till år 2008
- överföringsutgifterna under kansliavdelningens huvudtitel ökar med 15,1 % till år 2008. Största enskilda ökningen, 300.000 euro, är för räntestöd för bostadsproduktion. Anslaget för understöd för befrämjande av förnybar energi ökas med 100.000 euro. Därtill har anslagen för politisk information och politisk verksamhet ökats med sammanlagt 76.000 euro till år 2008 och motsvaras av samma ökning av inkomster ur statsanslag
- investeringsutgifterna under kansliavdelningens förvaltningsområde påverkas år 2007 av delanslag för renovering av Självstyrelsegården samt anslag för anskaffning av alarmeringsutrustning för alarmcentralens och polismyndighetens behov. I föreliggande förslag till budget har landskapsregeringen sammanfört budgeteringen av investeringsutgifter för en betydande del av landskapets fastigheter, vilket förklarar ökningen jämfört med 2007 års nivå
- lån och övriga finansinvesteringar ökar till följd av högre anslag för bostadslån i budgetförslaget för år 2008 jämfört med budgeterat anslag år 2007. Ökningen av låneanslaget är 2.500.000 euro samtidigt som fullmakten att ge förhandsbesked om bostadslån till hyreshus från 2009 års budget minskats i motsvarande grad
- inkomsterna under kansliavdelningens förvaltningsområde minskar främst till följd av att motorfordonsbyråns inkomster överförs till trafikavdelningens förvaltningsområde. Därtill föreslås något lägre inkomster för fastighetsförvaltningen, försäljning av fastigheter samt för Ålands polismyndighet

Ht 44

- konsumtionsutgifterna under finansavdelningens huvudtitel ökar med 380.000 euro för de pensionsrelaterade utgifterna och 602.000 euro för övriga utgifter inom finansavdelningens förvaltningsområde. Ökningarna beror främst på utgifter för utvecklingsarbete, IKT- och systemutveckling och -byten samt anslag för finansavdelningens allmänna förvaltning. 201.000 euro av ökningen förklaras med lägre användning av tidigare års anslag
- överföringsutgifterna under finansavdelningens förvaltningsområde förändras från år 2007 till år

2008 så att anslagen för understöd till kommunerna minskar totalt sett med 300.000 euro medan anslagen för understöd ur penningautomatmedel ökar sammanlagt med 1.331.000 euro

- investeringsutgifterna ökar i förslaget för år 2008 till följd av högre delanslag för uppförandet av Alandica kultur & kongress
- i budgetförslaget för år 2008 föreslås ett lägre anslag för utgivande av lån ur penningautomatmedel jämfört med år 2007
- inkomsten för delfinansiering av Alandica kultur & kongress ökar till 4.800.000 euro år 2008 från en inkomst om 4.500.000 euro i budgeten för år 2007. Avkastningen av Ålands Penningautomatförenings verksamhet ökar med 2.000.000 euro från 18.000.000 euro i budgeten för år 2007 till 20.000.000 euro i föreliggande förslag till budget. I budgetförslaget för år 2008 görs en budgetteknisk förändring såtillvida att inkomsten (264.000 euro) från Posten Åland upptas under finansavdelningens förvaltningsområde mot att i budgeten för år 2007 ingick Posten Åland under kansliavdelningens förvaltningsområde (0 euro). Därtill ökar överföringen från pensionsfonden med 200.000 euro

Ht 45

- konsumtionsutgifterna under social- och miljöavdelningens huvudtitel ökar med sammanlagt 5,4 procent i förslaget för år 2008 främst beroende på att anslaget för Ålands hälso- och sjukvårds verksamhet stiger med 2.720.000 euro. Ett anslag om 845.000 euro har överförts från ÅHS till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet som inleder verksamheten från ingången av budgetåret. De övriga konsumtionsutgifterna under avdelningen ökar med 214.000 euro
- överföringsutgifterna under social- och miljöavdelningens huvudtitel minskar med sammanlagt 181.000 euro. Förutom mindre förändringar inverkar främst följande ökning och minskningar: barnbidragen föreslås höjda fr. 1.3.2008 (500.000 euro), landskapsandelarna till kommunerna ökar till följd av landskapsandelsreformen (1.352.000 euro), understöd ur penningautomatmedel för social och miljöverksamhet (240.000 euro) samt understöden för vatten- och avloppsåtgärder respektive främjande av avfallshanteringen minskar jämfört med budgeten för år 2007 (2.353.000 euro)
- investeringsutgifterna ökar år 2008 p.g.a. ökade anslag för anskaffningar, byggnadsinvesteringar samt om- och tillbyggnad vid Ålands hälso- och sjukvård
- inkomsterna vid Ålands hälso- och sjukvård är i det närmaste oförändrade jämfört med år 2007 trots att inkomster om 153.000 euro har överförts till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Social- och miljöavdelningens övriga inkomster ökar något

Ht 46

- ökningen av konsumtionsutgifter under utbildnings- och kulturavdelningens huvudtitel föranleds av något högre anslag för nya EU-delfinansierade projekt samt av att användningen av tidigare års anslag minskar jämfört med år 2007. Utöver detta ökar anslagen för konsumtionsutgifter med sammanlagt 744.000 euro motsvarande en ökning om 2,6 % jämfört med år 2007
- överföringsutgifterna under utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde ökar med sammanlagt 4.453.000 euro. Vid jämförelsen kan förutom mindre förändringar bl.a. beaktas att anslaget för studiepenning minskar med 127.000 euro trots att nivån på studiestödet föreslås höjd eftersom antalet studerande som lyfter studiestöd är minskande, att inget landskapsunderstöd för hemslöjdsutbildning föreslås år 2008 jämfört med ett anslag om 180.000 euro år 2007, att anslag om 255.000 euro för understöd för 4/mbk Pommerns underhåll upptogs i budgeten för år 2007, att landskapsandelarna under huvudtiteln ökar med sammanlagt 2.918.000 euro till år 2008, att anslaget för understöd för Ö-spelen på Åland år 2009 ökar med 255.000 euro jämfört med budgeten för år 2007, att anslaget för understöd för utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum ökar med 700.000 euro i förslaget för år 2008 samt att anslagen för det EU-delfinansierade programmet ökar med sammanlagt 922.000 euro till följd av att två års finansieringsram upptas i budgetförslaget för år 2008
- investeringsutgifterna minskar i förslaget för år 2008 med 2.474.000 euro jämfört med 2007 års

budget. Förändringen föranleds dels av en budgetteknisk förändring emedan alla byggnadsinvesteringsanslag förutom under museibyran har överförs till fastighetsförvaltningen under kansliavdelningens förvaltningsområde, dels av att det i budgeten för år 2007 upptogs anslag för såväl uppförandet av museimagasinet som utvecklande av Kastelholms kungsgård. Därtill ingår högre anslag för utvecklande av Bomarsund i förslaget för år 2008. I budgetförslaget för år 2008 ingår ett anslag om 500.000 euro för uppdatering av simulator vid Högskolan på Åland

- vid jämförelsen av inkomsterna under utbildnings- och kulturavdelningen kan bl.a. noteras att inkomsten från Europeiska socialfonden ökar med 489.000 euro år 2008, att inkomsterna om 460.000 euro vid Ålands sjösäkerhetscentrum föreslås nettoförda under utgiftsmomentet i föreliggande budgetförslag

Ht 47

- konsumtionsutgifterna under näringsavdelningens huvudtitel ökar med sammanlagt 290.000 euro bl.a. med anledning av att användningen av tidigare års anslag minskar med 238.000 euro i budgetförslaget för år 2008. Därtill kan beaktas att anslaget för Åland i Helsingfors utgår år 2008 medan det ingår tillfälligt ökade anslag för försöksverksamheten bl.a. med anledning av ackreditering av laboratoriet
- överföringsutgifterna under näringsavdelningens huvudtitel ökar sammanlagt med 2.145.000 euro i budgetförslaget för år 2008 i jämförelse med budgeten för år 2007. Ökningen kan i det närmaste helt förklaras med ökade överföringsutgifter till lanthuset för nationellt finansierade stöd och anslag för landbygdsutvecklingsprogrammet med en sammanlagd ökning om 2.028.000 euro. Anslagen för innovativa programmet utgår år 2008, medan i stort sett motsvarande ökning föreslås för Ålands program för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007 - 2013 eftersom finansieringsramen för såväl år 2008 som år 2009 ingår i föreliggande förslag till budget
- vid jämförelsen av investeringsutgifterna skall beaktas att det föreslås ett anslag om 3.500.000 euro för byggande av golfbana i Godby/Ämnäs i budgetförslaget för år 2008
- lån och övriga finansinvesteringar minskar år 2008 till följd av att det varken föreslås anslag för produktutvecklingslån eller aktieteckning i bolag i förslaget för år 2008
- inkomsterna i budgetförslaget för år 2008 ökar med 1.008.000 euro. Ökningen kan i stort sett helt förklaras med ökad inkomst från EU för delfinansiering av programmet för landsbygdens utveckling 2007 - 2013. Inkomsten för innovativa programmet utgår år 2008, medan i stort sett motsvarande ökning föreslås för Ålands program för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007 - 2013 eftersom finansieringsramen för såväl år 2008 som år 2009 ingår i föreliggande förslag till budget

Ht 48

- konsumtionsutgifterna under trafikavdelningens huvudtitel ökar med sammanlagt 1.193.000 euro varav 700.000 euro utgörs av att motorfordonsbyran flyttas från kansliavdelningens förvaltningsområde till trafikavdelningen. I övrigt utgörs ökningen främst av utgifter för sjötrafiken. Vid jämförelsen bör beaktas att ökningen är 710.000 euro lägre p.g.a. budgettekniska förändringar till följd av att sjötrafikens inkomster föreslås nettoförda år 2008
- överföringsutgifterna ökar främst p.g.a. att understödet för varutransporter i skärgården upptas som ett separat moment i förslaget för år 2008. I 2007 års budget ingick motsvarande utgifter under sjötrafikens konsumtionsutgifter
- investeringsutgifterna minskar främst till följd av att anslaget för vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten delvis finansieras med användning av tidigare års anslag
- inkomsterna under trafikavdelningen påverkas av att inkomster för motorfordonsbyran upptas i förslaget för år 2008. Denna ökning motsvaras i stort sett av att inkomsterna för sjötrafiken nettoförs under konsumtionsutgifterna

Ht 49

- vid bedömningen av finansieringsutgifterna bör beaktas att det i budgetförslaget för år 2008 ingår anslag om 10.000.000 euro för överföring till utjämningsfonden
- finansieringsinkomsterna ökar år 2008 främst till följd av högre avräkningsbelopp och återbäring av lotteriskatt samt ökade ränteinkomster. Skattegottgörelsen förväntas, på basis av förhandsuppgifter om beskattningen för år 2006, sjunka avsevärt i förhållande till utfallet för 2005 års beskattning. Inkomsten från föregående års överskott ökar emedan bokslutet för år 2007 förväntas uppvisa ett överskott på 27.800.000 euro.

JÄMFÖRELSE AV UTGIFTER OCH INKOMSTER ÅREN 2007 - 2008								
HUVUDTITEL	UTGIFTER			INKOMSTER		NETTOUTGIFTER		
	År 2007 Grund + tb I 1.000 euro	År 2008 Lr:s förslag 1.000 euro	Förändring 2007 - 2008 %	År 2007 Grund + tb I 1.000 euro	År 2008 Lr:s förslag 1.000 euro	År 2007 Grund + tb I 1.000 euro	År 2008 Lr:s förslag 1.000 euro	Förändring 2007 - 2008 %
HT 41 LAGTINGET	-2 514	-2 743	9,1%	2	2	-2 512	-2 741	9,1%
Konsumtionsutgifter	-2 514	-2 743	9,1%					
HT 42 LANDSKAPSREGERINGEN	-2 569	-2 574	0,2%	226	203	-2 343	-2 371	1,2%
Konsumtionsutgifter	-2 569	-2 574	0,2%					
Överföringsutgifter	0	0	0,0%					
HT 43 KANSLIAVDELNINGEN	-19 892	-25 070	26,0%	4 047	3 064	-15 845	-22 006	38,9%
Konsumtionsutgifter	-9 994	-9 429	-5,7%					
Överföringsutgifter	-3 598	-4 141	15,1%					
Investeringsutgifter	-1 300	-4 000	207,7%					
Lån och övriga finansinv.	-5 000	-7 500	50,0%					
HT 44 FINANSIAVDELNINGEN	-48 804	-52 987	8,6%	31 220	33 994	-17 584	-18 993	8,0%
Konsumtionsutgifter	-20 555	-21 537	4,8%					
Överföringsutgifter	-20 169	-21 200	5,1%					
Investeringsutgifter	-2 100	-4 750	126,2%					
Lån och övriga finansinv.	-5 980	-5 500	-8,0%					
HT 45 SOCIAL- OCH MILJÖ- AVDELNINGEN	-100 011	-109 129	9,1%	8 393	8 565	-91 618	-100 564	9,8%
Konsumtionsutgifter	-69 414	-73 193	5,4%					
Överföringsutgifter	-28 447	-28 266	-0,6%					
Investeringsutgifter	-2 000	-7 520	276,0%					
Lån och övriga finansinv.	-150	-150	0,0%					
HT 46 UTBILDNINGS- OCH KULTUR- AVDELNINGEN	-52 437	-55 414	5,7%	2 556	2 547	-49 881	-52 867	6,0%
Konsumtionsutgifter	-28 336	-29 334	3,5%					
Överföringsutgifter	-20 081	-24 534	22,2%					
Investeringsutgifter	-4 004	-1 530	-61,8%					
Lån och övriga finansinv.	-16	-16	0,0%					
HT 47 NÄRINGS- OCH AVDELNINGEN	-25 465	-31 215	22,6%	4 311	5 319	-21 154	-25 896	22,4%
Konsumtionsutgifter	-6 126	-6 416	4,7%					
Överföringsutgifter	-19 139	-21 284	11,2%					
Investeringsutgifter	0	-3 500						
Lån och övriga finansinv.	-200	-15	-92,5%					
HT 48 TRAFIKAVDELNINGEN	-33 560	-33 580	0,1%	1 036	1 069	-32 524	-32 511	0,0%
Konsumtionsutgifter	-20 435	-21 628	5,8%					
Överföringsutgifter	-2 240	-2 394	6,9%					
Investeringsutgifter	-10 885	-9 558	-12,2%					
HT 49 FINANSIERINGSUTGIFTER	-24 409	-18 097	-25,9%	257 870	276 046	233 461	257 949	10,5%
Övriga utgifter	-24 409	-18 097	-25,9%					
TOTALT	-309 661	-330 809	6,8%	309 661	330 809			
Konsumtionsutgifter	-159 943	-166 854	4,3%					
Överföringsutgifter	-93 674	-101 819	8,7%					
Investeringsutgifter	-20 289	-30 858	52,1%					
Lån och övriga finansinv.	-11 346	-13 181	16,2%					
Övriga utgifter	-24 409	-18 097	-25,9%					

LANDSKAPET OCH KOMMUNERNA

Verknningar av landskapsandelsreformen

På basen av slutrapporten i den av utredaren Robert Lindfors utarbetade förstudien om utvecklande och finansiering av den kommunala välfärdsservicen, lämnade landskapsregeringen i april 2007 en lagframställning till lagtinget, i vilken en reform av landskapsandelssystemet föreslogs. Denna lagframställning godkändes sedermera av lagtinget den 6 juni 2007. Lagen trädde i kraft den 1 oktober 2007 och tillämpas första gången på landskapsandelar och finansieringsunderstöd som fastställs för verksamhetsåret 2008. Nedan följer en sammanfattning av lagens huvudsakliga innehåll:

Den enskilt största förändringen består i att landskapsandelarna för anläggningskostnader helt slopas för alla kommuner utom de i bosättningsstrukturgrupp 1. Även för dessa kommuner sänks nivån för landskapsandelarna från 60 - 65 % till 20 % av anläggningskostnaderna. Samtidigt höjs nivån när det gäller landskapsandelarna för driftskostnaderna, dels genom att basbeloppen för de uppgiftsbaserade landskapsandelarna räknas upp utgående från de verkliga kostnaderna år 2005 och dels genom en justering av koefficienterna. Inom socialvårdsområdet införs även särskilda landskapsandelar för specialomsorg, barnskydd och missbrukarvård. Dessutom införs bestämmelser om ett nytt basserviceindex för Åland, som bättre speglar förändringar i den kommunala kostnadsnivån. När det gäller bosättningsstrukturgrupperingen utökas antalet grupper från fyra till åtta. På så sätt medför övergången från en grupp till en annan inte så stora förändringar.

Den skatteutjämning som tidigare tillämpats ersätts av komplettering av skatteinkomsterna enligt den modell som tillämpades fram till och med år 2003. Kompletteringen beräknas med kommunens intäkter från förvärvsinkomstbeskattningen som grund. Till intäkterna räknas även kompensation för avdrag som hör till förvärvsinkomstbeskattningen. Däremot skall inte längre samfundsskatten eller kompensationen för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst beaktas. Samtidigt utvidgas lagstiftningen om kompensation till kommunerna för det allmänna avdraget så att den även omfattar kompensation för övriga avdrag som skiljer sig från avdragen vid kommunalbeskattningen i riket. Också reglerna för kompensationen för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst överförs till denna lagstiftning.

Ett nytt samarbetsunderstöd införs. Detta kan beviljas kommuner för rationaliserings- och samarbetsutvecklande åtgärder som vidtas tillsammans med en eller flera andra kommuner. Dessutom förlängs det sammanslagningsunderstöd som finns inom ramen för lagstiftningen om kommunindelning, från att gälla under två år till att gälla under fem år.

Slutligen upphävs den regel som garanterar kommunerna rätten till lån och bidrag enligt likartade grunder som kommunerna i riket. Enligt landskapsregeringens bedömning är det en förutsättning för att förslaget skall kunna genomföras.

De föreslagna ändringarna tillämpas från och med verksamhetsåret 2008. Eftersom basbeloppen för landskapsandelarna för driftskostnaderna skall fastställas senast den 15 oktober trädde lagen i kraft den 1 oktober 2007 för de bestämmelser som rör dem. De bestämmelser som rör landskapsandelarna för anläggningskostnader träder i kraft den 1 januari 2008. Ingen övergångsperiod finns.

Däremot har landskapsregeringen på basen av finansutskottets betänkande beslutat att vissa anläggningsprojekt intagna i socialvårdsplanen eller finansieringsplanen för utbildnings- och kulturverksam-

het, och vars förverkligande är planerat att ske senast under år 2008, kan erhålla landskapsandel förutsatt att landskapsregeringen beviljar detta senast den 31.12.2007. Efter denna tidpunkt är det endast möjligt för kommuner i bosättningsstrukturgrupp 1 att erhålla stöd för anläggningsprojekt.

Landskapsregeringen konstaterar att den ekonomiska konsekvensen av reformen är en betydande ökning av överföringarna från landskapet till kommunerna. Detta kommer att inverka positivt på kommunernas ekonomi och i motsvarande grad öka belastningen på landskapets ekonomi. Följande sammanställning visar förändringarna mellan åren 2007 och 2008 i landskapsandelssystemet och övriga komensationer, vilka är en följd av landskapsandelsreformen:

(1.000 euro)	
Uppgiftsbaserade landskapsandelar	9 445
Övriga landskapsandelar	1 696
Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt	-895
Kompensation för skatteavdrag	400
Landskapsandelar för anläggningskostnader	-4 955
Nettoförändring	5 692

UTVECKLING AV FÖRVALTNINGEN

Ekonomiförvaltning

Arbetet med att utveckla landskapets ekonomiförvaltning har under ett antal år fått stå tillbaka beroende på att resurserna lagts på andra mer prioriterade uppgifter. Detta förhållande har med tiden resulterat i att ett antal viktiga ekonomiutvecklingsprojekt inte kunnat fullföljas. Bland dessa märks exempelvis arbetet med att förnya finansförvaltningslagen, utvecklandet av budgetprocessen, samt förnyandet av redovisnings- och rapporteringsrutinerna, så att de bättre motsvarar de krav man bör kunna ställa på en modern förvaltning.

I föreliggande budgetförslag föreslår landskapsregeringen även att förutsättningarna för att inrätta ett gemensamt räkenskapsverk för det offentliga Åland skall utredas. I första skedet skulle arbetet koncentreras på att samordna ekonomiförvaltningen för landskapets inrättningar. Visionen är dock ett räkenskapsverk som genom sin flexibilitet och kostnadseffektiva hantering skulle utgöra ett intressant alternativ även för övriga offentliga inrättningar.

I syfte att säkerställa denna nödvändiga kontinuerliga utveckling av landskapets ekonomiförvaltning anser landskapsregeringen därför att vissa organisatoriska förändringar behövs på finansavdelningen. Finanschefen har idag dubbla roller, både som avdelningschef, och som byråchef för finansavdelningens allmänna byrå. Genom att separera dessa roller anser landskapsregeringen att bättre förutsättningar skapas för utvecklingsarbetet. Landskapsregeringen föreslår därför att det vid finansavdelningens allmänna byrå inrättas en ny tjänst som byråchef. Samtidigt som finanschefen har det övergripande ansvaret för att utveckla ekonomiförvaltningen i enlighet med landskapsregeringens prioriteringar och målsättningar, skulle byråchefen vid finansavdelningens allmänna byrå, som samtidigt skulle fungera som biträdande finanschef, även biträda finanschefen.

Personalpolitik

En framgångsrik personalpolitik är en förutsättning för en effektivisering av landskapets verksamhet. Ökad personalrörlighet och kommande pensionsavgångar i kombination med en allt större konkurrens om arbetskraften, kräver att landskapsregeringen blir en attraktivare arbetsgivare både beträffande att

rekrytera ny personal och att behålla och motivera den befintliga personalen.

Landskapsregeringen avser att under kort tid utveckla stora delar av det personalpolitiska området. Det föråldrade personalpolitiska programmet kommer att ersättas av en ny intranetbaserad personalhandbok, som ska vara lättillgänglig för såväl ledare som medarbetare. Personalhandboken kommer att innehålla alla regler och policys på området. Krav och förväntningar på medarbetare respektive ledare i olika sammanhang kommer att bli tydligare. Samtidigt måste tjänstemannarollen göras tydligare för att undvika onödiga konflikter inom förvaltningen. Utgångspunkten bör vara att politikerna ansvarar för vad som ska göras och med vilka resurser, medan tjänstemännen ansvarar för hur uppgifterna utförs och hur tilldelade resurser används. En tydligare uppföljning av hur resurserna används och de prioriteringar som görs eftersträvas.

För att utveckla och stärka detta personalpolitiska arbete föreslår landskapsregeringen att en tjänst som personalchef inrättas. Denna förstärkning skulle samtidigt innebära en långsiktig lösning på behovet av en kontinuerlig stödfunktion för förvaltningen i personalfrågor. I samband härmed är det nödvändigt att klart definiera arbets- och ansvarsfördelningen dels mellan personalchefen och avdelningscheferna, men även mellan personalchefen och avtalschefen.

Planerad tidpunkt för inrättandet av tjänsten är 1.5.2008, efter att landskapsregeringen i ett kommande förslag till tilläggsbudget närmare klarlagt organisationen och ansvarsfördelningen på de berörda avdelningarna.

BOSTADSPOLITIKEN

Efterfrågan på bostäder förväntas fortsättningsvis vara hög under år 2008, vilket bland annat kan förklaras med att folkmängden fortsättningsvis förväntas öka som en följd av nettoinflyttning. Ett fenomen som kunnat iakttas under 2000-talets första hälft är den snabba relativa ökningen av antalet hushåll, en persons ökning av befolkningens mängden har motsvarats av ett nytt hushåll, vilket är betydligt mer än för genomsnittsbefolkningen där 1 hushåll motsvarar 2,2 personer. Under perioden 2000 - 2005 ökade antalet hushåll i genomsnitt med 172 st. per år, vilket bör jämföras med den genomsnittliga tillkomsten av nya bostäder som uppgick till 166 st. per år. Den höga befolkningstillväxten ställer stora krav på bostadsproduktionen. En växande målgrupp på bostadspolitikens område är andelen personer över 65 år vars befolkningsandel kommer att öka från dagens 17 % till 21 % år 2015. Genom att rikta de bostadspolitiska insatserna mot speciella målgrupper kan man snabbare få hela marknaden att balansera. Ett ökande problem är fenomenet med en "andra bostad", d.v.s. bostaden bebos av ett hushåll som är skrivet i en annan kommun och således upptar två bostäder. År 2005 fanns det 1.700 sådana bostäder, eller 12 % av hela bostadsbeståndet.

Landskapsregeringen tillsatte i mars 2005 en arbetsgrupp med uppgift att se över hyreslagstiftningen, utreda hur stöden till bostadsproduktionen skall utvecklas, utreda möjligheten att skapa förutsättningar för förtida avslut av vissa av de bostadslån som utgivits under 1970-talet för finansiering av hyresbostäder, undersöka möjligheterna att använda landskapets pensionsfond som en aktör inom bostadsproduktionen och se över behovet av bostäder för olika grupper i samhället. Arbetsgruppen slutförde sitt arbete i början av september 2007. Arbetsgruppen föreslår betydande förändringar gällande finansieringen av hyresbostäder. En viktig utgångspunkt är att tydligare än tidigare definiera målgrupperna, såväl beträffande bostädernas ägar- som boendegrupper.

För produktion av hyresbostäder i allmänhet anser landskapsregeringen att en del av kapitalet i landskaps pensionsfond skall användas för nyproduktion av bostäder. För att uppmuntra privata placerare att bygga hyresbostäder planeras en övergång till kortfristiga finansieringsformer enligt vilka åtagandet att hålla bostaden som hyresbostad upphör inom en relativt kort tid. Behovet av finansiering med landskapslån enligt nuvarande modell kvarstår men skall i framtiden huvudsakligen inriktas mot produktion av bostäder för specialgrupper och för bostadsproduktion utanför Mariehamn.

Beträffande stöden till ägarbostäder avser landskapsregeringen utreda möjligheterna att utöka räntestöden till samtliga anskaffningar av den första bostaden, således även anskaffning av befintliga hus. Vidare föreslår landskapsregeringen att det räntestödda lånebeloppet som är kopplat till bostadssparkontrakt höjs från nuvarande 64.000 euro till åtminstone 100.000 euro.

Arbetsgruppen har också diskuterat ett eventuellt inrättande av en bostadsfond. Landskapsregeringen anser att en fond inte behöver inrättas men att, i enlighet med arbetsgruppens förslag, bostadsfinansieringens utgifter och inkomster i fortsättningen skall presenteras i ett gemensamt sammanhang. I föreliggande budgetförslag ingår en dylik sammanställning i kapitel 43.25.

Eftersom en stor del av de föreslagna åtgärderna kräver ytterligare utredningar finns det i föreliggande budgetförslag inga anslag eller särskilda motiveringar upptagna för förverkligandet av de nya finansieringsmodellerna, utan landskapsregeringen avser vid behov återkomma till lagtinget i en framställning om tilläggsbudget.

ENERGIPOLITIKEN

Inom energiområdet har fokus på klimatfrågorna ökat under år 2007. Utsläpp av växthusgaser är till stor del kopplat till energisektorn. Klimatfrågan berör både på det lokala och globala planet. Skall kraftfulla åtgärder genomföras bör gemensamma målsättningar mellan länder överenskommas. Många av de åtgärder som skall genomföras sker dock på det lokala planet.

Viktiga rapporter och ställningstaganden redovisas i bl.a. EU:s kommissionsmedelände: En energipolitik för Europa, Mot en strategisk EU-plan för energiteknik och FN's IPCC "Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change" rapport. Rapporterna beskriver skeenden och eventuella följder av den uppvärmning som sker i samband med utsläpp av växthusgaser.

Jordens medeltemperatur kan höjas med 1- 4 grader inom den närmaste 100-årsperioden, även med en aktiv klimatpolitik. Detta kan få katastrofala globala följder såsom torka, stormar och översvämningar med stora mänskliga och materiella förluster som följd. Om koldioxidutsläppen inte betydligt reduceras till år 2020 kommer den globala uppvärmningen troligtvis accelerera oåterkalleliga naturliga processer, till exempel smältande polarisar och övergödning av världshaven. Under våren 2007 beslöt EU fastslå målsättningar om minst 20 % minskning av koldioxidutsläppen år 2020 jämfört med 1990 års nivå och minst 20 % av energiförbrukningen år 2020 skall komma från förnyelsebara energikällor. Detta är delmål på vägen att ytterligare radikalt minska utsläppen av växthusgaser.

Landskapsregeringens energiarbete fokuserar till stor del på energiproduktion och konsumtion med reducerad klimatpåverkan. I klimatstrategimeddelandet som landskapsregeringen överlämnade till lagtinget under våren 2007 antog landskapsregeringen de av EU fastslagna målsättningarna. För att i konkret handling uppnå målsättningarna har landskapsregeringen för avsikt att stimulera åtgärder inom en

rad områden.

Inom området elkraft och uppvärmning finns energiproduktion baserad på skogsråvara och vindkraft. Ser man detta i ett tidsperspektiv är det på kort sikt därför naturligt att arbeta vidare inom dessa och därmed tillvarata den kunskapsbas och logistik som finns uppbyggd. Försörjningstryggheten på elområdet bör långsiktigt säkras. Ett alternativ för att åstadkomma en sådan långsiktig reservkraftslösning är en likströmsförbindelse till riket. Detta är en stor infrastrukturell satsning i linje med tidigare stora projekt avsedda att trygga den åländska elförsörjningen, vilka också beviljades extra anslag av staten. Samma förutsättningar har varit överenskomna att skall råda även i detta fall. En likströmsförbindelse skulle också föra med sig positiva effekter för nätstabiliteten och ge nya möjligheter för elhandeln. Likströmsförbindelsen bör vara klar omkring år 2011 - 2012 innan reservkraftbristen accelererar i samband med utfasning av de gamla gasturbinerna i slutet av år 2013. Landskapsregeringen uppmanar Ålands Energi Ab att som en reservplan ha beredskap att ansöka om förlängning av miljötillståndet för gasturbinerna. En nätutredning som genomförs på Kraftnät Åland Ab:s initiativ ger inom kort svar på vilken kapacitet det åländska elnätet har. Kostnaden för förbindelsen har i ett tidigt skede uppskattats till ca 60 miljoner euro.

Landskapsregeringen vill verka för vindkraftens utveckling på Åland. Åtgärder för att möjliggöra utbyggnad av vindkraften genomförs enligt behov och iakttagande av rådande tekniska och ekonomiska förutsättningar för deras förverkligande. Viktigt är även att konvertera från fossilbränsleuppvärmning. Alternativa uppvärmningssätt är bibränslen och i tätbebyggda områden bibränslebaserad fjärrvärme. Solfångare är ett utmärkt komplement och kan under sommarhalvåret förse hushållen med tappvarmvatten.

Produktion av biogas har stor potential. Gasen är energirik och kan användas för elproduktion och om den renas även till fordonsdrift. Som inom andra segment av energiproduktion är det en mix av förutsättningar som bör finnas om en teknik skall fungera. Eftersom gasproduktion är en nerbrytningsprocess av organiskt material kan substrat som avfall och restprodukter användas. Jordbruket kan även odla grödor för gasproduktion. Jämför man gasproduktionen med direkt förbränning av biobränsle ger gasen andra möjligheter. En gasproduktionsanläggning är dock dyrare än en biopanna, men finns råvaror till rätt pris är detta ett mycket intressant alternativ.

En av de viktigaste målsättningarna inom området är energieffektiveringen. Den effektivaste energin är den som aldrig används och det finns stora möjligheter till minskad energiförbrukning. För att nå den uppsatta målsättningen måste både beteende och tekniska förändringar genomföras. Effektiveringen ligger på flera plan och gäller alla energiförbrukare. De så kallade passivhusen, hus helt utan egen separat värmekälla för rumsvärmen börjar bli allt mera etablerade. Kunskap om hur de byggs och sköts finns idag och landskapsregeringen strävar till att ytterligare stimulera byggande av passivhus på Åland.

Landskapsregeringen avser informera och driva kampanjer om energieffektivisering för att öka medvetenheten hos allmänheten. Energibesiktningens verksamheten i landskapet skall uppdateras och flera energibesiktare utbildas. För att kontinuerligt driva dessa frågor som inbegriper flera delar av samhällets funktioner fortsätter landskapsregeringens energigrupp och den projektanställda energisamordnaren sitt uppdrag.

SOCIAL- OCH MILJÖPOLITIK

Socialpolitik

Landskapsregeringens övergripande målsättningar inom socialpolitiken är att förebygga och förhindra social utslagning, att främja befolkningens tillgång till likvärdig och trygg socialvård samt att trygga kommunernas socialvårdsverksamhet. Närmare mål och anvisningar för ordnandet av socialvården framgår av landskapets preliminära socialvårdsplan för åren 2008 - 2012 (se bilaga 1).

Landskapsregeringen har påbörjat utvecklandet av en plan för en systematisk tillsynsverksamhet gentemot kommuner och privata serviceproducenter inom den sociala sektorn. Tillsynsverksamheten skall bidra till att verksamhetsutövaren ständigt utvecklar och förbättrar sin verksamhet som rör enskilda människors rättssäkerhet, verksamheters laglighet samt god kvalitet inom socialvården.

Den av landskapsregeringen tillsatta arbetsgruppen för att utreda förutsättningarna för äldreomsorgen presenterade sin slutrapport i juni 2006. Landskapsregeringen har i februari 2007 antagit målsättningar och handlingsplan för äldrevården utgående från slutrapporten. Landskapsregeringen avser att fortsätta att förverkliga de åtgärder som prioriterats i handlingsplanen samt de målsättningar som föreslås i slutrapporten.

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) har på uppdrag av landskapsregeringen i rapporten Ekonomisk utsatthet och social trygghet (Rapport 2007:5) undersökt hur den del av det sociala trygghetssystemet som faller under Ålands lagstiftningsbehörighet fungerar i praktiken. Av utredningen framgår bland annat att det finns tecken på att barnfamiljerna är på väg att få det ekonomiskt svårare samt att bland gruppen utkomststödstagare är ensamförsörjare med barn en utsatt grupp. Landskapsregeringen föreslår dels med anledning härav dels för att generellt höja barnfamiljernas välfärd att barnbidraget och ensamförsörjartillägget höjs. Samtidigt föreslås att LL (1998:66) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd ändras så, att det avdrag som görs från barnbidraget och ensamförsörjartillägget vid fastställandet av utkomststöd höjs.

I ÅSUB:s rapport framgår även att den största andelen relativt fattiga finns i åldersklasserna 70 år och uppåt. Landskapsregeringen har ägnat frågan om hur framför allt folkpensionärerna skulle kunna stödjas stor uppmärksamhet och har övervägt och undersökt flera olika alternativa tillvägagångssätt för att stödja folkpensionärerna. Svårigheterna ligger i att hitta en stödform som inte samtidigt inverkar negativt på övriga stöd. Landskapsregeringen avser att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att fortsätta arbetet med att hitta former för att stödja folkpensionärerna och har beredskap att bevilja medel för ändamålet i en kommande tilläggsbudget.

Landskapsregeringen avser vidare att ytterligare utreda behovet av och effekterna av en justering av reglerna för utkomststöd och bostadsbidrag.

Landskapsregeringen antog år 2007 ett nytt alkohol- och narkotikapolitiskt program för åren 2007-2011. De långsiktiga preventiva målen är att minska alkoholkonsumtionen, att höja debutåldern för alkohol samt att skapa ett narkotikafritt Åland. Landskapsregeringen kommer att fortsätta att aktivt arbeta med förverkligandet av de åtgärder som föreslås i programmet.

Landskapsregeringen kommer under år 2008 att utreda de funktionshindrades levnadsvillkor. Syftet med utredningen är att ge beslutsfattarna underlag för att bedöma vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra de funktionshindrades levnadsvillkor.

Landskapsregeringen har även för avsikt att se över lagstiftningen gällande service och stöd på grund av handikapp.

Landskapsregeringen avser att under år 2008 påbörja arbetet med en revidering av det handikappolitiska programmet i syfte att förtydliga målsättningarna och med beaktande av FN:s handikappkonvention.

Landskapsregeringen fortsätter arbetet med att i samråd med handikapprådet agera för att den fysiska tillgängligheten förbättras för de funktionshindrade.

Hälso- och sjukvårdspolitik

Landskapsregeringen skall i sitt arbete prioritera hälsofrämjande åtgärder och förebyggande vård för att på sikt stärka folkhälsan. För att kunna fokusera insatserna på rätta punkter fortsätter det fleråriga övergripande projektet med avsikt att utreda hur de olika samhällssektorerna kan och bör samverka för att samfällt verka för en förbättrad folkhälsa. Under året inleds utarbetandet av ett långsiktigt hälsopolitiskt program genom att anlita en utomstående sakkunnig för att utföra arbetet med en referensgrupp bestående av tjänstemän och politiker som stöd.

I enlighet med landskapsregeringens handlingsprogram skall alla ha tillgång till en god hälso- och sjukvård. För att på sikt uppnå och bibehålla detta skall ÅHS:s verksamhetsinriktning, kvalitetssäkring, interna koordination och externa samverkan med olika instanser fortsatt ses över och utvecklas. En framgångsrik personalrekrytering, utan vilka en åländsk vårdsektor inte kan bibehållas eller utvecklas bör främjas och stödas på alla nivåer.

Den tidigare inledda utvärderingen och utvecklingen av vårdkedjorna inom hälso- och sjukvården kommer att fortsätta med en systematisk granskning av verksamheterna med beaktande av eventuella tangerande utredningar som görs internt inom ÅHS. Organisationen har ansvaret för att vården utom Åland fyller rimliga krav på kvalitet och språklig service. Landskapsregeringen kommer också att arbeta för att en anslutning till det riksomfattande databaserade journalarkivet blir juridiskt möjligt för att till denna del främja den allmänna patientsäkerheten.

Landskapsregeringen fortsätter att skapa och införa till landskapets förhållanden anpassade rutiner för personaltillsyn och tillståndsadministration inom hälso- och sjukvården. I detta ingår en fortsättning av en redan inledd systematisk genomgång av sedan tidigare verksamma privata serviceproducenter och en till detta ansluten fortsatt informations- och utbildningskampanj om gällande författningar och bestämmelser.

Miljöpolitik

Från årsskiftet inleder Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet sin verksamhet, vilket innebär att inom miljöområdet flyttas den största delen av myndighetsutövningen från allmänna förvaltningen till den nya myndigheten. Därmed kommer landskapsregeringens miljöarbete att i större utsträckning inriktas på strategiska frågor. Särskilt fokus kommer att ligga på arbetet med förtydligande lagstiftning för sådana verksamheter som förekommer i större omfattning i landskapet.

Landskapsregeringens miljöhandlingsprogram är ett av de viktigaste styrdokumenterna inom miljöarbetet. Många åtgärder i det har vidtagits men det återstår ännu en del. Ett nytt styrdokument som tillkommit under detta år är klimatstrategin. Även åtgärderna i det är viktiga att arbeta med.

Vattenvårdsarbetet har under lång tid varit ett prioriterat område och är det fortsättningsvis. Arbetet med klassificering av vattenområdena fortsätter liksom att ta fram ett åtgärdsprogram.

Landskapsregeringen har bundit sig vid ett Natura 2000-program som förutsätter att ytterligare ett antal mark- och vattenområden skall skyddas. En del områden har redan fått en skyddsstatus. Dock finns det en hel del områden där skyddet, i de flesta fall i form av naturreservat, inte ännu beslutats och programmet behöver genomföras i den takt som EU kräver så att inte onödigt arbete behöver läggas ner på att förklara varför skyddet inte har beslutats.

En undersökning om ålänningarnas miljöprioriteringar kommer att göras nästa år.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Vid Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, vars verksamhet inleds den 1 januari 2008, samlas myndighetsutövningen inom miljö-, hälso- och djurskydd samt alkoholserving. Myndigheten skall även tillhandahålla veterinärvård. Bildandet av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet innebär att Ålands miljöprövningsnämnd och hälsonämnden vid Ålands hälso- och sjukvård upphör. Vidare överförs livsmedelslaboratoriet vid Ålands hälso- och sjukvård till den nya myndigheten från och med den 1 januari 2008. Laboratieverksamheten vid livsmedelslaboratoriet, Ålands miljölaboratorium och Ålands försöksstation bildar från och med den 1 januari 2009 ett gemensamt laboratorium med Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet som huvudman.

Genom bildandet av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet förenhetligas myndighetsutövningen inom de aktuella områdena samtidigt som förvaltningen effektivteras och myndighetskontakterna för den enskilda kunden förenklas.

Myndigheten fattar självständigt beslut i enskilda ärenden, medan landskapsregeringen handhar den allmänna styrningen och övervakningen av myndigheten. Styrningen av verksamheten genomförs främst genom att landskapsregeringen årligen antar en ettårig resultatplan och en flerårig verksamhetsplan för myndigheten.

Det är viktigt att goda förutsättningar skapas för den nya myndigheten och dess arbete samt att ett gott samarbete etableras mellan myndigheten och landskapsregeringens allmänna förvaltning, varför landskapsregeringen avser att i inledningsskedet aktivt stödja den nya myndigheten.

Miljöhälsovårdspolitik

Inom det miljömedicinska området är den övergripande målsättningen att trygga konsumentskyddet samt att förebygga och bekämpa spridning av sjukdomar genom att uppdatera och utveckla författningar i området enligt såväl internationella som nationella krav, genom att genomföra årliga övervakningsprogram gällande livsmedel av animaliskt ursprung och genom upprätthållande av en god beredskapsnivå. Med tanke på främst smittsamma djursjukdomar och deras globala spridning är aktuella beredskapsplaner, beredskapsjour samt upprätthållandet av beredskapcentralen av stor betydelse för såväl djurs som människors hälsa.

EU:s krav på övervakning av djurskydd, EU-djurskydd, tvärvillkoren inom CAP-området, handel samt offentlig kontroll för att säkerställa efterlevnaden av lagstiftning om livsmedelshygien, djurhälsa och djurskydd, medför ett behov av ökade veterinära personalresurser i landskapet.

UTBILDNINGS- OCH KULTURPOLITIK

Allas rätt till en likvärdig utbildning är utgångspunkten i landskapsregeringens handlingsprogram om utbildningspolitik. Tillgången till utbildning och möjligheten till lärande på olika nivåer bidrar till att minska klasskillnader, stärka människors självförtroende och ta tillvara begåvningsreserven i det åländska samhället. Förutom den betydelse som utbildning har för den enskilde och dennes möjligheter att komma till sin rätt på en allt mer kunskapskrävande arbetsmarknad är utbildning också en nyckelfaktor för en modernisering av samhällsutvecklingen, konkurrenskraften och den ekonomiska tillväxten. Framtida produktion av såväl varor som tjänster ställer allt högre krav på kvalificerad kunskap och kompetens vilket starkt betonas i EU:s Lissabonstrategi som beskrivs i rapporten Norden som global vinnaregion. I kunskapssamhället betonas såväl goda grundkunskaper som spetskompetens, innovation, teknologiutveckling och entreprenörskap. Satsningarna på utbildning och fri bildningsverksamhet ökar också möjligheterna för fler att delta i det demokratiska arbetet och en ökad integration av nya medborgare.

Den åländska utbildningen samordnas med de internationella och nordiska överenskommelser som lagtinget givit sitt bifall till. Nödvändiga överenskommelser om examensgiltighet görs för att säkra åländska utbildningars giltighet i ett nationellt och europeiskt sammanhang. De åländska ungdomar som studerar vid landskapets skolor ska ha likvärdiga kvalifikationer och möjligheter att söka vidare till utbildningar runt om i Norden och Europa. Landskapsregeringen följer allmänna förändringar inom utbildningsområdet, är öppen för influenser utifrån och slår samtidigt vakt om sin särart som ett självstyrt utbildningsområde.

Inom ramen för utvecklingsarbetet inom grundskolan fortgår utvärdering för att säkerställa en likvärdig allmänbildande grundskola på Åland. Det nya landskapsandelssystemet ger kommunerna förbättrade ekonomiska möjligheter att utveckla grundskolan på Åland. En aktuell fråga är Ålands läromedelscentral och dess verksamhetsområde. För att kunna utveckla centralen mot ett mer moderniserat pedagogiskt resurscentrum inleds en dialog med kommunerna kring ambitionsnivå och framtida finansiering. Produktionen av läromedel inom historia och hembygdkunskap fortgår. I enlighet med det utredningsarbete som tagits fram under år 2007 inom elevbedömning, jämställdhet och specialpedagogik avser landskapsregeringen gå vidare och föreslå konkreta förbättringar.

Reformarbetet för gymnasialstadiet och skapandet av Ålands gymnasieskola fortsätter i enlighet med kommittén Struktur 07:s slutrapport. Målet är att föra samman landskapets sju utbildningsanstalter på gymnasialstadiet samt vuxenutbildningens olika enheter till en organisation. Omstruktureringen syftar i ett längre perspektiv till att öka samverkan och produktivitet, minska kostnadsökningar och framförallt ge de studerande fler valmöjligheter. Ålands gymnasieskola ska ge såväl studieförberedande utbildning, yrkesutbildning som läroavtals- och vuxenutbildning. Fram till att en reviderad lag antas av lagtinget arbetar landskapet och de sju skolorna med de delar som går att föreverkliga genom ett intensifierat samarbete. Möjligheten för yrkesstuderande att studera kärnämnen i enlighet med läroplanen för den studieförberedande utbildningen införs från hösten 2008 i ämnena matematik, engelska och svenska. En gemensam skolhälsoenhet upprättas.

Den s.k. Sjöfartsutbildningskommitténs slutrapport (2006) om ökad samordning och nyttjande av resurserna inom sjöfartsutbildningen ligger till grund för en fortsatt utveckling inom den åländska sjöfartsutbildningen. Under år 2008 överförs redaransvaret för skolfartyget Michael Sars till trafikavdelningen för att underlätta bemanning och kostnadseffektivera driften. Skolfartygets användning leds som tidigare av en ledningsgrupp med medlemmar för sjöskolorna och sjösäkerhetscentret. Driftsformen för

Ålands sjösäkerhetscentrum föreslås förändrad. Inom högskolans sjöutbildning investeras i nya simulatorer för att bibehålla en modern och uppdaterad utbildning.

Yrkesprov införs successivt inom åländsk yrkesutbildning som ett examensprov i praktiskt yrkeskunnande. Efter att pilotprojekt pågått år 2007 införs yrkesproven som en bestående del av yrkesutbildningen. För att stärka kompetensen hos ett 20-tal yrkeslärare planeras att en behörighetsgivande pedagogisk distansutbildning ges åren 2008 - 2009. Motsvarande utbildning har erbjudits yrkeslärare i riket och föreslås delvis finansieras med EU-medel. Landskapsregeringen avser göra en översyn av utbildningsprogrammet inom el- och datateknik för att mer inrikta det mot IT och data. Utbildningsprogrammet inom verkstads- och produktionsteknik utvecklas mot VVS-teknik.

Högskolan på Åland följer gällande utbildningsavtal 2006 - 2008 som siktar på att högskolan i nuläget inte nämnvärt utökar sin verksamhet utan fördjupar nuvarande utbud. Högskolan fortsätter att utvecklas som en komponent i samarbetet kring innovation och kompetensutveckling. Under året framtas underlag för ett nytt utbildningsavtal.

En ny utmaning de kommande åren är att bemöta det ökande behovet av undervisning i svenska för inflyttade. Landskapsregeringen anser det centralt att utveckla en integrationspolitik som tar fasta på de inflyttades språkliga utvecklingsmöjligheter, deras plats på arbetsmarknaden samt deras kulturella och sociala integration. Behovet av utbildningsinsatser i språk finns både inom grundskola, gymnasialstadiet samt inom det fria bildningsarbetet. För att kunna värdera betyg och arbetserfarenhet utvecklas ett system för validering.

Även inom ramen för EU:s målprogram 2007 - 2013 Regional konkurrenskraft och sysselsättning finns medel upptagna för sysselsättningsfrämjande åtgärder och kompetenshöjning. Landskapsregeringen avser igångsätta EU-projekt för att utveckla IT och nätpedagogik, validering, integration och arbete samt ett heltäckande regelverk och en infrastruktur för vuxenutbildning. En välutvecklad och bred vuxenutbildning behöver en välfungerande struktur och en större synlighet för att ge medborgarna goda möjligheter till ett livslångt lärande.

Medborgarinstitutet, studieförbunden och Ålands folkhögskola samt ett flertal ideella föreningar gör också ett viktigt fortbildande arbete för medborgarnas personliga utveckling. Ålands folkhögskola är en av Ålands äldsta och mest betydelsefulla instanser för det fria bildningsarbetet. Landskapsregeringen föreslår att folkhögskolan på ett modernt och nyskapande sätt fördjupar sin roll som förmedlare av det svenska språket och den åländska folkkulturen.

I enlighet med lagtingets beslut ska Kastelholms kungsgård utformas till ett hantverkscentrum. Medel finns reserverade för restaurering av mangårdsbyggnaden. Landskapsregeringen föreslår inte ytterligare anslag för kungsgården i detta skede eftersom det fortsättningsvis finns behov av att klargöra driften.

KULTUR, UNGDOMSARBETE OCH IDROTT

Kulturpolitiken följer de närmaste åren målsättningarna i landskapsregeringens nya kulturpolitiska program. Programmet betonar en ökad samverkan med näringslivet, ökad regional spridning, kultur för unga och äldre, en ökad professionalisering samt bättre mätinstrument i form av statistik och uppföljning. En särskild ansträngning görs för att främja en utökad teaterverksamhet i samarbete med Åbo Svenska Teater.

Landskapsregeringen fortsätter tillsammans med driftsbolaget och det åländska kulturlivet planeringen för invigningen av Alandica kultur & kongress som förväntas ske den 9 juni 2009. Det kommande kulturhuset förväntas ge kulturlivet utökade möjligheter, framförallt för scenframträdanden. För att tillgodose kulturens intressen i det kommande huset har landskapsregeringen tillsatt en kommitté som utreder frågor kring kulturens roll och samordning i Alandica.

Projektet Kultur i skärgården går in på sitt andra verksamhetsår. Projektets syfte är att formulera strategier och implementera åtgärder för hur skärgården ska aktivera och stärka sitt kultur- och föreningsliv. Penningautomatmedel inom kultur- och ungdomsverksamhet ska fördelas så att de gynnar förnyelse, modernisering och ett medvetet arbete med jämställdhet och demokrati.

Det ungdomspolitiska arbetet fortgår och leds av en ungdomskonsulent. Landskapsregeringen föreslår att en ny struktur tas fram för att förverkliga de ungdomspolitiska målen; att ungdomar ska ha goda förutsättningar att leva ett självständigt liv, ges reella möjligheter till påverkan och delaktighet och att ungdomars engagemang, skapande förmåga och kritiska tänkande tas tillvara som en samhällsresurs. Ett förslag till reviderad ungdomslag överlämnas till lagtinget.

Idrottsrörelsen fortsätter att utvecklas och mycket sker inom idrotten de närmaste åren. Planeringen av ö-spelen på Åland år 2009 intensifieras under året, en nordisk-baltisk idrottsfestival för hörselskadade genomförs. De utökade medlen till Ålands idrottsförbund ska användas för att bättre tillgodose behovet av idrottsledare och tränare, speciellt inom dam- och flickidrotten.

KULTURARVSPOLITIKEN

Kulturarvet är ett högprioriterat område inom landskapets turismstrategi. Särskild fokus sätts på Bomarsund och det maritima Åland. Efter ett par års planering och projektering inleds år 2008 byggnationen av ett besökarcentrum i Bomarsund och likaså en utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum. Ålands sjöfartsmuseum byggs ut enligt en reviderad modell av det vinnande arkitektförslaget "Till havs".

Under år 2008 fortsätter utredningen av förutsättningarna för att omvandla museibyran till ett fristående museiverk vilket skulle skapa en tydligare åtskillnad mellan myndighetsutövning och museiverksamhet. Målet är att stärka museibyrans roll som centralmuseum för hela kulturarvssektorn och därigenom bistå de övriga aktörerna och de privata förvaltarna med kompetent rådgivning, evaluering av föremål, byggandet av utställningar m.m.

Museernas roll i dagens samhälle diskuteras kontinuerligt för att locka fler besökare. Landskapsregeringen föreslår att den fria entrén till Ålands museum och konstmuseum fortsätter även under vinterhalvåret 2008. En kommitté tillsätts för att ta fram strategier för hur museiinstitutionerna ska möta framtidens krav och behålla sin relevans som aktuella bildningsorgan.

Museimagasinet i Ribacka står klart under år 2008 varefter en förflyttning av föremålen sker från Godby centrum. I enlighet med lagtingets beslut om ändring av LL om fornminnen fortsätter museibyran en omregistrering av fornlämningarna i landskapet Åland. År 2008 inleder Åland uppmärksammandet av märkesåret 1808 -1809 och rikssplittringen mellan Finland och Sverige.

NÄRINGSPOLITIK

Landskapsregeringens övergripande målsättning med näringspolitiken är att skapa förutsättningar för en konkurrenskraftig och stabil näringsverksamhet på Åland, tryggad sysselsättning för den åländska befolkningen och goda livsbetingelser på hela Åland inom ramen för en hållbar utveckling. Sjöfartens långsiktiga konkurrensförutsättningar skall förbättras genom rikslagstiftning som gör att flaggbyte är ointressant för landets rederiföretag.

Sjöfarten

Sjöfartsnäringen utgör fortsättningsvis ryggraden i den åländska ekonomin och sysselsättningen varför arbetet med att nå konkurrenskraftiga villkor för branschen är nödvändigt. Under år 2007 har landskapsregeringen fokuserat på att delta i beredningen av lagstiftning om s.k. nettolöner och ett bra förslag till rikslagstiftning med bred förankring är framtaget. Den finländska regeringen har lämnat en lagproposition till riksdagen som innebär permanent nettolön till anställda i all utrikessjöfart, d.v.s. även till passagerarfartyg. Under året kommer inriktningen att gälla införandet av en tonnageskatt för sjöfarten som ger gynnsammare och långsiktiga förutsättningar för rederierna att göra investeringar. Ambitionen är att lagstiftningen som förbättrar sjöfartens konkurrenskraft skall träda i kraft 1.1.2008.

Landbaserat näringsliv

Landskapsregeringen har inlett ett framtidsarbete med stort fokus på näringslivsfrågor i ett brett perspektiv. Tankesmedjan Vision 2017 med representanter från olika delar av samhället bildar navet som skall säkerställa att en organiserad framtidsdiskussion hålls igång. Genom medlemmarnas befintliga och nyutvecklade kontaktnät medverkar många fler i idékläckningen. Vision 2017 arbetar i detta skede fram till år 2010 och skall under perioden ge synligt resultat inom flera områden. Den mest grundläggande förutsättningen för ett expansivt näringsliv och en växande befolkning på Åland är en god ekologisk miljö och mer explicit vattenmiljön i Östersjön. Tankesmedjan inleder därför med att utarbeta förslag som rör de följd effekter för befolkning, näringsliv, kompetens och kultur som en katastrofal respektive god miljöutveckling kan få. Handlingsplaner utarbetas som innefattar bl.a. integrerade utbildnings-, kompetens- och utvecklingsåtgärder, nya affärsverksamheter och utveckling av åländska kärnringar, grön kapitalism, identitetsförstärkande åtgärder, varumärkesprofilering ("Åland - den gröna ön") och att aktivera olika media och kulturformer för att öka den ekologiska medvetenheten.

Landskapsregeringen har antagit målsättningar och riktlinjer för näringslivspolitikerna 2007 - 2013 då en betydande del EU-finansiering kanaliseras till genomförandet. Ledorden är utveckling och förnyelse. Stöd är berättigade när samhällsnyttan blir större än nyttan för det enskilda företaget och mål i form av ekonomisk tillväxt, export, förnyelse eller regional spridning av sysselsättning uppnås. Arbetet med att främja olika typer av tjänsteföretag, kunskapsintensiva, innovativa, tekniska och företrädesvis baserade på den kunskap som redan har upparbetats i landskapet kommer att betonas de kommande åren. Utvecklingen av landskapets affärs- och innovationssystem koncentreras till Ålands teknolog centrum. De åländska tillverkningsföretagen, av vilka livsmedelsindustrin är mest betydande, är viktiga för exporten och konkurrerar med företag utanför Åland. Detta har beaktats vid utformningen av främjande insatser. Under år 2007 ökade investeringsviljan märkbart hos de åländska företagen och under året genomförs en stor del av dessa vilket är positivt för den framtida ekonomiska utvecklingen på Åland. Ett gott näringslivsklimat är prioriterat i vilket en samordning av företagsrådgivning och information ingår liksom aktiviteter för att främja olika gruppers företagsamhet. Landskapsregeringen har under år 2007 undersökt drivkrafter, motiv och hinder hos kvinnor och unga att starta företag. På basen av resultaten kommer insatser att föreslås som bättre beaktar potentialen hos kvinnor och unga företagare.

Landskapsregeringens arbete med turismstrategin 2003 - 2010 har passerat halvtid och en uppdatering har resulterat i att fokus under år 2008 kommer att ligga på en förstärkning av Ålandsbilden både inför turister och andra besökare eller affärskontakter till nytta för hela näringslivet på Åland. Det finns ett brett stöd hos näringsliv och andra turismaktörer att målmedvetet arbeta vidare tillsammans. Det förvaltningsinterna arbetet förenklas och i stället används resurserna till några få utvalda områden som förs framåt. Ett exempel är etableringen av ett "Åland & Co" med modell från Göteborg samt att utveckla olika mätinstrument för att följa upp turistiska satsningar. Under året genomförs på nytt en större undersökning om turismens samhällsekonomiska betydelse för Åland. Bland de större investeringar som får betydande effekter för besöksnäringen färdigställs Alandica kultur & kongress år 2009. Byggnationen av en golfbana i Godby/Ämnäs startar år 2008 under förutsättning att ett avtal om drift med en privat entreprenör har ingåtts. Byggnation av ett besökscentrum i Bomarsundsområdet startar under året. Privata initiativtagare driver vidare ett förverkligande av den fordonsrelaterade aktivitetsparken, motorbanan, i Eckerö.

Landskapsregeringen fäster stor vikt vid den regionala utvecklingen av näringslivet och befolkningen. Den åländska ekonomin med sjöfartsdominans och till antalet många småföretag ger en förhållandevis mångfacetterad karaktäristik. Å ena sidan ger sjöfarten positiva ringeffekter till landekonomin samtidigt som företagstraditionerna bidrar till ett gott utgångsläge för dynamik. Gynnsamma livsbetingelser ger goda förutsättningar för en spridd bosättningsstruktur och underlag för näringslivsutveckling. Glesbygden berörs till stor del av näringslivsinsatser inom primärnäringsarna jordbruk, skogsbruk och fiske samt förädling av råvaror från dessa. Näringsavdelningens förvaltningsområde innehåller såväl stödjande insatser för företagen genom bl.a. EU-delfinansierade program 2007 - 2013, rådgivning, försök, planering och odling, som ren naturresursförvaltning. Under året kvalitetssäkras det laboratorium som tidigare hörde till försöksstationen för att möjliggöra en sammanslagning av landskapets tre olika laboratorier. De nya jordbruks- och fiskeriprogrammen har en tydligare inriktning mot hållbar utveckling, förnyelse, utveckling och möjligheter till breddning av näringsverksamheten på landsbygden och i skärgården. Verksamhetsförutsättningarna för djurproduktion förbättras och branscher som tillfälligt genomgår strukturförändringar beaktas vid val av åtgärder. Insatserna i skärgården beaktar mycket småskaliga förhållanden och uppmuntrar initiativrikedom.

Landskapsregeringens arbetsmarknadspolitiska mål är framförallt en låg arbetslöshet. I Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighets (AMS) uppdrag ligger även att tillse att arbetsmarknadens funktion upprätthålls. Det innefattar rekryteringsinsatser för att underlätta företagens och arbetsgivarnas situation, tillhandahålla studie- och yrkesvägledningstjänster för allmänheten samt att locka åter- och nyinflyttare till den åländska arbetsmarknaden. Tillsammans med andra myndigheter verkar AMS för att förhindra utslagning från arbetsmarknaden samt för att påverka ungas attityder till arbete.

TRAFIK- OCH TRANSPORTPOLITIK

Allmänt

Landskapsregeringen strävar till att upprätthålla, utveckla och förnya landskapets interna trafiksystem på ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt, så att trafikanternas berättigade krav och förväntningar på en rimlig och säker trafik tillgodoses.

Inom trafik- och transportpolitiken ligger den största utmaningen i att med tillgängliga resurser göra riktiga prioriteringar mellan intressen som konkurrerar med samt delvis står mot varandra. Kommunikationerna på fasta Åland och i skärgården får inte utgöra ett hinder för den regionala utvecklingen men

bör samtidigt utformas utgående från en även i framtiden upprätthållbar servicenivå för bofasta, näringslivet och besökare samtidigt som en rimlig driftsekonomi eftersträvas.

Landskapsregeringens uppgift är att, utifrån lagstiftning och övriga bestämmelser, upprätthålla, utveckla och förnya landskapets infrastrukturella trafiknät inom ramen för landskapets budget, landskapsregeringens handlingsprogram, av landskapsregeringen fattade beslut samt gällande trafiksäkerhetsplan och trafikplan. Trafiknätet är en av landskapets viktigaste anläggningstillgångar och bör därför förvaltas på ett samhällsekonomiskt försvarbart sätt.

Trafikavdelningens organisation effektivteras ständigt genom att vidareutveckla befintliga beställar- och utförarfunktioner. Ytterligare uppsjälkningar budgetmässigt mellan beställare och utförare har gjorts i föreliggande budgetförslag. Underlag för ny statistik arbetas fram under år 2008 för att förbättra arbetet med måluppställning och -uppföljning.

Under år 2007 har möjligheten utretts att sammanslå produktionsenheter. Inför arbetet med 2009 års budget bereds en övergång för vägunderhållsverksamheten till funktion med nettobudgetering och avkastningskrav med samma verksamhetsförutsättningar som verkstaden och lagret idag verkar.

Utredningen över en eventuell fast förbindelse till Föglö fortsätter i enlighet med lagtingets beslut. Landskapsregeringen har för avsikt att, ifall projektet genomförs, finansiera byggandet och driften genom ett s.k. offentligt-privat samarbete men även möjligheterna till extra anslag från riket skall klarläggas. En eventuell byggstart beräknas kunna ske år 2009.

Konkurrensutsättning övervägs i de fall där detta är försvarbart och beräknas medföra fortgående kostnadsinbesparingar.

Flygtrafiken

Reguljär flygtrafik till och från Åland skall tryggas och antas under året upprätthållas på marknadsmässiga villkor österut på både Helsingfors och Åbo. Flygtrafiken på linjen Mariehamn-Stockholm/Arlanda är upphandlad och avtalet sträcker sig till 28.2.2009.

Kollektivtrafiken

Stödet till busskollektivtrafiken fortsätter enligt den modell som avtalats om under år 2007. Avtalet sträcker sig till år 2010.

Skärgårdstrafiken

Budgetförslaget innebär en i stort sett oförändrad trafik. Dock inger den snabba kostnadsutvecklingen oro inför framtiden. Under år 2007 har fattats beslut om turlista för år 2008 - 2010. En ny färja levereras i december år 2008. En arbetsgrupp, där även landskapsregeringen är representerad, i kommunikationsministeriets regi bereder en ändring av gällande lagstiftning så att samma säkerhetsnivå som EU:s direktiv om läckstabilitet uppnås och att Sjöfartsverket ges möjlighet att för inrikestrafik bestämma vad som skall tillämpas. Arbetet beräknas vara slutfört under år 2007 och målet är att alla nuvarande färjor kan fortsätta trafikera.

Landskapsregeringen avser att utlokalisera delar av bokningsverksamheten och administrationen av skärgårdstrafikens turlistor till Föglö eller annan lämplig plats i skärgården.

Vägunderhållet

Vägunderhållet har rollen som utförare på basen av beställningar. Vägunderhållet kan utföra arbeten åt utomstående förutsatt att den egna verksamheten inte blir lidande och att det sker på marknadsmässiga villkor.

Landskapsregeringen har för avsikt att genomföra vissa verksamhetsförändringar så att vägunderhållet för fasta Åland och projekteringsverksamheten utlokaliseras till Godby medan vägunderhållet i skärgården lokaliserar till Föglö eller annan lämplig plats i skärgården.

Projekterings- och vattenverksamhet

Projekterings- och vattenenheten utför projektering av allmänna vägar, kommunalvägar och övriga vägar, planerings- och mätningstjänster inom mark- och vattenområdet samt vattenförrättningar i enlighet med vattenlagen. Projektering av vägarbeten utförs i egen regi samt vid behov av utomstående konsulter. Även arbeten åt utomstående utförs till marknadsmässiga priser.

Vägnätet

Vägförbättringar genomförs där behovet är mest påkallat och i den takt som ekonomin och marknaden medger. Upprustningen och beläggningen av glesbygdsvägar fortsätter enligt tidigare tillämpad princip om att i huvudsak följa den tidigare linjeföringen. Satsningarna på gång- och cykelvägar fortsätter. Om- och beläggningar kommer att prioriteras.

Verkstad och lager

Verksamheten vid verkstaden och lagret fortsätter nettobudgeterad, vilket medför att arbeten och tjänster debiteras så att full kostnadstäckning erhålles. Nödvändig modernisering och utveckling av maskiner och utrustning genomförs.

Trafiksäkerhet

Trafiksäkerhetsarbetet skall genomsyra allt arbete inom trafikavdelningen, från projektering till underhåll. Som allmän målsättning gäller att antalet olyckor med dödlig utgång på grund av brister i vägens egenskaper inte skall förekomma och antalet olyckor med bestående skador som följd skall minimeras. I syfte att förbättra trafiksäkerheten rörande mopedtrafiken tar landskapsregeringen under året fram en läroplan, vilken skall innehålla både en teoretisk och praktisk del, för utbildning för mopedförare, varvid nödvändiga ändringar i körkortslagen görs.

Miljö

Miljön skall vara ett övergripande element i all trafikplanering. Målet är att minska trafikens negativa inverkan på miljön bl.a. genom att miljökrav ställs vid upphandling av entreprenader och varor. Vintersaltningen för halkbekämpning förekommer i liten grad medan sommarsaltningen för dammbindning på grusvägar har minimerats. Utvecklingen inom området följs upp kontinuerligt.

BUDGETEN OCH AVLÖNINGSGIFTERNA

Enligt stadgandena i tjänstemannalagen (4 § 2 mom.) får tjänst inrättas endast om anslag för tjänsten anvisats i budget. I föreliggande budgetförslag anges sålunda uttryckligen under respektive moment när nya tjänster föreslås få inrättas. För att ge information om tjänstesituationen totalt sett anges alla tjänsters beteckningar och löneklass i tjänstetablån som har fogats till budgetförslaget (bilaga 5). Information om tjänsteförändringar och antalet tjänster ges för Ålands hälso- och sjukvård i förslaget till plan för

hälso- och sjukvården (bilaga 2). I informationssyfte anges därtill under respektive moment i form av en tabell antalet anställningsförhållanden och deras art. Tabellen är uppgjord på motsvarande sätt som tjänstestatistiken i personalberättelsen såtillvida att i berörda fall görs uppdelning mellan bisyssla och huvudsyssla. För att ge en rättvisande bild av hur löneutgifterna fördelar sig mellan inrättade tjänster, tillfälliga tjänster och personal i arbetsavtalsförhållande redovisas lönesummorna som totaler vilka inkluderar olika typer av lönetillägg, pensionsavgifterna och de sociala kostnaderna.

Inkomst i form av dagpenningar som inflyter vid en anställds tjänsteledighet med lön på grund av sjukdom och moderskap har i budgetförslaget beaktats netto under respektive moment för personalutgifter. Nettoföringen av dagpenningar innebär samtidigt att kostnader för eventuella vikarier i nämnda fall skall belastas respektive moment för personalutgifter. Nettoföringen av dagpenningar framgår av dispositionsplanerna för berörda moment med texten ”personalkostnadsersättningar”. I övrigt har inte nettoföringen beaktats i texterna under momenten.

Löneutgifterna har beräknats enligt löneläget den 30.9.2007. Ny tjänstekollektivavtalsperiod inleddes 1.10.2007 och förhandlingar för att uppnå ett nytt tjänstekollektivavtal som skall gälla från nämnda datum har påbörjats. Pensionspremierna enligt LL om landskapet Ålands pensionsfond har beräknats enligt 22 % av de förskotts innehållning underkastade löneutgifterna då annat inte angivits. Nyanställda kommer fr.o.m. 1.1.2008 att försäkras i ett privat arbetspensionsbolag och upphandling pågår. De direkta sociala avgifterna har beaktats med 4,901 %.

ANSLAGENS BETECKNINGAR OCH JÄMFÖRELSER ÅRSVIS

I såväl sifferstaten som detaljmotiveringen betecknas förslagsanslag med (F), vanliga reservationsanslag med (R) och tvååriga reservationsanslag enligt det förfarande som beskrivs i budgetförslaget för år 1998 med (VR). För varje moment anges uppgifter om motsvarande anslag i bokslutet för år 2006 och budgeten för år 2007. För verksamhetsutgiftsanslag (VR - anslag) anges även under bokslutsuppgiften för år 2006 hur mycket som under året använts av tidigare års anslag samt på motsvarande sätt under uppgiften om budgeten för år 2007 hur mycket som beräknas använt av tidigare års anslag. Informationen ges med beteckningen (t.a.). Om ett anslag tidigare inte varit upptaget i budgeten anges detta med texten "Momentet nytt". Uppställningen av budgetförslagets detaljmotivering följer 2007 års uppställning såtillvida att detaljmotiveringen för inkomstmoment visas under respektive kapitel för motsvarande utgiftsmoment. För att tydliggöra behovet av finansiering med budgetmedel visas inkomster som positiva tal och utgifter som negativa tal.

Återbokning av bidrag som beviljats och registrerats enligt förbindelseprincipen kommer för budgetmoment som hör till de nya EU-programmen för åren 2007 - 2013 att återbokas mot moment där bidrag beviljats. Denna återföring beskrivs inte separat under berörda moment.

Med hänvisning till ovanstående och till den preliminära planen för hälso- och sjukvården 2008 får landskapsregeringen vördsamt föreslå

att lagtinget antar följande förslag till budget för landskapet Åland under år 2008 samt bemyndigar landskapsregeringen att uppta för budgetens förverkligande erforderliga lån

att lagtinget bemyndigar landskapsregeringen att ikläda sig de förpliktelser som verkställandet av förvaltningen för Interreg IIIA-programmet för skärgården medför.

Mariehamn den 15 oktober 2007

L a n t r å d

Roger Nordlund

Landskapsregeringsledamot

Lasse Wiklöf

Bilagor:

1. Preliminär plan för socialvården 2008 - 2012
2. Förslag till plan för hälso- och sjukvården 2008
3. Resultaträkningsprognos för landskapet Åland 1.1. - 31.12.2008
4. Personal per huvudtitel 2006 - 2008
5. Tjänstetabla 2008
6. Lönetabeller för A- och C-löner
7. Översikt över landskapets och kommunernas investeringsplaner

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008**Ärendets behandling**

Lagtinget har den 19 november 2007 inbegärt finansutskottets yttrande över framställningen och finansmotionerna.

Motioner

I anslutning till framställningen har utskottet behandlat följande finansmotioner:

Ltl Danne Sundman m.fl.: Komplettering av budgetförslagets allmänna motivering. (FM 1/2007-2008).

Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till kapitelmotiveringen under kapitel 43.05 Radio- och TV-verksamhet. (FM 2/2007-2008).

Ltl Danne Sundman m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 43.05.61 Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R). (FM 3/2007-2008).

Ltl Danne Sundman m.fl.: Strykning av anslaget under moment 43.05.62 Upphovsrättskostnader samt ändring av motiveringen under moment 43.05.60 Främjande av rundradioverksamhet. (FM 4/2007-2008).

Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Sänkning av anslaget och ändring av motiveringen under moment 43.25.83 Bostadslån. (FM 5/2007-2008).

Ltl Danne Sundman m.fl.: Höjning av anslaget och ändring av motiveringen under moment 33.40.88 Överlåtelse av fastigheter. (FM 6/2007-2008).

Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till kapitelmotiveringen under kapitel 43.60 Ålands polismyndighet. (FM 7/2007-2008).

Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 44.05.36 Kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avdrag (F). (FM 8/2007-2008).

Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Sänkning av anslaget och tillägg till motiveringen under moment 47.52.77 Anläggande av golfbana i Godby/Ämnäs. (FM 9/2007-2008).

Ltl Danne Sundman m.fl.: Tillägg till motiveringen under kapitel 44.80 Posten Åland. (FM 10/2007-2008).

Vtm Gun-Mari Lindholm m.fl.: Upptagande av anslag under ett nytt moment 45.10.51 Ålandstillägg för pensionärer med låg inkomst. (FM 11/2007-2008).

Vtm Gun-Mari Lindholm m.fl.: Tillägg till motiveringen under kapitel 45.01 Allmän förvaltning. (FM 12/2007-2008).

Ltl Mika Nordberg m.fl.: Tillägg till motiveringen under kapitel 45.01 Allmän förvaltning. (FM 13/2007-2008).

Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 45.52.88 Anskaffning av områden för naturskyddsändamål. (FM 14/2007-2008).

Ltl Danne Sundman m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 46.11.52 Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete. (FM 15/2007-2008).

Vtm Gun-Mari Lindholm m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 48.01.01 Trafikavdelningens allmänna förvaltning - Verksamhetsutgifter. (FM 16/2007-2008).

Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till kapitelmotiveringen under kapitel 47.24 Främjande av fiskerinäringen. (FM 17/2007-2008).

Ltl Danne Sundman m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 46.60.74 Utvecklande av Bomarsund. (FM 18/2007-2008).

Vtm Gun-Mari Lindholm m.fl.: Höjning av anslaget samt ändring av motiveringen under moment 48.30.77 Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten. (FM 19/2007-2008).

Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Ändring av kapitelmotiveringen under kapitel 46.15 Grundskoleväsendet. (FM 20/2007-2008).

Ltl Harry Jansson m.fl.: Komplettering av den allmänna motiveringen under avsnittet "Självstyrelseutveckling". (FM 21/2007-2008).

Ltl Anders Eriksson m.fl.: Komplettering av den allmänna motiveringen under avsnittet "Utveckling av förvaltningen". (FM 22/2007-2008).

Ltl Harry Jansson m.fl.: Komplettering av den allmänna motiveringen under avsnittet "Självstyrelseutveckling, Åland och EU." (FM 23/2007-2008).

Ltl Anders Eriksson m.fl.: Komplettering av allmänna motiveringen under avsnittet "Ekonomisk politik, Budgetsituationen". (FM 24/2007-2008).

Ltl Anders Eriksson m.fl.: Höjning av anslaget under moment 42.05.11 Utgifter för språkrådet. (FM 25/2007-2008).

Ltl Harry Jansson m.fl.: Höjning av anslaget under moment 45.54.60 Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (R). (FM 26/2007-2008).

Ltl Anders Eriksson m.fl.: Ändring av motiveringen till moment 46.60.74 Utvecklande av Bomarsund. (FM 27/2007-2008).

Ltl Harry Jansson m.fl.: Höjning av anslaget under moment 43.25.62 Understöd för investeringar i uppvärmningssystem som främjar miljövården (R). (FM 28/2007-2008).

Ltl Anders Eriksson m.fl.: Ändring av motiveringen till moment 46.01.23 Utvecklingsprojektet Ålands gymnasieskola. (FM 29/2007-2008).

Ltl Harry Jansson m.fl.: Höjning av anslaget under moment 45.10.53 Barnbidrag. (F). (FM 30/2007-2008).

Ltl Anders Eriksson m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 43.40.75 Ombyggnader och grundförbättringar. (FM 31/2007-2008).

Ltl Anders Eriksson m.fl.: Höjning av anslaget under moment 43.05.60 Främjande av rundradioverksamhet. (FM 32/2007-2008).

Ltl Anders Eriksson m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 45.70.20 Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter. (FM 33/2007-2008).

Ltl Anders Eriksson m.fl.: Strykning av anslaget under moment 43.05.62. Upphovsrättskostnader. (FM 34/2007-2008).

Ltl Göte Winé m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 35.70.20 Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsinkomster. (FM 35/2007-2008).

Ltl Barbro Sundback m.fl.: Tillägg till kapitel motiveringen under kapitel 45.70 Ålands hälso- och sjukvård. (FM 36/2007-2008).

Ltl Barbro Sundback m.fl.: Tillägg till kapitel motiveringen under kapitel 45.70 Ålands hälso- och sjukvård. (FM 37/2007-2008).

Ltl Carina Aaltonen m.fl.: Upptagande av ett nytt moment under kapitel 47.03 som lånegaranti för företagare. (FM 38/2007-2008).

Ltl Göte Winé m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 48.10.45 Understöd för kollektivtrafik. (FM 39/2007-2008).

Ltl Carina Aaltonen m.fl.: Höjning av anslaget under moment 47.03.47 Finansiering för företag i skärgården. (FM 40/2007-2008).

Ltl Carina Aaltonen m.fl.: Komplettering av kapitel motiveringen under kapitel 45.15 Av kommunerna anordnade sociala tjänster. (FM 41/2007-2008).

Ltl Göte Winé m.fl.: Komplettering av motiveringen under moment 48.30.77 Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten. (FM 42/2007-2008).

Ltl Carina Aaltonen m.fl.: Komplettering av allmänna motiveringen under rubriken "Självstyrelseutveckling". (FM 43/2007-2008).

Ltl Roger Jansson m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 48.20.20 Sjötrafiken - verksamhetsutgifter. (FM 44/2007-2008).

Ltl Johan Ehn m.fl.: Ändring av motiveringen till moment 48.30.77 Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten. (FM 45/2007-2008).

Ltl Johan Ehn m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 43.40.74 Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården. (FM 46/2007-2008).

Ltl Johan Ehn m.fl.: Sänkning av anslaget för moment 43.05.62 Upphovsrättskostnader. (FM 47/2007-2008).

Ltl Johan Ehn m.fl.: Höjning av anslaget samt tillägg till motiveringen för moment 46.17.05 Utgifter för åländska studerande i Norden. (FM 48/2007-2008).

Ltl Johan Ehn m.fl.: Tillägg till motiveringen för moment 46.60.74 Utvecklande av Bomarsund. (FM 49/2007-2008).

Ltl Dennis Jansson: Upptagande av ett nytt moment under kapitel 47.03 Näringslivets främjande. (FM 50/2007-2008).

Ltl Johan Ehn: Ändring av kapitel motiveringen till kapitel 43.32 Landskapsalarmcentralen. (FM 51/2007-2008).

Ltl Johan Ehn m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 46.60.20 Museibyran - verksamhetsutgifter. (FM 52/2007-2008).

Rättelser

Utskottet har under behandlingen av ärendet informerats om att i det tryckta budgetförslaget ingår några felaktigheter i texten som inte blivit rättade i förhållande till landskapsregeringens beslut. Utskottet har därför beslutat att inta dessa rättelser som en bilaga till betänkandet.

Utlåtanden

Utskottet har med stöd av 41 § 1 mom. lagtingsordningen inbegärt utlåtanden av kulturutskottet och social- och miljöutskottet som bifogats detta betänkande.

Hörande

Utskottet har i ärendet hört:

*lantrådet Roger Nordlund,
vice lantrådet Jörgen Strand,
landskapsregeringsledamöterna Camilla Gunell,
Harriet Lindeman,
Britt Lundberg,
Runar Karlsson,
Jan-Erik Mattsson och
Mats Perämaa,
avdelningscheferna Linnea Johansson,
Niklas Karlman,
utvecklingsplaneraren Conny Nyholm,
och finanschefen Dan E. Eriksson,
försäljaren Nina Andersson,
avdelningsjuristen Susanne Andersson,
jordbrukaren Jörgen Blomqvist,
VD Bjarne Blomster,*

finanschefen Peter Carlsson,
 VD för Ålands handelskammare Daniel Dahlén,
 VD för WJ Dahlman Ab Lars-Erik Dahlman,
 rektorn för Ålands folkhögskola Jana Ekebon,
 byggnadsinspektören Conny Eklund,
 VD för Viking Line Abp Nils-Erik Eklund,
 ordföranden för Nautical Club rf Gun Erikson-Hjerling,
 ordföranden för Leaderföreningen Mikael Ericksson
 bostadslåneinspektören Sten Eriksson,
 VD Trygve Eriksson från Eriksson Capital Ab,
 företagaren Yvonne Eriksson,
 ordföranden i kommunstyrelsen i Finström Ragnar Erlandsson,
 äppelodlaren Viola Fagerholm,
 ordf. i Ålands krematorie- och minneslundsförening rf Karl Fagerlund,
 överinspektören Göran Frantzén,
 skoldirektören för Södra Ålands högstadiedistrikt Per-Olof Friberg,
 VD för Röde orm Uffe Grüssner,
 VD Peter Grönlund från Ålandsbanken Abp,
 chefen för Ålands sjöfartsmuseum Hanna Hagmark-Cooper,
 VD Monica Hansen från Marstad FAB,
 konsulten Mia Hanström,
 ordföranden för Bomarsundssällskapet Geir Henriksen,
 projektledaren för Navigare Ronny Holmström,
 polismästaren Camilla Hägglund,
 kommuningenjören Thomas Idman,
 VD för Ålands turistförbund Annika Jansson,
 ordföranden för utskottet för ekologisk odling vid Ålands producentförbund Anders Johansson,
 projektledaren för Scandinavian Island Rickard Johansson,
 avtalschefen Sara Karlman,
 processledaren för TankeSmidjan ekon.dr. Agneta Karlsson,
 verksamhetsledaren för Ålands miljöservice Fredrik Karlsson,
 företagaren Jan-Olof Karlsson,
 byråchefen Olof Karlsson,
 skoldirektören Mari-Ann Kullman från Mariehamns stad,
 konsulten Robert Lindfors,
 direktören för ÅSUB Bjarne Lindström,
 förbundsledaren för Ålands kommunförbund Sigurd Lindvall,
 verksamhetsledaren för Ålands fiskarförbund Fredrik Lundberg,
 ordföranden för Ålands golfklubb Dick Lundqvist,
 byråchefen Jan-Ole Lönnblad,
 entreprenören Christer Mattsson,
 ombudsman Jonny Mattsson,
 stadsdirektören Bjarne Pettersson,
 VD för Ålands penningautomatförening Lars Porko,
 rektorn för Ålands naturbruksskola Bodil Rehgård,
 ordföranden för Ålands hyresgästförening Eva Ringwall,
 projektledaren Graham Robins,
 VD för Ålands radio och TV Ab Pia Rothberg-Olofsson,
 företagaren Olof Salmi,
 journalisten Gunilla Sanders,
 VD för Ålands trädgårdshall Tord Sarling,
 vikarierande enhetschefen Sören Silverström,
 entreprenören Dick Sirén,
 sales manager Terese Sjöblom,
 båtföraren Sune Sjöström,
 VD för Ålands centralandelslag Johannes Snellman,
 verksamhetsledare Cecilia Stenman,

vice ordföranden Sara Strandberg och styrelsemedlemmen i SKUNK Maja Sundblom, kommundirektören Katarina Sundberg, tekniska chefen Kai Söderlund från Mariehamns stad samt kommundirektören John Wrede.

Närvarande

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Torbjörn Eliasson, vice ordföranden Raija-Liisa Eklöw (delvis), ledamöterna Torsten Sundblom, Danne Sundman (delvis) och Göte Winé samt ersättarna Folke Sjölund (delvis) och Roger Slotte (delvis).

Reservationer

Följande reservationer har fogats till betänkandet:

en reservation av ltl Danne Sundman, tre reservationer av ltl Göte Winé samt en gemensam reservation av ltl Torsten Sundblom och Folke Sjölund.

Utskottets förslag

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att lagtinget antar landskapsregeringens förslag till budget för landskapet Åland under år 2008 med följande ändringar samt bemyndigar landskapsregeringen att uppta för budgetens förverkligande erforderliga lån:

Utskottet föreslår vidare

att lagtinget bemyndigar landskapsregeringen att ikläda sig de förpliktelser som verkställandet av förvaltningen för Interreg IIIA-programmet för skärgården medför,

att lagtinget förkastar finansmotionerna nr 1-15 och 17-52.

Mariehamn den 13 december 2007

Ordförande

Torbjörn Eliasson

Sekreterare

Marine Holm-Johansson

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1a/2007-2008

Ärendets behandling

Lagtinget har den 19 december 2007 återremitterat ärendet till finansutskottet.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Torbjörn Eliasson, vice ordföranden Raija-Liisa Eklöw samt ledamöterna Torsten Sundblom, Danne Sundman och Göte Winé.

Utskottets förslag

Med hänvisning till det anförda meddelar utskottet

att utskottet vidblir sitt tidigare beslut.

Mariehamn den 19 december 2007

Ordförande

Torbjörn Eliasson

Sekreterare

Marine Holm-Johansson

BILAGA

Under rubriken "Ärendets behandling" har utskottet noterat att vissa rättelser inte blivit införda i det tryckta budgetförslaget. Utskottet har beaktat följande rättelser:

<i>Sida nr</i>	<i>Kapitel/Moment</i>	<i>Rättelse</i>
64	43.27.04. <i>Befrämjande av energihushållning och tryggnad av energiförsörjning (VR)</i>	<i>Fjärde meningen i andra stycket skall rätteligen lyda: ... Projektet är delfinansierat av IEEA (Intelligent Energy Executive Agency, HKA1) och pågår ...</i>
194	46.50. Ålands vårdinstitut	<i>Slutet av första stycket skall rätteligen lyda: ... samma krav som utbildningar i riket (ÅFS 2005:37 respektive FFS 549/2005).</i>
296	49.95.90. <i>Överföring till utjämningsfond</i>	<i>Slutet av texten skall rätteligen lyda: ... för överföring till utjämningsfonden varefter det totalt finns drygt 46,7 miljoner euro i fonden.</i>

RESERVATION

Undertecknad reserverar sig mot finansutskottets betänkande (FU 1/2007-2008) med anledning av landskapsregeringens förslag till budget för landskapet Åland 2008, på följande punkter.

Förslag till förändringar under betänkandets del "Utskottets synpunkter - Allmän motivering":

1. Under rubriken "Självstyrelseutveckling" föreslås ett tillägg enligt finansmotion nr 1:

"Näringsrättens språkskydd stärks och i övrigt kvarstår näringsrätten som tidigare. Kravet på styrelseledamöter med hembygdsrätt i aktiebolags styrelser kvarstår likaså då detta är väsentligt för näringslivets lokala förankring och för att jordförvärvsskyddet skall fungera avseende aktiebolags rätt att förvärva mark. Under året föreslås lagstiftning som ger studerande utanför Åland rätt att inneha hembygd-rätt under studietiden samt fem år efter avslutade studier."

2. Ett nytt stycke med rubriken "Åland och EU" föreslås införas i betänkandet med följande lydelse enligt finansmotion nr 1:

"Det nya s.k. reformfördraget som föreläggs för lagtingets godkännande inom kort kan inte antas om inte de s.k. inflytandefrågorna; parlamentsplats, talerätt och subsidiaritetskontrollen fått sin slutliga lösning."

3. Ett nytt stycke föreslås införas i betänkandet under rubriken "Utveckling av förvaltningen", med följande lydelse enligt finansmotion nr 1:

"Under de kommande åren går en stor grupp av landskapets anställda i pension. Dessa avgångar bör systematiskt nyttjas för att smidigt reformera och effektivisera förvaltningen. För att möjliggöra detta krävs framförhållning i form av en plan för hur detta skall ske. Vid varje fall av naturlig avgång såsom t.ex. pensionering bör behovet av tjänsten kritiskt granskas och möjlighet till omorganisering utredas i syfte att stävja expansionen av offentlig sektor samt möjliggöra en modernare och tidsenlig förvaltning med utrymme till reformer."

4. Ett nytt stycke med rubriken "Bostadspolitik" föreslås införas i betänkandet med lydelse i enlighet med finansmotion nr 5, 2 p.:

"Under året utarbetas underlag för nya principer för landskapets bostadsfinansiering med målet att det på sikt skall gå att bygga hyresbostäder på mer marknadsmässiga grunder och att samhällets stöd istället skall kanaliseras till låginkomsttagare och regionala satsningar på landsbygden och i skärgården."

5. Ett nytt stycke med rubriken "trafik- och transportpolitik" föreslås införas i betänkandet med följande lydelse i enlighet med finansmotion nr 1:

"Landskapets verk och inrättningar skall inte konkurrera med privata entreprenörer. Tvärtom så skall upphandling av tjänster göras på så många ställen som möjligt för att stimulera konkurrens och nedbringa kostnaden för förvaltningen"

Förslag till förändringar under betänkandets detaljmotivering:

6. Under momentet 33.40.88 Överlåtelse av fastigheter föreslås ett höjt anslag med 500.000,- EUR och att motiveringen i betänkandet ersätts med följande i enlighet med finansmotion nr 6:

”Landskapsregeringen fortsätter under året arbetet med att avyttra fastigheter på den öppna marknaden som inte behövs för landskapsförvaltningen. En utredning görs under året om landskapets skogsinnehav skall avyttras helt eller delvis. Landskapets markområde på Svinö planeras för exklusivt boende i egnahemshus och tomter säljs därefter till högst bjudande. Detta för att medverka till att tillgången till denna typ av boende ökar för att motsvara efterfrågan”

7. Föreslås i enlighet med finansmotion nr 11 att det under ett nytt moment 45.10.51 upptas ett anslag om 500.000 EUR och en motivering fogas till momentet som lyder:

”Momentet nytt. Ett Ålandstillägg betalas till de pensionärer som har lägst inkomst. Landskapsregeringen återkommer i tilläggsbudget med detaljerad utformning av stödet.”

8. Föreslås under kapitel 46.05 Fritt bildningsarbete och hantverksutbildning att betänkandets motivering ersätts med följande :

”Landskapsregeringen fortsätter ansträngningarna att etablera en modern hantverksutbildning på Kastelholms kungsgård i privat drift i samarbete med tidigare aktörer i projektet”

9. Föreslås under momentet 47.15.46 Utgifter för räntestödslån vid skördeskador att betänkandets motivering kompletteras med följande:

”Som ett alternativ till en skördeskadefond bör ett system utredas där jordbrukaren anlitar privat försäkringsbolag och landskapsregeringen återförsäkrar dessa försäkringar för att nedbringa premierna genom att minska risken vid omfattande skördeskador.”

10. Föreslås under moment 47.21.41 Stöd för skogsbruksåtgärder att utskottets motivering samt förslag om höjning av anslaget utgår.

11. Föreslås att anslaget under moment 46.60.74 Utvecklandet av Bomarsund minskas med 500 000 € i enlighet med finansmotion nr 18.

Lemland den 13 december 2007

Ltl Danne Sundman

Reservation

Undertecknad reserverar sig mot finansutskottets majoritets beslut under kapitel 46.05 där det i betänkandet gällande Ålands hantverksskola hänvisas till landskapsregeringens handlingsprogram. Utskottets majoritet anser att det är viktigt att hantverksutbildningen kommer igång så snabbt som möjligt, med folkhögskolan som huvudman. I handlingsprogrammet framgår det inte vilken del av utbildningen som skall förläggas till Kastelholms kungsgård.

*Undertecknad föreslår att texten i betänkandekapitel 46.05 **Fritt bildningsarbete och hantverksutbildning** utgår och ersätts med följande text:*

När det gäller Ålands hantverksskola hänvisas till landskapsregeringens handlingsprogram. Utskottet anser att det är viktigt att hantverksutbildningen kommer igång så snabbt som möjligt med folkhögskolan som huvudman. Landskapsregeringen bör utreda hur ett andra utbildningsår verkställs på bästa sätt under tiden mangårdsbyggnaden i Kastelholm renoveras. Målet skall vara att andra året i hantverksutbildningen förläggs till Kastelholms kungsgård och ges formen av avancerad hantverksutbildning med inriktning på formgivning och design.

Sund den 13 december 2007

Göte Winé

Reservation

Undertecknad reserverar sig mot utskottsmajoritetens beslut att under moment **46.11.52** föreslå att landskapsregeringen ser över möjligheten att förverkliga de planerade aktiviteterna för skärgårdsungdomarna på ett mer kostnadseffektivt sätt än genom att köpa en husbil. Utskottet anser att målsättningen bör vara att medlen används för att stöda kontinuerlig ungdomsverksamhet i alla skärgårdskommuner.

Förslaget om att köpa husbil har föreningen SKUNK under tidigare år prövat för att få en kontinuitet i ungdomsarbetet i skärgården. SKUNK:s försöksverksamhet med den mobila mötesplatsen Husbilen SKUNK i den åländska skärgården år 2005 genomfördes i form av två sexveckors sessioner, den första under våren och den andra under hösten. Projektet finansierades med medel från EU:s ungdomsprogram samt Ålands penningautomatförening.

Husbilen rullade runt i alla sex skärgårdskommuner under sammanlagt 64 resdagar. Husbilen erbjöd program och aktiviteter för ungdomar, ofta i samarbete med skolorna. Husbilen användes dessutom vid ett par seminarier samt för studiebesök. Verksamheten bestod främst av rast- och skolverksamhet, eftermiddagsverksamhet för skolbarn och ungdomar samt ungdomsverksamhet på kvällstid. Innehållet i verksamheten bestod utöver öppen verksamhet av bland annat av EU-information, workshops i konflikthantering, akvarellmålning, smyckestillverkning, fotografering, data- och mobiltelefonkommunikation, streetdance, tidningsproduktion samt sång och musik.

SKUNK – Intresseorganisationen för ungdomar i skärgården grundades 1989 men fungerade innan dess i projektform under fyra år. Föreningen drivs av ungdomarna själva och har som uppgift att bevara skärgårdsungdomarnas intressen samt att skapa fritidsverksamhet för dem. Därför anser undertecknad att man borde lyfta fram ungdomars engagemang och understöda en sådan verksamhet.

Med att nu begränsa ungdomars initiativ och förslag inskränker man ungdomars inflytande i samhällsfrågor. I stället borde man uppmuntra att ungdomar själva engagerar sig och kommer med egna förslag till att lösa möjligheter till stimulerande fritidsverksamhet.

Undertecknad föreslår att texten i betänkandet under moment **46.11.52 Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete** får följande lydelse:

Utskottet omfattar förslaget att bevilja anslag för inköp av en husbil för att förbättra skärgårdsungdomarnas möjligheter till stimulerande fritidsverksamhet med utgångspunkt från barns och ungdomars egna idéer och medverkan och föreslår därför att ltl Danne Sundmans m.fl. finansmotion nr 15 förkastas.

Sund den 13 december 2007

Göte Winé

RESERVATION

*Undertecknad reserverar sig mot utskottsmajoritetens beslut under moment **46.60.74**.*

I ett besökscenter bör ett café finnas för att erbjuda den service som förväntas av ett besökscenter men däremot bör driften av caféet skötas av en privat entreprenör.

Eftersom projekteringen av Bomarsunds besökscenter blir klar den 1 maj 2008 bör man i stället få en byggstart fortast möjligt för att inte försena utbyggnaden av Ålands sjöfartsmuseum.

Om tidtabellen skulle försenas på grund av ett beslut att besökscentret i Bomarsund inte kan börja byggas före man börjar bygga ut sjöfartsmuseet kan man förvänta sig vissa följder. En del av det arbete som görs under det nuvarande projektet kommer att behöva göras om. Under förutsättning att byggprojektets budget (idag 2,85 miljoner €) ändras i takt med ökade byggkostnader (som idag räknas öka med 6 % per år) och andra förutsättningar för projektet förblir mer eller mindre oförändrade betyder det att endast en ny kostnads kalkyl skulle behöva tas fram inför byggstarten.

Eftersom besökscentret är delvis finansierat med EU-stöd anser undertecknad att det finns en risk för att EU-stödet kan minskas eller helt utebli vid en fördröjning av projektet. Projektet är delfinansierat av EU genom Ålands Mål 2-program (drygt 140 000 € i EU stöd). Stödet beviljas enligt regler som bland annat handlar om hur projektet genomförs och även om projektets fortsättning efter det att EU-stödet har investerats.

*Undertecknad föreslår därför att den i betänkandet av utskottsmajoriteten föreslagna motiveringen under moment **46.60.74** . **Utvecklandet av Bomarsund** utgår och ersätts med följande text:*

Enligt landskapsregeringens handlingsprogram skall ett besökscentrum förverkligas för att lyfta fram Bomarsund med Skarpans som en historisk plats. Driften skall enligt handlingsprogrammet skötas i privat regi. När det gäller sådant arbete som planeringen och uppsättandet av utställningar som hör till museibyråns normala verksamhet finner utskottet att detta sannolikt inte kan läggas ut på privata entreprenörer.

När det gäller frågan om när byggnadsarbetena skall få inledas anser utskottet att byggstart planeras senast till våren 2009.

Sund den 13 december 2007

Göte Winé

RESERVATION

*Undertecknade reserverar oss mot utskottets beslut rörande
47.52.77 Anläggande av golfbana i Godby/Ämnäs (R)*

På Åland finns idag två golfbanor. En till stor del samhällsfinansierad bana i Kastelholm, Sund, som drivs av Ålands golfklubb r.f. och en privat bana i Eckerö som erhållit landskapsfinansiering enligt det regelverk som gällde vid investeringstidpunkten.

Golfen har utvecklats starkt som fritidssysselsättning och som en viktig aktivitet för besöksnäringen. Anläggningarna i Eckerö och Sund har betydande samhällsekonomiska effekter för närregionerna och för andra anläggningar och aktiviteter inom besöksnäringen på hela Åland.

Finansutskottet konstaterar att det finns planer på nya banor i olika regioner på Åland, bland annat Brändö, Föglö, Vårdö och mer centrala områden på fasta Åland.

Eftersom det finns en gemensam marknad och en konkurrenssituation för nuvarande och eventuella nya golfbanor föreslår utskottet att finansieringen skall följa gällande stödprinciper om 30 procent i investeringsstöd och vara lika för alla. I prioriteringen av nya banor skall banans kvalitet, unikheter och regionala spridningseffekt beaktas.

Angående den planerade golfbanan i Godby/Ämnäs har utskottet erfarit att den fastställda kostnadsramen på 5,3 miljoner euro är för snäv för att garantera fullgod kvalitet, särskilt på byggnaderna.

För att möjliggöra en rationell planering och drift samt en högklassig bana med kommersiella utvecklingsmöjligheter anser finansutskottet att en privat huvudman bör förverkliga projektet med det 30-procentiga stöd landskapets principer medger.

Oberoende av huvudman och finansieringsstöd föreslår utskottet att avtal om markbyte inte kan ingås före finansieringen av hela anläggningen inklusive byggnader och maskiner samt nödvändiga tillstånd är klara, samt att byggnadskontrakt är tecknade.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår vi att anslaget om 3,5 miljoner euro utgår.

Mariehamn 13.12.2007.

Torsten Sundblom

Folke Sjölund

Ålands lagting

Kulturutskottet

UTLÅTANDE

Datum
2007-12-04

Till Ålands lagting

Kulturutskottets utlåtande

Budget för landskapet Åland 2008 samt finansmotionerna 1 och 29/2007-2008

Lagtinget har den 19 november 2007 till finansutskottet remitterat landskapsregeringens framställning nr 1/2007-2008 med förslag till budget för landskapet Åland 2008. Finansutskottet har med hänvisning till 41 § 1 mom. lagtingsordningen i ett brev av den 26 november 2007 inbegärt kulturutskottets utlåtande i ärendet. Finansutskottet önskar att utskottet yttrar sig över moment 46.01.23 Utvecklingsprojektet Ålands gymnasieskola i förslaget till landskapets budget för 2008. Dessutom vill utskottet att kulturutskottet uttalar sig om finansmotionerna nr 1 och 29/2007-2008.

Utskottets synpunkter

I landskapsregeringens förslag till budget upptas under moment 46.01.23 ett anslag om 103.000 euro för ett utvecklingsprojekt kallat Ålands gymnasieskola. Anslaget är avsett att användas för en fortsatt samordning av utbildningen på gymnasialstadienivå. Målet för samordningen enligt budgetförslaget är detsamma som för Struktur -07.

Landskapsregeringen har också tillsatt en ledningsgrupp för en utvecklingsprocess kallad Reform -08, vars uppdrag är att utöka samarbetet inom utbildningen på gymnasialstadienivå och vuxenutbildningen i syfte att uppnå en effektivare användning av de totala ekonomiska och personella resurserna. Ledningsgruppens mandatperiod är 5.10.2007-31.7.2008. Skolornas och vuxenutbildningens interna organisation, förvaltning och ledning, personal och bemanning, gemensamma system för IKT, marknadsföring och fastighetsskötsel samt en gemensam skolhälsovård utgör särskilda utvecklingsområden enligt gruppens mandat. Dessutom ska ledningsgruppen möjliggöra för studerande inom yrkesutbildningens årskurs 1 att från och med hösten 2008 välja kärnämnesstudier alternativt studier i allmänna ämnen i enlighet med läroplanen för den studieförberedande utbildningen i avsikt att fördjupa sin kunskap inom respektive ämne vilket också öppnar möjligheten att avlägga en hel eller delar av studentexamen parallellt med gymnasialstadiexamen inom respektive yrkesområde.

Parallellt med arbetet med samordning mellan gymnasieskolorna har arbetet med för skolorna gemensamma kollektivavtal pågått. En arbetsgrupp med representanter för arbetsgivare och arbetstagare har under året lämnat en rapport som kommer att ligga till grund för kommande avtalsförhandlingar. Utskottet anser att landskapsregeringen i egenskap av avtalspart har all anledning att eftersträva att ett avtal fås till stånd snarast möjligt. Ett sådant avtal ökar samarbetsmöjligheterna mellan skolorna och utgör en förutsättning för att lärare ska kunna anställas av landskapet istället för av en enskild skola.

Utskottet konstaterar att arbetet i ledningsgruppen Reform -08 fortskridit planenligt. Läroplansgrunderna har till exempel ändrats så att det från och med hösten 2008 kommer att vara möjligt för studerande inom yrkesutbildningen att avlägga fördjupad kurs inom ämnena svenska, matematik och engelska. En arbetsgrupp bestående av de olika skolornas IT-handledare har tillsatts för samordning inom IKT och planerna på samordning av skolhälsoenheten är relativt långt framskridna. Enligt vad utskottet fått erfara vid behandlingen av ärendet förefaller så gott som alla representanter för de olika gymnasialstadieskolorna anse att reformprocessen redan medfört att flera av målen för Struktur -07 har uppfyllts.

En av orsakerna till den pågående reformprocessen av gymnasialstadiet är att elevunderlaget på sikt enligt ÅSUB:s prognoser kommer att minska eftersom antalet ungdomar i åldern 15-18 avtar. Utskottet

konstaterar dock att elevunderlaget i någon mån kan påverkas i positiv riktning av att antalet vuxenstudenter troligen ökar i framtiden. Redan idag finns ett stort antal vuxenstudenter exempelvis vid Ålands vårdinstitut.

Utskottet konstaterar att med ett minskat elevunderlag kommer det att bli nödvändigt med en nedskärning av antalet utbildningsplatser varför en fortsatt och ökad samordning av gymnasieutbildningen är oundviklig. Utskottet ställer sig därför positivt till en fortsatt samordning. Enligt utskottets uppfattning är slutmålet för den pågående processen dock oklart. I budgetmotiveringen anges att målet är det samma som för Struktur -07, alltså en gymnasieskola istället för som idag sju skolor, medan mandatet för ledningsgruppen för Reform -08 går ut på samarbete och samordning. Utskottet har valt att i detta skede inte ta ställning till om reformprocessens mål också ska vara sammanslagning av skolor utan anser det angeläget att landskapsregeringen efter utvärdering av den pågående processen så snart som möjligt tar ställning i frågan.

Anslaget under momentet utgörs till största delen av personalkostnader för en tillfällig tjänst. Utskottet föreslår inga ändringar av anslaget men anser att landskapsregeringen bör pröva i vilken utsträckning anslaget ska tas i anspråk.

Med hänvisning till att landskapsregeringen bör fastställa slutmålet för reformen föreslår utskottet att finansmotionerna nr 1 och 29/2007-2008 ska förkastas.

Ärendets behandling

Finansutskottet har den 26 november 2007 med stöd av 41 § 1 mom. lagtingsordningen inbegärt kulturutskottets utlåtande i ärendet.

Utskottet har i ärendet hört tidigare landskapsregeringsledamoten Camilla Gunell, avdelningschefen Yvonne Eliasson, överinspektören Elisabeth Storfors, projektledaren Rainer Juslin, rektorn Gyrid Högman, direktionsordföranden Sten-Erik Abrahamsson och elevrepresentanten Simon Pellas från Ålands lyceum, t.f. rektorn Lars Selander från Ålands yrkesskola, t.f. rektorn Jorma Lehtinen och direktionsordföranden Gun Erikson-Hjerling från Ålands sjömansskola, rektorn Diana Axén, direktionsordföranden Gunilla G. Nordlund och elevrepresentanten Johanna Nordqvist från Ålands hotell- och restaurangskola, t.f. rektorn Daja Rothberg, direktionsordföranden Kurt Gustafsson och elevrepresentanten Pontus Sandström från Ålands handelsläroverk, direktionsordföranden Tage Eriksson och elevrepresentanten Erik Ekström från Ålands naturbruksskola samt t.f. rektorn Angela Sjöberg från Ålands vårdinstitut.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Johan Ehn, vice ordföranden Ulla-Britt Dahl (delvis), ledamöterna Veronica Thörnroos, Fredrik Karlström, Margaret Lundberg (delvis) samt ersättaren Harry Jansson (delvis).

Utskottets förslag

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet som sitt utlåtande

att finansutskottet vid uppgörandet av sitt betänkande beaktar vad som anförts i detta utlåtande.

Mariehamn den 4 december 2007

Ordförande

Johan Ehn

Sekreterare

Susanne Eriksson

Ålands lagting

Social- och miljöutskottet

UTLÅTANDE

Datum
2007-12-04

Till Ålands lagting

Social- och miljöutskottets utlåtande

Budget för landskapet Åland 2008 samt finansmotionerna 11, 12, 30, 33, 35, 36, 37 och 41/2007-2008

Lagtinget har den 19 november 2007 till finansutskottet remitterat landskapsregeringens framställning nr 1/2007-2008 med förslag till budget för landskapet Åland 2008. Finansutskottet har med hänvisning till 41 § 1 mom. lagtingsordningen i ett brev av den 26 november 2007 inbegärt social- och miljöutskottets utlåtande i ärendet. Finansutskottet önskar att utskottet yttrar sig över de preliminära planerna för hälso- och sjukvården och socialvården som ingår som bilagor till budgetförslaget. Dessutom vill utskottet att social- och miljöutskottet uttalar sig om finansmotionerna nr 11, 12, 30, 33, 35, 36, 37 och 41.

Utskottets synpunkter

Preliminär plan för socialvården

Utskottet konstaterar att socialvårdsplanen är tänkt att i första hand vara landskapsregeringens verktyg för styrning av kommunernas sociala verksamhet för vilken det beviljas landskapsandelar. Planen utgörs därför till största delen av anvisningar till kommunerna och synpunkter på kommunernas verksamhet. Utskottet finner det positivt att det i planen ingår också vissa åtaganden från landskapsregeringens sida såsom intentionen om ökad allmän information om ny och gällande lagstiftning på området.

Utskottet understryker behovet av att regelverkna för och hanteringen av socialvårdsärenden följs upp av landskapsregeringen i egenskap av övervakande myndighet. I socialvårdsplanen påtalas att det ibland föreligger vissa skillnader i servicenivåerna mellan kommunerna på ett sätt som inte är önskvärt. Framför allt handlar det om åtgärder inom handikappservicen, missbrukarvården och barnskyddet. Utskottet anser att landskapsregeringen här har ett stort ansvar i egenskap av tillsynsmyndighet. Därför stöder utskottet intentionerna i finansmotion nr 41/2007-2008 om att landskapets tillsyn beträffande personer med funktionshinder ska intensifieras. Utskottet föreslår dock inte att motionen ska godkännas eftersom landskapsregeringen i sitt handlingsprogram anger att en social tillsynsplan ska utarbetas för att stärka enskilda personers rättigheter.

Förslag till plan för hälso- och sjukvården 2008

Utskottet konstaterar inledningsvis att kostnaderna för hälso- och sjukvården i landskapet kontinuerligt ökar och att fortsatta ökningarna är att vänta med tanke på att befolkningen blir äldre samtidigt som medicinska och tekniska framsteg leder till ökade kostnader för utrustning och mediciner. Eftersom hälso- och sjukvårdspersonal är en bristvara höjs dessutom lönerna som utgör den största kostnaden för hälso- och sjukvården. På Åland är sjukvården därtill dyr räknat per capita eftersom det i landskapet måste finnas en viss utrustning och verksamhet som är motiverad med tanke på det geografiska läget. Vård utanför Åland och akuta sjuktransporter är också mycket kostsamma och tenderar att öka i volym.

Mot bakgrund av de ökande kostnaderna finner utskottet det synnerligen angeläget att landskapsregeringen i samarbete med ÅHS påskyndar arbetet med en effektivisering av verksamheten bland annat genom en kontinuerlig översyn av organisationen i syfte att öka samordning och samverkan över avdel-

nings- och enhetsgränser och genom att öka satsningen på egenvård och friskvård. Med tanke på att de äldre kommer att bli fler anser utskottet också att det är motiverat med en ökad satsning på hemsjukvården. Ett hembesök kostar idag ca 40 euro medan ett vårddygn kostar nästan 400 euro. Här finns alltså stora möjligheter till kostnadseffektivitet samtidigt som livskvaliteten ökar för de äldre som vill stanna hemma så länge som möjligt.

En bidragande orsak till de höga kostnaderna för sjukvården har varit de omfattande till- och ombyggnadsarbetena under ett antal år. Om- och tillbyggnadsarbetena fortgår under de kommande åren och i investeringsplanen för åren 2008–2010 ingår i enlighet med lagtingets beslut i anledning av budgeten för år 2006, bland annat etapp II och III i om- och tillbyggnaden på sjukhusområdet. Utskottet konstaterar att byggnadsarbetena delvis utförs för att öka möjligheterna till samordningar inom ÅHS.

I budgeten för år 2008 ingår inte medel för sanering och ombyggnad av Gullåsen som drabbats av uppenbara fuktproblem och som är i allmänt behov av renovering. Landskapsregeringen har enligt vad utskottet fått erfara inte tagit ställning till hur och när ombyggnaden ska genomföras och hur den ska finansieras. En tilläggsbudget för detta ändamål kan troligen bli behövlig.

Utskottet konstaterar därtill att avtalen i landskapet för ÅHS-anställda ännu är öppna för år 2008 och framåt. Påslaget om 2 procent som upptagits i budgeten för att täcka löneförhöjningarna motsvarar inte den avtalsnivå som förhandlats fram i riket. De lönekostnader som kan uppkomma utöver den beräknade förhöjningen måste enligt utskottets mening anslås i tilläggsbudget.

Beträffande den s.k. vårdgarantin konstaterar utskottet att det redan i planen för innevarande år nämns att en vårdgaranti ska införas. Utskottet förutsätter nu att garantin snarast utformas av landskapsregeringen.

Finansmotionerna

Finansmotionerna nr 33 och 41/2007-2008 föreslås förkastade med hänvisning till motiveringarna ovan.

I finansmotion nr 11 föreslås att det under moment 45.10.51 upptas ett anslag om 500.000 euro med motiveringen att ett Ålandstillägg ska betalas till de pensionärer som har lägst inkomst. I finansmotion nr 30 föreslås att anslaget under moment 45.10.53 höjs så att barnbidragets ensamförsörjartillägg kan höjas. Utskottet konstaterar att landskapsregeringen enligt socialvårdsplanen avser att som en följd av ÅSUBs rapport nr 2007:5 om Ekonomisk utsatthet och social trygghet påbörja en översyn av regelverket och ersättningsnivåerna för utkomststöd och bostadsbidrag under år 2008. Utskottet förutsätter att landskapsregeringen vid översynen ägnar särskild uppmärksamhet åt de mest utsatta grupperna, däribland de pensionärer som har lägst inkomst samt vissa ensamförsörjare.

I finansmotion 35 föreslås att högkostnadsskyddet för sjukpensionärer blir detsamma som för ålderspensionärer. Utskottet ställer sig positivt till att landskapsregeringen ser över högkostnadsskyddet för sjukpensionärerna men föreslår ingen ändring i budgettexten varför motionen förkastas.

I finansmotion nr 12/2007-2008 föreslås att motiveringen till kapitel 45.01 får ett tillägg enligt vilket åtgärder bör vidtas så att patienters rätt till en andra bedömning säkras. Utskottet konstaterar att rätten till en andra bedömning redan ingår i ÅHS-planen och föreslår att motionen förkastas eftersom förslaget inte berör budgeten utan är en lagstiftningsfråga.

I finansmotion nr 36 föreslås att allmän tandvård ska införas i landskapet under år 2009. Utskottet konstaterar att landskapsregeringens mål enligt ÅHS-planen är att omfattningen av servicen inom hälso- och sjukvården ska dimensioneras så att landskapets befolkning inte kommer i sämre ställning än i riket. I fråga om tandvården gäller dock inte samma villkor eftersom det i riket har genomförts en tandvårdsreform som avser att ge medborgarna rätt till tandvård genom samhällets försorg. Utskottet konstaterar att styrelsen för ÅHS har beslutat att under 2008 utreda frågan i hela dess omfattning varför motionen inte kan omfattas.

I finansmotion 37/2007-2008 föreslås att motiveringen under kapitel 45.70 får ett tillägg enligt vilket lagstiftningen ska ändras för att möjliggöra sammanhållen hemvård, alltså en samordning av hemsjukvård och hemvård. Utskottet konstaterar att landskapsregeringen i socialvårdsplanen anger att avsikten är att ändra lagstiftningen för att möjliggöra sammanhållen hemvård.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår utskottet således att finansmotionerna förkastas.

Ärendets behandling

Finansutskottet har den 26 november 2007 med stöd av 41 § 1 mom. lagtingsordningen inbegärt social- och miljöutskottets utlåtande i ärendet.

Utskottet har i ärendet hört tidigare landskapsregeringsledamoten Harriet Lindeman, landskapsregeringsledamoten Katrin Sjögren, avdelningschefen Carina Strand, landskapsläkaren Birger Ch. Sandell, klinikchefen Birgitta Hermans, klinikchefen Ann-Christine Mannström samt förvaltningschefen Björn Olof Ehrnström från ÅHS, verksamhetsledaren Kerstin Sand från Ålands handikappförbund, socialsekreteraren Cecilia Dahlström från Hammarlands kommun och socialdirektören Susanne Lehtinen från Mariehamns stad.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Åke Mattsson, vice ordföranden Henry Lindström samt ledamöterna Sirpa Eriksson och Roger Jansson.

Utskottets förslag

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet som sitt utlåtande

att finansutskottet vid uppgörandet av sitt betänkande beaktar vad som anförts i detta utlåtande.

Mariehamn den 4 december 2007

Ordförande

Åke Mattsson

Sekreterare

Susanne Eriksson

**Ålands lagtings beslut om antagande av
Budget för landskapet Åland år 2008**

På framställning av landskapsregeringen har lagtinget antagit nedanstående budget för landskapet Åland år 2008:

INKOMSTERAvdelning 31

31.	LAGTINGET	2 000
31.05.	LAGTINGETS KANSLI	<u>2 000</u>
31.05.01.	Lagtinget - verksamhetsinkomster	2 000

Avdelning 32

32.	LANDSKAPSREGERINGEN	203 000
32.05.	LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER	<u>155 000</u>
32.05.04.	Skärgårdssamarbetet och Interreg III	155 000
32.20.	KONSUMENTFRÅGOR	<u>38 000</u>
32.20.39.	Kommunernas ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostnader	38 000
32.40.	LAGBEREDNINGEN	<u>10 000</u>
32.40.01.	Lagberedningen - verksamhetsinkomster	10 000

Avdelning 33

33.	KANSLIIVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	3 064 000
33.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>60 000</u>
33.01.01.	Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	60 000
33.03.	EXTERN INFORMATIONSVERSAMHET	<u>23 000</u>
33.03.01.	Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsinkomster	23 000
33.04.	FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	<u>3 000</u>
33.04.01.	Främjande av jämställdheten - verksamhetsinkomster	3 000
33.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	<u>2 100 000</u>
33.05.60.	Inkomster av radio- och TV-verksamhet	2 100 000

33.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	<u>180 000</u>
33.15.50.	Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet	90 000
33.15.51.	Statsanslag för understödjande av politisk information	90 000
33.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	<u>15 000</u>
33.27.05.	Inkomst av elinspektionsverksamhet	15 000
33.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	<u>3 000</u>
33.30.04.	Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsinkomster	3 000
33.32.	LANDSKAPSALARMCENTRALEN	<u>18 000</u>
33.32.20.	Landskapsalarmcentralen - verksamhetsinkomster	18 000
33.40.	FASTIGHETSFÖRVALTNING	<u>255 000</u>
33.40.01.	Fastighetsförvaltningen - verksamhetsinkomster	135 000
33.40.88.	Överlåtelse av fastigheter	120 000
33.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	<u>312 000</u>
33.60.20.	Ålands polismyndighet - verksamhetsinkomster	312 000
33.95.	FÖRETAGSHÄLSOVÅRD OCH PERSONALUTVECKLING	<u>95 000</u>
33.95.06.	Ersättningar från Folkpensionsanstalten för företagshälsovården	95 000

Avdelning 34

34.	FINANSVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	33 994 000
34.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	<u>5 000 000</u>
34.10.31.	Inkomst av danaarv	200 000
34.10.75.	Inkomst för delfinansiering av investeringar för kulturell verksamhet	4 800 000
34.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	<u>20 000 000</u>
34.20.50.	Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet	20 000 000
34.80.	POSTEN ÅLAND	<u>264 000</u>
34.80.23.	Posten Åland	264 000
34.90.	PENSIONER OCH PENSIONSavgIFTER	<u>8 700 000</u>
34.90.04.	Överföring från pensionsfonden	8 700 000
34.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	<u>30 000</u>
34.95.01.	Förvaltningens ofördelade verksamhetsinkomster	30 000

Avdelning 35

35.	SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALT- NINGSSOMRÅDE	8 565 000
35.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>24 000</u>
35.01.01.	Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	24 000
35.50.	ALLMÄN MILJÖVÅRD	<u>1 000</u>
35.50.01.	Allmän miljövard - verksamhetsinkomster	1 000
35.52.	NATURVÅRD	<u>2 000</u>
35.52.01.	Naturvard - verksamhetsinkomster	2 000
35.58.	ÅLANDS MILJÖLABORATORIUM	<u>220 000</u>
35.58.20.	Ålands miljölaboratorium - verksamhetsinkomster	220 000
35.60.	ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET	<u>271 000</u>
35.60.20.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsinkomster	220 000
35.60.21.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets livsmedelslaboratorium - verksamhetsinkomster	51 000
35.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	<u>8 047 000</u>
35.70.20.	Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsinkomster	4 447 000
35.70.39.	Kommunernas ersättning för Gullåsen	3 600 000

Avdelning 36

36.	UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖR- VALTNINGSOMRÅDE	2 547 000
36.03.	STUDIESTÖD	<u>50 000</u>
36.03.51.	Återindrivna studiestöd	50 000
36.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	<u>1 000</u>
36.13.55.	Inkomster av kulturell verksamhet	1 000
36.19.	VUXENUTBILDNING	<u>231 000</u>
36.19.05.	Vuxenutbildning - verksamhetsinkomster	1 000
36.19.08.	Inkomster för IT och nätpedagogik, validering, integration och infrastruktur	230 000
36.20.	EUROPEISKA UNIONEN - SOCIALFONDEN	<u>909 000</u>
36.20.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 3	0
36.20.46.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och samsättning, ESF	909 000
36.25.	ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL	<u>113 000</u>
36.25.20.	Ålands läromedelscentral - verksamhetsinkomster	17 000
36.25.39.	Kommunernas andel i kostnaderna	96 000

36.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	<u>150 000</u>
36.32.20.	Ålands folkhögskola - verksamhetsinkomster	150 000
36.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	<u>61 000</u>
36.34.20.	Ålands musikinstitut - verksamhetsinkomster	61 000
36.35.	ÅLANDS LYCEUM	<u>85 000</u>
36.35.20.	Ålands lyceum - verksamhetsinkomster	85 000
36.40.	ÅLANDS SJÖMANSSKOLA	<u>88 000</u>
36.40.20.	Ålands sjömansskola - verksamhetsinkomster	88 000
36.42.	ÅLANDS YRKESSKOLA	<u>78 000</u>
36.42.20.	Ålands yrkesskola - verksamhetsinkomster	78 000
36.44.	ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	<u>125 000</u>
36.44.20.	Ålands naturbruksskola - verksamhetsinkomster	125 000
36.48.	ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	<u>180 000</u>
36.48.20.	Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsinkomster	50 000
36.48.21.	Rörelseverksamhet	130 000
36.50.	ÅLANDS VÅRDINSTITUT	<u>35 000</u>
36.50.20.	Ålands vårdinstitut - verksamhetsinkomster	35 000
36.52.	ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	<u>25 000</u>
36.52.20.	Ålands handelsläroverk - verksamhetsinkomster	25 000
36.55.	HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND	<u>160 000</u>
36.55.23.	Inkomster för behörighetsgivande utbildning i pedagogik för yrkeslärare	160 000
36.60.	MUSEIBYRÅN	<u>255 000</u>
36.60.20.	Museibyran - verksamhetsinkomster	254 000
36.60.88.	Inkomst av donation	1 000
36.80.	ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	<u>1 000</u>
36.80.20.	Ålands landskapsarkiv - verksamhetsinkomster	1 000

Avdelning 37

37.	NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	5 319 000
37.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>31 000</u>
37.01.01.	Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	31 000

37.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	<u>97 000</u>
37.03.23.	Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsinkomster	97 000
37.03.88.	Försäljning av aktier	0
37.05.	EUROPEISKA UNIONEN - REGIONALA UTVECKLINGS- FONDEN	<u>894 000</u>
37.05.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 2	0
37.05.46.	EU:s finansieringsandel - innovativa åtgärder	0
37.05.47.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sys- selsättning, ERUF	894 000
37.15.	FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	<u>42 000</u>
37.15.04.	Inkomster för avbytarservice inom lantbruket	42 000
37.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYG- DENS UTVECKLING	<u>3 572 000</u>
37.17.46.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013	3 572 000
37.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	<u>99 000</u>
37.22.04.	Inkomster för viltvårds- och jaktärenden	86 000
37.22.40.	Inkomster från hjortdjursavgifter och försålt fallvilt	13 000
37.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN	<u>434 000</u>
37.26.45.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn	0
37.26.46.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013	434 000
37.30.	ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICE- MYNDIGHET	<u>2 000</u>
37.30.20.	Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verk- samtetsinkomster	2 000
37.52.	SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	<u>0</u>
37.52.20.	Skötsel av jordegendomar - verksamhetsinkomster	0
37.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	<u>148 000</u>
37.55.20.	Skötsel av egna skogar - verksamhetsinkomster	148 000

Avdelning 38

38.	TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	1 069 000
38.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>53 000</u>
38.01.01.	Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsin- komster	53 000
38.10.	ÖVRIG TRAFIK	<u>0</u>
38.10.04.	Inkomster av oljesanering	0
38.10.70.	Inkomster från oljeskyddsfonden	0

38.32.	PROJEKTERING, MARK- OCH VATTENPLANERING	<u>200 000</u>
38.32.20.	Projekterings- och vatteneheten - verksamhetsinkomster	200 000
38.50.	VERKSTAD OCH LAGER	<u>46 000</u>
38.50.20.	Verkstad och lager - verksamhetsinkomster	46 000
38.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	<u>770 000</u>
38.70.20.	Motorfordonsbyrån - verksamhetsinkomster	770 000

Avdelning 39

39.	SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER	276 046 000
39.01.	FINANSIELLA POSTER	<u>6 376 000</u>
39.01.91.	Räntor på lån	1 850 000
39.01.92.	Ränteinkomster	4 500 000
39.01.93.	Premier för landskapsgarantier	25 000
39.01.94.	Dividendinkomster	1 000
39.10.	SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR	<u>233 570 000</u>
39.10.90.	Avräkningsbelopp	202 800 000
39.10.91.	Skattegottgörelse	23 000 000
39.10.92.	Återbäring av lotteriskatt	7 200 000
39.10.93.	Apoteksavgifter	570 000
39.20.	ÅTERBETALADE LÅN	<u>3 300 000</u>
39.20.91.	Avkortningar på lån	3 300 000
39.30.	UPPTAGNA LÅN	<u>2 500 000</u>
39.30.87.	Regionallån	2 500 000
39.30.90.	Finansieringslån	0
39.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	<u>2 500 000</u>
39.90.90.	Återförda utgiftsrester och reservationsanslag	2 000 000
39.90.95.	Återbokade bidrag	500 000
39.98.	ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR	<u>27 800 000</u>
39.98.99.	Föregående års överskott	27 800 000
	Inkomsternas totalbelopp	330 809 000

UTGIFTERHuvudtitel 41

41.	LAGTINGET	-2 743 000
41.01.	LAGTINGET	<u>-1 680 000</u>
41.01.01.	Lagtinget - verksamhetsutgifter (VR)	-1 680 000
41.05.	LAGTINGETS KANSLI	<u>-650 000</u>
41.05.01.	Lagtingets kansli - verksamhetsutgifter (VR)	-620 000
41.05.04.	Lagtingets bibliotek - verksamhetsutgifter (VR)	-30 000
41.10.	LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER	<u>-366 000</u>
41.10.04.	Revisionsutgifter (F)	-43 000
41.10.05.	Expertutlåtanden	-6 000
41.10.06.	Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål	-237 000
41.10.18.	Dispositionsmedel	-80 000
41.20.	ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET	<u>-47 000</u>
41.20.01.	Ålands delegation i Nordiska rådet - verksamhetsutgifter (VR)	-47 000

Huvudtitel 42

42.	LANDSKAPSREGERINGEN	-2 574 000
42.01.	LANTRÅDET OCH LANDSKAPSREGERINGENS LEDA-MÖTER	<u>-856 000</u>
42.01.01.	Landskapsregeringen - verksamhetsutgifter (VR)	-751 000
42.01.18.	Dispositionsmedel	-105 000
42.05.	LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER	<u>-366 000</u>
42.05.04.	Skärgårdssamarbetet och Interreg III (F)	-155 000
42.05.05.	Utredningar	-40 000
42.05.07.	Kommittéer och sakkunniga (F)	-25 000
42.05.09.	Externt samarbete	-111 000
42.05.11.	Utgifter för språkrådet	-10 000
42.05.19.	Oförutsedda utgifter (F)	-25 000
42.05.60.	Anslag för humanitärt bistånd	0
42.20.	KONSUMENTFRÅGOR	<u>-48 000</u>
42.20.01.	Konsumentrådgivningen - verksamhetsutgifter (VR)	-38 000
42.20.21.	Konsumentskydd - verksamhetsutgifter (VR)	-10 000
42.25.	REVISIONSBYRÅN	<u>-137 000</u>
42.25.01.	Revisionsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)	-137 000

42.30.	ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ	<u>-469 000</u>
42.30.20.	Ålands statistik- och utredningsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)	-469 000
42.40.	LAGBEREDNINGEN	<u>-554 000</u>
42.40.01.	Lagberedningen - verksamhetsutgifter (VR)	-554 000
42.50.	DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN	<u>-67 000</u>
42.50.20.	Diskrimineringsombudsmannen - verksamhetsutgifter (VR)	-67 000
42.59.	DATAINSPEKTIONEN	<u>-77 000</u>
42.59.20.	Datainspektionen - verksamhetsutgifter (VR)	-77 000

Huvudtitel 43

43.	KANSLIÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-25 070 000
43.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-1 831 000</u>
43.01.01.	Kansliävdelenings allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 759 000
43.01.04.	Informationsverksamhet (VR)	-72 000
43.03.	EXTERN INFORMATIONSVERKSAMHET	<u>-254 000</u>
43.03.01.	Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsutgifter (VR)	-172 000
43.03.02.	Ålandskontoret i Stockholm - verksamhetsutgifter (VR)	-82 000
43.04.	FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	<u>-73 000</u>
43.04.01.	Främjande av jämställdheten - verksamhetsutgifter (VR)	-73 000
43.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	<u>-2 312 000</u>
43.05.60.	Främjande av rundradioverksamhet (F)	-2 100 000
43.05.61.	Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)	0
43.05.62.	Upphovsrättskostnader (F)	-212 000
43.10.	LAGTINGSVAL	<u>0</u>
43.10.04.	Utgifter för lagtingsval (F)	0
43.10.31.	Landskapets andel av valnämndernas utgifter	0
43.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	<u>-180 000</u>
43.15.50.	Understödjande av politisk verksamhet	-90 000
43.15.51.	Understödjande av politisk information	-90 000
43.20.	PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET	<u>-150 000</u>
43.20.01.	Planläggnings- och byggnadsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)	-140 000
43.20.30.	Understöd för planering (R)	-10 000
43.25.	FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	<u>-8 819 000</u>
43.25.31.	Understöd för hyresbostäder (R)	-40 000

43.25.51.	Landskapsstöd till organisationer inom bostadsbranschen	-9 000
43.25.61.	Understöd för bostadsreparationer (R)	-60 000
43.25.62.	Understöd för investeringar i uppvärmningssystem som främjar miljövården (R)	-100 000
43.25.64.	Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter (R)	-20 000
43.25.67.	Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)	-1 090 000
43.25.83.	Bostadslån (R)	-7 500 000
43.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	<u>-308 000</u>
43.27.04.	Befrämjande av energihushållning och tryggnad av energiförsörjning (VR)	-100 000
43.27.05.	Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad	-8 000
43.27.40.	Understöd för befrämjande av förnyelsebar energi (R)	-200 000
43.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	<u>-188 000</u>
43.30.01.	Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)	-68 000
43.30.30.	Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddningsväsendet	-120 000
43.32.	LANDSKAPSALARMCENTRALEN	<u>-410 000</u>
43.32.20.	Landskapsalarmcentralen - verksamhetsutgifter (VR)	-410 000
43.40.	FASTIGHETSFÖRVALTNING	<u>-5 237 000</u>
43.40.01.	Fastighetsförvaltningen - verksamhetsutgifter (VR)	-1 207 000
43.40.20.	Projektering och utredning för byggnadsinvesteringar (R)	-30 000
43.40.74.	Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården (R)	0
43.40.75.	Ombyggnader och grundförbättringar (R)	-4 000 000
43.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	<u>-4 985 000</u>
43.60.20.	Ålands polismyndighet - verksamhetsutgifter (VR)	-4 985 000
43.60.74.	Om- och tillbyggnad av polishuset (R)	0
43.95.	FÖRETAGSHÄLSOVÅRD OCH PERSONALUTVECKLING	<u>-323 000</u>
43.95.06.	Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)	-323 000
43.95.08.	Nordiskt tjänstmannautbyte (VR)	0

Huvudtitel 44

44.	FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-52 987 000
44.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-2 172 000</u>
44.01.01.	Finansavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 837 000
44.01.04.	Verkställande av beskattningen (VR)	-210 000
44.01.05.	Utvecklingsarbete (VR)	-125 000
44.05.	ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA	<u>-9 925 000</u>
44.05.30.	Finansieringsunderstöd till kommunerna (F)	-1 970 000
44.05.31.	Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)	-1 755 000

44.05.32.	Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna (F)	-1 100 000
44.05.36.	Kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avdrag (F)	-5 100 000
44.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	<u>-7 300 000</u>
44.10.31.	Överföring av danaarv	-200 000
44.10.74.	Landskapsprojekt (R)	-4 600 000
44.10.87.	Regionallån	-2 500 000
44.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	<u>-14 075 000</u>
44.20.50.	Bidrag ur penningautomatmedel	-950 000
44.20.51.	Projektbidrag ur penningautomatmedel	-10 025 000
44.20.52.	Evenemangsbidrag ur penningautomatmedel	-100 000
44.20.86.	Lån ur penningautomatmedel (R)	-3 000 000
44.80.	POSTEN ÅLAND	
44.90.	PENSIONER OCH PENSIONSavgIFTER	<u>-18 330 000</u>
44.90.01.	Pensioner - verksamhetsutgifter (VR)	-300 000
44.90.04.	Pensioner och familjepensioner (F)	-17 500 000
44.90.05.	Övriga pensionsutgifter (F)	-530 000
44.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	<u>-1 185 000</u>
44.95.01.	Förvaltningens ofördelade verksamhetsutgifter (VR)	-590 000
44.95.04.	Ålandsdelegationen - verksamhetsutgifter (VR)	-12 000
44.95.05.	IKT-utveckling (VR)	-160 000
44.95.08.	Övriga avlöningar	-273 000
44.95.70.	Anskaffning av inventarier (R)	-150 000

Huvudtitel 45

45.	SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	<u>-109 129 000</u>
45.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-1 199 000</u>
45.01.01.	Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 199 000
45.10.	ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER	<u>-9 732 000</u>
45.10.01.	Övriga sociala uppgifter - verksamhetsutgifter (VR)	-119 000
45.10.50.	Bostadsbidrag (F)	-800 000
45.10.52.	Moderskapsunderstöd (F)	-95 000
45.10.53.	Barnbidrag (F)	-8 700 000
45.10.54.	Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)	-18 000
45.15.	AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER	<u>-14 780 000</u>
45.15.30.	Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för socialvården (F)	-14 780 000

45.15.31.	Landskapsandel för anläggningskostnader för sociala tjänster (R)	0
45.20.	MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR	<u>-250 000</u>
45.20.30.	Mottagande av flyktingar (R)	-250 000
45.25.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL OCH MILJÖ-VERKSAMHET	<u>-2 200 000</u>
45.25.50.	Understöd för social verksamhet	-2 100 000
45.25.53.	Understöd för miljöverksamhet	-100 000
45.30.	ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER	<u>-1 227 000</u>
45.30.01.	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter - verksamhetsutgifter (VR)	-10 000
45.30.23.	Luftburen patienttransport- och räddningsverksamhet	-1 200 000
45.30.52.	Understöd för Kumlinge filialapotek	-14 000
45.30.53.	Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)	-3 000
45.35.	MILJÖHÄLSOVÅRD	<u>-26 000</u>
45.35.01.	Miljöhälsovård - verksamhetsutgifter (VR)	-26 000
45.50.	ALLMÄN MILJÖVÅRD	<u>-20 000</u>
45.50.01.	Allmän miljövärd - verksamhetsutgifter (VR)	-20 000
45.52.	NATURVÅRD	<u>-346 000</u>
45.52.01.	Naturvård - verksamhetsutgifter (VR)	-6 000
45.52.20.	Naturresevat - verksamhetsutgifter (VR)	-180 000
45.52.60.	Bidrag för ersättning av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur	-3 000
45.52.63.	Bidrag för landskapsvård	-7 000
45.52.88.	Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)	-150 000
45.54.	VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD	<u>-1 468 000</u>
45.54.01.	Vattenförsörjning och vattenvård - verksamhetsutgifter (VR)	-348 000
45.54.31.	Räntestöd för vatten- och avloppsåtgärder	-25 000
45.54.60.	Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (R)	-1 065 000
45.54.61.	Understöd för vattenmiljöförbättrande åtgärder	-30 000
45.56.	AVFALLSHANTERING	<u>-292 000</u>
45.56.04.	Avfallshantering - verksamhetsutgifter (VR)	-16 000
45.56.62.	Främjande av avfallshanteringen	-270 000
45.56.65.	Räntestöd för lån för kommunernas avfallshanteringsåtgärder	-6 000
45.58.	ÅLANDS MILJÖLABORATORIUM	<u>-200 000</u>
45.58.20.	Ålands miljölaboratorium - verksamhetsutgifter (VR)	-200 000
45.60.	ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET	<u>-1 649 000</u>
45.60.20.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsutgifter (VR)	-1 399 000
45.60.21.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets livsmedelslaboratorium - verksamhetsutgifter (VR)	-250 000

45.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	-75 740 000
45.70.20.	Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter (VR)	-68 220 000
45.70.70.	Anskaffningar (R)	-1 100 000
45.70.74.	Byggnadsinvesteringar (R)	-420 000
45.70.75.	Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset (R)	-6 000 000

Huvudtitel 46

46.	UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖR- VALTNINGSOMRÅDE	-55 414 000
46.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-1 137 000
46.01.01.	Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-794 000
46.01.04.	Utvecklingsarbete (VR)	-210 000
46.01.06.	Integration och mångkulturellt befrämjande (VR)	-30 000
46.01.23.	Utvecklingsprojektet Ålands gymnasieskola (VR)	-103 000
46.03.	STUDIESTÖD	-5 703 000
46.03.50.	Studiepenning (F)	-5 573 000
46.03.51.	För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgif- ter (F)	-110 000
46.03.52.	Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)	-20 000
46.05.	FRITT BILDNINGSARBETE OCH HANTVERKSUTBILD- NING	-468 000
46.05.51.	Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)	-355 000
46.05.52.	Landskapsunderstöd för studieförbundens verksamhet (F)	-65 000
46.05.53.	Landskapsunderstöd för hemslöjdsutbildning (F)	0
46.05.55.	Understöd åt Bild- och formskolan	-48 000
46.07.	BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN	-625 000
46.07.04.	Övriga utgifter för biblioteksverksamheten	-96 000
46.07.30.	Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)	-499 000
46.07.50.	Understöd åt författare och översättare (RF)	-30 000
46.09.	ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERK- SAMHET	-867 000
46.09.04.	Utgifter för Ålands kulturdelegation	-19 000
46.09.05.	Nordiskt kulturutbyte	-85 000
46.09.23.	Utgifter för serien Det åländska folkets historia	0
46.09.26.	Projekt för kultur i skärgården (VR)	-70 000
46.09.30.	Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	-608 000
46.09.59.	Övrig kulturell verksamhet	-85 000
46.11.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT	-1 888 000
46.11.04.	Ålands ungdomsråd	-36 000
46.11.52.	Understöd till föreningar och organisationer för ungdoms- arbete	-257 000
46.11.53.	Understöd för idrottsorganisationers verksamhet	-1 085 000

46.11.54.	Understöd för idrotts- och sportanläggningar	-70 000
46.11.55.	Kostnader för Öspelen på Åland 2009	-425 000
46.11.86.	Lån till ungdomsorganisationer och -föreningar (R)	-15 000
46.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	<u>-1 837 000</u>
46.13.50.	Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier	-617 000
46.13.53.	Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll (R)	0
46.13.57.	Verksamhetsunderstöd för museal verksamhet	-390 000
46.13.58.	Understöd för utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum (R)	-800 000
46.13.59.	Främjande av regionteaterverksamheten	-30 000
46.15.	GRUNDSKOLEVÄSENDET	<u>-11 730 000</u>
46.15.24.	Läromedel i samhällskunskap och åländsk historia (VR)	-30 000
46.15.30.	Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)	-11 700 000
46.15.32.	Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)	0
46.17.	YRKESUTBILDNING	<u>-80 000</u>
46.17.04.	Utgifter för studerande i behov av särskilt stöd (VR)	-50 000
46.17.05.	Utgifter för åländska studerande i nordn (F)	-30 000
46.19.	VUXENUTBILDNING	<u>-1 230 000</u>
46.19.04.	Läroavtalsutbildning - verksamhetsutgifter (VR)	-525 000
46.19.05.	Yrkesinriktad vuxenutbildning (VR)	-130 000
46.19.06.	Sysselsättningsfrämjande utbildning (VR)	-345 000
46.19.07.	Tekniskt stöd - målprogram 3 (VR)	0
46.19.08.	Utgifter för IT och nätpedagogik, validering, integration och infrastruktur (VR)	-230 000
46.20.	EUROPEISKA UNIONEN - SOCIALFONDEN	<u>-1 818 000</u>
46.20.04.	Tekniskt stöd, landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (R)	-43 000
46.20.05.	Tekniskt stöd, EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (R)	-43 000
46.20.40.	Landskapets finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 1 och 2 (RF)	0
46.20.41.	Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)	-866 000
46.20.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 1 och 2 (RF)	0
46.20.46.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)	-866 000
46.25.	ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL	<u>-150 000</u>
46.25.20.	Ålands läromedelscentral - verksamhetsutgifter (VR)	-150 000
46.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	<u>-1 068 000</u>
46.32.20.	Ålands folkhögskola - verksamhetsutgifter (VR)	-1 068 000
46.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	<u>-860 000</u>
46.34.20.	Ålands musikinstitut - verksamhetsutgifter (VR)	-860 000

46.35.	ÅLANDS LYCEUM	<u>-3 524 000</u>
46.35.20.	Ålands lyceum - verksamhetsutgifter (VR)	-3 524 000
46.40.	ÅLANDS SJÖMANSSKOLA	<u>-3 080 000</u>
46.40.20.	Ålands sjömansskola - verksamhetsutgifter (VR)	-2 700 000
46.40.21.	M.s. Michael Sars - verksamhetsutgifter (VR)	-380 000
46.41.	ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	<u>-120 000</u>
46.41.20.	Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-120 000
46.42.	ÅLANDS YRKESSKOLA	<u>-4 250 000</u>
46.42.20.	Ålands yrkesskola - verksamhetsutgifter (VR)	-4 250 000
46.44.	ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	<u>-1 127 000</u>
46.44.20.	Ålands naturbruksskola - verksamhetsutgifter (VR)	-1 059 000
46.44.21.	Skoljordbruket Jomala gård - verksamhetsutgifter (VR)	-68 000
46.48.	ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	<u>-1 632 000</u>
46.48.20.	Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsutgifter (VR)	-1 542 000
46.48.21.	Rörelseverksamhet (F)	-90 000
46.50.	ÅLANDS VÅRDINSTITUT	<u>-1 160 000</u>
46.50.20.	Ålands vårdinstitut - verksamhetsutgifter (VR)	-1 160 000
46.52.	ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	<u>-1 232 000</u>
46.52.20.	Ålands handelsläroverk - verksamhetsutgifter (VR)	-1 232 000
46.55.	HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND	<u>-5 830 000</u>
46.55.20.	Högskolan på Åland - verksamhetsutgifter (VR)	-5 170 000
46.55.23.	Utgifter för behörighetsgivande utbildning i pedagogik för yrkeslärare (VR)	-160 000
46.55.70.	Investeringar (R)	-500 000
46.60.	MUSEIBYRÅN	<u>-3 824 000</u>
46.60.20.	Museibyran - verksamhetsutgifter (VR)	-2 741 000
46.60.26.	Utgifter för 200-års minnet av händelserna år 1808 - 1809	-17 000
46.60.50.	Bidrag för renovering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader	-35 000
46.60.70.	Inköp av konst med donationsmedel (F)	0
46.60.71.	Inköp av konst (R)	-30 000
46.60.74.	Utvecklande av Bomarsund (R)	-1 000 000
46.60.76.	Utvecklande av Kastelholms kungsgård (R)	0
46.60.88.	Inköp av värdepapper med donationsmedel (F)	-1 000
46.80.	ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	<u>-174 000</u>
46.80.20.	Ålands landskapsarkiv - verksamhetsutgifter (VR)	-174 000

Huvudtitel 47

47.	NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-29 355 000
47.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-1 912 000</u>
47.01.01.	Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhets- utgifter (VR)	-1 912 000
47.01.06.	Tekniskt stöd - målprogram 2 (VR)	0
47.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	<u>-3 384 000</u>
47.03.05.	Utgifter för investeringslån (F)	-35 000
47.03.23.	Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-199 000
47.03.24.	Skärgårdsutveckling - verksamhetsutgifter (VR)	-20 000
47.03.40.	Bidrag för företagens internationalisering	-150 000
47.03.41.	Turismens främjande (R)	-1 570 000
47.03.42.	Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgiv- ningsverksamhet	-150 000
47.03.44.	Nationella investeringsbidrag	-450 000
47.03.45.	Bidrag för produkt- och teknologitveckling	-300 000
47.03.46.	Räntestöd för företags investeringar	-50 000
47.03.47.	Finansieringsstöd för företag i skärgården	-210 000
47.03.48.	Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag	-50 000
47.03.49.	Medel för evenemang	0
47.03.60.	Ersättning av kreditförluster (R)	0
47.03.62.	Internationella utvecklingsprojekt	-200 000
47.03.85.	Produktutvecklingslån (R)	0
47.03.88.	Aktieteckning i bolag (R)	0
47.05.	EUROPEISKA UNIONEN - REGIONALA UTVECKLINGS- FONDEN	<u>-1 788 000</u>
47.05.04.	Tekniskt stöd, landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (R)	-28 000
47.05.05.	Tekniskt stöd, EU:s finansieringsandel - regional konkur- renskraft och sysselsättning, ERUF (R)	-28 000
47.05.40.	Landskapets finansieringsandel - målprogram 2 (RF)	0
47.05.41.	Landskapets finansieringsandel - innovativa åtgärder (RF)	0
47.05.42.	Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)	-866 000
47.05.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 2 (RF)	0
47.05.46.	EU:s finansieringsandel - innovativa åtgärder (RF)	0
47.05.47.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sys- selsättning, ERUF (RF)	-866 000
47.15.	FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	<u>-2 105 000</u>
47.15.04.	Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårds- brukslån (F)	-18 000
47.15.23.	Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)	-845 000
47.15.43.	Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)	-260 000
47.15.44.	Investeringsstöd till lantbruket (R)	-625 000
47.15.46.	Utgifter för räntestödslån vid skördeskador (F)	-17 000
47.15.47.	Växtskydd och växtinspektionsverksamhet (F)	-5 000
47.15.48.	Stöd för producentorganisationer och rådgivning	-335 000

47.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING	<u>-12 040 000</u>
47.17.05.	Tekniskt stöd, landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013 (R)	-131 000
47.17.06.	Tekniskt stöd, EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013 (R)	-131 000
47.17.42.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)	-1 435 000
47.17.43.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)	-6 630 000
47.17.44.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)	-272 000
47.17.46.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)	-958 000
47.17.47.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)	-1 980 000
47.17.48.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)	-503 000
47.21.	FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET	<u>-415 000</u>
47.21.01.	Främjande av skogsbruket - verksamhetsutgifter (VR)	-45 000
47.21.40.	Särskilda understöd för skogsbruket (F)	-15 000
47.21.41.	Stöd för skogsbruksåtgärder (R)	-340 000
47.21.83.	Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)	0
47.21.84.	Skogsförbättringslån (R)	0
47.21.88.	Ersättning för biotopskydd (R)	-15 000
47.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	<u>-96 000</u>
47.22.04.	Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)	-86 000
47.22.40.	Bidrag för hjortdjursskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (R)	-10 000
47.24.	FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN	<u>-244 000</u>
47.24.01.	Främjande av fiskerinäringen - verksamhetsutgifter (VR)	-35 000
47.24.05.	Tekniskt stöd - strukturprogrammet för fiskerisektorn (VR)	0
47.24.40.	Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)	-50 000
47.24.43.	Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar	-1 000
47.24.44.	Främjande av infrastruktur, marknadsföring och strukturpolitik	-70 000
47.24.49.	Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande	-88 000
47.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN	<u>-878 000</u>
47.26.04.	Tekniskt stöd, landskapets finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (R)	-5 000
47.26.05.	Tekniskt stöd, EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (R)	-5 000
47.26.40.	Landskapets finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn (RF)	0
47.26.41.	Landskapets finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)	-434 000
47.26.45.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn (RF)	0
47.26.46.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)	-434 000
47.30.	ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICE-MYNDIGHET	<u>-3 373 000</u>
47.30.20.	Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)	-1 026 000

47.30.23.	Arbeta och bo på Åland (VR)	-135 000
47.30.24.	Praktikantplatser för högskolestuderande	-112 000
47.30.50.	Arbetslöshetsersättningar (F)	-1 150 000
47.30.52.	Specialutgifter för arbetskraftsservicen	-40 000
47.30.53.	Utbildningsstöd (F)	-60 000
47.30.54.	Systemställningens främjande (R)	-850 000
47.41.	EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 3	<u>0</u>
47.41.50.	Landskapets finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 3 (RF)	0
47.41.55.	EU:s finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 3 (RF)	0
47.44.	ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM	<u>-210 000</u>
47.44.20.	Ålands teknologocentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-210 000
47.46.	FÖRSÖKSVERKSAMHETEN	<u>-865 000</u>
47.46.20.	Försöksverksamheten - verksamhetsutgifter (VR)	-725 000
47.46.21.	Laboratorieverksamheten - verksamhetsutgifter (VR)	-140 000
47.52.	SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	<u>-1 500 000</u>
47.52.77.	Anläggande av golfbana i Godby/Ämnäs (R)	-1 500 000
47.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	<u>-120 000</u>
47.55.20.	Skötsel av egna skogar - verksamhetsutgifter (VR)	-120 000
47.58.	ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP	<u>-425 000</u>
47.58.20.	Ålands fiskodling, Guttorp - verksamhetsutgifter (VR)	-425 000

Huvudtitel 48

48.	TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-33 580 000
48.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-703 000</u>
48.01.01.	Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-703 000
48.10.	ÖVRIG TRAFIK	<u>-2 077 000</u>
48.10.04.	Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)	-52 000
48.10.40.	Understöd för flygtrafik (R)	-595 000
48.10.45.	Understöd för kollektivtrafik	-1 430 000
48.20.	SJÖTRAFIKEN	<u>-21 261 000</u>
48.20.20.	Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR)	-12 721 000
48.20.21.	Reparation och underhåll av färjor (VR)	-1 245 000
48.20.22.	Upphandling av tonnage	-1 076 000
48.20.40.	Understöd för varutransporter i skärgården	-219 000
48.20.70.	Anskaffning av fartyg och färjor (R)	-6 000 000

48.30.	KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING	<u>-8 544 000</u>
48.30.22.	Utgifter för drift och underhåll av vägar och linfärjor (VR)	-4 320 000
48.30.23.	Utgifter för underhåll av farleder	-46 000
48.30.24.	Utgifter för drift och underhåll av färjfasten, bryggor, hamnar och byggnader (VR)	-470 000
48.30.30.	Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)	-150 000
48.30.74.	Byggnadsinvesteringar (R)	-163 000
48.30.77.	Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)	-3 395 000
48.30.78.	Kortruttsinvesteringar (R)	0
48.31.	VÄGUNDERHÅLLSVERKSAMHET	<u>0</u>
48.31.20.	Vägunderhållsenheten - verksamhetsutgifter (VR)	0
48.32.	PROJEKTERING, MARK- OCH VATTENPLANERING	<u>-295 000</u>
48.32.20.	Projekterings- och vattenenheten - verksamhetsutgifter (VR)	-295 000
48.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	<u>-700 000</u>
48.70.20.	Motorfordonsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)	-700 000

Huvudtitel 49

49.	SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER	-19 957 000
49.01.	FINANSIELLA POSTER	<u>-900 000</u>
49.01.90.	Ränteutgifter (F)	-200 000
49.01.91.	Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)	-700 000
49.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	<u>-150 000</u>
49.90.90.	Återförda inkomstrester (F)	-150 000
49.95.	UTJÄMNINGSFOND	<u>-10 000 000</u>
49.95.90.	Överföring till utjämningsfond	-10 000 000
49.98.	ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR	<u>-8 907 000</u>
49.98.98.	Föregående års underskott	0
49.98.99.	Överföring av budgetöverskott	-8 907 000
	Utgifternas totalbelopp	-330 809 000

Mariehamn den 19 december 2007

Roger Nordlund
talman

Gunnar Jansson
vicetalman

Gun-Mari Lindholm
vicetalman

31./41. LAGTINGET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Summa inkomster	1 514	2 000	2 000	0,0%	32,1%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-1 950 602	-2 514 000	-2 743 000	9,1%	40,6%
Överföringsutgifter					
Realinvesteringsutgifter					
Summa utgifter	-1 950 602	-2 514 000	-2 743 000	9,1%	40,6%
Anslag netto	-1 949 088	-2 512 000	-2 741 000	9,1%	40,6%

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Utgifter per uppgiftsområde					
Lagtinget	-1 237 522	-1 480 000	-1 680 000	13,5%	35,8%
Lagtingets kansli	-374 872	-628 000	-650 000	3,5%	73,4%
Lagtingets övriga utgifter	-310 217	-359 000	-366 000	1,9%	18,0%
Ålands delegation i Nordiska rådet	-27 990	-47 000	-47 000	0,0%	67,9%
Summa	-1 950 602	-2 514 000	-2 743 000	9,1%	40,6%

41.01. LAGTINGET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 237 522	-1 480 000	-1 680 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 237 522	-1 480 000	-1 680 000
Anslag netto	-1 237 522	-1 480 000	-1 680 000

Lagtinget utövar lagstiftnings-, budget- och kontrollmakt enligt de ramar självstyrelselagen och lagtingsordningen utstakar. Lagtingsarbetets omfattning beror i hög grad på den mängd framställningar som republikens president och landskapsregeringen överlämnar samt på i vilken utsträckning ledamöterna själva utövar sin initiativrätt. Bland annat som en följd av EU-medlemskapet har antalet framställningar från landskapsregeringen tenderat att minska något medan antalet ärenden rörande internationella avtal något ökat. Omfattningen av lagtingets arbete bedöms förbli i stort sett av samma omfattning som under senare år eller 170 - 180 sammanträdesdagar per år. Ledamotskapet i lagtinget innebär utöver närvaro i pleni- och utskottsarbetet även insatser från ledamöterna i form av grupparbete, nordiska och övriga internationella kontakter, behov att läsa in och följa med material och information samt kompetensutveckling inom t.ex. ADB och språk.

Med anledning av att en ny mandatperiod inletts den 1 november 2007 erfordras i början av perioden olika organisatoriska åtgärder samt introduktion av nyvalda ledamöter samt utbildning i erforderlig utsträckning.

Landskapet deltar i EU-samarbetet på det sätt självstyrelselagen anger. På grund av unionens organisation och struktur bedrivs arbetet i huvudsak som ett regeringssamarbete medan de nationella parlamentens roll är att följa och kontrollera

regeringarnas arbete för att garantera att regeringsorganen agerar så att de har parlamentens förtroende.

I lagtinget sker samråd i EU-ärenden med landskapsregeringen i något specialutskott eller självstyrelsepolitiska nämnden beroende på ärendets natur. Lagtinget betonar vikten av en kontinuerlig dialog via samråds- och informationsförfarande samt via diskussioner mellan utskotten och respektive ansvariga landskapsregeringsledamöter. Landskapsregeringen konsulterar lagtingets relevanta organ i olika EU-relaterade ärenden av allmän natur utan anknytning till konkreta förslag till rättsakter. I frågor som inte förutsätter samråd håller landskapsregeringen utskotten och lagtingsgrupperna kontinuerligt informerade genom s.k. informationsärenden och genom att i övrigt tillhandahålla information om EU-ärenden av särskilt intresse.

Självstyrelsepolitiska nämnden följer EU-frågor av övergripande natur. Av särskilt intresse är de frågor om ökat inflytande och ökade påverkningsmöjligheter för landskapet som aktualiseras i samband med behandlingen av ett nytt fördrag för Europa i stället för det konstitutionella fördraget som inte längre är aktuellt. Det nya fördraget kan förväntas föreläggas lagtinget för bifall under år 2008.

Den årliga redogörelsen över landskapsregeringens EU-politik ger lagtinget möjlighet att behandla såväl de riktlinjer som följts i landskapets EU-politik som mera framåtsiktande frågor. Lagtinget medverkar i CALRE som är ett organ för talmännen i regionala lagstiftande organ inom EU:s medlemsländer. Organet arbetar bland annat på att stärka de lagstiftande regionernas roll i EU.

Lagtinget betonar vikten av att lagtingshusets utrymmen kontinuerligt underhålls. I samråd mellan lagtinget och fastighetsförvaltningen vidtar landskapsregeringen sådana åtgärder som garanterar ett fortsatt ändamålsenligt utnyttjande och som bevarar fastighetens status och arkitektoniska grundvärden. Fastigheten har använts i 30 år. Arbetet i lagtinget har förändrats under denna tid. Lagtingsledamöterna och -grupperna använder i allt högre grad huset som sin dagliga arbetsplats. Den tekniska utvecklingen har medfört nya behov och möjligheter. En för lagtinget och landskapsregeringen gemensam arbetsgrupp har därför inventerat behovet av renoverings- och ombyggnadsarbeten samt av möjliga omdispositioner. Detta gäller bland annat behovet av en förbättrad reception/information, handikappanpassningen, ledamöternas arbetsutrymmen samt behovet av förnyelse av viss inredning. I och med tillkomsten av det nya kultur- och kongresshuset kommer den externa användningen av lagtingshusets utrymmen att kunna begränsas till ett minimum. Förslag till hur säkerhets- och övervakningsaspekterna för hela Självstyrelsegården bättre skall beaktas förväntas under året på basis av en sakkunnigutredning. Behovet av renoveringar och ombyggnader under år 2008 beaktas under moment 43.40.74 där också kompletterande motiveringar ingår. Åtgärder vidtas under året i syfte att lagtinget från år 2009 ges ansvar för lagtingshusets förvaltning, skötsel och utveckling.

Utgifter

41.01.01. Lagtinget - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 237 522,33	-1 480 000	-1 680 000
(t.a. -106 957,95)		

Under momentet upptas främst medel för lagtingsledamöternas arvoden enligt lagtingets gällande beslut samt för lagtingsledamöternas och lagtingsorganens resekostnader.

Arvodet utgår enligt löneklass A 28 jämte sex ålderstillägg och beräknas f.n. utgående från 220 arvodesberättigade dagar per år. På grund av talmansuppdragets karaktär utgår dennes arvode på helårsbasis medan vicetalmännen och utskottsordförandena erhåller en förhöjning om fem procent på sina arvoden. Medlemmarna i Nordiska rådet har rätt till särskilda dagsarvoden för förrättningsdagar som infaller under tider då lagtinget inte sammankommer.

Kansli Kommissionen avser att inför det nya lagtinget föreslå att antalet arvodesberättigade dagar höjs till 245 på grund av nya uppgifter och det större ansvar som påläggs ledamöterna. Utskottsarbetet på andra tider än under sessionerna har likaså ökat. Vidare uppgörs förslag om att också gruppordförandena skall erhålla en fem procents förhöjning på sina arvoden. En skattepliktig kommunikationserättning kommer att föreslås med beaktande av ledamöternas mobilsamtal, datorförbindelser m.m.

Anslaget beräknas i övrigt täcka ledamöternas resekostnader, dagtraktamenten och logiersättningar samt kostnader för resor som talmannen, övriga ledamöter, utskott och delegationer från lagtinget företar inom ramen för lagtingsarbetet, förutom kostnaderna för medlemmarna i Nordiska rådet som påförs moment 41.20.01.

Ur anslaget erläggs också kostnaderna för de hälsovårds- och utbildningstjänster som ledamöterna erhåller. Med anledning av nyvalet till lagtinget i oktober 2007 finansieras ur anslaget introduktionsutbildning samt övrig utbildning framför allt för nyvalda ledamöter.

Dispositionspan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden	-1 550 000	
	- personalkostnadsersättningar	0	-1 550 000
4300	Inköp av tjänster		-22 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-80 000	
	- övrigt	-28 000	-108 000
	Nettoanslagsbehov		-1 680 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Av momentets motivering framgår bl.a. att kansli Kommissionen avser att inför det nya lagtinget föreslå att antalet arvodesberättigade dagar höjs till 245 på grund av nya uppgifter och det större ansvar som påläggs ledamöterna.

Under beredningen har formerna för hur denna typ av frågor avgörs diskuterats. Utskottet föreslår att lagtinget överväger att införa bestämmelser om att dessa och liknande uppgifter framdeles skall skötas av en arvodeskommission.

41.05.

LAGTINGETS KANSLI

	Bolslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkonster	1 514	2 000	2 000
Konsumtionsutgifter	-374 872	-628 000	-650 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-374 872	-628 000	-650 000
Anslag netto	-373 359	-626 000	-648 000

Lagtingets kansli är ett serviceorgan som i första hand sköter kansli-, sekreterar- och informationsuppgifter för lagtinget, dess ledamöter och organ. Kansliet betjänar också förvaltningen i övrigt, massmedia och allmänhet. Ett viktigt mål för kansliet är att underlätta tillgången till lagtingets handlingar för olika användare i och med att lagtingshandlingarna finns tillgängliga på internet. Lagtingets webbplats har förnyats inför den nya valperioden. Arbetet med att utveckla lagtingets informations- och kommunikationssystem har försvårats på grund av kostnadsläget och tekniska komplikationer. Målsättningen är ändå att utveckla informationssystemet för pleniarbetet. Arbete och kostnader kommer att fördelas över flera år.

Lagtingets bibliotek tillhandahåller ledamöterna och landskapsförvaltningen relevant biblioteks- och dokumentationsservice. Det fungerar som referens- och handbibliotek för lagtinget och dess medlemmar samt för landskapsförvaltningen. Det betjänar även andra bibliotek i landskapet och allmänheten genom att det är anslutet till ett datoriserat samkatalogiseringssystem och till flera utomstående databaser. En allt viktigare uppgift för biblioteket har blivit att tillhandahålla material och information med anknytning till EU-medlemskapet.

Inkomster

31.05.01. Lagtinget - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
1 513,75	2 000	2 000

Inkomsterna härrör från prenumeration och försäljning av lagtingshandlingar och publikationer samt vissa inkomster från biblioteksverksamheten. På grund av ökad internetanvändning tenderar antalet prenumeranter av handlingarna att minska.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	2 000
	Totalt	2 000

Utgifter

41.05.01. Lagtingets kansli - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-350 388,89	-600 000	-620 000
(t.a. -135 607,17)		

I anslaget ingår avlöningutgifter för den ordinarie kanslipersonalen samt arvoden på timbasis för tillfälliga uppdrag vid tidvis förekommande arbetsanhopning. Vidare ingår utgifter för kopiering och tryckning av lagtingshandlingarna och övrigt tryckarbete, post- och teleavgifter, kontorsmaterial och servicearbeten, personalens resor och fortbildning samt sedvanlig förnyelse av kontors-, data- och teleutrustning för kansliet och lagtingsledamöterna. I anslaget ingår också kostnader för utveckling av IT-funktioner och teknisk utrustning i plenisalen. Kanslikommissionen avser att rekrytera en projektchef för att bereda utvecklingen av ett ändamålsenligt informations- och kommunikationssystem.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	5	5	5
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-320 764	
	- tillfälliga tjänster	-6 531	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-119 642	
	- övriga löner och arvoden	-6 531	
	- övriga personalutgifter	-13 500	
	- personalkostnadsersättningar	0	-466 968
4100	Material och förnödenheter		-17 000
4300	Inköp av tjänster		-82 550
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-12 000	
	- övrigt	-1 482	-13 482
1125	Maskiner och inventarier		-40 000
	Nettoanslagsbehov		-620 000

41.05.04. Lagtingets bibliotek - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-24 483,44	-28 000	-30 000
(t.a. -2 850,72)		

Föreslås ett anslag om 30.000 euro som avser kostnader för inköp av litteratur och prenumerationer till lagtingets och centrala ämbetsverkets handbibliotek, inbindning, datakatalogisering, informationssökning, anslutning till avgiftsbelagda databaser och användartjänster, fjärrlån, post- och tullavgifter, kontorsmaterial och övriga konsumtionsutgifter.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-28 000
4300	Inköp av tjänster	-1 000
4800	Övriga utgifter	-1 000
	Anslagsbehov	-30 000

41.10. LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkonster			
Konsumtionsutgifter	-310 217	-359 000	-366 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-310 217	-359 000	-366 000
Anslag netto	-310 217	-359 000	-366 000

Under kapitlet upptas medel bland annat för landskapsrevisorernas verksamhet, för stöd av lagtingsgruppernas verksamhet samt för lagtingets representation.

Landskapsrevisorernas verksamhet bedrivs enligt bestämmelserna i landskapslagen om landskapsrevisionen. En målsättning för arbetet är att årligen granska landskapets hushållning och förvaltning på ett översiktligt plan. Nyttillkomna och särskilt kostnadskrävande verksamheter ägnas särskild uppmärksamhet. Sett över en längre tidsperiod skall i princip varje verksamhetsenhet granskas. Landskapsrevisorerna har även rätt att granska beviljandet och användningen av samt tillsynen över lån och bidrag som betalats av EU:s medel. I sitt arbete samverkar

landskapsrevisorerna på det sätt revisionslagstiftningen anger med den interna revisionen. En målsättning är att $\frac{1}{4}$ av en revisors årsarbetstid skall kunna ställas till landskapsrevisorernas förfogande.

En viktig förutsättning för att främja demokratin är att det ges tillräckliga och jämlika verksamhetsbetingelser för att bedriva politiskt arbete och politisk opinionsbildning. Ett fungerande samarbete inom ramen för de olika lagtingsgrupperna är tillsammans med kansliresurser här viktiga beståndsdelar. I detta syfte beviljas lagtingsgrupperna ett årligt anslag för att stöda gruppkansliernas arbete som service- och utredningsresurs för grupperna.

Utgifter

41.10.04. Revisionsutgifter (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-21 165,18	-44 000	-43 000

Under anslaget föreslås medel för landskapsrevisorernas arvoden samt deras gransknings- och studieresor. Landskapsrevisorernas dagsarvoden motsvarar enligt lagtingets beslut 21.1.1991 lagtingsledamöternas dagsarvoden. I anslaget beaktas även kostnader för studiebesök och nödvändiga externa specialutredningar i anslutning till revisionsarbetet.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-29 000
4300	Inköp av tjänster	-10 000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	<u>-4 000</u>
	Anslagsbehov	-43 000

41.10.05. Expertutlåtanden

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-3 970,49	-6 000	-6 000

Anslaget avser kostnader för sakkunnigutlåtanden till utskott och övriga organ inom lagtinget samt för översättnings- och tolkningsuppdrag och liknande.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	<u>-6 000</u>
	Anslagsbehov	-6 000

41.10.06. Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-225 000,00	-234 000	-237 000

Anslaget utgår som stöd för lagtingsgruppernas verksamhet enligt riktlinjerna i 1985 års budgetbeslut kompletterat med anvisningar från kanslikommissionen. Beloppet föreslås fördelat på en andel per lagtingsgrupp enligt den gruppindelning som anmälts vid mandatperiodens början och en andel som fördelas per mandat.

Med beaktande av den allmänna kostnadsutvecklingen föreslås en mindre höjning av anslaget. Den slutliga fördelningen fastställs av kanslikommissionen enligt ovan angivna grunder.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-237 000
	Anslagsbehov	-237 000

41.10.18. Dispositionsmedel

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-60 081,46	-75 000	-80 000

Anslaget avser medel för gästbesök, uppvaktningar, talmannens särskilda representationsersättning, vissa resekostnader i anslutning till inbjudningar och arrangemang och motsvarande. Ur anslaget kan även verksamheten i lagtingets veteranförening stödas.

Ur anslaget kan även beviljas medel för konstanskaffningar. Avsikten är att under året färdigställa det konstverk som kanslikommissionen beslutat beställa efter det att den tävling för konstnärlig utsmyckning av plenisalen som anordnades 2006-2007 avgjordes. Medel för förverkligande av det segrande förslaget har reserverats under tidigare år men härutöver beaktas behovet av tilläggsmedel för nämnda ändamål och för komplettering av porträttsamlingen.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster		-6 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-2 000	
	- representation	-57 000	
	- övrigt	-15 000	-74 000
	Anslagsbehov		-80 000

41.20. ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-27 990	-47 000	-47 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-27 990	-47 000	-47 000
Anslag netto	-27 990	-47 000	-47 000

Verksamheten vid delegationen och delegationssekretariatet bedrivs med stöd av landskapslagen (1984:25) om Ålands representation i Nordiska rådet.

Liksom föregående år sköts sekreteraruppgifter och kansligöromål vid delegationen av en utskottssekreterare respektive byråsekreterare vid lagtingets kansli.

Utgifter

41.20.01. Ålands delegation i Nordiska rådet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-27 989,97	-47 000	-47 000
(t.a. -5 702,98)		

Under momentet föreslås ett anslag om 47.000 euro. Anslaget utgörs främst av delegationens resekostnader samt omkostnader i samband med att vissa möten inom ramen för Nordiska rådets arbete förläggs till Åland.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter		-1 000
4300	Inköp av tjänster		-2 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-38 000	
	- representation	<u>-6 000</u>	<u>-44 000</u>
	Anslagsbehov		-47 000

32./42. LANDSKAPSREGERINGEN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Summa inkomster	171 072	226 000	203 000	-10,2%	18,7%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-2 047 895	-2 569 000	-2 574 000	0,2%	25,7%
Överföringsutgifter					
Realinvesteringsutgifter					
Lån och övriga finansieringar					
Summa utgifter	-2 047 895	-2 569 000	-2 574 000	0,2%	25,7%
Anslag netto	-1 876 823	-2 343 000	-2 371 000	1,2%	26,3%

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Utgifter per uppgiftsområde					
Lantrådet och landskapsregeringens ledamöter	-829 216	-848 000	-856 000	0,9%	3,2%
Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter	-295 913	-431 000	-366 000	-15,1%	23,7%
Konsumentrådgivning	-35 000	-37 000	-48 000	29,7%	37,1%
Revisionsbyrån	-99 308	-156 000	-137 000	-12,2%	38,0%
Ålands statistik- och utredningsbyrå	-353 635	-452 000	-469 000	3,8%	32,6%
Lagberedningen	-385 703	-579 000	-554 000	-4,3%	43,6%
Diskrimineringsombudsman	-49 120	-66 000	-67 000	1,5%	36,4%
Datainspektionen			-77 000		
Summa	-2 047 895	-2 569 000	-2 574 000	0,2%	25,7%

42.01. LANTRÅDET OCH LANDSKAPSREGERINGENS LEDAMÖTER

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-829 216	-848 000	-856 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-829 216	-848 000	-856 000
Anslag netto	-829 216	-848 000	-856 000

Utgifter

42.01.01. Landskapsregeringen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-734 585,91	-748 000	-751 000

Anslagsbehovet är beräknat utifrån att landskapsregeringen under året antas bestå av 6 ledamöter jämte lantrådet. Arvodet till landskapsregeringsledamöterna utgår enligt landskapslagen om arvode för medlem av Ålands [landskapsstyrelse] (1985:17 ändrad 2000/64).

Anslaget avser främst

- löner och arvoden för lantrådet, ledamöter samt avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av en semestervikarie
- landskapsregeringsledamöternas resor
- underhåll, bränsle, försäkringar m.m. för två fordon samt
- prenumerationer, mindre inköp och övriga konsumtionsutgifter.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	1	1	1

Dispositionspan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	-38 520	
	- tillfälliga tjänster	-2 813	
	- övriga löner och arvoden	-644 367	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-685 700
4100	Material och förnödenheter		-4 800
4300	Inköp av tjänster		-5 500
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-54 300	
	- övrigt	<u>-700</u>	<u>-55 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-751 000

42.01.18. Dispositionsmedel

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-94 630,10	-100 000	-105 000

Anslaget avser främst landskapsregeringens kostnader för kontakter med myndigheter och organisationer samt kostnader i samband med representationsuppdrag.

Dispositionspan:

4100	Material och förnödenheter		-2 000
4200	Hyrer		-2 000
4300	Inköp av tjänster		-8 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-10 000	
	- representation	<u>-83 000</u>	<u>-93 000</u>
	Anslagsbehov		-105 000

42.05. **LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER**

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	166 944	185 000	155 000
Konsumtionsutgifter	-295 913	-431 000	-366 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-295 913	-431 000	-366 000
Anslag netto	-128 969	-246 000	-211 000

Inkomster

32.05.04. Skärgårdssamarbetet och Interreg III

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
165 429,22	170 000	155 000
	tb 15 000	

Med hänvisning till moment 42.05.04 föreslås motsvarande inkomst.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>155 000</u>
	Totalt	155 000

Utgifter

42.05.04. Skärgårdssamarbetet och Interreg III (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-165 429,22	-170 000	-155 000
	tb -15 000	

Skärgårdssamarbetet är ett gränsregionalt myndighetssamarbete som bedrivs sedan år 1978 i Stockholm, Åboland och på Åland. Landskapsregeringen har personalansvaret för samarbetschefen vid Skärgårdssamarbetet och en tillfällig projektledare vars anställningsförhållande sträcker sig till slutet av februari 2008.

Sedan år 1996 har landskapsregeringen arbetat med strukturfondsprogrammet Interreg IIA och Interreg IIIA-Skärgården. Målsättningen med Interregprogrammet är att skapa goda förutsättningar för skärgårdsbefolkningen att leva och verka ute i skärgården. Interreg IIIA-Skärgårdenprogrammet gällde perioden 2000 - 2006, men programmets egentliga avslutande sker år 2008. Landskapsregeringen har personalansvaret för en sekretariatschef och en utredare vid Interregsekretariatet.

Med anledning av detta föreslås ett anslag om 155.000 euro för att täcka avlöningskostnaderna för en samarbetschef för skärgårdssamarbetet och en tillfällig projektledare, en sekretariatschef för Interregsekretariatet och en utredare vid Interregsekretariatet. För dessa kostnader, inklusive framtida pensioner, som landskapet åtar sig genom arrangemanget, erhålls en motsvarande inkomst, vilken föreslås upptagen under moment 32.05.04.

En ny strukturfondsperiod gäller åren 2007 - 2013, vilket medför genomförandet av ett nytt stödprogram (det s.k. Mellersta Östersjö-programmet) delfinansierat av EU. I medlet av år 2007 är programmet ännu under uppstartning och beredning. Därför är det ännu inte fastslaget vilka specifika finansieringsbehov det nya programmet uppställer under år 2008. Det är emellertid klarlagt att lönekostnader för personal som skall placeras på Åland finansieras ur programmets budget för s.k. tekniskt stöd. Landskapsregeringens eventuella andelar under år 2008 av den budgeten föreslås upptas under moment 42.05.09.

	År 2006	År 2007	År 2008
Tillfälliga tjänster	1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfällig tjänst	-33 500

- personal i arbetsavtalsförhållande	-121 500
- personalkostnadsersättningar	0
Nettoanslagsbehov	-155 000

42.05.05. Utredningar

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-20 964,44	-80 000	-40 000

Under momentet föreslås ett anslag avsett för utredningskostnader, men även kostnader för utvecklingsprojekt och andra konsultinsatser. Anslaget föreslås kunna användas för tillfälliga projektanställningar avseende projekt som kan komma att bli aktuella under året.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-11 000
4300	Inköp av tjänster	-29 000
	Anslagsbehov	-40 000

42.05.07. Kommittéer och sakkunniga (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-17 878,27	-30 000	-25 000

Anslaget avser arvoden och reseersättningar för lagstadgade delegationer och övriga av landskapsregeringen tillsatta kommittéer, kommissioner och sakkunniga för vilka anslag ej upptagits särskilt.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-21 000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	-4 000
	Anslagsbehov	-25 000

42.05.09. Externt samarbete

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-73 218,30	-111 000	-111 000

Landskapsregeringen deltar i olika externa samarbeten, varav Skärgårdssamarbetet, Interreg IIIA-Skärgården, de sju stora östersjööarna (B7) samt CPMR är de väsentligaste. Bland andra externa samarbeten där landskapsregeringen aktivt deltar kan nämnas det så kallade Regleg-samarbetet, vilket är ett samarbete mellan lagstiftande regioner inom Europeiska Unionen. Landskapsregeringen har valt att prioritera de samarbeten som bedrivs i Östersjöområdet, samt samarbeten som ökar landskapets möjligheter att påverka inom Europeiska unionen.

Övergripande mål

- målsättningen med deltagandet i Skärgårdssamarbetet och Interreg IIIA-Skärgården samt Östersjösamarbetet är att stärka regionens utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraft genom ett ökat samarbete inom regionerna i fråga
- målsättningen med deltagandet i Regleg-samarbetet är att stärka lagstiftande områdets inflytande inom Europeiska Unionen samt

- målsättningen med deltagandet i övriga externa samarbeten är att stärka öars respektive självstyrande områdens inflytande samt att ge ökade kunskaper genom erfarenhetsutbyte.

En ny strukturfondsperiod gäller åren 2007 - 2013, vilket medför genomförandet av ett nytt stödprogram (det s.k. Mellersta Östersjö-programmet) delfinansierat av EU. I medlet av år 2007 är programmet ännu under uppstartning och beredning. Därför är det ännu inte fastslaget vilka specifika finansieringsbehov det nya programmet uppställer under år 2008. Det nya programmets budget för administrativa kostnader kommer eventuellt att delvis finansieras av landskapsregeringen.

Av anslaget beräknas

- 61.000 euro för landskapsregeringens andel av de administrativa kostnaderna för Interreg IIIA-Skärgårdens sekretariat, administrativa kostnader för Skärgårdssamarbetet samt landskapsregeringens andel av eventuella administrativa kostnader i samband med genomförande av nytt stödprogram
- 10.000 euro för erfarenhets- och kunskapsutbyte inom näringslivet för B7
- 38.000 euro för medlemsavgifter i internationella intresseorganisationer samt
- 2.000 euro för seminarier och internationellt samarbete.

Dispositionspan:

4300	Inköp av tjänster		-7 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-2 000	
	- medlemsavgifter	-38 000	-40 000
8209	Övriga inkomstöverföringar		-64 000
	Anslagsbehov		-111 000

42.05.11. Utgifter för språkrådet

Bokslut 2006

Budget 2007

Budget

-10 000

Momentet nytt.

Föreslås att ett språkråd tillsätts. Språkrådet skall ha en självständig ställning som ett sakkunnigorgan. I rådet ingår representanter för myndighetsintressen, organisationsliv, näringsliv, utbildningssektorn och liknande områden. Språkrådet skall assisteras av en tjänsteman inom landskapsförvaltningen. Denne skall fungera som rådets föredragande tjänsteman och även ha ett informationsansvar gentemot allmänheten. Språkrådet skall årligen avge en rapport till landskapsregeringen om sin verksamhet inklusive en utvärdering av svenska språkets ställning.

Avsikten med ett språkråd är att följa utvecklingen och att stärka en kontinuerlig information om Ålands enspråkiga status. Rådet skall behandla strukturella språkproblem med utgångspunkt i språkstadgandena i självstyrelselagen och hantera landskapsregeringens beslut i språkfrågor samt övervaka att den lagstiftning som berör Ålands språkliga status följs. Dessutom skall rådet följa den språkliga utvecklingen inom utbildning, handel och andra samhällsområden. Rådets övriga uppgifter bör vara att initiera språkutredningar och ge förslag till åtgärder på basis av dem. Språkrådet skall också klargöra vart enskilda personer kan vända sig om de känner sig språkligt felbehandlade.

Till språkrådets uppgiftsområden hör även

- att allmänt följa den språkliga utvecklingen inom alla samhällssektorer
- att bevaka relationerna mellan myndigheter på Åland och i riket
- att bevaka individers och medborgarorganisationers språkliga rättigheter och

- verksamhetsförutsättningar, bland annat genom att vägleda dem i deras kontakter med myndigheter och institutioner, att övervaka hur myndigheter men också företag och intresseorganisationer upprätthåller den språkliga servicen och att granska språkpolitiska aspekter inom utbildningspolitiken, hälso- och sjukvården och övriga samhällsområden samt
- att samverka med olika instanser utanför landskapet.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 10.000 euro för arvoden och övriga kostnader för språkrådets verksamhet.

Dispositionspan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		-2 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-3 000	
	- övrigt	<u>-5 000</u>	<u>-8 000</u>
	Anslagsbehov		-10 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Enligt momentets motiveringar skall ett språkråd tillsättas. Det framgår vidare att resurser inom förvaltningen kommer att avdelas för språkrådets verksamhet. Rådet skall bl.a. assisteras av en tjänsteman inom landskapsförvaltningen, som skall fungera som föredragande tjänsteman och ha ett informationsansvar gentemot allmänheten. Utskottet anser att språkrådet har mycket betydelsefulla uppgifter och vill betona vikten av att verksamheten startas upp så snabbt som möjligt.

I tll Anders Erikssons m.fl. finansmotion nr 25 föreslås att anslaget under momentet höjs med 90 000 euro. Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till betänkandets och framställningens motiveringar.

42.05.19. Oförutsedda utgifter (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-4 685,41	-25 000	-25 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 25.000 euro för att i första hand täcka eventuella person-, sak- och förmögenhetsskador samt juridiska kostnader och andra på förhand oförutsedda kostnadsposter samt på lag baserade utgifter för vilka anslag ej särskilt upptagits.

Vid en storolycka utanför Åland kan anhöriga och stödpersoner efter prövning beviljas understöd för resor till och från olycksplatsen för att på plats kunna fungera som stödpersoner för de drabbade.

Dispositionspan:

4300	Inköp av tjänster	-20 000
4800	Övriga utgifter	<u>-5 000</u>
	Anslagsbehov	-25 000

42.05.60. Anslag för humanitärt bistånd

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	0

Föreslås i detta skede inget anslag.

42.20. KONSUMENTFRÅGOR

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster		37 000	38 000
Konsumtionsutgifter	-35 000	-37 000	-48 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-35 000	-37 000	-48 000
Anslag netto	-35 000	0	-10 000

Rubriken ändrad.

Enligt självstyrelselagen 30 § 11 p. skall de uppgifter som enligt lagstiftningen om konsumentrådgivning ankommer på kommunerna handhas av kommunerna i enlighet med avtal mellan landskapsregeringen och kommunerna. Verksamheten bekostas i sin helhet av kommunerna. Sedan 1.1.2000 handhar Ålands kommunförbund k.f. enligt avtal verksamheten.

Genom 8 § lagen om en kommun- och strukturreform (FFS 169/2007) övertar staten ordnandet och finansieringen av de utgifter som ålagts kommunerna i lagen (1992:72) om anordnande av konsumentrådgivning i kommunerna. Ordnan- det och finansieringen av konsumentrådgivningen överförs på staten senast den 1 januari 2009. Landskapsregeringen konstaterar att rikslagstiftningen inte i till- räcklig utsträckning tillvaratar de åländska särförhållanden som är grunden i den åländska självstyrelsen.

Inkomster

32.20.39. Kommunernas ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostna- der

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	37 000	38 000

Föreslagen inkomst balanserar mot motsvarande utgifter under moment 42.20.01.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>38 000</u>
	Totalt	38 000

Utgifter

42.20.01. Konsumentrådgivningen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-35 000,00	-37 000	-38 000
(t.a. -31 759,61)		

För utgifter föranledda av konsumentrådgivningen föreslås ett anslag om 38.000 euro. Anslaget motsvaras av inkomster under moment 32.20.39.

Dispositionsplan:

4300	Övriga inkomstöverföringar	-38 000
	Anslagsbehov	-38 000

42.20.21. Konsumentskydd - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
		-10 000

Momentet nytt.

Enligt 30 § 1 mom. 10 p. självstyrelselagen handhas de uppgifter som i riket ankommer på konsumenttvistenämnden i landskapet av en särskild av landskapsregeringen tillsatt nämnd, konsumentklagonämnden, numera konsumenttvistenämnden. Konsumenttvistenämndens uppgift är att fungera som ett opartiskt och kostnadsfritt tvistlösningsorgan vid vilket konsumenten kan anhängiggöra ärenden. Nämnden ger inte rättsligt bindande beslut, utan endast rekommendationer. Nämndens rekommendationer kan dock betraktas som en förprövning och en fingervisning om hur en tingsrätt skulle avgöra tvisten. Språket utgör i många fall ett hinder då antingen näringsidkaren eller konsumenten är finskspråkig. Konsumenttvistenämnden är en myndighet tillsatt av landskapsregeringen och är därigenom en enspråkigt svensk myndighet. Antalet ärenden som har anhängiggjorts i nämnden har under senare år ökat. Medan nämnden i början av 2000-talet avgjorde i medeltal fem ärenden per år avgjorde nämnden under år 2005 13 ärenden, och under år 2006 avgjorde nämnden 10 ärenden.

Genom lagen om konsumenttvistenämnden (FFS 8/2007) som trädde ikraft 1.2.2007 har nämndens behörighet utvidgats så att nämnden kan behandla och avgöra tvister som uppstår i samband med hyra av bostadslägenhet och överlåtelse av bostadsrätt.

Med beaktande av ovanstående föreslås ett anslag om 10.000 euro för konsumenttvistenämndens utgifter år 2008. I budgeten för år 2007 ingick anslag för motsvarande utgifter under moment 42.05.07.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-10 000
	Anslagsbehov	-10 000

42.25. REVISIONSBYRÅN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-99 308	-156 000	-137 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-99 308	-156 000	-137 000
Anslag netto	-99 308	-156 000	-137 000

Revisionsbyrån är fristående inom landskapsregeringens förvaltning och byråns verksamhet styrs av LL (1996:8, ändring 2002/27 och 2006/93) om [landskapsstyrelsens] revisionsbyrå. Revisionen omfattar även förvaltningen underlydande verk, inrättningar och myndigheter samt granskning av EU-stöd, som utgör en betydande del av arbetet. Revisionsbyrån sköter även revisionen av Nordens in-

stitut på Åland, Nordiska ministerrådets Skärgårdssamarbete och Interreg IIIA-Skärgårdsprogrammet Sverige - Finland, för vilket Ålands landskapsregering är fondförvaltare. EU-kommissionen har ålagt medlemsstaternas interna revision en omfattande kontrollskyldighet för EU-stöden.

Revisionen bedrivs såsom intern revision enligt god revisionssed och omfattar främst redovisningsrevision och förvaltningsrevision. Vid revisionen beaktas förutom landskapslagen i tillämpliga delar internationella revisionsstandarder (= Intosai:s standarder. Intosai är den internationella organisationen för staternas högsta revisionsorgan) och de tillämpningsinstruktioner som Europeiska unionen utfärdat ifråga om dem. Byrån rapporterar till landskapsregeringen och granskade enheter samt de externa revisionsuppdragen, som enligt lagen också utförs, till landskapsrevisorerna, vilka har tillgång också till revisionsbyråns övriga granskningsrapporter. Granskning av EU-stöd rapporteras även till EU-kommissionen.

Byråns revisorer kontrollerar att

- landskapets rätt och bästa tillgodoses
- verksamheten bedrivs effektivt och med åsyftad effekt
- landskapsregeringens beslut verkställs
- verksamhetens organisation och inbyggda kontrollfunktioner är ändamålsenligt organiserade
- räkenskaper och bokslut ger en rättvisande bild och tillförlitlig uppfattning om budgetens iakttagande samt
- att förvaltningen i övrigt sköts enligt lag och gällande bestämmelser. Revisionsarbetet syftar till att trygga rättssäkerheten för invånarna samt en god förvaltning, vilket bevakas även av förvaltningschefen i egenskap av rättschef.

Målsättningar och målformuleringar för år 2008

Målsättningen är att fortlöpande inom en femårsperiod granska hela förvaltningen inklusive Ålands hälso- och sjukvård förutom den obligatoriska kontrollen av EU-stöden samt att utföra externa granskningar för landskapsrevisorerna.

Revisionsbyråns verksamhet har en för förvaltningen stödande och rådgivande funktion. Byråns revisorer eftersträvar förutom att kontrollera landskapets bästa m.m., som anges ovan, att kontrollera verksamhetens effektivitet samt inbyggda kontrollfunktioner vid respektive avdelning och arbetar också under år 2008 utgående från denna aspekt. Vid revisionen ger revisorerna också ideér och förslag till utvecklings- och reformprojekt och bistår sålunda landskapsregeringen samt granskar att de allmänna principerna för god förvaltning, vilka numera anges i grundlagen och i en ny kommande egen förvaltningslag för landskapet Åland beaktas inom landskapsregeringens förvaltning och lagstiftning.

Revisionsbyråns resultatmål är att genom granskningarna och utvecklingsförslagen påverka förvaltningen, så att rättelser görs där så krävs, systemen, lagstiftningen, rutinerna och organisationen är så goda som möjligt och den interna kontrollen tillräcklig och fungerande. Revisorerna anger också områden där förvaltningen kan reformeras eller utvecklas. Avsikten med revisionsåtgärderna och utvecklings- respektive reformförslagen är att påverka förvaltningen så att denna är god och effektiv och har en fungerande intern kontroll. Den finansiella hushållningen skall också vara sund.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har sammanställts utgående från de granskningar som utförts år 2006 respektive uppskattats bli utförda åren 2007 och 2008 enligt följande:

Utförda och planerade granskningar	2006	2007	2008
Förvaltnings- och redovisningsrevision	19	20	20
Granskningar för landskapsrevisorerna	8	7	7
EU-målprogram inkl. projekt/insatser	41	37	30
Sammanlagt	68	64	57

Kontrollerna av EU-stöd är många för programperioden 2000 - 2006 som är under avslutning så att projekten skall slutföras och slutredovisas efter år 2006 till den del dessa inte redan är avslutade. Fastän antalet granskningar för EU-målprogram är färre till antalet kommer granskningarna ändå att vara av större omfattning än tidigare beroende på att programperioden är i avslutningsskedet. Förutom granskningarna finns också administrativt arbete och planeringsarbete vid revisionsbyrån till följd av att byrån är en oberoende och självständig enhet inom förvaltningen.

Landskapsregeringen har under år 2007 inlett en översyn av revisionen, i syfte att organisera revisionsarbetet på ett mera ändamålsenligt sätt.

Utgifter

42.25.01. Revisionsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-99 307,91	-156 000	-137 000
(t.a. -18 215,00)	(t.a. -10 000)	(t.a. -30 000)

För revisionsbyråns verksamhet föreslås ett anslag om 137.000 euro, varvid medel om 30.000 euro från tidigare år beaktas.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

En del revisionsuppdrag genomförs genom köp av tjänster alternativt tillfällig arbetskraft.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-121 200	
	- tillfälliga tjänster	-1 000	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-122 200
4100	Material och förnödenheter		-1 800
4300	Inköp av tjänster		-38 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor		<u>-5 000</u>
	Anslagsbehov		-167 000
	Användning av tidigare års anslag		<u>30 000</u>
	Förslag		-137 000

42.30. ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-353 635	-452 000	-469 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-353 635	-452 000	-469 000
Anslag netto	-353 635	-452 000	-469 000

Ålands statistik- och utredningsbyrås (ÅSUB) uppgift är att producera kvalificerad kunskap om Åland. Tematiskt fokus är grundläggande demografiska, sociala och ekonomiska särdrag och utvecklingsförutsättningar hos det åländska samhället, något som i sin tur kräver god kännedom om de ekonomiska och geopolitiska sammanhang som Åland är en del av. Kunskapsproduktionen är politikrelevant eftersom den i huvudsak syftar till ett förbättrat underlag för administrativa och politiska beslut.

ÅSUB har två verksamhetsgrenar: löpande *statistikproduktion* och olika typer av *analyser och utredningar*. Båda dessa typer av kunskapsproduktion sker enligt de övergripande prioriteringar som läggs fast i ÅSUB-direktionens treåriga verksamhetsprogram. Dessa prioriteringar konkretiseras varje år i ÅSUB:s verksamhetsplaner.

ÅSUB:s verksamhet expanderar, inte minst genom växande extern efterfrågan. Detta har lett till ökad press på verksamheten i termer av personalresurser, mer avancerad IT- och databasteknik, ökade administrativa krav samt större och till arbetsuppgifterna bättre anpassade lokaler. Detta påverkar i sin tur budgeten i form av ökade lokal-, IT- och kompetensutvecklingskostnader. En flyttning till mer ändamålsenliga lokaler under hösten 2007 leder också till en högre lokal-kostnadsnivå under det kommande budgetåret och åren framöver.

Huvuddelen av merkostnaderna för den här ökningen i aktivitetsvolymen har kunnat finansieras av växande projektintäkter. Den externa intjäningen uppvisar dock stora svängningar från år till år, inte minst p.g.a. att den sällan följer den tidsmässiga logik som finns inbyggt i den offentliga sektorns budgetår.

Under år 2008 beräknas ÅSUB producera 3 statistikrapporter och 68 statistikmeddelanden förutom Statistisk Årsbok för Åland, Åland i siffror och leveranserna till vissa utomåländska statistikmyndigheter (Statistikcentralen, det nordiska statistiksamarbetet samt FN:s statistiska byrå). Inom utredningsverksamheten planeras ca 12 rapporter att utges. Förutom den i arbetsprogrammet angivna löpande utredningsverksamheten beräknas ÅSUB genomföra 8 - 9 externa utredningsuppdrag. En sammanställning över publikationsverksamheten under de senaste åren samt planerna för år 2008 finns i tabellen nedan.

Publicerade produkter	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Utredningsrapporter	8	10	6	10	11	12
Statistikrapporter	12	11	5	7	9	3
Statistikmeddelanden	56	61	63	66	69	68
Övrigt	8	7	8	5	6	6
Totalt	84	89	82	95	95	89

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Utskottet ställer sig positivt till den pågående utvecklingen inom ÅSUB. Verksamheten expanderar framför allt på grund av att ÅSUB tar emot ett växande an-

tal externa uppdrag som finansieras genom bl.a. projektintäkter. Den nya tjänsten finansieras t.ex. med hjälp av externa medel. Utskottet konstaterar att ÅSUB har en mycket viktig roll, inte minst när det gäller att producera utredningar till stöd för landskapsförvaltningen.

Utskottet har erfarit att ÅSUB har för avsikt att se över de olika verksamhetsdelarna, externa och övriga uppdrag, under år 2008 samt att anpassa sitt ekonomisystem för de olika verksamhetsuppgifterna. Väntetiderna för nya beställningsuppdrag är för närvarande långa. Ett visst utrymme reserveras dock för mindre utredningar som kan utföras snabbare. Det finns bl.a. en överenskommelse med landskapsregeringen om rätten att beställa uppdrag med kortare väntetid.

Med hänvisning till ÅSUB:s viktiga funktion för landskapsförvaltningen vill utskottet betona vikten av en god balans mellan myndighets- och forskningsuppdrag. Det är viktigt att kapacitet reserveras för landskapsregeringens uppdrag.

Utgifter

42.30.20. Ålands statistik- och utredningsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-353 634,75	-452 000	-469 000
(t.a. -8 371,00)		

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 469.000 euro för ÅSUB:s verksamhet. Ökningen av anslaget föranleds av avtalsenliga lönejusteringar samt något utökade lokalkostnader till följd av flyttningen till större och ändamålsenligare lokaliteter under slutet av år 2007.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som statistiker (lkl A23) inrättas fr.o.m. 1.3.2008.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av en utredare på heltid. Anslaget för övriga löner och arvoden avser direktionsarvoden.

I anslaget har en fortlöpande satsning på utveckling av framför allt personalens programhanterings- och databaskompetens beaktats.

För verksamheten föreslås med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (1971:43) nettobudgetering fortsättningsvis tillämpas så att de beräknade inkomsterna för försäljning av publikationer och utförda uppdrag om totalt 140.000 euro kan gottskrivas momentet.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	7	7	8
Tillfälliga tjänster		1	1

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-401 400	
	- tillfälliga tjänster	-51 000	
	- övriga löner och arvoden	-2 000	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-454 400
4100	Material och förnödenheter		-28 000
4200	Hyrer		-46 000
4300	Inköp av tjänster		-55 600

4800	Övriga utgifter		
	- resor	-10 000	
	- övrigt	<u>-15 000</u>	-25 000
3000	Inkomster av verksamheten		<u>140 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-469 000

42.40.

LAGBEREDNINGEN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	4 128	4 000	10 000
Konsumtionsutgifter	-385 703	-579 000	-554 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-385 703	-579 000	-554 000
Anslag netto	-381 575	-575 000	-544 000

Arbetet vid lagberedningen består i huvudsak i att bereda författningsförslag samt i att utföra de uppgifter som hör samman med offentliggörandet av författningarna och arbetet med lagsamlingen. Kärnverksamheten, det arbete som består i beredning av författningsförslag, skiljer sig från egentligt förvaltningsarbete. Karakteristiskt för författningsberedningsarbetet är bl.a. det att arbetet bedrivs på en hög abstraktionsnivå och berör olika sektorer. Dessutom är den politiska dimensionen många gånger starkt framträdande. Lagberedningsarbetet är därför personalintensivt och anslaget under momentet 42.40.01 är följaktligen i huvudsak avsett att täcka löne- och lönebikostnader.

De inkomster som faller under lagberedningen härrör från försäljningen av Ålands författningssamling och Ålands lagsamling. Varken författningssamlingen eller lagsamlingen bär sina egna kostnader.

Under året planeras en ny lagsamling utges. Under året kommer fortsatt uppmärksamhet även att ägnas det arbete som går ut på att i skälig utsträckning beakta de krav och önskemål som ställs från lagtingets sida så att arbetet i lagtingets utskott underlättas. I detta ingår framförallt att ge de beredande tjänstemännen den tid som krävs för kontrollarbete, kvalitets- och språkgranskning.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Enligt kapitel motiveringen skall en ny lagsamling ges ut under budgetåret. Utskottet föreslår att lagberedningen i samband med detta arbete skapar rutiner för att fortlöpande uppdatera en elektronisk lagsamling som görs tillgänglig både för den interna förvaltningen och för allmänheten på Internet. Enligt utskottet skulle detta innebära en betydelsefull förbättring av servicen. Genom en elektronisk lagsamling som ständigt uppdateras underlättas för envar att smidigt och utan svårigheter informera sig om gällande lagstiftning.

Det är med tillfredsställelse som utskottet noterar att fortsatt uppmärksamhet kommer att ägnas åt att beakta krav och önskemål som ställts från lagtingets sida. Framför allt skall de beredande tjänstemännen få den tid som krävs för kontrollarbete, kvalitets- och språkgranskning. Utskottet, som vid flera tillfällen lyft fram vikten av detta arbete, hänvisar till tidigare betänkanden och landshovsregeringens handlingsprogram.

Inkomster

32.40.01. Lagberedningen - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
4 127,92	4 000	10 000

Inkomsterna härrör i huvudsak från prenumerationerna på och lösnummerförsäljningen av Ålands författningssamling. Också inkomsterna från försäljningen av lagsamlingen inryms under momentet. Under året beräknas inkomsterna vara betydligt högre än under ett normalår till följd av att en ny utgåva av lagsamlingen beräknas utkomma under året.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>10 000</u>
	Totalt	10 000

Utgifter

42.40.01. Lagberedningen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-385 703,03	-579 000	-554 000
	tb 0	
(t.a. -111 475,00)	(t.a. -52 000)	(t.a. -100 000)

Under momentet föreslås ett anslag om 554.000 euro, varvid 100.000 euro från tidigare års anslag avses använt.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal i enlighet med bilaga 5. Liksom under det senaste året har anslag upptagits för en tillfällig tjänst som lagberedare.

Inom ramarna för anslaget för personalutgifter kan i stället för vikarier vid tjänstledigheter och när en tjänst av annan orsak inte är besatt även utomstående anlitas för olika uppgifter som hör samman med arbetet vid lagberedningen.

Anslag har även upptagits för köp av tjänster som består i att utarbета lagförslag.

Förutom personalutgifterna och utgifterna för köp av motsvarande tjänster ingår i anslaget kostnader för tryckningen av Ålands författningssamling och kungörandet av landskapslagarna och -förordningarna samt inbindning och prenumerationer. Medlen är även avsedda att täcka kostnaderna för utgivningen av en ny lagsamling i pappersform.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	7	8	8 *
Tillfälliga tjänster	1	1	1
*1 tjänst vakant			

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-442 388	
	- tillfällig tjänst	-48 935	
	- övriga löner och arvoden	-2 177	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-493 500
4100	Material och förnödenheter		-5 000

4300	Inköp av tjänster		-148 500
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-6 000	
	- övrigt	<u>-1 000</u>	<u>-7 000</u>
	Anslagsbehov		-654 000
	Användning av tidigare års anslag		<u>100 000</u>
	Förslag		-554 000

42.50.

DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-49 120	-66 000	-67 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-49 120	-66 000	-67 000
Anslag netto	-49 120	-66 000	-67 000

Ålands Diskrimineringsombudsman (DO), inrättades och tillsattes från den 1 mars 2006 med en tjänstgöringsomfattning på 60 %. DO är en oberoende myndighet med landskapet Åland som huvudman. Myndighetens uppgift är att se till att diskriminering i landskapet motverkas, förhindras och förebyggs.

Övergripande mål

Diskrimineringsombudsmannen skall främja och trygga likabehandling genom att motverka och förhindra diskriminering på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. DO utövar tillsyn över efterlevnaden av landskapslagen om förhindrande av diskriminering.

Diskrimineringsombudsmannen skall

- genom rådgivning och på andra sätt medverka till att den som utsatts för diskriminering kan driva klagomål och på annat sätt tillvarata sina rättigheter
- genomföra oberoende undersökningar och offentliggöra oberoende rapporter om diskriminering
- lämna rekommendationer i frågor som rör diskriminering
- övervaka praxis, tjänstekollektivavtal, principdokument och stadgor angående tjänstemännens anställningsförhållanden
- föra en dialog med åländska frivilligorganisationer som har intresse av att diskriminering motverkas
- informera om bestämmelser angående diskriminering samt
- sträva till att ingå förlikning mellan parterna om förlikningen kan antas verka förebyggande i avsikt att förhindra framtida diskriminering.

Beskrivning av verksamheten med målsättningar för år 2008

Myndigheten kommer, på grund av sin korta verksamhetstid, att fortsättningsvis ha anledning att ägna sig åt att både forma och utvärdera pågående verksamhets inriktning och former.

Utifrån de övergripande mål, enligt vilka DO arbetar, föreslås DO även att inför år 2008 åläggas att bevaka och utöva tillsyn över diskrimineringsgrunden "könsdiskriminering". Ärendehantering (inkl. rådgivning, utredning, förlikning, rekommendationer, övrig handläggning) hos DO beräknas följaktligen öka. Vid DO har ett fyrtiotal ärenden initierats sedan verksamheten inleddes. Detta innebär under år 2008, förutom vad angår både samverkans verksamhet och kontinuerlig uppdatering av informationsflöde av nuvarande relevant information; hemsida,

informationsmaterial, artiklar, oberoende rapporter, att därtill utveckla motsvarande verksamhet; bevakning, tillsyn och uppdatering i samtliga delar angående den sjätte och den mer övergripande diskrimineringsgrunden; könsdiskriminering.

Under år 2007 har myndigheten bland annat initierat och gett flera olika uppdrag till aktörer i det åländska samhället med viss specialkompetens vad gäller olika slag av diskrimineringsgrunder. Detta har även gjorts mot bakgrund av "Jämlikhetsåret - 2007", där DO är medlem av den nationella ledningsgruppen. Dessa uppdrag planerar DO fortsätta med inför år 2008. Dessa uppdrag utgör en angelägen del av DO:s verksamhet. Detta på grund av att inom ramarna för DO:s informationsverksamhet kunna skapa både kontinuitet och effektivitet för att öka både kunskap och medvetenhet i det åländska samhället.

På uppdrag av DO samt inom ramarna för "Jämlikhetsåret - 2007" har även en oberoende undersökning genomförts under år 2007 av ÅSUB. Denna undersöker samt kartlägger eventuell befintlighet och erfarenhet av upplevd diskriminering på Åland.

Ny Diskrimineringsnämnd år 2008

Diskrimineringsnämndens mandatperiod utgår den 31.12 2007 och en ny nämnd kommer att utses med tillträde fr.o.m. den 1.1 2008.

Utgifter

42.50.20. Diskrimineringsombudsmannen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-49 120,32	-66 000	-67 000

Under momentet föreslås ett anslag om 67.000 euro för diskrimineringsombudsmannens verksamhet under år 2008.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5 samt diskrimineringsnämndens arvoden.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	1	1	1

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	-43 279	
	- övriga löner och arvoden	-2 421	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-45 700
4100	Material och förnödenheter		-1 000
4200	Hyrer		-3 500
4300	Inköp av tjänster		-11 500
4800	Övriga utgifter		-3 800
1125	Maskiner och inventarier		<u>-1 500</u>
	Nettoanslagsbehov		-67 000

42.59. DATAINSPEKTIONEN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			-77 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	-77 000
Anslag netto	0	0	-77 000

Kapitlet nytt.

I enlighet med lagtingets beslut (LTB 24/2007) om landskapsstyrelsens framställning angående ny landskapslagstiftning om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen (Is framställning nr 8/2003-2004) föreslår landskapsregeringen att en ny myndighet; Datainspektionen, inrättas år 2008.

Myndigheten skall utöva tillsynen över behandlingen av personuppgifter. Genom inrättandet av denna tillsyningsmyndighet uppfylls EG-direktivets krav på en fullständigt oberoende tillsyningsmyndighet vars uppgift är att säkerställa att enskilda människor skyddas mot att deras personuppgifter används på ett kränkande sätt samt att främja utvecklandet och iakttagandet av god informationshantering inom landskaps- och kommunalförvaltningen.

42.59.20. **Datainspektionen - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2006

Budget 2007

Budget

-77 000

Momentet nytt.

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås ett anslag om 77.000 euro för den nya myndigheten Datainspektionens verksamhet under år 2008.

Därtill föreslås att en deltidstjänst som chef för datainspektionen (inkl A25) inrättas fr.o.m. 1.1.2008. Därtill ingår i övriga löner och arvoden anslag för sakkunnigarvoden.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster			1
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- inrättad tjänst		-32 300	
- övriga löner och arvoden		-15 000	
- personalkostnadsersättningar		0	-47 300
4100 Material och förnödenheter			-4 200
4200 Hyror			-7 500
4300 Inköp av tjänster			-10 000
4800 Övriga utgifter			
- resor		-1 800	
- övrigt		-6 200	-8 000
Nettoanslagsbehov			-77 000

33./43.

KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Summa inkomster	3 680 440	4 047 000	3 064 000	-24,3%	-16,7%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-8 592 602	-9 994 000	-9 429 000	-5,7%	9,7%
Överföringsutgifter	-2 865 656	-3 598 000	-4 141 000	15,1%	44,5%
Realinvesteringsutgifter	-131 804	-1 300 000	-4 000 000	207,7%	2934,8%
Lån och övriga finansinvesteringar	-5 951 104	-5 000 000	-7 500 000	50,0%	26,0%
Summa utgifter	-17 541 166	-19 892 000	-25 070 000	26,0%	42,9%
Anslag netto	-13 860 726	-15 845 000	-22 006 000	38,9%	58,8%

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 459 902	-1 834 000	-1 831 000	-0,2%	25,4%
Extern informationsverksamhet	-241 114	-254 000	-254 000	0,0%	5,3%
Främjande av jämställdheten	-91 890	-114 000	-73 000	-36,0%	-20,6%
Radio- och TV-verksamhet	-2 294 807	-2 310 000	-2 312 000	0,1%	0,7%
Lagtingsval	0	-99 000		-100,0%	
Understödjande av politisk verksamhet	-100 100	-104 000	-180 000	73,1%	79,8%
Planläggnings- och byggnadsväsendet	-21 151	-88 000	-150 000	70,5%	609,2%
Främjande av bostadsproduktion	-6 311 805	-5 969 000	-8 819 000	47,7%	39,7%
Elsäkerhet och energi	-72 326	-225 000	-308 000	36,9%	325,8%
Brand- och räddningsväsendet	-122 862	-145 000	-188 000	29,7%	53,0%
Landskapsalarmcentralen	-394 389	-908 000	-410 000	-54,8%	4,0%
Fastighetsförvaltning	-1 007 343	-2 014 000	-5 237 000	160,0%	419,9%
Ålands polismyndighet	-4 382 000	-4 830 000	-4 985 000	3,2%	13,8%
Motorfordonsbyrån	-596 892	-713 000		-100,0%	-100,0%
Företagshälsövård och personalutveckling	-444 586	-285 000	-323 000	13,3%	-27,3%
Summa	-17 541 166	-19 892 000	-25 070 000	26,0%	42,9%

43.01.

ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	57 008	60 000	60 000
Konsumtionsutgifter	-1 459 902	-1 834 000	-1 831 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 459 902	-1 834 000	-1 831 000
Anslag netto	-1 402 894	-1 774 000	-1 771 000

Enligt LL (1998:70) om Ålands [landskapsstyrelses] allmänna förvaltning är kansliavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde författningenliga frågor, offentlig förvaltning, externa relationer, allmän ordning och säkerhet samt samhällsplanering.

LF (2003:61) om [landskapsstyrelsens] allmänna förvaltning anger att kansliavdelningen består av två byråer med följande uppgifter

- allmänna byrån, vid vilken handläggs ärenden som gäller författningsenliga frågor, offentlig förvaltning, externa relationer, allmän ordning och säkerhet, polisväsendet, allmänna val, kommunalförvaltningen, information, trafik och fordon, tillståndsfrågor såsom spel, lotterier och penninginsamlingar, jämställdhet, radio och television, postväsendet samt personalvård, personalutbildning och personalutveckling samt
- byggnadsbyrån, vid vilken handläggs ärenden som gäller byggnads- och planläggningsväsendet, landskapets byggnadsprojekt, fastighetsförvaltning, expropriation, bostadsproduktion och -förbättringar, hyresförhållanden, byggnadsstatistik, brand- och räddningsväsendet, explosionsfarliga ämnen, befolkningsskydd och beredskapsfrågor, registrering av inkvarterings- och trakteringsverksamhet samt elsäkerhet, hissäkerhet och energi.

Till avdelningens uppgifter hör även

- att främja insikterna i och förståelsen för de grundläggande principerna för självstyrelsen; vilket innebär bevarandet av det svenska språket, stärkandet av samhörighetskänslan hos befolkningen och fördjupandet av den samhälls-politiska debatten och demokratin
- att genom deltagande i bl.a. Regleg-samarbetet stärka de lagstiftande områdenas inflytande inom den Europeiska unionen
- att koordinera landskapsregeringens deltagande inom ramen för den nationella beredningen av EU-ärenden samt
- att genom deltagande i externt samarbete stärka landskapets inflytande samt ge ökade kunskaper om landskapet och självstyrelsen.

Nedan beskrivs kansliavdelningens särskilda mål för år 2008. Målen kompletteras med en beskrivning av de åtgärder förvaltningen avser vidta i syfte att uppfylla målen. I vissa fall anges även på vilket sätt målluppfyllelsen skall mätas.

Mål för ledningsfunktionen

Ett effektivt lednings- och styrningsarbete stödjer ständigt förändrade krav på och förutsättningar för förvaltningen.

Åtgärder

- landskapsregeringens delegeringsbeslut utvecklas i syfte att öka antalet beslut på delegerad nivå och att ge landskapsregeringens medlemmar mer utrymme för politisk styrning
- tjänstemannarollen tydliggörs och gränserna i förhållande till politiken konkretiseras
- ledningsgruppens arbete utvecklas och effektiviseras för att öka samordningen inom förvaltningen
- samarbetet mellan avdelningarna utvecklas i syfte att skapa en mer flexibel förvaltning samt
- samverkan mellan landskapsregeringens medlemmar och tjänstemännen förbättras för att skapa en bättre kvalitet i beredningsarbetet.

Kansliavdelningens allmänna byrå

Övergripande mål

Målet för allmänna byrån är att bidra till en effektiv landskapsförvaltning som i sin helhet kännetecknas av god kvalitet och god service till nytta för beslutsfattare, medborgare och näringsliv. Arbetet vid byrån utgörs av myndighetsutövning som spänner över ett vitt område, från medborgarnas insyn i landskapsförvaltningen, att bevara det svenska språket och att bibehålla marken i ålänningarnas ägo, allmänna val, externa relationer, allmän ordning och säkerhet, jämställdhet och tillståndsfrågor. Därtill utgör byrån en central resurs för förvaltningen i form

av registrerings-, rådgivnings- och stödfunktion samt vaktmästeri- och receptionsfunktioner.

Verksamheten grundar sig på självstyrelselag för Åland, jordförvärvslag för Åland samt politiskt fastställda handlingsprogram.

I syfte att systematisera och renodla verksamheten inledde byrån under våren 2006 en verksamhetskartläggning. Genom att tydliggöra de grundläggande förväntningarna på verksamheten och ställa dem mot tilldelade resurser, kommer byrån framdeles att ännu tydligare kunna prioritera kärnverksamheten.

Allmänna byråns mål för år 2008

Följande konkreta mål uppställs för allmänna byrån

- att byråns allmänna service hålls på en fortsatt god nivå
- att vidareutveckla de förvaltningsrutiner som är nödvändiga för avdelningen
- att styrningen av och effektiviteten i verksamheten förbättras genom tydliga prioriteringar i verksamheten
- öka flexibiliteten i syfte att minska sårbarheten
- att förvaltningens kommunikationsplan skall genomsyra byråns verksamhet samt
- att förvaltningens jämställdhetsplan skall genomsyra byråns verksamhet.

Åtgärder

- inkomna ärenden upptas för avgörande senast inom tre månader, samt genom att äldre oavslutade ärenden prioriteras i handläggningen
- minska den tidsåtgång som distribution och utskick föranleder genom bland annat digitalisering av dokumenthantering och fakturor
- medverka till att ta fram tydliga regelverk och delegering av beslutsfattandet
- tillhandahålla statistik på genus samt
- kompetensutveckling genom utförande av andra arbetsuppgifter.

Inkomster

33.01.01. Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
57 007,99	60 000	60 000

Momentet avser inkomster av försäljning av intyg och utdrag ur register, försäljning av böcker, broschyrer samt inkomster för avgiftsbelagda prestationer vid kansliavdelningens allmänna byrå.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>60 000</u>
	Totalt	60 000

Utgifter

43.01.01. Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 396 647,12	-1 762 000	-1 759 000
	tb 0	
(t.a. -130 507,86)	(t.a. -100 000)	(t.a. -180 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.759.000 euro för

kansliavdelningens allmänna förvaltning.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Organisationen av personalfrågor utreds i syfte att skapa förutsättningar för en rationell hantering varefter en tjänst som personalchef (Ikl A28) inrättas vid kansliavdelningen. Planerad tidpunkt för inrättandet av tjänsten är 1.5.2008. Se även allmänna motiveringen.

Föreslås att tjänstebenenämningarna vid registratorskontoret ändras enligt följande: Registrator (Ikl A20) ändras till ledande registrator, samt biträdande registrator (Ikl A17) respektive registratorsbiträde (Ikl A16) och registratorsbiträde (Ikl A15) ändras till registrator.

Föreslås även att en tjänst som administrationsansvarig vid byggnadsbyrån (Ikl A24) inrättas fr.o.m. 1.3.2008. Vidare föreslås att tjänsten som chef för jämställdhetsfrågor överförs till momentet. Se även moment 43.04.01.

Föreslås att tjänsten som handläggare (Ikl A23) indras och att en tjänst som byggmästare (Ikl A22) inrättas fr.o.m. 1.3.2008 vid byggnadsbyrån.

Förutom direkta personalutgifter och kostnader för EU-specialrådgivaren upptas därtill under förevarande moment anslag för tjänstemäns resor, prenumerationer, underhåll och bränsle för två fordon, diverse inköp och andra konsumtionsutgifter inklusive avdelningens representation. Därtill ingår anslag för avdelningens utgifter för den yrkesspecifika personalutbildningen och personalens kompetensutveckling i övrigt.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	31	33	36 *
Tillfälliga tjänster	2		

*1 tjänst överförd från moment 43.04.01.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-1 677 431	
	- tillfälliga tjänster	-34 969	
	- personalkostnadsersättningar	<u>8 000</u>	-1 704 400
4100	Material och förnödenheter		-15 000
4300	Inköp av tjänster		-160 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-41 500	
	- representation	-11 000	
	- övrigt	<u>-2 100</u>	-54 600
1125	Maskiner och inventarier		<u>-5 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-1 939 000
	Användning av tidigare års anslag		<u>180 000</u>
	Förslag		-1 759 000

43.01.04. Informationsverksamhet (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-63 254,63 (t.a. -18 936,89)	-72 000	-72 000

Under momentet föreslås ett anslag om 72.000 euro för kostnader för tryckning av årsberättelse, köp av reklambyrå- och layouttjänster m.m., produktion av informationsmaterial och översättningar samt utgifter för pressklipp. För personal-

information ingår ca 6.000 euro.

Dispositionplan:

4300	Inköp av tjänster	-72 000
	Anslagsbehov	-72 000

43.03. EXTERN INFORMATIONSVERKSAMHET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	27 526	29 000	23 000
Konsumtionsutgifter	-241 114	-254 000	-254 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-241 114	-254 000	-254 000
Anslag netto	-213 589	-225 000	-231 000

Landskapsregeringens kommunikationsverksamhet utgår från offentlighetsprincipen. Landskapsregeringen och förvaltningen skall ha beredskap att aktivt, korrekt, snabbt och lättillgängligt både internt och externt informera om arbetet och presentera beslut och åtgärder. Till kommunikationsverksamheten hör även att främja insikterna i och förståelsen för de grundläggande principerna för självstyrelsen.

Landskapsregeringens kommunikationsstrategi klargör informationsansvaret inom organisationen och syftar till att underlätta planeringen och till bättre beredskap samt samordning och utnyttjande av resurserna. För att underlätta planering och samordning hålls regelbundna informationsmöten, särskilda satsningar på utbildning genomförs vid behov.

Ålandskontoren i Helsingfors och Stockholm förmedlar Ålandsinformation och skapar, utvecklar och förmedlar kontakter mellan Åland och riket respektive Sverige. Ålandskontoren ansvarar även för en del av samordningen av informationsfrågorna inom förvaltningen och står till hela förvaltningens tjänst och samarbetar med alla avdelningar.

Under år 2008 bör särskild vikt läggas vid introduktionen av den nytilträdde landskapsregeringen, både i riket och i Sverige, samt på uppföljningen av storsatsningen Ålandsdagarna i Helsingfors år 2007.

Inkomster

33.03.01. Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
27 525,52	29 000	23 000

Föreslås en inkomst om 23.000 euro från Ålandskontoret i Helsingfors. Inkomsterna utgörs av hyresinbetalningar.

Specifikation:

3300	Hyresinkomster och ersättningar	23 000
	Totalt	23 000

Utgifter

43.03.01. Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-166 072,71	-171 000	-172 000

Ålandskontoret i Helsingfors är landskapsregeringens informationskontor och ansvarar för kommunikation och kontakter med myndigheter, massmedia, skolor, näringslivsaktörer och enskilda i Helsingfors och riket i övrigt. Kontoret verkar i hyrda lokaler med centralt läge, med utrymmen för möten och mottagningar samt arbetsutrymmen för tjänstemän på tjänsteresa i Helsingfors.

Föreslås ett anslag om 172.000 euro för verksamheten vid Ålandskontoret i Helsingfors.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Särskilda satsningar år 2008:

Med anledning av lagtingsvalet i oktober 2007 inleds året med information om den nya landskapsregeringen till myndigheter, massmedia och andra relevanta målgrupper. Ålandskontoret ansvarar för uppföljningen av projektet Ålandsdagarna i Helsingfors år 2007 i samarbete med den övriga förvaltningen och i enlighet med landskapsregeringens kommunikationsplan.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	1	2	2
Tillfälliga tjänster	1		

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-88 400	
	- personalkostnadsersättningar	0	-88 400
4100	Material och förnödenheter		-3 500
4200	Hyror		-66 600
4300	Inköp av tjänster		-8 000
4800	Övriga utgifter		-5 500
	Nettoanslagsbehov		-172 000

43.03.02. Ålandskontoret i Stockholm - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-75 041,47 (t.a. -2 294,98)	-83 000	-82 000

Ålandskontoret i Stockholm är landskapsregeringens informationskontor i Sverige. Verksamheten delas tidsmässigt mellan Stockholm och Mariehamn. Ålandskontoret verkar i hyrda lokaler hos Finsk-svenska handelskammaren i centrala Stockholm där även utrymmen för landskapsförvaltningens möten och evenemang finns att tillgå.

Basverksamheten är Ålandsrelaterad information mot myndigheter, företag, media, organisationer och privatpersoner samt att vara kontaktlänk mellan Ålands landskapsregering och svenska myndigheter och regeringskansli.

I samarbete med Ålandskontoret i Helsingfors tillse att uppdaterat informationsmaterial finns att tillgå för hela förvaltningen.

Under momentet föreslås ett anslag om 82.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2006	År 2007	År 2008
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst	-54 900	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-54 900
4100	Material och förnödenheter		-700
4200	Hyror		-10 000
4300	Inköp av tjänster		-2 600
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-12 000	
	- representation	-500	
	- övriga utgifter	<u>-1 300</u>	<u>-13 800</u>
	Nettoanslagsbehov		-82 000

43.04. FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	2 280	3 000	3 000
Konsumtionsutgifter	-91 890	-114 000	-73 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-91 890	-114 000	-73 000
Anslag netto	-89 610	-111 000	-70 000

Jämställdhetsdelegationens uppgift är att fördjupa och utveckla de vägledande principerna för jämställdhetsarbetet i landskapet (LL (1989:28, 1 §) om landskapet Ålands jämställdhetsdelegation). Jämställdhetsdelegationen har därför utarbetat ett program för det åländska jämställdhetsarbetet. Programmet baserar sig på internationella överenskommelser och avtal, nordiskt samarbete, nationell lagstiftning (lag om jämställdhet mellan kvinnor och män FFS 232/2005, LL 1987:27 om tillämpning i landskapet Åland om lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män) samt situationen i övrigt i landskapet Åland. Ramprogrammet har godkänts av landskapsregeringen 5.10.2004. De övergripande målen för den åländska jämställdhetspolitiken är ett samhälle där kvinnor och män har samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom alla väsentliga områden i livet. Detta inkluderar frihet från könsrelaterat psykiskt och/eller fysiskt våld. Kvantitativa och kvalitativa aspekter av jämställdhet skall beaktas. Jämställdhetsarbetet i landskapet skall bedrivas professionellt, strukturerat, målmedvetet och långsiktigt utgående från nordisk och internationell forskning på området, genom att tillvarata och nyttja samlad kunskap, kompetens och erfarenhet samt genom att delta i olika regionala, nordiska och internationella samarbetsprojekt på området.

Prioriterade områden jämte målsättningar för jämställdhetsområdet år 2008:

Mål för Kvinnofrid

Utveckla arbetet inom ramen för Kvinnofrid så att berörda myndigheter har den kunskap och kompetens som krävs för att upptäcka utsatta och förövare samt att erbjuda ett professionellt och empatiskt bemötande då det gäller stöd och hjälp.

Åtgärder

- utbildning för berörda myndigheter så att deltagarna erhåller grundläggande kunskaper i ämnet ur olika perspektiv samt förståelse för den speciella dynamik och det multitrauma som drabbar den utsatta
- framtagande av informationsmaterial, för att sprida kunskap om våld i nära relationer till olika målgrupper i det åländska samhället
- gruppledd utbildning, kompetensutveckling och handledning i Alternativ till Våld - Ålandsprojektet
- implementera övergripande handlingsplan för Kvinnofrid och plan för det tvärsektoriella samarbetet samt
- erbjuda berörda myndigheter och utsatta kvinnor telefonrådgivning dygnet runt i samarbete med Rikskvinnocentrum i Uppsala samt vidta åtgärder för att igångsätta gruppverksamhet för utsatta kvinnor.

Mål för jämställdhetsarbetet i arbetslivet

Öka kunskaperna i frågor som rör kön, genus och jämställdhet i det åländska arbetslivet för att motivera och stimulera till lagstadgad jämställdhetsplanering (lag om jämställdhet mellan kvinnor och män (FFS 232/2005), LL (1987:27) om tillämpning i landskapet Åland om lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män).

Åtgärder

- utbildning och seminarier i olika aspekter av kön-, genus- och jämställdhetsfrågor. Råd och anvisningar gällande arbetsplatsernas jämställdhetsplanering samt användning av verktyg, arbetsmetoder och modeller för jämställdhetsarbetet
- informationsmaterial samt
- visa på goda exempel, stimulera och entusiasmera till jämställdhetsarbete genom jämställdhetspriset FANNY.

*Inkomster***33.04.01. Främjande av jämställdheten - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
2 280,48	3 000	3 000

Beräknade inkomster härrör från nordiska och lokala samarbetsprojekt som i första hand handlar om att bredda och höja kunskapsnivån beträffande olika aspekter av genus- och jämställdhetsfrågor.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>3 000</u>
	Totalt	3 000

*Utgifter***43.04.01. Främjande av jämställdheten - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-91 890,04 (t.a. -14 579,63)	-114 000 (t.a. -15 000)	-73 000

Föreslås ett anslag om 73.000 euro för att täcka utgifter för främjande av jämställdheten. Anslaget inkluderar såväl föreslagna åtgärder inom ramen för Kvinnofrid som åtgärder för att underlätta arbetsplatsernas jämställdhetsplanering. I anslaget ingår kostnaderna för en tidsanvändningsundersökning samt olika pro-

jekt och konkreta åtgärder som krävs för förverkligande av "Ramprogrammet för jämställdhet" samt kostnader som uppstår i samband med Ålands deltagande i det nordiska projektet "Prostitution i Norden".

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	1	1	*

*1 tjänst överförd till moment 43.01.01.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		-7 400
4300	Inköp av tjänster		-59 600
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-5 000	
	- representation	-1 000	-6 000
	Nettoanslagsbehov		-73 000

43.05. RADIO- OCH TV-VERKSAMHET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	1 952 814	2 100 000	2 100 000
Konsumtionsutgifter			-2 312 000
Överföringsutgifter	-2 294 807	-2 310 000	
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 294 807	-2 310 000	-2 312 000
Anslag netto	-341 993	-210 000	-212 000

Ålands Radio och TV Ab är ett samhällsägt bolag vars målsättning enligt bolagsordningen är att bedriva allmännyttig rundradioverksamhet. Den allmännyttiga public serviceverksamheten skall särskilt

- främja demokratin genom att tillhandahålla ett mångsidigt utbud av fakta, åsikter och diskussion i samhällsfrågor
- värna om åsiktsfriheten, vara kritiskt granskande och följa principen om fri och obunden journalistik
- främja insikterna i och förståelsen för de grundläggande principerna för självstyrelsen, det vill säga bevarandet av det svenska språket, utvecklandet av kulturlivet, stärkandet av samhörighetskänslan hos befolkningen och fördjupandet av den samhällspolitiska debatten och demokratin samt
- främja programutbudets allmänbildande karaktär och stöda studieverksamhet samt förmedla myndighetsmeddelanden.

Ålands radio och TV Ab äger Smedsbolesändaren och kontrollerar därmed infrastrukturen för etersändningar över Åland. Landskapsregeringen föreslår att det framtida ägandet av Smedsbolesändaren utreds. Målsättningen är en uppdelning av distribution och programproduktion så att alla aktörer skall garanteras tillgång till anläggningarna på lika villkor. Dessutom föreslår landskapsregeringen att det framtas ett nytt etermediepolitiskt program för Åland. Programmet utarbetas av en oberoende sakkunnig under ledning av en parlamentarisk referensgrupp. Revideringen motiveras av den starka utveckling som sker inom etermedieområdet.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Den av landskapsregeringen antagna motiveringen för kapitlet omfattas. Enligt motiveringen ska bl.a. ett nytt etermediepolitiskt program utarbetas av en oberoende sakkunnig under ledning av en parlamentarisk referensgrupp. Utskottet förordar ett brett mandat för den sakkunnige utredaren och referensgruppen att se

över alla de frågor som har anknytning till Ålands Radio och TV Ab:s verksamhet och finansiering. Utskottet understryker vikten av att en oberoende utredare utses som saknar kopplingar till de politiska grupperna i landskapet. Vidare hänvisas till finansutskottets motiveringar i budgeten för 2007 (bet. nr 3/2006-2007) samt landskapsregeringens handlingsprogram. Enligt handlingsprogrammet ska, utöver det ovan nämnda, organisationen för Ålands Radio och TV Ab ses över samt TV-avgiften ersättas med en medialicens.

Utskottet har under beredningen erfarit att förhandlingar pågår i syfte att kunna erbjuda ett utvidgat programutbud. TV4+ är en av de kanaler som Ålands Radio och TV Ab vill erbjuda i ett nytt programpaket. Utskottet, som stöder ansträngningarna att utöka antalet kanaler, anser att Ålands Radio och TV Ab bör eftersträva att samma programutbud som finns i omkringliggande regioner också kan erbjudas i landskapet.

I ltl Fredrik Karlströms m.fl. finansmotion nr 2 föreslås ett tillägg till motiveringen angående finansieringen av Ålands Radio och TV Ab:s verksamhet. Med hänvisning till utskottets motivering ovan föreslås att motionen förkastas.

Inkomster

33.05.60. Inkomster av radio- och TV-verksamhet

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
1 952 813,88	2 100 000	2 100 000

Momentet avser inkomster från avgifter för innehav av televisionsmottagare. Avgiften föreslås bli oförändrad 200 euro under år 2008. Föreslås med hänvisning till LL (1971:43, 8 § 2 mom.) om landskapets finansförvaltning att kostnaderna för uppbörd och kontroll av avgifterna vilka består av ersättning till Posten på Åland för uppbörden och avlöning av granskare får belasta momentet. Kostnaderna för avgiftsgranskare beräknas belöpa sig till ca 30.000 euro. Enligt avtal utgör ersättningen till Posten ca 40.000 euro. Med beaktande av detta beräknas nettointäkterna till ca 2.100.000 euro vilket föreslås som anslag under momentet.

Genom effektiviserad kontroll har antalet personer som betalar sin avgift ökat något. Det är dock skäl att minnas att antalet betalare "flyter" under året och mellan betalningsraterna. För att avgifterna skall flyta in som beräknat krävs att kontrollen hålls på samma nivå som nu.

Specifikation:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-30 000
4300	Inköp av tjänster	-40 000
3000	Inkomster av verksamheten	<u>2 170 000</u>
	Totalt	2 100 000

Utgifter

43.05.60. Främjande av rundradioverksamhet (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-2 042 000,00	-2 100 000	-2 100 000

Med beaktande av finansutskottets synpunkter att budgettätstramningen inte sker för snabbt föreslår landskapsregeringen att 50.000 euro av licensmedel år 2008 används för täckande av upphovsrättskostnaderna.

Till bolaget överförs i månadsrater under året ett belopp som baseras på de beräknade intäkterna från uppbörderna av avgifterna för innehav av televisionsapparat. En slutreglering görs under påföljande år på basis av de faktiska intäkterna från avgifterna och avdraget för delfinansieringen av upphovsrättskostnaderna.

Dispositionsplan:

4800	Övriga utgifter	-50 000
8209	Övriga inkomstöverföringar	<u>-2 050 000</u>
	Anslagsbehov	-2 100 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I ltl Anders Erikssons m.fl. finansmotion nr 32 föreslås att anslaget under momentet höjs. Motionen föreslås förkastad med hänvisning till motiveringen under kapitel 43.05.

43.05.61. Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	0

Inget anslag föreslås för budgetåret.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I ltl Danne Sundmans m.fl. finansmotion nr 3 föreslås ett tillägg till motiveringen under momentet angående kanalutbudet över Smedsbole. Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till motiveringen under kapitel 43.05.

43.05.62. Upphovsrättskostnader (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-252 807,10	-210 000	-212 000

Landskapsregeringen erlagger enligt avtal med Sveriges television Ab, Sveriges utbildningsradio Ab, Sveriges Radio Ab, Kapiosto r.f. och Säveltäjän tekijänoikeustoimisto r.f. avgift för upphovsrättskostnader i samband med återutsändningar. Landskapsregeringen har likaledes ingått avtal med Sveriges TV 4 och de finländska upphovsrättsorganisationerna Kapiosto r.f. och Teosto r.f. om återutsändning av Sveriges TV 4 över Åland.

För de beräknade ersättningarna föreslås ett anslag om 212.000 euro varvid 50.000 euro täckes av anslaget under moment 43.05.60. Ökningen av ersättningarna totalt sett föränleds av avtalsmässiga justeringar av avgifterna.

Dispositionsplan:

4800	Övriga utgifter	<u>-212 000</u>
	Anslagsbehov	-212 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I ltl Danne Sundmans m.fl. finansmotion nr 4 föreslås att anslaget under momentet utgår samt en ändring av motiveringen.

I ltl Anders Erikssons m.fl. finansmotion nr 34 föreslås att anslaget under momentet utgår.

I ltl Johan Ehns m.fl. finansmotion nr 47 föreslås att anslaget under momentet

sänks.

Utskottet föreslår att motionerna förkastas med hänvisning till utskottets motiveringar under 43.05 ovan och i betänkandet (FU bet. nr 3/2006-2007) över budgeten för 2007 under moment 43.05.60.

43.10. LAGTINGSVAL

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter		-89 000	
Överföringsutgifter		-10 000	
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	-99 000	0
Anslag netto	0	-99 000	0

Utgifter

43.10.04. Utgifter för lagtingsval (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-89 000	0

Inget anslag föreslås då inget lagtingsval eller kommunalval hålls.

43.10.31. Landskapets andel av valnämndernas utgifter

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-10 000	0

Inget anslag föreslås då inget lagtingsval eller kommunalval hålls.

43.15. UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	100 100	104 000	180 000
Konsumtionsutgifter			-180 000
Överföringsutgifter	-100 100	-104 000	
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-100 100	-104 000	-180 000
Anslag netto	0	0	0

Inkomster

33.15.50. Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
61 300,00	63 000	90 000

Föreslås en inkomst om 90.000 euro. Se moment 43.15.50.

Specifikation:

8009	Övriga inkomstöverföringar	<u>90 000</u>
	Totalt	90 000

33.15.51. Statsanslag för understödjande av politisk information

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
38 800,00	41 000	90 000

Föreslås en inkomst om 90.000 euro. Se moment 43.15.51.

Specifikation:

8009	Övriga inkomstöverföringar	<u>90 000</u>
	Totalt	90 000

*Utgifter***43.15.50. Understödjande av politisk verksamhet**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-61 299,90	-63 000	-90 000

I statens budget anslås en summa för understödjande av politisk verksamhet av vilken 1/200 överförs till landskapet Åland.

Från och med år 1988 har fördelningen till de politiska organisationerna gjorts i enlighet med mandatfördelningen i lagtinget.

Som kriterier för politisk organisation vilket berättigar till stöd för politisk verksamhet gäller att

- organisationen skall vara företrädd i lagtinget
- organisationen skall vara registrerad eller under registrering
- organisationen skall ha partiprogram och
- organisationen skall ha en fast organisation och fungera som ett parti.

Innan fördelningen till de politiska organisationerna verkställs kan ett särskilt stöd för riksdagsmannens verksamhet avskiljas.

Övergår en lagtingsledamot under mandatperioden till en annan politisk organisation skall följande gälla

- av ett partis lagtingsledamöter skall minst tre eller, om gruppen består av fem eller färre medlemmar, mer än hälften av dessa frånträda medlemsskapet i sin tidigare organisation för att understödet skall erläggas till den organisation de anslutit sig till eller bildat
- understöd vid byte av organisation utbetalas inte till ny organisation för det kalenderår bytet skett utan först följande kalenderår samt
- avgår lagtingsledamot från en organisation utan att ansluta sig till en annan kan understöd inte utbetalas till denna enmansgrupp.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	<u>-90 000</u>
	Anslagsbehov	-90 000

43.15.51. Understödjande av politisk information

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-38 800,00	-41 000	-90 000

Av det anslag som i statens budget anslås för presstöd och motsvarande elektronisk information till partierna överförs 1/200 del till landskapet Åland för understödjande av politisk information.

Anslaget fördelas till de politiska organisationerna på basis av mandaten i lagtinget.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-90 000
	Anslagsbehov	-90 000

43.20. PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-21 151	-58 000	-140 000
Överföringsutgifter		-30 000	-10 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-21 151	-88 000	-150 000
Anslag netto	-21 151	-88 000	-150 000

Landskapsregeringens geografiska informationssystem (LSGIS), för digital hantering av geografiskt relaterad information har ca 40 st. användare fördelat på jordbruksbyrån, skogsbruksbyrån, museibyran, miljöbyrån, fiskeribyran, byggnadsbyrån och trafikavdelningen. Den digitala hanteringen av kartdata är ett betydande inslag i det dagliga arbetet för dem som hanterar geografisk information. LSGIS innehåller idag en stor mängd digital kartdata som ger användaren möjlighet att kombinera olika typer av geografisk data.

Det kontinuerliga arbetet med uppbyggnad, drift och utveckling av geografiska databaser för avdelningars/byråers olika ändamål fortsätter som tidigare år.

Ett anslag om 13.000 euro behövs för den årliga uppdateringen av den digitala fastighetskartan, ägaruppgifter, råstenar samt väg-/adressdatabasen. Anslaget innefattar även kostnader för gällande underhållsavtal av befintliga GIS-programlicenser.

Arbetet med webGIS på intranätet är påbörjat sedan tidigare och ett anslag om 10.000 euro föreslås för en verksamhetsanpassad påbyggnadsmodul för befintlig ArcGIS Server-licens. Genom påbyggnadsmodulen kan kostnadseffektiva, användaranpassade webGis-tjänster skapas för spridning på intranätet och behovet av dyrbara, personligt licensbundna programvaror samt installationsarbete minskar på sikt inom förvaltningen. Programmodulen möjliggör även spridning av digitala karttjänster till flera användargrupper än i dagsläget och ger möjligheter till publicering av publika karttjänster på Internet.

För att tillgodose verksamhetskraven på aktuella digitala, infraröda flygbilder (ortofoton) föreslås ett anslag om 55.000 euro för nyproduktion av ortofoton, alternativt satellitbilder, för fasta Åland samt delar av skärgården. Ortofotona är skalensliga och används inom den digitala karthanteringen och kan kombineras med olika typer av kartdata. Användningsområdet samt nyttan är högst betydande.

de för ett flertal verksamhetsområden och aktualitet är av högsta betydelse för tillförlitligheten. Landskapsregeringen bör vid upphandlingen även beakta att få äganderätten till materialet för möjligheten till vidareförsäljning till eventuella externa intressenter och därmed möjlighet till delfinansiering av investeringen.

Förslaget till ny plan- och byggnadslag har överlämnats till lagtinget och beräknas kunna träda ikraft från år 2008.

43.20.01. Planläggnings- och byggnadsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-21 150,66	-58 000	-140 000
(t.a. -30 534,00)	(t.a. -12 000)	

Föreslås ett anslag om 140.000 euro för informations- och uppföljningsverksamhet inom byggnads- och planläggningsväsendet samt för fortsatt utveckling och underhåll av landskapets geografiska informationssystem i enlighet med vad som framgår i kapitel motiveringen.

I anslaget ingår 55.000 euro för uppdatering av flygbilder.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att tjänstebemäningen projektledare ändras till GIS-ingenjör för att bättre motsvara arbetsuppgifterna med landskapets geografiska informationssystem.

Därtill ingår anslag för uppföljning och information inom plan- och byggnadsväsendet. Bland annat planeras utbildning och information om den nya plan- och bygglagen.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	1	1	1

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	-47 400	
	- personalkostnadsersättningar	0	-47 400
4300	Inköp av tjänster		-83 000
4800	Övriga utgifter		-9 600
	Nettoanslagsbehov		-140 000

43.20.30 Understöd för planering (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-30 000	-10 000

Föreslås ett anslag om 10.000 euro som kan användas för fortsatt stöd till kommuner för planering av områden för fast bosättning i skärgården. Avsikten med stödet är att bidra till den ekonomiska utvecklingen i skärgården genom att skapa möjligheter till attraktivt boende i hyres- och ägarbostäder även för inflyttare utan åländsk hembygdsrätt.

Dispositionplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-10 000
	Anslagsbehov	-10 000

43.25. FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-360 701	-969 000	-1 319 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	-5 951 104	-5 000 000	-7 500 000
Summa utgifter	-6 311 805	-5 969 000	-8 819 000
Anslag netto	-6 311 805	-5 969 000	-8 819 000

Målsättningarna för bostadspolitiken är att

- verka för en god tillgång på ändamålmässiga bostäder för olika målgrupper och i olika regioner samt
- skapa förutsättningar för ett bostadsbestånd som medger ett livslångt och hälsosamt boende.

För att uppnå dessa målsättningar används en palett av olika stödformer vars uppgift är att stimulera till ändamålsenliga bostadsinvesteringar och -reparationer. Stöden fyller också en viktig funktion i perioder med svagare konjunktur. Inga omfattande strukturella ändringar i stöden föreslås i föreliggande förslag till budget. Landskapsregeringen har haft en arbetsgrupp som arbetat med en översyn av hyreslagen och bostadsfinansieringen. Arbetsgruppen slutförde sitt arbete under september 2007 och föreslår vissa förändringar i bostadsfinansieringen. Arbetsgruppens förslag presenteras närmare under den allmänna motiveringen till budgeten. Eftersom förslagen kan komma att ha en betydande inverkan på budgetinnehållet avser landskapsregeringen att vid behov återkomma till lagtinget med förslag i en framställning om tilläggsbudget.

Ägarbostäder stöds med räntestödslån för nybyggnad av egnahemshus eller inköp av nybyggd lägenhet i flerbostadshus. I glesbygden kan dessutom landskapsborgen beviljas för en del av lånefinansieringen. För renovering av bostäder med kulturhistoriskt värde kan ett bidrag för planeringskostnader jämte räntestöd för lån beviljas. I stöd av bostadssparavtal beviljas räntestöd, och i vissa fall sparpremie, för anskaffning av den första egna bostaden. Bidrag beviljas ålderspensionärer och funktionshindrade för reparation av deras egna bostäder med avsikten att de skall kunna bo kvar i hemmet. Åt hushåll vars bostäder drabbats av sanitära olägenheter såsom fuktskador, mögel, ohyra och liknande företeelser kan också understöd beviljas.

Stödet för produktion av hyresbostäder sker i första hand genom direkta landskapslån med förmånliga villkor. För flerbostadshus föreslås som en ny åtgärd att understöd skall kunna beviljas för kvalitetshöjande åtgärder på fastigheterna, t.ex. för förbättringar av boendemiljö, energiekonomi och fastighetsteknik.

För att öka tillgängligheten i det existerande bostadsbeståndet finns ett speciallån för installation av hissar i befintliga flervåningshus.

Sammanställning över bostadsfinansieringens inkomster och utgifter:

Bostadslån	År 2005	År 2006	År 2007	År 2008
Budget	-4,0	-7,0	-5,0	-7,5
Utgivna lån	-4,7	-6,6		
Avbetalningar och räntor	3,0	3,2	3,0	3,0
Nettobostadslån	-1,7	-3,4	-2,0	-4,5

Räntestöd m.m.

Budget	-0,6	-0,7	-0,8	-1,3
Utbetalningar	-0,5	-0,4		

Utgivna lån och utbetalningar innefattar användning av flera års budgetanslag.

Utgifter

43.25.31. Understöd för hyresbostäder (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	-40 000

Med beaktande av tillgängliga anslag från tidigare år (40.000 euro) föreslås att 40.000 euro upptas. Anslaget är avsett att användas för understöd till kommuner för anskaffning av hyresbostäder till bostadslösa och flyktingar. Understödet beviljas enligt prövning och kan högst uppgå till 30 % av godkända anskaffningskostnader. Anslaget räcker till två mindre bostäder. Anslaget kan kombineras med bostadslån från moment 43.25.83.

Dispositionsplan:

8206	Bostadsproduktion	<u>-40 000</u>
	Anslagsbehov	-40 000

43.25.51. Landskapsstöd till organisationer inom bostadsbranschen

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-9 000,00	-9 000	-9 000

Föreslås ett anslag om 9.000 euro för stöd till organisationer inom bostadsbranschen.

Dispositionsplan:

8206	Bostadsproduktion	<u>-9 000</u>
	Anslagsbehov	-9 000

43.25.61. Understöd för bostadsreparationer (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-60 000	-60 000

Föreslås ett anslag om 60.000 euro med beaktande av anslag från tidigare år att användas som finansieringsunderstöd för att underlätta boendet för främst pensionärer och rörelsehindrade, för avlägsnande av hälsorisker i bostadsbyggnader och för bekämpning av husbock och därmed jämförbara skadeinsekter. Vidare föreslås anslaget kunna användas till bidrag för planering av åtgärder på kulturhistoriskt värdefulla bostadsbyggnader.

Understöd för reparationsåtgärder i pensionärens och rörelsehindrades bostäder ges på basen av inkomstprövning. Påvisade merkostnader för handikappanpassning föreslås kunna beviljas understöd utan inkomstprövning. Stödet uppgår f.n. till högst 40 % av godkända kostnader, dock högst 9.000 euro (i speciella fall 70 % och maximalt 15.000 euro). För avlägsnande av hälsorisker i privatpersoners ägarbostäder uppgår stödet f.n. till maximalt 25 %, dock högst 6.000 euro. Stödet är underkastat inkomstprövning.

Bidraget för planering av reparationer och renoveringar av bostäder som har ett betydande arkitektoniskt eller kulturhistoriskt värde föreslås utgöra högst 50 % av planeringskostnaderna, dock högst 2.000 euro. Stödet riktar sig enbart till sådana byggnader som efter färdigställandet bebos året runt. Bidraget kan kombineras med ett räntestödslån som utgör huvudfinansieringen. Inget av stöden är inkomstprövat. Bidraget utges i samarbete med museibyran sålunda att museibyran utlåtar över det stödda objektet inhämtas innan bidrag beviljas. Eftergranskningen av det stödda objektet åligger museibyran.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	-60 000
	Anslagsbehov	-60 000

43.25.62 Understöd för investeringar i uppvärmningssystem som främjar miljövården (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-70 000	-100 000

För att stimulera en ökad användning av förnyelsebar energi för uppvärmning av bostäder föreslås ett anslag om 100.000 euro för utgivande av investeringsstöd till fastighetsägare som konverterar en befintlig värmeanläggning till en ny anläggning. Målsättningen är att bidra till uppfyllande av klimatmålen genom att befrämja en minskning av antalet anläggningar som drivs med fossila bränslen eller el.

Stödet kan beviljas bostadshushåll eller sammanslutningar som äger en bostad eller fler. Stöd beviljas för högst 25 % av de godkända kostnaderna förutom för installation av solpaneler vilka kan erhålla högst 40 % i stöd.

Stöd kan ges för egnahemshus och flerbostadshus för installation av biobränsleanläggning och värmepumpar. Även fastigheter som bara delvis innehåller bostäder kan komma ifråga. Stöd kan också ges för kompletterande installationer t.ex. ackumulatortank, centralvärmesystem och solpaneler.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	-100 000
	Anslagsbehov	-100 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Utskottet omfattar landskapsregeringens målsättningar under momentet. Om anslaget skulle visa sig vara för litet föreslår utskottet att landskapsregeringen återkommer med förslag om ytterligare anslag i en tilläggsbudget. Utskottet betonar att kriterierna för beviljande av stöd från anslaget bör utformas så att de avsedda åtgärderna verkligen gynnar miljön.

I ltl Harry Janssons m.fl. finansmotion nr 28 föreslås att anslaget under momentet höjs med 100 000 euro. Med hänvisning till motiveringen ovan föreslås att motionen förkastas.

43.25.64. Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-20 000	-20 000

Med beaktande av tillgängliga anslag (60.000 euro) från tidigare år föreslås ett anslag om 20.000 euro.

Föreslås att anslaget får användas till betalning av räntor för landskapsbelånade hyreshus som har betydande ekonomiska svårigheter och, i särskilda fall, för att kunna avskrika lånefordringar eller inlösa aktier i fastighetsaktiebolag som äger landskapsbelånade hyresbostäder.

Därtill föreslås anslaget kunna användas för att täcka kreditförluster förorsakade av låntagare med landskapsbelånad ägarbostad där låntagaren blivit permanent insolvent.

Vidare föreslås anslaget användas för att täcka eventuella åtaganden för de borgensförbindelser för ägarbostäder som utges med stöd av moment 43.25.67. Eventuella åtaganden för borgensförbindelser utgivna för hyresbostäder föreslås finansierade via tilläggsbudget.

Vidare föreslås att anslaget också skall kunna användas till att stöda kvalitetshöjande åtgärder i flerbostadshus, t.ex. boendemiljö, energiekonomi och fastighetsteknik. Stödet föreslås högst utgöra 30 % av kostnaderna och utgå enligt prövning.

Vidare föreslås anslaget enligt prövning kunna användas till att befrämja och stöda företagsarrangemang i det landskapsbelånade hyresbostadsbeståndet i avsikt att skapa solidare företag med bättre verksamhetsförutsättningar på lång sikt.

Dispositionsplan:

8206	Bostadsproduktion	-20 000
	Anslagsbehov	-20 000

43.25.66. Bostadssparpremier samt räntestöd för lån som beviljats för anskaffande av ägarbostad (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-5 321,33	-20 000	

Momentet utgår. Anslag för motsvarande ändamål upptas under moment 43.25.67.

43.25.67. Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-346 363,37	-640 000	-1 090 000
	tb -150 000	

Finansieringsstöd för ägarbostäder föreslås fortsättningsvis utgå som räntestöd, dock endast för nybyggnad av egnahemshus och för anskaffning av ägarbostad i nybyggda flerfamiljshus. Räntestödets storleksnivå föreslås i stort sett kvarbli på samma nivå som tidigare år och utgå under högst 10 år. Stödet är behovsprövat med sökandes inkomster och familjestorlek som huvudsakliga prövningsvariabler. I skärgårdskommunerna och Eckerö, Geta, Hammarlands, Lumparlands,

Saltviks och Sunds kommuner tillämpas förhöjda inkomstgränser. Vidare föreslås att räntestöd för renovering av bostadsbyggnader med kulturhistoriskt värde beviljas på samma grunder som tidigare.

Under momentet föreslås ett anslag om 1.090.000 euro. De stigande räntorna ökar kostnaderna för räntestödet jämfört med tidigare år. För närvarande betalas räntestöd först då låntagarens bruttoränta överstiger 3,5 % för ägarbostäder och 2,5 % för hyresbostäder. Den kalkylerade kostnaden för utelöpande räntestödslån, vilken framgår i tabellen nedan, är beräknad med en genomsnittlig bruttoränta för låntagaren om 5,0 % vilket innebär att det i kalkylen finns ett ganska litet utrymme för stigande räntor. Det utestående saldot för räntestödslånen utgör ca 30 miljoner euro och ökar relativt långsamt.

Föreslås att räntestödslån till ägarbostäder får beviljas för totalt 5.000.000 euro, vilket beräknas räcka till ca 55 bostäder. För produktion av hyresbostäder föreslås att inget räntestöd beviljas.

Föreslås att anslaget får användas för utbetalning av räntegottgörelser, bostadssparpremier och kreditreserveringsersättningar med stöd av LL (1982:16) om bostadssparpremier, LL (1983:29) om räntestödslån för förvärv av ägarbostad och LL (1994:41) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar angående stöd vid förvärv av bostad. Räntestödet utgör 70 % av den del av räntan som överskrider 3,8 % och utgår under de tio första låneåren. Antalet nya lån med stöd av bostadssparavtal beräknas uppgå till ca 10 st. Ersättningarna för lån och premier med stöd av bostadssparavtal ingick i föregående års budget under moment 43.25.66.

Den framtida kostnadsbelastningen utgående från existerande räntestödsförbindelser framgår ur tabellen nedan. Beräkningen baserar sig på den ränta som använts för kalkylering av budgetanslaget. Räntestöd för ägarbostäder har beräknats utgå för en genomsnittlig period om 10 år och för hyresbostäder 30 - 35 år. I tabellens sista kolumn framgår kostnaden enligt det sämsta möjliga scenariot, d.v.s. ett sådant ränteläge då högsta möjliga räntestöd betalas.

	Kostnad år 2008	Kostnad år 2009	Beräknad åter- stående total- kostnad vid ett ränteläge om 5,0 %	Återstående kostnad om räntenivån kon- tinuerligt ligger över 7 %
Räntestöd				
ägarbostäder				
<hr/>				
Lån utgivna				
åren 1998 - 2007	460.000	440.000	1.400.000	3.900.000
Bevillnings- fullmakt år 2008	20.000	40.000	300.000	700.000
Räntestöd till bostadssparlån	30.000	30.000	160.000	Ej kalkylerbar
<hr/>				
Sammanlagt ägarbostäder	<i>510 000</i>	<i>510 000</i>	<i>1.860 000</i>	<i>4.600 000</i>
Räntestöd				
hyresbostäder				
<hr/>				
Lån utgivna				
åren 1999 - 2001	400.000	400.000	6.900.000	9.100.000

	Kostnad år 2008	Kostnad år 2009	Beräknad åter- stående total- kostnad vid ett ränteläge om 5,0 %	Återstående kostnad om räntenivån kon- tinuerligt ligger över 7 %
Lån utgivna år 2007	180.000	240.000	5.000.000	5.800.000
Sammanlagt hyresbostäder	580.000	640.000	11.900.000	14.900.000
Räntestöd sammanlagt	1.090 000	1.150 000	13.760 000	19.500 000

Föreslås att landskapsborgen enligt 13 § LL (1999:40) om bostadsproduktion får ställas för byggande av ägarbostäder. Borgensåtagandet får högst utgöra 15 % av godkänt lånevärde (anskaffningskostnad) i Eckerö, Geta, Hammarlands, Lumparlands, Saltviks och Sunds kommuner och högst 30 % av lånevärdet i skärgårdskommunerna, dock högst 34.000 euro respektive 68.000 euro per bostad. För borgen till ägarbostäder uppbärs en avgift om 1,5 % av borgensåtagandet. Om räntestöd utgår för låneobjektet uppbärs ingen avgift. Det totala beloppet av beviljade borgensförbindelser föreslås få uppgå till högst 10 miljoner euro.

Dispositionspan:

8306	Bostadsproduktion	-1 090 000
	Anslagsbehov	-1 090 000

43.25.83. Bostadslån (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-5 951 104,05	-5 000 000	-7 500 000

Föreslås ett anslag om 7.500.000 euro för utgivande av bostadslån, främst till hyreshus. Av förslaget har redan 5.000.000 euro beviljats med stöd av fullmakten i 2007 års budget.

Lån till hyreshus föreslås utgå på samma grunder som för år 2007, i form av ett annuitetslån med en löptid mellan 35 och 45 år täckande 90 % av godkända investeringskostnader. Anslaget kan också användas för att ge ut lån att användas till grundförbättringar i objekt som tidigare erhållit bostadslån från landskapet. Föreslås att inom ramen för anslaget även kan utges lån för finansiering av hissinstallation och därav föranledda ombyggnadsarbeten i äldre flerfamiljshus. Lånet ges på högst 35 år täckande 90 % av investeringskostnaden.

Föreslås att landskapsregeringen ges rätt att under år 2008 ge förhandsbesked om bostadslån till hyreshus från 2009-års budget till ett högsta belopp om 2.500.000 euro. Landskapsregeringen avser frågå förfarandet med fullmakt och låneanslaget är därför höjt med 2.500.000 euro medan fullmakten sänkts med motsvarande belopp.

Dispositionspan:

1520	Lånefordringar	-7 500 000
	Anslagsbehov	-7 500 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I tft Fredrik Karlströms m.fl. finansmotion nr 5 föreslås att anslaget under momentet sänks och att ett tillägg fogas till motiveringen. Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till budgetens och betänkandets allmänna motivering.

43.27. ELSÄKERHET OCH ENERGI

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	26 025	15 000	15 000
Konsumtionsutgifter	-52 278	-125 000	-108 000
Överföringsutgifter	-20 048	-100 000	-200 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-72 326	-225 000	-308 000
Anslag netto	-46 301	-210 000	-293 000

Målsättningen med elsäkerhetsarbetet är att upprätthålla elsäkerheten på en hög nivå så antalet elolyckor och bränder förorsakade av el skall hållas på ett minimum.

Landskapsregeringen ombesörjer uppföljning och rådgivning för en tryggad energiförsörjning inom landskapet genom besiktningar, kontroller och kurser.

För övervakningen utnyttjas tillbudsstående medel enligt den åländska ellagen samt informations-, rådgivnings- och kursverksamhet i elsäkerhetsfrågor. Behovsanpassat utvecklingsarbete av gällande regelverk pågår kontinuerligt.

Inom energiområdet är målet tryggad, konkurrenskraftig och säker energiförsörjning beaktande miljöskydd och hållbar utveckling.

Arbetet med att öka användningen av förnybara energikällor fortsätter och landskapsregeringen är angelägen om miljövänlig energiproduktion. För förbättrad helhetssyn kommer landskapsregeringen i samarbete med övriga B7-öar ingå i ett samarbete där en rad åtgärder inom energiområdet skall genomföras. Detta sammanfattas i energiplaner som uppgörs för respektive öar. Vidare önskar landskapsregeringen fortsättningsvis bistå projekt inom förnyelsebar energi på olika områden som att skapa kontakter och samarbete mellan olika parter, kunskapsrådgivning, delfinansiering av studier samt delfinansiering av investeringar av infrastrukturell karaktär.

*Inkomster***33.27.05. Inkomst av elinspektionsverksamhet**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
26 025,14	15 000	15 000

För avgifter baserade på prestationer utförda vid el- och energienheten beräknas en inkomst om 15.000 euro inflyta.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>15 000</u>
	Totalt	15 000

Utgifter

43.27.04. Befrämjande av energihushållning och tryggnad av energiförsörjning (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-45 926,15	-120 000	-100 000

Anslaget avser täcka kostnader för uppföljning och rådgivning gällande tryggad elenergiförsörjning för landskapet genom

- informations-, rådgivnings-, skolnings- och upplysningsverksamhet på energiområdet med inriktning på en hållbar utveckling och försörjningstrygghet
- landskapsregeringens utveckling av och delaktighet i energikutvecklingsprojekt i landskapet i form av förstudier inom området
- landskapets finansieringsandel i samarbetsprojekt på energiområdet med aktörer och organisationer i syfte att befrämja förnybar energi, energieffektivisering och försörjningstrygghet
- projektanställning av energisamordnare samt
- inköp av externa tjänster inom energiområdet.

Landskapsregeringen deltar i ett samarbetsprojekt mellan B7-öarna. I det gemensamma energiprojektet Transplan utformas energiplaner för respektive ö. Kunskaper och möjliga gemensamma förutsättningar används. Projektet är delfinansierat av IEEA (Intelligent Energy Executive Agency, HKA1) och pågår 30 månader mellan september 2007 och mars 2010. Landskapsregeringens finansieringsandel utgör 1.700 timmar jämte kringkostnader av energisamordnarens arbetsinsats. Kontinuerlig kostnadsuppföljning skall göras. Inom ramen för projektet kan viss förskottering av utgifter förekomma, varför landskapsregeringen föreslår, med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §), att momentet kan gottskrivas med motsvarande inkomster.

Föreslås därtill att anslaget kan användas för förstudier och utredning av vilka möjligheter det finns att på Åland framställa och använda alternativ energi för uppvärmning t.ex. olika former av pellets och andra skogs- och jordbruksprodukter. Miljövänliga alternativ att producera el t.ex. sol, vind och vågor. I utredningarna bör klarläggas bl.a. miljövinster, sysselsättningseffekter, påverkan på konsumentpriser samt möjligheten till energieffektivisering.

Landskapets cistern för tung brännolja, vilken utgör säkerhetslager för Försörjningsberedscapscentralen nyttjas och förvaltas av Ålands Energi Ab, enligt ett avtal daterat den 30 november 1984. Cisternen är nu över 20 år och en kontroll är nödvändig för att konstatera dess skick. Kontrollen är planerad att genomföras under år 2009, men beslut och förberedelser behöver ske redan år 2008. Landskapsregeringen föreslår att nödvändiga beslut och förberedelser kan göras under år 2008 och att ett anslag för de beräknade kostnaderna om 200.000 euro upptas i budgeten för år 2009.

	År 2006	År 2007	År 2008
Personal i arbetsavtalsförhållande		1	1

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-55 000	
	- personalkostnadsersättningar	0	-55 000
4300	Inköp av tjänster		-10 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor		-8 000

8205 Övrigt näringsliv (kursverksamhet och utredningar)	-27 000
Nettoanslagsbehov	-100 000

43.27.05. Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-6 351,65	-5 000	-8 000

Föreslås ett anslag om 8.000 euro för att täcka utgifter för landskapsregeringens besiktningens verksamhet, utbildning, publikationer, examensprov, registerhållning, elsäkerhetsseminarier, kontroll av elmaterial o.dyl. Anslaget täcker även omkostnaderna för övervakning av den åländska elmarknaden.

Dispositionsplan:

4100 Material och förnödenheter	-2 000
4300 Inköp av tjänster	-3 000
4800 Övriga utgifter	-3 000
Anslagsbehov	-8 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Utskottet föreslår att landskapsregeringen ser till att en opartisk övergripande utredning genomförs för att klargöra hur elmarknaden i landskapet fungerar och som visar hur energipolitiken bör utformas för att optimera de positiva effekterna för miljön.

43.27.40. Understöd för befrämjande av förnyelsebar energi (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-20 048,28	-100 000 tb 0	-200 000

Rubriken ändrad.

Med anledning av stigande energipriser och hänsyn till miljön har det uppkommit ett ökat intresse att utöka och investera i anläggningar som baserar energiproduktion på förnyelsebara energikällor. I detta fall avser landskapsregeringen stödja anläggningsinvesteringar som är av infrastrukturell karaktär. Exempel kan vara kommunala närvärmeanläggningar och biogasanläggningar. Vidare föreslås att projekt för utökad användning av solenergi i kombination med biobränsle kan komma ifråga.

Landskapsregeringen föreslår med hänvisning till ovanstående ett anslag om 200.000 euro för befrämjande av förnybar energi och energieffektiverande åtgärder. Anslaget kan användas till understöd om högst 30 % av godtagbara kostnader för planering och projektering av samt investeringar i anläggningar av infrastrukturell karaktär.

Dispositionsplan:

8309 Övriga kapitalöverföringar	-200 000
Anslagsbehov	-200 000

43.30. BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	4 768	3 000	3 000
Konsumtionsutgifter	-32 862	-70 000	-68 000
Överföringsutgifter	-90 000	-75 000	-120 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-122 862	-145 000	-188 000
Anslag netto	-118 094	-142 000	-185 000

Verksamheten

- räddningsväsendet där målsättningen är att skapa förutsättningar för en god förebyggande verksamhet mot olyckor och för ändamålsenliga resurser för räddningsväsendet
- brand- och explosionsfarliga kemikalier och varor där enheten verkar som övervakande och tillståndsgivande myndighet
- transport av farliga ämnen där enheten verkar som övervakande myndighet
- befolkningsskydd och beredskapsfrågor där enheten tillsammans med länsstyrelsen har målsättningen att säkra samhällsfunktionerna samt att skapa god beredskap i samhället mot omfattande olyckshändelser och krislägen samt
- inkvarterings- och trakteringsverksamhet där enheten verkar som övervaknings- och registreringsmyndighet.

Övergripande mål

Verksamhetens övergripande målsättning är att skapa en god säkerhet i samhället för personer, egendom och miljö samt att säkra de grundläggande samhällsfunktionerna.

Aktuella ärenden

En ny räddningslag och -förordning trädde i kraft år 2007 vilka förutsätter att olika åtgärder vidtas. I lagen ingår ett stadgande som innebär att kommunerna, senast inom år 2009, skall utarbeta en samarbetsplan som anger riktlinjerna för hur det kommunala räddningsväsendet skall kunna administreras av en för hela landskapet gemensam kommunal räddningsmyndighet. I lagen ingår också stadganden om annan planering och om utarbetande av beslut om nivån på kommunernas räddningsservice. Förnyelsen av landskapsalarmcentralens och polisens teknik samordnas med polishusets om- och tillbyggnad och alarmcentralens omorganisering.

Målsättningar under året

- landskapsregeringen utarbetar i samråd med kommunerna och andra berörda myndigheter en övergripande plan för räddningsverksamheten i landskapet
- landskapsregeringen granskar samtliga kommuners beslut om nivån på räddningsservicen samt
- utgående från de beslut som tagits under år 2007 slutför landskapsregeringen förnyelsen av landskapsalarmcentralens och polisens teknik och omorganiseringen av alarmcentralen.

Inkomster

33.30.04. **Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
4 767,70	3 000	3 000

Föreslås en inkomst om 3.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>3 000</u>
	Totalt	3 000

*Utgifter***43.30.01. Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-32 861,64 (t.a. -13 561,00)	-70 000	-68 000

Föreslås ett anslag om 68.000 euro.

Allmänna målsättningar

- att skapa ekonomiska och praktiska förutsättningar för kurser, information, planering och övning för myndigheter och personal som deltar i räddningsverksamhet
- att upprätthålla organ som räddningsdelegation och ledningsgrupp för räddningsväsendet med uppgift att följa med utvecklingen och ta initiativ till utveckling inom området samt att samordna räddningsväsendet
- att tillsammans med länsstyrelsen upprätthålla en organisation för befolkningsskyddet samt utföra och initiera förberedelser för förhållanden och händelser som avviker från de normala
- att utföra utredningar och utarbeta regelverk med syfte att förbättra säkerheten i samhället och effektiviteten hos räddningsmyndigheterna samt
- att genomföra anskaffningar av utrustning och uppgifter för räddningsverksamhet och säkerhet där särskilda motiv för detta finns.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-7 000
4100	Material och förnödenheter	-2 000
4300	Inköp av tjänster	-40 000
4800	Övriga utgifter	-9 000
1125	Maskiner och inventarier	<u>-10 000</u>
	Anslagsbehov	-68 000

43.30.30. Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddningsväsendet

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-90 000,00	-75 000	-120 000

Landskapsandelarna erlaggs efter förhandsprövning och i enlighet med 12 kap. räddningslagen (2006:106) för landskapet Åland. Härvid är den av landskapsregeringen fastställda anskaffningsplanen för brandkårerna i landskapet Åland riktgivande.

Föreslås ett anslag om 120.000 euro för erläggande av landskapsandelar för materiellanskaffningar år 2008. Föreslås därtill att landskapsregeringen ges rätt att under år 2008 ge förhandsbesked om landskapsandelar för anskaffningar år 2009 till ett högsta belopp om 50.000 euro.

Allmän målsättning

Att genom ekonomiskt stöd i form av landskapsandelar underlätta för kommunerna att upprätthålla en god standard på sin räddningsmateriel.

Målsättning 2008
Landskapsandel erläggs för ett räddningsfordon.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-120 000
	Anslagsbehov	-120 000

43.32. LANDSKAPSALARMCENTRALEN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	16 639	18 000	18 000
Konsumtionsutgifter	-394 389	-408 000	-410 000
Överföringsutgifter		-500 000	
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-394 389	-908 000	-410 000
Anslag netto	-377 749	-890 000	-392 000

Verksamhetens övergripande målsättning är att hålla en hög driftsäkerhet för den tekniska utrustningen och vara bemannad med en säker och kompetent personal dygnet runt under årets alla dagar.

För att uppnå detta påbörjades under år 2007 arbetet med att förnya den tekniska utrustningen för landskapsalarmcentralen med målsättningen att anskaffa samma eller ett liknande system som i rikets nödcentraler.

För att hålla en säker bemanning bör alarmcentralen vara bemannad med minst två alarmoperatörer i taget. För att detta skall vara ekonomiskt försvarbart bör verksamheten samordnas med någon annan myndighet för att påföra flera uppgifter som lämpar sig för verksamheten.

Landskapsregeringens målsättning är att alarmcentralens verksamhet samordnas med polisens inom ramen för befintliga resurser.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I tft Johan Ehns finansmotion nr 51 föreslås en ändring av kapitel motiveringen. Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till landskapsregeringens motiveringar under kapitlet.

Inkomster

33.32.20. Landskapsalarmcentralen - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
16 639,46	18 000	18 000

Landskapsalarmcentralens inkomster härrör sig från

- trygghetstelefoner
- servicealarm samt
- alarmeringstjänster som inte berör brand- och räddningsväsendet.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	18 000
	Totalt	18 000

Utgifter

43.32.20. Landskapsalarmcentralen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-394 388,66 (t.a. -8 431,63)	-408 000	-410 000

Under momentet föreslås ett anslag om 410.000 euro för att täcka kostnaderna för landskapsalarmcentralens verksamhet under år 2008.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av vikarier.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster (*1 vakant)	7 *	7	7

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-309 580	
	- tillfälliga tjänster	-13 520	
	- övriga personalutgifter	-1 500	
	- personalkostnadsersättningar	0	-324 600
4100	Material och förnödenheter		-1 200
4200	Hyrer		-26 200
4300	Inköp av tjänster		-54 100
1125	Maskiner och inventarier		-3 900
	Nettoanslagsbehov		-410 000

43.32.70. Landskapsalarmcentralen - anskaffning av utrustning (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-500 000	

Momentet utgår.

43.40. FASTIGHETSFÖRVALTNING

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	286 768	495 000	255 000
Konsumtionsutgifter	-887 062	-1 214 000	-1 237 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-120 282	-800 000	-4 000 000
Summa utgifter	-1 007 343	-2 014 000	-5 237 000
Anslag netto	-720 575	-1 519 000	-4 982 000

I syfte att effektivisera förvaltningen av landskapets fastigheter och bättre kunna redovisa fördelningen av kostnader för fastigheterna inom förvaltningen, avser landskapsregeringen att centralisera verksamheten till byggnadsbyrån. Som ett led i detta arbete har under de senaste åren centraliserats bl.a. följande uppgifter: ledning av byggnadsprojekt, framtagande av kostnadsberäkningar för byggnadsprojekt, försäljning och inköp av fastigheter, besiktningar och upprättande av un-

derhållsplaner för byggnader, tecknande och uppföljande av arrende- och hyresavtal, fastighetsförsäkringar, beslut om outnyttjade fastigheter samt upprätthållande av basfakta om landskapets fastigheter. Ett eventuellt bildande av ett fastighetsverk får anstå tills en utvärdering av den föreslagna förändringen har utvärderats.

Övergripande mål

Landskapsregeringen har som mål att skapa en enhetlig, ändamålsenlig och ekonomisk fastighetsförvaltning. Förvaltning som kräver särskild sakkunskap skall i allmänhet centraliseras. Likaså skall förvaltningsuppgifter sammanföras då det innebär effektivisering och förmånligare lösningar.

Bebyggda fastigheter som landskapet inte längre behöver och som saknar särskilda kulturhistoriska- eller miljövärden skall i allmänhet avyttras. Vissa obebbyggda fastigheter kan behållas om de anses vara värdefulla för rörligt friluftsliv eller kan utgöra markreserv för framtida behov.

Konkreta mål för år 2008

- att genom samlade anslag för byggnadsinvesteringar skapa större flexibilitet vid genomförande av olika byggnadsprojekt samt frigöra de nyttjande enheterna från ledningsansvar för genomförande av projekten
- att förbereda införandet av internhyra för byggnader från och med år 2009
- att landskapets fastigheter och byggnader registreras i en fastighetsdatabas
- att avtal gällande gränsdragning i fastighetsförvaltningsuppgifter upprättas mellan byggnadsbyrå och de brukande enheterna
- att ett ritningsarkiv upprättas
- att påbörja övergången av tillämpade uppvärmningsmetoder i landskapets fastigheter från oljebaserade system till mer miljövänliga alternativ
- att inventera energiförbrukningen i landskapets fastigheter samt möjligheterna till energibesparingar samt
- att upprätta underhållsplaner för perioden 2009 - 2013 för bl.a. självstyrelsegården, Ålands museum, Eckerö post- och tullhus, GE-villan, bostadshuset vid Grindmattesvägen, laboratoriebyggnaden i Jomala, Ålands folkhögskola, Ålands försöksstation, Högskolan Södra och Högskolan Norra.

Försäkringar

Landskapsregeringen avser att ”självförsäkra”, d.v.s. överta skaderisken, för de av landskapets enskilda byggnader, vars värde understiger 2 miljon euro. Med hänsyn till skadefrekvensen och den antagna risken bör det anses fördelaktigt att landskapet själv står för eventuella skador inom denna ekonomiska ram och därmed sparar försäkringspremier för ett stort antal byggnader. För byggnader vars värde överstiger 2 miljoner euro avser dock landskapsregeringen fortsättningsvis att hålla dessa försäkrade i ett externt försäkringsbolag. För att minimera försäkringspremierna skall självrisken även för dessa byggnader kunna uppgå till 2 miljoner euro. Efter att det klarlagts hur mycket kostnaderna för försäkringpremier sjunker är avsikten att årligen föra över ett motsvarande belopp till utjämningsfonden.

Grelsby sjukhus

Psykiatrivården vid Grelsby sjukhus planeras omkring år 2010 flytta till nya lokaler i Mariehamn. Grelsby sjukhus kommer då att bli ledigt för andra ändamål. Landskapsregeringen bedömer preliminärt att sjukhuset inte behövs för annan verksamhet inom landskapsförvaltningen, varför man avser förbereda en försäljning av fastigheten i god tid innan verksamheten upphör.

Inkomster

33.40.01. Fastighetsförvaltningen - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
286 767,77	195 000	135 000

Uppskattade inkomster enligt följande:

Byggnadsbyråns byggnadsverksamhet	100.000 euro
Inkomster för fastighetsförvaltning och projektledning	<u>35.000 euro</u>
	135.000 euro

Inkomsterna för sålda tjänster till Fastighets Ab Ålands Turisthotell har utgått efter att bolaget sålts.

Specifikation:

3000 Inkomster av verksamheten	<u>135 000</u>
Totalt	135 000

33.40.88. Överlåtelse av fastigheter

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	300 000	120 000
	tb 0	

Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att avyttra följande fastigheter genom försäljning

- arrendatorsbostaden och tillhörande ekonomiebyggnader samt en outstyckad tomt om ca 6.500 m² från Berg enstaka hemman Rnr 1:0 i Berg, i Sund. Fastigheten säljes såsom obehövlig samt
- från landskapets fastigheter Solkulla Rnr 1:1 (Länsmansgården) och från en mindre del av Pehrsberg Rnr 1:2, Godby, Finström, bildas tre bostadstomter samt ytterligare en tomt som till hälften ägs av landskapet och andra hälften av Finströms kommun. Nämnade tomter bildas genom en ändring av byggnadsplanen.

Specifikation:

1120 Jord- och vattenområden (minskning)	
3900 Verksamhetens övriga inkomster	<u>120 000</u>
Totalt	120 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Enligt motiveringen till kapitlet skall bebyggda fastigheter som landskapet inte längre behöver och som saknar särskilda kulturhistoriska- eller miljövärden i allmänhet avyttras. Med tanke på att de åsyftade fastigheterna antingen förfaller eller kostar att underhålla uppmanar utskottet landskapsregeringen att avyttra fastigheterna i snabbare takt. Utskottet hänvisar till tidigare framförda synpunkter i samband med beredningen av 2006 och 2007 års budget samt den rapport som utarbetades av en arbetsgrupp med uppdrag att se över landskapets fastighetsbestånd. Avyttringen bör följa den då föreslagna prioriteringsordningen.

I tll Danne Sundmans m.fl. finansmotion nr 6 föreslås att anslaget under momentet höjs med 500 000 euro samt att ett tillägg fogas till motiveringen under momentet. Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till motiveringen ovan.

Utgifter

43.40.01. Fastighetsförvaltningen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-884 270,22	-1 204 000	-1 207 000
(t.a. -116 763,00)		

Föreslås ett nettoanslag om 1.207.000 euro för drift och underhåll av fastigheter.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande ingår bl.a. anslag för avlönande av fastighetsskötare och två timmermän.

Föreslås att deltidstjänsten som verksamhetsledare för Eckerö post- och tullhus fortsättningsvis upprätthålles under år 2008.

I anslaget ingår därtill kostnader för hyres- och driftskostnader såsom städning, el. m.m. för de allmänna kontors- och förrådsutrymmen vid Strandgatan 7, 14 och 23, Parkgatan 6, Storgatan 9 samt Ålandsvägen 40 i Mariehamn, som landskapet hyr för förvaltningens behov. I anslaget ingår även kostnader för riksdagsmannens kontor på Åland. För att tillgodose behovet av kontorsutrymmen för förvaltningen planeras att ytterligare hyra upp vissa lokaler. I anslaget ingår även kostnader för smärre åtgärder i upphyrda utrymmen vilka inte bekostas av hyresvärden.

Under momentet upptas anslag för försäkring av egendom.

Under år 2007 planeras att landskapet övertar vissa utrymmen i det s.k. Bergsskyddet. Landskapets andel av driftskostnaderna för år 2008 beräknas vara ca 75.000 euro. Därtill kommer vissa kostnader för renovering och utrustning. Hyresintäkterna beräknas vara ca 105.000 euro.

Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §), att hyresinkomsterna från Skärgårdssamarbetet inkl. Interregkansliet samt Östersjöfonden (ca 27.000 euro), för Självstyrelsegården (ca 2.000 euro), för befolkningsskyddet (ca 105.000 euro), hyresbostäderna vid Grindmattesvägen (ca 15.000 euro), Källskär (ca 1.000 euro) samt Eckerö post- och tullhus (ca 10.000 euro) kan gottskrivas momentet.

Inkomsterna för Självstyrelsegården minskar p.g.a. att extern uthyrning i princip har upphört.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande			
- huvudsyssla	12	13 *	13
- bisyssla	3	4 *	4

*2 tjänster överförda från moment 43.95.05.

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	-60 193	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-498 307	
	- övriga personalutgifter	-2 000	
	- personalkostnadsersättningar	<u>3 000</u>	-557 500
4100	Material och förnödenheter		-315 000

4200 Hyror		-140 500
4300 Inköp av tjänster		-280 000
4800 Övriga utgifter		
- resor	-5 000	
- fastighetsskatt	-55 000	
- övrigt	<u>-24 000</u>	-84 000
1125 Maskiner och inventarier		-40 000
3300 Hyresinkomster och ersättningar		<u>210 000</u>
Nettoanslagsbehov		-1 207 000

43.40.20. Projektering och utredning för byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-2 791,28	-10 000	-30 000

För projektering och utredningar av byggnadsinvesteringar föreslås ett anslag om 30.000 euro.

Dispositionsplan:

4300 Inköp av tjänster	-30 000
Anslagsbehov	-30 000

43.40.74. Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-500 000	0

Självstyrelsegården är i behov av renoverings- och ombyggnadsåtgärder, såsom förnyelse av ventilationssystem och datanätverk, åtgärder för att förbättra säkerheten samt varuhanteringen, tilläggsutrymmen för IT-enheten och fastighetsskötseln, ombyggnad av kanslihusets entré, renoveringsåtgärder i kaféet, utbyte av vissa avloppsstammar samt en allmän renovering och uppsnygning.

Innan renoveringsarbetet igångsätts måste en systematisk analys av bl.a. möjligheter till utlokalisering, koncentration av verksamheter och om- och tillbyggnad av självstyrelsegården ske i syfte att skapa en långsiktig och hållbar lokalplanering. Några ytterligare anslag föreslås inte i avvaktan på nämnda arbete.

På initiativ av lagtingets kanslikommission, har en ”utredning gällande förutsättningarna för utveckling av lagtingets utrymmen med beaktande av lagtingets verksamhet och behov” igångsatts. Anslag för åtgärder som föreslås, budgeteras då utredningarna har slutförts.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Det har framkommit under beredningen att ett relativt bra beslutsunderlag redan har utarbetats. Utskottet föreslår att landskapsregeringen i snabb takt fortsätter det påbörjade arbetet och återkommer i en tilläggsbudget eller i nästa ordinarie budget med förslag till åtgärder. Möjligheter till utlokaliseringar bör i detta sammanhang utredas. Enligt utskottets mening bör dock hela enheter hållas ihop med hänsyn till effektiviteten. Det är inte ändamålsenligt att flytta ut enskilda tjänstemän i lokaler utanför Självstyrelsegården.

I ltl Johan Ehns m.fl. finansmotion nr 46 föreslås att motiveringen under momentet kompletteras med ett tillägg. Med hänvisning till motiveringen ovan föreslås att motionen förkastas.

43.40.75. Ombyggnader och grundförbättringar (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-120 281,72	-300 000	-4 000 000

Förslås ett anslag om 4.000.000 euro för planerade byggnadsåtgärder under året.

I enlighet med kapitel motiveringarna föreslås att flertalet anslag för grundrenoveringar, ny-, om- och tillbyggnader av landskapets fastigheter, sammanförs under föreliggande moment. Undantaget är bl.a. ÅHS's investeringar, museibyråns byggnadsprojekt och landskapsprojekt vilka budgeteras separat.

I anslaget ingår även kostnader för oförutsedda reparationer av landskapets fastigheter, diverse nyanskaffningar av maskiner och utrustning, samt diverse mindre ombyggnader i berörda fastigheter. För de större projekten anges en uppskattad kostnad. Under året planeras bl.a. följande byggnadsprojekt och -åtgärder genomförda:

Självstyrelsegården (ca 1.400.000 euro)

- ombyggnad av parkeringsplatser (ca 100.000 euro, komplettering av tidigare anslag)
- inköp av 50 bilparkeringsplatser för Självstyrelsegårdens behov i en av Mariehamns stad planerad parkeringsanläggning. Kostnaden för landskapets andel i anläggningen beräknas vara ca 2.000.000 euro, varav 1.000.000 euro upptas i föreliggande budgetförslag för år 2008 och resterande i budgeten för år 2009. Inköpet förverkligas inte innan skriftligt avtal mellan staden och landskapet upprättats
- utbyte av fönster samt renovering av fasaden i lagtingshusets vån. 6
- byte av golv samt omklädning av stolar i auditoriet i lagtingshuset
- nya stolar i lagtingets plenisal
- anskaffning av ny AV-teknik och
- ombyggnad av toaletter samt byte av avloppsledningar i lagtingets entré

Bostadshuset vid Grindmattsvägen i Mariehamn

- byte av fönster

Grelsby kungsgård

- ommålning av fasaden på huvudbyggnaden

Bergsskyddet (ca 135.000 euro)

- ett nytt dataserverrum och förnyande av vissa regler- och rökevakeringssystem

Åland folkhögskola (ca 230.000 euro)

- utbyte av fönster, underhåll av tak, målning av fasader, förnyande av undertak och golvbeläggning i det "nya" skolhuset samt nytt avfallsförråd och ny pumpbrunn för avloppsvatten

Ålands lyceum (ca 150.000 euro)

- förnyande av den gamla skolbyggnadens takrännor samt reparation av tornets tak

Ålands sjömansskola (ca 550.000 euro)

- ombyggnad av maskinverkstadens vattentak och förnyande av avloppssystem i verkstadsbyggnaden

Ålands yrkesskola (ca 900.000 euro totalkostnad, varav ca 400.000 euro har budgeterats tidigare)

- förnyande av ventilationssystem i verkstadsflygeln

Ålands vårdinstitut

- sanering och ombyggnad

Högskolan södra/Navigationsskolegränd 2 (f.d. Navigationsskolan) (ca 600.000 euro)

- ombyggnad och renovering

Högskolan norra/Neptunigatan 17, (f.d. Tekniska läroverket) (ca 100.000 euro)

- förnyande och komplettering av ventilationssystem, viss ombyggnad samt installation av brandalarm
- Ålands försöksstation (ca 200.000 euro)
  - renoveringsåtgärder i ekonomie-, kanslibyggnaden samt bostaden
- Motorfordonsbyrån (ca 1.270.000 euro totalkostnad, varav 370.000 euro har budgeterats tidigare)
  - om- och tillbyggnad samt renovering
- Laboratoriebyggnaden i Jomala
  - installation av inbrottslarm samt diverse mindre ombyggnader
- Oförutsedda reparationer, diverse mindre ombyggnader och anskaffningar av maskiner och utrustning (ca 50.000 euro)

Den beräknade kostnaden för de planerade byggnadsprojekten är inte till fullo finansierade genom anslaget varför genomförandet kommer att ske med beaktande av landskapsregeringens prioritering och tillgängliga anslag. Vid dimensioneringen av anslaget har landskapsregeringen beaktat kvarstående anslag som i tidigare års budgeter har upptagits för vissa av ovanstående åtgärder under andra moment.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-3 860 000
1125	Maskiner och inventarier	-140 000
	Anslagsbehov	-4 000 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Under momentet föreslås bl.a. att 50 bilparkeringsplatser för Självstyrelsegårdens behov skall inköpas i en av Mariehamns stad planerad parkeringsanläggning. Utskottet konstaterar att landskapsregeringen tidigare har beviljats anstånd med att uppfylla stadens krav på antal parkeringsplatser på fastigheten. Genom stadens erbjudande har landskapsregeringen nu möjlighet att delvis lösa parkeringsproblemet genom att köpa ett visst antal parkeringsplatser som inte ryms på den egna fastigheten. Utskottet har erfarit att det ännu inte finns tillförlitliga kostnadsberäkningar. Med hänsyn till bristen på lämpliga markområden i närheten av Självstyrelsegården är det viktigt att landskapsregeringen följer projektets planering och bevakar att kostnaderna är rimliga. Då parkeringsplatserna kommer att kunna användas fritt av alla som besöker staden kommer platserna till nytta förutom för Självstyrelsegårdens personal även för företag i staden och för landskapets invånare som är bosatta utanför staden.

I ltl Anders Erikssons m.fl. finansmotion nr 31 föreslås att anslaget under momentet sänks. Med hänvisning till motiveringen ovan föreslås att motionen förkastas.

43.60.

ÅLANDS POLISMYNDIGHET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	280 578	392 000	312 000
Konsumtionsutgifter	-4 382 000	-4 830 000	-4 985 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-4 382 000	-4 830 000	-4 985 000
Anslag netto	-4 101 422	-4 438 000	-4 673 000

Polisverksamheten i landskapet bedrivs i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen och landskapsförordningen (2000:26 och 2000:34), om Ålands polismyndighet samt enligt ett av landskapsregeringen fastställt reglemente för po-

lismyndigheten. Polismyndighetens verksamhet är uppdelad på en ordnings-, en brottmåls- och en kansliavdelning.

Det övergripande målet för polisverksamheten är att trygga den lagstadgade rätts- och samhällsordningen, att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, förebygga brott och öka tryggheten i samhället samt ge en god service till allmänheten.

Under verksamhetsåret kommer en omorganisation av utredningsverksamheten att ske så att polismyndigheten så effektivt som möjligt utreder brott med bibehållen eller förbättrad kvalitet och därmed förkortar handläggningstiderna.

Mariehamns polishusfastighet togs i bruk år 1984. Det kan konstateras att lokalerna inte är ändamålsenliga för polisverksamheten. Säkerhetsbristerna är betydande och arbetsmiljön är inte god. En kommitté med uppdrag att sammanställa en aktuell målsättning och program för en om- och tillbyggnad av polishuset i Mariehamn har tillsatts i mars 2007. Trots att det finns en kommitté som utreder framtida utrymmen för polisen måste de allvarligaste bristerna i säkerheten och arbetsmiljön åtgärdas snarast.

Inriktningsmål för år 2008

För allmän ordning och säkerhet är målsättningarna att

- upprätthålla en hög alarmberedskap så att utryckningstiderna för brådskande uppdrag i medeltal är 15 minuter
- genom ökad synlig övervakning på allmänna platser förebygga brott och ordningsstörningar och därigenom öka allmänhetens trygghetskänsla
- ta i bruk ett nytt nödcentraldatasystem samt
- intensifiera övervakningen i skärgårdskommunerna.

För trafikövervakningen är målsättningarna att

- för att förebygga olyckor inrikta övervakningen på trafikanternas beteende i trafiken såsom farliga omkörningar, hastighetsöverträdelser, trafikfylleri och underlåtenhet att visa hänsyn till den lätta trafiken och fotgängare
- uppdaga och lagföra uppsåtligt hänsynslöst trafikbeteende (grovt äventyrande av trafiksäkerheten). Målet är att minska antalet grova äventyranden
- hålla antalet blåsprov på nuvarande nivå, ca 15.000 per år
- göra en god uppföljning av förare som gör sig skyldiga till upprepade brott mot trafikbrottslagen samt förare som det finns skäl att befara att inte uppfyller kraven för att få körkort samt
- trafikgruppens resurser riktas mot specialövervakning, preventivt arbete samt temainriktat arbete.

För brottsbekämpningen är målsättningarna att

- utredning vad gäller våldsbrott, särskilt när det gäller våld mot kvinnor och barn skall fortsättningsvis prioriteras
- en satsning görs på s.k. mängdbrott så att antalet utredda brott förbättras, detta speciellt vad gäller lindriga egendomsbrott
- utredningstiderna när det gäller unga förbrytare skall vara korta så att tiden mellan förundersökning och lagföring är högst 72 dygn
- uppdaga och lagföra narkotikabrott med målsättning att minska nyrekryteringen. Arbetet utförs delvis i projektform i samarbete med polis-, tull- och gränsmyndigheterna samt
- en satsning görs på s.k. IT-relaterad brottslighet så att myndigheten har beredskap att söka och säkra bevis inom området.

För serviceverksamheten är målsättningen att

- polisen skall ge allmänheten god service genom hög tillgänglighet samt genom snabb och korrekt handläggning av tillståndsärenden.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Utskottet har erfarit att inköp av nya polisbilar utreds. Detta kan innebära en övergång till en ny bilmodell. Enligt utskottet är det i detta sammanhang lämpligt att se över möjligheterna att med rimliga medel ge landskapets polisbilar en egen åländsk profil. Utskottet vill i sammanhanget betona att miljökriterier ska vägas in vid valet av ny bilmodell.

När det gäller polisernas uniformer har det framkommit att en egen profil är förhållandevis kostsam att ta fram. Vissa detaljer i den åländska poliskårens uniformer skiljer sig dock redan från den uniform som bärs av rikets poliser. Utskottet föreslår att reservuniformer inköps så att dessa kan lånas ut i samband med att extra personal från riket anlitas vid större evenemang och liknande tillfällen.

Utskottet har vidare erfarit att försöket med att hyra in ridande poliser för tillfälliga uppdrag har fått positiv respons och att avsikten är att öka användningen av ridande poliser som även i fortsättningen enbart kommer att hyras in. Det finns inga planer på att utbilda egen personal eller att skaffa egna hästar.

I ltl Fredrik Karlströms m.fl. finansmotion nr 7 föreslås ett tillägg till kapitel-motiveringen. Med hänvisning till motiveringen ovan föreslås att motionen förkastas.

*Inkomster***33.60.20. Ålands polismyndighet - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
280 578,13	392 000	312 000

Inkomsterna har beräknats enligt följande:

Inkomst av polis lämnad handräckning	7.000 euro
Inkomst av hittegodsförsäljning	5.000 euro
Hysesinkomster	5.000 euro
Diverse inkomster	5.000 euro
Inkomster av kansliexpeditioner	
- enligt landskapslagstiftning	60.000 euro
- enligt rikslagstiftning	130.000 euro
Ersättning från polisskolan	<u>100.000 euro</u>
Totalt	312.000 euro

Specifikation:

3000 Inkomster av verksamheten	197 000
3300 Hysesinkomster och ersättningar	5 000
3900 Övriga inkomster	<u>110 000</u>
Totalt	312 000

*Utgifter***43.60.20. Ålands polismyndighet - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-4 381 999,85 (t.a. -66 628,43)	-4 830 000	-4 985 000

Under momentet föreslås ett anslag om 4.985.000 euro för att täcka kostnaderna för polismyndighetens verksamhet under år 2008.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill föreslås att tre tjänster som yngre konstapel (inkl A16) indras samt att tre tjänster som äldre konstapel (inkl A18) inrättas fr.o.m. 1.3.2008.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av bl.a. kanslissekreterare, extra konstaplar och vikarier.

Specialutbildning i Sverige för kriminaltekniker samt för utredare gällande brott mot kvinnor planeras till en total kostnad om ca 40.000 euro.

I övrigt ingår i anslaget för maskiner och inventarier utbyte av polisbilar samt anskaffning av en motorcykel för trafikövervakning. Ett lager bör upphyras för kriminalteknikens behov varmed hyresutgifterna ökar. För kriminalavdelningens utredning hyrs en kontorsvåning.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	78	79	79
Tillfälliga tjänster			1
Personal i arbetsavtalsförhållande			
- huvudsyssla	4	4	4
- bisyssla	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-4 169 915	
	- tillfälliga tjänster	-136 306	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-100 379	
	- övriga personalutgifter	-8 500	
	- personalkostnadsersättningar	<u>25 000</u>	-4 390 100
4100	Material och förnödenheter		-210 000
4200	Hyror		-70 000
4300	Inköp av tjänster		-160 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-40 000	
	- representation	-3 000	
	- övrigt	<u>-3 900</u>	-46 900
1125	Maskiner och inventarier		<u>-108 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-4 985 000

43.60.74. Om- och tillbyggnad av polishuset (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	0

Då det framkommit att vissa målsättningar gällande polishusets om- och tillbyggnad ytterligare behöver klarläggas har landskapsregeringen igångsatt en utredning för att sammanfatta verksamhetens målsättningar och utrymmesbehov. Om utredningarna föranleder väsentliga förändringar av de tidigare framförda planerna återkommer landskapsregeringen med ny information.

Polisens utrymmen i polishuset uppfyller inte dagens säkerhetskrav. Med anledning av detta föreslås att 100.000 euro av under tidigare år budgeterat anslag kan användas för förbättring av säkerheten och arbetsmiljön. I detta ingår anskaffning av ett reservkraftverk, genomgång av husets ventilation, installation av säkerhetsdörrar samt passagekontrollsystem, förnyande av brandskydd och -alarm samt utbyte av arbetsbelysning och kontorsmöbler.

Föreslås i detta skede inga nya anslag.

43.70. MOTORFORDONSBYRÅN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	828 968	740 000	
Konsumtionsutgifter	-585 369	-713 000	
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-11 522		
Summa utgifter	-596 892	-713 000	0
Anslag netto	232 077	27 000	0

Kapitlet utgår. Se kapitel 48.70.

Inkomster

33.70.20. Motorfordonsbyrå - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
828 968,35	740 000	

Momentet utgår. Se moment 38.70.20.

Utgifter

43.70.20. Motorfordonsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-585 369,48	-713 000	
(t.a. -28 974,76)		

Momentet utgår. Se moment 48.70.20.

43.70.74. Renovering och tillbyggnad (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-11 522,04		

Momentet utgår. Se moment 43.40.75.

43.80. POSTEN ÅLAND

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	0	0

Kapitlet utgår. Se kapitel 44.80.

Inkomster

33.80.23. Posten Åland

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	
Momentet utgår. Se moment 34.80.23.		

43.95. FÖRETAGSHÄLSOVÅRD OCH PERSONALUTVECKLING

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	96 965	88 000	95 000
Konsumtionsutgifter	-444 586	-285 000	-323 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-444 586	-285 000	-323 000
Anslag netto	-347 621	-197 000	-228 000

Personalenheten handlägger ärenden gällande företagshälsovårdens avtal, tjänster och verksamhetsplan samt utveckling och uppföljning av tjänsterna (Lag om företagshälsovård FFS 1383/2001). Personalenheten ansvarar även för allmänna förvaltningens arbetarskydd, dess utveckling, bevakning samt anordnande av arbetarskyddsutbildning och - information (Arbetarskyddslag FFS 738/2002).

Enligt LF (2003:61) handlägger personalenheten förutom ärenden gällande företagshälsovård och arbetarskydd även förvaltningens gemensamma personalvård, utbildning, intern information och arbetsplatsdemokrati.

Målsättningar för personalenheten*Mål för det personalpolitiska arbetet*

Det personalpolitiska arbetet är förebyggande, förtroendeskapande och ger personalen möjlighet till reellt inflytande.

Åtgärder

- avdelningschefer och andra tjänstemän med personalansvar prioriterar personalarbetet i sin verksamhet samt
- personalenheten utvecklas till en stödfunktion för chefer med arbetsledande funktion inom förvaltningen.

Mål för jämställdhetsplanen

Följa upp och vidta åtgärder i enlighet med jämställdhetsplanen.

Åtgärder

- utbildningsinsatser genomförs för samtliga chefer och personal inom landskapsregeringen
- Ålands statistik- och utredningsbyrå konsulteras angående framtagning av statistik samt
- relevant, könsbaserad statistik tas fram.

Mål för det personalpolitiska området

Landskapsregeringen har en intranetbaserad personalhandbok.

Åtgärder

- personalchefen och personalsekreteraren har den stödjande och pådrivande funktionen
- personalchefen och personalsekreteraren utvecklar personalhandboken samt

- arbetet med personalhandboken sker i samverkan med avdelningarna genom tillsättandet av en central arbetsgrupp där avdelningscheferna har det övergripande ansvaret.

Inkomster

33.95.06. Ersättningar från Folkpensionsanstalten för företagshälsovården

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
96 965,21	88 000	95 000

Under momentet upptas gottskrivna ersättningar från Folkpensionsanstalten för skäliga kostnader för företagshälsovård och sjukvård samt eventuella inkomster för kursavgifter.

Specifikation:

4300	Inköp av tjänster (minskning)	<u>95 000</u>
	Totalt	95 000

Utgifter

43.95.06. Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-304 523,08 (t.a. -16 146,00)	-285 000	-323 000

Under momentet föreslås ett anslag om 323.000 euro. Av anslaget har 240.000 euro beräknats för lagstadgad företagshälsovård (Lag om företagshälsovård FFS 1383/2001) och sjukvård på allmänläkarnivå, kostnader för arbetsglasögon för bildskärmsarbete, förebyggande subventionerad massage, första hjälp material, utbildning, mediciner, personalvård och handledning.

För personalutbildning och inköp av tjänster har beräknats 43.000 euro. Personalutbildningen genomförs enligt särskilt fastställd utbildningsplan som baserar sig på medarbetarsamtalets individuella handlings-/utvecklingsplan, förvaltningens krav på ledarskaps- och jämställdhetskunskap samt behov av kommunikationskompetens. I anslaget har medel beaktats för utbildningsinsatser och inköp av tjänster för förverkligandet av jämställdhetsplan (Lag om jämställdhet mellan kvinnor och män FFS 232/2005, LL (1987:27) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män).

I anslaget ingår även utbildning och studiebesök för arbetarskyddskommissionsmedlemmar inom hela förvaltningen (Arbetarskyddslag FFS 738/2002).

För friskvård och personalaktiviteter samt för den traditionella gemensamma julfesten har 40.000 euro beaktats.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-2 000
4300	Inköp av tjänster	-315 000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	<u>-6 000</u>
	Anslagsbehov	-323 000

43.95.08. Nordiskt tjänstemannautbyte (VR)

Bokslut 2006

Budget 2007

Budget

0

Momentet nytt.

Föreslås ett nettoanslag för utgifter för stipendier i samband med tjänstemannautbyte samt motsvarande inkomster från Nordiska ministerrådet. Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §), att momentet gottskrives med dessa inkomster.

Dispositionsplan:

8009	Övriga inkomstöverföringar	26 000
8209	Övriga inkomstöverföringar	<u>-26 000</u>
	Nettoanslagsbehov	0

34./44.

FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Summa inkomster	24 044 801	31 220 000	33 994 000	8,9%	41,4%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-18 052 320	-20 555 000	-21 537 000	4,8%	19,3%
Överföringsutgifter	-10 484 760	-20 169 000	-21 200 000	5,1%	102,2%
Realinvesteringsutgifter	-16 578	-2 100 000	-4 750 000	126,2%	28552,7%
Lån och övriga finansinves- teringar	0	-5 980 000	-5 500 000	-8,0%	
Summa utgifter	-28 553 658	-48 804 000	-52 987 000	8,6%	85,6%
Anslag netto	-4 508 858	-17 584 000	-18 993 000	8,0%	321,2%

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 636 725	-1 978 000	-2 172 000	9,8%	32,7%
Allmänna stöd till kommunerna	-6 240 104	-10 225 000	-9 925 000	-2,9%	59,1%
Särskilda understöd, lån och investeringar	-96 723	-4 700 000	-7 300 000	55,3%	7447,3%
Penningautomatmedel	-4 147 933	-13 224 000	-14 075 000	6,4%	239,3%
Pensioner och pensionsavgifter	-16 159 212	-17 950 000	-18 330 000	2,1%	13,4%
Enligt förvaltningsområde icke fördelade poster	-272 961	-727 000	-1 185 000	63,0%	334,1%
Summa	-28 553 658	-48 804 000	-52 987 000	8,6%	85,6%

44.01.

ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 636 725	-1 978 000	-2 172 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 636 725	-1 978 000	-2 172 000
Anslag netto	-1 636 725	-1 978 000	-2 172 000

Finansavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL (1998:70) om Ålands [landskapsstyrelses] allmänna förvaltning, landskapets ekonomi och den ekonomiska utvecklingen i landskapet.

Finansavdelningens övergripande målsättning är därför att främja en sund och öppen användning av landskapets medel samt att verka för en god ekonomisk utveckling i landskapet.

Avdelningen har till uppgift

- att uppgöra och sammanställa beslutsunderlag om tilldelning av resurser för och finansiering av landskapets olika verksamhetsområden
- att följa de ekonomiska relationerna mellan landskapet och staten
- att följa de ekonomiska relationerna mellan landskapet och kommunerna

- att sköta landskapets och dess underlydande myndigheters kassahantering, bokföring och bokslut samt övervakning av de myndigheter som själva ålagts att utföra någon av dessa uppgifter
- att handha löne- och pensionsutbetalningar
- att handlägga pensionsärenden för de personer som tillhör landskapets pensionssystem
- att handlägga ärenden angående kollektiva avtal och tolkningen av dessa, de landskapsanställdas rättsliga ställning samt tjänsteregleringar
- att administrera av landskapet utgivna lån
- att förvara och bevaka ingångna avtal och erhållna säkerheter
- att samordna förvaltningens IKT-utveckling, -drift och -kommunikation
- att samordna landskapets allmänna IKT-utveckling
- att handha kassahantering och bokföring för vissa separata organisationer såsom pensionsfonden, Nordens Institut och Skärgårdssamarbetet
- att utföra de arbetsuppgifter som ankommer på landskapsregeringen i egenkap av fondförvaltare för Interreg III A - Skärgården
- att bereda EU-ärenden inom avdelningens rättsområden
- att delta i implementeringen av skatteundantaget och
- att handha beredningen av övriga skattefrågor.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	2005	2006	2007	2008
Bokförda dokument	59.997	61.473	64.000	64.000
Inklusive betalningar	86.948	89.443		
Lön-, pensions- och arvodes- tagare	6.864	7.009	7.000	7.100
Utestående lån	1.264	1.067	1.150	1.000
Räntestödslån	906	900	1.000	1.000
Dataarbetsplatser (Självstyrelsegården)	215	215	216	216

Påpekas kan att ett bokfört dokument kan innehålla en mängd in- respektive utbetalningar. Antalet löntagare är mätt genom antalet utgivna skatteinnehållningsbevis varvid samma person kan vara såväl lön- som arvodestagare.

Målsättningar för år 2008

- att utreda förutsättningarna för bildandet av ett offentligt räkenskapsverk inledningsvis omfattande landskapsregeringen och dess underlydande myndigheter
- att utreda förutsättningarna för och systembehov för att i landskapets regi hantera och utbetala de understöd som för närvarande genom avtal sköts av Folkpensionsanstalten
- att inleda arbetet med integrering av ett köns- och jämställdhetsperspektiv i landskapets budget
- att under året närmare analysera och fördjupa sig i minst två verksamhetsområden som ingår i landskapets budget i syfte att effektivisera budgetprocessen samt åstadkomma en tillräcklig och ändamålsenlig uppföljning av verksamheten
- att utreda förutsättningarna för förnyande av budgetprocessen och systemet
- att följa aktuella förändringar av EG-regelverken som har betydelse för skattegränsen
- att utreda möjligheterna att inom landskapets behörighet främja miljön på sikt som bl.a. framkommer i landskapets klimatstrategi genom åtgärder på skatteområdet
- att utarbeta ett utkast till lagberedningen avseende en egen kommunal skatte-

- lag för beskattning av i huvudsak fysiska personer
- att färdigställa skyddade utrymmen för landskapsregeringens centrala datautrustning samt flytta delar av den driftskritiska utrustningen till dessa
  - att i samband med förnyandet av ventilationssystemet förnya datakabinerna i Självstyrelsegården
  - att införa ett system för digital dokumenthantering inom förvaltningen
  - att modernisera delar av de centrala textbaserade applikationer som används inom förvaltningen till ett grafiskt mer användarvänligt gränssnitt
  - att införa ett system för e-betalning av bland annat domännamnsansökningar
  - att slutföra arbetet med införande av ett system för digital fakturahantering inom förvaltningen så att behandlingstiden av leverantörsfakturorna blir kortare
  - att inlämnat faktureringsunderlag skall vara fakturerat inom två veckor
  - att slutföra arbetet med införandet av ett nytt pa- och lönedatasystem för att tas i bruk 1.1.2009
  - att fortsätta anpassa projektregistret för hantering av dels de EU-delfinansierade stödprogrammen för perioden 2007 - 2013 och dels övriga inom förvaltningen administrerade stödformer
  - att uppgradera rapportverktyget Cognos för att åstadkomma effektivare rapportering
  - att i samarbete med tjänstemännens fackföreningar utarbeta ett system för lönesättning byggt på arbetsvärdering
  - att i samarbete med sjöpersonalens fackföreningar utreda lämpliga förändringar av löneberäkning och arbetstider för personalen på landskapets frigående färjor
  - att lämna ett förslag till lagberedningen angående ny tjänstemannalagstiftning samt
  - att genom utbildningstillfällen och skriftlig information utöka chefernas och personalens kunskap om förmåner och skyldigheter som personalen har i enlighet med gällande tjänstekollektivavtal, arbetskollektivavtal, tjänstemannalagstiftning och arbetsrättslig lagstiftning.

Utgifter

44.01.01. Finansavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 418 287,53	-1 678 000	-1 837 000
(t.a. -177 509,00)	(t.a. -61 000)	(t.a. -60 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett nettoanslag om 1.837.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås inrättande av en tjänst som byråchef vid allmänna byrån (lkl A27) fr.o.m. 1.3.2008, med uppgift att i enlighet med landskapsregeringens prioriteringar och målsättningar biträda finanschefen i utvecklingen av landskapets ekonomiförvaltning. Byråchefen fungerar också som biträdande finanschef. Se även allmänna motiveringen.

Föreslås att tjänsten som fondadministratör (lkl A22) vid redovisningsbyrån ombildas till en tjänst som fondansvarig (lkl A24) fr. 1.3.2008 vid allmänna byrån. Ombildningen föranleds av väsentligt förändrade arbetsuppgifter. Föreslås att pensionsfonden fortsättningsvis debiteras för de lönekostnader som vållas av administrationen av värdepappersportföljerna. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med dessa inkomster.

Föreslås ytterligare att en tjänst som lönebokförare (lkl A17) ombildas till en tjänst som biträdande ledande lönebokförare (lkl A17) fr.o.m. 1.4.2008. Ombildningen föräns av ändrade arbetsuppgifter.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår bl.a. anslag för avlönande av extra lönebokförare för att frigöra resurser i samband med anskaffande av nytt lönesystem.

Avsikten är att bilda en enhet för skatterätt och juridiska frågor vilken avdelningsjuristen leder. Enheten skall även kunna bistå med juridisk rådgivning till övriga avdelningar, särskilt utbildnings- och kulturavdelningen samt trafikavdelningen.

I anslaget för inköp av tjänster har bl.a. beaktats kostnaderna för avdelningens officiella kungörelser, utbildning samt tryckningen av budgetförslag och bokslut.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	35	36	37
Tillfälliga tjänster	1	1	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-1 689 134	
	- tillfälliga tjänster	-137 228	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-46 938	
	- personalkostnadsersättningar	<u>6 000</u>	-1 867 300
4100	Material och förnödenheter		-5 500
4300	Inköp av tjänster		-54 200
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-20 000	
	- representation	<u>-1 000</u>	-21 000
3900	Verksamhetens övriga inkomster		<u>51 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-1 897 000
	Användning av tidigare års anslag		<u>60 000</u>
	Förslag		-1 837 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDER NR 1/2007-2008

Under momentet föreslås att en tjänst som byråchef inrättas vid allmänna byrån fr.o.m. den 1 mars 2008. Utvecklandet av landskapets ekonomiförvaltning skall ha hög prioritet och utskottet föreslår att inrättandet anstår tills landskapsregeringen har sett över organisationsförändringen och uppgiftsfördelningen. Landskapsregeringen bör återkomma i en tilläggsbudget i denna fråga.

44.01.04. Verkställande av beskattningen (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-187 725,00	-220 000	-210 000
(t.a. -12 275,00)		

För kostnader enligt överenskommelseförordningen (1997:72) om verkställandet av kommunalbeskattningen i landskapet Åland samt för utredningskostnader som har samband med verkställandet av beskattningen föreslås ett anslag om 210.000 euro. Anslaget avser främst kostnader för skatteåret 2008.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-210 000
	Anslagsbehov	-210 000

44.01.05. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-30 712,96	-80 000	-125 000
(t.a. -35 412,00)		

För utrednings- och utvecklingsarbete inom avdelningens verksamhetsområde föreslås ett anslag om 125.000 euro. Under momentet ingår ett anslag om ca 65.000 euro för att utarbeta ett system för lönesättning byggt på arbetsvärdering. Anslaget kan användas för köp av tjänster eller för avlöande av tillfällig personal.

	År 2006	År 2007	År 2008
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	*	
* 1 tjänst överförd till moment 44.01.01.			

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-125 000
	Anslagsbehov	-125 000

44.05. ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-6 240 104	-10 225 000	-9 925 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-6 240 104	-10 225 000	-9 925 000
Anslag netto	-6 240 104	-10 225 000	-9 925 000

Syftet med de allmänna stöden till kommunerna är att minska skillnaderna i ekonomisk bärkraft mellan kommunerna och främja förutsättningarna att upprätthålla den verksamhet som förutsätts i lagstiftningen.

Föreliggande budgetförslag är uppgjort i enlighet med lagtingets beslut i anledning av lr.framst. nr 18/2006-2007 angående reform av landskapsandelssystemet. De större förändringarna i reformen som påverkar de allmänna stöden till kommunerna är

- att utjämningsen av landskapsandelarna återgår till ett system med komplettering av skatteinkomsterna. Kompletteringen beräknas med enbart kommunal skatt på förvärvsinkomster och kompensationer för avdrag vid förvärvsinkomstbeskattningen som grund
- att understödet enligt prövning utgår, medan det införs ett samarbetsunderstöd samt ett särskilt understöd samt
- att kommunerna kompenseras för förlust av vissa, i lag nämnda, avdrag som avviker från avdragen i riket.

Utgifter

44.05.30. Finansieringsunderstöd till kommunerna (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-2 695 000,00	-2 700 000	-1 970 000

För finansieringsunderstöd enligt LL (1993:70, ändr. 2007/68) om landskapsandelar till kommunerna föreslås ett anslag om 1.970.000 euro. Av anslaget beräknas utgående från preliminära uppgifter om beskattningen för år 2006 kompletteringen av skatteinkomster uppgå till ca 1.870.000 euro. Därtill ingår i anslaget ca 100.000 euro att på basis av kommunernas ansökningar utges enligt prövning för dels samarbetsunderstöd, dels särskilt understöd.

Dispositionspan:

8207	Allmänna stöd	<u>-1 970 000</u>
	Anslagsbehov	-1 970 000

44.05.31. Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-793 140,21	-830 000	-1 755 000

Föreslås ett anslag om 1.755.000 euro. Anslaget avser allmänna landskapsandelar till kommunerna enligt LL (1993:70, ändr. 2007/68) om landskapsandelar till kommunerna.

Anslaget har beräknats utgående från ett basbelopp om 98,57 euro per kommuninvånare.

Dispositionspan:

8207	Allmänna stöd	<u>-1 755 000</u>
	Anslagsbehov	-1 755 000

44.05.32. Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-662 715,90	-1 995 000	-1 100 000

Under momentet föreslås ett anslag om 1.100.000 euro för kompensation för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst i enlighet med LL (2007:14, ändr. 2007/75) om kompensation för förlust av skatteintäkter.

Anslaget har dimensionerats utgående från ÅSUB:s prognos om utvecklingen av kapitalinkomstskatterna. Det exakta beloppet som skall kompenseras blir tillgängligt först efter att beskattningen för år 2006 har slutförts.

Dispositionspan:

8207	Allmänna stöd	<u>-1 100 000</u>
	Anslagsbehov	-1 100 000

44.05.33. Kompensation för utökat förvärvsinkomstavgift

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-2 000 000,00	-1 200 000	

Med hänvisning till landskapsandelsreformen föreslås att momentet utgår. Anslag för kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avgift upptas under moment 44.05.36.

44.05.36. Kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avgift (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-3 500 000	-5 100 000

Rubriken ändrad.

Under momentet föreslås ett anslag om 5.100.000 euro för kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avgift i kommunalbeskattningen. Kompensationen beviljas i enlighet med LL (2007:14, ändr. 2007/75) om kompensation för förlust av skatteintäkter. Anslaget avser såväl förskott för skatteår 2008 som slutreglering av skatteår 2007 vad gäller allmänna avgiften.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	-5 100 000
	Anslagsbehov	-5 100 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDER NR 1/2007-2008

Utskottet förordar anslaget och motiveringen under momentet och hänvisar samtidigt till landskapsregeringens handlingsprogram. Enligt programmet ska möjligheterna att använda kommunalskatten som instrument för att stimulera näringsverksamhet, nyföretagande och regionala satsningar utvärderas och tillämpas där det finns förutsättningar.

I tll Fredrik Karlströms m.fl. finansmotion nr 8 föreslås ett tillägg till motiveringen under momentet. Motionen föreslås förkastas.

44.10. SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	2 898 133	4 700 000	5 000 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-96 723	-200 000	-200 000
Investeringsutgifter		-2 000 000	-4 600 000
Lån o övr. finansinv.		-2 500 000	-2 500 000
Summa utgifter	-96 723	-4 700 000	-7 300 000
Anslag netto	2 801 410	0	-2 300 000

Under momentet upptas moment av blandad natur. Av syftena med anslagen under kapitlet kan speciellt nämnas anslag för investeringar för att höja intresset för Åland och förbättra möjligheterna att utöva olika aktiviteter i landskapet.

*Inkomster***34.10.31. Inkomst av danaary**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
192 980,75	200 000	200 000

Enligt 63 § självstyrelselagen tillfaller danaarv landskapet Åland. Se moment 44.10.31.

Specifikation:

6000	Extraordinära inkomster	<u>200 000</u>
	Totalt	200 000

34.10.75. Inkomst för delfinansiering av investeringar för kulturell verksamhet

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
2 602 581,61	4 500 000	4 800 000

Under momentet föreslås en inkomst om 4.800.000 euro. Inkomsten avser delfinansiering av Alandica kultur & kongress med penningautomatmedel. Se även moment 44.20.51 och 44.10.74.

Specifikation:

8109	Övriga kapitalöverföringar	<u>4 800 000</u>
	Totalt	4 800 000

*Utgifter***44.10.31. Överföring av danaary**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-96 723,25	-200 000	-200 000

Anslaget möjliggör överföring av danaary till kommun.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	<u>-200 000</u>
	Anslagsbehov	-200 000

44.10.74. Landskapsprojekt (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-2 000 000	-4 600 000

Byggandet av Alandica kultur & kongress pågår och anläggningen skall enligt planerna vara klar för inflyttning i december 2008 och för ibruktagning under januari 2009.

Projektets totalkostnader har beräknats uppgå till 16,5 miljoner euro. Med beaktande av tidigare anslagna medel föreslås att ytterligare 4.600.000 euro upptas i budgeten för år 2008.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-4 600 000
	Anslagsbehov	-4 600 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDER NR 1/2007-2008

Utskottet har erfarit att marknadsföringen av Alandica kultur och kongress pågår och att bokningar redan har tagits emot. En bred marknadsföringsstrategi tillämpas. Riktade utskick görs till företag, kulturföreningar och andra organisationer. Annonsering sker i olika tidningar och på Internet. Ett nyhetsbrev är under beredning. Marknadsföringen har fått god respons men borde enligt utskottet ha satts igång tidigare. När det gäller arrangerandet av större kongresser sätts planeringen i genomsnitt igång 1,5 år på förhand.

Det har framkommit att det finns ett behov av en öppen dialog med företagare, flygbolag och passagerarrederier om öppettider och tidtabeller för att uppnå hög kvalitet för hela vistelsen i landskapet.

44.10.87. Regionallån

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-2 500 000	-2 500 000

Föreslås ett anslag om 2.500.000 euro för utgivande av lån ur Nordiska Investeringsbankens regionallånekvot. Lånen utges i allmänhet mot bankmässigt betryggande säkerhet men landskapsregeringen kan enligt prövning utge lånen utan säkerhet. Lån till samhällsägda bolag ges sålunda utan krav på säkerhet. I övrigt utges lånen på motsvarande villkor som de lån som lyfts från Nordiska Investeringsbanken, vilka upptas som inkomst under moment 39.30.87.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	-2 500 000
	Anslagsbehov	-2 500 000

44.20. PENNINGAUTOMATMEDEL

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	13 000 000	18 000 000	20 000 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-4 147 933	-9 744 000	-11 075 000
Investeringsutgifter		-3 480 000	-3 000 000
Summa utgifter	-4 147 933	-13 224 000	-14 075 000
Anslag netto	8 852 067	4 776 000	5 925 000

I enlighet med LF (1993:56, 17 §) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet intas årligen i landskapets budget ett anslag som uppskattas motsvara beloppet av Ålands Penningautomatförenings nettoavkastning året före budgetåret. Sedan fördelningsrådet på basis av ansökningar har lagt fram ett fördelningsförslag fattas beslut om fördelning av lån och bidrag till särskilda mottagare eller för särskilda ändamål.

Ålands Penningautomatförening har i den ordning penningautomatförordningen (1993:56, 17 §) föreskriver meddelat om den beräknade nettoavkastningen för år 2007.

Med beaktande av Ålands Penningautomatförenings meddelande om den beräk-

nade nettoavkastningen samt oförändrad praxis vad gäller behandlingen av den lotteriskatt som återförs till landskapet föreslås att 20.000.000 euro upptas som inkomst.

Avkastningen föreslås med beaktande av ovanstående i sammandrag fördelat enligt följande:

BIDRAG:	
Social verksamhet	2.100.000 euro
Miljöverksamhet	100.000 euro
Ungdomsarbete	293.000 euro
Idrott	1.580.000 euro
Kulturell verksamhet	1.837.000 euro
Evenemangsbidrag	100.000 euro
Övriga bidrag	950.000 euro
Projektbidrag	<u>10.025.000 euro</u>
	16.985.000 euro

LÅN:	
Ungdomsarbete	15.000 euro
Övriga lån	<u>3.000.000 euro</u>
	20.000.000 euro

Genom de anslag som budgeteras under detta kapitel främjas de ideella föreningarnas verksamheter som inte naturligt hänför sig till något annat budgetkapitel som finansieras med penningautomatmedel men som har sådan verksamhet som faller inom ramen för fördelningen av penningautomatmedel. Därtill understöds investeringar och projekt som gynnar de verksamheter för vilka penningautomatmedel beviljas och som främjar penningautomatföreningens verksamhet.

Se även kapitel 45.25, 46.11 och 46.13 samt LF (1993:56) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet.

Inkomster

34.20.50. Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
13 000 000,00	18 000 000	20 000 000

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås en inkomst om 20.000.000 euro upptagen.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	<u>20 000 000</u>
	Totalt	20 000 000

Utgifter

44.20.50. Bidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-631 800,00	-780 000	-950 000

Föreslås ett anslag om 950.000 euro, vilket avser bidrag ur penningautomatmedel för ideella föreningar och organisationer vilka inte hänför sig till sociala, miljö-

kultur-, ungdoms- eller idrottssektorn samt penningautomatmedel till landskapsregeringens disposition. Ökningen föränleds av eventuell nationell medfinansiering i Leaderprojekt. Se även moment 47.17.44 samt 45.25.53.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	<u>-950 000</u>
	Anslagsbehov	-950 000

44.20.51. Projektbidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-3 489 571,00	-8 864 000	-10 025 000

Föreslås ett anslag om 10.025.000 euro att utges som bidrag för aktivitetsfrämjande och sysselsättningskapande projekt eller andra investeringar som faller inom ramen för principer för fördelning av penningautomatmedel i enlighet med LL (1966:10, 3 §) om lotterier.

Föreslås att 4.800.000 euro av anslaget under momentet kan användas för delfinansiering för uppförande av Alandica kultur & kongress. I budgeterna för åren 2006 och 2007 upptogs anslag om totalt 9.000.000 euro för delfinansiering av projektet.

I och med detta har totalt 13.800.000 euro av penningautomatmedel budgeterats för delfinansieringen av Alandica kultur & kongress. Totalkostnaden för projektet beräknas uppgå till 16,5 miljoner euro.

Se även moment 34.10.75.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	<u>-10 025 000</u>
	Anslagsbehov	-10 025 000

44.20.52. Evenemangsbidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-26 562,00	-100 000	-100 000

Under momentet föreslås att av penningautomatmedel upptas ett anslag om 100.000 euro att utges som stöd för evenemang.

Evenemangsbidrag kan komma ifråga till ideella föreningar eller annan juridisk person som inte utgör företag. Syftet med evenemangsbidrag är att främja satsningar på nya eller befintliga evenemang under ett uppbyggnads- eller utvecklingskede, som har positiv effekt på besöksnäringen.

Se även moment 47.03.49.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	<u>-100 000</u>
	Anslagsbehov	-100 000

44.20.86. Lån ur penningautomatmedel (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-3 480 000	-3 000 000

Föreslås ett anslag om 3.000.000 euro att utges som lån för aktivitetsfrämjande och sysselsättningskapande projekt. Lånen kan även utges för socialvårdsanläggningar, idrottsanläggningar och liknande projekt.

Lånen utges åt kommuner och via kommunens förmedling och på kommunens ansvar åt föreningar och sammanslutningar.

Räntan föreslås i allmänhet uppgå till f.n. 2,5 %.

Dispositionspan:

1520	Lånefordringar	-3 000 000
	Anslagsbehov	-3 000 000

44.80. POSTEN ÅLAND

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			264 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	0	264 000

Kapitlet nytt. Hanteringen av Posten Ålands ägarstyrning flyttas till finansavdelningen, eftersom landskapsregeringen anser att det föreligger ett behov av att separera ägarstyrningen från tillståndsbeviljandet som fortsättningsvis hanteras under kansliavdelningens förvaltningsområde. Se även kapitel 43.80.

Verksamhet

Målet för Postens verksamhet är att se till att postverksamheten utvecklas ändamålsenligt och att utbudet av tjänster motsvarar kundernas och hela samhällets behov. Produkterna och tjänsterna skall prissättas enligt företagsekonomiska principer och så, att överskott från verksamheten kommer kunderna och verksamheten tillgodo. Posten Åland bekostar sålunda själv den olönsamma samhällsomfattande postservicen i glesbygden utan att detta särskilt beaktas vid kalkyleringen av avkastningskravet.

Den grundläggande, samhällsomfattande postservicen som skall finnas allmänt tillgänglig i hela landskapet består av adresserade brev försändelser upp till två kilo och postpaket upp till tio kilo, transport och utdelning av ankommande utrikesförsändelser upp till trettio kilo samt tjänster som gäller rekommenderade och adresserade försändelser.

Av de 1 klass brev, som inlämnats till postbefordran inom utsatt tid, skall 98 % nå adressaten följande arbetsdag och resten under därpå följande arbetsdag. Uppnått resultat år 2006 var hela 98,7 procent.

Tidningarna i normal postutdelning dagtid måndag - fredag skall nå adressaten inom den tid utgivaren beställt.

I varje kommun skall det finnas minst en fast postserviceenhet.

Investeringar och lån

Totalt får investeringarna under år 2008 uppgå till högst 8.000.000 euro. Postens största investeringsobjekt under finansåret är tillbyggnad och fortsatt planering av postterminalen i Sviby, ca 6.100.000 euro samt utbyte och anpassning av fordonsparken och postal utrustning. Den totala investeringen i postterminalen i Sviby kan under de tre kommande åren komma att uppgå till ca 15 miljoner euro. De totala investeringarna under treårsperioden planeras uppgå till ca 18,6 miljoner euro förutsatt att lagtinget vid ett senare tillfälle godkänner att en fjärde utbyggnadsetapp förverkligas enligt investeringsplanen.

Postens resultat och inbetalning till budgeten

Resultatmålet för Posten år 2008 är en vinst på 2.635.000 euro enligt nedanstående uppställning.

KALKYLERAD RESULTATRÄKNING 1.1.2008 - 31.12.2008

Omsättning	30.071.000
Övriga rörelseintäkter	15.000
Material och tjänster	
Inköp	-494.000
Köpta tjänster	-1.900.000
Personalkostnader	
Löner och arvoden	-6.440.000
Pensionskostnader	-1.234.000
Övriga lönebikostnader	-363.000
Avskrivningar	-949.000
Övriga rörelsekostnader	-16.096.000
Rörelsevinst	2.609.000
Finansiella intäkter och kostnader	26.000
Räkenskapsperiodens vinst	2.635.000

Posten erlägger till landskapets pensionsfond en pensionspremie om 19 % av avlöningsutgifterna. Under året träder en reform ikraft som innebär att nyanställd personal kommer att utförsäkras.

Postens grundkapital uppgår till 5.281.100,89 euro.

I budgetförslaget för år 2006 redogjorde landskapsregeringen för de principer som man tillsammans med Posten gått in för att skall ligga till grund för avkastningen från Posten. Utgångspunkter för de principerna är

- det är Postens situation som skall vara avgörande för överföringarna till budgeten
- ägaransvaret, inkluderande bestämmanderätten över överföringarna till ägaren, innebär samtidigt ett ansvar för de förutsättningar Posten ges för att utvecklas
- Postens kapitalbehov skall i första hand täckas av posten själv genom sin verksamhet - vid stora investeringar är lånefinansiering tänkbart
- Posten skall inte bedriva kapital- och likviditetsförvaltning utöver sedvanlig förvaltning av de medel som erfordras för deras verksamhet. Överskott skall således överföras till landskapets budget och inte automatiskt ackumuleras i affärsverket.

Detta innebär att vid diskussionen om dimensioneringen av överföringen ägnas uppmärksamhet åt balansräkningen, dvs. kapitalbehovet och de investeringsbehov som Posten har. Diskussionerna förs utgående från de strategiska handlingsplanerna för Posten och prognoser för resultaträkningen för både det pågående året och det kommande budgetåret.

Beträffande överföringen till budgeten föreslås med beaktande av de ovan anförda principerna, Postens investeringsbehov, prognosen för resultatet för år 2007 - en vinst om ca 3,3 miljoner euro - samt den ovan redovisade kalkylerade resultaträkningen för år 2008 att ett anslag om 264.000 euro upptas i budgeten som inkomst av överföring från Posten, vilket motsvarar en avkastning om 5 procent av grundkapitalet.

Landskapsregeringen avser under budgetåret att utreda de juridiska, affärsmässiga och effektivitetsmässiga fördelarna med att ombilda affärsverket Posten Åland till ett aktiebolag och vid behov återkomma med en framställning om detta till lagtinget.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDER NR 1/2007-2008

I tft Danne Sundmans m.fl. finansmotion nr 10 föreslås att ett tillägg fogas till motiveringen under kapitlet. Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till landskapsregeringens handlingsprogram. Enligt programmet ska arbetet med att minimera byråkratin med skattegränshanteringen fortgå. Vidare kommer landskapsregeringen att söka nya möjligheter att ytterligare förenkla skattegränsbyråkratin tillsammans med berörda parter och arbeta för att tillämpningsföreskrifterna i EU:s tullkodex utformas fördelaktigt.

Inkomster

34.80.23. Posten Åland

Bokslut 2006

Budget 2007

Budget

264 000

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås en inkomst om 264.000 euro upptagen under momentet för år 2008.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	264 000
	Totalt	264 000

44.90. PENSIONER OCH PENSIONSavgIFTER

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	8 100 000	8 500 000	8 700 000
Konsumtionsutgifter	-16 159 212	-17 950 000	-18 330 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-16 159 212	-17 950 000	-18 330 000
Anslag netto	-8 059 212	-9 450 000	-9 630 000

Målet är en effektiv pensionsadministration som även skall beakta alla de nya krav på pensions servicen som pensionsreformen år 2005 medförde. Arbetet med att registrera gamla anställningar och löneuppgifter i pensionsdataregistret fortgår. Både nya och gamla anställningar överförs nu till Statskontoret för registre-

ring och överföring till pensionssystemens nya gemensamma datasystem AREK.

Avsikten är att under de närmaste åren få alla registrerade anställningar och pensionsgrundande löner med anlitande av Statskontoret uträknade samt registrera de s.k. slutfribreven per 31.12.2004.

Landskapsregeringen har konstaterat att det finns vissa arbetstagare som idag hamnat mellan olika pensionssystem med följderna att pensionen är oförsvarbart låg. Landskapsregeringen har därför för avsikt att se över pensionslagstiftningen och återkommer till lagtinget med förslag till åtgärder.

Arbetsbördan för avtals- och pensionsbyrån kommer de närmaste åren avsevärt att öka. En orsak är de nya krav på arbetet med pensionsdataregistret som följer av pensionsreformen år 2005. Försäkringen av nyanställda i ett privat arbetspensionsförsäkringsbolag fr.o.m. 1.1.2008 medför under en övergångsperiod ett ökat behov av information och rådgivning till arbetsgivarna som anmäler anställningarna till pensionsdataregistret men även ett behov av ökad kontroll av de uppgifter som anmäls. Den väsentliga förändringen gällande arbetsbördan är dock hanteringen av den s.k. ”pensionsboomen”. Den kommer att innebära en ökad mängd pensionsansökningar som skall handläggas, fler personer som behöver pensionsrådgivning men också ökade pensionsutgifter.

Pensionsansökningarna ökar successivt och år 2010 förväntas antalet ansökningar om ålderspension nästan ha fördubblats. Senast år 2009 behöver avtals- och pensionsbyråns personalresurs förstärkas för att klara av handläggningen av löpande pensionsärenden. Men också för att säkerställa den framtida pensionsservicen är det av stor vikt att specialistkunskanden inom pensionslagstiftningens område fördelas på minst två tjänster.

De fem senaste åren har antalet personer som beviljats respektive lyft landskaps-pension i december varit:

År	2002	2003	2004	2005	2006
Beviljade	129	130	172	178	166
varav åldersp.	54	57	84	96	85
Lyfta	1.306	1.356	1.424	1.502	1.571

Inkomster

34.90.04. Överföring från pensionsfonden

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
8 100 000,00	8 500 000	8 700 000

Enligt LL (1995:71) om landskapet Ålands pensionsfond skall för dem som hör till landskapets pensionssystem pensionspremier och pensionsavgifter betalas till fonden medan från fonden till budgeten kan överföras ett belopp som får uppgå till högst tre fjärdedelar av landskapets årliga pensionsutgifter. Med beaktande av detta föreslår landskapsregeringen att det under år 2008 överförs ett belopp som uppgår till ca 50 % av pensionsutgifterna från pensionsfonden till landskapets budget. Med hänvisning till ovanstående föreslås en inkomst om 8.700.000 euro för överföringar under år 2008.

Med beaktande av detta uppskattas fonden under år 2008 tillföras medel om ca 15 miljoner euro netto varvid totalbehållningen i fonden vid slutet av år 2008 kan uppskattas till ca 285 miljoner euro värderat enligt marknadsvärde. I uppskattningen av premieinflödet har beaktats att lagstiftningen som medför att för nyan-

ställda tecknas försäkring i pensionsanstalt träder i kraft under året. (Se lagtingets beslut angående landskapsregeringens framställning nr 19/2005-2006).

Specifikation:

7000	Pensionsinkomster	<u>8 700 000</u>
	Totalt	8 700 000

Utgifter

44.90.01. Pensioner - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-380 000	-300 000
(t.a. -310 129,70)		(t.a. -80 000)

Anslaget avser utgifter för köp av pensionstjänster, främst uträknings-, registrerings- och sakkunnigtjänster från Statskontoret och Kommunernas pensionsförsäkring samt för de tjänster som avtalet med Pensionsskyddscentralen fortfarande medför.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>-380 000</u>
	Anslagsbehov	-380 000
	Användning av tidigare års anslag	<u>80 000</u>
	Förslag	-300 000

44.90.04. Pensioner och familjepensioner (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-15 740 432,92	-17 100 000	-17 500 000

Anslaget avser lagbundna utgifter (1997:4 m.fl.). Det används för ålderspensioner, invalidpensioner och rehabiliteringsstöd, arbetslöshetspensioner, deltidspensioner och familjepensioner samt rehabiliteringspenning och andra utgifter i samband med yrkesinriktad rehabilitering. Anslaget avser även landskapets del av de kostnader som fördelas mellan pensionsanstalterna för pensionsdelar som tjänats in för oavlönade perioder från år 2005. Anslaget får även vid behov användas för att bekosta specialundersökningar om arbetsförmåga och rehabiliteringsbehov för personer som söker invalidpension.

Dispositionsplan:

7100	Pensionsutgifter	<u>-17 500 000</u>
	Anslagsbehov	-17 500 000

44.90.05. Övriga pensionsutgifter (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-418 778,60	-470 000	-530 000

Anslaget avser pensionsbaserad KomPL-betalningsandel (tidigare KTAPL) enligt lagen om kommunala pensioner. Landskapet övertog betalningsansvaret i samband med ÅHS-reformen, varför avgiften således är att betrakta som betalning av Ålands folkhälsoförbunds och Ålands vårdförbunds skuld till Kommunernas pensionsförsäkring. Anslaget får även användas för betalning av eventuell förtidspensionsutgiftsbaserad avgift (tidigare självriskavgift) enligt 131 § KomPL som

hänför sig till anställningar vid de nämnda kommunalförbunden.

Dispositionsplan:

4800	Övriga utgifter	-530 000
	Anslagsbehov	-530 000

44.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	46 667	20 000	30 000
Konsumtionsutgifter	-256 383	-627 000	-1 035 000
Överföringsutgifter			-150 000
Investeringsutgifter	-16 578	-100 000	
Summa utgifter	-272 961	-727 000	-1 185 000
Anslag netto	-226 294	-707 000	-1 155 000

Inkomster

34.95.01. Förvaltningens ofördelade verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
46 667,44	20 000	30 000

Anslaget avser inkomster för vilka inte upptagits särskilda anslag, bl.a. ersättning för kopior, postporton, telefonsamtal och avgifter för registrering av domännamn m.m.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	30 000
	Totalt	30 000

Utgifter

44.95.01. Förvaltningens ofördelade verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-79 718,41	-215 000	-590 000
(t.a. -412 212,22)	(t.a. -280 000)	

Föreslås ett anslag om 590.000 euro för förvaltningens gemensamma kostnader för vissa centrala av finansavdelningen administrerade kontorsfunktioner och inköp av tjänster för likviditetsförvaltning. Anslaget kan även användas för utgifter för drift av toppdomänen .ax. Anslaget ökar främst till följd av utgifter för nytt PA- och lönesystem samt att budgeten för år 2007 delvis finansierades med tidigare års anslag.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter		
	- kontorsmaterial	-70 000	
	- reservdelar och tillbehör	-10 000	-80 000
4200	Hyror		-25 000
4300	Inköp av tjänster		
	- underhåll av inventarier	-15 000	

	- tryckningstjänster	-20 000	
	- banktjänster	-30 000	
	- posttjänster	-80 000	
	- teletjänster	-100 000	
	- övriga kontorstjänster	-5 000	
	- expert- och utredningstjänster	<u>-85 000</u>	-335 000
4800	Övriga utgifter		
	- patent- och licensavgifter		<u>-150 000</u>
	Anslagsbehov		-590 000

44.95.04. Ålandsdelegationen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-7 960,41	-12 000	-12 000

För landskapets kostnader för Ålandsdelegationens verksamhet föreslås ett anslag om 12.000 euro.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		-6 000
4800	Övriga utgifter		<u>-6 000</u>
	Anslagsbehov		-12 000

44.95.05. IKT-utveckling (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-100 000	-160 000
(t.a. -94 268,61)		

Föreslås ett anslag om 160.000 euro för central IKT-utveckling för den allmänna förvaltningens behov för vilket inte upptagits särskilda anslag och projektledningsstöd för övrig systemutveckling. Anslaget kan användas för konsultkostnader, inköp av ADB-program m.m. I anslaget ingår centrala kostnader för den fortsatta utvecklingen av elektronisk dokument- och ärendehantering inom förvaltningen. Anslaget kan även användas för förvaltningens allmänna utgifter för IKT-utveckling.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2006	År 2007	År 2008
Tillfällig tjänst			1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst		-39 200
4300	Inköp av tjänster		-80 000
4800	Övriga utgifter		-10 800
1112	Immateriella rättigheter		<u>-30 000</u>
	Anslagsbehov		-160 000

44.95.08. Övriga avlöningar

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-168 704,45	-300 000	-273 000

Anslaget avser lönekostnader som av sociala eller personalpolitiska skäl bör finansieras centralt i stället för att belasta de olika enheterna inom förvaltningen.

I anslaget ingår kostnader för förflyttning, tjänstledigheter med lön, omplaceringar och andra liknande tjänstearrangemang i den utsträckning det inte är skäligt att kostnaderna belastar enheterna där de berörda tjänstemännen tjänstgör eller har tjänstgjort. I anslaget ingår även kostnader för förtroendemannaarvoden och övriga arvoden och ersättningar för facklig verksamhet i enlighet med gällande tjänstekollektivavtal. Vidare kan anslaget i undantagsfall användas för anställande av vikarier för sjuk- och moderskapslediga tjänstemän eller annan tillfällig arbetskraft vid små enheter som inte själva kan täcka oförutsedda kostnader.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	1		

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter		
- tillfälliga tjänster		-197 200
- personal i arbetsavtalsförhållande		-3 000
- övriga löner och arvoden		-72 800
- personalkostnadsersättningar		0
Nettoanslagsbehov		-273 000

44.95.70. Anskaffning av inventarier (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-16 577,83	-100 000	-150 000

Under momentet föreslås ett anslag om 150.000 euro. Anslaget avser anskaffning och utbyte av datorer och övrig datautrustning samt möbler och kontorsmaskiner.

Dispositionsplan:

1125 Maskiner och inventarier		-150 000
Anslagsbehov		-150 000

35./45.

SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Summa inkomster	10 587 903	8 393 000	8 565 000	2,0%	-19,1%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-64 486 481	-69 414 000	-73 193 000	5,4%	13,5%
Överföringsutgifter	-23 683 456	-28 447 000	-28 266 000	-0,6%	19,3%
Realinvesteringsutgifter	-1 169 433	-2 000 000	-7 520 000	276,0%	543,0%
Lån och övriga finansinvesteringar	-65 168	-150 000	-150 000	0,0%	130,2%
Summa utgifter	-89 404 537	-100 011 000	-109 129 000	9,1%	22,1%
Anslag netto	-78 816 634	-91 618 000	-100 564 000	9,8%	27,6%

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 172 774	-1 360 000	-1 199 000	-11,8%	2,2%
Övriga sociala uppgifter	-9 030 750	-9 248 000	-9 732 000	5,2%	7,8%
Av kommunerna anordnade sociala tjänster	-10 082 776	-13 428 000	-14 780 000	10,1%	46,6%
Mottagande av flyktingar	-153 208	-170 000	-250 000	47,1%	63,2%
Penningautomatmedel för social verksamhet	-1 798 111	-1 960 000	-2 200 000	12,2%	22,4%
Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter	-1 082 295	-1 227 000	-1 227 000	0,0%	13,4%
Miljöhälsovård	-1 612	-50 000	-26 000	-48,0%	1513,3%
Allmän miljövard		-50 000	-20 000	-60,0%	
Naturvård	-163 668	-280 000	-346 000	23,6%	111,4%
Vattenförsörjning och vattenvård	-2 445 841	-2 953 000	-1 468 000	-50,3%	-40,0%
Avfallshantering	-595 980	-1 160 000	-292 000	-74,8%	-51,0%
Ålands miljölaboratorium	-210 589	-280 000	-200 000	-28,6%	-5,0%
Ålands miljöprövningsnämnd	-236 986	-323 000		-100,0%	-100,0%
Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet		-22 000	-1 649 000	7395,5%	
Ålands hälso- och sjukvård	-62 429 947	-67 500 000	-75 740 000	12,2%	21,3%
Summa	-89 404 537	-100 011 000	-109 129 000	9,1%	22,1%

45.01.

ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	15 770	13 000	24 000
Konsumtionsutgifter	-1 172 774	-1 360 000	-1 199 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 172 774	-1 360 000	-1 199 000
Anslag netto	-1 157 004	-1 347 000	-1 175 000

Övergripande mål

Social- och miljöavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL (1998:70) om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning att sörja för välbefinnandet hos människor, djur och miljön. Avdelningens övergripande uppgifter är därför att allmänt planera, leda, utveckla, samordna, följa upp och utöva tillsyn

över verksamhetsområdena social-, hälso- och sjukvård samt miljömedicin och miljövård.

Det långsiktiga målet för socialpolitiken är att trygga den grundläggande välfärden med tillräckliga resurser för vård och omsorg samt att verka för social rättvisa och för minskade ekonomiska och sociala klyftor i det åländska samhället. Vidare skall avdelningen verka för att alla skall ha tillgång till likvärdig och trygg socialvård.

Genom ett planerat tillsynsarbete inom det socialpolitiska området avser landskapet att effektivare samordna socialvården mellan kommunerna och att därigenom bättre kunna vägleda tjänstemännen i kommunerna. Vidare möjliggör tillsynen att landskapet, i kvalitetshöjande syfte, kan ta en aktiv del i utvecklingsarbetet på det sociala området och sätta fokus på brister i verksamheten.

Inom det miljömedicinska området är den övergripande målsättningen att trygga konsumentskyddet samt att förebygga och bekämpa spridning av sjukdomar genom att uppdatera och utveckla författningar i området enligt såväl internationella som nationella krav, genom att genomföra årliga övervakningsprogram gällande livsmedel av animaliskt ursprung och genom upprätthållande av en god beredskapsnivå. Med tanke på främst smittsamma djursjukdomar och deras globala spridning är aktuella beredskapsplaner, beredskapsjour samt upprätthållandet av beredskapcentralen av stor betydelse för såväl djurs som människors hälsa.

Den övergripande målsättningen med landskapets miljöarbete är att nå en hållbar utveckling och att skydda och vårda miljön i tillräcklig grad. Tydliga mål och åtgärder för landskapets miljöarbete har uppställts i landskapsregeringens miljöhandlingsprogram för Åland 2005 - 2008. Landskapsregeringens arbete med översyn av miljölagstiftningen fortsätter. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, vars uppgift är att handha myndighetsutövningen inom landskapsförvaltningens miljö- och hälsoskyddsfunktioner, inleder verksamheten den 1 januari 2008.

I syfte att systematisera och renodla verksamheten fortsätter avdelningen arbetet med verksamhetskartläggningen. Genom att tydliggöra de grundläggande förväntningarna på verksamheten och ställa dem emot tilldelade resurser, kommer avdelningen framdeles att ännu tydligare kunna prioritera kärnverksamheten.

Mål för år 2008

Följande konkreta mål uppställs för social- och miljöavdelningen för år 2008:

Allmänt

- att avdelningens allmänna service hålls på en fortsatt god nivå genom att inkomna ärenden upptas för avgörande senast inom tre månader, samt genom att äldre oavslutade ärenden prioriteras i handläggningen
- att styrningen av och effektiviteten i verksamheten förbättras genom tydliga prioriteringar i verksamheten
- att en organisatorisk översyn av avdelningens byråindelning sker i syfte att minska sårbarheten, öka flexibiliteten samt att skapa effektiva kontaktytor med Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet
- att avdelningens externa information förbättras
- att förvaltningens miljöledningssystem skall genomsyra avdelningens verksamhet samt
- att vidareutveckla de förvaltningsrutiner som är nödvändiga för avdelningen.

Socialpolitik

- att en plan för social tillsyn hos kommunerna upprättas och en systematisk

- tillsynsverksamhet inleds
- att förverkligandet av följande åtgärder inom äldreomsorgen påbörjas
    - lagstiftningsåtgärder för att förbättra möjligheterna till samarbete mellan hälso- och sjukvården respektive kommunerna inom äldreomsorgen
    - kvalitativa och funktionella mål för vård och omsorg om äldre människor utarbetas i samråd med kommunerna
    - utredning av ansvaret för sjukvården vid serviceboenden
    - utredning om de ekonomiska förutsättningarna för äldreomsorgen
    - utredning om behovet av en eventuell lagstiftning om de äldres rättigheter
    - utredning om behovet av personal och kompetens inom äldreomsorgen på lång sikt
  - att en översyn av regelsystemet för utkomststöd och bostadsbidrag påbörjas
  - att arbetet med att vidta åtgärder för att främja samarbetet mellan socialvård respektive hälso- och sjukvård inom missbrukarvården fortsätter
  - att de funktionshindrades levnadsvillkor utreds
  - att fortsätta förverkliga målsättningarna i det alkohol- och narkotikapolitiska programmet 2007 - 2011
  - att fortsätta arbetet med en revidering av lagstiftningen om service och stöd på grund av handikapp
  - att fortsätta arbetet med en revidering av barnomsorgslagstiftningen
  - att utreda vilka ekonomiska och organisatoriska konsekvenser en utvidgad rätt till närståendevård medför
  - att främja åtgärder som förbättrar funktionshindrade barns levnadsvillkor
  - att en fortsatt stabil flyktingmottagning tryggas samt
  - att fortsätta arbetet med att ta fram förslag till nya regler om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal.

Penningautomatmedel

- att penningautomatmedel för social verksamhet fördelas för att trygga de frivilliga organisationernas förebyggande arbete.

Hälso- och sjukvårdspolitik

- att prioritera hälsofrämjande och förebyggande åtgärder för att på sikt stärka folkhälsan bl.a. genom att fokusera på primärvårdens utveckling
- att särskild tonvikt läggs på barns och ungas hälsa och levnadsbetingelser
- att trygga fortsatt tillgång till ambulanstransporter för att rädda liv och hälsa
- att fortsätta arbetet med att utveckla Gullåsen till en geriatrisk klinik inom ÅHS med inriktning på utredning, behandling och rehabilitering av äldre samt utslussning till fortsatt lämplig vårdnivå
- att med stöd av Republikens presidents förordning (2005:64) om vissa förvaltningsuppgifter inom hälso- och sjukvården i landskapet Åland skapa och vidareutveckla rutiner för verksamhetstillsyn och tillståndsadministration
- att skapa optimala betingelser för en framgångsrik personalrekrutering inom hälso- och sjukvården samt
- att inleda arbetet med att uppgöra ett hälsopolitiskt program för landskapet.

Miljöhälsovårdspolitik

- att säkra livsmedelskvaliteten genom att genomföra nationella övervakningsprogram gällande främmande ämnen i animaliska livsmedel samt
- att upprätthålla god beredskap att bekämpa smittsamma djursjukdomar genom att införa beredskapsjour vid ökad smittrisk samt uppdatering av såväl beredskapsplaner som beredskapscentralen.

Miljöpolitik

- att fortsätta åtgärder enligt miljöhandlingsprogrammet för Åland 2005 - 2008 och klimatstrategin från år 2007

- att fortsätta arbetet med att förtydliga och förenkla miljölagstiftningen och andra styrinstrument med särskild tyngdpunkt på företag inom de branscher som förekommer i större omfattning i landskapet
- att påbörja arbetet med ett nytt miljöhandlingsprogram
- att skapa ett nära samarbete med Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet
- att underhålla naturreservaten så att naturvärdena bibehålls
- att arbeta vidare med förverkligande av Natura 2000-programmet
- att fortsätta arbetet med att ta fram åtgärdsprogram enligt vattenlagen
- att arbeta vidare med klassificering av vattendragen
- att stöda åtgärder för förbättrad avloppsvattenbehandling
- att slå fast programmet för vattenövervakning och -undersökningar som i första hand genomförs av miljölaboratoriet
- att övervaka kommunernas renhållningsverksamhet
- att övervaka efterlevnaden av producentansvaret
- att stöda vissa åtgärder för en förbättrad avfallshantering samt
- att genomföra en undersökning om ålänningarnas miljöprioriteringar.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Utskottet har av social- och miljöutskottet inbegärt ett utlåtande om de preliminära planerna för hälso- och sjukvården och socialvården som ingår som bilagor till budgetförslaget. Social- och miljöutskottet har dessutom ombetts uttala sig om finansmotionerna nr 11, 12, 30, 33, 35-37 och 41.

Finansutskottet har beslutat att omfatta social- och miljöutskottets utlåtande i sin helhet. När det gäller Ålands hälso- och sjukvårds utveckling av ekonomisystemet så vill utskottet dock föreslå en precisering i förhållande till landskapsregeringens motiveringar och den preliminära planen för hälso- och sjukvården. Utskottet hänvisar till betänkandets motivering under kapitel 45.70. När det gäller de nämnda motionerna föreslår utskottet att de förkastas med hänvisning till motiveringarna i social- och miljöutskottets utlåtande som fogats till betänkandet.

I titl Mika Nordbergs m.fl. finansmotion nr 13 föreslås ett tillägg till kapitlets motivering enligt vilket landskapsregeringen föreslås överväga åtgärder för att tillse att avfallstaxorna i kommunförbundet MISE blir mer rättvisa. Utskottet konstaterar att avfallshanteringen är en kommunal angelägenhet. Motionen föreslås därför förkastad. Samtidigt hänvisas till landskapsregeringens handlingsprogram.

Inkomster

35.01.01. Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
15 770,00	13 000	24 000

Av de föreslagna inkomsterna är 23.000 euro en årlig ersättning för av landskapsregeringen utförda uppgifter med stöd av Republikens Presidents förordning (2005:64) om vissa förvaltningsuppgifter inom hälso- och sjukvården i landskapet Åland. 1.000 euro är ett kalkylerat nettobelopp för uppburna avgifter för utfärdade tillstånd, mottagna anmälningar och övrig registerhantering. 50 % av de uppburna bruttoavgifterna betalas till Rättskyddscentralen. Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) att nämnda betalningar påföres momentet.

Avgifter för beslut om serveringstillstånd och avgifter för tillsyn över servering av alkohol upptas fr.o.m. år 2008 under moment 35.60.20.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>24 000</u>
	Totalt	24 000

*Utgifter***45.01.01. Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 172 774,22 (t.a. -64 438,00)	-1 360 000	-1 199 000

Under momentet föreslås ett anslag om 1.199.000 euro. Minskningen av anslag under momentet föranleds dels av överföring av personalutgifter dels av överföring av utgifter för resor samt material och förnödenheter till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, moment 45.60.20.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. För att kunna förverkliga de målsättningar och åtgärder som föreslås i slutrapporten för äldreomsorgen och i den handlingsplan som antagits av landskapsregeringen utgående från slutrapporten föreslås i anslaget för personalutgifter en ny tillfällig tjänst som utredare under år 2008.

Då Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet inleder sin verksamhet den 1 januari 2008 överförs från den biträdande landskapsveterinärens arbetsuppgifter den operativa delen av djurskyddsövervakningen, vilken utgör cirka 30 % av arbetstiden. Det oaktat föreslås att personalresursen vid miljömedicinska byrån bibehålls för att kunna möta ökande internationella och nationella krav på övervakning, kontroller, lagstiftning och beredskap.

I anslaget föreslås 10.000 euro för kompetensutveckling för avdelningens personal. Vidare föreslås 50.000 euro för inköp av tjänster, främst för genomförandet av tillsynsverksamheten samt för framtagande av ett hälsopolitiskt program. Därtill ingår utgifter för tjänsteresor och handledning samt för litteratur, information, utbildning, utredningar, material, förnödenheter, teletjänster, annonsering och representation.

En bil och annan utrustning, exempelvis möbler, datorer och mobiltelefoner, som brukas av miljöinspektörerna och alkoholinspektören, överläts vederlagsfritt till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	20	20	17 *
Tillfälliga tjänster	3	3	2 *
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

*5 tjänster överförda till moment 45.60.20.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-966 393	
	- tillfälliga tjänster	-100 955	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-35 552	
	- personalkostnadsersättningar	<u>6 000</u>	-1 096 900
4100	Material och förnödenheter		-8 100
4300	Inköp av tjänster		-50 000

4800 Övriga utgifter			
- resor		-36 000	
- representation		<u>-8 000</u>	<u>-44 000</u>
Nettoanslagsbehov			-1 199 000

45.10. ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-85 180	-135 000	-119 000
Överföringsutgifter	-8 945 570	-9 113 000	-9 613 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-9 030 750	-9 248 000	-9 732 000
Anslag netto	-9 030 750	-9 248 000	-9 732 000

I kapitlet upptas utgifter för verksamheter och understöd som främjar utvecklingen av främst socialvården och för familjepolitiska förmåner och för tryggnad av skälig utkomst och skäliga boendekostnader, samt för förverkligandet av det alkohol- och narkotikapolitiska programmet 2007 - 2011.

Förtroenderådet

Förtroenderådet verkar för att klienternas och patienternas rättigheter och intressen skall tas till vara och att deras integritet skyddas. Dessutom skall rådet bland annat främja kontakten mellan brukare och personal, förmedla förslag och synpunkter som anses betydelsefulla för att stärka brukarnas ställning och för att främja kvaliteten inom vården. Rådet, som verkat sedan år 1997, har behandlat ett stort antal ärenden och frågeställningar. Rådet har tillställt landskapsregeringen, ÅHS och andra instanser olika förslag till åtgärder, för att stärka brukarnas ställning och för att främja kvaliteten inom vården.

Under år 2008 är förtroenderådets målsättning att utreda och att arbeta med kvalitetsfrågor inom äldreomsorgen sedda ur brukarnas synvinkel med tonvikt på ett personligt bemötande och de äldres ekonomiska förutsättningar till ett kvalitativt liv. Rådet avser även att anordna ett seminarium gällande ungdomars hälsa i såväl psykiskt som fysiskt avseende.

Handikapprådet

Det landskapsomfattande handikapprådets verksamhet styrs av ett reglemente för handikapprådet för landskapet Åland vilket fastställts av Ålands landskapsstyrelse den 21 november 1989.

Handikapprådet verkar för att tillgodose de funktionshindrades intressen genom att följa utvecklingen inom handikappområdet, göra framställningar om och ta initiativ till åtgärder som ger möjlighet för personer med funktionsnedsättning till full delaktighet och jämlikhet i samhället.

Landskapsregeringen avser att under år 2008 påbörja arbetet med en revidering av det handikappolitiska programmet i syfte att förtydliga målsättningarna och med beaktande av FN:s handikappkonvention. Rådet kommer aktivt att delta i detta arbete.

Missbrukarvården

Utvecklandet av samarbetet mellan ÅHS och den egentliga missbrukarvården fortsätter ävensom planeringen av verksamheten i ett kommande beroendecentrum med tillnyktrings- och avgiftningsenhet för alkohol- och narkotikamissbrukare.

Det alkohol- och narkotikapolitiska programmet för åren 2007 - 2011 innehåller följande långsiktiga mål

- att minska alkoholkonsumtionen och skadeverkningarna
- att höja alkoholdebutåldern samt
- att skapa ett narkotikafritt Åland.

Målen uppnås genom att minska berusningsdrickandet, att göra alkoholen mindre tillgänglig för minderåriga, att förändra attityderna till alkohol, att stoppa utbudet och efterfrågan på narkotika, att tidigt upptäcka alkohol- och narkotikamissbruk samt att tillhandahålla förebyggande åtgärder, vård och behandling för alla. Särskilt kommer åtgärder att riktas till vuxna. Utbildning arrangeras för dem som arbetar förebyggande och de som möter drogproblematiken i sitt arbete.

Den politiska referensgruppen och styrgruppen fortsätter sitt arbete med alkohol- och narkotikapolitiska frågor på Åland. En parlamentarisk grupp utses för att formulera den fortsatta strategin utgående från det alkohol- och narkotikapolitiska programmet.

Förebyggande verksamhet

År 2008 prioriteras projekt med mål som finns i det alkohol- och narkotikapolitiska programmet 2007 - 2011.

På sakområdet alkohol, narkotika och handikapp prioriteras år 2008 fortsättningsvis utvecklandet av tillsynsverksamhet.

En ny barnskyddslag planeras att antas i form av en blankettlag. Lagen innebär delvis utvidgade skyldigheter för kommunerna, varför landskapsregeringen avser att ordna utvecklingsseminarier i samarbete med Ålands kommunförbund till stöd för detta arbete.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I tft Gun-Mari Lindholms m.fl. finansmotion nr 11 föreslås att ett anslag upptas under ett nytt moment under detta kapitel, Ålandstillägg för pensionärer med låg inkomst. Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till motiveringarna i social- och miljöutskottets utlåtande som fogats till detta betänkande.

Utgifter

45.10.01. Övriga sociala uppgifter - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-85 180,36	-113 000	-119 000
	tb -22 000	

(t.a. -34 835,00)

Föreslås ett anslag om 119.000 euro för handikapprådets, förtroenderådets och kommittéers verksamhet, för de ersättningar som Posten debiterar, för tilläggs-kostnader vid hembärning av post till personer med funktionshinder samt utgifter för utvecklingsarbete inom socialvården inklusive utvecklingsarbete som berör barnomsorg (förundervisning och specialbarnomsorg) jämte förverkligandet av alkohol- och narkotikapolitiska programmet 2007 - 2011. Funktionshinderades levnadsvillkor utreds under året.

Föreslås att anslaget även kan användas för att ersätta kommuner för stöd för vård av barn i hemmet beträffande barn som bor i EU- eller EES-länder eller i Schweiz då barnet har rätt till förmåner från landskapet Åland i enlighet med Eu-

roparådets förordning om social trygghet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår bl.a. anslag för avlönande av projektledare för förverkligandet av alkohol- och narkotikapolitiska programmet 2007 - 2011.

	År 2006	År 2007	År 2008
Tillfälliga tjänster			1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	-54 929	
	- övriga löner och arvoden	-5 571	
	- personalkostnadsersättningar	0	-60 500
4100	Material och förnödenheter		-500
4300	Inköp av tjänster		<u>-58 000</u>
	Anslagsbehov		-119 000

45.10.50. Bostadsbidrag (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-771 507,47	-800 000	-800 000

För bostadsbidrag, som enligt LL (1975:63) om tillämpning av lagen om bostadsbidrag beviljas enligt i riket gällande grunder, föreslås ett anslag om 800.000 euro. Även administrativa kostnader för handläggande av bostadsbidragsärenden kan påföras momentet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-30 000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>-770 000</u>
	Anslagsbehov	-800 000

45.10.52. Moderskapsunderstöd (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-62 918,44	-95 000	-95 000

I enlighet med LL (1994:10) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd föreslås ett anslag om 95.000 euro. Anslaget har beräknats utgående från ett födelsetal om cirka 300, fyra internationella adoptioner och fyra tvillingfödslar år 2008 samt en kostnad om 230 euro per moderskapsförpackning. Kostnader för inköp av informationsmaterial kan påföras momentet.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-3 000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>-92 000</u>
	Anslagsbehov	-95 000

45.10.53. Barnbidrag (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-8 095 261,12	-8 200 000	-8 700 000

Med hänvisning till LL (1994:48) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen och LF (1995:106) om barnbidrag föreslås ett anslag om 8.700.000 euro. Även administrativa kostnader för skötseln av barnbidragsärenden kan påföras momentet.

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) konstaterar i sin rapport Ekonomisk utsatthet och social trygghet (Rapport 2007:5) att det finns antydningar om att barnfamiljerna är på väg att få det svårare ekonomiskt samt att bland gruppen utkomststödtagare är ensamförsörjare med barn en utsatt grupp. Landskapsregeringen föreslår dels med anledning härav dels för att generellt höja barnfamiljernas välfärd att barnbidraget och ensamförsörjartillägget höjs

Föreslås att barnbidragen, vars belopp fastställs av landskapsregeringen, höjs enligt följande:

Barn enligt åldersordning inom familjen	Barnbidrag euro per månad, nu gällande	Barnbidrag euro per månad, höjning fr. 1.3.2008	Förändring i procent
1:a barnet	105,45	110	4,3%
2:a barnet	133,20	143	7,4%
3:dje barnet	168,36	185	9,9%
4:de barnet	190,56	214	12,3%
5:te och varje följande barn	225,71	259	14,7%
Ensamförsörjartillägg	37,00	50	35,1%

Avsikten är att ändringarna skall träda i kraft 1.3.2008.

Dispositionspan:

4300 Inköp av tjänster	-15 000
8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>-8 685 000</u>
Anslagsbehov	-8 700 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I tft Harry Janssons m.fl. finansmotion nr 30 föreslås att anslaget under momentet höjs. Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till motiveringarna i social- och miljöutskottets utlåtande som fogats till detta betänkande.

45.10.54. Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-15 882,48	-18 000	-18 000

År 1998 upptogs medel för att trygga en skälig individuell utkomst för personer med diagnosen fibromyalgi som inte kunde erbjudas yrkesinriktad rehabilitering och således inte kunde komma i åtnjutande av rehabiliteringspenning och som hamnat utanför det yrkesinriktade rehabiliteringssystemet delvis på grund av att de inte har befunnit sig i fas med rehabiliteringssystemets utveckling.

Diagnostiseringen sker på ett mera träffsäkert sätt idag och rehabiliteringssystemet har utvecklats sedan dess vilket resulterat i att de flesta numera får den rehabilitering deras sjukdom kräver. Utkomstskyddet kommer därför att fortsätta en-

bart för dem som idag finns inne i systemet. Nya utkomstskydd beviljas inte efter år 2006.

Från och med år 2005 kan de som idag är utkomstskyddstagare vid uppnådd pensionsålder ansöka om att få mellanskillnaden mellan utkomstskyddsbeloppet och det totala ålderspensionsbeloppet från landskapsregeringen.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-18 000
Anslagsbehov	-18 000

45.15. AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-10 082 776	-13 428 000	-14 780 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-10 082 776	-13 428 000	-14 780 000
Anslag netto	-10 082 776	-13 428 000	-14 780 000

Enligt landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården skall landskapsregeringen årligen i samband med avgivandet av förslaget till budget anta en plan för ordnandet av socialvården i landskapet under de fem följande kalenderåren; socialvårdsplanen. En preliminär socialvårdsplan för åren 2008 - 2012 fogas därför till landskapsregeringens budgetförslag som underlag för budgetbehandlingen (se bilaga 1).

Landskapsregeringen kommer att börja utöva systematisk tillsyn över kommunernas sociala verksamhet under år 2008. Tillsynen är framåtsyftande och kvalitetshöjande. Genom tillsynen kan en samordning av den kommunala verksamheten åstadkommas samtidigt som man får fram underlag för utvecklingsarbete.

Till kommunerna betalas årligen landskapsandel för driftskostnaderna för socialvården enligt kalkylerade grunder. Grunderna för landskapsandelarna är basbelopp enligt åldersgrupp som landskapsregeringen fastställer årligen. För år 2008 fastställs nya basbelopp utgående från de faktiska nettodriftskostnaderna år 2005 justerade med förändringen i kostnadsnivån enligt prisindex för den kommunala basservicen på Åland.

Till kommunerna betalas från och med år 2008 även särskilda landskapsandelar för vardera specialomsorg, barnskydd och missbrukarvård. De särskilda landskapsandelarna fastställs var för sig med nettodriftskostnaderna på vardera område som grund.

Landskapsandel för anläggningsprojekt som är nödvändiga för ordnande av socialvård kan på ansökan beviljas kommuner i bosättningsstrukturgrupp 1. Kommunernas ansökningar sammanställs i en projektplan för anläggningsprojekt. Landskapsregeringen fastställer sedan utifrån projektplanen vilka anläggningsprojekt som får inledas under verksamhetsåret.

Uppgifter om omfattningen av kommunernas socialvård	2003	2004	2005	2006
Kommunalt utkomststöd				
Utkomststöd, antal hushåll	547	630	695	615
Utkomststöd, bruttoutgift	793.000	1.098.000	1.188.000	1.027.000
Utkomststöd, bruttoutgift/hushåll	1.447	1.736	1.710	1.670
Utkomststöd, bruttoutgift/invånare	30	42	45	38
Socialservice				
Barnomsorg, antal barn/platser	1.248	1.230	1.317	1.282
Familjedagvård, antal barn/platser	166	144	128	127
Serviceboende och äldreboende, antal klienter	395	446	478	452
Hemtjänst, antal hushåll	605	582	565	610

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I tft Carina Aaltonens m.fl. finansmotion nr 41 föreslås att kapitelmotiveringen kompletteras i enlighet med motionens kläm. Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till motiveringarna i social- och miljöutskottets utlåtande som fogats till detta betänkande.

Utgifter

45.15.30. Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för socialvården (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-8 795 365,44	-9 025 000	-14 780 000

Med hänvisning till 3 kap. LL (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården och den preliminära socialvårdsplanen för åren 2008 - 2012 föreslås ett anslag om 14.780.000 euro.

I socialvårdsplanen har fastställts följande basbelopp per kommuninvånare som grund för landskapsandelarna:

0	-	6	år	8.648,13 euro
7	-	64	år	515,47 euro
65	-	74	år	1.411,82 euro
75	-	84	år	5.246,12 euro
85	-		år	17.750,19 euro

Se även kapitelmotiveringen.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-14 780 000
Anslagsbehov	-14 780 000

45.15.31. Landskapsandel för anläggningskostnader för sociala tjänster (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 189 576,00	-4 175 000	0

Rubriken ändrad.

Med hänvisning till 4 kap. LL (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården och den preliminära socialvårdsplanen för åren 2008 - 2012 konstaterar landskapsregeringen att inget projekt är aktuellt under år 2008.

45.15.33. Understöd till kommunerna för drogförebyggande arbete och missbrukarvård

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-97 834,31	-250 000 tb 22 000	

Momentet utgår då särskilda landskapsandelar för missbrukarvården införs.

45.20. MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-153 208	-170 000	-250 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-153 208	-170 000	-250 000
Anslag netto	-153 208	-170 000	-250 000

Mottagningsverksamheten har som mål att främja flyktingarnas sociala, ekonomiska och kulturella jämlikhet samt deltagande i och anpassning till det åländska samhället, samt att förebygga att flyktingarna isolerar sig. Mottagandet av flyktingar organiseras av kommunerna. Till kommunerna betalas ersättning av landskapets medel för utgifterna för utkomststöd, ordnandet av service och den allmänna administreringen av mottagandet.

Landskapsregeringen och Mariefhamns stad tecknade i januari 2005 ett avtal om mottagandet av flyktingar. Avtalet gäller ordnande av de tjänster som hör till mottagandet av flyktingar och tryggnad av utkomsten för 6 - 9 flyktingfamiljer under åren 2005 - 2008 samt de ersättningar landskapet skall betala till staden för de kostnader staden har för mottagandet och tryggnad av flyktingarnas utkomst. Under hösten 2008 kommer frågan om en förlängning av avtalet alternativt ett nytt avtal att diskuteras mellan landskapsregeringen och Mariefhamns stad. Under år 2008 planerar staden att ta emot fyra nya flyktingfamiljer.

*Utgifter***45.20.30. Mottagande av flyktingar (R)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-153 208,39	-170 000	-250 000

Anslaget om 250.000 euro är avsett att användas till betalning av ersättningar enligt avtal mellan staden och landskapet om mottagandet av flyktingar. Kostnaderna bedöms vara på en betydligt högre nivå än innevarande nivå då staden planerar att ta emot fyra nya flyktingfamiljer. Anslaget får även användas som understöd för kostnader för det första mottagandet och för undervisning i svenska.

Dispositionplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-250 000
Anslagsbehov	-250 000

45.25. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL OCH MILJÖVERKSAMHET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-1 798 111	-1 960 000	-2 200 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 798 111	-1 960 000	-2 200 000
Anslag netto	-1 798 111	-1 960 000	-2 200 000

Rubriken ändrad.

Penningautomatmedel för social verksamhet fördelas mellan ett stort antal frivilliga organisationer, år 2007 35 st., för deras verksamhet inom social- och hälsovårdssektorn.

Fr.o.m. år 2008 föreslås att anslag upptas under kapitlet för understöd till frivilliga organisationer inom miljöområdet, vilka tidigare beaktats under kapitel 44.20.

Fördelningen sker på basis av inkomna ansökningar, varvid beaktas framförallt verksamhetens natur, samhällsintresset av verksamheten, antalet medlemmar och deras aktivitet, frivilliginsatsernas andel av verksamheten och möjligheter att i samverkan med samhällsinsatser, lokalt och på landskapsplanet, möta aktuella behov.

Anslaget är avsett att ge grundförutsättningar för en bred och mångfacetterad medborgarverksamhet inom social- och hälsovårdssektorn. Frivilligverksamheten skall på ett ändamålsenligt sätt komplettera de samhälleliga insatserna med tillvaratagande av medborgarnas kunskaper, engagemang, initiativ och idealitet. Särskilt betydelsefull har den ideella verksamheten varit och är fortfarande vid prövningen och utvärderingen av befintliga och nya verksamhetsformer samt även tillgodoseende av sådana gruppers intresse som annars skulle ha svårt att göra sig hörda.

Under senare år har önskemålen om understöd för kostnader för verksamhetsledare i organisationerna blivit fler. Med beaktande av att den långsiktiga nivån på avkastningen inte är klarlagd har landskapsregeringen inte antagit nya principer för penningautomatmedlens användning vilket innebär att återhållsamhet bör iakttas i fördelningen av bidragsmedlen så att inte verksamheter med bestående driftskostnader vilka senare kan vara svåra att åtgärda byggs upp. Det finns exempel på organisationer som utan fast anställd personal bedriver en aktiv, bred och mångfacetterad verksamhet. Organisationerna bör eftersträva att aktivera så många medlemmar som möjligt i de verksamheter som organisationerna bedriver samt att strukturera styrelsearbete och andra sysslor i organisationen så att många ges en aktiv och stimulerande roll i arbetet för organisationens syften. Landskapsregeringen har för avsikt även år 2008 att vid fördelningen av anslaget särskilt beakta andelen medlemmar som aktivt tar del i organisationernas arbete och antalet frivilligarbetstimmar.

Utgifter

45.25.50. Understöd för social verksamhet

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 798 111,00	-1 960 000	-2 100 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 2.100.000 euro att beviljas som verksamhetsunderstöd till ideella organisationer inom social- och hälsovårdssektorn.

Inom ramen för anslaget beviljas bidrag till Ålands Handikappförbund r.f. för upprätthållande av skyddad arbetsverksamhet, Fixtjänst, i enlighet med den överenskommelse som har ingåtts med Ålands kommunförbund.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-2 100 000
Anslagsbehov	-2 100 000

45.25.53. Understöd för miljöverksamhet

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
		-100 000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 100.000 euro att beviljas som verksamhetsunderstöd till ideella organisationer för miljöverksamhet.

Motsvarande anslag har i tidigare års budgeter upptagits under moment 44.20.50.

Dispositionsplan:

8209 Övriga inkomstöverföringar	-100 000
Anslagsbehov	-100 000

45.30. ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 066 510	-1 210 000	-1 210 000
Överföringsutgifter	-15 785	-17 000	-17 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 082 295	-1 227 000	-1 227 000
Anslag netto	-1 082 295	-1 227 000	-1 227 000

I kapitlet ingår anslag för verksamheter och funktioner inom områdena hälsofrämjande samt hälso- och sjukvård i huvudsak utom ÅHS.

Landskapsregeringen betalar för de åländska kommunernas del en medlemsavgift baserad på invånarantalet samt ett mindre understöd till Ålands Cancerförening r.f. Genom medlemskapet har åländska cancerpatienter tillgång till patienthotell och viss annan service i Åbo kostnadsfritt eller till kraftigt rabatterade priser.

Med anslaget för hälsofrämjande och minskande av tobaksrökning kan landskapsregeringen understöda verksamheter inom ÅHS men i huvudsak initiativ och projekt utom den offentliga hälsovården. Målet är att understöda hälsofrämjande faktorer samt att på lång sikt aktivera medborgarna till eget ansvar och egna initiativ rörande sin hälsa. Anslaget kan också utnyttjas för landskapsregeringens egna initiativ inom hälsofrämjande verksamhet.

Understödet för ambulansflygningar tryggar i landskapet baserade flygresurser för räddning av i första rummet liv och hälsa, men också miljö och egendom. Anslaget motsvarar kostnaderna enligt ingånget avtal om helikoptertjänster med en privat operatör samt för utbildning och fortbildning av flygassistenter.

Kumlinge filialapotek betjänar skärgårdsregionen Kumlinge - Brändö. Befolkningsunderlaget räcker inte till för att på affärsmässiga grunder bedriva apoteksverksamhet där. I strävan att bevara serviceutbudet och sålunda en förutsättning för en stationär befolkning i skärgården är det motiverat att understöda en trygg läkemedelsdistribution och -hantering där även i fortsättningen.

Anslaget för ersättande av resekostnader för patienter i samband med vård i Sverige är avsett att kompensera de patienter, som av ÅHS remitteras till institutioner utom Stockholm - Uppsala-regionen och som inte erhåller ersättning av Folkpensionsanstalten. Ersättning utbetalas på samma grunder, som FPA tillämpar för resor inom landet.

Utgifter

45.30.01. Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-750,00	-10 000	-10 000
(t.a. -4 853,77)		

Anslaget avser att täcka kostnaderna för medlemsavgift och bidrag till Ålands Cancerförening r.f. samt understöd för allmän hälsofrämjande verksamhet och minskande av tobaksrökning.

Dispositionsplan:

4800 Övriga utgifter	-1 000
8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>-9 000</u>
Anslagsbehov	-10 000

45.30.23. Luftburen patienttransport- och räddningsverksamhet

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 065 760,00	-1 200 000	-1 200 000

Anslaget avser att täcka utgifter för avtal om helikoptertjänster samt utbildning av medföljande sjukvårdspersonal (flygassistenter). Behovet av anslag för utbildning är uppskattat till 20.000 euro.

Dispositionsplan:

4300 Inköp av tjänster	-1 200 000
Anslagsbehov	-1 200 000

45.30.52. Understöd för Kumlinge filialapotek

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-14 000,00	-14 000	-14 000

Föreslås ett anslag om 14.000 euro för att understöda läkemedelsdistributionen i Kumlinge - Brändöregionen.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-14 000
Anslagsbehov	-14 000

45.30.53. Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 784,90	-3 000	-3 000

Anslaget är avsett att kompensera de patienter, som av ÅHS remitteras till vård på institutioner utom Stockholm - Uppsala-regionen och som inte erhåller ersättning av Folkpensionsanstalten. Ersättning utbetalas på samma grunder, som FPA tillämpar för resor inom landet.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-3 000
Anslagsbehov	-3 000

45.35. MILJÖHÄLSOVÅRD

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 612	-50 000	-26 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 612	-50 000	-26 000
Anslag netto	-1 612	-50 000	-26 000

I kapitlet ingår anslag för verksamheter och funktioner inom området miljöhälsovård i huvudsak utom ÅHS.

Övergripande mål för miljöhälsovården är ett gott konsumentskydd, förebyggande och bekämpande av smittsamma djursjukdomars spridning samt god djurhälsa inklusive djurskydd. För att säkra livsmedelskvaliteten genomförs under året övervakningsprogram gällande främmande ämnen såsom rester av läkemedel och bekämpningsmedel i animaliska livsmedel. Beredskap för bekämpande av smittsamma djursjukdomar upprätthålls genom att införa beredskapsjour vid ökad smittrisk och fortgående uppdatering av beredskapscentralen i Ribacka för hantering av utbrott av smittsamma djursjukdomar.

Övervakning av märkning och identifiering av produktionsdjur är landskapets behörighet. Under år 2007 utför dock länsstyrelsen detta arbete på basen av byråns begäran om bistånd. Då denna arbetsfördelning är nödvändig på grund av resursbrist inom miljöhälsovården och då samarbetet med länsstyrelsen har utfallit mycket väl, torde en överenskommelseförordning om överförande av dessa uppgifter till länsstyrelsen utarbetas under år 2008.

Under år 2008 skall förutsättningarna för att inrätta ett djurskyddshem anpassat för de åländska förhållandena utredas.

*Utgifter***45.35.01. Miljöhälsovård - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 611,60 (t.a. -17 285,76)	-50 000	-26 000

Föreslås ett anslag om 26.000 euro för beredskap, kriscentral, djurskydd, provtagning, laboratorieanalyser, utredningar, inspektioner, information och utbild-

ning.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter - övriga löner och arvoden	-7 000
4200	Hyror	-8 000
4300	Inköp av tjänster	-10 000
1125	Maskiner och inventarier	-1 000
	Anslagsbehov	-26 000

45.50. ALLMÄN MILJÖVÅRD

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	1 620	1 000	1 000
Konsumtionsutgifter		-50 000	-20 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	-50 000	-20 000
Anslag netto	1 620	-49 000	-19 000

Den övergripande målsättningen är en hållbar utveckling och att miljön skyddas och vårdas i tillräcklig grad. Miljöhandlingsprogrammet för Åland 2005 - 2008 är ett mycket viktigt styrdokument i det arbetet. Även förslaget till klimatstrategi som landskapsregeringen beslöt om i maj är viktig (se landskapsregeringens meddelande nr 6/2006-2007). Under år 2008 kommer arbetet med ett nytt miljöhandlingsprogram att inledas.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet underställd landskapsregeringen inleder verksamheten vid årsskiftet. Det kommer att innebära att landskapsregeringens arbete ännu mera inriktas på strategiska frågor, såsom lagstiftning och annan styrning medan miljö- och hälsoskyddsmyndigheten kommer att arbeta med den huvudsakliga myndighetsutövningen inom området. Arbetet med att förtydliga lagstiftningen på området fortsätter.

Under året kommer en undersökning om ålänningarnas miljöprioriteringar att genomföras.

Inkomster

35.50.01. Allmän miljövard - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
1 620,00	1 000	1 000

Under momentet upptas en inkomst om 1.000 euro för i huvudsak avgifter för anmälan och rapportering till producentregistret.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	1 000
	Totalt	1 000

Utgifter

45.50.01. Allmän miljövard - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-50 000	-20 000
(t.a. -19 968,59)		(t.a. -20 000)

Ett anslag om 20.000 euro föreslås med beaktande av tillgängliga anslag om 20.000 från tidigare år. Anslaget används för de gemensamma kostnaderna för arbetet med att miljöanpassa landskapsförvaltningen, för allmän information samt vissa åtgärder för att genomföra miljöhandlingsprogrammet och annat miljöarbete. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet inleder verksamheten vid årsskiftet varför omkostnader för tillsynen upptas under moment 45.60.20.

En undersökning om ålänningarnas miljöprioriteringar kommer att göras under året.

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-1 000
4100	Material och förnödenheter	-3 000
4300	Inköp av tjänster	-35 000
4800	Övriga utgifter	-1 000
	Anslagsbehov	-40 000
	Användning av tidigare års anslag	20 000
	Förslag	-20 000

45.52. NATURVÅRD

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	2 053	4 000	2 000
Konsumtionsutgifter	-92 134	-120 000	-186 000
Överföringsutgifter	-6 366	-10 000	-10 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	-65 168	-150 000	-150 000
Summa utgifter	-163 668	-280 000	-346 000
Anslag netto	-161 615	-276 000	-344 000

Den åländska naturen har påtagligt förändrats av rationellt jord- och skogsbruk samt av en urban livsstil med fritidsboende i stugor. Generellt sett är naturen idag artfattigare och mindre mångformig, även om det totala antalet arter på Åland inte torde ha minskat. Naturskydd som begränsar de negativa konsekvenserna av landskapsförändringarna är en väsentlig del av naturvårdsarbetet. Naturskyddet syftar också till att tillförsäkra allmänheten mark för rekreation.

Flera av landskapets artrikaste och mest mångformiga naturreservat är formade av äldre jordbruksmetoder och bete. Under senare år har delvis igenväxta kulturbiotoper inom reservaten röjts och hävden enligt äldre principer utökats. Arbetsinsatserna inriktas på den årliga hävden (kontinuerliga skötsel) av reservaten. Om hävden uteblir äventyras flera års arbete. Restaurering av nya delområden sker nu i liten omfattning.

De väsentligaste övergripande målsättningarna för landskapsregeringens naturvårdsarbete är

- att freda eller på annat sätt tillse att värdefull natur bevaras
- att tillse att förpliktelser enligt EU:s naturvårdsdirektiv uppfylls, i första hand

- genom att följa upp och förverkliga Natura 2000-programmet
- att verka för att särskilt skyddsvärda biotoper inte förstörs och att arter som hör hemma i landskapets flora och fauna fortlever i livskraftiga populationer
  - att utföra de tillsyns- och övervakningsuppgifter som enligt naturvårdslagen ankommer på landskapsregeringen
  - att underhålla och vårda landskapets naturreservat för att upprätthålla den biologiska mångfalden, samt att på lämpligt sätt informera allmänheten om områdenas naturvärden och möjligheterna till friluftsliv inom dessa samt
  - att i möjligaste mån bistå allmänhet och verksamhetsutövare med information om värdefull natur.

Inkomster

35.52.01. Naturvård - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
2 053,02	4 000	2 000

Under momentet upptas beräknade inkomster om 2.000 euro från avgifter för prövning av ansökningar, arrendeinkomster och inkomster från försäljning av virke och publikationer.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>2 000</u>
	Totalt	2 000

Utgifter

45.52.01. Naturvård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-5 465,26 (t.a. -2 058,94)	-20 000	-6 000

Anslaget om 6.000 euro avser att täcka kostnader för kartering av Ålands natur, bl.a. inventeringar av havsörnsbeståndet. Anslaget kan också användas för expertutlåtanden i samband med den omfattande avrapporteringen till kommissionen av arter och biotopers status på Åland år 2007 - 2008.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>-6 000</u>
	Anslagsbehov	-6 000

45.52.20. Naturreservat - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-86 668,42 (t.a. -54 384,00)	-100 000 (t.a. -50 000)	-180 000

Föreslås ett anslag om 180.000 euro att användas för kontinuerlig tillsyn och underhåll av landskapets naturreservat inklusive byggnader och anläggningar på dessa. I anslaget ingår medel för tillfällig arbetskraft för skötseln samt för inköp av redskap och maskiner inklusive service. Kostnaderna för tillsyn och skötsel av naturreservat förväntas öka med genomförandet av Natura 2000.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-129 100	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-129 100
4100	Material och förnödenheter		-22 000
4200	Hyror		-4 000
4300	Inköp av tjänster		-8 000
4800	Övriga utgifter		-9 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>-7 900</u>
	Nettoanslagsbehov		-180 000

45.52.60. Bidrag för ersättande av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-866,00	-3 000	-3 000

Föreslås ett anslag om 3.000 euro för ersättande av skador som förorsakats av arter av djur som är sällsynta eller särskilt skyddsvärda enligt LF (1998:113) om naturvård. Ersättningen ges i de fall förebyggande åtgärder vidtagits utan framgång.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	<u>-3 000</u>
	Anslagsbehov	-3 000

45.52.63. Bidrag för landskapsvård

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-5 500,00	-7 000	-7 000

Föreslås ett anslag om 7.000 euro för stöd för naturvårdsåtgärder i odlingslandskapet. Bidraget betalas enligt riktlinjer som slagits fast av landskapsregeringen och beviljas endast för en del av kostnaden samt för sådana projekt som inte kan erhålla EU:s miljöstöd.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	<u>-7 000</u>
	Anslagsbehov	-7 000

45.52.88. Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-65 167,91	-150 000	-150 000

Föreslås ett anslag om 150.000 euro. Anslaget är avsett för att förverkliga Natura 2000-programmet och för övrig naturvård av stor betydelse. Landskapets Natura 2000-program omfattar befintliga naturreservat, mark ägd av landskapet, samt natur belägna på ett 50-tal privata markskiften. Programmet förväntas genomföras inom de närmast kommande åren. Anslaget skall i första hand användas för s.k. inträngsersättning till markägare enligt LL (1998:82, 37 och 39 §§) om naturvård. Anslaget kan även användas för markvärdering och andra utgifter för inrättande av fredade områden. Behoven av medel för att förverkliga den privata delen av Natura 2000-programmet har ökat åren 2007 - 2009.

Dispositionsplan:

1112 Övriga immateriella rättigheter	-150 000
Anslagsbehov	-150 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Det har framkommit under beredningen att anslaget under momentet är nödvändigt för att fullfölja landskapets åtaganden enligt EU:s Natura 2000-program.

I tll Fredrik Karlströms m.fl. finansmotion nr 14 föreslås att anslaget under momentet minskas. Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till motiveringarna i budgeten och vad som sägs ovan.

45.54.**VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD**

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-257 700	-348 000	-348 000
Överföringsutgifter	-2 086 627	-2 605 000	-1 120 000
Investeringsutgifter	-101 514		
Summa utgifter	-2 445 841	-2 953 000	-1 468 000
Anslag netto	-2 445 841	-2 953 000	-1 468 000

De övergripande målen för vattenvården i landskapet är att verka för ett hållbart nyttjande av vattenmiljön, att minska förorening och skadlig påverkan och därigenom bevara och förbättra vattenkvaliteten i havet, sjöar och grundvatten samt att kontinuerligt övervaka vattenkvaliteten i alla åländska vattenområden. Arbetet görs utgående från åtgärderna i miljöhandlingsprogrammet för Åland 2005 - 2008. Programmet innehåller övergripande mål och en mängd konkreta åtgärder för att nå målen. De viktigaste åtgärdsområdena på vattenområdet är fiskodling, jordbruk, avloppsvattenutsläpp och utsläpp från sjöfarten.

BEVIS-projektet, ett gemensamt beslutstödsystem för effektiva vattenskyddsåtgärder i skärgårdarna Åboland-Åland-Stockholm, har klargjort behovet av såväl åtgärder på åländskt område som i övriga delar av Östersjön för att förbättra vattenkvaliteten i den åländska skärgården. Landskapsregeringen fortsätter därför det målinriktade och samordnade arbetet i internationella samarbetsorgan för att åstadkomma vattenförbättrande åtgärder utanför Åland.

Ett förslag till förvaltningsplan och åtgärdsprogram i enlighet med vattenlagen i syfte att uppnå god vattenkvalitet i samtliga åländska vatten senast till år 2015 färdigställs senast hösten 2008.

Landskapsregeringen stöder åtgärder för förbättrad avloppsbehandling. De viktigaste åtgärderna är att slutföra Lotsbroprojektet, genom vilket avloppsvatten från många enskilda avloppsanläggningar kan ledas till Lotsbroverket för höggradig rening, utbyggnaden av de kommunala avloppsledningsnäten i områden med bristfällig avloppsbehandling, byggandet av avloppsreningsverk i Brändö och Kumlinge, att bistå kommunerna i arbetet att förbättra reningen vid enskilda avloppsanläggningar, att stöda byggandet av kretsloppsanpassade enskilda avloppsanläggningar samt att arbeta för utökat kommunalt samarbete om avloppsbehandling.

Arbetet med vattenskyddsåtgärder för våra viktigaste insjöar samt kraftigt övergödda inre vikar fortsätter. Landskapsregeringen stöder privatpersoner, byalag, samfälligheter och andra sammanslutningar att genomföra olika typer av vattenförbättrande åtgärder. I arbetet ingår att i samråd med dricksvattenbolagen vid

behov genomföra åtgärder för att säkerställa dricksvattenförsörjningen. Stödet kan exempelvis ges vid sanering och restaurering av grunda vikar och sjöar genom luftning och för rening av yt- och dagvatten genom anläggande av våtmarker och skyddszoner. Landskapsregeringen följer upp effekten av pågående vattenskyddsåtgärder i Toböle träsk, Vargsundet, Kaldersfjärden och vid Möckelbybäcken med provtagningar.

En våtmark anläggs på den landskapsägda åker- och skogsmark som visat sig vara mest lämplig för anläggande av våtmark.

För att möjliggöra så effektiv användning som möjligt av det datorbaserade beslutstödsystemet BEVIS upptas anslag för köp av konsulttjänst för utveckling och underhåll av programmet.

Ett program för vattenövervakning och -undersökningar slås fast i början på året. Övervakningen genomförs med syfte att ge en heltäckande översikt av vattenmiljöns tillstånd i hela det åländska havsområdet inklusive de inre vikarna samt de viktigaste vattentäkterna. Det innefattar undersökningar av belastning, kemisk - fysikalisk vattenkvalitet, fisk, bottenfauna, vattenväxter och alger inklusive förekomsten av giftalger.

Undersökningarna fokuseras på att ta fram underlag för en klassificering av vattendragen samt på inventeringar av de åländska sjöarna och skärgårdsvattnen för att fylla de kunskapsluckor som finns angående olika vattenlevande arters förekomst och utbredning. Studierna ska förbättra möjligheterna till en ekosystembaserad och hållbar förvaltning av våra vattenområden, däribland dricksvattentäkter, kräftsjöar och områden som är viktiga lekområden för fisk. De görs också för att möta ökade krav från EU och HELCOM på kunskap om och skyddsområden för vattenlevande växter och djur.

Samarbetet med Husö biologiska station för att undersöka vattenmiljön fortsätter.

Landskapsregeringen sammanställer information om den övervakning och forskning som genomförs och presenterar den på ett lättillgängligt och stimulerande sätt för allmänheten i förslaget till förvaltningsplan samt i publikationen Vattenmiljön på Åland på Internet och som pdf-version.

Utgifter

45.54.01. Vattenförsörjning och vattenvård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-257 700,18	-348 000	-348 000
(t.a. -61 539,00)	(t.a. -60 000)	(t.a. -50 000)

Föreslås ett anslag om 348.000 euro varvid beaktas tillgängliga anslag om 50.000 euro från tidigare år.

Anslaget avser utgifter för

- genomförande av åtgärder i miljöhandlingsprogrammet
- arbete med klassificering av vattendragen och genomförande av inventeringar
- framtagande av förvaltningplan och åtgärdsprogram
- vattenövervakning som genomförs av Ålands miljölaboratorium
- samarbetet med Husö biologiska station
- övrig vattenövervakning och -undersökningar än de som genomförs av Ålands miljölaboratorium och Husö biologiska station

- driften och underhållet av reglerdammen i Kloströmmen i Sund och grundvattenstationen i Jomala
- information samt
- annat arbete med vattenvårdsfrågor.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-251 500
4800	Övriga utgifter	-72 500
8209	Övriga inkomstöverföringar	<u>-74 000</u>
	Anslagsbehov	-398 000
	Användning av tidigare års anslag	<u>50 000</u>
	Förslag	-348 000

45.54.31. Räntestöd för vatten- och avloppsåtgärder

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-7 870,89	-25 000	-25 000

Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att år 2008 godkänna räntestödslån på 1.500.000 euro dock så att det sammanlagda utestående lånesaldot för nya och gamla lån uppgår till högst 2.000.000 euro. Saldot på räntestödslånen är vid avlämnandet av budgetförslaget drygt 475.000 euro.

För räntegottgörelse för under år 2008 och tidigare godkända räntestödslån föreslås ett anslag om 25.000 euro.

Räntegottgörelsen föreslås vara 4 % under de 8 första låneåren och 2 % under de följande 8 låneåren, dock så att låntagarens ränta är minst 2 %.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	<u>-25 000</u>
	Anslagsbehov	-25 000

45.54.60. Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-2 078 756,00	-2 555 000	-1 065 000

Föreslås ett anslag om sammanlagt 1.065.000 euro som understöd för åtgärder för avloppsbehandling och vattenförsörjning. Understödet föreslås fördelat enligt följande ungefärliga fördelning

- 385.000 euro för att slutföra Lotsbroprojektet
- 650.000 euro för kommunala avloppsprojekt enligt kommunernas avloppsplaner
- 10.000 euro för kretsloppsanpassade enskilda avloppsprojekt samt
- 20.000 euro, högst 30 % av kostnaderna, som tilläggsstöd för byggandet av vattenledning från centrala Vårdö till Hummelvik och för andra vattenförsörjningsprojekt.

Högsta stödprocenter för avloppsprojekt föreslås vara:

Lotsbroprojektet	40 %
Lotsbroprojektet (Hammarland och Sund)	50 %
Utbyggnad av kommunala ledningsnät	30 %
Utbyggnad av kommunala ledningsnät i vattenskyddsområden	40 %
Byggandet av nya avloppsreningsverk	40 %
Ombyggnad av avloppsreningsverk	30 %

Enskilda kretsloppsanpassade avloppsanläggningar 30 %

För byggandet av avloppsanläggningar i nya bostadsområden beviljas inget stöd. Stöd för vattenförsörjning kan ges om vattenförsörjningen samordnas med avloppsbehandlingen i ett befintligt bostadsområde eller om det är fråga om projekt för att trygga vattenförsörjningen i skärgården.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-1 065 000
	Anslagsbehov	-1 065 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Utskottet konstaterar att avsikten är att alla avlopp skall uppfylla de krav på rening som ställs enligt gällande regler. I fråga om Lotsbroprojektet och de kommunala avloppsledningsnäten har målsättningen varit att få så många med som möjligt för att uppnå bästa möjliga renings- och kostnadseffektivitet. När det å andra sidan gäller de enskilda avloppen bör flera avvägningar göras för att uppnå bästa resultat. Utskottet uppmanar landskapsregeringen att utreda kostnaderna för de olika lösningarna så att jämförelser kan göras. Landskapsregeringen kan återkomma i en tilläggsbudget med förslag till stödformer som är så rättvisa som möjligt och som samtidigt inte leder till att de olika lösningarna motverkar ett bra slutresultat.

Landskapsregeringen uppmanas vidare att i samråd med kommunerna definiera och planera vilka avloppsledning som skall anses vara huvud- respektive anslutande stamledningar. Landskapsregeringen ska därefter utarbeta principer för stöd till anslutande stamledningar enligt samma grunder som stöd för huvudledning.

I ltl Harry Janssons m.fl. finansmotion nr 26 föreslås att anslaget under momentet höjs för att möjliggöra utgivande av stöd för enskilda avloppsprojekt. Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till motiveringarna i budgeten och vad som sägs ovan.

45.54.61. Understöd för vattenmiljöförbättrande åtgärder

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	tb -25 000	-30 000

Ett anslag om 30.000 euro föreslås som stöd för åtgärder med syfte att förbättra, restaurera och sanera vattenmiljön.

Bidrag ges i första hand till projekt som minskar belastningen på grundvatten, hav och sjöar och där det samtidigt genomförs åtgärder för minskning av utsläppen till vattenområdet i fråga genom rening av utsläpp vid källan eller i tillrinningsområdet eller där det rör sig om skyddsvärda områden.

Huvudregeln är att bidrag kan beviljas för högst 70 % av kostnaderna.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-30 000
	Anslagsbehov	-30 000

45.56. AVFALLSHANTERING

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-967	-16 000	-16 000
Överföringsutgifter	-595 013	-1 144 000	-276 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-595 980	-1 160 000	-292 000
Anslag netto	-595 980	-1 160 000	-292 000

Den övergripande målsättningen för en ekologiskt hållbar avfallshantering är

- att minska mängden avfall, särskilt avfall som måste deponeras
- att minska användningen och spridningen av hälso- och miljöfarliga ämnen
- att minska miljöpåverkan genom hushållning med material och energi samt
- att minska nedskräpningen.

Landskapsregeringen har den högsta ledningen och övervakningen av renhållningsverksamheten medan kommunerna ansvarar för verkställigheten. Under år 2006 överlämnade elva kommuner renhållningsansvaret till Ålands miljöservice k.f. Målet är att samtliga kommuner ska vara medlemmar i den gemensamma myndigheten. En gemensam renhållningsmyndighet ger ökade möjligheter till en väl fungerande avfallshantering över hela Åland.

Stöd föreslås för åtgärder som främjar avfallshantering samt leder till ökad återvinning och återanvändning.

Utgifter

45.56.04. Avfallshantering - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-966,71 (t.a. -14 748,00)	-16 000	-16 000

Ett anslag om 16.000 euro föreslås för kostnader för

- medlemskap i Svenska Renhållningsverksförbundet
- sammanställning av avfallsstatistik (ÅSUB)
- åtgärder i enlighet med renhållningslagen och miljöhandlingsprogrammet samt
- annat arbete för att förbättra avfallshanteringen och resursanvändningen.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-500
4300	Inköp av tjänster	-12 000
4800	Övriga utgifter	-3 500
	Anslagsbehov	-16 000

45.56.62. Främjande av avfallshanteringen

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-561 872,31	-1 115 000	-270 000

Föreslås stöd om 270.000 euro för merkostnader för återvinningsverksamhet och övrig kommunal avfallshantering i skärgården och på landsbygden, stöd till kommunerna för turistrelaterat avfall, stöd för åtgärder som syftar till att avhjälpa eller förebygga skador på den fysiska miljön och som befrämjar en effektiv an-

vändning av naturresurserna, samt stöd för övriga åtgärder som främjar avfallshanteringen.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-270 000
	Anslagsbehov	-270 000

45.56.65. Räntestöd för lån för kommunernas avfallshanteringsåtgärder

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-65,94	-6 000	-6 000

Rubriken ändrad emedan stöd endast beviljas kommuner och kommunägda bolag.

Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att år 2008 bevilja räntegottgörelse för nya räntestödslån så att det utestående saldot uppgår till högst 150.000 euro. Vid avlämnandet av budgetförslaget finns inget saldo på utestående räntestödslån.

För räntegottgörelse under år 2008 och tidigare beviljade räntestödslån föreslås ett anslag om 6.000 euro.

Räntegottgörelsen föreslås vara 4 % under de 8 första låneåren och 2 % under de följande 8 låneåren, dock så att låntagarens ränta är minst 2 %.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-6 000
	Anslagsbehov	-6 000

45.56.67. Understöd för skrotning av motorfordon (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-33 075,00	-23 000	

Momentet utgår.

45.58. ÅLANDS MILJÖLABORATORIUM

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	206 092	280 000	220 000
Konsumtionsutgifter	-159 513	-280 000	-200 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-51 077		
Summa utgifter	-210 589	-280 000	-200 000
Anslag netto	-4 497	0	20 000

Från och med år 2004 har budgeten gjorts upp utifrån att Ålands miljölaboratorium skall vara självbärande. Miljölaboratoriet är sedan år 2006 samlokaliserat i Jomala med livsmedelslaboratoriet och försöksstationens laboratorium. Miljölaboratoriets verksamhetsprogram för provtagningar och analyser syftar till att ge en sammanhängande och heltäckande översikt av vattenmiljöns tillstånd på Åland. Kontinuerliga provtagningar sker i havsområdet och i de inre vikarna samt i vattentäcker och sjöar. Belastningen från tillrinningsområden kontrolleras. Laboratoriet utför egna ålgobservationer men deltar även i en landsomfattande

alggranskning. För kommuner och företag analyseras hushållsvatten, avloppsvatten, bevattningsvatten och grundvatten. Recipientkontroller utförs även, innehållande både fältprovtagningar och analyser, för att bestämma vattendragens ekologiska och kemiska status.

Några mätetal som i viss mån beskriver miljölaboratoriets verksamhet.

	År 2005	År 2006	År 2007	År 2008
Utförda analyser	13.839	13.871	13.000	13.000

Påpekas kan att analyser av skilda slag kräver olika stor arbetsinsats.

Inkomster

35.58.20. Ålands miljölaboratorium - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
206 092,24	280 000	220 000

Anslaget avser inkomster från laboratoriets analysarbete och provtagningsverksamhet.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>220 000</u>
	Totalt	220 000

Utgifter

45.58.20. Ålands miljölaboratorium - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-159 512,61	-280 000	-200 000
(t.a. -84 766,00)		(t.a. -80 000)

Föreslås ett anslag om 200.000 euro varvid beaktas tillgängliga medel om 80.000 euro från tidigare år. Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. I anslaget ingår därtill driftskostnader för laboratoriet.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	2	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-73 900	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-132 000	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-205 900
4100	Material och förnödenheter		-38 000
4200	Hyror		-1 000
4300	Inköp av tjänster		-29 000
4800	Övriga utgifter		-5 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>-1 100</u>
	Anslagsbehov		-280 000
	Användning av tidigare års anslag		<u>80 000</u>
	Förslag		-200 000

45.59. ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	43 180	55 000	
Konsumtionsutgifter	-236 986	-323 000	
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-236 986	-323 000	0
Anslag netto	-193 807	-268 000	0

Kapitlet utgår. Se kapitel 45.60.

Inkomster

35.59.01. Ålands miljöprövningsnämnd - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
43 179,65	55 000	

Momentet utgår. Se moment 35.60.20.

Utgifter

45.59.20. Ålands miljöprövningsnämnd - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-236 986,19 (t.a. -66 043,53)	-323 000 (t.a. -50 000)	

Momentet utgår. Se moment 45.60.20.

45.60. ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			271 000
Konsumtionsutgifter		-22 000	-1 649 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	-22 000	-1 649 000
Anslag netto	0	-22 000	-1 378 000

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet inleder verksamheten från årsskiftet 2007/2008. Lagtinget har den 6 juni 2007 antagit landskapslagen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Myndigheten kommer från landskapsregeringen att överta miljötillsynen, det huvudsakliga ansvaret för djurskyddet och alkoholserveringsärenden. Dessutom överförs miljöprövningsnämndens uppgifter, d.v.s. att handlägga miljötillståndsärenden samt hälsonämndens arbetsuppgifter. Myndigheten skall svara för att veterinärvård tillhandahålls i landskapet. Ytterligare förs livsmedelslaboratoriet till myndigheten.

Myndigheten är underställd landskapsregeringen, som handhar den allmänna styrningen och övervakningen av myndigheten. Landskapsregeringen tillsätter en styrelse som skall leda myndigheten och en chef, närmast under styrelsen, som

skall leda och utveckla myndigheten. Miljötillstånd avgörs av en prövningsnämnd inom myndigheten bestående av fem sakkunniga ledamöter. Myndigheten skall årligen lämna förslag till resultatplan och verksamhetsplan för myndigheten. Dessa skall sedan antas av landskapsregeringen. Avsikten är att anställa en myndighetschef redan under hösten 2007 med anslag upptaget i första tilläggsbudgeten för år 2007.

Genom bildandet av myndigheten samlas ett flertal myndighetsfunktioner på ett ställe, vilket kommer att underlätta för företagen och allmänheten men även för myndighetsutövningen inom området. Myndigheten kommer att bygga upp ett gemensamt system för ärendehantering och även andra rutiner för att förenhetliga myndighetens verksamhet. Myndigheten kommer att ha självständig status när det gäller beslut i enskilda ärenden, men det är ändå viktigt med ett gott samarbete mellan myndigheten och landskapsregeringens allmänna förvaltning.

Målsättningen är att myndigheten skall handlägga ärendena enligt god förvaltningssed. Särskild vikt fästs vid rättssäkerhet, öppenhet och effektivitet. Det är viktigt att myndigheten organiserar sin verksamhet så optimalt som möjligt så att kvaliteten på handläggningen blir så hög som möjligt samtidigt som handläggningstiderna minimeras. I övrigt kommer myndighetens verksamhet att styras av lagstiftningen samt myndighetens resultatplan och verksamhetsplan.

Inkomster

35.60.20. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
		220 000

Momentet nytt.

Föreslås en inkomst om 220.000 euro. I budgeten för år 2007 upptogs motsvarande inkomster under momenten 35.01.01 och 35.59.20 samt delvis under 35.70.20. Dessutom avses avgifter för miljötillsynsarbetet införas.

Dispositionsplan:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>220 000</u>
	Totalt	220 000

35.60.21. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets livsmedelslaboratorium - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
		51 000

Momentet nytt.

Föreslås en inkomst om 51.000 euro. Motsvarande inkomster upptogs i budgeten för år 2007 som en del under moment 35.70.20.

Dispositionsplan:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>51 000</u>
	Totalt	51 000

Utgifter

45.60.20. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	tb -22 000	-1 399 000

För utförande av den verksamhet som åligger Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet enligt den nya LL om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, vilken avsikten är att träder i kraft från ingången av budgetåret, föreslås ett anslag om 1.399.000 euro. Kostnaderna har i tidigare budgeter upptagits under moment 45.59.20 och som del under momenten 45.01.01, 45.50.01 och 45.70.20.

I anslaget ingår en mindre summa för åtgärder som stöder processen att skapa en bra grund för myndigheten och dess personal.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Lönesättningen för anställda inom den nya myndigheten klargörs efter förhandlingar med de fackliga organisationerna.

En tjänst som chef vid Ålands miljöprövningsnämnd (lkl A26) indras under året.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster			15 *
Tillfälliga tjänster			8 *
*21 tjänster överförda från moment 45.01.01, 45.59.20 och 45.70.20.			

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-812 500	
	- tillfälliga tjänster	-284 500	
	- övriga löner och arvoden	-30 000	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-1 127 000
4100	Material och förnödenheter		-26 100
4200	Hyror		-79 300
4300	Inköp av tjänster		-132 600
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-19 500	
	- övrigt	<u>-10 000</u>	-29 500
1125	Maskiner och inventarier		<u>-4 500</u>
	Nettoanslagsbehov		-1 399 000

45.60.21. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets livsmedelslaboratorium - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
		-250 000

Momentet nytt.

Anslag för motsvarande kostnader ingick i tidigare budgeter som del under moment 45.70.20. Föreslås ett anslag om 250.000 euro för livsmedelslaboratoriets verksamhetskostnader.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Lönesättningen för anställda inom den nya myndighetens laboratorium klargörs efter förhandlingar med de fackliga organisationerna.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster			4 *
*4 tjänster överförda från moment 45.70.20.			

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-171 300	
	- personalkostnadsersättningar	0	-171 300
4100	Material och förnödenheter		-33 200
4300	Inköp av tjänster		-29 300
4800	Övriga utgifter		-12 800
1125	Maskiner och inventarier		-3 400
	Nettoanslagsbehov		-250 000

45.70. ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	10 319 188	8 040 000	8 047 000
Konsumtionsutgifter	-61 413 105	-65 500 000	-68 220 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-1 016 842	-2 000 000	-7 520 000
Summa utgifter	-62 429 947	-67 500 000	-75 740 000
Anslag netto	-52 110 760	-59 460 000	-67 693 000

Den preliminära planen för hälso- och sjukvården för år 2008 finns i sin helhet som bilaga 2 till föreliggande budgetförslag, nedan följer ett kort sammandrag av planen.

Hälso- och sjukvården står inför stora utmaningar och det gäller att styra verksamheten på ett sådant sätt att resurserna används så ändamålsenligt som möjligt. Den traditionella styrmodellen med ekonomisk budgetering och uppföljning blir otillräcklig för en verksamhet som ständigt behöver utvecklas och anpassas utifrån en föränderlig omvärld i även andra termer än ekonomiska. Det handlar om att göra rätt saker vid rätt tidpunkt och till rätt kvalitet. För denna typ av systematiskt kvalitetsarbete lämpar sig Balanserat styrkort, som tas i bruk successivt inom ÅHS olika enheter.

Kvaliteten i vården kommer också att följas upp genom att en systematisk avvikelserapportering införs. För olika projektsatsningar inom kvalitetsutvecklingen finns anslag om sammanlagt 280.000 euro, av vilket största delen är avsett för kvalitetsarbetet kring Balanserat styrkort och avvikelserapportering. I laboratoriets kvalitetsarbete ingår uppbyggandet av en hemsida för att göra laboratorierelaterad information mera lättillgänglig för såväl de beställande enheterna som allmänheten. Anslaget för vårdutveckling (35.000 euro) används under året för kvalitetsutveckling av vårdarbetet på olika verksamhetsenheter.

Samarbetet mellan de olika enheterna utvecklas så att patienterna alltid befinner sig på rätt vårdnivå. Den elektroniska patientjournalen tas officiellt i bruk på alla enheter i början av år 2008 och möjliggör att journaluppgifter alltid finns till hands där patienten för tillfället vårdas. Likaså är strävan att i möjligast hög utsträckning använda elektroniska recept.

Personaltillgången kommer att vara en avgörande faktor för möjligheterna att bibehålla en välfungerande hälso- och sjukvård. För speciella rekryteringsåtgärder har anslagits 36.500 euro. Personalmässigt görs en större satsning på att inrätta "året-runt-vikarier"-tjänster. En gemensam motivering för dessa tjänster är svårigheten att rekrytera personal till vikariat av olika längd. Genom att ordinarie göra "året-runt-vikarier" ges en anställningstrygghet i sådana tjänster som ändå i praktiken behövs hela tiden. Grundbemanningen blir bättre och administrationen av de korta anställningsförhållandena försvinner, vilket underlättar arbetet för såväl överskötare/avdelningsskötare som för löneavdelningens personal. Genom att använda befintliga anslag för vikarier innebär förslaget att inga nya anslag behöver tillföras.

Med hänvisning till ovanstående konstaterar landskapsregeringen att ÅHS´ s lämnat ett förslag till budget för år 2008 om inrättande av tjänster för året-runt-vikarier genom omfördelning av vikariatsanslag. Landskapsregeringen föreslår däremot att anslag beaktas för 25 tillfälliga tjänster på heltid samt 1 tjänst på deltid för motsvarande funktioner. Därtill föreslås att en utvärdering av effekterna utförs redan under år 2009 så att landskapsregeringen på nytt kan ta ställning till upplägget inför budgetberedningen för år 2010.

En grundförutsättning för vårdarbetet är en bra bemanningssituation. För att möjliggöra för avdelningsskötarna att verka som ledare, planerare och utvecklare av vården och personalen bör strävan vara att helt frigöra dem från kliniskt patientarbete. Det långsiktiga målet är att ha färre avdelningsskötare som har bättre förutsättningar att verka som ledare.

Personalutbildningen, både den interna och den externa, hospitering och handledning av personalen är prioriterade områden för att upprätthålla god kvalitet i vården. Anslaget för personalfortbildning för hela ÅHS uppgår till 410.000 euro, vilket motsvarar ca 1,4 % av de tjänsterelaterade lönerna. All personal bör vara beredd på att utvecklas i sitt arbete och bli mer flexibla och gränsöverskridande. Detta är synnerligen viktigt på ett litet sjukhus med många och varierande specialiteter.

Fortsatt utveckling av omhändertagandet av diabetikerna sker i samverkan med specialsjukvården. Även inom andra områden strävar man mot en utökad medicinsk samverkan kring vissa patientgrupper. En långsiktig plan är att all kvinnorelaterad sjuk- och hälsovård skall sammanföras vilket förutsätter gränsöverskridande tankesätt. Detsamma gäller samarbete mellan Barn- och ungdomsenheten och rådgivningsverksamheten/skolhälsovården. Den förebyggande verksamheten fortsätter att förstärkas inom primärvården genom att projektet med livsstilsmottagning införlivas i den ordinarie verksamheten.

Samarbetet mellan hälso- och sjukvårdens basenheter, socialvården och andra instanser rörande vården och omsorgen av demenspatienter utvecklas och förbättras aktivt. En handlingsplan med övergripande riktlinjer för hur patienter med demens handläggs inom organisationen och i samarbete med andra instanser utarbetas under hösten 2007. En av styrelsen tillsatt arbetsgrupp kommer under hösten 2007 att presentera en plan för Långvårdsenhetens utveckling. En sannolik utveckling för Långvårdsenheten är en allt mer specialiserad avdelningsriktning.

Efterfrågan på specialistvård inom det inremedicinska fältet kan förväntas öka i takt med att befolkningen lever allt längre och att medicinskt effektiva och motiverade insatser kan göras högt upp i åldrarna.

Under året kan ett projekt kring utvecklingen av de enheter som har opererande verksamhet genomföras. Planeringen gällande den dagkirurgiska verksamhetens utrymmesbehov fortgår. Detta gäller även utrymmen för dialysvården.

Personalen på de psykiatriska avdelningarna, av vilka en har stängts p.g.a. problem med inomhusluften, har till vissa delar kunnat omfördelas från den slutna vården till psykiatrins olika öppna vårdformer. Uppföljningen av Suboxone-behandlade patienter har också övertagits från den kommunala missbrukarvården. Psykiaterbristen skapar fortfarande problem för såväl den slutna och öppna vården. Avtal har tecknats med Stockholms beroendecenter för den del av missbrukarvården som förutsätter psykiaterkompetens. Anslag för detta har för år 2007 beviljats av landskapsregeringen, för år 2008 upptas eget anslag i ÅHS budget.

Vuxenpsykiatriska mottagningen strävar till att planera och småningom starta upp nya verksamhetsformer (bl.a. en remiss- och bedömningsenhet) så att de är klara att tas i bruk när psykiatrienheten flyttar in i nya lokaler år 2010.

Rehabiliterings- och fysiatrienhetens viktigaste målsättning är en snabb rehabilitering till arbetslivet samt möjligheten att bo kvar i hemmet så länge som möjligt, vilket innebär både livskvalitet och trygghet för patienten samt kostnadsinbesparing för samhället.

Röntgenenhetens apparatur moderniseras i enlighet med tidigare planering; även mammografiverksamheten planeras övergå till den digitala världen. Flera MR-undersökningar behöver göras för att motsvara nivån i omvärlden.

Tandvården i Mariehamn får på senhösten 2007 nya mottagningsutrymmen vid Ålandsvägen 26.

På Ögonenheten har en läkemedelsbehandling av våta makulopatier ("gula fläckens skada") inletts med gott resultat. Behandlingen är dyr (ca 10.000 euro/patient) och förutsätter högre läkemedelsanslag för enheten. Under året anskaffas en OFT-apparat (Optical coherence tomography) för utvärdering av makulafunktionen och uppföljning av den insatta behandlingen.

Beredskapsjour för IT-teknikerna införs för att garantera driftssäkerheten under alla tider på dygnet. Under året bör ÅHS ta ställning till i vilken utsträckning man skall delta i projektet för ett nationellt elektroniskt patientjournalarkiv. Innehållet och layouten på ÅHS intranät (sesam) utvecklas och en enhetlig och innehållsrik struktur för ÅHS hemsida skapas.

Pensionsrapporterna till landskapsregeringen måste i fortsättningen kunna inlämnas felfria och enligt den överenskomna tidtabellen. Inom personalenheten kommer kompetensen i pensionsfrågor att breddas genom att ytterligare en person utses att sätta sig in i pensionsfrågorna. Från och med den 1 januari 2008 är ÅHS skyldig att ordna pensionsskyddet för de personer som anställs fr.o.m. detta datum. Inför denna ändring kommer ÅHS att genomföra en upphandling av pensionstjänster.

Behovet av att utveckla ekonomirutinerna och den interna rapporteringen samt ytterligare anpassa det nya ekonomisystemet kommer fortsättningsvis att kräva resurser under år 2008. Ekonomienheten och hela ÅHS står därtill inför en stor förändring i och med ibrukttagandet av elektronisk hantering av leverantörsfaktorer under år 2008.

Inom kosthållet gäller offertförfarande vid anskaffning av bulkvaror med inrikt-

ning på ett ekologiskt sortiment i den mån detta är motiverat med hänsyn till kostnaderna.

Styrelsen för ÅHS har antagit ett nytt principdokument gällande upphandling/remittering till vård utom Åland (31.8.2007/§ 115). Dokumentet skall klargöra för allmänheten vilka principer som gäller, fungera som riktgivande för läkarnas ställningstagande vid remittering till vård utom Åland och utgöra underlag för upphandling av och avtal kring vård utom Åland. Dokumentets ledande principer är att medicinska aspekter skall ges främsta prioritet, men skall underordnas totalekonomiska motiv då alternativen är medicinskt jämförbara. Service på svenska skall förutsättas och beslut om remittering till vård utom Åland skall ske i samförstånd med patienten.

I början av år 2008 startas byggnationen av primärvårdens nya utrymmen. Primärvårdsprojektet innefattar även nya utrymmen för den onkologiska verksamheten och för diabetesvården. Senare under året kommer bygget av den psykiatriska enhetens nya hus på centralsjukhusområdet att påbörjas. När det står färdigt kommer verksamheten i Grelsby sjukhus att upphöra för att tillsammans med all annan psykiatrisk verksamhet samlas i den nya byggnaden. Medicinavdelningens trångboddhet kommer att avhjälpas genom en utbyggnad av avdelningens våningsplan och i lasarettbyggnadens källarplan sker ombyggnader i bland annat det gamla centrallagret.

För år 2008 reserveras för anskaffningar/inventarier och för fastighetsunderhållet inklusive mindre ombyggnader/renoveringar sammanlagt 1.150.000 euro vilket utgör ca 1,66 % av driftsbudgeten eller den andel som detta anslag utgjorde för några år sedan innan anslaget skars ner. Större investeringar (över 100.000 euro) upptas i investeringsplanen, som finns presenterad i kapitel 10 i hälso- och sjukvårdsplanen.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Av kapitel motiveringen framgår att det finns ett behov av att utveckla ekonomiritinerna och den interna rapporteringen samt att anpassa det nya ekonomisystemet. I planerna för 2008 finns bl.a. ibruktagande av elektronisk hantering av leverantörsfakturor. I investeringsplanen, som ingår i den preliminära planen för hälso- och sjukvården 2008, anges att ekonomisystemets fortsatta utbyggnad kommer att innebära ett anslagsbehov om 150.000 euro under 2008.

När det gäller elektronisk hantering av fakturor har utskottet erfarit att finansavdelningen har som målsättning att slutföra arbetet med införandet av ett system för digital fakturahantering inom förvaltningen under 2008. Finansavdelningen kommer dessutom under budgetåret att utreda förutsättningarna för bildandet av ett offentligt räkenskapsverk, inledningsvis omfattande landskapsregeringen och dess underlydande myndigheter.

Utskottet utgår från att det system för elektronisk hantering av fakturor som enligt planerna kommer att kunna tas i bruk av finansavdelningen under budgetåret även kommer att kunna användas av ÅHS. För att undvika att liknande system utvecklas parallellt bör ÅHS därför invänta det system som utvecklas genom finansavdelningens försorg. Detta gäller också för övriga ekonomisystem som utvecklas av finansavdelningen och som är avsedda att kunna användas av underlydande myndigheter.

I ltl Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 36 föreslås ett tillägg till kapitel motiveringen angående allmän tandvård. I ltl Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 37 föreslås att ett nytt stycke intas i kapitel motiveringen angående sammanhållen hemvård. Motionerna föreslås förkastade med hänvisning till motiveringarna i social- och miljöutskottets utlåtande som fogats till betänkandet.

Inkomster

35.70.20. Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
5 671 203,42	4 540 000	4 447 000

Inför år 2007 sänktes patientavgifterna med ca 50 %. Inga större förändringar förväntas ske under år 2008. I förhållande till budgeten för år 2007 uppskattas patientavgifterna i öppenvård öka med ca 16 %, medan patientavgifterna inom den slutna vården, inom tandvården och de övriga patientavgifterna uppskattas minska med ca 11, 12 resp. 17 % vilket leder till att patientavgifterna totalt minskar med ca 3 % eller 73.000 euro. Uppskattningen baserar sig på halvårsuppföljningen under år 2007.

Försäkringsersättningarna förväntas öka med ca 13 % tack vare den s.k. fullkostnadsersättningen för vården av olycksfallspatienter.

I dimensioneringen av inkomsten under momentet har beaktats en minskning om 153.000 euro som föreslås överfört till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Med hänvisning till ovanstående beräknas inkomsterna uppgå till sammanlagt 4.447.000 euro under år 2008.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	Patient- o klientavgifter	2 362 000
	Försäkringsersättningar	420 000
	FPA-ersättningar	172 000
	Försäljningsintäkter	637 000
	Övriga avgifter o ersättningar	<u>547 000</u>
		4 138 000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	293 000
3900	Övriga inkomster	<u>16 000</u>
	Totalt	4 447 000

35.70.39. Kommunernas ersättning för Gullåsen

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
4 647 984,43	3 500 000	3 600 000

Under momentet föreslås en inkomst om 3.600.000 euro för kommunernas ersättning för Gullåsen under år 2008. En ändring av 13 § LL (1993:60, ändr. 2007/22) om hälso- och sjukvården ändrade beräkningsgrunden för vårddygnsavgiften vid ÅHS`s långvårdsenhet så att den baserar sig på den genomsnittliga kostnaden för vård vid Trobergshemmet och De Gamlas Hem förhöjd med 5 % (tidigare 35 %). Ändringen trädde ikraft retroaktivt från den 1 januari 2007 och beaktades redan när budgeten fastställdes inför år 2007. Inför år 2008 uppskattas kommunernas ersättning öka med 2,9 % eller 100.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	3 600 000
	Totalt	3 600 000

Utgifter

45.70.20. Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-61 413 105,13 (t.a. -735 142,00)	-65 500 000	-68 220 000

Under momentet föreslås ett anslag om 68.220.000 euro varvid beaktats merkostnader för remittering till Sverige av språkliga skäl. Landskapsregeringen konstaterar att en betydande del av kostnadsökningen utgörs av vård utom Åland, vars kostnader ökar med 1.800.000 euro eller 35 % jämfört med budgeten för år 2007. I dimensioneringen av anslaget under momentet har beaktats en minskning om 845.000 euro som föreslås överfört som verksamhetsanslag till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. I överföringen ingår 13 ordinarie tjänster och 2 tillfälliga tjänster på deltid.

Anslaget avses använt för den verksamhet som beskrivs i förslaget till plan för hälso- och sjukvården för år 2008 (se bilaga 2), vilken sammanfattas i kapitel motiveringen. De av landskapsregeringen föreslagna ändringarna är ej beaktade i den bifogade planen för hälso- och sjukvården för år 2008 och avsikten är att förslaget till plan justeras efter lagtingsbehandlingen.

I enlighet med styrelsens för ÅHS budgetförslag och landskapsregeringens ställningstagande till förslaget kan därför om så bedöms ändamålsenligt med beaktande av det föreslagna anslaget och den totala kostnadsutvecklingen följande tjänsteförändringar vidtas

- 2 ordinarie heltidstjänster ombildas till 2 ordinarie deltidstjänster med titelförändring
- 4 ordinarie deltidstjänster ombildas till 4 ordinarie heltidstjänster varav 2 med titelförändring
- 9 ombildningar av tjänster (tjänstetitelförändring)
- 4 nya ordinarie heltidstjänster inrättas samt
- anslag finns upptaget för 40 tillfälliga tjänster varav 36 heltid och 4 deltid.

Landskapsregeringen har noterat att ÅHS haft för avsikt att inrätta vissa tjänster fr.o.m. 1.11.2008, varvid merparten av kostnadsökningen skulle slå fullt ut i budgeten för år 2009. Landskapsregeringen föreslår att ÅHS styrelse befullmäktigas att, om styrelsen finner det ändamålsenligt, vidta sådana åtgärder att tjänsterna kan inrättas fr.o.m. 1.1.2009.

Därtill har noterats att beräkningsmetoden för budgeteringen av semesterpenningen har förändrats och att marginalen för personalutgifter därmed minskat.

Ökningen av antalet tillfälliga tjänster hänför sig till förändring av beräkningssättet av antalet tjänster. Förändringen medför ej utökad personal.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	835	853	844 *
Tillfälliga tjänster	24	16	40 *

*15 tjänster överförda till moment 45.60.20 och 21.

Dispositionplan:

4000 Personalutgifter	
- inrättade tjänster	-39 242 053
- tillfälliga tjänster	-5 914 637
- personal i arbetsavtalsförhållande	-137 000

	- övriga löner och arvoden	-138 674	
	- personalkostnadsersättningar	<u>505 364</u>	-44 927 000
4100	Material och förnödenheter		-7 699 000
4200	Hyror		-873 700
4300	Inköp av tjänster		
	- personalfortbildning	-460 000	
	- hälsovårdstjänster		
	- vård utom Åland	-7 000 000	
	- övriga vårdtjänster	-2 294 200	
	- patienttransporter	-1 286 000	
	- övrigt	<u>-2 155 000</u>	-13 195 200
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-261 600	
	- övrigt	<u>-113 500</u>	-375 100
1122	Byggnader		-150 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>-1 000 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-68 220 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I ltl Göte Winés m.fl. finansmotion nr 35 föreslås ett tillägg till motiveringen angående högkostnads skydd för sjukpensionärer.

I ltl Anders Erikssons m.fl. finansmotion nr 33 föreslås att anslaget under momentet minskas med 500 000 euro.

Motionerna föreslås förkastade med hänvisning till motiveringarna i social- och miljöutskottets utlåtande som fogats till betänkandet.

45.70.70. Anskaffningar (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-83 516,00	-900 000	-1 100 000

Under momentet föreslås ett anslag om 1.100.000 euro. Anslaget har beräknats enligt följande ungefärliga fördelning

- direktdigitalt röntgensystem, fortsatt utbyggnad (450.000 euro)
- digital röntgen C-båge till operationssal (120.000 euro)
- operationsbord (130.000 euro)
- IT-system för elektronisk leverantörsfakturahantering (150.000 euro)
- utbyte och anskaffning av bilar (150.000 euro) samt
- OCT-apparat för utvärdering av makulafunktionen (100.000 euro).

Utförligare beskrivning av respektive projekt finns i förslaget till plan för hälso- och sjukvården 2008 (se bilaga 2).

Dispositionsplan:

1125	Maskiner och inventarier	<u>-1 100 000</u>
	Anslagsbehov	-1 100 000

45.70.74. Byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-243 334,20	0	-420 000

Under momentet föreslås ett anslag om 420.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande

- renovering av Gullåsens tak (300.000 euro) och

- byte av reglerautomatik för värme och ventilation samt projektering (120.000 euro).

Utförligare beskrivning av respektive projekt finns i förslaget till plan för hälso- och sjukvården 2008 (se bilaga 2).

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-420 000
	Anslagsbehov	-420 000

45.70.75. Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-689 992,02	-1 100 000 tb 0	-6 000 000

I januari 2007 färdigställdes etapp I av centralsjukhusets utbyggnad, det s.k. försörjningshuset.

Enligt lagtingets beslut i samband med budgeten för år 2006 skall de följande två etapperna (II och III) planeras och byggas samtidigt för att etapp III skall komma igång så snabbt som möjligt. Utgående från detta inleddes arkitektplaneringen i september 2006 efter att berörda enheter inom ÅHS hade inventerat sina respektive utrymmesbehov.

Under december 2006 - mars 2007 informerades ÅHS styrelse, lagtingsledamöterna och landskapsregeringen om framskridandet av planeringen och investeringsbehovet, som i investeringsplanen för åren 2007-2008 uppskattades till 29,5 miljoner euro för allt som var tänkt att ingå i etapperna II och III.

Lagtinget beslöt i december 2006 i samband med behandlingen av budgeten för år 2007 att ett kostnadstak på 20 miljoner euro skall gälla för etapperna II och III. Landskapsregeringen har i sitt meddelande till lagtinget i april 2007 ("Ålands hälso- och sjukvård idag och i framtiden") framfört att investeringen för förverkligandet av etapperna II och III kan uppgå till 24 miljoner euro, eller 6 miljoner euro årligen under 4 år.

ÅHS styrelse har i maj 2007 godkänt rumsprogrammet och skissritningarna för den nya psykiatribygganden och de nya lokalerna för primärvården innefattande även utrymmen för diabetes-, onkologi- och konsult- (hud, neurologi) mottagningen ("primärvårdsprojektet"). Investeringen bör enligt styrelsens beslut hållas inom 13 miljoner euro för psykiatribyggnaden och inom 7,6 milj euro för primärvårdsprojektet.

Enligt den planerade tidtabellen kommer byggnationen av primärvårdsprojektet att inledas i början av år 2008 och psykiatribygget under hösten 2008. Styrelsen har den 23 augusti 2007 godkänt skissritningarna för ombyggnaden av lasarettbyggnadens källarplan och godkänt att 710.000 euro av investeringsanslaget för etapp II och III kan reserveras för detta ändamål.

Därmed har drygt 21,3 miljoner euro in-tecknats för ovannämnda delprojekt av etapp II och III. För den återstående delen (2,7 miljoner euro) av det utlovade investeringsanslaget på 24 miljoner euro kan man inte förverkliga de planer som finns gällande en ny byggnad för intensivvård-dialys, för en dagkirurgisk enhet i de nuvarande iva-dialyslokalerna, för medicin-, ögon- och öronpoliklinikernas behov samt för mindre ombyggnader i centralsjukhusets bäddavdelningar.

De senaste åren har det visat sig att medicinavdelningen återkommande haft överbeläggning och man har tvingats vårda svårt sjuka patienter i korridorer, badrum och avdelningens dagrum/matsal. Avdelningens 30 platser kan inte utnyttjas effektivt eftersom många patienter av medicinska skäl kräver en persons rum (bl.a. isoleringspatienter, infektionskänsliga och döende patienter). Avdelningens 2- och 4-personers rum blir då upptagna av dessa patienter. Avdelningen saknar också ändamålsenliga kanslier för läkarna och vårdpersonalen samt förrådsutrymmen för hjälpmedel, droppställningar, apparatur m.m. Som en lösning på utrymmesbristen har i enlighet med styrelsens beslut den 26 februari 2007 utretts möjligheten att bygga ut vindsvåningen, som ligger i anslutning till medicinavdelningen, till en vårdmodul för 8 - 9 patientplatser. Det totala platsantalet kommer inte att öka, men genom att antalet enpersoners rum blir flere kan platserna användas effektivt och "korridorvård" undviks. Eftersom medicinavdelningens utbyggnad inte ursprungligen ingick i etapp II och III har ärendet behandlats som ett separat och brådskande projekt. På basen av den projektering som genomförts tillsammans med personalen har kostnaden beräknats till 1,35 miljoner euro. I kostnaden ingår också vissa omdisponeringar av den befintliga avdelningens rumsdisposition för att uppnå en ändamålsenlig helhetslösning.

Styrelsen för ÅHS har den 31 augusti 2007 i samband med behandlingen av budgetförslaget för år 2008 och investeringsplanen beslutat att medicinavdelningens utbyggnad skall prioriteras framom de övriga ombyggnadsbehoven inom central-sjukhusfastigheten. Därmed har drygt 22,6 miljoner euro in-tecknats av investeringsanslaget för etapp II och III.

Landskapsregeringen konstaterar på basis av styrelsens för ÅHS hittills redovisade planer att det återstår ca 1,3 miljoner euro av ett totalt anslag om 24 miljoner euro för ett förverkligande under fyra års tid. Utöver dessa 24 miljoner euro har sammanlagt 1,4 miljoner euro upptagits för de aktuella etapperna i budgeterna för åren 2006 och 2007. Med hänvisning till ovanstående föreslår landskapsregeringen att ett ytterligare anslag om 6.000.000 euro upptas för inledande av ett förverkligande av ovan redovisade planer. Landskapsregeringen föreslår även att styrelsen för ÅHS skall, innan byggnadsarbetena inleds, redovisa konkreta om- och tillbyggnadsplaner, hur projektet är dimensionerat i förhållande till befintlig verksamhet. Efter att landskapsregeringen erhållit nödvändig information och anser att planerna är rimliga kan landskapsregeringen ge klartecken att sätta igång etapperna II och III.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	<u>-6 000 000</u>
	Anslagsbehov	-6 000 000

36./46.

**UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-
OMRÅDE**

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Summa inkomster	1 849 010	2 556 000	2 547 000	-0,4%	37,7%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-25 556 103	-28 336 000	-29 334 000	3,5%	14,8%
Överföringsutgifter	-19 505 904	-20 081 000	-24 534 000	22,2%	25,8%
Realinvesteringsutgifter	-383 803	-4 004 000	-1 530 000	-61,8%	298,6%
Lån och övriga finansinvesteringar	-51	-16 000	-16 000	0,0%	31433,3%
Summa utgifter	-45 445 861	-52 437 000	-55 414 000	5,7%	21,9%
Anslag netto	-43 596 851	-49 881 000	-52 867 000	6,0%	21,3%

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-833 653	-1 042 000	-1 137 000	9,1%	36,4%
Studieservice	-5 551 890	-5 830 000	-5 703 000	-2,2%	2,7%
Fritt bildningsarbete och hantverksutbildning	-525 055	-555 000	-468 000	-15,7%	-10,9%
Biblioteksverksamheten	-573 833	-596 000	-625 000	4,9%	8,9%
Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	-517 193	-500 000	-867 000	73,4%	67,6%
Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott	-1 062 973	-1 464 000	-1 888 000	29,0%	77,6%
Penningautomatmedel för kulturell verksamhet	-1 103 805	-1 352 000	-1 837 000	35,9%	66,4%
Grundskoleväsendet	-10 263 395	-9 300 000	-11 730 000	26,1%	14,3%
Yrkesutbildning	-187 903	-192 000	-80 000	-58,3%	-57,4%
Vuxenutbildning	-663 416	-910 000	-1 230 000	35,2%	85,4%
Europeiska Unionen - socialfonden	-75 205	-840 000	-1 818 000	116,4%	2317,4%
Ålands läromedelscentral	-142 056	-144 000	-150 000	4,2%	5,6%
Ålands folkhögskola	-899 950	-1 270 000	-1 068 000	-15,9%	18,7%
Ålands musikinstitut	-713 841	-789 000	-860 000	9,0%	20,5%
Ålands lyceum	-3 408 003	-3 695 000	-3 524 000	-4,6%	3,4%
Ålands sjömansskola	-2 592 538	-3 703 000	-3 080 000	-16,8%	18,8%
Ålands sjösäkerhetscentrum	-509 936	-500 000	-120 000	-76,0%	-76,5%
Ålands yrkesskola	-3 634 854	-4 680 000	-4 250 000	-9,2%	16,9%
Ålands naturbruksskola	-999 346	-1 420 000	-1 127 000	-20,6%	12,8%
Ålands hotell- och restaurangskola	-1 485 552	-1 831 000	-1 632 000	-10,9%	9,9%
Ålands vårdinstitut	-720 680	-980 000	-1 160 000	18,4%	61,0%
Ålands handelsläroverk	-1 190 868	-1 320 000	-1 232 000	-6,7%	3,5%
Högskolan på Åland	-4 986 881	-5 200 000	-5 830 000	12,1%	16,9%
Museibyran	-2 682 812	-4 168 000	-3 824 000	-8,3%	42,5%
Ålands landskapsarkiv	-120 222	-156 000	-174 000	11,5%	44,7%
Summa	-45 445 861	-52 437 000	-55 414 000	5,7%	21,9%

46.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-833 653	-1 042 000	-1 137 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-833 653	-1 042 000	-1 137 000
Anslag netto	-833 653	-1 042 000	-1 137 000

Utbildnings- och kulturavdelningen handhar i stöd av gällande lagstiftning landskapsregeringens allmänna ledning, tillsyn och utveckling av utbildningen på Åland. Till avdelningens verksamhetsområde hör även kultur-, ungdoms-, idrotts-, arkiv- och museiverksamhet samt det fria bildningsarbetet och vuxenutbildningen.

Avdelningen följer utvecklingen av det livslånga lärandet i omvärlden i enlighet med de beslut och strategier som fattas främst inom Nordiska Ministerrådet och EU. Avdelningen skall vid sidan av omvärlds- och framtidsbevakningen tillse utbildningens kvalitet och examinas giltighet. För uppföljning och utveckling av utbildningssektorn krävs relevanta faktaunderlag, forskning och prognostiseringsstatistik för att utbildningen skall kunna moderniseras i enlighet med arbetsmarknadens och samhällets behov. Avdelningen tillser att skolorna verkar i enlighet med gällande styrdokument och prioriterar utvecklingsarbetet med hållbar utveckling, demokrati, jämställdhet, integration, entreprenörskap samt utvecklar skolornas utbildning för elever med särskilda behov och funktionshinder.

Landskapsregeringen avser fortsätta att reformera utbildningssystemet på gymnasialstadienivå, öka tillgängligheten till utbildning och effektivisera utbildningens totala resursanvändning. Avsikten är att fortsätta reformen Ålands gymnasieskola utgående från en förnyad tidtabell. I det pågående reformarbetet berörs nuvarande sju gymnasialstadieskolor och vuxenutbildningen. Skolornas interna organisation, förvaltning och ledning, personal och bemanning, gemensamma system för IKT, marknadsföring och fastighetsskötsel och en gemensam skolhälsovård utgör särskilda utvecklingsområden. Detta arbete utförs gymnasialstadieskolorna emellan under ledning av utbildnings- och kulturavdelningen. Landskapsregeringen prioriterar utvecklandet av styrdokumenterna såsom lag, förordning, läroplansgrunder och reglemente.

Utbildningen vid Ålands vårdinstitut föreslås långsiktigt placeras i fastigheten Ålands handelssläroverk/Ålands lyceum. En förnyad, gemensam skolhälsovård föreslås inrättas i syfte att öka de studerandes tillgänglighet till tjänster inom skolhälsovården och föreslås efter nödvändig restaurering placeras i fastigheten Ålands vårdinstitut.

Inom avdelningens ansvarsområde för sjösäkerhetsutbildningen pågår ett arbete för att ta fram modeller och alternativ för hur utbildningen kunde bedrivas på ett lönsamt och effektivt sätt inom ramen för ett driftsbolag, där de gemensamma resurserna och faciliteterna kan samutnyttjas optimalt. Arbetet kan resultera i behov av kompletterande skrivningar i första tilläggsbudget för år 2008, främst vad beträffar anställningsvillkor för personalen i det eventuella driftsbolaget och villkor för hur bolaget kan hyra eller disponera gemensamma faciliteter.

Avdelningens ansvar för högskoleutbildningen och forskningen i landskapet koncentrerar sig i första hand på att vidareutveckla verksamheten vid Högskolan på Åland och att implementera verksamhetsförutsättningarna och -villkoren i de treåriga utbildningsavtal som upprättas mellan landskapet och Högskolan på Åland.

Det nu aktuella avtalet gäller för åren 2006 - 2008 och det nya avtalet, för perioden 2009 - 2011, skall således beredas och tecknas under verksamhetsåret 2008.

Avdelningens roll inom kulturområdet är att skapa goda förutsättningar för kulturlivet att verka och utvecklas. Kulturen och kulturarvets betydelse för svenska språket och självstyrelsen främjas genom att stöda ett mångsidigt kulturliv, internationellt kulturutbyte, ungdomars delaktighet och ett kulturutbud som är tillgängligt för alla.

Konkretisering av målsättningarna återfinns i kapitel- och momentmotiveringarna nedan.

Utgifter

46.01.01. Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-739 643,84	-762 000	-794 000

Föreslås ett anslag om 794.000 euro under momentet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Under momentet föreslås att tjänsten som utredningssekreterare (Ikl A19) vid allmänna byrån indras, och att en tjänst som planerare (Ikl A22) inrättas fr.o.m. 1.3.2008. Inrättandet av tjänsten föranleds av väsentligt ändrade arbetsuppgifter.

I anslaget ingår medel för inköp av experttjänster.

I anslaget ingår kostnader för löpande utveckling av databasen för landskapets skolor samt kostnader för allmänna avtalsenliga serviceavgifter.

I anslaget ingår även personalutbildnings- och personalutvecklingskostnader.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	10 *	10	10
Tillfälliga tjänster	3 *	3	3

*4 tjänster överförda till moment 47.30.20.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-560 091	
	- tillfälliga tjänster	-149 509	
	- personalkostnadsersättningar	<u>1 000</u>	-708 600
4100	Material och förnödenheter		-8 000
4300	Inköp av tjänster		-42 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-31 000	
	- representation	-4 000	
	- övrigt	<u>-400</u>	<u>-35 400</u>
	Nettoanslagsbehov		-794 000

46.01.04. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-92 984,69 (t.a. -14 060,00)	-150 000	-210 000

Anslaget avser utgifter för ett långsiktigt utvecklingsarbete inom skolbyråns och yrkesutbildningsbyråns ansvarsområden.

Målsättningen för landskapsregeringens utvecklingsarbete är att främja den allmänna skolutvecklingen i landskapet, d.v.s. stöda undervisning, pedagogiskt arbete och pedagogisk utveckling.

Målsättningen är att i samarbete med andra utbildningsmyndigheter och allmännyttiga organisationer tillhandahålla bl.a. sakkunniga ämneskonsulenter som vid sidan av sina läraruppgifter handleder och stöder lärare i daghem, grundskolor och gymnasialstadieskolor att utveckla skolornas undervisning och verksamhet med avseende på såväl de allmänpedagogiska som de specialpedagogiska arrangemangen.

Vid utvecklingsarbetet, handledningen och stödet skall tonvikten under budgetåret läggas vid att stärka och utveckla

- skolornas undervisning i fysik och kemi, hållbar utveckling, hälsa och konflikthantering
- skolornas stöd- och specialundervisning
- skolornas elevbedömning, bl.a. i fråga om elevernas övergång till gymnasialstadiet
- skolornas nätbaserade arbetssätt och metoder
- uppföljning av gymnasialstadiets läroplansgrunder och kärnämnesläroplaner
- fortsatt utveckling av yrkesprov inom yrkesinriktad utbildning
- utvecklingsarbete för Ålands gymnasieskola samt
- jämställdhet.

	År 2006	År 2007	År 2008
Tillfälliga tjänster		½	½

Dispositionspan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	-70 000	
	- övriga löner och arvoden	-5 000	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-75 000
4100	Material och förnödenheter		-6 000
4300	Inköp av tjänster		-105 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-18 000	
	- övrigt	<u>-6 000</u>	<u>-24 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-210 000

46.01.06. Integration och mångkulturellt befrämjande (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 024,48	-30 000	-30 000

Anslaget gäller utgifter för fortbildning och projekt inom grundskolan, gymnasialstadiet och tredje sektorn och avser befrämjande av kulturell förståelse och underlättande av integration. Anslaget kan också användas för stödinsatser för språkinläring samt information och seminarier om integrationsfrågor.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter		-500
4200	Hyror		-500
4300	Inköp av tjänster		-15 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-2 000	
	- övrigt	<u>-1 000</u>	-3 000
8201	Undervisning, kultur och idrott		<u>-11 000</u>
	Anslagsbehov		-30 000

46.01.23. Utvecklingsprojektet Ålands gymnasieskola (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-100 000	-103 000

Föreslås att ett anslag om 103.000 euro upptas för att fortsätta samordningen av utbildningen på gymnasialstadienivå samt förberedelsearbetet inför bildandet av Ålands gymnasieskola. Samordningen följer de riktlinjer och målsättningar som presenterades i kommittébetänkandet "Ålands gymnasieskola - En slutrapport från kommittén Struktur-07". Arbetet tar sikte på att omvärldsanpassa utbildningssystemet, öka tillgängligheten till studier samt få en effektivare användning av ekonomiska och personella resurser. Anslaget föreslås nyttjas för fortsatt projektledning. Projektledarens uppgift är att tillsammans med ledningsgruppen, som består utav skolornas rektorer, förverkliga ett utökat samarbete och ett effektivare nyttjande av landskapets resurser inom gymnasialstadiet som helhet. Detta ska resultera i utvecklandet av gemensamma system för bl.a. IKT (personalresurser, nätverk och system, användarstöd och fortbildning), marknadsföring och fastighetsskötsel.

Landskapsregeringen avser att från hösten 2008 införa möjligheten för studerande inom yrkesutbildningens årskurs 1 att välja kärnämnesstudier alternativt studier i allmänna ämnen i enlighet med läroplanen för den studieförberedande utbildningen. Detta görs i syfte att ge de studerande ökad valmöjlighet till fördjupning och ökade kunskaper i kärnämnen med tanke på vidare studier. Samtidigt öppnas möjligheten för yrkesstuderande att avlägga en hel eller delar av studentexamen.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2006	År 2007	År 2008
Tillfälliga tjänster		1	1
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst	-89 200	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-89 200
4100	Material och förnödenheter		-1 000
4300	Inköp av tjänster		
	- tryckningstjänster	-1 000	
	- expert- och utredningstjänster	-9 300	
	- övriga tjänster	<u>-1 000</u>	-11 300
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-1 000	
	- representation	<u>-500</u>	<u>-1 500</u>
	Nettoanslagsbehov		-103 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Finansutskottet har av kulturutskottet inbegärt ett utlåtande om momentet och finansmotionerna nr 1 och 29.

I ltl Danne Sundmans m.fl. finansmotion nr 1 föreslås ändringar i budgetförslagets allmänna motivering under rubriken "Utbildnings- och kulturpolitik" som bl.a. innebär att Ålands lyceum skall lämnas utanför reformen.

I ltl Anders Erikssons m.fl. finansmotion nr 29 föreslås en ändring av motiveringen under momentet så att Ålands lyceum skall lämnas utanför reformen och att möjlighet ges för elever att läsa ett fjärde år vid Ålands lyceum.

I utlåtandet från kulturutskottet sägs bl.a. att slutmålet för den pågående reformprocessen inom gymnasieskolorna är oklart. Det är därför angeläget att landskapsregeringen, efter en utvärdering, så snart som möjligt tar ställning i frågan. Finansutskottet, som i likhet med kulturutskottet anser att det är viktigt att få klarhet i fortsättningen av processen, uppmanar landskapsregeringen att utan dröjsmål besluta om slutmålet för Struktur-07 och Reform-08. Landskapsregeringen bör återkomma i den första tilläggsbudgeten med en redogörelse.

Med ovanstående tillägg har utskottet beslutat att omfatta kulturutskottets betänkande i sin helhet och föreslår med hänvisning till utlåtandet att motionerna förkastas.

46.01.74. Fastighetsplanering (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	
Momentet utgår. Se moment 43.40.75.		

46.03. STUDIESTÖD

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	56 906	50 000	50 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-5 551 890	-5 830 000	-5 703 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-5 551 890	-5 830 000	-5 703 000
Anslag netto	-5 494 985	-5 780 000	-5 653 000

*Inkomster***36.03.51. Återindrivna studiestöd**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
56 905,91	50 000	50 000

Den beräknade inkomsten av återkrav av de studielån som landskapet på basis av borgensansvar erlagt till kreditinrättningar uppskattas uppgå till 50.000 euro under år 2008. Se LL (2006:71) om studiestöd.

Specifikation:

8008 Återbetalning av inkomstöverföringar	50 000
Totalt	50 000

Utgifter

46.03.50. Studiepenning (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-5 395 874,09	-5 700 000	-5 573 000

Föreslås ett anslag om 5.573.000 euro under momentet för år 2008. En höjning av studiepenningen med ca 12 % har beaktats fr.o.m 1.8.2008 med motiveringen att det skulle motsvara den höjning av studiepenningen med 15 % som föreslås på fastlandet och att det åländska studiestödet inte skall vara lägre än på fastlandet. Med beaktande av ovanstående och ett lägre antal studerande som lyfter studiepenning beräknas anslaget fördela sig enligt följande ungefärliga fördelning:

Studiepenning, högskola	1.902.000 euro
Studiepenning, ej högskola	1.552.000 euro
Vuxenstudiepenning	242.000 euro
Bostadstillägg	1.770.000 euro
Försörjartillägg	<u>107.000 euro</u>
	5.573.000 euro

Eftersom nivåerna på studiepenningen höjs år 2008 föreslås att beloppen kopplas till konsumentprisindex i enlighet med lagframställan från och med år 2009. Detta medför en automatisk höjning av studiestöden till en kostnad på ca 85.000 - 90.000 euro per år.

Se även moment 46.19.04.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>-5 573 000</u>
Anslagsbehov	-5 573 000

46.03.51. För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-138 658,92	-110 000	-110 000

Föreslås ett anslag om 110.000 euro för räntestöd för studielån, erläggande av borgensansvarsbelopp samt ränteunderstöd i enlighet med LL (2006:71) om studiestöd.

Dispositionsplan:

5100 Finansiella utgifter	<u>-110 000</u>
Anslagsbehov	-110 000

46.03.52. Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-17 357,42	-20 000	-20 000

Anslaget avser kostnader för att täcka studiesociala kostnader för de ålänningar som studerar på gymnasialstadiet utanför Åland.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>-20 000</u>
Anslagsbehov	-20 000

46.05. FRITT BILDNINGSPÅRBEDE OCH HANTVERKSUTBILDNING

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-525 055	-555 000	-468 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-525 055	-555 000	-468 000
Anslag netto	-525 055	-555 000	-468 000

Syftet med det landskapsunderstödda fria bildningsarbetet är att i enlighet med de landskapslagar som reglerar verksamheten öka medborgarnas kunskap om och engagemang för samhällsfrågor, främja kulturell aktivitet, befrämja en meningsfull användning av fritiden, öka intresset för självstudier samt ge en god grund för fortsatta studier.

Landskapsbidrag för fritt bildningsarbete beviljas dels för medborgarinstitutets verksamhet, dels de två i landskapet verksam bildningsförbunden. Ålands bildningsförbund och Arbetarnas bildningsförbund på Åland anordnar i första hand kurser i samarbete med de föreningar och organisationer som är anslutna till förbunden. Under år 2007 har en revidering av LL (1965:31) om landskapsbidrag för studiecirkelverksamhet inletts. Syftet är att genom en modernisering av lagen främja bildningsförbundens utveckling och bildningsarbetet.

Den under bildning varande driftsföreningen för hantverksutbildning i Kastelholms kungsgård har efter lagtingets beslut i samband med första tilläggsbudgeten för år 2007 meddelat att de återtar sitt anbud att bedriva den planerade hantverksutbildningen, eftersom förutsättningarna för utbildningens genomförande i grunden anses förändrade. Landskapsregeringen har i enlighet med lagtingets beslut tillsatt en projektledninggrupp med olika intressenter för att arbeta fram en strategi för ett kommande hantverkscentrum i Kastelholms kungsgård. Förslaget är att landskapsregeringen ska åta sig huvudmannskapet för hantverksutbildningen, att mangårdsbyggnad och stall iordningställs år 2008 så att verksamheten kan inledas år 2009.

Innan ytterligare beslut fattas i frågan kring hantverkscentret och utbildningen, föreslår landskapsregeringen att ytterligare ansträngningar görs för att finna en driftsaktör. Mangårdsbyggnaden restaureras i enlighet med tidigare plan så att kursverksamhet alternativt annan lämplig verksamhet kan inledas år 2008.

Landskapsbidraget till Bild- och formskolan r.f. gäller föreningens kurser och aktiviteter för barn och ungdomar.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

När det gäller Ålands hantverksskola hänvisas till landskapsregeringens handlingsprogram. Utskottet anser att det är viktigt att hantverksutbildningen kommer igång så snabbt som möjligt med Folkhögskolan som huvudman. Landskapsregeringen bör utreda hur ett andra utbildningsår verkställs på bästa sätt under tiden mangårdsbyggnaden i Kastelholm renoveras.

Utgifter

46.05.51. Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-270 800,04	-277 000	-355 000

Med hänvisning till LL (1993:72, 16-17 §§) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet, samt LL (1993:75, 8 §) om medborgarinstitut föreslås ett anslag om 350.000 euro. Landskapsandelen baserar sig på 10.000 undervisningstimmar och ett basbelopp om 87,52 euro.

Dessutom föreslås ett särskilt anslag om ca 5.000 euro för en satsning på datorundervisning för seniorer. Innehållsmässigt skall kurserna omfatta nybörjarundervisning i datoranvändning samt i ordbehandling och i hanterandet av e-post och Internet som ett samarbete mellan Medborgarinstitutet i Mariehamn och landskapsregeringen.

Dispositionplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	<u>-355 000</u>
Anslagsbehov	-355 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Med hänvisning till landskapsregeringens handlingsprogram anser utskottet att alla invånare i landskapet bör ges rättvisa möjligheter att ta del av verksamhet som erbjuds i Medborgarinstitutets regi.

46.05.52. Landskapsunderstöd för studieförbundens verksamhet (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-46 286,35	-53 000	-65 000

Hänvisande till LL (1965:31) om landskapsbidrag för studiecirkelverksamheten föreslås ett anslag om 65.000 euro för studieförbundens verksamhet år 2008. Höjningen motiveras av att de åländska bildningsförbunden har en viktig kompletterande roll inom det fria bildningsarbetet. Verksamheten omfattar studiecirklar, kurser och föreläsningar.

Anslaget föreslås gälla följande:

Studiecirkelverksamhet	800 timmar à 5 euro	4.000 euro
Kursverksamhet	550 timmar à 80 euro	44.000 euro
Bildningsförbundens administration		15.000 euro
Till landskapsregeringens disposition för övrig verksamhet (föreläsningar, seminarier etc.)		<u>2.000 euro</u>
		65.000 euro

Dispositionplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	<u>-65 000</u>
Anslagsbehov	-65 000

46.05.53. Landskapsunderstöd för hemslöjdsutbildning (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-159 968,61	-680 000 tb 500 000	0

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås inget anslag.

46.05.55. Understöd åt Bild- och formskolan

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-48 000,00	-45 000	-48 000

Bild- och formskolan ger konstundervisning åt såväl barn som ungdomar. Föreslås ett anslag om 48.000 euro för verksamheten år 2008 att användas för bild- och formkurser och liknande aktiviteter.

Dispositionplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	-48 000
Anslagsbehov	-48 000

46.07. BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-80 375	-86 000	-96 000
Överföringsutgifter	-493 458	-510 000	-529 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-573 833	-596 000	-625 000
Anslag netto	-573 833	-596 000	-625 000

De allmänna biblioteken har till uppgift att tillgodose allmänhetens behov av kunskap, bildning och förströelse LL (1997:82) om allmänna bibliotek. Biblioteken skall främja intresset för litteratur, stöda utbildning och självständiga studier samt verka för att databaserad information görs tillgänglig för allmänheten.

Biblioteken lånar kostnadsfritt ut böcker och andra biblioteksmedier ur egna samlingar och ger handledning i sökning av information och i användandet av bibliotekens resurser.

De allmänna biblioteken är levande kulturcentra i de åländska kommunerna. Totalt finns i landskapet 18 allmänna bibliotek. Av dessa fungerar Mariehamns stadsbibliotek som centralbibliotek för landskapet enligt avtal med landskapsregeringen. Centralbibliotekets uppgifter specificeras i Biblioteksförordning (1997:83, 2 §) för landskapet Åland.

Den omfattande användningen av elektronisk informationsförmedling kräver kontinuerlig uppdatering av datautrustningen vid centralbiblioteket. För att utrustningen skall fungera smidigt krävs också teknisk sakkunskap.

En revidering av avtalet med Mariehamns stad angående centralbiblioteket beaktas under kapitlet. Under år 2008 fortgår samordningen av arkiv, bibliotek och museer (ABM) i syfte att spara utgifter och utnyttja befintliga utrymmen för dessa verksamheter på bästa sätt.

Ett kompetenshöjande utbildningsprojekt inom bibliotekssektorn planeras att in-

ledas under år 2008.

Utgifter

46.07.04. Övriga utgifter för biblioteksverksamheten

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-80 374,88	-86 000	-96 000

Föreslås ett anslag om 96.000 euro.

Enligt avtal med Mariehamns stad deltar landskapet i driftskostnaderna för centralbiblioteket avseende lönekostnaderna för en bibliotekarie, licens-, försäkrings- och servicekostnader för samkatalogen Katrina, kostnaderna för fjärrlån, service till synskadade, informationssökning i databaser samt upprätthållande av Alandicasamlingen.

En nyligen genomförd revidering av avtalet föranleder ett förhöjt anslag i förhållande till budgeterade medel år 2007. Det är särskilt fråga om åtgärder för service till synskadade samt ordnande av effektivare transporter av medier mellan de kommunala biblioteken. Dessutom föreslås en kurs för bibliotekarier inom den kommunala verksamheten.

Dispositionspan:

4100	Material och förnödenheter	-13 000
4200	Hyror	-2 000
4300	Inköp av tjänster	-74 000
4800	Övriga utgifter	<u>-7 000</u>
	Anslagsbehov	-96 000

46.07.30. Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-466 457,88	-481 000	-499 000

Hänvisande till LL (1993:72) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet föreslås ett anslag om 499.000 euro.

Anslaget har beräknats enligt ett basbelopp om 74,51 euro per kommuninnevånare.

Dispositionspan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-499 000
	Anslagsbehov	-499 000

46.07.50. Understöd åt författare och översättare (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-27 000,00	-29 000	-30 000

Enligt LL (1985:29) om stöd för litterär verksamhet skall varje år anslås ett belopp för litteraturstipendier till författare och översättare. Beloppet skall motsvara 10 procent av det belopp som under föregående kalenderår använts för anskaffande av litteratur till de allmänna bibliotek som upprätthålls av kommunerna.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-30 000
	Anslagsbehov	-30 000

46.09. ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-81 371	-154 000	-174 000
Överföringsutgifter	-435 822	-346 000	-693 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-517 193	-500 000	-867 000
Anslag netto	-517 193	-500 000	-867 000

Enligt gällande lagstiftning skapar landskapsregeringen och kommunerna gemensamt de allmänna förutsättningarna för ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet som bedrivs av organisationer och föreningar. Verksamheterna stöds genom landskapsandelar till kommunerna.

Förutom lagstadgade utgifter upptas även andra anslag för utgifter som riktar sig till föreningar och organisationer. Till dessa hör Nordens institut på Åland vars administrativa utgifter enligt avtal med Nordiska ministerrådet bekostas av landskapsregeringen. Dessutom innehåller kapitlet utgifter för övriga kulturella verksamheter där landskapsregeringen är huvudman eller ansvarig.

Under år 2008 avser landskapsregeringen fortsätta den inledda planeringen av en officiell invigning av Alandica kultur & kongress.

Kapitlet inkluderar också anslag för en ny undersökning av ålänningarnas kultur- och fritidsvanor. Den senaste undersökningen gjordes år 2001 av ÅSUB.

*Utgifter***46.09.04. Utgifter för Ålands kulturdelegation**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-13 175,56	-19 000	-19 000

Hänvisande till LL (1996:53, 7 §) om Ålands kulturdelegation föreslås ett anslag om 19.000 euro för kulturdelegationens verksamhet. Anslaget avser utgifter för ledamöternas års- och mötesarvoden, resekostnader, information samt diskussionsmöten.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		-16 000
4200	Hyror		-200
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-2 500	
	- representation	-300	-2 800
	Anslagsbehov		-19 000

46.09.05. Nordiskt kulturutbyte

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-67 002,58	-85 000	-85 000

Efter en omstrukturering av det nordiska kultursamarbetet har de nordiska institutens ställning stärkts och år 2007 höjde Nordiska ministerrådet sitt anslag för Nordens institut på Åland med 600.000 danska kronor. Det totala anslaget som ministerrådet betalar är för närvarande ca 400.000 euro för Nordens instituts verksamhet.

Enligt avtal med ministerrådet bekostar landskapsregeringen Nordens instituts administrativa utgifter. Föreslås ett anslag om 85.000 euro för år 2008. Anslaget föreslås också till viss del (ca 3.000 euro) användas för kostnader som föranleds av landskapsregeringens övriga samarbete och kontakter med Norden.

Under år 2008 flyttar Nordens institut till nya lokaler i centrala Mariehamn. Detta kommer att medföra ökade lokalkostnader om 25.000 euro på årsbasis.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2006	År 2007	År 2008
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-36 900	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-36 900
4100	Material och förnödenheter		-4 000
4200	Hyror		-20 000
4300	Inköp av tjänster		-19 400
4800	Övriga utgifter		<u>-4 700</u>
	Nettoanslagsbehov		-85 000

46.09.23. Utgifter för serien Det åländska folkets historia

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-40 000	0

Föreslås inget anslag för år 2008. På grund av den utgivningstakt av serien Det åländska folkets historia som tillämpas erfordras inget ytterligare anslag under år 2008. I 2007 års budget upptogs ett anslag om 40.000 euro för detta ändamål. Den sista volymen är under arbete och beräknas utges år 2010.

46.09.26. Projekt för kultur i skärgården (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 193,08	-10 000 (t.a. -45 000)	-70 000

Syftet med projektet Kultur i skärgården är att bygga upp en varaktig struktur för att stärka kulturutbudet, skapandet och kulturarbetarnas ställning i skärgården. Projektet skall stärka befintliga nätverk, samordna och utveckla befintlig verksamhet samt bistå grupper och föreningar att hitta nya finansieringsmöjligheter. Projektet Kultur i skärgården går in på sitt andra år (av tre). Föreslås ett anslag om 70.000 euro. Av det totala anslaget om 165.000 euro under projektperioden har därmed sammanlagt 135.000 euro upptagits.

	År 2006	År 2007	År 2008
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-35 400	
	- övriga löner och arvoden	-4 000	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-39 400
4300	Inköp av tjänster		-4 600
4800	Övriga utgifter		-6 000
8201	Undervisning, kultur och idrott		<u>-20 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-70 000

46.09.30. Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-248 135,64	-256 000	-608 000

Med hänvisning till LL (1993:72, ändr. 1998/27) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet föreslås ett anslag om 608.000 euro. Anslaget har beräknats utifrån basbelopp enligt följande:

Kommunalt ungdomsarbete	14,35 euro
Idrott och motion	66,80 euro
Kommunal kulturverksamhet	9,75 euro

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	<u>-608 000</u>
	Anslagsbehov	-608 000

46.09.59. Övrig kulturell verksamhet

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-187 686,58	-90 000	-85 000

Under momentet föreslås ett anslag om 85.000 euro. Anslaget avser fortsatt planering av Alandica kultur & kongress` invigning, fortsatt satsning på film samt iordningställande av en vandringsled i samarbete med Vårdö kommun för att uppmärksamma författaren Sally Salminen. Dessutom har cirka 10.000 euro inkluderats för en uppföljning av den undersökning av ålänningarnas kultur- och fritidsvanor som gjordes av ÅSUB år 2001.

	År 2006	År 2007	År 2008
Personal i arbetsavtalsförhållande	1		

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-50 000
4800	Övriga utgifter	-5 000
8201	Undervisning, kultur och idrott	<u>-30 000</u>
	Nettoanslagsbehov	-85 000

46.11. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-11 258	-36 000	-36 000
Överföringsutgifter	-1 051 715	-1 413 000	-1 837 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	0	-15 000	-15 000
Summa utgifter	-1 062 973	-1 464 000	-1 888 000
Anslag netto	-1 062 973	-1 464 000	-1 888 000

Penningautomatmedel för kultur, idrott och ungdomsarbete fördelas så att de befrämjar förnyelse, jämställdhet och demokrati.

Centralidrottsorganisationer och specialidrottsföreningar beviljas årligt understöd för verksamheten. I anslaget för understöd till idrottsorganisationerna ingår också stöd för främjande av handikappidrott och -motion. Även för idrottsanläggningar och -redskap kan såväl kommuner som föreningar beviljas understöd.

År 2009 står Åland värd för Öspelen. Bidrag för planeringen av evenemanget budgeteras under ett särskilt budgetmoment.

Under år 2008 vidtas följande åtgärder beträffande idrotten

- en utvärdering av Ålands idrottsförbund görs i syfte att stärka förbundets självständiga ställning som paraplyorganisation för idrottslivet på Åland
- en utredning av idrotts- och fritidssektorn görs med utgångspunkt i olika befolkningsgruppers möjlighet till deltagande samt
- ett underlag för framtagande av idrottsstatistik inför budgeten för år 2009 utarbetas.

Under år 2007 har landskapsregeringen inlett en revidering av LL (1987:86) om ungdomsarbete. En tidigare planerad revidering av landskapets ungdomspolitiska program slutförs när den nya lagen har godkänts.

Utgifter

46.11.04. Ålands ungdomsråd

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-11 258,00	-36 000	-36 000

Föreslås ett anslag om 36.000 euro för ungdomspolitisk verksamhet innefattande seminarier, representation i nordiska ungdomskonferenser, externa kontakter på ungdomsområdet samt upprätthållande av en hemsida. Anslaget inkluderar också avlöning av en ungdomskonsulent enligt 60 % av heltid.

	År 2006	År 2007	År 2008
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter			
- personal i arbetsavtalsförhållande	-24 600		
- övriga löner och arvoden	-4 000		
- personalkostnadsersättningar	0	-28 600	
4300 Inköp av tjänster		-4 000	

4800 Övriga utgifter	-3 400
Nettoanslagsbehov	-36 000

46.11.52. Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-12 219,00	-148 000	-257 000

Föreslås ett anslag om 257.000 euro för verksamhetsbidrag till organisationer med ungdomsverksamhet, samt för grundrenoveringar av ungdomslokaler och hembygdsgårdar. I anslaget ingår även ett anslag om 57.000 euro för projektet "Husbil". Investeringen förverkligas förutsatt att kommunerna åtar sig driftsansvaret. Anslaget inkluderar även 5.000 euro till kulturdelegationens disposition för ungdomsprojekt, ungdomsutbyte och -aktiviteter inom föreningar och organisationer.

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	-257 000
Anslagsbehov	-257 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I tft Danne Sundmans m.fl. finansmotion nr 15 föreslås att anslaget under momentet minskas. Utskottet föreslår att motionen förkastas, men föreslår att landskapsregeringen ser över möjligheten att förverkliga de planerade aktiviteterna för skärgårdsungdomarna på ett mer kostnadseffektivt sätt än genom att köpa en husbil. Utskottet anser att målsättningen bör vara att medlen används för att stöda kontinuerlig ungdomsverksamhet i alla skärgårdskommuner.

46.11.53. Understöd för idrottsorganisationers verksamhet

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-932 000,00	-1 025 000	-1 085 000

Föreslås ett anslag om 1.085.000 euro. Anslaget överförs i enlighet med LF (1999:3) om överföring av vissa förvaltningsuppgifter på Ålands idrottsförbund r.f. till idrottsförbundet efter att lagtinget antagit 2008 års landskapsbudget. Anslaget har beräknats enligt följande

- 720.000 euro som verksamhetsbidrag till föreningar och organisationer (ca 60 st.) och föreningsutveckling
- 40.000 euro som resebidrag till föreningar inklusive flygresor till Åbo
- 155.000 euro till idrottsförbundets administrationskostnader inkl. löner
- 35.000 euro som profilidrottsmedel
- 15.000 euro som marknadsföring av enskilda evenemang
- 40.000 euro för utbildning och fortbildning av idrottsledare
- 40.000 euro till idrottsförbundets disposition inklusive idrottsgala, seminarier samt för oförutsedda kostnader
- 10.000 euro som stipendier för internationella idrottsframgångar
- 10.000 euro för Ålands deltagande i B7-spelen samt
- 20.000 euro för åländsk idrottshistorik 1800 - 2009 (år 2 av 3).

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	-1 085 000
Anslagsbehov	-1 085 000

46.11.54. Understöd för idrotts- och sportanläggningar

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-37 496,00	-70 000	-70 000

Föreslås med hänvisning till Idrottslag (1983:42, ändr. 1993/95, 11 §) för landskapet Åland ett anslag om 70.000 euro för organisationernas och kommunernas anskaffande av idrottsredskap och -anläggningar.

Dispositionsplan:

8301 Undervisning, kultur och idrott	-70 000
Anslagsbehov	-70 000

46.11.55. Kostnader för Öspelen på Åland 2009

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-70 000,00	-170 000	-425 000

För fortsatt planering av Ö-spelen på Åland 2009 föreslås ett anslag om 425.000 euro. År 2008 förväntas bli det mest kostnadskrävande av planeringsåren och därför föreslås ett större bidrag än år 2007. Anslaget avses användas enligt följande:

Administration	175.000 euro
Marknadsföring	44.000 euro
Evenemang	9.000 euro
Sportkoordinering	166.000 euro
Transport och logi	27.000 euro
Ekonomi	4.000 euro
Totalt	425.000 euro

Det totala landskapsbidraget uppgår till 1.000.000 euro under åren 2006 - 2009. Återstoden om 335.000 euro föreslås beaktat i budgeten för år 2009.

Ett permanent vattenkonstverk utanför Alandica kultur & kongress planeras under året för att uppmärksamma Ö-spelen på Åland år 2009. Konstverket uppförs och finansieras i samarbete med Mariehamns stad.

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	-425 000
Anslagsbehov	-425 000

46.11.86. Lån till ungdomsorganisationer och -föreningar (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-15 000	-15 000

Landskapsregeringen föreslår ett anslag om 15.000 euro att utges som lån till kommun eller via kommuns förmedling och på kommuns ansvar till ungdomsorganisationer och -föreningar för renoveringar av ungdomslokaler.

Dispositionsplan:

1520 Lånefordringar	-15 000
Anslagsbehov	-15 000

46.13. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	1 207	1 000	1 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-1 103 805	-1 352 000	-1 837 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 103 805	-1 352 000	-1 837 000
Anslag netto	-1 102 598	-1 351 000	-1 836 000

Omkring 50 kulturföreningar och -organisationer beviljas i enlighet med LL (1983:39) om kulturell verksamhet årliga verksamhetsbidrag. Ålands kulturdelegation som disponerar penningautomatmedlen för kulturell verksamhet beviljar även bidrag till kulturprojekt av engångskaraktär. Dessutom beviljas kulturstipendier till enskilda personer. Vid fördelningen av medel prioriteras nyskapande, jämställdhet och demokratiska aspekter i de mottagande organisationernas verksamhet.

Landskapsregeringens kulturpolitiska program "Växtkraft" visar de övergripande riktlinjerna i landskapsregeringens kulturpolitik. Utifrån "Växtkraft" utarbetas årliga konkreta handlingsplaner. Inför år 2008 lyfts de professionella kulturarbetarnas ställning fram. Arbetsvillkor, behov av fortbildning och övriga verksamhetsförutsättningar skall utredas och ligga till grund för framtida medelsfördelning.

Planeringen av om- och tillbyggnaden av Ålands sjöfartsmuseum fortgår under år 2008. Under året skall även fastställas vilket sjöfartsmuseets uppdrag skall vara efter tillbyggnaden.

Under kapitlet föreslås ett nytt moment för främjande av teaterverksamheten i landskapet. Efter utredning år 1999 om en professionell teaterverksamhet på Åland konstaterar landskapsregeringen att en sådan ännu inte kommit till stånd. 30.000 euro föreslås för ett utvidgat samarbete med kringliggande teaterinstitutioner, i första hand Åbo Svenska Teater (ÅST) som redan har ett regionteateransvar för Åland. Ett utvidgat samarbete mellan ÅST och yrkesmässigt teaterverksamma på Åland skulle ge landskapet fler teaterproduktioner. Turnéverksamhet i regionerna och att på dagtid besöka skolor och institutioner är en målsättning i landskapets kulturpolitiska program.

Inkomster

36.13.55. **Inkomster av kulturell verksamhet**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
1 207,19	1 000	1 000

Föreslås ett anslag om 1.000 euro för försäljning av återstående upplaga av boken Alla tiders Åland samt intäkter av Artist in residence-verksamhet vid Post- och tullhuset.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>1 000</u>
	Totalt	1 000

Utgifter

46.13.50. Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-718 597,00	-612 000	-617 000

Ålands kulturdelegation utarbetar en årlig handlingsplan för konkreta kulturpolitiska åtgärder på basis av landskapets kulturpolitiska program "Växtkraft". Föreslås ett anslag om 617.000 euro att disponeras av kulturdelegationen enligt följande

- 400.000 euro för verksamhetsbidrag till registrerade föreningar
- 60.000 euro till föreningar och grupper för projekt av engångskaraktär
- 65.000 euro som kulturstipendier till enskilda kulturutövare
- 5.000 euro för utbildningstillfällen och utredningar
- 15.000 euro för självstyrelsefirandet 9 juni
- 5.000 euro för gästbostaden i Eckerö Post- och tullhus (annonsering, broschyr, lokalvård med mera)
- 4.000 euro för kulturpris som föreslås alternera vartannat år med det av landskapsregeringen inrättade Sally Salminen-priset
- 8.000 euro för bidrag till ungdomskulturella projekt
- 5.000 euro för övriga utgifter (representation, studie- och andra resor med mera). Anslaget riktar sig till kulturutövare som representerar landskapet samt
- 50.000 euro för körverksamheten i landskapet.

Dispositionsplan:

4300 Inköp av tjänster	-20 000
4800 Övriga utgifter	-5 000
8201 Undervisning, kultur och idrott	<u>-592 000</u>
Anslagsbehov	-617 000

46.13.53. Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-255 000	0

Med hänvisning till anslag från tidigare år föreslås i detta skede inget ytterligare anslag under momentet då reparationen av Pommerns skrov ej beräknas hinna genomföras under år 2008.

46.13.57. Verksamhetsunderstöd för museal verksamhet

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-377 354,00	-385 000	-390 000

Föreslås ett anslag om 390.000 euro för kulturarvsverksamheten i landskapet. Anslaget under momentet är avsett för bidrag till småmuseerna i landskapet och till Ålands sjöfartsmuseum, museifartyget Pommerns löpande underhåll och andra viktiga samlingar. En aktiv och utvecklande verksamhet prioriteras. Anslaget kan även användas för projektstöd.

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	<u>-390 000</u>
Anslagsbehov	-390 000

46.13.58. Understöd för utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-7 854,00	-100 000	-800 000

Under år 2008 fortsätter planeringen av en utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum. Landskapsregeringen har tillsatt en byggnadskommitté med uppgift att planera och projektera tillbyggnaden så att byggnadsarbetet kan inledas under början av år 2009. Byggnadskommitténs arbete skall utgå från det vinnande förslaget i arkitektävlingen som avgjordes år 2003. Totalkostnaden för projektet beräknas uppgå till ca 8 miljoner euro.

Anslaget skall användas för anställande av en projektkoordinator, fortsatt planerings- och projekteringsarbete med arkitekter och konsulter samt inledande av upphandling.

Landskapsregeringen avser även att i enlighet med tidigare principöverenskommelse utreda bildandet av ett fastighetsbolag med Ålands Nautical club r.f. som omfattar den befintliga museibygnaden och tillbyggnaden. Principlösningen bygger även på att Stiftelsen Ålands sjöfartsmuseum fortsättningsvis driver verksamheten.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 800.000 euro under momentet för år 2008.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-780 000
4800	Övriga utgifter	<u>-20 000</u>
	Anslagsbehov	-800 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Projekteringen för utbyggnaden av Ålands sjöfartsmuseum fortskrider enligt planerna. Enligt motiveringen under momentet avser landskapsregeringen att utreda bildandet av ett fastighetsbolag tillsammans med Ålands Nautical club rf.

I översikten för landskapets och kommunernas investeringsplaner anges inget belopp för 2009 för detta projekt. Utskottet har dock erfarit att avsikten är att utbyggnaden av Ålands sjöfartsmuseum skall inledas så snart Alandica Kultur och Kongress färdigställts. Medel kommer därför att upptas i budgeten för 2009. Enligt de förhandsuppgifter utskottet tagit del av kan anslagsbehovet komma att uppgå till ca. 3 miljoner euro. Utskottet uttalar sitt stöd för att projektet fortskrider som planerat.

Under beredningen har även samarbetet med museifartyget Pommern diskuterats. Utskottet anser att Pommern och Ålands sjöfartsmuseum bildar en naturlig helhet och att samarbetet mellan Mariehamns stad och landskapet därför bör syfta till att verksamheterna stöder varandra i större utsträckning än vad som nu är fallet.

46.13.59. Främjande av regionteaterverksamheten

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
		-30 000

Momentet nytt.

Föreslås ett nytt moment för främjande av teaterverksamheten i landskapet. Efter utredning år 1999 om en professionell teaterverksamhet på Åland konstaterar landskapsregeringen att en sådan ännu inte kommit till stånd. Ett anslag om

30.000 euro föreslås för ett utvidgat samarbete med kringliggande teaterinstitutioner, i första hand Åbo Svenska Teater (ÅST) som redan har ett regionteateransvar för Åland. Ett utvidgat samarbete mellan ÅST och yrkesmässigt teaterverksamma på Åland skulle ge landskapet fler teaterproduktioner. Turnéverksamhet i regionerna och att på dagtid besöka skolor och institutioner är en målsättning i landskapets kulturpolitiska program.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-30 000
	Anslagsbehov	-30 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Enligt landskapsregeringens motivering föreslås ett nytt moment för främjande av teaterverksamheten i landskapet. Det framgår vidare att anslaget är avsett för ett utvidgat samarbete med kringliggande regioner. Ett samarbete mellan Åbo Svenska Teater och yrkesmässigt teaterverksamma på Åland skulle enligt momentet ge landskapet fler teaterproduktioner. Utskottet anser att alla teaterföreningar skall ges samma möjligheter och vill påpeka att motsvarande organisationer i Sverige kan utgöra alternativ till det föreslagna samarbetet.

46.15. GRUNDSKOLEVÄSENDET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 842	-70 000	-30 000
Överföringsutgifter	-10 261 553	-9 230 000	-11 700 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-10 263 395	-9 300 000	-11 730 000
Anslag netto	-10 263 395	-9 300 000	-11 730 000

I enlighet med bestämmelserna i grundskolelagen (1995:18) för landskapet Åland ankommer ledningen av grundskolornas undervisning och övriga verksamhet på huvudmännen - kommunerna. Ålands landskapsregering handhar den allmänna tillsynen och utvecklingen av grundskolan.

Landskapsregeringens långsiktiga övergripande uppgift är

- att stärka och utveckla sitt uppföljnings- och tillsynssystem att följa det kommunala beslutsfattandet och målsättningen är att alla elever i landskapet skall ges möjlighet till en likvärdig allmänbildande utbildning som grund för fortsatta studier på gymnasialstadiet samt
- att i samråd med kommunerna analysera orsakerna bakom de svårigheter som finns då det gäller att nå de mål och kunskapskrav som anges i den centrala läroplanen för grundskolan.

Landskapsregeringens målsättningar under budgetåret är att stärka och utveckla

- skolornas undervisning och verksamhet med avseende på såväl de allmänpedagogiska som de specialpedagogiska arrangemangen
- skolornas undervisning i fysik och kemi, hållbar utveckling, hälsa, jämställdhet och konflikthantering
- skolornas elevbedömning, bl.a. i fråga om elevernas övergång till gymnasialstadiet samt
- skolornas nätbaserade arbetssätt och metoder.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I tft Fredrik Karlströms m.fl. finansmotion nr 20 föreslås ett tillägg till kapitlets motivering enligt vilket skolorna skall tillse att elever som väljer IT/multimedia som tilläggsämne skall erhålla undervisning av lärare med hög kompetens i dataprogrammen som används av näringslivet idag samt att datorerna är utrustade med sådana mjukvaror.

Utskottet har erfarit att Mariehamns stad nyligen har genomfört en utredning om datautbildningen i stadens skolor. Undersökningen utgick från att IT används på olika sätt i skolans arbete. IT kan i första hand användas som ett praktiskt verktyg som underlättar lärarens arbete före och efter lektionstiden. Det är dessutom ett pedagogiskt stöd i undervisningen. Vidare bör undervisningens syfte vara att ge eleverna grundläggande insikter i IT-användningen för att förbereda sig för vuxenlivet. IT används dessutom för att underlätta effektiv kommunikation mellan skola och omgivande samhälle, inom lärarkollegiet, mellan lärare och elever samt mellan skolan och hemmet.

Undersökningen visade att det finns ett behov av att fokusera på dessa frågor. För det första är det viktigt att anta en IT-strategi med målsättningar för i vilken utsträckning IT skall kunna användas som ett arbetsredskap och som ett pedagogiskt hjälpmedel. Dessutom måste målsättningar antas för den kunskapsnivå som lärarna bör inneha och vilken kunskapsnivå som eleverna genom undervisningen skall uppnå. En grundläggande förutsättning för att uppnå IT-strategins mål är att erbjuda lärarna nödvändig fortbildning och att ta vara på den resurs som "entusiasterna" utgör. När det gäller tillgången till datorutrustning och mjukvara visade undersökningen att detta inte utgjorde ett problem i stadens skolor.

Enligt budgetens motiveringar under 46.19.08 har landskapsregeringen inlett motsvarande arbete i landskapets skolor under hösten 2007. Ett projekt för IT-strategiska åtgärder med lärarfortbildning i skolorna på gymnasialstadiet föreslås påbörjas och fortgå under åren 2008-2009.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslås att motionen förkastas.

Utgifter

46.15.24. Läromedel i samhällskunskap och åländsk historia (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 841,63	-70 000	-30 000

Adekvata läromedel och undervisningsmaterial på området för Ålands historia och självstyrelsens utveckling saknas för närvarande. På landskapsregeringens uppdrag och i stöd av tidigare beviljade budgetanslag kommer ett tidsenligt, pedagogiskt och mångsidigt läromedel för undervisningen i Ålands historia i årskurserna 4 - 6 i grundskolan att ges ut till höstterminen 2008. Inkomster för försäljning av böcker upptas under moment 36.25.20.

Ett digitalt läromedel för undervisningen i hembygds kunskap i årskurserna 1 - 3 med inriktning på den närmaste hembygden, kommer även att produceras under året. För ändamålet föreslås ett anslag om 30.000 euro.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-30 000
	Anslagsbehov	-30 000

46.15.30. Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-8 339 768,48	-8 450 000	-11 700 000

Elevantalet inom de kommunala grundskolorna (25) som hösten 2006 var 3.003 (-55) är innevarande höst 2.947 (-56). Inom grundskolans träningsundervisning är elevantalet 28 (-3).

Enligt uppgifter i befolkningsregistret och enligt ÅSUB:s prognoser beräknas kommuninvånarna i åldersgruppen 6 - 15 år framöver minska.

Enligt de nya bestämmelserna i LL (1993:73) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten erhåller kommunerna landskapsandel för sina driftskostnader för grundskolan enligt landskapsandelsprocenterna 20 - 80. Kommunerna, förutom de i bosättningsstrukturgrupp 1, kan inte längre erhålla en särskild landskapsandel för anläggningsprojekt, utan landskapsandelen skall täcka såväl drifts- som anläggningskostnader.

Landskapsandelen bestäms enligt kalkylerade grunder och utgående från basbelopp per kommuninvånare i åldersgruppen 6 - 15 år. Basbeloppen har fastställts till 8.489,42 (6.704,82) euro. För en elev inom träningsundervisningen har basbeloppet fastställts till 24.191,91 (18.837,03) euro.

Anslaget skall även användas som understöd till kommunerna för sådan extra stödundervisning i svenska för elever som flyttat till landskapet från andra länder och regioner och som kommunerna anordnar i stöd av grundskolelagen (1995:18, 17 §) för landskapet Åland. Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 11.700.000 euro.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-11 700 000
	Anslagsbehov	-11 700 000

46.15.32. Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 921 785,00	-780 000	0

Under år 2008 beräknas inget grundskole- eller biblioteksprojekt vara aktuellt i kommuner som tillhör bosättningsstrukturgrupp 1, varför inget anslag föreslås.

46.17. YRKESUTBILDNING

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-187 903	-192 000	-80 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-187 903	-192 000	-80 000
Anslag netto	-187 903	-192 000	-80 000

Den allmänna målsättningen för den yrkesinriktade utbildningen vid landskapets skolor framgår av LL (1997:52) om utbildning på gymnasialstadienivå (2002/82). Läroavtalsutbildningen bedrivs enligt LL (1998:59) om läroavtalsutbildning. Sjö-

säkerhetscentrets verksamhet regleras av LL (2003:17) om Ålands sjösäkerhetscentrum och högskoleutbildningen av LL (2002:81) om Högskolan på Åland.

Handläggningen av ärenden inom ovan nämnda områden åligger yrkesutbildningsbyrån enligt 12 § LF (2003:61) om landskapsregeringens allmänna förvaltning. I enlighet med 15 § nämnda lag finns vid byrån en vuxenutbildningsenhet, som handlägger vuxenutbildnings- och läroavtalsärenden. Till ansvarsområdet hör även det operativa programmet för Europeiska socialfonden på Åland, ESF 2007-2013, inom målet ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning”, samt handläggning av uppgifter inom det nordiska och europeiska samarbetet inom utbildnings- och forskningsområdet och även verksamheten vid lärcentret Navigare, som är ett gemensamt resurscentrum för landskapets skolor i frågor som gäller nätbaserad undervisning och datorstöd i undervisningen.

Verksamheten och resursanvändningen inom ovanstående områden beskrivs mer detaljerat under följande budgetkapitel och -moment:

46.19. VUXENUTBILDNING,

46.20. EUROPEISKA UNIONEN - SOCIALFONDEN,

46.40, 42, 44, 48, 50 och 52: DE YRKESUTBILDANDE SKOLORNA PÅ GYMNASIALSTADIET,

46.41. ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM och

46.55. HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND.

Nedan beskrivs några övergripande åtgärder inom dessa områden, medan detaljerna framgår under respektive kapitel.

Landskapsregeringen planerar att med delfinansiering från Europeiska socialfonden, ESF, genomföra fyra centrala projekt inom yrkes- och vuxenutbildningsområdet. De gäller dels IT och nätpedagogik, dels utveckling av ett system för validering av realkompetens, dels integration och utbildning i samråd med arbetslivet och dels utarbetande av en heltäckande infrastruktur för vuxenutbildning i landskapet.

IT-projektet genomförs med stöd av landskapsregeringens beslut våren 2007 om antagande av en vision för nätbaserat lärande i landskapet, där lärcentret Navigare har en central utvecklings- och ledningsroll och där åren 2008 och 2009 utpekas som temaår för IT-strategiarbetet. Valideringsprojektet bedrivs i nära samarbete med motsvarande utveckling i Norden och EU. Integrationsprojektet avser att utveckla ett system för integration av vuxna i arbetslivet och samhället med stöd av utbildning. Vuxenutbildningsprojektet sker i enlighet med de riktlinjer som gavs i Vuxenutbildningskommitténs betänkande 3.4.2007 (ÅUS 2007:3). Det avser att bygga upp ett regelverk med klar ansvarsfördelning för vuxenutbildning på Åland vad gäller dimensionering, tillgänglighet, information, validering, finansiering och praktiskt genomförande. Målsättningen går i linje med motsvarande utveckling inom EU. En bra grund ges i kommissionsmeddelandet *Vuxenutbildning: Det är aldrig för sent att lära* (Bryssel 23.10.2006 KOM(2006)614 slutlig) och tillämpningsanvisningar baserade på det.

På gymnasialstadiet har utvecklingsarbetet de senaste åren dominerats av reformeringen av Ålands gymnasieskola. Inom och i anslutning till det pågår verksamheten inom skolorna i enlighet med ovan nämnda landskapslag och skolornas övriga styrdokument, verksamhetsplaner och -berättelser samt utvärderingsrapporter. I skolornas reglementen anges även mer specifika mål och uppdrag för verksamheten. För de yrkesutbildande skolorna betonas särskilt följande gemensamma mål på lång och medellång sikt

- att skapa förutsättningar för de studerande att utveckla kunskaper som är attraktiva på arbetsmarknaden och som krävs för fortsatta studier

- att understöda och utveckla entreprenörskap, kreativitet, initiativförmåga, nyskapande och eget ansvar
- att utveckla elevdemokratien och jämställdheten och att involvera de studerande i beslutsfattandet i ärenden som rör utbildningen och undervisningsplaneringen
- att utveckla det pedagogiska arbetet och understöda användningen av nya pedagogiska och tekniska möjligheter i undervisningen
- att bedriva en god personalpolitik och att ge lärare och personal möjlighet att delta i adekvat fortbildning
- att fortlöpande utveckla läroplanerna och att genomföra arbetet med uppföljning, utvärdering och kvalitetsledning av verksamheten samt
- att ständigt upprätthålla och vidareutveckla en attraktiv skolmiljö för inläring och studier.

Arbetet med att införa yrkesprov inom flertalet yrkesutbildningar fortsätter under år 2008. Likaså fortsätter arbetet med fristående yrkesexamina inom olika yrkesområden.

Dimensioneringen av utbildningen på gymnasialstadiet fortsätter de närmaste åren utan större förändringar, men så, att utbudet fortlöpande beaktar aktuella variationer i efterfrågan både av utbildning och av yrkesutbildad arbetskraft inom olika områden.

En ny yrkeskompetenslagstiftning i enlighet med ett EU-direktiv träder ikraft under år 2008, vilket ålägger landskapet att ge utbildning till yrkeschaufförer. Landskapsregeringen avser att återkomma till lagtinget i tilläggsbudget under vårsessionen beträffande utbildningens omfattning och kostnader.

Utbildningen inom sjöfartsområdet har gått in i en förnyelsefas som inleddes år 2007 dels som en följd av de utvecklingsförslag som lades fram av Sjöfartsutbildningskommittén hösten 2006 om samordning och resursanvändning och dels som en fortsättning på de utredningar om kommersialisering av delar av sjöfarts- och sjösäkerhetsutbildningen som gjordes våren 2007. Beroende på hur arbetet fortskrider kan det bli aktuellt att föra fram konkreta åtgärder om verksamhetsförändringar redan i landskapets första tilläggsbudget för år 2008. Förnyelsearbetet berör i första hand Ålands sjösäkerhetscentrum, Högskolan på Åland och Ålands sjömansskola.

Det treåriga utbildningsavtalet mellan Högskolan på Åland och landskapsregeringen löper ut år 2008. Uppföljningen av det pågående och förberedelserna för det nya avtalet är prioriterade åtgärder under året. En extern utvärdering av högskolans verksamhet förbereds år 2008 för att kunna genomföras år 2009.

Utgifter

46.17.04. Utgifter för studerande i behov av särskilt stöd (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-155 660,32	-160 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro. Anslaget baserar sig på stadgandena i LL (1997:52) om utbildning på gymnasialstadienivå (2002/82) enligt vilka även studerande med särskilda behov ska ges möjlighet att genomföra sin utbildning. Anslaget avses för avlöning av personal samt för anskaffning av handikapphjälpmedel till åländska studerande i landskapets skolor. Medlen fördelas på basis av aktuella behov i skolorna på anhållan från respektive skola, bl.a. för stödfunktioner och handledning i specialpedagogiska frågor och individuella program. Anslaget

kan också användas för förberedande åtgärder inför antagningen av studerande.

Den föreslagna minskningen av anslaget föranleds av att anslag för funktioner av mer bestående karaktär, såsom långvariga anställningar av assistentlärare, fr.o.m. år 2008 upptas inom ramen för respektive skolas budget.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	-30 000	
	- personalkostnadsersättningar	0	-30 000
4100	Material och förnödenheter		-10 000
4300	Inköp av tjänster		-10 000
	Nettoanslagsbehov		-50 000

46.17.05. Utgifter för åländska studerande i Norden (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-32 242,28	-32 000	-30 000

Föreslås ett anslag om 30.000 euro. Av anslaget avses ca 25.000 euro för finansiering av utbildningskostnaderna för en studerande från Åland per år på den tvååriga utbildningen vid Red Cross United World College i Norge. Till utbildningen antas en studerande från Åland vartannat år.

De ordinarie utbildningskostnaderna för åländska studerande i Sverige och övriga Norden skall i princip ersättas av det land där studierna bedrivs i enlighet med överenskommelser och nordiskt utbildningssamarbete. Dock kan det finnas fall med rikstäckande utbildningar, där betalningsansvaret är oklart och där ett villkor för antagning av en åländsk studerande kan vara att den studerandes hemkommun eller annan part åläggs ett betalningsansvar. För detta ändamål reserveras ca 5.000 euro under momentet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-30 000
	Anslagsbehov	-30 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I tml Johan Ehns m.fl. finansmotion nr 48 föreslås att anslaget under momentet höjs och att ett tillägg till motiveringen fogas till momentet. Utskottet föreslår att motionen förkastas men anser samtidigt att landskapsregeringen bör överväga att återgå till det tidigare tillämpade systemet att en studerande per år kan erbjudas möjlighet att påbörja den tvååriga utbildningen vid Red Cross United World College i Norge.

46.19. VUXENUTBILDNING

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	1 576	1 000	231 000
Konsumtionsutgifter	-663 416	-910 000	-1 230 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-663 416	-910 000	-1 230 000
Anslag netto	-661 840	-909 000	-999 000

Vuxenutbildning blir en allt viktigare del av dagens samhällsutveckling. Kompetenskraven i arbetslivet ökar ständigt liksom behoven av ständig uppdatering av kunskaper, för att vara attraktiv på arbetsmarknaden och för att klara av nya uppgifter.

Landskapsregeringen avser att utveckla vuxenutbildningen bland annat genom de fyra projekt med delfinansiering från Europeiska socialfonden, ESF, vilka beskrivs övergripande under kapitel 46.17 och närmare här, nämligen ett projekt för IT och nätpedagogik, ett för system för validering av realkompetens, ett för integration och utbildning i samråd med arbetslivet och ett för en heltäckande infrastruktur för vuxenutbildning i landskapet.

I takt med att arbetslivet förändras måste utbildning och kompetensutveckling förändras. För vuxenutbildningen innebär det ständig utveckling utgående från såväl ett individ- som samhällsperspektiv. Att skapa ett fungerande regelverk för vuxenutbildning och vuxnas lärande är en viktig grund för det livslånga lärandet, som syftar till att ge individerna en överblick över utbud, förutsättningar och möjligheter till utbildning. Möjligheterna att räkna tillgodo tidigare kunskaper och kompetens, är viktiga samhällsekonomiska redskap inom det livslånga lärandet, varför ett system för validering av realkompetens utvecklas under de inkommande åren.

Ett särskilt område under tillväxt är den ökade inflyttningen av personer med annat modersmål än svenska. Landskapsregeringen klarlägger kraven på svenska för inflyttade, utbildningens omfattning och ansvar för utbildningens genomförande som en grund för fortsatta åtgärder.

Landskapsregeringen avser således, att under år 2008 prioritera

- planering och genomförande av en omfattande lärarfortbildning inom området IT och nätpedagogik
- utveckling av system för identifiering och validering av individers realkompetens
- genomförande av ett pilotprojekt gällande integrationsutbildning - utbildning i kombination med arbete samt
- utveckling av ett heltäckande system och regelverk för vuxenutbildning i landskapet.

Inkomster

36.19.05. Vuxenutbildning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
1 576,03	1 000	1 000

Under momentet upptas diverse inkomster.

Specifikation:

3000	Inkomster från verksamheten	<u>1 000</u>
	Totalt	1 000

36.19.08. Inkomster för IT och nätpedagogik, validering, integration och infrastruktur

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
		230 000

Momentet nytt.

Under momentet föreslås inkomster om 230.000 euro. Inkomsterna avser finansiering av fyra projekt inom det operativa programmet för Europeiska socialfonden på Åland, ESF 2007-2013, inom målet "Regional konkurrenskraft och sysselsättning". Projekten beskrivs närmare under moment 46.19.08.

Validering på Åland, åren 2008 - 2009, ca 100.000 euro

Föreslås ett projekt för utveckling av system för värdering och dokumentation, validering, av reell kompetens.

IT och nätpedagogik, åren 2008 - 2009, ca 100.000 euro

Föreslås ett projekt för IT-strategiska åtgärder med lärarfortbildning inom landskapets skolor på gymnasialstadiet.

Integration och arbete, åren 2008 - 2010, ca 15.000 euro

Föreslås ett pilotprojekt gällande integrationsutbildning i samarbete med arbetsmarknaden.

Infrastruktur för vuxenutbildning, år 2008, ca 15.000 euro

Föreslås ett projekt för att utveckla ett heltäckande system och regelverk, en generell infrastruktur, för vuxenutbildning i landskapet.

Specifikation:

3900	Verksamhetens övriga inkomster	<u>230 000</u>
	Totalt	230 000

*Utgifter***46.19.04. Läroavtalsutbildning - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-361 371,40	-520 000	-525 000
(t.a. -172 444,00)		

De övergripande målen för läroavtalsutbildning finns beskrivna i LL (1998:59) om läroavtalsutbildning, samt i Ålands lärlingsnämnds reglemente.

Lågsiktiga mål

Verksamheten vid Ålands läroavtalscenter skall

- leda och övervaka den utbildning som baserar sig på läroavtal genom att särskilt beakta landskapets näringsliv och servicestruktur.

Kortsiktiga mål

Under det inkommande budgetåret kommer verksamheten att koncentreras kring följande

- bereda plats för 95 läroavtalsstudenter

- inleda läroavtalsutbildning för 15 företagare, 5 dietkockar, 8 VVS-montörer och 5 ventilations- och husbyggnadsplåtslagare samt
- utgående från näringslivets och enskilda studerandes behov erbjuda läroavtalsutbildning inom olika branscher.

Under momentet föreslås ett anslag om 525.000 euro. Anslaget har dimensionerats så att 95 läroavtalsplatser, varav 52 st är redan påbörjade läroavtal, kan finansieras under år 2008.

Anslaget för personalutgifter avser avlöning av personal enligt bilaga 5. Föreslås att en tjänst som planerare (Ikl A22) inrättas fr.o.m. 1.3.2008. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag. Kostnaderna för utbildningstjänster avser köp av teoriutbildning för lärlingarna samt utbildningsersättning till arbetsplatser.

Under momentet har 5.000 euro beaktats för läroavtalsstuderandenas studiesociala förmåner. Motsvarande utgifter har tidigare beaktats under moment 46.03.50 och administrerats av Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. I samband med en planerad revidering av studiestödslagstiftningen, vilken förväntas träda i kraft 1.8.2008, är avsikten att behandlingen av dessa ärenden skall handhas inom läroavtalscentret. Motsvarande minskning av anslaget beaktas under moment 46.03.50.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	1	1	2
Tillfälliga tjänster	1	1	

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-73 076	
	- tillfällig tjänst	-4 479	
	- övriga löner och arvoden	-4 745	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-82 300
4100	Material och förnödenheter		-2 000
4300	Inköp av tjänster		
	- utbildningstjänster	-349 200	
	- övrigt	<u>-44 500</u>	-393 700
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-40 500	
	- representation	-1 000	
	- avgifter för nyttjanderätt	<u>-500</u>	-42 000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd		<u>-5 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-525 000

46.19.05. Yrkesinriktad vuxenutbildning (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-127 905,85	-115 000	-130 000

Föreslås ett anslag om 130.000 euro. Anslaget avser i huvudsak personal- och driftskostnader för lärcentret Navigare samt köp av distansutbildningar från Centrum för flexibelt lärande i Söderhamn.

Anslaget för personalutgifter avser avlöning av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som verksamhetsledare (Ikl A23) inrättas fr.o.m. 1.3.2008. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag.

Därtill har anslag beaktats för andel i lön för planerare. Se även moment 46.19.04.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster			1
Tillfälliga tjänster	1	1	

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-57 365	
	- tillfälliga tjänster	-10 835	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-68 200
4100	Material och förnödenheter		-2 500
4300	Inköp av tjänster		-21 800
4800	Övriga utgifter		
	- licensutgifter	-15 000	
	- övrigt	<u>-17 000</u>	-32 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>-5 500</u>
	Nettoanslagsbehov		-130 000

46.19.06. Sysselsättningsfrämjande utbildning (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-173 195,02	-275 000	-345 000

Föreslås ett anslag om 345.000 euro. Ökningen föranses främst av en utökad satsning på kurser i svenska, där behovet är stort och uttalat.

Anslaget avser huvudsakligen köp av utbildningstjänster gällande

- utbildningarna "Svenska för inflyttade", SFI, på olika nivåer och
- yrkesinriktad utbildning enligt avtal med Korsnäs kurscenter.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>-345 000</u>
	Anslagsbehov	-345 000

46.19.07. Tekniskt stöd - målprogram 3 (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-943,51		0
(t.a. -19 671,72)		

Föreslås inget anslag under momentet.

46.19.08. Utgifter för IT och nätpedagogik, validering, integration och infrastruktur (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
		-230 000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 230.000 euro. Föreslås att fyra centrala projekt inleds under budgetåret inom det operativa programmet för Europeiska socialfonden på Åland, ESF 2007-2013, inom målet "Regional konkurrenskraft och sysselsättning". Projektens kostnader täcks av anslag för ESF-programmet och motsvaras

av inkomster budgeterade under moment 36.19.08.

Validering på Åland, åren 2008 - 2009, ca 100.000 euro

Föreslås ett projekt för utveckling av system för värdering och dokumentation, validering av reell kompetens. Utgående från en arbetsgruppsrapport gällande validering av realkompetens, föreslås att landskapsregeringen inleder ett ESF-projekt för att utarbeta ett åländskt valideringssystem.

IT och nätpedagogik, åren 2008 - 2009, ca 100.000 euro

Föreslås ett projekt för IT-strategiska åtgärder med lärarfortbildning inom landskapets skolor på gymnasialstadiet. Utgående från den s.k. NätBas-kommitténs utredningar och rapporter, föreslås ett ESF-projekt för att inleda och bedriva ett IT-strategiarbete i landskapsregeringens skolor. Projektet är i linje med den av landskapsregeringen antagna visionen för nätbaserat lärande i landskapet (13.04.2007). Som en direkt följd av visionsbeslutet inleddes ett IT-strategiarbete i landskapets skolor hösten 2007. Lärarfortbildningen utgör en viktig del av IT-strategin, vilket lyfts fram av NätBas-kommittén. Landskapsregeringen har därför för avsikt att förverkliga en omfattande lärarfortbildning inom området IT och nätpedagogik under åren 2008 och 2009. Hösten 2007 genomfördes en förprojektering som grund för huvudprojektet, där avsikten är att IT-strategiarbetet inklusive lärarfortbildningen inom IT och nätpedagogik skall utformas som ett ESF-projekt och genomföras med EU-delfinansiering.

Integration och arbete, åren 2008 - 2010, ca 15.000 euro

Föreslås ett pilotprojekt gällande integrationsutbildning i samarbete med arbetsmarknaden.

Infrastruktur för vuxenutbildning, år 2008, ca 15.000 euro

Föreslås ett projekt för att utveckla ett heltäckande system och regelverk, en generell infrastruktur, för vuxenutbildning i landskapet. I enlighet med de riktlinjer som gavs i Vuxenutbildningskommitténs betänkande 3.4.2007 (ÅUS 2007:3) inleddes förarbetet till ett projekt hösten 2007. Avsikten är att arbetet skall slutföras under år 2008 som ett systemutvecklingsprojekt med köpta tjänster. Vuxenutbildningens infrastruktur berör alla de myndigheter, institutioner, företag och nätverk som gör det livslånga lärandet möjligt för alla vuxna. Systemet med dess regelverk klagör de berördas ansvarsområden och underlättar för enskilda att överblicka olika möjligheter till lärande och att utnyttja övergångar och kombinationer mellan olika utbildningar, lärande och arbete.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	-50 000	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-50 000
4100	Material och förnödenheter		-25 000
4300	Inköp av tjänster		-127 000
4800	Övriga utgifter		<u>-28 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-230 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Utskottet har erfarit att anslaget som upptagits för projektet "Validering på Åland, åren 2008-2009 under momentet, är upptaget till ett för lågt belopp. Efter det att budgeten överlämnats till lagtinget har en noggrannare kostnadsberäkning uppgjorts. Projektet kommer att erhålla EU-finansiering till 100 procent som betalas ut i efterhand mot redovisning. Ett motsvarande moment finns därför upptaget på inkomstsidan, 36.19.08. För att projektet skall kunna inledas förutsätts att tillräckligt anslag finns upptaget i landskapets budget. Utskottet anser

att projektet får inledas och uppmanar landskapsregeringen att återkomma i en första tilläggsbudget så att resterande anslagsbehov kan tas upp under respektive moment.

46.20. EUROPEISKA UNIONEN – SOCIALFONDEN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster		420 000	909 000
Konsumtionsutgifter		-30 000	-86 000
Överföringsutgifter	-75 205	-810 000	-1 732 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-75 205	-840 000	-1 818 000
Anslag netto	-75 205	-420 000	-909 000

Under år 2008 kommer de sista projekten i mål 3-programmet att avslutas och de sista rekvisitionerna till EU att lämnas. Efter det kvarstår enbart uppföljningar och övervakningskommittémöten för det programmet. Det betyder även att den personalstyrka som administrationen har idag, kommer att behövas också under år 2008.

Det nya programmet "Regional konkurrenskraft och sysselsättning", ESF 2007 - 2013 inleddes i slutet av år 2007.

Den övergripande målsättningen för programmet är att höja den vuxna befolkningens kompetens i arbetslivet och att förbättra integreringen av utanförgrupper i samhället. Ledorden är fortsättningsvis det livslånga lärandet och formerna för aktiviteterna baserar sig på den uppdaterade Lissabon-strategin.

Programmets strategi är föreslagen att vara uppdelat i fyra tematiska insatsområden

- investeringar i humankapital
- innovativa former av arbetsorganisation
- aktiva och preventiva åtgärder för sysselsättningen samt
- inklusion och tillgänglighet.

Finansieringsramen för programmet kan sammanfattas enligt följande:

	Finansieringsram 2007 - 2013	Budgeterat 2007	Förslag 2008	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	3.125.000	405.000	866.000	1.854.000
EU:s finansieringsandel	3.125.000	405.000	866.000	1.854.000
Sammanlagt	6.250.000	810.000	1.732.000	3.708.000

Inkomster

36.20.45. EU:s finansieringsandel - målprogram 3

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00		0

Med anledning av att alla inkomster budgeterats under tidigare år, föreslås ingen inkomst detta år.

36.20.46. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	420 000	909 000

Med hänvisning till moment 46.20.05 och 46.20.46 föreslås en inkomst om 909.000 euro.

Inkomsten avser Europeiska socialfondens finansieringsandel för programmet "Regional konkurrenskraft och sysselsättning", ESF.

Specifikation:

8000	Europeiska Unionen	909 000
	Totalt	909 000

*Utgifter***46.20.04. Tekniskt stöd, landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (R)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-15 000	-43 000

Föreslås ett anslag om 43.000 euro för den nationella finansieringsandelen under år 2008 för tekniskt stöd i Ålands program för "Regional konkurrenskraft och sysselsättning", ESF 2007 - 2013. Inom ramen för tekniskt stöd finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och utvärdering av programmet. EU:s delfinansiering av det tekniska stödet tas upp under moment 46.20.05. Kostnaden är beräknad i programdokumentet.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst	-7 000	
	- personalkostnadsersättningar	0	-7 000
4300	Inköp av tjänster		-30 000
4800	Övriga utgifter		-6 000
	Nettoanslagsbehov		-43 000

46.20.05. Tekniskt stöd, EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-15 000	-43 000

Föreslås ett anslag om 43.000 euro för EU:s finansieringsandel under år 2008 för tekniskt stöd i Ålands program för "Regional konkurrenskraft och sysselsättning", ESF 2007 - 2013. Landskapets delfinansiering av det tekniska stödet tas upp under moment 46.20.04. Kostnaden är beräknad i programdokumentet.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst	-7 000	
	- personalkostnadsersättningar	0	-7 000
4300	Inköp av tjänster		-30 000
4800	Övriga utgifter		-6 000
	Nettoanslagsbehov		-43 000

46.20.40. Landskapets finansieringsandel – målprogram 3, åtgärd 1 och 2 (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	0

Föreslås inget anslag under momentet.

46.20.41. Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-405 000	-866 000

Föreslås ett anslag om 866.000 euro som landskapets finansieringsandel för programmet "Regional konkurrenskraft och sysselsättning", ESF.

Programförslaget väntas godkännas av Europeiska kommissionen under sommaren 2007. Den övergripande målsättningen i programmet är ett fortsatt höjande av kompetensen för vuxna i arbetslivet och sysselsättningsfrämjande åtgärder.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	-866 000
	Anslagsbehov	-866 000

46.20.45. EU:s finansieringsandel – målprogram 3, åtgärd 1 och 2 (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-75 205,03	0	0

Föreslås inget anslag under momentet.

46.20.46. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-405 000	-866 000

Föreslås ett anslag om 866.000 euro för EU:s andel av finansieringen av programmet "Regional konkurrenskraft och sysselsättning", ESF. Inkomsterna tas upp under moment 36.20.46. Se även moment 46.20.41.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	-866 000
	Anslagsbehov	-866 000

46.25. ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	87 407	100 000	113 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-142 056	-144 000	-150 000
Summa utgifter	-142 056	-144 000	-150 000
Anslag netto	-54 649	-44 000	-37 000

Ålands läromedelscentral är en enhet inom utbildnings- och kulturavdelningens skolbyrå vid landskapsregeringens allmänna förvaltning. Med stöd av ett avtal mellan landskapet och kommunerna finansieras verksamheten till 60 % av kommunerna och 40 % av landskapet.

I stöd av det avsedda reglementet utser landskapsregeringen en direktion för centralen. Direktionen har i huvudsaklig uppgift att leda och utveckla centralen, lämna förslag till budget och presentera verksamhetsplan och årsberättelse för centralen.

Verksamheten består av utlåning av audiovisuella läromedel, böcker och pedagogiska hjälpmedel till samtliga undervisningsstadier, information genom utställningar samt kopierings- och dylika tjänster. Därtill är centralen delaktig i skolbyråns pedagogiska utvecklingsarbete rörande bland annat läroplansarbete och fortbildning.

I samförstånd med kommunerna avser landskapsregeringen utreda förändring i centralens verksamhet i syfte att verka som ett pedagogiskt resurscentrum såväl för allmänundervisning som för specialundervisning.

Långsiktiga mål för centralen är

- att följa den pedagogiska och tekniska utvecklingen med avseende på tidsenliga audiovisuella läromedel, böcker och pedagogiska metoder i skolornas allmän- och specialundervisning
- att i samråd med skolor och andra berörda sköta anskaffning, information, utställning och utlåning av filmer, böcker och andra pedagogiska hjälpmedel samt
- att handha förlagsverksamhet för utgivning av egna åländska läromedel.

Mål för centralens verksamhet under budgetåret är

- att färdigställa ett läromedel i Ålands historia för årskurserna 4-6 i grundskolan
- att marknadsföra och inleda digital filmdistribution i skolorna samt
- att uppmärksamma centralens 40-åriga verksamhet med en utställning.

Tabellen nedan beskriver utlåningen under tre budgetår.

	År 2006	År 2007	År 2008
Antal lån	10.369	10.500	11.000

*Inkomster***36.25.20. Ålands läromedelscentral - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
1 427,67	6 000	17 000

Inom skolbyråns ansvarsområde är ett läromedel i Ålands historia för årskurserna 4 - 6 i grundskolan under arbete och beräknas vara klart till höstterminen 2008. Utgifterna för produktionen av läromedlet belastas moment 46.15.24.

Under momentet föreslås 17.000 euro som inkomster från försäljning av landskapsregeringens planerade lärobok i Ålands historia och centralens försäljning av studiematerial och övriga tjänster.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>17 000</u>
	Totalt	17 000

36.25.39. Kommunernas andel i kostnaderna

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
85 978,87	94 000	96 000

Under momentet föreslås en inkomst om 96.000 euro avseende kommunernas andel i läromedelscentralens drifts- och kapitalkostnader.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>96 000</u>
	Totalt	96 000

*Utgifter***46.25.20. Ålands läromedelscentral - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-142 055,75 (t.a. -2 908,00)	-144 000	-150 000

Med hänvisning till kapitelmotiveringen föreslås ett anslag om 150.000 euro för verksamheten vid Ålands läromedelscentral under år 2008.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att tjänsten som informatör (lkl A18) indras samt att en tjänst som bibliotekarie (lkl A21) inrättas fr.o.m. 1.3.2008 med hänvisning till att arbetet i huvudsak består av anskaffning, informationsförvaltning och kundtjänst.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	2	2	2
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	-92 393
	- tillfälliga tjänster	-19 384

	- personal i arbetsavtalsförhållande	-6 723	
	- övriga löner och arvoden	-500	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-119 000
4100	Material och förnödenheter		-16 000
4200	Hyror		-5 500
4300	Inköp av tjänster		-5 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-2 000	
	- övrigt	<u>-1 000</u>	-3 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>-1 500</u>
	Nettoanslagsbehov		-150 000

46.32.

ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	123 412	200 000	150 000
Konsumtionsutgifter	-895 565	-990 000	-1 068 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-4 384	-280 000	
Summa utgifter	-899 950	-1 270 000	-1 068 000
Anslag netto	-776 538	-1 070 000	-918 000

Ålands folkhögskola ger allmänbildande undervisning enligt principen om livslångt lärande. Verksamheten syftar särskilt till att göra det möjligt för de studerande att påverka sin egen livssituation. Folkhögskolan skall erbjuda en miljö för allsidigt lärande - intellektuellt, emotionellt och socialt.

Skolans väg mot en hållbar utveckling gynnas av verksamhetens flexibilitet och anpassningsbarhet gentemot samhällets behov. Studieresor ingår som en del av och kompletterar den ordinarie undervisningen och ger eleverna möjlighet att få en bredare och mera balanserad världsbild.

Skolan skall i enlighet med sin folkbildningstradition erbjuda en alternativ skolmiljö som ger unga och vuxna möjlighet till fria allmänbildande studier utanför systemet för behörighetsgivande och yrkesförberedande utbildning. Skolan har en vinterkurs som för alla linjer omfattar 34 arbetsveckor. Vinterkursens elever kan vara internatselever, eller bo utanför skolan som dagelever.

Ålands folkhögskola avser att under år 2008 lyfta fram särskilda undervisningsämnen och områden som känns angelägna att stärka i den svensktalande och nordiska miljö som skolan utgör en del av. Svenska språket ges en central roll och kommunikativ svenska föreslås bli en bärande idé för skolans alla verksamheter. Under läsåret 2007 - 2008 avser skolan utöka undervisning som stödjer integration av inflyttade samt erbjuda undervisning i samhällsorienterande och sociala ämnen.

Utbildningsprogram	Antal studerande		Utbildningsplatser
	År 2006/2007	År 2007/2008	År 2008 Ht
<u>Allmänna linjer</u>			
Mediainriktning	8	10	10
Skapande verksamhet	11	10	12
Idrott	9	9	8
Musik	8	8	8
Totalt	36	37	38
<u>Speciallinjer</u>			
Naturfoto	8	8	8
Konst och hantverk	7	7	9
Integration			8
Totalt	15	15	25
Studerande sammanlagt	51	52	63
Utexaminerade	48		

Inkomster

36.32.20. Ålands folkhögskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
123 411,71	200 000	150 000

Skolans intäkter gäller kurs- och internatsavgifter. Sommarkursverksamheten och utåtriktad kortkursverksamhet kommer att utvecklas under kommande år varför intäkterna av kursverksamhet på sikt förväntas öka.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- elevavgifter	34 800	
	- inkomster av kursverksamhet	10 000	
	- inkomster av kosthåll	50 000	
	- försäljning av studiematerial	<u>5 000</u>	99 800
3300	Hysesinkomster och ersättningar		
	- hyror för bostäder	10 000	
	- internatsavgifter	40 000	
	- telefonersättningar	<u>200</u>	<u>50 200</u>
	Totalt		150 000

Utgifter

46.32.20. Ålands folkhögskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-895 565,45	-990 000	-1 068 000

Med hänvisning till kapitel motiveringen och nedanstående föreslås ett anslag om 1.068.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som städare indras. I anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande beaktas samtidigt anslag för en städare.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av timlärare samt i övriga löner och arvoden bl.a. direktionsarvoden.

Den nya ettåriga kursen i musik fortgår och vänder sig till ungdomar som gått ut grundskolan och som har särskilt musikintresse.

Fortbildningsinsatser för personalen behöver göras generellt inom skolans olika verksamhetsområden. Särskilt beaktas behovet av utbildning för nätbaserad undervisning.

Integrerande insatser utökas för nya ålänningar gällande utbildningsbehov. Verksamheten inriktar sig främst på undervisning i svenska som främmande språk och samhällsorientering. Förkunskaper motsvarande grundskola krävs. Skolans verksamhetsutgifter belastas med kostnader för en heltidsanställd lärare.

För att skolan fortsättningsvis skall vara ett attraktivt alternativ måste nya inventarier och utrustning införskaffas under året. För ändamålet föreslås ett anslag om 29.000 euro.

För underhåll och service samt för åtgärder på skolans gård föreslås cirka 10.000 euro inkluderande anskaffningar av verktyg och annan serviceutrustning.

På grund av skolans ambulerande verksamheter behöver bilparken förnyas med en bil för 9 - 10 personer. Bilarna slits mycket av långa och många resor varje år och för att trygga de studerandes säkerhet bör skolans bilpark förnyas regelbundet. Föreslås ca 15.000 euro för ändamålet.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster (*1 vakant)	13	13 *	12
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	3
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	3	3	3
Bisyssla	2	4	4
<i>Dispositionspan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	-471 215		
- tillfälliga tjänster	-118 210		
- personal i arbetsavtalsförhållande	-82 507		
- övriga löner och arvoden	-40 268		
- övriga personalutgifter	-2 100		
- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>		-714 300
4100 Material och förnödenheter			
- livsmedel	-43 000		
- värme, el och vatten	-65 000		
- övrigt	<u>-52 700</u>		-160 700
4200 Hyror			-6 000
4300 Inköp av tjänster			-106 000
4800 Övriga utgifter			
- resor	-15 000		
- fastighetsskatt	-7 000		
- övrigt	<u>-5 000</u>		-27 000
1125 Maskiner och inventarier			<u>-54 000</u>
Nettoanslagsbehov			-1 068 000

46.32.74. Grundförbättringar och ombyggnad (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-4 384,18	-230 000	
	tb -50 000	

Momentet utgår. Se moment 43.40.75.

46.34. ÅLANDS MUSIKINSTITUT

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	50 650	62 000	61 000
Konsumtionsutgifter	-713 841	-789 000	-860 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-713 841	-789 000	-860 000
Anslag netto	-663 191	-727 000	-799 000

Ålands musikinstitut bedriver sin verksamhet med stöd av LL (1995:80, ändr. 1997/57) samt reglemente och läroplan fastställda av Ålands landskapsregering.

Musikinstitutet erbjuder åländska barn och ungdomar undervisning i musik och dans. Vid musikinstitutet finns grundläggande undervisning samt undervisning på institutnivå.

Huvuddelen av verksamheten bedrivs i egna lokaler i Mariehamn men en del av undervisningen har utlokaliseras till Kökar. Dansundervisningen försiggår i för undervisningen särskilt inredda lokaler vilka hyrs av Ålands industrihus Ab.

Intresset för att studera vid Ålands musikinstitut är mycket stort och inträdesprovet våren 2006 lockade 127 sökande av vilka 35 musikelever och 17 danselever beviljades plats. Antalet sökande till läsåret 2007 - 2008 är 158. Elevantalet för läsåret 2007 - 2008 är planerat till 250 fördelat enligt följande: musikskola och institut 174 elever och dans 76 elever. Musikeleverna fördelar sig mellan 17 instrumentlinjer och danseleverna studerar klassisk balett eller modern dans.

Inom ramen för verksamheten inleder musikinstitutet förberedande undervisning för barn i åldern 7 - 8 år. Syftet är att öka intresset för olika instrument.

Direktionen föreslår en höjning av terminsavgiften till 110 euro.

*Inkomster***36.34.20. Ålands musikinstitut - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
50 650,00	62 000	61 000

Terminsavgiften föreslås höjd till 110 euro.

Terminsavgifter för musikskola, -institut eller dansskola	110 euro
Avgift för biämne	50 euro
Avgift för utomstående att delta i ensembleverksamhet	50 euro

Med hänvisning till ovanstående föreslås en inkomst om 61.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	60 000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>1 000</u>
	Totalt	61 000

Utgifter

46.34.20.	<u>Ålands musikinstitut - verksamhetsutgifter (VR)</u>		
	Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-713 841,25	-789 000	-860 000
	(t.a. -5 752,00)		

Under momentet föreslås ett anslag om 860.000 euro. I anslaget har en viss höjning av antalet undervisningstimmar beaktats med tanke på undervisningen i pop eller jazz, stråk, gitarr samt dans.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Genom omfördelning av timmar föreslås inrättande av en tjänst som pianolärare/ackompanjator (lkl C51) fr.o.m. 1.8.2008.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för bl.a. direktionsarvoden.

I förslaget ingår bl.a. anslag för inköp av datorer och programvara för musikinspelning. Dessutom ingår anslag för datakurser för personalen.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	8	9	10
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Huvudsyssla	2	2	2
Bisyssla	1	1	1
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	4	3	1
Bisyssla	7	8	12

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-457 542	
	- tillfälliga tjänster	-184 540	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-58 874	
	- övriga löner och arvoden	-12 944	
	- övriga personalutgifter	-1 000	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-714 900
4100	Material och förnödenheter		-42 000
4200	Hyrer		-51 100
4300	Inköp av tjänster		-27 000
4800	Övriga utgifter		<u>-25 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-860 000

46.35. ÅLANDS LYCEUM

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	85 906	70 000	85 000
Konsumtionsutgifter	-3 358 854	-3 445 000	-3 524 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-49 150	-250 000	
Summa utgifter	-3 408 003	-3 695 000	-3 524 000
Anslag netto	-3 322 097	-3 625 000	-3 439 000

Med utgångspunkt i LL (1997:52, ändr. 2002/82) om utbildning på gymnasialstadienivå har de övergripande målen för utbildningen i Ålands lyceum i läroplansgrunder och reglemente formulerats enligt följande

- utbildningen skall ge studerande möjlighet att inhämta en bred allmänbildning som grund för högskolestudier
- utbildningen skall stöda de studerandes personliga tillväxt och aktiva deltagande i ett demokratiskt samhällsliv och
- studierna skall uppmuntra till engagemang, stimulera handlingskraft och inpränta god moral och etiskt tänkande.

Verksamhetens långsiktiga mål är

- att ge studerande möjlighet att erhålla behörighet för högskolestudier inom humaniora och samhällsvetenskap, naturvetenskap, konst- och kulturvetenskaper samt hälsovetenskaper och idrott samt
- att skolans studiehandledning och information är så aktiv och förutseende att de studerande ges möjlighet att avlägga gymnasiekursen på tre år och uppnå relevanta behörigheter för fortsatta studier.

Målsättningarna för budgetåret är

- att utveckla det nya kursutbudet och fortsättningsvis implementera skolans läroplansgrunder
- att utveckla och utvärdera inriktningsstudierna samt
- att fortsättningsvis arbeta för att integrera temaområdena i utbildningen och under året fokusera på kulturellt arbete och jämställdhet.

Ålands lyceum, Ålands handelsläroverk och Ålands vårdinstitut har åtminstone under perioden 1.1 - 31.7.2008 gemensam fastighetsskötsel. Kostnaderna fördelas så att Ålands lyceum betalar 60 % medan Ålands handelsläroverk och Ålands vårdinstitut vardera betalar 20 %. För förbrukning, såsom vatten, renhållning m.m. står Ålands lyceum för 71 % av kostnaderna, medan handelsläroverket betalar 16 % och vårdinstitutet 11 %.

Tabellen beskriver antalet studerande under tre budgetår:

	2006	2007	2008
Första läsåret	154	140	140
Andra läsåret	148	142	141
Tredje läsåret	151	154	141
Fjärde läsåret	20	24	20
Kompletteringsstudier	9	9	10
Totalt	482	469	451
Antal som avlagt examen	2005	2006	2007
Studentexamen	69	81	81
Gymnasieexamen	49	42	69
Totalt	118	118	150

*Inkomster***36.35.20. Ålands lyceum - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
85 906,38	70 000	85 000

Under momentet föreslås en inkomst om 85.000 euro som framför allt avser hyresinkomster och inkomster från bespisningen.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	45 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	<u>40 000</u>
	Totalt	85 000

*Utgifter***46.35.20. Ålands lyceum - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-3 358 853,63 (t.a. -81 989,00)	-3 445 000	-3 524 000

Förutom lön för ordinarie personal enligt bilaga 5 består löneutgifterna också av lön för tillfälliga tjänster som timlärare och sjukvikarier. I budgeten finns medel för lön till psykolog och kurator, som betjänar alla skolor på gymnasialstadiet.

I övriga löner och arvoden ingår anslag för expertarvoden, föredragshållare och direktionsarvoden.

Lönekostnaderna för fastighetsskötseln delas mellan Ålands lyceum, Ålands handelsläroverk och Ålands vårdinstitut.

För att stärka och utveckla skolans nätbaserade undervisning, arbetssätt och metoder föreslås ett anslag om 10.000 euro, bl.a. i syfte att erbjuda de studerande möjlighet att fördjupa sig i kursutbudet och förkovra sig inför studentexamensproven.

För personalens fortbildningsarrangemang och kompetensutveckling har reserverats 20.000 euro. En ny läroplan med för de studerande valbara inriktningar och profiler har nyligen tagits i bruk. Fortbildningsbehovet är alltså stort.

I anslaget för material och förnödenheter ingår ca 140.000 euro för drift och underhåll, ca 30 000 euro för underhåll av skolans datanätverk, ca 100.000 euro för bespisningen och ca 20.000 euro för inköp av undervisningsmaterial, bl.a. elektroniska hjälpmedel, programvara och böcker för skolans undervisning och bibliotekstjänster.

I anslaget för hyror ingår bl.a. hyror för datorer och avgifter för att hyra idrottsanläggningar.

Under anslaget för inköp av tjänster ingår förutom föreläsnings- och konsultarvoden i anslutning till skolans undervisning och övriga verksamhet ca 100.000 euro för skolskjuts och ca 20.000 euro för IT-uppkoppling och programhantering av skolans betygs- och schemaregister.

I anslaget för övriga utgifter ingår fastighetsskatt, licensavgifter samt resor och dagtraktamenten.

I anslaget för maskiner och inventarier föreslås leasinginköp av ersättande datorer samt annan kringutrustning för ca 25.000 euro.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	37	37	37
Personal i arbetsavtalsförhållande	12	13	13
Timlärare			
Huvudsyssla	8	7	8
Bisyssla	3	3	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-2 050 618	
	- tillfälliga tjänster	-418 610	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-386 872	
	- övriga löner och arvoden	-29 900	
	- övriga personalutgifter	-4 600	
	- personalkostnadsersättningar	<u>10 000</u>	-2 880 600
4100	Material och förnödenheter		-307 400
4200	Hyror		-90 000
4300	Inköp av tjänster		-200 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-12 000	
	- representation	-800	
	- övrigt	<u>-8 200</u>	-21 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>-25 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-3 524 000

46.35.76. Grundförbättringar och ombyggnader (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-49 149,53	-250 000	

Momentet utgår. Se moment 43.40.75.

46.40. ÅLANDS SJÖMANSSKOLA

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	72 528	88 000	88 000
Konsumtionsutgifter	-2 592 538	-2 903 000	-3 080 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter		-800 000	
Summa utgifter	-2 592 538	-3 703 000	-3 080 000
Anslag netto	-2 520 010	-3 615 000	-2 992 000

Grunderna och den allmänna målsättningen för de yrkesutbildande skolornas verksamhet anges under kapitel 46.17 där också gemensamma mål för verksamheten på lång och medellång sikt räknas upp. I Ålands sjömansskolas reglemente och kvalitetssystem anges även mer specifika mål och uppdrag för verksamheten, bl.a. följande

- Ålands sjömansskola skall tillgodose behovet av yrkeskunnig fartygspersonal

- för sjöfartsnäringen genom att upprätthålla en tidsenlig svenskspråkig grundläggande yrkes- och fortsättningsutbildning för yrken till sjöss
- skolan skall därtill erbjuda en näringsanpassad kursverksamhet för de studerande och för utomstående
  - utbildningen skall stöda de studerandes utveckling till flexibilitet, kreativitet och initiativförmåga samt företagarganda
  - utbildningen skall berättiga till nationell behörighet i enlighet med STCW-95 konventionen samt
  - utbildningen skall ge behörighet för fortsatta studier på högskolenivå.

De långsiktiga målen och de allmänna målen för budgetåret anges i detalj i skolans styrdokument och planer, medan nedanstående text närmare beskriver förändringarna i verksamheten.

Antalet studerande vid sjömansskolan under en treårs period:

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antal nybörjarplatser Ht 2008
	År 2006	År 2007	År 2008	
<i>Grundskolebaserad utbildning</i>				
Sjöfart	99	116,5	138	48
- inriktning däcks- och maskinreparatör				
- inriktning fartygselektriker				
- inriktning vaktmaskinmästare				
- inriktning vaktstyrman				
Hotell och restaurang	45	45,5	48	24
Café, storkök och restaurang	4	5	6	2
<i>Kompletteringsutbildning eller vidareutbildning</i>				
Fartygselektriker			10	
Totala antalet helårsstuderande	148	158	186,5	
Utexaminerade	23	24		
Överflyttade till hotell- och restaurangskolan för andra studieåret	11	12	12	
tredje studieåret	10	12	12	

En närmare redogörelse över ändringar av antalet studerande och andra väsentliga förändringar ges under respektive detaljmoment.

Under verksamhetsåret utreds möjligheterna att samordna inriktningen fartygselektriker inom programmet för sjöfart vid sjömansskolan med inriktningen elteknik inom programmet för el- och datateknik vid Ålands yrkesskola.

Inkomster

36.40.20. Ålands sjömansskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
72 528,09	88 000	88 000

Inkomsterna för Ålands sjömansskola härrör sig från studerandelunch för Ålands vårdinstitut, arbetsplatslunch för personalen, uthyrning av sporthallen samt från

arbetsverksamhet och kursavgifter.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>88 000</u>
	Totalt	88 000

Utgifter

46.40.20. Ålands sjömansskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-2 344 815,72 (t.a. -86 029,00)	-2 525 000	-2 700 000 (t.a. -50 000)

För verksamheten vid Ålands sjömansskola föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 2.700.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av bl.a. assistent- och timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för bl.a. försöksverksamhet med yrkesprov för unga, läroplansrevision, kursverksamhet och direktionsarvoden.

I anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande har anslag beaktats för avlönande av bl.a. fastighetsskötare. Åtgärden innebär ej någon merkostnad.

Under de senaste läsåren har antalet studerande vid sjömansskolan ökat, från 136 studerande läsåret 2005 - 2006 till 174 studerande läsåret 2007 - 2008. Denna ökning av antal studerande vid sjömansskolan kommer att fortsätta fram till läsåret 2008 - 2009 från nuvarande 174 till 186 studerande, i enlighet med landshovsregeringens beslut om "utbildningsutbud och dimensionering av antalet utbildningsplatser åren 2007 - 2008". Detta medför även att antalet studiegrupper ökar från 15 till 18 stycken.

Förutom de ordinarie studieplatserna föreslås även inledandet av vuxenutbildning för fartygselektriker vårterminen 2008.

Därtill ingår kostnaderna för fortsatt försöksverksamhet med yrkesprov för unga samt fortsättningsvis yrkesprov för vuxna jämte förberedelsekurser för de samma.

Anslaget för utbildningstjänster avser, bl.a. handledd praktik och säkerhetskurser.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster (*1 vakant)	29 *	29 *	29 *
Tillfälliga tjänster			1
Personal i arbetsavtalsförhållande	6	6	7
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	3	3	3
Bisyssla	1	1	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	-1 520 050
	- tillfälliga tjänster	-197 576
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-202 258

	- övriga löner och arvoden	-17 716	
	- övriga personalutgifter	-3 400	
	- personalkostnadsersättningar	<u>6 000</u>	-1 935 000
4100	Material och förnödenheter		-350 000
4200	Hyror		-118 000
4300	Inköp av tjänster		-228 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-22 000	
	- patent- och licensavgifter	-6 760	
	- övrigt	<u>-1 240</u>	-30 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>-89 000</u>
	Anslagsbehov		-2 750 000
	Användning av tidigare års anslag		<u>50 000</u>
	Förslag		-2 700 000

46.40.21. M.s. Michael Sars - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-247 722,35	-378 000	-380 000

Föreslås ett nettoanslag om 380.000 euro för driftsutgifter för m.s. Michael Sars.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

För att reducera kostnaderna gällande bemanning, drift och underhåll föreslås att redarfunktionen för m.s. Michael Sars överförs till landskapsregeringens trafikavdelning. Fartygets disponering och körschema fastställs såsom för närvarande av en särskild ledningsgrupp. Skolfartyget används främst för studerande från Ålands sjömansskola och Högskolan på Åland, i drifts- och underhållsteknik, för övningar i navigation och fartygsmanövrering. Användning av skolfartyget m/s Michael Sars förväntas öka ytterligare i och med en uthyrning av skolfartyget under trettiofem dagar. Detta medför att kostnaderna för bränsle och bemanningskostnader ökar för uthyrningsperioderna. Landskapsregeringen föreslår med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §), att inkomster från externa användare av m.s. Michael Sars kan påföras momentet.

	År 2006	År 2007	År 2008
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-208 711	
	- personalkostnadsersättningar	<u>711</u>	-208 000
4100	Material och förnödenheter		
	- bränsle och smörjmedel	-60 000	
	- värme, el och vatten	-20 000	
	- byggnadsmaterial	-6 000	
	- reservdelar och tillbehör	-8 000	
	- övrigt	<u>-9 000</u>	-103 000
4200	Hyror		-2 500
4300	Inköp av tjänster		
	- reparation och underhåll	-87 500	
	- avfalls-, snö- och miljötjänster	-7 000	
	- försäkringstjänster	-7 000	
	- övrigt	<u>-17 500</u>	-119 000
4800	Övriga utgifter		-2 500

1125 Maskiner och inventarier	-20 000
3000 Inkomster av verksamheten	<u>75 000</u>
Nettoanslagsbehov	-380 000

46.40.75. Grundreparationer (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-800 000	
Momentet utgår. Se moment 43.40.75.		

46.40.76. Tillbyggnad (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	
Momentet utgår.		

46.41. ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	414 948	360 000	
Konsumtionsutgifter	-509 936	-500 000	-120 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-509 936	-500 000	-120 000
Anslag netto	-94 988	-140 000	-120 000

Ålands sjösäkerhetscentrum verkar i enlighet med LL (2003:17) om Ålands sjösäkerhetscentrum. Ålands sjösäkerhetscentrum bildar en självständig samordningsenhet med uppgift att planera, koordinera, organisera och marknadsföra olika typer av kurser som sjöfartsnärings, sjöskolorna och övriga aktörer behöver. Internationella konventioner såsom STCW-95, tillsammans med sjöfartsverkets bestämmelser, anger riktlinjer som skall följas. Möjligheterna att använda det nya skolfartyget inom kursverksamheten utvecklas.

De långsiktiga målsättningarna för Ålands sjösäkerhetscentrum är

- att erbjuda kursverksamhet inom sjösäkerhetsområdet i enlighet med internationella krav
- att varsebli nya bestämmelser och utbildningskrav som kan komma
- att finna nya kundgrupper, främst från Sverige
- att fortsätta en effektiv marknadsföring av centret samt
- att garantera en hög säkerhetsnivå.

Målsättningar för år 2008 är

- att utveckla kurserna i hamn-, bassäng- och brandanläggningarna samt att marknadsföra dessa
- att samordna bokningar av kurser med Högskolan på Åland
- att utveckla kursverksamheten mot nya kundgrupper samt
- att hålla cirka 160 kurser av varierande längd under året.

Föreslås att nettobudgetering börjar tillämpas från och med år 2008 för att bl.a. befrämja utveckling och göra det möjligt att sy ihop kurspaket med övernattning.

Inom landskapets sjösäkerhetsutbildning pågår arbete med att ta fram modeller och alternativ för hur utbildningen kunde bedrivas på ett lönsamt och effektivt

sätt inom ramen för ett driftsbolag, där de gemensamma faciliteterna för Ålands sjösäkerhetscentrum, Högskolan på Åland och Ålands sjömansskola kan samutnyttjas optimalt. Arbetet kan resultera i behov av kompletterande skrivningar i första tilläggsbudget för år 2008, främst vad beträffar anställningsvillkor för personalen i det eventuella driftsbolaget och villkor för hur bolaget kan hyra eller disponera de gemensamma faciliteter som landskapet äger.

Inkomster

36.41.20. Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
414 948,39	360 000	

Momentet utgår.

Från och med år 2008 föreslås nettobudgetering för Ålands sjösäkerhetscentrums verksamhet. Inkomsterna budgeteras således under moment 46.41.20.

Utgifter

46.41.20. Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-509 936,15	-500 000	-120 000

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 120.000 euro. Anslaget samt intäkterna för Sjösäkerhetscentrets verksamhet avses användas för den verksamhet som beskrivs under kapitel motiveringen med nedanstående detaljmotiveringar.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för övriga löner och arvoden ingår styrelsearvoden samt avlönande av externa instruktörer.

Under anslaget för inköp av tjänster ingår inköp av brandkurser från Mariehamns räddningsverk för totalt ca 180.000 euro. För marknadsföring föreslås 14.000 euro. 14.500 euro ingår för inköp av säkerhetsdykare för övningar i bassängen. För värme, el och vatten har beaktats 50.000 euro under momentet.

Under momentet föreslås en inkomst om 460.000 euro för kursavgifter, hyror och administrativa inkomster för organiserandet av brandkurser. Inkomsterna baserar sig på cirka 160 kurser av varierande längd. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med dessa inkomster.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	4	4	4

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-203 057	
	- övriga löner och arvoden	-36 243	
	- övriga personalutgifter	-500	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-239 800
4100	Material och förnödenheter		-74 000
4200	Hyror		-2 500

4300	Inköp av tjänster		-245 700
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-5 500	
	- representation	-500	
	- fastighetskatt	-1 600	
	- övrigt	<u>-10 400</u>	-18 000
3000	Inkomster av verksamheten		<u>460 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-120 000

46.42.

ÅLANDS YRKESKOLA

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	80 078	73 000	78 000
Konsumtionsutgifter	-3 628 006	-3 930 000	-4 250 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-6 848	-750 000	
Summa utgifter	-3 634 854	-4 680 000	-4 250 000
Anslag netto	-3 554 776	-4 607 000	-4 172 000

Grunderna och den allmänna målsättningen för de yrkesutbildande skolornas verksamhet anges under kapitel 46.17 där också gemensamma mål för verksamheten på lång och medellång sikt räknas upp. I Ålands yrkesskolas reglemente anges även mer specifika mål och uppdrag för verksamheten, bl.a. följande

- den yrkesinriktade och studieförberedande utbildningen vid yrkesskolan skall skapa förutsättningar för ungdomarna att utveckla kunskaper som är attraktiva på arbetsmarknaden och som krävs för fortsatta studier
- läroplanernas innehåll skall utformas så att utbildningen tar sikte på områden inom arbetslivet som har naturliga eller önskvärda utvecklingsmöjligheter på Åland
- entreprenörskap, kreativitet och nyskapande är begrepp som skall vara vägledande för utbildningen vid yrkesskolan
- det pedagogiska arbetet skall inriktas på ökad ämnesintegration i syfte att uppnå intressanta och effektiva metoder för inlärning och
- de valbara ämnena skall utformas så att de studerande kan bredda sitt yrkeskunnande eller förbereda sig för fortsatta studier.

De långsiktiga målen och de allmänna målen för budgetåret anges i detalj i skolans styrdokument och planer, medan nedanstående text närmare beskriver förändringarna i verksamheten.

Nio av utbildningsprogrammen på gymnasialstadiet har yrkesskolan som hemvist. Budgetåret 2008 beräknas antalet studerande uppgå till drygt 300. Fördelningen framgår av tabellen nedan.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antal nybörjarplatser Ht 2008
	År 2006	År 2007	År 2008	
<i>Grundskolebaserad utbildning</i>				
Byggteknik	25	27,5	30	14
El- och datateknik	60,5	58,5	59	30
- inriktning: datateknik				
- inriktning: elteknik				
Fordons- och transportteknik	28,5	34,5	38	14
Frisör	12	12	12	12
Hotell och restaurang	34	36	38,5	26
Media och kommunikation	30	28	29	16

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antal nybörjarplatser Ht 2008
	År 2006	År 2007	År 2008	
Samhälleliga och sociala sektorn	48	49,5	48,5	16
Verkstads- och produktionsteknik	33	32	36,5	14
Yrkesträningen	13	11	11	4
Totala antalet helårsstuderande	284	289	302,5	
Utexaminerade	57	58		
Överflyttade till hotell- och restaurangskolan för tredje studieåret	19	22	25	

Under verksamhetsåret utreds särskilt verksamheten inom följande två utbildningsområden

- möjligheterna att samordna inriktningen elteknik inom programmet för el- och datateknik vid yrkesskolan med utbildningsinriktningen fartygselektriker inom programmet för sjöfart vid Ålands sjömansskola och att samtidigt profilera inriktningen datorteknik mot ”datateknik och IT” samt
- möjligheterna att inom programmet verkstads- och produktionsteknik utveckla en inriktning mot VVS eller att på annat sätt erbjuda VVS-utbildning inom yrkesskolan.

Inkomster

36.42.20. Ålands yrkesskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
80 077,63	73 000	78 000

Inkomsterna härrör i huvudsak från de olika utbildningsprogrammets arbetsverksamhet. Inkomster från kursverksamheten hör samman med de planerade kurserna i transport av farligt gods (ADR-kurser). En grundkurs i ADR är planerad att genomföras under vårterminen 2008.

Specifikation:

3000 Inkomster av verksamheten		
- inkomster av kursverksamheten	8 000	
- inkomster av arbetsverksamheten	65 000	
- inkomster av undervisningsmaterial	1 000	
- diverse inkomster	<u>3 000</u>	77 000
3300 Hyresinkomster och ersättningar		<u>1 000</u>
Totalt		78 000

Utgifter

46.42.20. Ålands yrkesskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-3 628 006,38	-3 930 000	-4 250 000
(t.a. -155 801,00)	(t.a. -129 000)	(t.a. -115 000)

För verksamheten vid Ålands yrkesskola föreslås ett anslag om 4.250.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Yrkesskolan har årligen antagit, och avser även i fortsättningen, i enlighet med

landskapsregeringens anvisningar, anta flera studerande enligt prövning. Dessa studerande behöver oftast anpassad läroplan och specialundervisning. Skolan har även ett flertal studerande, med dokumenterade läs- och skrivsvårigheter (34 studerande läsåret 2006 - 2007) eller andra inlärningssvårigheter, vilka behöver stödundervisning av speciallärare. För att kunna erbjuda special- och stödundervisning i tillräcklig utsträckning inom skolan föreslås inrättande av en tjänst som speciallärare (lkl C51) fr.o.m. 1.8.2008. Tjänsten skall även bistå andra yrkesutbildningar enligt behov.

Sedan år 2005 finns gemensam psykolog som delar sina tjänster mellan alla studerande i landskapets gymnasialstadieskolor och Ålands folkhögskola. Psykologen betjänar således ca 1.200 studerande. Rättsskyddscentralen rekommenderar 700 studerande per tjänst. Det har visat sig att studerande i allt högre grad har behov av de tjänster en psykolog kan erbjuda. Många studerande måste också få en professionell utredning för att kunna ges adekvat pedagogiskt stöd.

Studerandevården är gemensam för alla skolor på gymnasialstadiet och involverar förutom psykologen också två kuratorer och skolhälsovårdare samt lärare i de olika skolorna. För att få skolhälsovården att fungera bra krävs samordning och ledning. Dessa viktiga frågor utreds av landskapsregeringen under verksamhetsåret och läggs till grund för beslut om personalresurser, utrymmen och möjligheter till samordning och gemensam användning och finansiering inom gymnasialstadiet.

Föreslås i detta skede att en tjänst som psykolog (lkl A24) inrättas fr.o.m. 1.8.2008. Föreslås att tjänsten blir gemensam för samtliga skolor på gymnasialstadiet och Ålands folkhögskola.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår bl.a. anslag för timlärare samt fem assistentlärare, en till byggteknik, två till yrkesträningen, en gemensam assistentlärare till fordons- och transportteknik och verkstads- och produktionsteknik och en för vårterminen tillfällig assistentlärare för undervisning i kärnämnen och teoretiska yrkesämnen. Under övriga löner och arvoden ingår anslag för föredragshållare och direktionens och yrkesrådets sammanträden.

Anslaget för utbildningstjänster avser inköp av tjänster för skolans kursverksamhet, för olika specialkurser för skolans studerande (bl.a. Heta arbeten) samt för inköp av specialkompetens, främst inom media och kommunikation och det datorsystemiska området.

Nyinvesteringar i maskiner och övrig utrustning krävs kontinuerligt för alla skolans utbildningsprogram för att kunna följa med utvecklingen inom de olika branscherna och hålla hög kvalitet på utbildningarna.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster.	45	46	48
Tillfälliga tjänster	3	3	5
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	17	16	13
Bisyssla	4	4	3

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter	
- inrättade tjänster	-2 397 645
- tillfälliga tjänster	-777 990

	- personal i arbetsavtalsförhållande	-30 677	
	- övriga löner och arvoden	-25 888	
	- övriga personalutgifter	-8 000	
	- personalkostnadsersättningar	<u>15 000</u>	-3 225 200
4100	Material och förnödenheter		-537 650
4200	Hyror		-45 000
4300	Inköp av tjänster		-300 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-15 000	
	- fastighetsskatt	-8 000	
	- övrigt	<u>-5 000</u>	-28 000
1112	Immateriella rättigheter		-28 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>-201 150</u>
	Anslagsbehov		-4 365 000
	Användning av tidigare års anslag		<u>115 000</u>
	Förslag		-4 250 000

46.42.75. Grundreparationer (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-6 847,63	-750 000	

Momentet utgår. Se moment 43.40.75.

46.44. ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	108 673	125 000	125 000
Konsumtionsutgifter	-999 346	-1 140 000	-1 127 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter		-280 000	
Summa utgifter	-999 346	-1 420 000	-1 127 000
Anslag netto	-890 674	-1 295 000	-1 002 000

Grunderna och den allmänna målsättningen för de yrkesutbildande skolornas verksamhet anges under kapitel 46.17 där också gemensamma mål för verksamheten på lång och medellång sikt räknas upp. I Ålands naturbruksskolas reglemente anges även mer specifika mål och uppdrag för verksamheten, bl.a. följande

- utbildningen vid naturbruksskolan skall utformas så att den gagnar näringslivet och dess utvecklingsmöjligheter på den åländska landsbygden
- entreprenörskap, kreativitet och nytänkande är begrepp som skall vara vägledande för utbildningen vid naturbruksskolan
- det pedagogiska arbetet skall inriktas på ökad ämnesintegration i syfte att uppnå en effektivare inläring samt ge en bättre helhetssyn för de studerande
- de valbara ämnena skall utformas så att de studerande kan bredda sitt yrkeskunnande eller förbereda sig för fortsatta studier; skollägenheten Jomala gård skall ses som resurser för utbildningen och för detta ändamål utnyttjas på bästa möjliga sätt samt
- skolan skall också inom ramen för Ålands Landsbygdscentrum verka för en levande landsbygd på Åland genom att bedriva fortbildning och annan utåtriktad verksamhet.

De långsiktiga målen och de allmänna målen för budgetåret anges i detalj i skolans styrdokument och planer, medan nedanstående text närmare beskriver förändringarna i verksamheten.

Mål för budgetåret är

- att hösten 2008 starta det 3-åriga utbildningsprogrammet i naturbruk med tre olika inriktningar; lantbruk/landsbygdsföretagarexamen, djurskötsel/djurskötarexamen och rid- och travsport/hästkötarexamen, totalt 24 platser
- att hösten 2008 starta en 40 veckors gymnasialstadiebaserad utbildning inom rid- och travsport/hästkötarexamen
- att tillsätta ett branschråd samt
- att från och med hösten 2008 införa yrkesprov i samtliga inriktningar i utbildningsprogrammet i naturbruk.

Skolan har en 3-årig grundskolebaserad utbildning inom inriktningarna lantbruk, rid- och travsport, naturföretagare samt från och med år 2008 en inriktning på djurskötsel. Budgetåret 2008 beräknas antalet inskrivna studerande uppgå till totalt ca 45 st. på vårterminen och ca 61 st. på höstterminen fördelade enligt följande:

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antal nybörjarplatser Ht 2008
	År 2006	År 2007	År 2008	
<i>Grundskolebaserad utbildning</i>				
Naturbruk	46,5	38	38	24
Natur och miljö			6	
<i>Kompletteringsutbildning eller vidareutbildning</i>				
Rid- och travsport och företagande, 40 sv	9	4,5	6	12
Lantbruk/trädgård, distans, 40 sv		4	4	
Totala antalet helårsstuderande	55,5	46,5	54	
Utexaminerade	8	12		

Skolan samarbetar med privata stall i hästutbildningarna, med Svenska yrkesinstitutet i Vasa i valbara skogsämnen samt med Yrkesinstitutet Sydväst i kursverksamheten. Skolan inledde även samarbete från och med hösten 2006 med 3 mjölkproducenter, 1 svinproducent samt med Ålands 4H-distrikts 4H-gård, för att kunna köpa in utbildningstjänster i den praktiska husdjursundervisningen. Skolan samarbetar även med Ålands försöksstation, Ålands Hushållningssällskap, Ålands Producentförbund samt privata jordbrukare, företag inom branschen och andra föreningar inom branschen genom den arbetsplatsförlagda praktikperioden.

Inkomster

36.44.20. Ålands naturbruksskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
108 672,54	125 000	125 000

Under momentet föreslås en inkomst om 125.000 euro. Skolans inkomster kommer i huvudsak från kursverksamhet och kosthåll samt inkomster från uthyrning av personalbostäder och kontorslokaler samt en överföring från Ålands försöksstation för uppvärmning.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- inkomster av kursverksamhet	20 000	
	- inkomster av kosthåll	38 000	
	- försäljning av studiematerial	<u>6 000</u>	64 000

3300	Hysesinkomster och ersättningar	57 000
3900	Övriga inkomster	4 000
	Totalt	125 000

Utgifter

46.44.20. Ålands naturbruksskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-979 830,53	-975 000	-1 059 000
	tb -65 000	

Under momentet föreslås ett anslag om 1.059.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal i skolan enligt bilaga 5.

Tillfälliga tjänster avser avlönande av assistentlärare samt timplärare i svenska, engelska, idrott och hälsa samt i skogsbruk och jakt och viltvård.

Övriga löner och arvoden avser anslag för direktionens arvoden.

I anslaget för material och förnödenheter ingår ca 60.000 euro för värme, el och vatten, 38.000 euro för livsmedel, 14.000 euro för kontors- och skolmaterial samt litteratur, ca 11.000 euro för byggnadsmaterial och reservdelar samt ca 21.000 euro för övriga material.

Anslaget för hyror avser hyra av lokaler och hästar för undervisningen i ridsport och travsport samt kontorsutrustning.

Inköp av tjänster avser bl.a. utbildningstjänster från ridskola, travtränare och mjölkproducenter. Därtill ingår bland annat anslag för kontors- och administrationstjänster samt övriga tjänster.

Övriga kostnader avser reseersättningar till timplärare och föreläsare samt fastighetsskatt.

Anslaget för maskiner och inventarier avser utbyte och förnyande av utrustning.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	6 *	6	6
Tillfälliga tjänster			2
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Huvudsyssla	8 *	8	7
Bisyssla			1
*4 tjänster överförda till moment 46.44.21.			
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla		1	1
Bisyssla	3	2	3

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	-287 389
	- tillfälliga tjänster	-100 553
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-206 132
	- övriga löner och arvoden	-10 226
	- övriga personalutgifter	-3 000

- personalkostnadsersättningar	<u>5 000</u>	-602 300
4100 Material och förnödenheter		-144 000
4200 Hyror		-38 000
4300 Inköp av tjänster		-248 000
4800 Övriga utgifter		
- resor	-9 800	
- representation	-200	
- övrigt	<u>-8 000</u>	-18 000
1125 Maskiner och inventarier		<u>-8 700</u>
Nettoanslagsbehov		-1 059 000

46.44.21. Skoljordbruket Jomala gård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-19 515,94	-100 000	-68 000

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 68.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal på skoljordbruket enligt bilaga 5 samt i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande har beaktats anslag för praktikanter.

Material och förnödenheter avser inköp av utsäde och gödsel samt bränsle, smörjmedel och reservdelar till traktorer och maskiner. Anslaget för hyror avser arrendemark samt hyra för maskiner. Inköp av tjänster avser bl.a. inköp av reparationstjänster till maskiner och byggnader samt transporttjänster. Därtill ingår i anslaget inköp av en brukshäst, fyrhjulsvarv och skakelsläpa för virkeskörning i skogen med häst samt en växtskyddspruta.

Av inkomsterna har 32.000 euro beräknats inflyta från försäljning av lantbruksprodukter s.s. spannmål, oljeväxter, potatis och sockerbeta, 90.000 euro avser främst jordbruksstöd i form av CAP-stöd, LFA-stöd, djurpremier samt miljöstöd s.s. stöd för ekologisk odling samt 13.000 euro beräknas inflyta i form av hyror för personalbostäder och hästboxar. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med dessa inkomster.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	1 *	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	3 *	1	1

*4 tjänster överförda från moment 46.44.20.

Dispositionplan:

4000 Personalutgifter		
- inrättade tjänster	-44 076	
- personal i arbetsavtalsförhållande	-39 124	
- övriga personalutgifter	-600	
- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-83 800
4100 Material och förnödenheter		-54 000
4200 Hyror		-28 000
4300 Inköp av tjänster		-18 000
4800 Övriga utgifter		
- resor	-1 600	
- övrigt	<u>-600</u>	-2 200
1125 Maskiner och inventarier		-17 000
3000 Inkomster av verksamheten		
- lantbruksinkomster	32 000	
- stödinkomster	<u>90 000</u>	122 000

3300 Hyresinkomster och ersättningar	13 000
Nettoanslagsbehov	-68 000

46.44.76. Lösdriftsstall för dikor (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-280 000	

Momentet utgår.

46.48. ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	190 965	380 000	180 000
Konsumtionsutgifter	-1 485 552	-1 831 000	-1 632 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 485 552	-1 831 000	-1 632 000
Anslag netto	-1 294 588	-1 451 000	-1 452 000

I Ålands hotell- och restaurangskolas reglemente anges även mer specifika mål och uppdrag för verksamheten, än de som anges gemensamt för yrkesutbildningen under kapitel 46.17, bl.a. följande:

Utbildningen skall

- ge de studerande möjlighet att utveckla kunskaper som är attraktiva inom hotell- och restaurangbranschen och som krävs för fortsatta studier
- utformas så att den tar sikte på områden inom branscher som har naturliga och önskvärda utvecklingsmöjligheter på Åland
- utveckla initiativförmåga, kreativitet samt eget ansvar. Utbildningen skall även stärka den studerandes sociala kompetens samt känsla för sin yrkesroll
- ge de studerande möjligheter att tillämpa nya kunskaper och färdigheter i verkliga arbetssituationer i skolan och i samarbete med näringslivet samt
- i ett internationellt perspektiv hålla en hög nivå.

De långsiktiga målen och de allmänna målen för budgetåret anges i detalj i skolans styrdokument och planer, medan nedanstående text närmare beskriver förändringarna i verksamheten. Särskilt understryks att skolan lyhört skall medverka till ett utvecklande av turismen till en av landskapets huvudnäringar, samt

- att ytterligare utveckla samarbetet mellan de skolor som är integrerade i hotell- och restaurangprogrammet
- att erbjuda en 60 studieveckors påbyggnadsutbildning för kockar till köksmästare och en 20 studieveckors påbyggnadsutbildning för servitörer till vinkypare-sommelier
- att arrangera önskad utbildning och tentamen för fristående examen för vuxna inom hotell- och restaurangbranschen och även öka utbudet av externa kurser
- att fortsätta samarbetet med Ålands naturbruksskola som ett led i förverkligandefasen av bland annat temat "Från jord till bord"
- att följa upp EU-projektet "Kvalitet i Service & Värdskap" genom att arrangera uppföljning och utvärdering hos de certifierade företagen samt uppdatera och utveckla de inom projektet framtagna interaktiva IT-baserade kurserna i värdskap och destinationskunskap.

Budgetåret 2008 beräknas antalet studerande uppgå till ca 111 fördelade på föl-

jande utbildningar:

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antalet nybörjarplatser Ht 2008
	År 2006	År 2007	År 2008	
<i>Grundskolebaserad utbildning</i>				
Hotell och restaurang				
Kock årskurs 2	13	12	12	
Servitör årskurs 2	12	10	12	
Kock årskurs 3	31	32	32	
Servitör årskurs 3	14	12	14	
<i>Kompletteringsutbildning eller vidareutbildning</i>				
Servitör (gymn.bas.)	11	10		
Hotell och konferens (gymn.bas.)	10	10	20	20
Barmästare/Sommelier			8	16
Köksmästare			7	14
Bageri/konditori		12	6	
Totala antalet helårsstuderande	91	98	111	
Utexaminerade	62	62		

Den gymnasialstadiebaserade utbildningen inom hotell- och restaurangprogrammet genomförs i ett integrerat samarbete med Ålands yrkesskola och Ålands sjömansskola.

Övriga samarbetspartners för Ålands hotell- och restaurangskola är

- gymnasialstadieskolorna på Åland, psykolog- och kuratorstjänster
- Ålands sjömansskola, Ålands sjösäkerhetscentrum och sjöfartsprogrammet inom Högskolan på Åland, utbildning i passagerarfartygssäkerhet
- Högskolan på Åland, undervisningslokaler och lärartjänster samt
- Ålands naturbruksskola, gemensamma produktutvecklingsprojekt med temat från jord till bord.

Inkomster

36.48.20. Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
52 342,87	48 000	50 000

Inkomsterna härrör i huvudsak från arbetsverksamheten, elevbespisning, kursverksamhet samt inkomster från arrangemang av fristående yrkesexamen för vuxna.

Specifikation:

3000 Inkomster av verksamheten	
- inkomster av fristående yrkesexamen	10 000
- inkomster av kursverksamhet	12 000
- inkomster av arbetsverksamhet	2 500
- inkomster av kosthåll	19 500
- försäljning av studiematerial	<u>6 000</u>
Totalt	50 000

36.48.21. Rörelseverksamhet

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
127 114,91	140 000	130 000

Under momentet föreslås 130.000 euro som inkomst av skolans rörelseverksamhet. Se även moment 46.48.21.

Specifikation:

3000 Inkomster av verksamheten	
- inkomster av rörelse	130 000
Totalt	130 000

36.48.23. Inkomster för kvalitet i service och värdskap

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
11 506,78	192 000	

Momentet utgår. Se moment 46.48.23.

*Utgifter***46.48.20. Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 365 662,31	-1 545 000	-1 542 000
	tb 0	
(t.a. -91 515,00)	(t.a. -95 000)	(t.a. -150 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.542.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av timlärare samt inom övriga löner och arvoden anslag för bl.a. kursverksamhet och övriga arvoden.

I anslaget har beaktats utgifter för preparandkurser inför fristående yrkesexamen för vuxna. Anslaget motsvaras av inkomster under moment 36.48.20.

Anslaget för material och förnödenheter avser bl.a. kostnader för livsmedel och drycker, värme, el och vatten, förnyelse av mindre arbetsredskap, köks- och restaurangutensilier, köks- och restauranglinne, skyddskläder samt kontors-, skol- och städmaterial.

Inom anslaget för inköp av tjänster upptas de beräknade kostnaderna för arvoden till special- och gästföreläsare inom olika branschrelaterade fördjupningsområden, kostnader för köp av städning och övervakning av elevhemmet samt kostnader för de studerandes bussresor till och från skolan. Därtill upptas kostnader för lärar- och personalfortbildning.

Anslagen under övriga utgifter upptar resekostnader och traktamenten för special- och gästföreläsare samt deltagande i den europeiska hotell- och restaurangskoleföreningens olika fortbildningsprogram, seminarier och tävlingar. Därtill har även reserverats anslag för fastighetsskatt, medlemsavgifter samt representation.

Anslaget för maskiner och inventarier avser uppdatering och förnyelse av utrustning enligt direktionens prioriteringar inom ramen för anslaget.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	14	14	13
Personal i arbetsavtalsförhållande	7	7	8
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	3	3	3
Bisyssla	3	4	4
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	-740 429		
- tillfälliga tjänster	-173 448		
- personal i arbetsavtalsförhållande	-175 649		
- övriga löner och arvoden	-45 174		
- övriga personalutgifter	-3 900		
- personalkostnadsersättningar	0	-1 138 600	
4100 Material och förnödenheter			
- livsmedel och drycker	-144 500		
- värme, el och vatten	-80 000		
- övriga utgifter	-38 000		-262 500
4200 Hyror			-104 600
4300 Inköp av tjänster			-122 000
4800 Övriga utgifter			
- resor	-14 000		
- fastighetsskatt	-2 000		
- övrigt	-3 300		-19 300
1125 Maskiner och inventarier			-45 000
Anslagsbehov			-1 692 000
Användning av tidigare års anslag			150 000
Förslag			-1 542 000

46.48.21. Rörelseverksamhet (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-84 286,60	-94 000	-90 000

För rörelseverksamheten föreslås ett anslag om 90.000 euro. I anslaget ingår utgifter för löner, råvaror, dekorationer, tvätt, annonsering och tryckning m.m. Se även moment 36.48.21.

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter		
- övriga löner och arvoden		-20 000
4100 Material och förnödenheter		
- livsmedel och drycker	-59 000	
- övrigt	-4 000	-63 000
4200 Hyror		-200
4300 Inköp av tjänster		-6 000
4800 Övriga utgifter		-800
Anslagsbehov		-90 000

46.48.23. Utgifter för kvalitet i service och vårdskap (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-35 603,20	-192 000	

Momentet utgår. En förlängning av projekttiden med ca 5 månader för "Kvalitet i Service & Vårdskap" efter den ordinarie tiden 31.12.2007 kan genomföras inom ramen för tidigare beviljade anslag för projektet. Under förlängningen är avsikten att utveckla modeller för hur projektets resultat bäst ska tas tillvara efter projektets slut.

46.48.74. Om- och tillbyggnad av Ålands hotell- och restaurangskola (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	

Momentet utgår.

46.50. ÅLANDS VÅRDINSTITUT

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	31 192	35 000	35 000
Konsumtionsutgifter	-720 680	-980 000	-1 160 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-720 680	-980 000	-1 160 000
Anslag netto	-689 488	-945 000	-1 125 000

För utbildningen vid Ålands vårdinstitut gäller, utöver vad som anges gemensamt för yrkesutbildningen under kapitel 46.17, därtill särskilt en överenskommelseförfordning om att utbildning inom social- och hälsovård på Åland skall fylla samma krav som utbildningar i riket (ÅFS 2005:37 respektive FFS 549/2005).

Ålands vårdinstitut

- erbjuder undervisning inom yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadiet för det åländska behovet av personal inom social- och hälsovårdsbranschen
- ordnar enligt det åländska behovet även annan utbildning på gymnasialstadiet inom social- och hälsovårdsbranschen
- garanterar tillgången på vårdpersonal med examen på gymnasialstadiet på Åland
- erbjuder fortbildning för personal med examen på gymnasialstadiet på Åland samt
- bidrar i nära samarbete med arbetslivet till utveckling av verksamheten inom social- och hälsovårdsbranschen.

Särskilt konstateras att utbildningen till närvårdare (grundexamen inom social- och hälsovård) ger internationell behörighet för anställningar inom social- och hälsovård. Utbildningen ger även behörighet för fortsatta studier vid högskolor och universitet inom social- och hälsovårdsbranschen.

De övriga långsiktiga målen och de allmänna målen för budgetåret anges i detalj i skolans styrdokument och planer, medan nedanstående text närmare beskriver förändringarna i verksamheten.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antalet nybörjarplatser Vt/Ht 2008
	År 2006	År 2007	År 2008	
<i>Grundskolebaserad utbildning</i>				
Närvårdare (ungdom)	50	47	56	20
Närvårdare (vuxen/distans)	50	48	54	28
<i>Övrig vuxenutbildning</i>				
Personliga hjälpare	14			
Specialyrkesexamen inom äldreomsorg eller mental hälsoarbete och missbrukarvård			16	16
Totala antalet helårsstuderande	114	95	126	
Utexaminerade	48	31		

Inkomster

36.50.20. Ålands vårdinstitut - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
31 192,26	35 000	35 000

Under momentet upptas inkomster från bl.a. kursverksamhet. Nordplusstipendier för utbytesverksamhet uppskattas till ca 6.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- inkomster av kursverksamhet	15 000
	- övriga inkomster	14 000
	- Nordplus-stipendier	<u>6 000</u>
	Totalt	35 000

Utgifter

46.50.20. Ålands vårdinstitut - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-720 680,30	-980 000	-1 160 000
(t.a. -226 044,00)	(t.a. -187 000)	

Under momentet föreslås ett anslag om 1.160.000 euro för vårdinstitutets verksamhetsutgifter. Beräkningarna utgår från att kostnader för byggnaden Neptunigatan 21 ej belastar Ålands vårdinstituts moment för år 2008.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som lektor i yrkesämnen (lkl C51) inrättas fr.o.m. 1.8.2008. Inrättandet av tjänsten motiveras med kvalitetsaspekter och anställningstrygghet. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag för timlärare.

Behov av förstärkta åtgärder inom elevvården, skolhälsan och specialundervisningen syns även inom vårdinstitutets verksamhetsområde. Landskapsregeringen avser att under verksamhetsåret grundligt utreda frågorna om personalresurser, utrymmen och möjligheter till samordning och gemensam användning och finansiering inom gymnasialstadiet.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av timlärare samt i anslaget för övriga löner och arvoden utgifter för föreläsare samt direktionsens arvoden.

Anslaget för material och förnödenheter har höjts främst p.g.a. ökade utgifter för värme, el och vatten.

Anslaget för inköp av tjänster är i stort sett oförändrat från föregående år. Största delen av anslaget används till kostnader för inläring i arbete (ILA), handledararvoden och resor. Huvuddelen av ILA äger rum inom åländska institutioner/verksamheter. ILA utanför Åland uppmuntras dels för att studerande skall vidga vyerna men också för att det är svårt att få tillräckligt antal ILA platser som uppfyller målsättningen inom landskapet. Antalet studerande som gör ILA utanför Åland uppskattas årligen till ca 25 - 30. ILA utanför Åland, samt i vissa fall i skärgården innebär extra kostnader för resor och boende. Även handledararvodet kan i vissa fall vara högre.

Anslaget för maskiner och inventarier gäller dels Ålands vårdinstituts andel i gemensamma datasatsningar tillsammans med Ålands lyceum och Ålands handelsläroverk, dels inköp av sjukvårdsutrustning som används i undervisningssyfte.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	9	10	11
Tillfälliga tjänster	2	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	5	4	3
Bisyssla	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-596 333	
	- tillfälliga tjänster	-228 857	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-56 417	
	- övriga löner och arvoden	-38 793	
	- övriga personalutgifter	-300	
	- personalkostnadsersättningar	<u>10 000</u>	-910 700
4100	Material och förnödenheter		-50 000
4200	Hyror		-5 300
4300	Inköp av tjänster		-150 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-11 000	
	- representation	-600	
	- övrigt	<u>-4 400</u>	-16 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>-28 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-1 160 000

46.52. ÅLANDS HANDELSLÄROVERK

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	92 170	182 000	25 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-1 190 868	-1 320 000	-1 232 000
Summa utgifter	-1 190 868	-1 320 000	-1 232 000
Anslag netto	-1 098 698	-1 138 000	-1 207 000

Utöver grunderna och den allmänna målsättningen för de yrkesutbildande skolornas verksamhet som anges under kapitel 46.17, anges även mer specifika mål och uppdrag för verksamheten i Ålands handelsläroverks reglemente, bland annat följande:

Utbildningen skall

- ge en bred bas för arbetsuppgifter inom ekonomi, handel och administration inom olika branscher
- ge såväl teoretiska som praktiska kunskaper både för yrkeslivet och för fortsatta studier samt baskunskaper för ett livslångt lärande samt
- bedrivs genom ett studerandeaktivt arbetssätt och utveckla de studerandes förmåga till flexibilitet, förmåga att arbeta självständigt och kunna ta initiativ.

De långsiktiga målen och de allmänna målen för budgetåret anges i detalj i skolans styrdokument och planer, medan nedanstående text närmare beskriver förändringarna i verksamheten. Särskilt understryks att skolan skall

- vara en resurs för övriga skolors entreprenörsutbildning på gymnasialstadiet inom projektet Ung Företagsamhet (UF) och
- profilera skolans utbildning mot nätbaserad undervisning och vuxenutbildning.

Som särskilda utvecklingsuppgifter skall skolan

- ta ett uppföljningsansvar för Mål 3-projektet Flex-learns arbete vad gäller kompetenshöjning för vuxna
- fortsätta utveckla det internationella samarbetet genom olika nätbaserade projekt med andra skolor inom EU
- utreda behovet av påbyggnadsutbildningar för näringslivets behov samt möjligheterna att omorganisera kursverksamheten för att svara mot uttalade behov och skolans uppdrag samt
- i enlighet med landskapsregeringens anvisningar och övriga åtgärder förbereda en försöksverksamhet som ger de studerande möjlighet till alternativa studieformer och ämnesval i samråd med andra skolor i första hand inom ämnena språk och matematik, så att möjligheterna kan erbjudas inom samtliga yrkesutbildningar på gymnasialstadiet från hösten 2008.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antal nybörjarplatser Ht 2008
	År 2006	År 2007	År 2008	
<i>Grundskolebaserad utbildning</i>				
Handel och administration (120 sv)	73	77	74	18
Vuxenutbildning till merkonom (80 sv)	-	-	-	-
merkonom, distans	19,5	27,5	36	
Totala antalet helårsstuderande	93	105	110	
Utexaminerade	13	38		

Inför höstterminen 2008 föreslås att en klass antas till ungdomsutbildningen samt att beredskap skapas för att vid behov ytterligare ta in en klass till vuxenutbildningen med kombinationer av nätbaserade studier och närstudier. Systemet utvecklas så att det blir mer flexibelt än nu vilket bl.a. innebär att de som inte har branscherfarenhet och vill byta yrke ges möjlighet till detta. Till ungdomsutbildningen föreslås antagning av två klasser på 18 studerande enligt systemet en klass vartannat år och två klasser vartannat år.

Lärande i arbetet utökas successivt och medför ökande anslagsbehov. Särskilda resurser krävs för planering, genomförande och lärarfortbildning. För ledamöterna i yrkesteamet utbetalas kommittéarvode samt ersättning för deltagande i bedömningen av yrkesproven.

I enlighet med landskapsregeringens beslut kan skolan ges i uppdrag att från och med hösten 2008 helt eller delvis driva de utbildningsinsatser som baseras på Mål 3-projektet Flex-learn som avslutas 31.12 2007. Under år 2007 sker planering inför denna möjlighet i samråd med övriga skolor och enligt landskapsregeringens direktiv. Bland annat finns behov att höja grundutbildningen så att de som vill kan studera på gymnasialstadienivå eller delta i kurser som kräver vissa grundkunskaper.

Utveckling av kontakterna till näringslivet är en viktig del av skolans arbete för att komplettera den teoretiska undervisningen med verkliga exempel och projekt. I den nya läroplanen ingår Lärande i arbetet och yrkesprov, och för att detta skall fungera på ett bra sätt krävs goda kontakter med näringslivet. Vårterminen 2007 tillsattes skolans nya yrkesråd med representanter från näringslivet och den offentliga sektorn. Yrkesrådet kommer att vara en viktig länk till arbetslivet. Dessutom samarbetar skolan med olika branschföretag för den obligatoriska praktiken, för studiebesök och projektarbeten och inom projektet Ung Företagsamhet (UF).

Inkomster

36.52.20. Ålands handelsläroverk - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
25 358,45	25 000	25 000

Momentet avser inkomster från olika kurser och tjänster samt för uthyrning av lokaler.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- inkomster av kursverksamhet	15 000	
	- inkomster av övriga tjänster	4 500	
	- försäljning av studiematerial	<u>500</u>	20 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar		<u>5 000</u>
	Totalt		25 000

36.52.23. Inkomster för system för kompetenshöjning för vuxna

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
66 811,30	157 000	

Momentet utgår.

Utgifter

46.52.20. Ålands handelsläroverk - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 096 807,30	-1 160 000	-1 232 000
(t.a. -25 222,89)	(t.a. -15 000)	

Under momentet föreslås ett anslag om 1.232.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av assistent- och timlärare samt i övriga löner och arvoden bl.a. direktionsarvoden.

Under momentet ingår anslag för kurser i form av uppdragsutbildning till näringslivet och landskapet.

Under anslaget för material och förnödenheter ingår driften av skolhuset. Dessutom ingår inköp av mindre maskiner och utrustning samt kontors- och skolmaterial. Handelsläroverket betalar hyra till Ålands lyceum för vissa gemensamma utrymmen. Dessutom ingår hyror för maskiner och utrustning samt övriga hyror. Under anslaget för inköp av tjänster ingår de studerandes fria skollunch samt skolreseersättningar. Dessutom ingår utbildningstjänster för personalen, föreläsningensarvoden samt experttjänster. Övriga utgifter upptar bl.a. fastighetsskatt, dagtraktamenten och resekostnader för lärare och personal samt patent- och licensavgifter för datatjänster och olika dataprogram.

Anslaget för maskiner och utrustning avser främst utbyte av datautrustning, som uppdateras i 4-årsperioder.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	10 *	10	10
Tillfälliga tjänster	1 *	1	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3
*1 tjänst överförd till moment 46.55.20 samt 2 tjänster överförda till moment 46.52.23.			
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	2	2	2
Bisyssla	4	3	1

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-634 802	
	- tillfälliga tjänster	-230 197	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-107 246	
	- övriga löner och arvoden	-10 355	
	- övriga personalutgifter	-600	
	- personalkostnadsersättningar	<u>1 000</u>	-982 200
4100	Material och förnödenheter		-60 000
4200	Hyror		-9 000
4300	Inköp av tjänster		-130 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-5 000	
	- fastighetsskatt	-2 500	

- övrigt	-17 800	-25 300
1125 Maskiner och inventarier		-25 500
Nettoanslagsbehov		-1 232 000

46.52.23. Utgifter för system för kompetenshöjning för vuxna (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-94 060,38	-160 000	
Momentet utgår.		

46.55. HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			160 000
Konsumtionsutgifter	-4 708 877	-5 000 000	-5 330 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-278 004	-200 000	-500 000
Summa utgifter	-4 986 881	-5 200 000	-5 830 000
Anslag netto	-4 986 881	-5 200 000	-5 670 000

Enligt LL om Högskolan på Åland (2002:81) har högskolan till uppgift att erbjuda högskoleutbildning som vilar såväl på vetenskaplig eller konstnärlig grund som på beprövad erfarenhet. Vid högskolan kan bedrivas forsknings- och utvecklingsarbete, uppdragsverksamhet och kursverksamhet som tjänar undervisningen och det åländska samhällets behov. Högskolan skall informera om sin verksamhet samt samverka med arbetslivet och det omgivande samhället. I verksamheten skall det finnas ett nära samband mellan forskning och utbildning. Vetenskapens trovärdighet, fri forskning och god forskningssed skall värnas.

Det övergripande ansvaret för högskolans förvaltning och verksamhet handhas av högskolans styrelse.

Landskapsregeringen skall tillsammans med högskolan vart tredje år göra upp ett utbildningsavtal för de kommande tre åren. Det nuvarande avtalet omfattar åren 2006 - 2008. I avtalet skall åtminstone de kvalitativa och kvantitativa resultatmålen samt resurser och prioriteringar, verksamhetsstruktur, resultatuppföljning och rapportering anges. Inom ramen för utbildningsavtalet fastställs högskolans utbildningsuppdrag för perioden samt målen gällande forskning och utveckling och samverkansuppgiften. Inom ramen för utbildningsavtalet överenskommes om vidareutveckling av verksamheten så att målen kan uppnås.

Under den treåriga utbildningsavtalsperioden 2006 - 2008 eftersträvar parterna att gemensamt och inom sina respektive ansvarsområden arbeta för följande mål för högskolan. Närmare detaljer framgår av utbildningsavtalet och återges inte här.

Högskolan på Åland skall vara

- en profilhögskola som utgår från och utgör ett medel vid utvecklingen av ett åländskt arbets- och näringsliv i nationell och internationell samverkan
- en kreativ samarbetsmiljö och pedagogisk inlärningsmiljö präglad av en helhetskoordinering av högskolan, där de studerandes inflytande beaktas på samtliga nivåer
- en samarbetspartner och resurs i relation till landskapets skolor på gymnasialstadiet och Ålands sjösäkerhetscentrum
- en innovativ och nydanande högskola som tillgodoser behovet av högre ut-

- bildning i landskapet med forskningsnätverk nationellt och internationellt
- en central aktör i forsknings- och utvecklingsverksamheten i landskapet baserat på landskapsregeringens utbildnings- och forskningspolitik
  - en aktiv aktör i ett innovationssystem på Åland bestående av högskola, näringsliv och offentlig förvaltning samt
  - en internationellt erkänd högskola i dynamisk utveckling och tillväxt i paritet med arbetslivets och hela det åländska samhällets behov och förutsättningar.

Till högskolans examensinriktade utbildningar antas studerande för studier till de examina som regleras i LF (2002:87) om Högskolan på Åland. Därutöver bedriver högskolan kursverksamhet och fortbildningsverksamhet i anslutning till den examensinriktade utbildningen, övrig öppen högskoleutbildning samt uppdragsutbildning.

Resultatmål för examensinriktad högskoleutbildning under utbildningsavtalsperioden 2006 - 2008 framgår av följande tabell:

Examensinriktad högskoleutbildning	Mål 2006 - 2008
Antal sökande per år	250
Antal studerande (20/9)	420
Antal avlagda studiepoäng per år	21.000

Målet för antalet utexaminerade vid högskolan under perioden är att 60 procent av dem som påbörjat studierna skall ha avlagt examen inom fem år. Procentsatsen utgör ett glidande medeltal under en treårsperiod.

Strävan under perioden är att anta 24 studerande till de utbildningsprogram där sökandetrycket är stort och behovet av ökad antagning är relevant i förhållande till efterfrågan av utbildningen.

Antal/År	2005	2006	2007 mål	2008 mål
Studerande (20/9)	405	414	420	420
Nya sökande	236	188	250	250

Utbildningsområden	Antal heltidsstuderande		
	År 2006	År 2007 mål	År 2008 mål
Företagsekonomi	56	58	56
Elektroteknik	29	20	30
Hotell- och restaurangservice	59	55	60
Informationsteknik	30	44	30
Maskinteknik*)	60	68	60
Sjöfart*)	115	100	110
Vård	54	65	63
Utbytesstuderande	11	10	11
Totalt	414	420	420

*) inkl. vaktmaskinmästarutbildning och vaktstyrmansutbildning.

Antal utexaminerade med yrkeshögskoleexamen var 253 under åren 2000-2005 och 55 under år 2006.

Kursverksamhet och öppen högskoleutbildning

Inom högskolan ansvarar Öppna högskolan för kursverksamheten som omfattar akademiska kurser, kursverksamhet i anslutning till högskolans utbildningsprogram, fortbildnings- och uppdragsverksamhet.

Resultatmålen för kursverksamheten under utbildningsavtalsperioden 2006 - 2008 framgår av följande tabell:

Kursverksamhet	Mål 2006 - 2008 Antal kursdeltagare per år
Akademisk kursverksamhet	500
Yrkeshögskolekurser	400
Fortbildning	850
<u>Uppdragsutbildning</u>	<u>450</u>
Totalt antal kursdeltagare per år	2.200
Antal avlagda studiepoäng per år	3.400

Dimensioneringen av kursverksamheten

Antal/År	2005	2006	2007	2008
Antal deltagare	1.486	1.947	2.200	2.200
Avlagda studiepoäng (sp=studiepoäng)	3.340 sp	3.320 sp	3.400 sp	3.400 sp

---

Inkomster

36.55.23. Inkomster för behörighetsgivande utbildning i pedagogik för yrkeslärare

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
		160 000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 160.000 euro som inkomster för EU/ESF-delfinansiering av ett projekt för att bereda lärare möjlighet att uppnå formell behörighet. Utbildningen skall förutom den formella behörigheten utveckla lärarnas kompetens inom nätbaserad pedagogik. Kostnaderna för projektet, vilka helt kompenseras av inkomsterna, upptas under moment 46.55.23. Under momentet ges även en närmare beskrivning av projektet.

Specifikation:

3900 Verksamhetens övriga inkomster	<u>160 000</u>
Totalt	160 000

Utgifter

46.55.20. Högskolan på Åland - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-4 708 877,07	-5 000 000 tb 0	-5 170 000

(t.a. -49 015,00)

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 5.170.000 euro. Anslaget samt intäkterna från högskolans verksamhet avses användas för den verksamhet som beskrivs i gällande utbildningsavtal. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med nämnda inkomster.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Landskapsregeringen konstaterar att behovet av att inrätta ordinarie tjänster vid

Högskolan på Åland fortsättningsvis är stort. Förslaget är dock att tjänsterna inrättas samtidigt med att ett nytt treårigt utbildningsavtal sluts mellan landskapsregeringen och högskolan för åren 2009 - 2011. Vid beredningen av det nya avtalet uppgörs en komplett tjänstetabla för högskolan.

I anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande har anslag beaktats för avlönande av bl.a. tre fastighetsskötare - driftstekniker.

För täckande av de kostnader som Ålands hotell- och restaurangskola har för driften av verksamheten deltar högskolan med 30 % av de driftskostnader som berör högskolans utbildningsprogram för hotell- och restaurangservice. För år 2007 uppgick högskolans andel till 210.000 euro. Procentsatsen är baserad på andelen högskolestuderande av totalantalet studerande som får sin undervisning i fastigheten.

För täckande av de kostnader som Mariehamns stadsbibliotek har för driften av verksamheten ersätter högskolan stadsbiblioteket för 5% av driftskostnaderna.

I totalanslaget ingår även bland annat följande åtgärder vilka genomförs enligt högskolans interna prioritering i den takt som de årliga anslagen medger

- kostnad för ett gemensamt underhållsavtal för maskinrumssimulatorn och bryggssimulatorn totalt 73.600 euro årligen
- kostnaden för inköp av tjänster för kurator/psykolog totalt 20.000 euro i enlighet med högskolans strategi för studiehandledning
- kostnader för nyanskaffningar och kompletteringar vid laboratorier och övningsutrymmen. Den nya utbildningsplanen för elektroteknikprogrammet förutsätter nyanskaffningar för laboratorierna under åren 2008 - 2010
- kostnader för ett nytt studiedokumentationssystem för högskolan uppgår till ca 35.000 euro. Studiedokumentationssystemet har tidigare upphandlats av landskapsregeringen. Sedan senaste lagändring har behov av ett nytt system för studiedokumentation funnits. De uppdateringar som kunnat göras i det gamla systemet uppfyller inte dagens behov gällande dokumentation av studieprestationer och statistik. Från och med år 2008 överförs ansvaret för systemet till högskolan vilket ger ett ökat budgetanslag jämfört med uppgiften i utbildningsavtalet samt
- kostnader för Nordplusprojekten VAUM, Nordman, Danosofi, Sjön, TURID, Hospitality, NNIT, Eko-tek, FMV och Nordenter samt övriga nordiska och nationella samarbetsprojekt.

Enligt utbildningsavtalet skall högskolan åta sig uppdrag som är externt beställda och finansierade. Högskolans mål är att den externfinansierade verksamheten uppgår till 900.000 euro sammanlagt för treårsperioden 2006 - 2008.

Ett särskilt projekt som bedrivs på landskapsregeringens uppdrag i samarbete med Åbo Akademi är forskningsprojektet "Ålands kyrkor", som enligt avtalet med Åbo Akademi avslutas hösten 2010. För detta projekt har reserverats ett särskilt anslag om totalt 70.000 euro för löne-, mättnings-, laboratorie- och övriga projektkostnader.

Med syftet att trygga högskolans autonomi och faktiska ekonomiska ansvar skall en vidareutveckling av högskolans organisationsform utredas, där även bildandet av högskolan som en helt fristående juridisk person övervägs.

Även undervisningssektorns tjänstekollektivavtal gällande högskolan skall ingå i reformeringsarbetet.

De rättigheter och behörigheter som hör till högskolans utbildnings- och exami-

nationsansvar utvecklas i enlighet med Bologna-processen. Högskolan skall bidra till att Åland utvecklas till en konkurrenskraftig och dynamisk kunskapsbaserad ekonomi i enlighet med Lissabonstrategin, där utvecklandet av fungerande innovationssystem på Åland är en del.

Vid sidan av inrättade tjänster, tillfälliga tjänster och arbetsavtalsförhållanden avlönas under året cirka 200 gästföreläsare och timlärare.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster (*1 vakant)	50,5 **	50,5 *	49,5 *
Tillfälliga tjänster	3	5	5
Personal i arbetsavtalsförhållande	5	6	7
**1 vakant 1.1-31.12.2006, 1 vakant 1.1-31.7.2006)			
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	7	6	7
Bisyssla	6	7	7

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-2 869 363	
	- tillfälliga tjänster	-622 904	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-300 941	
	- övriga löner och arvoden	-350 292	
	- övriga personalutgifter	-2 700	
	- personalkostnadsersättningar	<u>15 000</u>	-4 131 200
4100	Material och förnödenheter		-210 000
4200	Hyror		-107 000
4300	Inköp av tjänster		
	- därav projektet "Ålands kyrkor"	-70 000	
	- övriga tjänster	<u>-613 800</u>	-683 800
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-87 000	
	- representation	-3 000	
	- övrigt	<u>-30 000</u>	-120 000
8201	Undervisning, kultur och idrott		-12 000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd		-45 000
1125	Maskiner och inventarier		-161 000
3000	Inkomster av verksamheten		<u>300 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-5 170 000

46.55.23. Utgifter för behörighetsgivande utbildning i pedagogik för yrkeslärare (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
		-160 000

Momentet nytt.

Föreslås att 160.000 euro upptas för att genom ett EU/ESF-delfinansierat projekt bereda lärare möjlighet att uppnå formell behörighet. Utbildningen skall förutom den formella behörigheten utveckla lärarnas kompetens inom nätbaserad pedagogik.

Kostnaderna för projektet motsvaras av inkomster budgeterade under moment 36.55.23.

Den behörighetsgivande utbildningen i pedagogik för yrkeslärare (60 ECTS) un-

der åren 2008 - 2010 omfattar yrkespedagogisk distansutbildning för 20 studerande. Utbildningen är avsedd både för lärare inom yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadiet och lärare inom Högskolan på Åland. Utbildningen inleds våren 2008 och avslutas i december 2010.

Undervisningen omfattar 25 sp grundstudier och 35 sp ämnesstudier i en webbaserad distansutbildningsform. Utbildningsformen är ett led i landskapsregeringens målsättning att höja användningsgraden för den nätbaserade undervisningen i landskapets skolor.

Dispositionspan:

4100	Material och förnödenheter	-5 000
4300	Inköp av tjänster	-150 000
4800	Övriga utgifter	<u>-5 000</u>
	Anslagsbehov	-160 000

46.55.70. Investeringar (R)

Bokslut 2006

Budget 2007

Budget

-500 000

Momentet nytt.

Föreslås att 500.000 euro upptas för uppdatering av fartygssimulatorerna. Underhållsavtalet från leverantörens sida för den UNIX-baserade maskinrumssimulatorens som förnyades för elva år sedan går ut vid årsskiftet 2007 - 2008. Leverantören har bytt teknisk plattform och kan därför inte längre garantera service och underhåll för den gamla tekniken. Uppgraderingen av simulatorens till dagens standard innebär införande av en ny PC-baserad teknik. Uppgraderingen har varit aviserad under en längre tid och har avsetts genomföras i samband med utvecklingen av ett nytt simulatorcentrum. Uppgraderingen kan dock inte skjutas upp längre eftersom leverantören nu har bytt teknisk plattform för sitt utvecklingsarbete och inte längre erbjuder service och underhåll för den föråldrade tekniken. Uppgraderingen till den PC-baserade tekniken beräknas kosta sammanlagt ca 415.000 euro. Förnyelsebehovet för bryggssimulatorens gällande hårdvara och mjukvara uppgår för år 2008 till ca 85.000 euro. Investeringarna är ett led i utvecklingen mot ett simulatorcentrum och utgör enheter i det nya centret.

Dispositionspan:

1112	Immateriella rättigheter	
1125	Maskiner och inventarier	<u>-500 000</u>
	Anslagsbehov	-500 000

46.55.74. Grundreparationer och ombyggnader (R)

Bokslut 2006

Budget 2007

Budget

-278 003,75

-200 000

Momentet utgår. Se moment 43.40.75.

46.60. MUSEIBYRÅN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	450 681	407 000	255 000
Konsumtionsutgifter	-2 629 944	-2 688 000	-2 758 000
Överföringsutgifter	-7 400	-35 000	-35 000
Investeringsutgifter	-45 418	-1 444 000	-1 030 000
Lån o övr. finansinv.	-51	-1 000	-1 000
Summa utgifter	-2 682 812	-4 168 000	-3 824 000
Anslag netto	-2 232 132	-3 761 000	-3 569 000

Verksamheten på museibyrån har stöd i gällande lagstiftning; LL (1965:9 samt 1999/55) om fornminnen, LL (1988:56) om skydd av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, LL (1974:65) om fredning av skeppsvrak samt LL (1968:58) om skydd för kulturhistoriskt värdefulla föremål. Utöver det beaktas bl.a. byggnadslag (1979:61) för landskapet Åland, LL (2000:28) om miljökonsekvensbedömningar, LL (1998:83) om skogsvård, Kyrkolagen (FFS 1054/1993) främst ifråga om 14 kap. samt annan relevant lagstiftning i myndighetsutövningen.

Museibyrån är landskapets kunskapscentrum för kulturhistoria, kulturmiljö- och byggnadsvård samt konst. Museibyrån arbetar för att stärka kulturarvets ställning och verkar för att dess värde tas tillvara i utvecklingen mot ett hållbart samhälle där kulturarvet berikar livsmiljön.

Museibyråns uppgift är att handha kulturmiljö- och kulturarvsfrågorna inom förvaltningen. Verksamheterna omfattar kunskapsuppbyggnad och kunskapsförmedling om kulturarv och kulturmiljöer, myndighetsarbete, rådgivning, utställningsverksamhet och pedagogiskt arbete, byggnadsvård, undersökning och dokumentation, insamling och katalogisering samt vård av föremål.

Museibyrån synliggör kulturarvsfrågorna i samhället. I uppgiften ligger att svara mot dagens och framtidens behov av historiska perspektiv i samhällsutvecklingen.

Verksamhetens långsiktiga mål är

- att främja kulturarvet och kulturmiljöns värden, öka kunskapen om det förflutna samt lyfta fram kulturarvet som viktig samhällsresurs
- att dokumentera och spegla samtiden och delta i samhällsdebatten
- att öka samarbetet med kommuner, ideella föreningar, skolor, enskilda, näringslivet och andra museer samt
- att befrämja ett mångfalds- och jämställdhetsperspektiv där alla medborgares identitet och kultur respekteras.

Målsättningar för år 2008

Nyckelord som ska genomsyra museibyråns verksamhet under år 2008 är att sträva mot nya besöksgrupper, nöjda kunder och kvalitet i arbetet. Museibyrån ska stå för tillgängliggörande, tillmötesgående och nytänkande.

För samlingarna och dokumentationen av kulturarvet är målsättningarna

- att flytta museisamlingarna från lokalerna i Godby till det nya magasinet i Ribacka samt
- att tillgängliggöra museibyråns samlingar och arkiv samt satsa på digitaliseringsåtgärder.

För byggnadsvården är målsättningarna

- att vidta vårdåtgärder på anläggningar som museibyrån förvaltar bl.a. Bomarsund, Hermas, Jan Karlsgården, Kastelholms kungsgård, Kastelholms slott

och Vita Björn

- att Stenåldersbyn rustas upp för kulturmiljöpedagogisk verksamhet (2 nya hyddor). Hyddor m.m. som utgör en säkerhetsrisk nedmonteras och
- att implementera fastighetsdatabas i verksamheten.

För kulturmiljöarbetet är målsättningarna

- att ta fram kunskapsunderlag för revidering av kulturmiljöinventeringen gällande Jomala kommun, de åländska byggnadsminnena och fyrplatsen Märket
- att fortsätta arbetet med implementeringen av den nya fornminneslagen
- att genom arkeologiska undersökningar öka kunskapen om forntid och historisk tid
- att särskilt uppmärksamma det maritima kulturarvet samt
- att återuppta skötsel och vård av sevärda kulturmiljöer i landskapet.

För utställningsarbetet är målsättningarna

- att producera egna tillfälliga och permanenta utställningar i museibyråns fasta utställningsmiljöer
- att uppmärksamma 200-årsminnet av rikssplittringen mellan Sverige och Finland genom en sommarutställning
- att utöka öppethållningstiderna för sevärdheterna Kastelholms slott och Ålands skolmuseum på Vårdö
- att stärka den pedagogiska verksamheten och kontakten gentemot skolorna samt det webbaserade lärandet samt
- att översätta skyltarna i Ålands museums basutställning.

För museibyråns allmänna arbete är målsättningarna

- att fortsätta arbetet med att höja den egna yrkeskompetensen
- att publicera informationskrifter om musei byrå samt dess aktiviteter och
- att projektera och påbörja byggstart för ett besökscentrum i Bomarsund.

Inkomster

36.60.20. Musei byrå - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
450 629,95	250 000	254 000
	tb 156 000	

Under momentet föreslås en inkomst om 254.000 euro för biljettinkomster vid de landskapsägda museerna, hyror och arrenden, avgiftsbelagda tjänster vid musei byrå samt försäljning av informations- och souvenirprodukter.

Målsättningen för de avgiftsbelagda kundtjänsterna är att erbjuda allmänheten och andra rådgivning vid restaurering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader samt vården av föremål. Därtill erbjuds avgiftsbelagda tjänster vid sevärdheter som administreras av musei byrå. Vidare erbjuds varor och litteratur till försäljning i museibutikerna.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	212 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	<u>42 000</u>
	Totalt	254 000

36.60.88. Inkomst av donation

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
50,74	1 000	1 000

Inkomsten avser beräknad avkastning av Irene och Halvdan Stenholms donationsfond. Se även moment 46.60.70 och 46.60.88.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	<u>1 000</u>
	Totalt	1 000

*Utgifter***46.60.20. Museibyran - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-2 563 264,51	-2 779 000	-2 741 000
	tb 91 000	
(t.a. -148 312,00)	(t.a. -60 000)	

Under momentet föreslås ett anslag om 2.741.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I delanslaget för inrättade tjänster ingår fortsättningsvis medel för lönetillägg till två tjänstemän som särskilt utsetts att utöver sina egentliga tjänsteuppdrag för en bestämd tid förestå en enhet, d.v.s fungera som enhetschefer.

Föreslås att en tjänst som informationskoordinator (lkl A20) inrättas fr.o.m. 1.3.2008.

Anslag har beaktats för en tillfällig tjänst som projektledare/arkeolog för implementeringen av den nya fornminneslagen.

Föreslås att anslaget för den tillfälliga tjänsten som byggnadsingenjör utgår.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av nödvändiga semestervikarier, personal som ansvarar för byggnadsvård vid landskapsägda byggnader samt drift och underhåll av andra byggnader, anläggningar och tekniska installationer som museibyran ansvarar för.

Under anslaget ingår drift och underhåll av kulturhistoriskt värdefulla byggnader, ruiner, anläggningar och tekniska installationer som museibyran ansvarar för, byggnadsmaterial för detta samt utrustning och material för dokumentation och publik verksamhet samt vidare anslag för kontorsutrustning och kontorsmaterial och särskilda analyser för kulturmiljöarbetets behov.

I anslaget för inköp av tjänster ingår bl.a kostnader för drift och underhåll av byggnader och tekniska installationer. Vidare ingår inköp av byggnadstjänster, markvård och servicearbeten samt kontors- och utbildningstjänster. Därtill ingår olika expert- och utredningstjänster, informationsmaterial samt utställningskostnader. I anslaget för hyror ingår bl.a. hyreskostnader för lokaler, utställningar, maskiner och apparatur.

Konstmuséet arbetar med utsmyckningen av Alandica kultur & kongress. Kostnaden om ca 5.000 euro belastar anslaget för inköp av tjänster.

Under anslaget för övriga utgifter ingår resetjänster och resekostnader samt dag-traktamenten. Vidare ingår kostnader för åtaganden reglerade genom tidigare överenskommelser och avtal.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster (* 1 utan anslag)	28 *	29 *	30
Tillfälliga tjänster	3	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	14	13	13

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-1 307 505	
	- tillfälliga tjänster	-44 997	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-749 698	
	- övriga personalutgifter	-4 400	
	- personalkostnadsersättningar	<u>10 000</u>	-2 096 600
4100	Material och förnödenheter		-199 000
4200	Hyror		-40 000
4300	Inköp av tjänster		-340 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-30 000	
	- representation	-3 300	
	- övrigt	<u>-11 300</u>	-44 600
1125	Maskiner och inventarier		<u>-20 800</u>
	Nettoanslagsbehov		-2 741 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Under momentet föreslås att en tjänst som informationskoordinator inrättas fr.o.m. den 1 mars 2008. Utskottet anser att det är oklart vilka uppgifter som är avsedda att knytas till tjänsten och om dessa uppgifter kan skötas på annat sätt än genom att inrätta en ny tjänst. Landskapsregeringen bör återkomma i en tilläggsbudget med nämnda redogörelse före tjänsten får inrättas.

I tll Johan Ehns m.fl. finansmotion nr 52 föreslås att anslaget under momentet sänks med 32 000 euro och att den nya tjänsten inte inrättas. Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till utskottets motivering ovan.

46.60.26. Utgifter för 200-års minnet av händelserna år 1808 - 1809

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
		-17 000

Momentet nytt.

Det har snart gått 200 år sedan det Finska kriget 1808 - 1809, som ledde till att Finland lösgjordes från det svenska riket och ställdes under rysk överhöghet. Under de närmaste åren 2008 och 2009 kommer minnet av dessa händelser att uppmärksammas stort såväl i Finland som i Sverige. Eftersom också Åland på många plan berördes av detta krig och dess konsekvenser, är det skäl att även landskapet lyfter fram minnesåret med en större utställning i Ålands museum. Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 17.000 euro.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-450
4300	Inköp av tjänster	-14 100
4800	Övriga utgifter	<u>-2 450</u>
	Anslagsbehov	-17 000

46.60.50. Bidrag för renovering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-7 400,00	-35 000	-35 000

Föreslås ett anslag om 35.000 euro för ersättning och kostnader för underhållsarbete enligt LL (1988:56, 11, 17 och 19 §§) om skyddet av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse samt till övriga kulturhistoriska byggnader.

Restaureringsbidraget används dels som uppmuntran för ideella insatser att bevara det åländska byggnadsarvet, dels som ett sätt att lära ut och värna om kunskaper om gamla, traditionella arbetsmetoder och byggnadsmaterial. Vid sidan om bevarandet av de mest representativa byggnadsminnena vill landskapsregeringen även stimulera vård av de byggnadskategorier som idag håller på att försvinna till följd av snabba samhällsförändringar.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	<u>-35 000</u>
	Anslagsbehov	-35 000

46.60.70. Inköp av konst med donationsmedel (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	0

Föreslås inget anslag detta år.

46.60.71. Inköp av konst (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-11 493,36	-22 000	-30 000

Under momentet föreslås ett anslag om 30.000 euro för inköp av konst för att uppfylla målsättningarna för Ålands konstmuseum gällande inköp av konst som omfattar såväl utövande konstnärer som äldre konst. Konsten idag innefattar traditionell bildkonst men även modern foto- och videokonst, installationer m.m. Momentet för konstinköp har oförändrat legat på samma nivå sedan år 2000 och därför föreslås en höjning från 22.000 till 30.000 euro.

Dispositionsplan:

1008	Övrig landskapsegendom	<u>-30 000</u>
	Anslagsbehov	-30 000

46.60.74. Utvecklande av Bomarsund (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-120 000	-1 000 000
	tb -232 000	

Satsningarna i Bomarsund fortsätter med målet att skapa ett internationellt intressant besöksmål som lyfter fram Bomarsunds historia, samt demilitariseringens och neutraliseringens uppkomst. Under de senaste åren har ett omfattande planeringsarbete skett och satsningarna i Bomarsundsområdet som helhet planerats av en landskapsarkitekt. Under år 2007 har lagtinget i tilläggsbudget fastställt kost-

naderna för uppförandet av besökarcentret till 2.850.000 euro. Besökarcentrets innehåll, drift och utformning har klarlagts under år 2007 inom ramen för ett EU-projekt. Även uppförandet av utställningar, som i dagsläget ligger utanför kostnadsramen, bedöms kunna vara föremål för EU-finansiering. Driftskostnaderna för Bomarsund inklusive områdesskötsel, personal och städtjänster uppskattas till 210.000 euro. Hittills har områdesskötseln i området kostat ca 100.000 euro per år. Intäkterna för uthyrning av kaféverksamhet, biljettförsäljning och museishop uppskattas vara minst 50.000 euro per år.

Landskapsregeringen föreslår att uppförandet av besökarcentret i Bomarsund inleds under år 2008 och föreslår att ett anslag om 1.000.000 euro budgeteras för ändamålet. Landskapsregeringen eftersträvar en anslutning till ledningsnätet i Finby, för pumpning till lotsbroverket.

Förutom ett besökarcentrum ska övrig infrastruktur i området utvecklas såsom gångstigar, utsiktsplatser, omgivningen kring tornen osv. Avsikten är att projektet utvecklas etappvis.

Dispositionspan:

4300	Inköp av tjänster	-1 000 000
	Anslagsbehov	-1 000 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Enligt landskapsregeringens handlingsprogram skall ett besökscentrum förverkligas för att lyfta fram Bomarsund med Skarpans som en historisk plats. Driften skall enligt handlingsprogrammet skötas i privat regi.

Utskottet anser att det är viktigt att den verksamhet som planeras i besökscentret inte konkurrerar med privata entreprenörer som redan från tidigare bedriver näringsverksamhet i området. När det gäller sådant arbete som planeringen och uppsättandet av utställningar finner utskottet att medel för det inte ingår i budgeten.

Beträffande frågan om när byggnadsarbetena skall få inledas konstateras att landskapsregeringen i budgeten för 2005 angav att utbyggnaden av Ålands sjöfartsmuseum var det projekt som skulle igångsättas så snart kultur- och kongresshuset förverkligats. Finansutskottet tog i sitt betänkande fasta på denna prioritetsordning.

Utskottet har erfarit att det finns privata entreprenörer som planerar ny turismverksamhet i närheten av besökscentret. En framflyttning av projektstarten skulle göra det möjligt att i god tid samordna alla satsningar och göra Bomarsund till ett komplett upplevelsecentrum. Eftersom projekteringen av Ålands sjöfartsmuseum drar ut på tiden och det finns frågor att reda ut i Bomarsundsprojektet, anser utskottet att landskapsregeringen bör utreda projekten parallellt och återkomma med nödvändiga förtydliganden och prioriteringar i tilläggsbudget.

I ltl Danne Sundmans m.fl. finansmotion nr 18 föreslås att anslaget under momentet minskas med 500 000 euro och att motiveringen kompletteras med ett tillägg om att landskapsregeringen skall utreda intresset hos privata aktörer att delta i driften av besökscentret i Bomarsund.

I ltl Anders Erikssons m.fl. finansmotion nr 27 föreslås att driften av besökscentret separeras från museibyråns övriga verksamhet.

I ltl Johan Ehns m.fl. finansmotion nr 49 föreslås att motiveringen för momentet kompletteras med följande skrivning: "Projektet påbörjas efter det att om- och tillbyggnaden av Ålands Sjöfartsmuseum inletts.

Utskottet föreslår att finansmotionerna nr 18, 27 och 49 förkastas med hänvisning till utskottets motiveringar ovan.

46.60.75. Uppförande av museimagasin (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-33 924,50	-500 000	
Momentet utgår.		

46.60.76. Utvecklande av Kastelholms kungsgård (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	0	0
	tb -570 000	
Föreslås inget anslag.		

46.60.88. Inköp av värdepapper med donationsmedel (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-50,74	-1 000	-1 000

Anslaget avser inköp av värdepapper med medel ur Irene och Halvdan Stenholms donationsfond.

Dispositionsplan:

1130	Värdepapper	-1 000
	Anslagsbehov	-1 000

46.80. ÅLANDS LANDSKAPSARKIV

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	712	2 000	1 000
Konsumtionsutgifter	-120 222	-156 000	-174 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-120 222	-156 000	-174 000
Anslag netto	-119 510	-154 000	-173 000

Ålands landskapsarkiv mottar, förvarar, ordnar och förtecknar samt tillhandahåller arkivalier. Arkivet gör även utredningar och i viss utsträckning utställningar baserade på de handlingar som förvaras i arkivet. Landskapsarkivet är landskapsregeringens kompetens inom dokument- och arkivhantering. I samband med den nya arkivlagens införande genomförs utbildningar och introduktioner för avdelningarnas och underlydande myndigheters personal. Viss utbildning lämnas även till kommuner och andra utomstående arkivbildare.

Införandet av arkivlag (2004:13) för landskapet Åland innebär att landskapsarkivets uppgifter har reglerats och moderniserats. Det har inneburit en ökad arbetsbelastning i medverkan vid utarbetandet av arkivplaner för förvaltningens olika arkivbildare.

Landskapsarkivets magasinlokaler och kontorslokaler förbättras både i fråga om omfattning och kvalitet. Allmänhetens utrymmen och kontorslokalerna är de samma som år 1978 och är sedan flera år olämpliga och svårarbetade. Inom en nära framtid behöver ytterligare lokaler ordnas för magasinering. Frågan utreds under året.

Inkomster

36.80.20. Ålands landskapsarkiv - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
712,20	2 000	1 000

Under momentet föreslås en inkomst om 1.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>1 000</u>
	Totalt	<u>1 000</u>

Utgifter

46.80.20. Ålands landskapsarkiv - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-120 222,34	-156 000	-174 000
(t.a. -8 809,00)		

Föreslås ett anslag om 174.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Satsningen på ökad tillgänglighet fortsätter. Publiceringen av digitala register över bouppteckningar och lagfarter har bland användarna väckt ett ökat intresse och ett större nyttjande kan märkas. En form för att publicera och tillgängliggöra arkivets dokument har öppnat sig i och med att tekniken att skanna mikrofilm etablerats.

För att under året fortsätta digitaliseringen av de mest frekventa handlingarna föreslås ett anslag om 20.000 euro.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	3	3	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-103 353	
	- tillfälliga tjänster	-6 847	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-110 200
4100	Material och förnödenheter		-12 500
4300	Inköp av tjänster		-32 300
4800	Övriga utgifter		-11 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>-8 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-174 000

37./47.

NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Summa inkomster	4 117 705	4 311 000	5 319 000	23,4%	29,2%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-4 817 427	-6 126 000	-6 416 000	4,7%	33,2%
Överföringsutgifter	-13 675 340	-19 139 000	-21 284 000	11,2%	55,6%
Realinvesteringsutgifter			-3 500 000		
Lån och övriga finansinves- teringar	-1 527 354	-200 000	-15 000	-92,5%	-99,0%
Summa utgifter	-20 020 121	-25 465 000	-31 215 000	22,6%	55,9%
Anslag netto	-15 902 416	-21 154 000	-25 896 000	22,4%	62,8%

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 242 261	-1 621 000	-1 912 000	18,0%	53,9%
Näringslivets främjande	-3 935 030	-3 739 000	-3 344 000	-10,6%	-15,0%
Europeiska Unionen - regionala utvecklingsfonden	-1 012 569	-1 620 000	-1 788 000	10,4%	76,6%
Främjande av lantbruket	-2 475 362	-1 371 000	-2 105 000	53,5%	-15,0%
Europeiska Unionen - program för landsbygdens utveckling	-6 821 686	-10 670 000	-12 040 000	12,8%	76,5%
Mark- och vattenplanering	-102 866	-28 000	0	-100,0%	-100,0%
Främjande av skogsbruket	-121 966	-175 000	-315 000	80,0%	158,3%
Jakt- och viltvård	-3 222	-106 000	-96 000	-9,4%	2879,6%
Främjande av fiskerinäringen	-162 898	-229 000	-244 000	6,6%	49,8%
Europeiska Unionen - strukturprogram för fiskeri- sektorn		-988 000	-878 000		
Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	-2 914 783	-3 367 000	-3 373 000		
Europeiska Unionen - målprogram 3, åtgärd 3			0		
Ålands teknologicentrum	-182 725	-300 000	-210 000	-30,0%	14,9%
Försöksverksamheten	-608 749	-735 000	-865 000	17,7%	42,1%
Skötsel av jordegendomar			-3 500 000		
Skötsel av egna skogar	-106 192	-106 000	-120 000	13,2%	13,0%
Ålands fiskodling, Guttorp	-329 812	-410 000	-425 000	3,7%	28,9%
Summa	-20 020 121	-25 465 000	-31 215 000	22,6%	55,9%

47.01.

ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	24 767	27 000	31 000
Konsumtionsutgifter	-1 242 261	-1 621 000	-1 912 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 242 261	-1 621 000	-1 912 000
Anslag netto	-1 217 494	-1 594 000	-1 881 000

Näringsavdelningens verksamhetsområde är att främja näringarna, sysselsättningen och en regional balans. Till avdelningens utgifter hör därmed att allmänt

planera, leda, utveckla, samordna, följa upp och utöva tillsyn inom områdena utveckling av näringarna och innovationssystem, regional utveckling, arbetsmarknadsfrågor, jordbruk med binärningar, fiske, fiskodling, fiskevård, skogsbruk, jakt och viltvård samt förvaltning av landskapets jordbruksegendomar, fiskevatten och skogar vilka inte ingår i naturreservat.

Med beaktande av EU:s regelverk stöds det åländska näringslivets utveckling med såväl finansieringshjälp som andra främjande åtgärder. Även deltagandet i det internationella arbetet kommer att fortsätta. Den nya programperioden 2007 - 2013 med delfinansiering från EU innebär förutom rent administrativa krav som bl.a. innefattar säkerhetskontroller, specifika databaser och utvärderingar även vissa informationskrav som förutsätter att nytt material behöver tryckas upp och att hemsidan kontinuerligt behöver uppdateras. Kraven kan delvis täckas med så kallat tekniskt stöd inom de olika strukturprogrammen men inte till alla delar varför ett anslag för inköp av tjänster är erforderligt.

Administrationen av stöden till lantbruket är idag fördelad på flera olika myndigheter med delvis överlappande aktiviteter. Under året görs i samarbete med övriga berörda myndigheter en utredning med syftet att föreslå en ny och effektivare organisation för stödadministrationen.

Vart femte år görs en större undersökning av turismnäringens samhällsekonomiska effekter på Åland som bl.a. landskapsregeringen är uppdragsgivare för. I tillägg görs djupstudier av något utvalt evenemang. Den uppdaterade turismstrategin genomförs.

Tankesmedjan Vision 2017 arbetar med Ålands näringslivsutveckling i fokus och hur landskapet skall bibehålla sin attraktivitet för nya generationer ålänningar.

Avdelningens målsättningar under år 2008 är

- att samordna beredningen av finansieringsärenden
- att utreda en ny areal- och djurstödsenhet
- att fokusera insatserna för affärs- och innovationssystemet
- att förbättra den externa informationen
- att genomföra de EU-delfinansierade programmen samt
- att komplettera lagstiftningen som rör avbytarverksamheten samt förnya lagstiftningen för fiskerinäringen.

Inkomster

37.01.01. Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
24 766,95	27 000	31 000

Under momentet föreslås en inkomst om 31.000 euro enligt nedanstående fördelning:

Arrende från travbanan	4.000 euro
Skogsbruksplaner och avgifter	10.000 euro
Fiskekort och experttjänster	16.000 euro
Övriga inkomster	<u>1.000 euro</u>
	31.000 euro

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	26 000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	4 000

3900 Övriga inkomster	1 000
Totalt	31 000

Utgifter

47.01.01. Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 242 261,34	-1 573 000	-1 912 000
(t.a. -534 066,00)	(t.a. -300 000)	

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 1.912.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande ingår anslag för avlönande av en fiskeribiolog på deltid. Ändringen är en del i förverkligandet av landskapets långsiktiga fiskeristrategi. Kostnaderna beräknas för år 2008 kompenseras till ca 30 % genom extern finansiering inom ramen för samarbetsavtal med Fiskeriverket i Sverige samt Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet i Finland samt projektmedel från HELCOM. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med dessa inkomster.

Föreslås, med hänvisning till arbetsuppgifternas art, att tjänstebemanningarna företagskonsult ändras till finansieringshandläggare.

För att fullfölja arbetet med turismstrategin har anslag beaktats under avlönande av tillfällig personal.

Arbetet med att utveckla landskapets affärs- och innovationssystem och initierandet av nya projekt som syftar till utveckling av näringslivet koncentreras till Ålands teknolog centrum.

Under året utreds förutsättningarna att samordna förvaltningen av areal- och djurstöden inom lantbruket som idag hanteras av flera myndigheter.

Under momentet ingår anslag för informationsverksamhet och förbättring av kommunikationen i enlighet med landskapsregeringens plan.

Anslag för att i samarbete med institutioner i Sverige och riket göra undersökningar om sjöfågelstammarna upptas under momentet.

Näringsavdelningens nordiska och internationella arbete samt genomförandet av EU-finansierade program förutsätter resor under året.

Medel för utredningar och inköp av tjänster finns upptagna under momentet.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster (*1 vakant)	26 **	26 *	26 *
Tillfälliga tjänster	7	9	7
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	2 ***
**2 tjänster överförda till moment 47.19.20.			
***1 tjänst överförd från moment 47.58.20.			

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter	
- inrättade tjänster	-1 284 308

	- tillfälliga tjänster	-317 383	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-78 430	
	- övriga löner och arvoden	-9 696	
	- övriga personalutgifter	-2 783	
	- personalkostnadsersättningar	<u>5 000</u>	-1 687 600
4100	Material och förnödenheter		-10 000
4300	Inköp av tjänster		-96 400
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-110 000	
	- representation	-15 000	
	- övrigt	<u>-3 000</u>	-128 000
1125	Maskiner och inventarier		-3 000
3900	Verksamhetens övriga inkomster		<u>13 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-1 912 000

47.01.06. Tekniskt stöd – målprogram 2 (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-48 000	0
(t.a. -25 677,45)		

Föreslås att inget anslag upptas under momentet då det hänför sig till perioden 2000 - 2006 och då hela finansieringsramen för perioden är budgeterad.

47.03. NÄRINGS LIVETS FRÄMJANDE

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	22 658	64 000	97 000
Konsumtionsutgifter	-202 613	-399 000	-254 000
Överföringsutgifter	-2 205 063	-3 140 000	-3 090 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	-1 527 354	-200 000	
Summa utgifter	-3 935 030	-3 739 000	-3 344 000
Anslag netto	-3 912 372	-3 675 000	-3 247 000

Landskapsregeringens näringspolitiska roll skall vara att skapa förutsättningar för entreprenörer och företag att starta nya och utveckla befintliga företag. Den grundläggande principen för näringspolitiken är att ge goda och långsiktiga förutsättningar för utveckling av affärsidéer. De åländska företagen bör ges samma möjligheter att utvecklas som konkurrenterna i omvärlden. Politikområden som bidrar till att skapa gynnsamma omständigheter för företagande är bl.a. utbildning, kommunikationer, bostadsförsörjning samt integrations- och arbetsmarknadspolitiken.

Inom näringsavdelningens förvaltningsområde består kärnan i de näringslivsutvecklande åtgärderna av

- projekt- och företagsfinansiering (näringslivets främjande och regional utveckling)
- finansiering av företagsrådgivning (organisationsbidrag)
- destinationsmarknadsföring
- Ålands utvecklings Ab (riskkapital) samt
- Ålands teknologocentrum (företagsinkubator och affärs- och innovationssystem).

Under år 2008 kommer projekten finansierade genom programmen Mål 2 (Näringslivsutveckling och Miljö), Mål 3 (Kompetens i arbetslivet) och Interreg IIIA-

Skärgården (näringslivs- och miljösamarbete med Stockholms och sydvästra Finlands skärgårdar) successivt att avslutas och förvaltningen kommer att avsluta programmen gentemot Europeiska unionen under år 2009. Ålands program för innovativa åtgärder, SAMKOM, genomförs under åren 2006 - 2007 samt avslutas senast under år 2009.

I särskilt fokus under åren 2007 - 2009 kommer uppstarten av nya EU-delfinansierade program att vara. Åland kommer att kunna ta del av finansiering för ett nytt operativt program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden som skall gälla hela landskapet 2007 - 2013. Programmet syftar till att utveckla den åländska ekonomin mot högre förädlingsgrader och att öka kunskapsinnehållet i produktionsprocesser och -produkter. Vidare kommer det nya landsbygdsutvecklingsprogrammet med finansiering ur den Europeiska jordbruksfonden att tillämpas under perioden 2007 - 2013 med insatser som bl.a. syftar till att bredda näringslivet vid sidan av primärnäringarna samt stärka den sociala byagemenskapen. För genomförandet av dessa kan den s.k. Leader-dimensionen nyttjas som bygger på mobilisering av det lokala engagemanget och där kommunernas roll kommer att bli avgörande. Landskapsregeringen kommer att utse en lokal aktionsgrupp på Åland.

Regional utveckling

Den regionalpolitiska målsättningen är att alla kommuner ska bevaras livskraftiga. Landskapsregeringen eftersträvar en fortsatt spridd bosättning i landskapet och en jämn befolkningsutveckling i alla regioner.

Ålands skärgårdsnämnd är forum för avgörande frågor för skärgårdens utveckling. Ålands landsbygdscentrum samordnar arbetet för att öka lönsamheten i lantbruksföretagen samt utvecklingen av nya näringar på landsbygden.

Landskapsregeringen föreslår att de särskilda problem som detaljhandeln i skärgården möter fortsättningsvis skall avhjälpas med ett driftsstöd för den årliga verksamheten samt ett särskilt investeringsstöd för sådana investeringar som behövs för verksamheten. Försöket med befrielse från socialskyddsavgifter för vissa arbetsgivare i skärgården fortsätter samt skärgårdsstödet för stimulans av nyföretagandet i skärgården.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I tft Carina Aaltonens m.fl. finansmotion nr 38 föreslås att ett nytt moment upptas under kapitlet med syfte att införa en lånegaranti för företagare samt att regelverk utformas under år 2008.

Utskottet är av åsikten att införandet av en lånegaranti är komplicerad med hänsyn till det EU-regelverk som gäller för stöd till företag. Det är bl.a. nödvändigt att beräkna värdet av den ekonomiska nyttan av garantin. Utskottet föreslår dock att landskapsregeringen ser närmare på möjligheten att förverkliga en lånegaranti för t.ex. nystartade företag. Utskottet föreslår med hänvisning till det anförda att motion nr 38 förkastas.

I tft Dennis Janssons finansmotion nr 50 föreslås att ett nytt moment införs och ett anslag om 250 000 euro upptas för kompensation av merkostnader förorsakade av Ålands utanförskap i EU.

Utskottet föreslår med hänvisning till landskapsregeringens handlingsprogram att motionen förkastas.

*Inkomster***37.03.23. Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
22 657,64	54 000	97 000

Föreslås en inkomst om 97.000 euro.

Inkomsterna hör till genomförande av EU-projektet, "Landsbygd 2010", som planeras pågå under 2007 - 2009. En mindre del av inkomsterna härrör sig till inkomster från projektdeltagarna. Inkomsterna härrör sig även från Skördefesten på Åland.

Specifikation:

3900 Övriga inkomster	
- inkomster från EU	42 725
- övrigt (Skördefesten och projekt)	<u>54 275</u>
Totalt	97 000

37.03.88. Försäljning av aktier

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	10 000	0

Landskapsregeringen bemyndigas att utreda vilka samhällsbolag som kan avyttras med beaktande av verksamhetens syfte.

*Utgifter***47.03.05. Utgifter för investeringslån (F)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-34 894,90	-50 000	-35 000

Föreslås att ett anslag om 35.000 euro upptas i enlighet med LL (1975:45) om investeringslån som arvode till kreditinrättningarna som har förmedlat investeringslån för den befintliga kreditstocken. Per den 4.9.2007 var saldot på utestående krediter 1.482.250,54 euro. Nya lån beviljas inte längre varför anslaget successivt minskar.

Dispositionsplan:

4300 Inköp av tjänster	<u>-35 000</u>
Anslagsbehov	-35 000

47.03.23. Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-118 722,95 (t.a. -36 288,00)	-169 000	-199 000

Föreslås ett anslag om 199.000 euro för landsbygdsutveckling och koordinering vid Ålands Landsbygdscentrum och Skördefesten på Åland. Anslaget används även för genomförande av det planerade treåriga EU-projektet "Landsbygd 2010". Inkomster om 97.000 euro föreslås under moment 37.03.23.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Landsbygdsutveckling

Verksamhetsidé

- att utveckla och bredda näringsverksamheten på landsbygden med utgångspunkt från jord- och skogsbruket samt anknutna näringar.

Övergripande målsättning

- att utveckla en livskraftig landsbygd.

Affärsidé

- att koordinera resurser för att på mest effektivt sätt bidra till en positiv utveckling av landsbygden och dess näringar.

Målsättningar under år 2008 är

- att stärka konsumentförtroendet och öka försäljningen av åländska produkter genom Skördefesten på Åland
- att genomföra det planerade landsbygdsutvecklingsprojektet "Landsbygd 2010" som är ett treårigt utvecklingsprojekt bestående av tre delprojekt: 1) Företagare- och företagsutveckling 2) Lokal förädling och försäljning 3) Kompletterande intäkter
- att genomföra projektet "Trendig Bondenäring" för att utöka samarbetet mellan organisationer inom lantbruket i koordination med branschföretagen. Målsättningen är att fler projekt mellan organisationerna och branschföretagen skall påbörjas samt
- att arrangera ett årligt forum för styrelserna vid Ålands landsbygdscentrum.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	-51 090	
	- övriga löner och arvoden	-2 610	
	- personalkostnadsersättningar	0	-53 700
4100	Material och förnödenheter		-5 750
4200	Hyror		-2 500
4300	Inköp av tjänster		-113 120
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-22 130	
	- representation	-500	
	- övrigt	-1 300	-23 930
	Nettoanslagsbehov		-199 000

47.03.24. Skärgårdsutveckling - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-15 977,15	-50 000	-20 000 (t.a. -30 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 20.000 euro för skärgårdsutveckling som bedrivs i enlighet med landskapsregeringens målsättningar för skärgårdspolitiken.

Anslaget för personalutgifter avser avlönanDET av personal enligt bilaga 5 och gäller en tillfällig tjänst som skärgårdsutvecklare tillika sekreterare i Ålands skärgårdsnämnd. Tjänsten är en deltidstjänst och är placerad vid näringsavdelningens allmänna byrå men utlokaliserad till skärgården.

Till skärgårdsutvecklarens uppgifter hör att initiera och leda utvecklingsprojekt i skärgården samt stimulera till nytänkande i skärgårdens näringsliv. Skärgårdsutvecklaren samarbetar aktivt i sitt arbete med näringslivet och dess organisationer, skärgårdskommunerna, landsbygdsutvecklaren vid Ålands landsbygdscentrum, näringsavdelningens övriga byråer, Ålands arbetsmarknads- och studieservice-myndighet, den lokala aktionsgruppen (LAG) i Leader inom landsbygdsutvecklingsprogrammet samt andra relevanta aktörer.

Under året kommer strukturen för skärgårdsnämndens arbete att ses över.

Anslaget möjliggör även inköp av tjänster. Administrationen och den ekonomiska uppföljningen sköts av näringsavdelningens allmänna byrå.

	År 2006	År 2007	År 2008
Tillfälliga tjänster	0,5	0,5	0,5
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- tillfällig tjänst	-25 700		
- övriga löner och arvoden	-3 000		
- personalkostnadsersättningar	0		-28 700
4100 Material och förnödenheter			-1 000
4300 Inköp av tjänster			-13 500
4800 Övriga utgifter			
- resor	-5 000		
- representation	-1 000		
- övrigt	-800		-6 800
Anslagsbehov			-50 000
Användning av tidigare års anslag			30 000
Förslag			-20 000

47.03.25. Åland i Helsingfors (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-33 017,89	-130 000	

Föreslås att momentet utgår eftersom evenemanget genomförts i sin helhet under år 2007.

47.03.40. Bidrag för företagens internationalisering

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-80 199,50	-150 000	-150 000

Föreslås ett anslag om 150.000 euro för bidrag till exportmarknadsföring inklusive marknadsföring som arrangeras av Finnpro. Målet med bidraget är att befrämja åländska företags exportmöjligheter och internationalisering. Bidrag kan beviljas till företag på Åland som har förutsättningar att bedriva en framgångsrik exportverksamhet. Företagets produkter/tjänster bör ha en hög grad av åländskt ursprung.

Bidraget beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	-150 000
	Anslagsbehov	-150 000

47.03.41. Turismens främjande (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 317 787,68	-1 570 000	-1 570 000

Föreslås ett anslag för turismens främjande om 1.570.000 euro.

Marknadsföring via Ålands Turistförbund	-1.440.000 euro
Åland som resmål, år 3	-100.000 euro
Genomförande av turismstrategin, m.fl. projekt	-30.000 euro
Förslag	-1.570.000 euro

Ålands turistförbund r.f. (ÅTF) handhar den operativa externa marknadsföringen av resmålet Åland i samarbete med näringen. Landskapsregeringens understöd till Ålands turistförbund regleras i ett ramavtal för perioden 2007 - 2009 och medel beviljas årligen. Landskapsregeringen föreslår att den höga stödnivån bibehålls och att understödet uppgår till 1.540.000 euro för år 2008 för ÅTF:s verksamhet. Nivån föranleds av en förstärkning av marknadsföringen av Åland som resmål. I anslaget ingår det särskilda anslaget om 100.000 euro för att under treårsperioden 2006 - 2008 förstärka marknadsföringen. Den professionella bedömningen av vilka marknadsföringsinsatser som ska göras och hur de görs för att nå målen i turismstrategin samt uppföljningen av insatserna står ÅTF för. ÅTF bör tillämpa landskapsregeringens riktlinjer för offentlig upphandling.

Marknadsföringen inriktas i huvudsak på de närliggande marknaderna. Satsningar på konkreta marknadsaktiviteter prioriteras i verksamheten.

ÅTF samordnar den säsongsbaserade turistinformationen på Åland. Från år 2007 utarbetas ett nytt koncept med fler informationspunkter än tidigare som bygger på samarbete med olika företag. Anslaget innehåller medel för utarbetandet av det nya konceptet med informationspunkter på Åland samt för en satsning på marknadsföring av Åland som cykeldestination.

Anslaget kan även användas för att genomföra åtgärder som föreslås inom ramen för turismstrategin för Åland eller för andra projekt inom turism och landbaserat näringsliv.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-20 000
4800	Övriga utgifter	-10 000
8205	Övrigt näringsliv	-1 540 000
	Anslagsbehov	-1 570 000

47.03.42. Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-107 930,00	-110 000	-150 000

Föreslås ett anslag om 110.000 euro. Anslaget kan användas för bidrag till det landbaserade näringslivets organisationer i enlighet med överenskommelse som träffas med landskapsregeringen. Avtalet ska reglera vilken verksamhet som be-

drivs i förhållande till stödet, vilka mål som sätts upp för verksamheten och hur resultatuppföljningen genomförs. Landskapsregeringen samordnar från år 2008 den företagsinriktade verksamheten genom att skriva ett avtal gällande näringslivet vid sidan av primärnäringsarna.

Syftet med bidraget är att tillhandahålla rådgivning och information om etablering, uppstart och utveckling av företag samt bedriva projekt som skapar förutsättningar för utveckling av det åländska näringslivet. Den verksamhet som beviljas stöd ska sträva efter att uppnå de näringspolitiska målen där ökad export av varor och tjänster är högt prioriterat, liksom etablering och tillväxt av producerande företag för att bredda näringsstrukturen i landskapet samt åtgärder som gynnar den regionala utvecklingen.

Anslaget avses också kunna användas för seminarier, projektförberedande åtgärder eller andra aktiviteter som gynnar utvecklingen av företagsamheten på Åland.

Anslaget kan vidare användas för myndighetsinformation och informativ kursverksamhet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-15 000
8205	Övrigt näringsliv	<u>-95 000</u>
	Anslagsbehov	-110 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Med hänvisning till utskottets motivering under moment 47.03.47 föreslår utskottet att anslaget under momentet höjs med 40 000 euro.

47.03.44. Nationella investeringsbidrag

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-200 000	-450 000

Föreslås ett anslag om 450.000 euro för bidrag till investeringar i företag.

Landskapsregeringen antog den 27.3.2007 nya principer för beviljande av investeringsstöd. Investeringsstöd till små och medelstora företag i skärgården och på landsbygden beviljas i enlighet med Kommissionens riktlinjer för statligt regionalstöd för åren 2007 - 2013 (2006/C 54/08), Kommissionens förordning (EG) nr 1628/2006 av den 24 oktober 2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG fördraget på statligt regionalt investeringsstöd samt Kommissionens beslut om godkännande av den regionala stödkartan för Åland 20.12.2006. Investeringsstöd till stora företag på landsbygden samt till företag i Mariehamn beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på stöd av mindre betydelse. Stödet syftar till att utveckla det åländska näringslivet genom investeringar samt att skapa sysselsättning. Stöd beviljas för nyinvesteringar i materiella och immateriella tillgångar som leder till att exporten och sysselsättningen inom det privata näringslivet ökar.

I enlighet med ovannämnda regelverk samt Rådets förordning (EG) nr 2698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) har vidare en särskild stödordning utarbetats för investeringar avseende bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter. Stödet har harmoniserats med det övriga investeringsstödet ifråga om kriterier, stödberät-

tigande kostnader, eget arbete, icke stödberättigande kostnader, kumulering, kontroll och insyn.

Stödordningarna kommer att användas vid förverkligandet av Ålands operativa program för Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 - 2013 (se moment 47.05.42 och 47.05.47) samt Ålands landsbygdsutvecklingsprogram 2007 - 2013 (se moment 47.17.42, 47.17.44, 47.17.46 samt 47.17.48) och inom ramen för dessa program kunna medfinansieras med EU-medel. För de åtgärder som däremot inte kan innefattas av nämnda program föreslås bidrag kunna beviljas med nationella medel ur aktuellt moment.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-450 000
	Anslagsbehov	-450 000

47.03.45. Bidrag för produkt- och teknologiutveckling

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-204 410,20	-300 000	-300 000

Föreslås ett anslag om 300.000 euro för bidrag för produkt- och teknologiutveckling. Syftet med stödet är att underlätta för företag att delta i och genomföra forsknings- och produktutvecklingsprojekt som leder till nya konkurrenskraftiga produkter/tjänster eller produktionsmetoder och därigenom en diversifiering av det åländska näringslivet.

Anslaget föreslås även användas för finansiering av företag som ingår i inkubatorverksamheten vid ÅTC i Kvarteret iTiden enligt av landskapsregeringen antagna principer samt för att hantera idéutveckling och finansiera utredningar som leder till produktutveckling och nya affärsidéer som gynnar det åländska samhället, det så kallade utredningsstödet.

Bidrag under detta moment beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-300 000
	Anslagsbehov	-300 000

47.03.46. Räntestöd för företags investeringar

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-33 032,69	-100 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för räntestöd för företags investeringar.

Räntestöd kunde fram till att landskapsregeringen antog nya principer i början av år 2007 för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet beviljas vid ett företags grundande, utveckling eller utvidgning av dess verksamhet. Per augusti 2007 var saldot på utestående räntestöds krediter 1.004.742,56 euro. Nya räntestöd beviljas inte varför anslaget successivt kommer att minska.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-50 000
	Anslagsbehov	-50 000

47.03.47. Finansieringsstöd för företag i skärgården

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-165 846,71	-210 000	-210 000

Föreslås ett anslag om 210.000 euro för finansieringsstöd till företag i skärgården att utges i enlighet med av landskapsregeringen särskilt fastställda principer.

I momentet ingår

- anslag för detaljhandeln i skärgården innefattande ett driftsbidrag för verksamhetens årliga kostnader samt ett investeringsbidrag för sådana investeringar som bedöms som erforderliga för den löpande verksamheten eller för utvidgande och utvecklande av verksamheten
- anslag för verksamhetsbidrag till skärgårdsföretag samt
- anslag för ersättande av socialskyddsavgifter för vissa privata arbetsgivare i skärgårdskommunerna.

Syftet med detaljhandelsstödet är att bidra till att upprätthålla en god butiksservice i skärgården.

Det treåriga försöket med bidrag för att ersätta socialskyddsavgifterna för vissa privata arbetsgivare i skärgårdskommunerna 2003 - 2006 har i enlighet med lagtingets beslut i samband med antagandet av tilläggsbudget för år 2006 förlängts att gälla även åren 2007 - 2009.

Stöd under detta moment beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-210 000
	Anslagsbehov	-210 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I ltl Carina Aaltonens m.fl. finansmotion nr 40 föreslås att anslaget under momentet höjs med 40 000 euro för att garantera föreningen Företagsam skärgårds fortsatta verksamhet.

Utskottet är enigt med motionären om att ett anslag bör upptas för att stöda Företagsam skärgårds fortsatta verksamhet. Förslaget är dock väckt under fel moment. Utskottet föreslår därför att motionen förkastas och föreslår en motsvarande höjning av anslaget under moment 47.03.42 .

47.03.48. Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-50 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för räntestöd för Finnvera Abp:s lån till

åländska företag.

Finnvera Abp är ett statsägt specialfinansieringsbolag som erbjuder riskfinansiering samt utvecklingstjänster för små och medelstora företag, främjar export och företagets internationalisering samt befrämjar regionalpolitiska åtgärder. Landskapsregeringen och Finnvera Abp har slutit ett nytt samarbetsavtal för perioden 2007 - 2013.

Per 31.12.2006 var saldoutestående räntestöds-krediter 95.000 euro. Föreslås att räntestöd kan beviljas under år 2008 så att beloppet av tidigare och under året beviljade räntestöds-krediter högst uppgår till 4.000.000 euro.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-50 000
	Anslagsbehov	-50 000

47.03.49. Medel för evenemang

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-100 000	0

Föreslås att anslag inte upptas under detta moment.

47.03.60. Ersättande av kreditförluster (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-150 000	0

För ersättande av kreditförluster för landskapsgarantier och lån beviljade på landskapets ansvar föreslås med beaktande av tidigare års anslag inget ytterligare anslag för år 2008. Anslaget avser även landskapets andel av Finnvera Abp:s kreditförluster för lån beviljade enligt ingått avtal.

Landskapsgaranti beviljas i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet till företag i skärgården för att utveckla eller utvidga ett företags verksamhetsförutsättningar eller vid övertagande av ett befintligt företag. Sammanlagda belopp av utestående landskapsgarantier kan uppgå till högst 13.000.000 euro.

Landskapsgarantier beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt LL (1966:14) om landskapsgaranti för industrier och vissa andra näringsgrenar.

47.03.62. Internationella utvecklingsprojekt

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-295 856,00	-200 000	-200 000

Under momentet föreslås ett anslag om 200.000 euro för landskapsregeringens andel i den nationella finansieringen av bl.a. Interreg-projekt. Interreg IV-programmet Central Baltic Programme 2007 - 2013 torde godkännas av kommissionen under år 2007. Tillika föreslås momentet användas för andra eventuella projekt av internationell karaktär eller för enbart nationellt finansierade utvecklingsprojekt. Landskapets andel i kostnaderna kan uppgå till högst 50 %.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-200 000
	Anslagsbehov	-200 000

47.03.85. Produktutvecklingslån (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-133 355,50	-100 000	0

Föreslås att anslag inte upptas under detta moment då inga nya lån för produktutveckling beviljas.

47.03.88. Aktieteckning i bolag (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 393 998,95	-100 000	0

Med hänvisning till från tidigare år tillgängliga medel föreslås detta år inget anslag.

47.05. EUROPEISKA UNIONEN – REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	406 139	920 000	894 000
Konsumtionsutgifter		-30 000	-56 000
Överföringsutgifter	-1 012 569	-1 590 000	-1 732 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 012 569	-1 620 000	-1 788 000
Anslag netto	-606 430	-700 000	-894 000

Det åländska mål 2-programmet 2000 - 2006 kommer successivt att under åren 2007 och 2008 avslutas och slutligt redovisas till Europeiska kommissionen under år 2009. Beslut om finansiering kan fattas ännu under år 2007 om projekten kan slutredovisa våren 2008.

Mål 2-programmet ersätts perioden 2007 - 2013 av åtgärder inom två stycken EU-finansierade program inriktade på regional konkurrenskraft och sysselsättning samt landsbygdsutveckling.

Operativt program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden

För programperioden 2007 - 2013 uppgår strukturfondsmedlen för Ålands nya ERUF-program till 3.125.000 euro. Programmet som inbegriper hela Åland består av två prioriterade områden, dels "Företagande och innovationer" och dels "Tekniskt stöd". Tekniskt stöd inkluderar administration, information och utvärdering av det nya programmet. Företagande och innovationer har som huvudmål att utveckla den åländska ekonomin mot högre förädlingsgrader och att öka kunskapsinnehållet i produktionsprocesser och produkter. Utifrån huvudmålet kommer satsningar att göras inom följande områden: "Entreprenörsanda", "Innovation i små och medelstora företag (SME) samt experimentering", "Nya finansiella lösningar och företagskuvöser", "Energieffektivitet och förnyelsebar energi", "Tillämpad forskning och teknikutveckling" och slutligen inom "Utveckling av Informations- och kommunikationsteknik (IKT)".

Programmets finansieringsram har sammanfattats enligt nedanstående tabell:

ERUF	Finansieringsram 2007 - 2013	Budgeterat 2007	Förslag 2008	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	3.125.552	420.000	894.000	1.811.552
EU:s finansieringsandel	3.125.552	420.000	894.000	1.811.552
Sammanlagt	6.251.104	840.000	1.788.000	3.623.104

Innovativa åtgärder:

Landskapsregeringens program för innovativa åtgärder avslutas under år 2008 och slutrapporteras till kommissionen. Programmet innovativa åtgärder har tre teman; mötesmenyer, sjöfartskommunikation samt småföretagsutveckling. Det horisontella gemensamma temat är kommunikationsteknologi, informationssystem, nya interaktiva media och nätverk. Målsättningen har varit att positionera Åland som en viktig mötesplats för professionella sammanslutningar och för fritidsturismen med en regionalt och säsongsmässigt mer balanserad hållbar ekonomisk grund.

Inkomster

37.05.45. EU:s finansieringsandel - målprogram 2

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00		0

Föreslås inte nya anslag under momentet då det hänför sig till perioden 2000 - 2006 och då hela finansieringsramen för mål 2 programmet är budgeterad. Se även moment 47.05.45.

37.05.46. EU:s finansieringsandel - innovativa åtgärder

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
406 138,83	500 000	0

Med hänvisning till från tidigare år tillgängliga medel och att Ålands program för innovativa åtgärder 2006 - 2007 avslutas under år 2008 föreslås inget anslag.

37.05.47. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	420 000	894 000

Inkomsten avser Europeiska regionala utvecklingsfondens finansieringsandel för år 2008 gällande Ålands operativa program för Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 - 2013.

Specifikation:

8100	Europeiska Unionen	<u>894 000</u>
	Totalt	894 000

Utgifter

47.05.04. Tekniskt stöd, landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-15 000	-28 000

Föreslås ett anslag om 28.000 euro för landskapets andel för tekniskt stöd under år 2008 för Ålands program för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007 - 2013. EU:s finansiering av det tekniska stödet upptas under moment 47.05.05.

Inom ramen för tekniskt stöd finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och utvärdering av programmet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Landskapets andel av kostnaderna utgör 50 %. Se även moment 47.17.05. EU:s finansieringsandel beaktas under moment 47.05.05 och 47.17.06.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst	-4 200	
	- personalkostnadsersättningar	0	-4 200
4300	Inköp av tjänster		-20 800
4800	Övriga utgifter		-3 000
	Nettoanslagsbehov		-28 000

47.05.05. Tekniskt stöd, EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-15 000	-28 000

Föreslås ett anslag om 28.000 euro för EU:s andel för tekniskt stöd under år 2008 för Ålands program för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007 - 2013.

Landskapets delfinansiering av det tekniska stödet upptas under moment 47.05.04.

Inkomsten för år 2008 från Europeiska regionala utvecklingsfonden upptas under moment 37.05.04.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst	-4 200	
	- personalkostnadsersättningar	0	-4 200
4300	Inköp av tjänster		-20 800
4800	Övriga utgifter		-3 000
	Anslagsbehov		-28 000

47.05.40. Landskapets finansieringsandel – målprogram 2 (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	0

Föreslås inte nya anslag under momentet då det hänför sig till perioden 2000 - 2006 och då hela finansieringsramen för mål 2 programmet är budgeterad.

47.05.41. Landskapets finansieringsandel - innovativa åtgärder (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-440 482,20	-350 000	0

Med hänvisning till från tidigare år tillgängliga medel och att Ålands program för innovativa åtgärder 2006 - 2007 avslutas under år 2008 föreslås inget anslag.

47.05.42. Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-405 000	-866 000

Föreslås ett anslag om 866.000 euro som landskapets finansieringsandel för Ålands operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 - 2013 motsvarande finansieringsramen för åren 2008 - 2009.

Kommissionen förväntas godkänna landskapsregeringens förslag till operativt program under år 2007.

De övergripande målsättningarna är att stärka näringslivets konkurrenskraft, öka tillväxtpotentialen och produktiviteten genom att investera i innovationer och bättre utnyttjande av humankapitalet.

Se även moment 47.05.47.

Dispositionspan:

8305	Övrigt näringsliv	-866 000
	Anslagsbehov	-866 000

47.05.45. EU:s finansieringsandel – målprogram 2 (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-9 204,83	0	0

Föreslås inte nya anslag under momentet då det hänför sig till perioden 2000 - 2006 och då hela finansieringsramen för mål 2 programmet är budgeterad. Se även moment 37.05.45

47.05.46. EU:s finansieringsandel - innovativa åtgärder (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-562 882,16	-430 000	0

Med hänvisning till från tidigare år tillgängliga medel och att Ålands program för innovativa åtgärder 2006 - 2007 avslutas under år 2008 föreslås inget anslag.

47.05.47. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-405 000	-866 000

Föreslås ett anslag om 866.000 euro för EU:s andel av finansieringen av Ålands operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 - 2013 motsvarande finansieringsramen för åren 2008 - 2009. Se även moment 47.05.42.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-866 000
	Anslagsbehov	-866 000

47.15. FRÄMJANDE AV LANTBRUKET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	26 661	41 000	42 000
Konsumtionsutgifter	-814 054	-849 000	-863 000
Överföringsutgifter	-1 661 307	-522 000	-1 242 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 475 362	-1 371 000	-2 105 000
Anslag netto	-2 448 701	-1 330 000	-2 063 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att lantbruksproduktionen utgående från de givna förutsättningarna skall utveckla en hög konkurrenskraft baserad på hög effektivitet, produktivitet, kvalitet och ett hållbart utnyttjande av naturtillgångar. Landsbygden och skärgården skall bibehålla sin dragningskraft som bosättnings- och företagsort trots strukturändringar inom det traditionella lantbruket samtidigt som landskapsbilden skall bibehålla de traditionella drag som den mångåriga hävden skapat.

Utvecklande av konkurrenskraften genom att utveckla effektiviteten, kvalitets-tänkandet samtidigt som naturtillgångarna utnyttjas hållbart kräver en hög kunskapsnivå för att lyckas. I detta sammanhang är rådgivningen och kunskapsutveckling genom rådgivning och projekt mycket viktiga varför landskapsregeringen finansierar produktionsrådgivning inom de olika produktionsinriktningarna.

Genomförande av investeringar är avgörande för utvecklande av konkurrenskraften och möjligheten till hållbar produktion inom lantbruket. Därför genomförs ett nationellt strukturstöd inriktat på investeringsstöd till lantbruket som komplement till åtgärderna inom landsbygdsutvecklingsprogrammets axel 1 (se kapitel 47.17).

En samordning av företagsrådgivningen riktad till primärnäringarna lantbruk och fiskeri inleds under året och leds av jordbruksbyrån i samarbete med fiskeribyran.

Landskapsbildens bibehållande av de traditionella dragen kräver att antalet betande djur bibehålls eller ökar vilket landskapsregeringen stimulerar genom stöd, rådgivning och avbytarverksamheten. En allmän utveckling av djursektorerna är nödvändig för att bibehålla underlaget för livsmedelsindustrierna på Åland.

Livsmedelssäkerhet och -kvalitet är aktuella ämnen och prioriteras inom avdelningens ansvarsområden rörande fodermedel, kvalitetskontroll av grönsaker samt hantering av bekämpningsmedel och växtinspektionsverksamhet.

Nyckeltal kopplade till delmålen är lantbrukets totalproduktion (ton enligt ÅSUB:s tabell 4.8), lantbrukets bruttointäkter (18.485.000 euro år 2006), medelareal per lantbruksföretagare (23,9 ha år 2005), jord- och skogsbrukets samt fiskets andel av BNP (2 %), jordbrukets fosfor- respektive kvävebelastning samt andel av totala belastningen (2,7 ton/6,9 % respektive 218 ton/33% år 2005).

*Inkomster***37.15.04. Inkomster för avbytarservice inom lantbruket**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
26 660,62	41 000	42 000

Under momentet föreslås en inkomst om 42.000 euro. Inkomsterna för avbytarsverksamheten varierar beroende på behovet av sjukvikarier. Inkomsterna från veckoledigheten är beroende av möjligheterna att bevilja veckoledighet med landskapsanställd avbytare.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- inkomster för sjukvikarier	28 000
	- inkomster för veckoledighet	<u>14 000</u>
	Totalt	42 000

*Utgifter***47.15.04. Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-21 269,98	-23 000	-18 000

Föreslås ett anslag om 18.000 euro för erläggande av förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser till finansieringsinstitut i samband med förvaltningen av landskapslån med hänvisning till LL (1978:54 samt ändringar 1995/22 och 1995/47) om främjande av gårdsbruk.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>-18 000</u>
	Anslagsbehov	-18 000

47.15.23. Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-792 784,44	-826 000	-845 000

Föreslås ett anslag om 845.000 euro. Anslaget avses att användas för att säkerställa de åtaganden och kostnader som föranleds av LL och LF (2005:83 och 2006:3) för avbytarsverksamheten.

Anslaget avser utgifter för lantbruksavbytarens löner jämte bikostnader, resor samt övriga utgifter föranledda av verksamheten. Målsättningen är att kunna erbjuda 3.519 avbytare dagar med landskapsanställda avbytare till de åländska lantbruksföretagarna. Därtill skall ersättning betalas ut för 1.500 semesterdagar och 1.260 dagar vikariehjälp med privata avbytare.

Huvudmålsättningen med avbytarservicen är att bibehålla ett öppet landskap samt en levande landsbygd. Delmål som understöder uppfyllandet av huvudmålet är

- bibehållen djurhållning av framförallt betesdjur och
- goda förutsättningar för djurhållningsverksamhet.

Djurhållning medför en stor bundenhet för lantbrukarna med minimala möjlighe-

ter att kunna ta ut lediga dagar eller semester. En väl fungerande avbytarverksamhet ger lantbrukarna möjlighet till ledighet. Möjligheten till en organiserad ledighet skapar förutsättningar för den befintliga djurhållningens fortbestånd och för nysatsningar av unga lantbrukare. Tillgången till avbytare har också en viktig djurskyddsfunktion genom vikariehjälpen som ger möjlighet att erbjuda sjukvikarier till lantbrukare vid sjukdom.

	År 2006	År 2007	År 2008
Personal i arbetsavtalsförhållande	17	17	17
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- personal i arbetsavtalsförhållande	-532 700		
- övriga personalutgifter	-5 950		
- personalkostnadsersättningar	<u>5 000</u>		-533 650
4300 Inköp av tjänster			-6 850
4800 Övriga utgifter			
- resor	-132 300		
- övrigt	<u>-3 000</u>		-135 300
8204 Primärnäringar			<u>-169 200</u>
Nettoanslagsbehov			-845 000

47.15.43. Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-85 590,13	-150 000	-260 000

Föreslås ett anslag om 260.000 euro för att finansiera räntestödet för årets beviljningsfullmakt och tidigare års beviljade räntestödslån. Målsättningen är att räntestödet medverkar till en mer rationell och effektiv jordbruksproduktion i landskapet (se även moment 47.17.42 och 47.17.46).

En fortsatt anpassningsprocess och strukturrationalisering efter EU-medlemsskapet medför att investeringsviljan och att handeln med jord- och skogsbruksmark fortsättningsvis är hög. Med beaktande av detta föreslås att lån med räntestöd om totalt 1.000.000 euro kan beviljas under år 2008. Ett fullt utnyttjande av beviljningsfullmakten beräknas enligt dagens ränteläge medföra kostnader för landskapet om 120.000 euro under en tioårsperiod. Lånen förmedlas av kreditinstitut på Åland och räntestödet varierar med marknadsräntorna och är maximalt 4 %. Räntestöd beviljas i enlighet med landskapslag om finansiering av landsbygdsnäringar, landskapsregeringens beslut om investeringsstöd till lantbruket på Åland från den 27.2.2007 samt i enlighet med rådets förordning (EG) nr. 1698/2005 och kommissionens förordning (EG) nr. 1857/2006. Räntestöd kan beviljas för lån vid inköp av tillskottsmark och lantbruksfastighet som ett komplement till stödet för ung odlare. Lån för inköp av hela fastigheter är främst aktuellt i samband med generationsväxlingar. Per augusti 2007 var saldot på utestående räntestöds krediter 5.972.296,30 euro. Den framtida kostnadsbelastningen för räntestöds krediterna framgår av tabellen nedan.

Räntestöd lån till lantbruk	Kostnad år 2008	Kostnad år 2009	Beräknad återstående kostnad vid ränteläge om 4,8 %	Beräknad återstående kostnad vid ränteläge om 5,2 % eller högre
Lån utgivna åren				
1997 - 2007	220.000	290.000	1.700.000	1.900.000
Lån utgivna år 2008	10.000	35.000	100.000	120.000
Summa	230.000	325.000	1.800.000	2.020.000

Dispositionsplan:

8304	Primärnärings	-260 000
	Anslagsbehov	-260 000

47.15.44. Investeringsstöd till lantbruket (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 257 901,00		-625 000

Momentet nytt.

Investeringsstödet till lantbruket är landskapsregeringens viktigaste åtgärd för att höja lantbrukets konkurrenskraft generellt och på gårdsnivå. Investeringsstödet är också en viktig åtgärd för att möjliggöra investeringar inom lantbruket för att produktionen skall vara långsiktigt hållbar. Landskapsregeringen genomför ett landsbygdsutvecklingsprogram under perioden 2007 - 2013 innehållande bland annat åtgärden modernisering av lantbruket inom axel 1 (se moment 47.17.42 och 47.17.46). Landskapsregeringen föreslår ett anslag om 625.000 euro för att finansiera nationellt investeringsstöd till lantbruket som ett komplement till insatserna som genomförs inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogrammet. Åtgärderna genomförs med grund i ett stödprogram godkänt av landskapsregeringen den 22 mars 2007 i enlighet med Rådets förordning (EG) nr. 1857/2006 om tillämpning av artiklarna 87 och 88 i fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag som är verksamma inom produktion av jordbruksprodukter.

Dispositionsplan:

8304	Primärnärings	-625 000
	Anslagsbehov	-625 000

47.15.46. Utgifter för räntestödslån vid skördeskador (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-124,20	-17 000	-17 000

Föreslås ett anslag om 17.000 euro för finansiering av räntestöd för lån beviljade med anledning av skördeskador i enlighet med LL (1980:44) om räntestödslån vid skördeskador. Räntestöd på lån utgår i syfte att lindra de likviditetsproblem odlaren riskerar till följd av minskade intäkter från den skörd som drabbats av skördeskada. Lån kan beviljas sådana gårdar där det konstaterats skördeskador som uppstått oberoende av odlaren i oskördad gröda till följd av onormalt ogynnsamma väderförhållanden.

Föreslås att under år 2008 får beviljas nya räntestödslån om sammanlagt högst 340.000 euro. Räntestödet betalas som ett fast räntestöd om maximalt 5 % i högst 5 år. Låntagarens ränta uppgår dock alltid till minst 1 %. Skulle lånets totalränta sjunka under 6 % är räntestödet skillnaden mellan totalräntan och låntagarens ränta om 1 %. Ett fullt utnyttjande av bevillningsfullmakten beräknas enligt dagens ränteläge vålla landskapet kostnader om 30.000 euro under en femårsperiod. Vid tidpunkten för uppgörandet av budgetförslaget var saldot på utestående räntestödscrediter 80.106,90 euro.

Det är i det här skedet för tidigt att avgöra effekterna av införandet av räntestöd istället för beviljande av bidrag vid konstaterade skördeskador. Trots detta avser landskapsregeringen utreda hur ett system med en skördeskade-fond/"självförsäkring" kunde utformas.

Dispositionsplan:

8204	Primärnärningar	-17 000
	Anslagsbehov	-17 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Anslaget under momentet är avsett för räntestöd för lån beviljade med anledning av skördeeskador. Denna form för stöd i samband med skördeeskador infördes budgetåret 2006. Utskottet har erfarit att det under 2007 har förekommit en del skördeeskador i samband med hagelskurar och hårt långvarigt regn. I vissa fall har det extrema vädret lett till lokala men för enskilda jordbrukare mycket omfattande skördeeskador med betydande ekonomiskt inkomstbortfall som följd. Utskottet har erfarit att intresset för räntestödet är svagt bland de drabbade. Med anledning av detta har utskottet diskuterat andra former av stöd för skördeeskador. Möjligheten att inrätta en fond har bl.a. diskuterats. Fonden skulle kunna inrättas med hjälp av ett grundkapital som landskapregeringen erlägger. Jordbrukarna föreslås kunna delta i finansieringen av fonden genom årliga inbetalningar vars storlek bestäms exempelvis i förhållande till den odlade arealen. Enligt utskottet är det angeläget att hitta lämpliga lösningar för att hjälpa de jordbrukare som drabbas av ekonomiska problem i samband med skördeeskador. Landskapsregeringen bör därför i skyndsam ordning utreda möjligheten att med stöd av ny lagstiftning grunda en skördeeskadefond.

47.15.47. Växtskydd och växtinspektionsverksamhet (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-8,11	-5 000	-5 000

Föreslås ett anslag om 5.000 euro. Anslaget avser ersättningar enligt LL (2004/19, 1 §) om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om plantmaterial och växtskydd samt kostnader i samband med inspektionsverksamhet som lagen förutsätter. Anslaget används även för kostnader i samband med den inspektions- och provtagningsverksamhet som fordras enligt LL (1993:106) om tillämpning i landskapet Åland av gödselmedelslagen, LL (1999:18) om tillämpning i landskapet Åland av foderlagen och LL (2001:25) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om handel med utsäde.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-700
4300	Inköp av tjänster	-4 300
	Anslagsbehov	-5 000

47.15.48. Stöd för producentorganisationer och rådgivning

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-317 684,00	-350 000	-335 000

Föreslås ett anslag om 335.000 euro. Från och med år 2008 inleds samordningen av rådgivningen till primärnäringsföretagande. Målsättningen är att uppnå en effektivare och mer kvalitativ rådgivning på landsbygden. Samordningen sker med Pro Agria - Ålands hushållningssällskap som takorganisation och från år 2008 skrivs endast ett flerårigt resultatavtal gällande rådgivningen till landsbygdsföretagare inom lantbruket och fiskerinärningen. Jordbruksbyrån leder samordningen i samarbete med fiskeribyran. Anslag för den del av rådgivningen som rör fiskerinärningen budgeteras under moment 47.24.49.

- Resultatavtalet är treårigt och målsättningen är att rådgivningsverksamheten skall
- fokusera i större utsträckning än tidigare på produktionsrådgivning
  - höja sin egen kompetens för att svara upp mot de ökade kraven inom produktionen
  - ha en större koppling till ekonomiska frågor
  - arbeta mer direkt med företagare
  - utveckla rådgivningstjänsterna som erbjuds i skärgården
  - arbeta mer projektinriktat
  - intensifiera samarbetet med organisationer som utför allmän företagsrådgivning samt
  - beakta konsumentintresset och att medverka i genomförandet av Skördefesten.

Dessutom kan momentet användas till bidrag för utvecklingsprojekt inom lantbruket eller projekt som betydligt främjar produktionsinriktningarnas förutsättningar i landskapet samt till projekt för företagsutveckling inom landsbygdsföretag.

Dispositionsplan:

8204	Primärnärings	-335 000
	Anslagsbehov	-335 000

47.17. EUROPEISKA UNIONEN – PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	3 302 832	2 525 000	3 572 000
Konsumtionsutgifter	-16 735	-200 000	-262 000
Överföringsutgifter	-6 804 951	-10 470 000	-11 778 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-6 821 686	-10 670 000	-12 040 000
Anslag netto	-3 518 854	-8 145 000	-8 468 000

Ålands landskapsregering har som övergripande målsättning att landsbygden och skärgården skall bibehålla sin dragningskraft som bosättnings- och företagsort trots strukturförändringar och omställningar inom det traditionella lantbruket samtidigt som landskapsbilden skall bibehålla de traditionella drag som den mångåriga hävden skapat. Landskapsregeringen anser att lantbruksproduktionen i kombination med livsmedelsförädlingen också i fortsättningen kommer att vara en basnäring på landsbygden varför målsättningen är att lantbruksproduktionen skall utveckla en hög konkurrenskraft i enlighet med de givna förutsättningarna baserad på hög effektivitet, hög produktivitet, hög kvalitet och hållbart utnyttjande av naturtillgångar.

Delmålen för att nå den övergripande målsättningen skall vara

- hållbar utveckling av och marknadsanpassad lantbruksproduktion
- bibehållande av det öppna landskapet
- hög konkurrenskraft generellt inom jord- och skogsbruksproduktionen
- hög konkurrenskraft och utveckling av möjligheterna inom livsmedelsförädlingen
- breddade inkomstmöjligheter på landsbygden och i skärgården
- ökat entreprenörskap på landsbygden
- utvecklande av en marknadsanpassad ekologisk produktion samt
- goda livsbetingelser på landsbygden.

För att uppnå detta genomför landskapsregeringen ett EU-delfinansierat lands-

bygdsutvecklingsprogram med åtgärder från alla de fyra axlar som beskrivs i rådets förordning (EG) nr. 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU). De fyra axlarna utgörs av axel 1 med målsättningen att förbättra konkurrenskraften inom jord- och skogsbruket; axel 2 med målsättningen att förbättra miljön på landsbygden; axel 3 med målsättningen att förbättra livskvaliteten och diversifiera ekonomin på landsbygden; axel 4 som utgörs av Leader metoden med målsättningen att öka landsbygdens och skärgårdens generella attraktionskraft. Landskapsregeringen har för avsikt att prioritera insatser inom axel 2 högst eftersom man anser att insatser inom detta område är en grundförutsättning i ett hållbarhetsperspektiv.

Åtgärderna inom axel 2, jordbrukets miljöstöd och kompensationsbidraget, genomförs genom ingående av 5-åriga avtal mellan landskapsregeringen och lantbrukare. I de 5-åriga avtalen förbinder sig lantbrukaren att genomföra överenskomna miljöåtgärder samt upprätthålla odlandet i utbyte mot årliga ersättningar från landskapsregeringen. Ingående av avtal om miljöstöd och kompensationsbidrag innebär således ett budgetåtagande gentemot lantbrukare som sträcker sig över 5 år.

EU:s delfinansiering av landsbygdsutvecklingsprogrammet kommer under perioden 2007 - 2013 att minska från använda ca 19,7 miljoner euro till ca 17,4 miljoner euro. Skillnaden som är ca 330.000 euro per år kommer att kompenseras med nationella medel där det inom ramen för landsbygdsprogrammet är motiverat. Landskapet förskotterar EU:s finansieringsandel från Europeiska jordbruksfonden vid utbetalningen till stödtagaren.

Finansieringsramen för programmet för landsbygdens utveckling 2007 - 2013 kan sammanfattas enligt nedanstående tabell:

EJFLU	Finansieringsram 2007 - 2013	Budgeterat 2007	Förslag 2008	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel*	39.463.933	5.710.000	7.358.000	26.395.933
EU:s finansieringsandel	17.479.576	2.525.000	3.572.000	11.382.576
Sammanlagt	56.943.509	8.235.000	10.930.000	37.778.509

*inklusive moment 44.20.50

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Utskottet har erfarit att landskapsregeringen har antagit och sänt in programmet för landsbygdens utveckling till EU-kommissionen och väntar inom kort på att få besked om programmet kan godkännas.

Inkomster

37.17.45. EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
3 302 831,66		
Momentet utgår.		

37.17.46. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	2 525 000	3 572 000

Föreslås en inkomst om 3.572.000 euro. Under momentet upptas anslag som överförs till landskapsregeringen från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling för finansiering av landsbygdens utvecklingsprogram 2007 - 2013.

I anslaget ingår 958.000 euro för jordbrukets och förädlingsindustrins investeringsstöd samt startstöd till unga odlare (den s.k. axel 1 i landsbygdsutvecklingsprogrammet). Anslaget avser även 891.000 euro för kompensationsbidraget och 1.089.000 euro för miljöstödet (axel 2 i landsbygdsutvecklingsprogrammet). Dessutom ingår 503.000 euro för diversifiering av landsbygdsekonomin och en höjning av livskvaliteten på landsbygden (axel 3 och 4) samt 131.000 euro för tekniskt stöd. Gällande åtgärderna inom axel 1 samt 3 och 4 omfattar budgetförslaget 2 års finansiering enligt finansieringsplanen i landsbygdsutvecklingsprogrammet.

Se även momenten 47.17.06, 47.17.46, 47.17.47 och 47.17.48.

Specifikation:

8000	Europeiska Unionen	3 572 000
	Totalt	3 572 000

*Utgifter***47.17.04. Utgifter för verkställande av program för landsbygdens utveckling (VR)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-16 734,60 (t.a. -15 655,40)	0	
Momentet utgår.		

47.17.05. Tekniskt stöd, landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013 (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-100 000	-131 000

Föreslås ett anslag om 131.000 euro för den nationella finansieringsandelen under år 2008 för tekniskt stöd i Ålands program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013.

Inom ramen för tekniskt stöd finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och utvärdering av programmet. EU:s finansiering av det tekniska stödet upptas under moment 47.17.06.

Enligt avtal mellan landskapsregeringen och TIKE (Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstecentral) uppbär denna en årlig ersättning om 10.000 euro för underhållstjänster och 6.000 euro för användarstöd. För ändringar som görs på uppdrag av landskapsregeringen debiteras utöver detta en timbaserad avgift. År 2008 uppskattas kostnaderna till 5.000 euro.

Anslaget används även som ersättning för de kostnader som landskapsregeringen enligt avtal med jord- och skogsbruksministeriet skall erlägga för skötseln av utbetalningsställets utgifter till den del uppgifterna hänför sig till landskapets lagstiftningsbehörighet. Enligt avtalet uppbär ministeriet högst 21.000 euro årligen.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Landskapets andel av kostnaderna utgör 50 %. Se även moment 47.05.04. EU:s finansieringsandel beaktas under moment 47.05.05 och 47.17.06.

	År 2006	År 2007	År 2008
Tillfälliga tjänster			1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst	-24 000	
	- personalkostnadsersättningar	0	-24 000
4300	Inköp av tjänster		-97 000
4800	Övriga utgifter		-10 000
	Anslagsbehov		-131 000

47.17.06. Tekniskt stöd, EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013 (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-100 000	-131 000

Föreslås ett anslag om 131.000 euro för förskotterande av EU:s finansieringsandel från Europeiska jordbruksfonden för tekniskt stöd för genomförandet av det åländska landsbygdsutvecklingsprogrammet 2007 - 2013. Inkomsten för år 2008 från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling upptas under moment 37.17.46.

Landskapets delfinansiering av det tekniska stödet upptas under moment 47.17.05.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst	-24 000	
	- personalkostnadsersättningar	0	-24 000
4300	Inköp av tjänster		-97 000
4800	Övriga utgifter		-10 000
	Anslagsbehov		-131 000

47.17.40. Landskapets finansieringsandel – stöd för miljövänlig odling och stöd till mindre gynnade områden (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-3 313 897,77	0	

Momentet utgår.

47.17.41. Landskapets finansieringsandel – stödjande av unga odlare (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-182 500,00	0	
Momentet utgår.		

47.17.42. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-2 015 000	-1 435 000

För finansieringen av åtgärderna inom landsbygdsutvecklingsprogrammets axel 1 föreslås ett anslag om 1.435.000 euro. Beloppet motsvarar åren 2008 - 2009 i finansieringsplanen för programmet. Landskapsregeringen föreslår två års finansiering under ett år för att öka handlingsfriheten i stödadministrationen och möjliggöra förverkligandet av stora projekt. Totalt beräknas åtgärderna inom axel 1 uppgå till 2.393.000 euro varav 1.435.000 euro finansieras av landskapet och 958.000 finansieras av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling vilket belastar moment 47.17.46.

Åtgärderna inom axel 1 syftar till att stärka konkurrenskraften hos företagen verksamma inom jord- och skogsbruksproduktionen samt hos förädlingsföretagen som förädlar råvaror från jord- och skogsbruksproduktionen. Eftersom de traditionella landsbygdsföretagen fortfarande utgör kärnan i den åländska landsbygden är det viktigt för landsbygden som helhet att företagen ges möjlighet att utveckla sina företag. Företagen bör utveckla konkurrenskraften och marknadsanpassa sina verksamheter för att kunna utvecklas och få långsiktig ekonomisk livskraftighet inom den europeiska marknaden.

Stödnivåerna följer de maximala stödnivåerna reglerade i rådets förordning (EG) nr. 1698/2005.

Alla stödnivåer och begränsningar kan under året regleras genom beslut av EU-kommissionen och landskapsregeringen. Landskapsregeringen har i samtliga fall rätt att behövspröva investeringsprojekten. Behövsprövningen skall utgå från marknadssituationen, kapacitetsbehovet på gården och i omgivningen samt mervärdet i produktionen och investeringens lönsamhet.

Dispositionspan:

8304	Primärnärings	-1 435 000
	Anslagsbehov	-1 435 000

47.17.43. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-5 950 000	-6 630 000

Föreslås ett anslag om 6.630.000 euro. Ur anslaget finansieras landskapsregeringens andel av jordbrukets miljöstöd och kompensationsbidraget som ingår i landskapsregeringens program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013.

Enligt finansieringsplanen som ingår i programmet beräknas miljöstödet år 2008 uppgå till totalt 3.998.500 euro varav 2.909.500 euro finansieras av landskapsregeringen och 1.089.000 euro av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsut-

veckling vilket belastar moment 47.17.47.

Stödet kan beviljas till lantbrukare som åtar sig att under minst fem år bedriva ett miljövänligt jordbruk på sin gård. Landskapsregeringens målsättning för år 2008 är att 13.200 hektar eller 95 % av den åländska åkermarken och 4.000 hektar naturbeten skall omfattas av miljöstödet basstöd. Av åkerarealen skall 2.600 hektar vara underställd ekologiska produktionsmetoder.

LFA-kompensationsbidraget beräknas år 2008 uppgå till totalt 3.271.500 euro varav 2.380.500 euro finansieras av landskapsregeringen och 891.000 euro av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling vilket belastar moment 47.17.47.

Stödet kan beviljas till jordbrukare som odlar minst 3 hektar åkermark och för binder sig att fortsätta med jordbruksproduktion i minst fem år. Landskapsregeringens målsättning för år 2008 är att 13.000 hektar åkermark och 5.000 hektar betesmark skall omfattas av LFA-kompensationsbidraget.

Därtill ingår anslag för finansieringen av miljötilläggsstödet med 620.000 euro och tilläggsstödet för LFA med 720.000 euro.

Ur anslaget finansieras även den del av stödbeloppet som överstiger det maximala stödbeloppet som berättigar till gemenskapsstöd.

Dispositionsplan:

8204	Primärnärings	-6 630 000
	Anslagsbehov	-6 630 000

47.17.44. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-80 000	-272 000

Föreslås ett anslag om 272.000 euro som landskapets finansieringsandel för landsbygdsutvecklingsprogrammet 2007 - 2013 för genomförandet av axel 3 och 4 motsvarande finansieringsramen för åren 2008 - 2009. Se även moment 47.17.48.

Inom axel 3 inriktas åtgärderna på att stimulera en diversifiering av landsbygds-ekonomin med ökat entreprenörskap, företagande och kompletterande sysselsättning till det traditionella lantbruket samt återställande av den traditionella landskapsbilden. Leaderdimensionen i axel 4 skall därutöver öka landsbygdens och skärgårdens attraktionskraft genom att stimulera nya innovativa landsbygdsutvecklingsprojekt.

Föreslås att en del av landskapets medfinansiering söks från penningautomatmedel till föreningar, moment 44.20.50.

Dispositionsplan:

8204	Primärnärings	-272 000
	Anslagsbehov	-272 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Utskottet konstaterar att det s.k. Leaderprojektet ingår i axel 4 i landsbygdsutvecklingsprogrammet. Det är i likhet med övriga delar av programmet beroende av att kommissionen meddelar att programmet godkänns innan åtgärder i enlighet med programmet kan vidtas.

47.17.45. EU:s finansieringsandel – program för landsbygdens utveckling (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-3 308 553,58	0	
Momentet utgår.		

47.17.46. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-485 000	-958 000

Föreslås ett anslag om 958.000 euro att användas för förskottering av EU:s finansieringsandel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling för kostnader för åtgärder inom axel 1. Anslaget avser 215.000 euro för stöd till förädlingsindustrin och 743.000 euro för finansierande av övriga åtgärder inom axel 1 i landsbygdsutvecklingsprogrammet.

Se även moment 37.17.46.

Dispositionspan:

8204	Primärnärings	-743 000
8305	Övrigt näringsliv	<u>-215 000</u>
	Anslagsbehov	-958 000

47.17.47. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-1 700 000	-1 980 000

Föreslås ett anslag om 1.980.000 euro för förskotterande av EU:s finansieringsandel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007 - 2013 för kostnader för åtgärder inom axel 2. Anslaget avser 891.000 euro för LFA-kompensationsbidraget och 1.089.000 euro för miljöstöd.

Se även moment 37.17.46.

Dispositionspan:

8204	Primärnärings	<u>-1 980 000</u>
	Anslagsbehov	-1 980 000

47.17.48. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-240 000	-503 000

Föreslås ett anslag om 503.000 euro för förskotterandet av EU:s finansieringsan-

del från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007 - 2013 för kostnader för åtgärder inom axel 3 och 4 motsvarande finansieringsramen för åren 2008 - 2009.

Se även moment 37.17.46 och 47.17.44.

Dispositionplan:

8204	Primärnärings	-503 000
	Anslagsbehov	-503 000

47.19. MARK- OCH VATTENPLANERING

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	16 000	5 000	
Konsumtionsutgifter	-102 866	-28 000	
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-102 866	-28 000	0
Anslag netto	-86 866	-23 000	0

Kapitlet utgår. Se kapitel 48.32.

Inkomster

37.19.20. Vattenenheten - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
15 999,68	5 000	

Momentet utgår. Se moment 38.32.20.

Utgifter

47.19.20. Vattenenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-102 865,98	-28 000	

Momentet utgår. Se moment 48.32.20.

47.21. FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-6 432	-60 000	-45 000
Överföringsutgifter	-115 534	-115 000	-255 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.			-15 000
Summa utgifter	-121 966	-175 000	-315 000
Anslag netto	-121 966	-175 000	-315 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att upprätthålla ett bärkraftigt skogsbruk på Åland. Detta inkluderar, förutom ekonomisk virkesproduktion, även hänsyn till den biologiska mångfalden, landskapsvården, fornminnesvården

och skogens mångsidiga sociala funktioner.

Avverkningsaktiviteten har varit god i det åländska skogsbruket det senaste året, vilket även medför ett större behov av skogsvårdsarbeten som markberedning, kompletteringsplanering och röjning. Landskapsregeringens understöd för skogsbruksåtgärder samt skogsbruksplanering har en central roll för att dessa skogsvårdsåtgärder skall bli utförda. Målsättningen för plantskogsröjningen är fortsättningsvis en areal om minst 600 hektar per år. Målsättningen för skogsbruksplaneringen är att minst 50 % av den skogsmarksareal som utgör grunden för skogsvårdsavgiften skall täckas av skogsbruksplaner.

Under de senaste åren har plant- och ungskogsröjning utförts i Ålands skogsvårdsförenings regi på följande arealer:

<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>
706 ha	656 ha	668 ha	638 ha

Under sommaren 2008 väntas resultaten från riksskogstaxeringen (RST 10) som utförts i landskapet Åland av Skogsforskningsinstitutet och landskapsregeringen under sommaren och hösten 2007. Resultaten från denna skall utgöra grunden för ett nytt regionalt skogsprogram för Åland de kommande åren. Målsättningen är att detta program skall göras under år 2008.

Landskapsregeringen kommer fortsättningsvis att verka för att skogscertifieringen efterlevs för att säkra avsättningen av åländska skogsprodukter.

Under året kommer även anläggningsarbetet av fröplantagen för klibbal att avslutas. Fröplantagen beräknas ge den första skörden av förädlad frö efter ytterligare 7 - 8 år.

Utgifter

47.21.01. Främjande av skogsbruket - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-6 432,03	-60 000	-45 000
(t.a. -26 330,36)	(t.a. -5 000)	

Föreslås ett anslag om 45.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Drift och underhåll av fordon, maskiner och redskap	12.000 euro
Skogsbruksplanering och rådgivningsverksamhet	10.000 euro
Försöksverksamhet	8.000 euro
Tryckning av blanketter m.m.	5.000 euro
Övrigt	<u>10.000 euro</u>
	45.000 euro

Dispositionplan:

4000 Personalutgifter	
- personal i arbetsavtalsförhållande	-4 000
4100 Material och förnödenheter	-13 000
4300 Inköp av tjänster	-15 000
4800 Övriga utgifter	-2 000

1112	Immateriella rättigheter	-3 000
1125	Maskiner och inventarier	<u>-8 000</u>
	Anslagsbehov	-45 000

47.21.40. Särskilda understöd för skogsbruket (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-11 746,00	-15 000	-15 000

Föreslås ett anslag om 15.000 euro avsett för Ålands skogsvårdsförening r.f. för ersättande av de intäktsbortfall och extra kostnader som uppstår i skärgårdskommunerna i enlighet med LL (2001:51, § 20) om Ålands skogsvårdsförening.

Dispositionspan:

8204	Inkomstöverföringar, primärnärings	<u>-15 000</u>
	Anslagsbehov	-15 000

47.21.41. Stöd för skogsbruksåtgärder (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-103 787,55	-100 000	-340 000

Föreslås ett nettoanslag om 240.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Markberedning	27.000 euro
Skogsodling	22.000 euro
Plant- och ungskogsvård	75.000 euro
Skydds- och istandsättningsdikning	3.000 euro
Byggande och grundförbättring av skogsbilvägar	11.000 euro
Ersättning för arbetsledning	87.000 euro
Övrigt	<u>15.000 euro</u>
	240.000 euro

Anslaget används för stöd i enlighet med LL och LF (1998:84 och 1998:87) om stöd för skogsbruksåtgärder.

Anslaget får även användas till förhandsfinansiering av plant- och ungskogsvård och andra åtgärder samt med stöd av LL (1971:43, § 8) om landskapets finansförvaltning gottskrivas inkomster motsvarande förhandsfinansieringen.

Anslaget kan vidare användas för finansiering av åtgärder som landskapsregeringen tvingas vidta på den försumliges bekostnad enligt LL (1998:83) om skogsvård.

Beträffande stöd till flis i samband med tillvaratagande av energivirke från första gallring, har landskapsregeringen med beaktande av det höga oljepriset och på basen av provhuggningar bedömt att utvinningen av flis kan ske på marknads-mässiga grunder.

Dispositionspan:

4100	Material och förnödenheter	-2 000
4300	Inköp av tjänster	-87 000
8304	Primärnärings	<u>-151 000</u>
	Anslagsbehov	-240 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Enligt motiveringen har landskapsregeringen med beaktande av det höga oljepriset bedömt att utvinningen av flis kan ske på marknadsmässiga grunder. Eftersom motsvarande stöd utbetalas i riket anser utskottet att landskapsregeringen av konkurrensskäl bör harmonisera stödet. Utskottet har erfarit att stödformen bör utnyttjas under en tidsperiod om 3-5 år för att stimulera skogsägarna till att utvinna flis. Utskottet föreslår att anslaget under momentet höjs med 100 000 euro för utbetalning av stöd till skogsägare för utvinning av flis avsett för biobränsle.

47.21.83. Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	0

Föreslås ett nettoanslag för förhandsfinansiering av arbetskostnader vid markberedning i enlighet med LL (1998:84) om stöd för skogsbruksåtgärder.

I stöd av LL (1971:43, § 8) om landskapets finansförvaltning kan inkomster motsvarande ovan angivna förhandsfinansiering gottskrivas momentet.

Dispositionsplan:

1549 Övriga kortfristiga fordringar	<u>0</u>
Anslagsbehov	0

47.21.84. Skogsförbättringslån (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	0

Med hänvisning till från tidigare år tillgängliga medel föreslås detta år inget anslag.

47.21.88. Ersättning för biotopskydd (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	-15 000

Föreslås ett anslag om 15.000 euro för inrättande av biotopskyddsområden. Anslaget är avsett att i första hand användas till ersättningar för åtgärdsinskränkningar i det fall att det på en skogsfastighet finns biotoper som är viktiga för den biologiska mångfalden, vilka skogsägaren är skyldig att bevara enligt LL (1998:83, § 12) om skogsvård och detta medför en olägenhet för skogsägaren som inte är ringa. Anslaget kan även användas till andra ersättningar för biotopskydd om särskilda skäl föreligger.

Dispositionsplan:

1112 Immateriella rättigheter	<u>-15 000</u>
Anslagsbehov	-15 000

47.22. JAKT- OCH VILTVÅRD

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	96 998	107 000	99 000
Konsumtionsutgifter	-1 696	-96 000	-86 000
Överföringsutgifter	-1 526	-10 000	-10 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-3 222	-106 000	-96 000
Anslag netto	93 776	1 000	3 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att verka för en aktiv viltvård med optimala viltstammar och goda förutsättningar för jakt och skytteträning. Till detta hör bland annat information, rådgivning och lagstiftningsåtgärder samt stöd för jaktvårdsföreningarnas verksamhet.

Landskapsregeringen skall stimulera jaktvårdsföreningarnas arbete med att utbildna och informera jägarkåren om hållbar jakt på gråsäl, speciellt gällande tillvaratagning och hantering av fällt byte. Arbetet med de vetenskapliga undersökningarna för att bevara den traditionella sjöfågeljakten fortsätter, så även arbetet med att ta fram en bok över jaktens och viltets utveckling på Åland under självstyrelsens tid.

Under år 2008 har landskapsregeringen även som mål att påbörja arbetet med att förnya den åländska jägarexamen.

Inkomster

37.22.04. Inkomster för viltvårds- och jaktärenden

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
94 759,65	96 000	86 000

Inkomsterna beräknas fördela sig enligt följande:

Jaktvårdsavgift	4.270 st. x 20 euro	85.400 euro
Jägarexamenskompendium		600 euro
		86.000 euro

Avgiften föreslås bli 20 euro per jaktår för alla jaktkortsinnehavare.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	86 000
	Totalt	86 000

37.22.40. Inkomster från hjortdjursavgifter och försålt fallvilt

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
2 238,00	11 000	13 000

Rubriken ändrad.

Beräknade inkomster från hjortdjursavgifter för älg samt försålt fallvilt.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten - hjortdjursavgifter	12 000
------	---	--------

- försålt fallvilt	<u>1 000</u>
Totalt	13 000

Utgifter

47.22.04. Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 695,84	-96 000	-86 000

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett nettoanslag om 86.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Utgifter för jaktvårdsföreningarnas ordinarie verksamhet och skjutbanor	56.000 euro
Tidningen Jägaren	18.000 euro
Jägarförsäkring	4.300 euro
Jakt- och fiskemuseet	12.000 euro
Viltvårdsprojekt och information	4.900 euro
Nordiskt Jägersamvirke, FACE m.m.	6.000 euro
Övrigt (tryckning av jaktkort, jägarexamen m.m.)	<u>4.800 euro</u>
	106.000 euro
Användning av tidigare års anslag	<u>-20.000 euro</u>
Förslag	86.000 euro

Momentet kan även användas för förhandsfinansiering av den bok om jaktens och viltets utveckling på Åland under självstyrelsens tid som landskapsregeringen avser färdigställa under år 2008 samt med stöd av LL (1971:43, § 8) om landskapets finansförvaltning. Föreslås att momentet gottskrives med inkomster från försäljning av nämnda bok.

Medel till jaktvårdsföreningarnas ordinarie verksamhet skall fördelas rättvist i förhållande till antalet medlemmar i föreningen samt föreningens aktivitet. Målsättningen för skytteverksamheten bör vara att den är självfinansierande.

Medel för Ålands jakt- och fiskemuseum kan beviljas på basen av redovisade kostnader för jaktvårdsföreningarnas och landskapsregeringens möten, kurser och informationstillfällen vid museet samt särskilda evenemang med anknytning till jakt, samt under år 2008 kostnader som hänför sig till museets ordinarie verksamhet. Avsikten är att se över fördelningen av verksamhetsunderstöd för museal verksamhet så att Ålands jakt- och fiskemuseum i framtiden behandlas som övriga museer.

Inkomster av jaktvårdsavgifter gottskrivs moment 37.22.04.

Dispositionplan:

4100	Material och förnödenheter	-10 000
4300	Inköp av tjänster	-10 000
4800	Övriga utgifter	
	- medlemsavgifter	-5 000
	- resor	<u>-1 000</u>
8209	Övriga inkomstöverföringar	<u>-60 000</u>
	Anslagsbehov	-86 000

47.22.40. Bidrag för hjortdjursskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 526,03	-10 000	-10 000

Föreslås ett anslag om 10.000 euro med beaktande av tidigare års anslag. Anslaget avser utgifter i enlighet med jaktlagen (1985:31, ändring 2007/28, 34a §) för landskapet Åland.

Anslaget avser bidrag för ersättande av hjortdjursskador på yrkesmässigt bedrivna odlingar eller på skogsplanteringar. Bidraget beviljas endast i de fall att jakt är tillåten på området och att jakt bedrivits aktivt inom områdets närhet under ordinarie jakttid.

Bidraget avser dessutom främst skadeförebyggande åtgärder vid yrkesmässigt bedrivna odling, viss försöksverksamhet för förhindrande av hjortdjursskador samt kostnader för tillvaratagande av fallvilt enligt jaktlagen (1985:31, §§ 70, 73) för landskapet Åland.

Närmare regler för beviljande av bidrag anges i landskapsregeringens fastställda riktlinjer.

Anslaget kan även användas för hjortdjursinventeringar och forskningsprojekt kring hjortdjur.

Anslaget avses över tid delvis motsvaras av inkomsterna från hjortdjursavgifter och försålt fallvilt (moment 37.22.40).

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-2 000
4300	Inköp av tjänster	-1 000
8209	Övriga inkomstöverföringar	-7 000
	Anslagsbehov	-10 000

47.24. FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-26 246	-20 000	-35 000
Överföringsutgifter	-136 653	-209 000	-209 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-162 898	-229 000	-244 000
Anslag netto	-162 898	-229 000	-244 000

Det övergripande målet för arbetet vid fiskeribrån är att förvalta och vårda de naturliga förnyelsebara fiskresurserna i den åländska vattenmiljön, som utgör drygt tre fjärdedelar av landskapets areal, samt befrämja ett optimalt och hållbart nyttjande av dessa resurser i form av ekonomiskt lönsam och konkurrenskraftig närings- och företagsverksamhet samt även för husbehovs- och rekreatiönsändamål.

Fiskerinäringen befinner sig fortsättningsvis i den omstruktureringsfas som påbörjades i början av 2000-talet, som innebär ökat behov av innovativt tänkande från alla berörda parter för att utveckla näringen, hejda och om möjligt svänga den negativa utvecklingen, förbättra lönsamheten och konkurrensförmågan samt

att bibehålla och på sikt öka näringens samhällsekonomiska betydelse i form av sysselsättning, fångst- och produktionsvolym samt värde.

Ett viktigt övergripande mål är därtill att säkerställa att näringen i sin helhet bedrivs hållbart och att detta kan påvisas på ett dokumenterat och tillförlitligt sätt. Arbetet är långsiktigt och den primära drivkraften och initiativet ligger hos näringen medan landskapsförvaltningen har en understödande roll samt ansvar för att befrämja de allmänna verksamhetsförutsättningarna.

Arbetet för att utveckla fiskerinäringen följer de mål, riktlinjer och prioriteringar som anges i den av landskapsregeringen godkända strategiplanen för näringen för perioden 2007 - 2013 samt det operativa programmet för beviljande av investerings- och utvecklingsstöd från Europeiska fiskerifonden. Tyngdpunkten läggs på småskaligt kustfiske, hållbart vattenbruk, ökad förädlingsgrad samt fisketurism. Inom ramen för förvaltningsområdet ingår även att uppfylla gällande bestämmelser för EU:s gemensamma fiskeripolitik rörande kontroll och övervakning av fisket samt att skapa en ordnad förvaltning för samfällda vattenområden där landskapet är delägare.

Tillräcklig och pålitlig baskunskap om de kustnära fiskbeståndens tillstånd och nyttjande är av grundläggande betydelse för långsiktig planering av resursnyttjandet och styrningen i ett brett perspektiv samt möjligheterna att i enlighet med de bindande principerna i EU:s gemensamma fiskeripolitik kunna påvisa ett hållbart nyttjande av fiskresurserna och vattenmiljön. Landskapsregeringen avser sålunda att så långt som möjligt och i samarbete med näringen och andra externa parter öka insatserna på utredningar rörande fiskbestånd och reproduktionsområden samt övrig fiskevattenvård. Vid miljöbyrån planeras ett långsiktigt inventerings- och klassificeringsarbete, där fiskeribyran avser att medverka och tillhandahålla hjälp och sakkunskap rörande fisk.

Samarbetsavtalen med branschorganisationerna ersätts från år 2008 med ett enda flerårigt samarbetsavtal för primärnäringarna som samordnas av jordbruksbyrån.

Under året görs därtill en revidering av fiskerilagstiftningen.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I tft Fredrik Karlströms m.fl. finansmotion nr 17 föreslås ett tillägg till motiveringen under kapitlet angående implementeringen av ett system för ersättning av sälskador inom ramen för det åländska strukturprogrammet för fiskerinäringen. Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till landskapsregeringens handlingsprogram enligt vilket ersättningen för sälskador bör vara på samma nivå som i omgivande regioner.

Utgifter

47.24.01. Främjande av fiskerinäringen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-26 205,60	-20 000	-35 000
(t.a. -15 588,29)		

Föreslås ett anslag om 35.000 euro.

Verksamhetens kostnader innefattar drift och underhåll för lagstadgad satellitövervakning samt landskapets andel av service och uppdatering av det riksomfattande fiskeriregistret. Anslaget innefattar därtill ca 10.000 euro för fiskeribiolo-

giska undersökningar i samarbete med Husö biologiska station enligt gällande avtal samt ca 15.000 euro för köpta tjänster och kostnader i anslutning till andra fiskeribiologiska utredningar och provfisken. Anslaget får även användas för information, möteskostnader, arvoden och lantmäteri samt mindre anskaffningar av material och förnödenheter.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-9 500	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-9 500
4100	Material och förnödenheter		-3 000
4300	Inköp av tjänster		-20 000
4800	Övriga utgifter		<u>-2 500</u>
	Nettoanslagsbehov		-35 000

47.24.05. Tekniskt stöd – strukturprogrammet för fiskerisektorn (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-40,12 (t.a. -534,00)	0	0

Föreslås att inget anslag upptas under momentet då det hänför sig till perioden 2000 - 2006 och då hela finansieringsramen för perioden är budgeterad.

47.24.40. Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-50 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för skadeersättningar enligt bestämmelserna i rikslagstiftningen om fiskeriförsäkringar (FFS 331/58) som även tillämpas på Åland.

Dispositionsplan:

8204	Primärnärings	<u>-50 000</u>
	Anslagsbehov	-50 000

47.24.43. Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-1 000	-1 000

Föreslås ett anslag om 1.000 euro med hänvisning till i lagen (FFS 331/58, 13 §) om fiskeriförsäkringar.

Dispositionsplan:

8204	Primärnärings	<u>-1 000</u>
	Anslagsbehov	-1 000

47.24.44. Främjande av infrastruktur, marknadsföring och strukturpolitik

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-43 325,96	-70 000	-70 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 70.000 euro för att befrämja uppsamling av fjällfisk i skärgård och glesbygd enligt av landskapsregeringen fastställda riktlinjer samt åtgärder för att rationalisera hanteringen av fångsten i fiskehamnar och fisklandningsplatser i avsikt att förbättra fiskens kvalitet samt verksamhetens lönsamhet. Anslaget får även användas för åtgärder för att befrämja sportfiske och fisketurism.

Dispositionsplan:

8204	Primärnärings	-70 000
	Anslagsbehov	-70 000

47.24.46. Förbättrande av fiskeleder och fiskehamnar (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-5 326,58	0	

Momentet utgår. Se moment 48.30.24.

Föreslås i enlighet med tidigare planer att landskapets fiskehamnar överförs till trafikavdelningens förvaltningsområde.

47.24.49. Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-88 000,00	-88 000	-88 000

Föreslås ett anslag om 88.000 euro för rådgivningsverksamhet och information till företagen som tillhandahålls av branschorganisationer eller annan lämplig aktör och med stöd av fleråriga resultatavtal. De landskapsunderstödda organisationerna skall arbeta i enlighet med landskapsregeringens fiskeripolitiska målsättningar och godkända styrdokument. Från år 2008 föreslås att ett gemensamt avtal som gäller primärnäringsarna tecknas och att administrationen av avtalet sker i samarbete mellan jordbruks- och fiskeribyran.

Dispositionsplan:

8204	Primärnärings	-88 000
	Anslagsbehov	-88 000

47.26. EUROPEISKA UNIONEN – STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster		490 000	434 000
Konsumtionsutgifter		-8 000	-10 000
Överföringsutgifter		-980 000	-868 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	-988 000	-878 000
Anslag netto	0	-498 000	-444 000

En ny strukturprogramperiod har påbörjats för åren 2007 - 2013. Den föregående programperioden avslutades år 2006 varför nya budgetanslag inte föreslås för

dessa budgetmoment för år 2008. Separata budgetmoment ingår för den nya programperioden. De för programperioden 2000 - 2006 avsedda medlen har tidigare budgeterats i sin helhet inom ramen för programmets finansieringsramar. Resterande budgetmedel för programperioden 2000 - 2006 beaktande de förändringar av finansieringsramarna som har gjorts, kan nyttjas ännu under år 2008.

Som grund för programperioden 2007 - 2013 har landskapsregeringen uppgjort och godkänt en strategiplan samt därtill ett operativt program vilket ännu skall godkännas av EU-kommissionen.

I strategiplanen fastställs fyra övergripande prioriteringsområden; småskaligt kustfiske, hållbart vattenbruk, ökad förädling samt utveckling av fisketurismen. Investeringar och åtgärder avsedda att befrämja nytänkande och utveckling av branschen prioriteras. Det övergripande målet är att förbättra lönsamheten och trygga återväxt och generationsväxling i branschen som grund för ett optimalt, mångsidigt och hållbart nyttjande av landskapets fiskevatten och fiskeresurser.

Det nya strukturprogrammet innehåller fem åtgärdslinjer

- havs- och kustfiske
- vattenbruk och handel
- gemensamma åtgärder
- kustområden samt
- tekniskt stöd.

Strukturprogrammets finansieringsram kan sammanfattas enligt nedanstående tabell:

EFF	Finansieringsram 2007 - 2013	Budgeterat 2007	Förslag 2008	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	3.400.000	490.000	434.000	2.476.000
EU:s finansieringsandel	3.400.000	490.000	434.000	2.476.000
Sammanlagt	6.800.000	980.000	868.000	4.952.000

Inkomster

37.26.45. EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00		0

Föreslås med beaktande av tidigare års anslag ingen inkomst för år 2008 eftersom hela finansieringen för programperioden 2000 - 2006 har budgeterats.

37.26.46. EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	490 000	434 000

Föreslås ett anslag om 434.000 euro för intäkterna från Europeiska fiskerifonden som medfinansiering av strukturprogrammet för fiskerinäringen för perioden 2007 - 2013.

Specifikation:

8100	Europeiska Unionen	434 000
	Totalt	434 000

*Utgifter***47.26.04. Tekniskt stöd, landskapets finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (R)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-4 000	-5 000

Föreslås ett anslag om 5.000 euro som utgör landskapets andel av åtgärdslinjen ”tekniskt stöd” inom finansieringsramarna för strukturprogrammet för fiskerinäringen för perioden 2007 - 2013. Se även moment 47.26.05.

Anslaget får användas för utgifter föranledda av åtgärder som befrämjar ett effektivt förverkligande av programmet, innefattande bl.a. information, möteskostnader, utvärdering m.m.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-5 000
	Anslagsbehov	-5 000

47.26.05. Tekniskt stöd, EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-4 000	-5 000

Föreslås ett anslag om 5.000 euro som utgör EU:s andel av åtgärdslinjen ”tekniskt stöd” inom finansieringsramarna för strukturprogrammet för fiskerinäringen för perioden 2007 - 2013. Se även moment 47.26.04.

Anslaget får användas för utgifter föranledda av åtgärder som befrämjar ett effektivt förverkligande av programmet, innefattande bl.a. information, möteskostnader, utvärdering m.m.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-5 000
	Anslagsbehov	-5 000

47.26.40. Landskapets finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	0

Föreslås med beaktande av tidigare års anslag inget anslag för år 2008 eftersom hela programperioden 2000 - 2006 har budgeterats.

47.26.41. Landskapets finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-490 000	-434 000

Föreslås ett anslag om 434.000 euro för landskapets andel av strukturprogrammet för perioden 2007 - 2013. Se även moment 47.26.46.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringsar	-434 000
	Anslagsbehov	-434 000

47.26.45. EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	0

Föreslås med beaktande av tidigare års anslag inget anslag för år 2008 eftersom hela programperioden 2000 - 2006 har budgeterats.

47.26.46. EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-490 000	-434 000

Föreslås ett anslag om 434.000 euro som Europeiska fiskerifondens medfinansiering av programperioden 2007 - 2013. Se även moment 47.26.41.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringsar	-434 000
	Anslagsbehov	-434 000

47.30. ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIGHET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	6 441	3 000	2 000
Konsumtionsutgifter	-1 177 046	-1 264 000	-1 273 000
Överföringsutgifter	-1 737 737	-2 103 000	-2 100 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 914 783	-3 367 000	-3 373 000
Anslag netto	-2 908 343	-3 364 000	-3 371 000

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS) är en självständig myndighet som är underställd Ålands landskapsregering. Landskapsregeringen handhar den allmänna administrativa styrningen och övervakningen av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

Myndighetens organisation och verksamhet regleras av LL (2006:9) om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. De service- och förvaltningsuppgifter samt övergripande mål som ankommer på myndigheten regleras av LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, LL (2006:76) om studiestöd och eventuell annan lagstiftning. Myndigheten kan även utföra tjänster eller ge service utgående från landskapets budgetbeslut eller genom särskilda överens-

kommelser. Detaljerad information och uppgifter om myndighetens mål och verksamhet finns i den verksamhetsplan som fastställs av landskapsregeringen i samband med budgetbeslut.

Landskapsregeringens övergripande arbetsmarknadspolitiska mål är att sträva till en fortsatt låg arbetslöshet samt en ökad sysselsättningsgrad, en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, kvinnors och mäns rätt till arbete och lön på lika villkor samt underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadspolitiken skall koordineras med den givna näringspolitiken och utbildningspolitiken så att man främjar utvecklandet av informationssamhället, kompetenshöjande utbildningsinsatser inom arbetslivet, nyföretagande och de befintliga företagens tillväxt och konkurrenskraft.

Den positiva bedömningen av konjunkturläget betyder att man ur sysselsättningsfrämjande synvinkel med tillförsikt kan se fram emot arbetsmarknadsåret 2008 men att åtgärder fortsättningsvis skall sättas in för att lösa de strukturella problemen på arbetsmarknaden. Detta gäller framförallt jobbmöjligheter för personer med någon form av funktionsnedsättning, ungdomsarbetslöshet, integration av inflyttade samt den arbetskraftsbrist och rekryteringsproblem som långsiktigt hämmar tillväxten. I ett litet samhälle som Åland är det oerhört viktigt att man tidigt sätter in åtgärder för att förhindra marginalisering och utslagning. AMS avser att föra en fortsatt mycket aktiv arbetsmarknadspolitik under år 2008 där de budgeterade anslagen i hög grad skall utnyttjas till förebyggande och aktiverande åtgärder helt i linje med de mål som uppställts.

Med tanke på den åländska arbetsmarknadens och samhällsekonomins sårbarhet, i och med den stora andel arbetsplatser i anknytning till resande- och transportnäringslivet samt den demografiska utvecklingen, så kommer landskapsregeringen ytterligare att intensifiera arbetet för en ökad åter- och inflyttning framförallt vad gäller de målgrupper som kan skapa arbetsplatser och diversifiera näringslivet. Åtgärder för att öka rekryteringsunderlaget inom den pedagogiska sektorn, IT-sektorn samt inom social- och hälsovården kommer fortsättningsvis att ha hög prioritet under år 2008 eftersom kvaliteten på barndagvården, sjukvården, skolan tillsammans med boendemiljön och nya, attraktiva arbetsmöjligheter inom IT-området utgör Ålands största konkurrensfördelar vad gäller åter- och inflyttning. Långsiktigt är samordning mellan arbetsmarknads- och utbildningspolitiken viktig för att uppmuntra till utbildning inom yrken där arbetskraftsefterfrågan i expansiva privata verksamheter finns.

Inkomster

37.30.20. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
6 440,50	3 000	2 000

Föreslås en inkomst om 2.000 euro för bl.a. handläggningsavgifter för beslut och utlåtanden angående utländsk arbetskraft.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	2 000
	Totalt	2 000

Utgifter

47.30.20. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-970 082,70	-1 019 000	-1 026 000

Föreslås ett anslag om 1.026.000 euro för Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens verksamhetsutgifter.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I övriga löner och arvoden ingår anslag för arbetskraftskommissionen och arbetsmarknadsrådet.

Därtill ingår i anslaget kostnader för administration, information, ADB, lokalhyror, städtjänster, köp av yrkesvalspsykologtjänster samt vissa inköp av utrustning. Under år 2008 kommer AMS fortsättningsvis att utveckla de elektroniska tjänsterna samt initiera uppdatering av lagstiftning och regelverk både avseende studiestöd och arbetsmarknad.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	18	18	18

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-727 800	
	- övriga löner och arvoden	-11 400	
	- personalkostnadsersättningar	<u>1 000</u>	-738 200
4100	Material och förnödenheter		-18 000
4200	Hyrer		-99 000
4300	Inköp av tjänster		-132 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-24 000	
	- representation	-3 000	
	- övrigt	<u>-3 800</u>	-30 800
1125	Maskiner och inventarier		<u>-8 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-1 026 000

47.30.23. Arbeta och bo på Åland (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-127 596,21	-135 000	-135 000

Under momentet föreslås ett anslag om 135.000 euro. I anslaget ingår utgifter för personal enligt bilaga 5, utvecklande av webbsidorna, informationsmaterial, marknadsföring och annonsering, deltagaravgifter vid rekryteringstillfällen och mässor, föreläsararvoden samt lokalkostnader.

Projektets övergripande målformulering är att öka rekryteringsunderlaget för det åländska arbetslivet, motverka kompetensflykt samt arbeta för en inflyttning av personer och företag som kan öka diversifieringen av det åländska näringslivet genom

- att utveckla, uppdatera och marknadsföra projektets webbplatser
- att upprätthålla, underhålla och utveckla register över "ålänningar i världen" samt andra ålandsintresserade
- att bygga upp kontaktnät med rekryteringsföretag, högskolor, stiftelser, pro-

- jekt m.m., framförallt i våra närregioner för att öka kanalerna för det åländska arbetslivet för rekrytering och idéutbyte
- att förmedla kontakt mellan det åländska arbetslivet och presumtiv arbetskraft utanför Åland
  - att hålla en hög kunskapsnivå om det åländska samhällets och arbetslivets nuvarande och framtida behov
  - att delta i och anordna kontaktskapande möten och rekryteringstillfällen m.m. samt
  - att informera om möjligheter att etablera och driva företag på Åland.

	År 2006	År 2007	År 2008
Tillfälliga tjänster	2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	-76 700	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-76 700
4100	Material och förnödenheter		-2 000
4200	Hyror		-2 000
4300	Inköp av tjänster		-41 300
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-10 000	
	- representation	-2 000	
	- övrigt	<u>-1 000</u>	<u>-13 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-135 000

47.30.24. Praktikantplatser för högskolestuderande

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-79 366,76	-110 000	-112 000

Föreslås ett anslag om 112.000 euro.

Målsättningen med högskolepraktiken är att förhindra en kompetensflykt från Åland genom att ge studerande möjlighet att erhålla praktik inom sitt utbildningsområde samt via utredningsarbete knyta värdefulla kontakter med åländskt arbetsliv med tanke på framtida arbetsmöjligheter. Anslaget är beräknat för att erbjuda ca 30 studerande en ca 2 månader lång praktikanställning.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-112 000
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>
	Nettoanslagsbehov	-112 000

47.30.50. Arbetslöshetsersättningar (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-989 785,42	-1 250 000	-1 150 000

Föreslås ett anslag om 1.150.000 euro för arbetslöshetsersättningar. Under året förväntas inte några dramatiska förändringar i sysselsättningsläget. En ökning föräns av justeringar av stödbeloppen men en ökad satsning på aktiva arbetsmarknadsåtgärder för utsatta grupper minskar det totala anslagsbehovet.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-1 150 000
Anslagsbehov	-1 150 000

47.30.52. Specialutgifter för arbetskraftsservicen

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-17 265,08	-40 000	-40 000

För specialutgifter för arbetskraftsservicen föreslås ett anslag om 40.000 euro.

Ur anslaget föreslås dagtraktamenten och resekostnader vid arbetsprovning kunna beviljas enligt LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet samt övriga stöd för utredande av arbets- och utbildningsförutsättningar och lämplighet för yrke samt för placering av handikappade i arbete enligt enahanda grunder som i riket (FFS 1253/93). Momentet kan också användas till resebidrag och dagtraktamentsunderstöd åt personer som beger sig på utlandspraktik enligt grunder som fastställts av landskapsregeringen.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-40 000
Anslagsbehov	-40 000

47.30.53. Utbildningsstöd (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-40 536,05	-90 000	-60 000

Under momentet föreslås ett anslag om 60.000 euro för utbildningsstöd samt ersättning för resor, uppehälle och logi i samband med de utbildningar som anordnas i enlighet med LL (1988:39) om sysselsättningsfrämjande utbildning.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-60 000
Anslagsbehov	-60 000

47.30.54. Sysselsättningens främjande (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-690 150,88	-723 000	-850 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 850.000 euro för genomförande av landskapsregeringens arbetsmarknadspolitiska målsättningar.

Under detta moment upptas anslag för sysselsättningsfrämjande åtgärder som faller inom ramen för Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighets ansvarsområde i enlighet med LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet. Anslaget används för projektinriktade eller stödinriktade åtgärder för arbetslösa personer i form av projektkostnader, anställning med sysselsättningsstöd, arbetspraktik m.m. För att ytterligare effektivisera och skapa möjligheter till individuella lösningar för ovanstående grupper ansvarar myndigheten även för sysselsättningsfrämjande utbildningsåtgärder som berör enskild arbetslös.

Anslaget kan också användas för tillfälliga anställningar av personer som bearbe-

tar arbetsmarknaden för att underlätta för framförallt funktionshindrade personer att komma ut på den öppna arbetsmarknaden samt motverka ”flaskhalsar” och underlätta för sektorer med stor arbetskraftsbrist att få tag i personal.

Ökningen föranleds av en ökad intention att förhindra marginalisering av utsatta grupper såsom personer med någon form av funktionshinder, långtidsarbetslösa samt unga arbetssökande. En satsning på aktiva åtgärder minskar i motsvarande grad kostnaderna för arbetslöshetsersättningar. I momentet ingår även delfinansiering av föreningen Företagsam skärgård för att underlätta myndighetens verksamhet i skärgården. Detaljerad information om projekt och åtgärder finns i den verksamhetsplan för sysselsättningen som fastställs av landskapsregeringen i samband med budgetbeslut.

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden	-160 000	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-160 000
4100	Material och förnödenheter		-3 000
4300	Inköp av tjänster		-60 000
4800	Övriga utgifter		-5 000
8203	Arbetsmarknad		<u>-622 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-850 000

47.41. EUROPEISKA UNIONEN – MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 3

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	0	0

Programmet är under avslutande. Inga medel upptas.

Utgifter

47.41.50. Landskapets finansieringsandel – målprogram 3, åtgärd 3 (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	0

Under momentet föreslås inget anslag. Landskapets finansieringsandel har upptagits i tidigare års budgeter.

47.41.55. EU:s finansieringsandel – målprogram 3, åtgärd 3 (RF)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	0

Under momentet föreslås inget anslag. EU:s finansieringsandel har upptagits i tidigare års budgeter.

47.44. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-182 725	-300 000	-210 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-182 725	-300 000	-210 000
Anslag netto	-182 725	-300 000	-210 000

Ålands teknologicentrum (ÅTC) är en enhet vid näringsavdelningens allmänna byrå som arbetar med utveckling av innovationssystem och innovationer. Med innovationssystem avses nätverk av offentliga och privata aktörer där ny teknik och kunskap produceras, sprids och används. En central uppgift för ÅTC är att höja den tekniska kompetensnivån i hela landskapet samt främja kontakterna mellan näringsliv, högskola och den offentliga sektorn.

ÅTC skall bistå åländska företag, personer och organisationer i alla steg av en utvecklingsprocess från test av idé till marknadsintroduktion och -bearbetning. För att nå resultat krävs samarbete mellan näringslivet, utbildningen och förvaltningen där bl.a. Ålands Industrihus Ab, Ålands Utvecklings Ab, Högskolan på Åland samt näringsavdelningen är centrala samarbetspartners. Därutöver är ett välutvecklat samarbete med organisationer och nätverk regionalt, nationellt och internationellt viktigt för att stärka kunskapsbasen och ge goda förutsättningar för en bred och modern teknikutveckling inom landskapet.

ÅTC strävar att uppnå teknisk utveckling genom information, kurser, seminarier, demonstration av ny teknologi, konsultuppdrag, projektledning, inkubatorverksamhet och ett aktivt deltagande i konceptet Kvarteret iTiden. Inkubatorverksamheten ska fånga upp nya idéer och hjälpa fram entreprenörer till kommersialisering och företagsbildning. Teknologistöd kompletteras av riskkapital (Ålands Utvecklings Ab) och kompetensutveckling (Högskolan på Åland).

Fokus i ÅTC:s verksamhet under år 2008 är

- att driva och vidareutveckla företagsinkubatorn Växthuset
- att tillsammans med näringsavdelningen, Ålands Utvecklings Ab, Ålands Industrihus Ab och utbildnings- och kulturavdelningen arbeta för att utveckla det åländska affärs- och innovationssystemet samt
- att bistå i underhåll av datasystemen i några av landskapsregeringens utlokaliserade enheter.

Utgifter

47.44.20. Ålands teknologicentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-182 725,14	-300 000	-210 000
(t.a. -85 310,49)	(t.a. -43 000)	(t.a. -90 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett nettoanslag om 210.000 euro för verksamhet i enlighet med den i kapitel motiveringen angivna inriktningen.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som verksamhetschef (Ikl A24), en tjänst som projektledare

(lkl A24) samt en tjänst som IKT ansvarig (lkl A21) inrättas fr.o.m. 1.3.2008. Motsvarande funktioner har tidigare upprätthållits inom ramen för arbetsavtal.

I syfte att ytterligare främja och stöda innovationer och utveckling av ett brett näringsliv, avser ÅTC att söka medel för ett 3-årigt projekt ur Ålands operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 - 2013. I landskapsprogram om nämns utvecklandet av företagskuvöser som ett viktigt område för att stärka entreprenörandan. Projektet omfattar bl.a. ett ökat samarbete mellan högskolan, förvaltningen och näringslivet, i syfte att främja och utveckla ny teknik till nya affärsidéer. Inom ramen för projektet föreslås anslag för en tillfällig tjänst som affärsutvecklare. Inom ramen för företagsinkubatorn Växthuset ska affärsutvecklaren medverka till att inspirera, ge rådgivning och utbilda idébärare så att de mest lovande projekten ges bästa tänkbara förberedelse för att bli framstående tillväxtföretag.

Anslaget möjliggör tillfälliga projektanställningar och inköp av tjänster för ökad flexibilitet att vid olika tillfällen knyta nödvändig kompetens till ÅTC.

ÅTC är en kunskapsintensiv organisation varför medel för fortbildning av personalen ingår i anslaget.

Verksamheten kan delfinansieras genom inkomster från konsultverksamhet, kursverksamhet samt genom att bedriva projektverksamhet med andra finansieringskällor. En större del av inkomsterna hör till genomförande av ett EU medfinansierat projekt som planeras pågå under åren 2008 - 2010. Föreslås med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) att inkomsterna kan gottskrivas momentet.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster			3
Tillfälliga tjänster			1
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-129 900	
	- tillfälliga tjänster	-45 000	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-24 100	
	- övriga löner och arvoden	-29 400	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-228 400
4100	Material och förnödenheter		-20 000
4200	Hyror		-65 500
4300	Inköp av tjänster		-22 600
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-7 000	
	- representation	-1 000	
	- övrigt	<u>-1 000</u>	-9 000
1112	Immateriella rättigheter		-5 000
1125	Maskiner och inventarier		-7 000
3000	Inkomster av verksamheten		21 750
3900	Inkomster från EU		<u>35 750</u>
	Nettoanslagsbehov		-300 000
	Användning av tidigare års anslag		<u>90 000</u>
	Förslag		-210 000

47.46. FÖRSÖKSVERKSAMHETEN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-608 749	-735 000	-865 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-608 749	-735 000	-865 000
Anslag netto	-608 749	-735 000	-865 000

Den övergripande målsättningen för försöksstationen skall vara att genom sin verksamhet producera information och utveckla metoder som bidrar till att stärka de enskilda jordbruksföretagens konkurrenskraft och minska deras miljöpåverkan.

För att nå detta skall försöksstationen

- ha fokus på försök inom områden där den ekonomiska nyttan är störst, exempelvis försök med grönsaker, frukt, vall, potatis och energigrödor
- vara inriktad på utvecklande verksamhet
- ha viss verksamhet och därutöver en uppdragsorienterad verksamhet med beställningar från näringen, dessutom skall man medverka till att göra förstudier av olika aktuella och intressanta företagsidéer
- med fokus på råvaran klarlägga olika sorters lämplighet för olika förädlingsändamål och om tillfälle ges medverka i ett nätverk för utvecklande av småskalig livsmedelsförädling samt
- hålla en öppen dialog med konsumenterna och medverka i genomförandet av Skördefesten.

Förutom olika försök i säsongsväxthus och på friland skall man arbeta med att vidareutveckla prognosverksamheten, utveckla precisionsodlingen, minska användningen av kemiska bekämpningsmedel och utreda olika kvalitetshöjande åtgärder inom jordbruket. Till verksamheten hör frågor med stort intresse inte enbart för jordbruket utan för hela samhället.

Delmål är

- ett uthålligt och resurssnålt odlingsystem anpassat för de åländska förhållandena genom utveckling av såväl integrerad produktion (IP) som ekologisk odling (EKO)
- produktion av högkvalitativa produkter bl.a. genom analysering av mineralinnehåll och antioxidanter i olika produkter
- utvecklande av prognosinstrument inom flera odlingsinriktningar för att minimera gödsling och kemisk bekämpning
- snabb distribution av producerade resultat via såväl muntlig som skriftlig information till kunderna samt
- att bistå i arbetet med att ta bioenergiråvaror från jordbruket.

I mitten av år 2006 flyttade "försöksstationens" laboratorium in under samma tak som livsmedelslaboratoriet och miljölaboratoriet. Verksamheten flyttades till nyrenoverade lokaler i Jomala Prästgårdenby. Målsättningen redan från start var att dessa tre separata enheter skulle gå samman till en enhet för att på så sätt åstadkomma samordningseffekter.

Ännu under år 2007 verkar laboratorierna skilt för sig. Det har framkommit att en grundförutsättning för att laboratorierna skall kunna gå samman är att alla tre är kvalitetssäkrade - ackrediterade. Varken "försöksstationens" laboratorium eller miljölaboratoriet är tillsvidare ackrediterade. Målsättningen är att under år 2008 genomföra en ackreditering av de båda laboratorierna.

Försöksstationens laboratorium utför framför allt jord- och foderanalyser åt jordbrukarna och för försöksstationens försöksverksamhet. Därutöver gör de ett antal andra analyser av mindre omfattning.

Utgifter

47.46.20. Försöksverksamheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-608 749,33	-735 000	-725 000
(t.a. -30 394,00)		

För försöksverksamheten föreslås ett nettoanslag om 725.000 euro. En plan för verksamheten vid försöksstationen fastställs årligen av landskapsregeringen. Se även moment 47.46.21.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Föreslås att en tjänst som forskare (inkl A23) inrättas fr.o.m. 1.3.2008. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av praktikanter.

I anslaget ingår medel för investeringar för att förnya fordons-, maskin- och redskapsparken samt reparations- och underhållstjänster gällande kylrum, elkabel till växthus, dammsug och arbetsutrymmen.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att inkomster från produktförsäljningen och hyror för tjänstebostäderna kan gottskrivas momentet.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	9	9	8 *
Tillfälliga tjänster	1	1	
Personal i arbetsavtalsförhållande	4	4	4

*2 tjänster överförda till moment 47.46.21.

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-335 022	
	- tillfällig tjänst	-7 181	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-168 955	
	- övriga löner och arvoden	-1 942	
	- övriga personalutgifter	-2 200	
	- personalkostnadsersättningar	<u>4 000</u>	-511 300
4100	Material och förnödenheter		-67 500
4200	Hyror		-5 400
4300	Inköp av tjänster		
	- reparations och underhållstjänster	-64 100	
	- tryckningstjänster och annonsering	-10 000	
	- expert- och utredningstjänster	-15 000	
	- övriga tjänster	<u>-21 200</u>	-110 300
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-3 000	
	- övrigt	<u>-3 500</u>	-6 500
1125	Maskiner och inventarier		-50 000

3000	Inkomster av verksamheten	
	- försäljning av produkter	7 000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>19 000</u>
	Nettoanslagsbehov	-725 000

47.46.21. Laborieverksamheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
		-140 000

Momentet nytt.

Anslag för försöksstationens laborieverksamhet upptogs i budgeten för år 2007 under moment 47.46.20.

Föreslås ett nettoanslag om 140.000 euro för försöksstationens laborieverksamhet. I anslaget ingår extra resurser för genomförande av en ackreditering av laboratoriet och verksamheten inom laboratoriet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att inkomster från analysverksamheten kan gottskrivas momentet.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster			2 *
*2 tjänster överförda från moment 47.46.20.			

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-83 148	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-14 452	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-97 600
4100	Material och förnödenheter		-30 200
4200	Hyror		-600
4300	Inköp av tjänster		-35 800
4800	Övriga utgifter		-500
1125	Maskiner och inventarier		-5 300
3000	Inkomster av verksamheten		
	- provtagnings- och analysavgifter		<u>30 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-140 000

47.52. SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	62 471		
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			-3 500 000
Summa utgifter	0	0	-3 500 000
Anslag netto	62 471	0	-3 500 000

Jordbruksbyrån förvaltar ett antal egendomar på Åland. Stommen i markegendomen utgörs av kungsgårdarna. Landskapsregeringen har som målsättning att egendomarna i mån av möjlighet skall odlas enligt ekologiska odlingsmetoder och därmed vara en föregångare i en ekologisk omställningsprocess. Landskaps-

regeringen ser ett värde i att ha jordegendomar som kan användas till nytta för framtida regionala och samhällsutvecklande satsningar, bl.a. satsningar på golfbana.

De övriga jordegendomarna som förvaltas av jordbruksbyrån kommer under året att i huvudsak utarrenderas till jordbrukare.

Inkomster

37.52.20. Skötsel av jordegendomar - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
62 471,00	0	0

Föreslås att det inte upptas någon nettoinkomst för år 2008 under momentet. Anslaget avser inkomster i form av arrenden och hyresintäkter. Därtill föreslås att momentet med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) kan påföras kostnader för sedvanligt underhåll, reparationer och driftskostnader för landskapets jordbruksfastigheter, skatter m.m. I anslaget har hänsyn tagits till förverkligandet av golfbaneprojektet i Godby/Ämnäs som reducerar de årliga arrendeintäkterna med ca 7.200 euro.

Landskapsregeringens ambition är att alla fastigheter i landskapets ägo skall bli representativa och i gott skick. Investeringar som planeras utförda under år 2008 avser att förbättra fastigheternas skick. Utgifterna skall delvis återbetalas genom förhöjda arrenden.

Specifikation:

4100	Material och förnödenheter	-8 000
4300	Inköp av tjänster	-10 000
4800	Övriga utgifter	-7 000
1122	Byggnader	-39 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	<u>64 000</u>
	Nettoinkomst	0

Utgifter

47.52.77. Anläggande av golfbana i Godby/Ämnäs (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	-1 500 000

Landskapsregeringen avser förverkliga golfbanan i Godby/Ämnäs i enlighet med följande tidsplan:

1.10.07	Anbudstiden går ut	
oktober 2007	Dialogen pågår	
	Ålands Golfklubb r.f. lämnar beskrivning till Miljöprövningsnämnden	
26.10.07	Slutlig anbudsfrågan lämnas ut	
01.11.07	Beslut om att bjuda ut markarbeten	
09.11.07	Markarbeten för banan bjuds ut	
12.11.07	Anbud lämnas in angående arrendet	
15.11.07	Beslut i landskapsregeringen om avtal med arrendator	
23.11.07	Anbudshandlingar för mark kompletteras	
17.12.07	Anbud på markarbeten lämnas in	

20.12.07	Avtal om arrende undertecknas Markaffärer genomförs
Jan. 2008	Byggnadslov för banan lämnas in Miljötillstånd behandlas i Miljöprövningsnämnden
jan-mars 2008	Museibyran undersöker och undanröjer fornlämningar Väg byggs av kommunen Projektering av byggnader inleds Beslut om att inleda kontraktsförhandlingar med entreprenör Kontraktsförhandling Beslut om att anlita entreprenör för mark Kontrakt tecknas med entreprenör
april 2008	Byggstart för banan

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 3.500.000 euro.

Dispositionsplan:

1124	Vägar och infrastruktur	-3 500 000
	Anslagsbehov	-3 500 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Enligt ÅSUB:s undersökning om turismens samhällsekonomiska betydelse (Rapport 2004:2) är golf den lönsammaste produkten för "destination Åland". År 2003 genererade golfturisterna 35 % mer än evenemangsturisterna, 65 % mer än gäster på tjänsteresa, 330 % mer än fiske- och cykelturismen och nästan 400 % mer än fritidsbåtsturisterna räknat per dygn. Golfvärderna vistades i genomsnitt 2,3 dygn på Åland.

Finansutskottet har erfarit att en golfvärd spenderar drygt 200 euro per dygn, varav knappt 20 % tillfaller leverantören av golfprodukten. Resterande del fördelas mellan ett stort antal andra aktörer som hotell, stugbyar, gästhem, restauranger, transportbolag, rederier, handel med mera.

Utskottet har erfarit att turismnäringen inte har utvecklats enligt målsättningarna i landskapets turismstrategi. Enligt Ålands turistförbunds verksamhetsplan 2008 är de övergripande målen att öka antalet gästnätter, att stärka resmålet Ålands varumärke samt att öka fokus på service och kvalitet. Eftersom logikapaciteten på kort sikt är relativt konstant och fullt utnyttjad under högsäsong är en nyckel till ökat antal gästnätter i första hand en förstärkning av utbud och tillgänglighet under vår och höst. Golfvärderna uppfyller dessa kriterier.

Under finansutskottets höranden har det framkommit att Åland redan har gott renommé som golfdestination och har förutsättningar att bli marknadsledare i Östersjöområdet. Det har också framkommit att konkurrensen hårdnat och att Åland halkar efter om produkten inte utvecklas och förnyas. Det behövs nya anläggningar parallellt med att kvaliteten på befintliga banor höjs. Finansutskottet anser att detta i kombination med gemensam marknadsföring och ökat samarbete mellan golfanläggningarna och de stora marknadsaktörerna skulle bidra till att turismstrategins målsättningar uppfylls.

Eftersom det är av stor vikt att också befintliga golfanläggningar håller tillräckligt hög klass anser utskottet att landskapsregeringen bör uppmuntra aktörerna, i första hand Eckerö Golf, att planera och genomföra standardhöjningar. Utskottet anser att landskapsregeringen i så fall ska bistå med rådgivning och maximala företagsstöd inom ramarna för regelverket.

Finansutskottet som tidigare har hört företrädare för golfbaneprojekt på Föglö och Lappo med långt framskridna planer, har nu erfarit att ytterligare ett skärgårdsprojekt planeras. Utskottet anser att nästa golfanläggning, efter God-

by/Ämnäs-projektet, bör byggas i skärgården för att ge ny växtkraft för en region med avfolkningsproblem och brist på arbetstillfällen.

Landskapsregeringen avser förverkliga en golfbana i Godby/Ämnäs med planerad byggstart i april 2008. För ändamålet föreslås ett anslag om 3,5 miljoner euro under detta moment.

Utskottet har erfarit att näringslivets branschorganisationer anser att en golfanläggning i Godby/Ämnäs har högsta prioritet samt att de största bolagen på Åland tillsammans med många mindre företag har förbundet sig att genom sponsoravtal finansiera maskininvesteringar och att garantera driften under 15 år. Utskottet vill understryka att denna satsning i första hand är ett infrastrukturellt projekt för att stöda näringslivet och i synnerhet turismbranschen.

Utskottet konstaterar att lagtinget tidigare fastställt taket för projektets totalkostnader till 5,3 miljoner euro samt förutsätter att de planerade markbytena inte verkställs förrän nödvändiga tillstånd erhållits och byggentreprenör kontrakterats, vilket innebär att förhandsavtalen angående markbytena måste förlängas. Med hänvisning till budgetens motiveringar samt det ovan anförda förordar utskottet landskapsregeringens förslag.

Utskottet har fattat beslutet genom omröstning som utföll 2-2 (en ledamot avstod). Beslutet understöddes av ordföranden Torbjörn Eliasson och ledamoten Göte Winé.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1a/2007-2008

Lagtinget har beslutat att anslaget under momentet skall minskas med 2 000 000 euro och att motiveringen under momentet ska kompletteras med följande: "Golfbaneprojektet förverkligas huvudsakligen i privat regi med ett stöd från landskapet som uppfyller EU:s statsstödsregler och är konkurrensneutralt gentemot andra entreprenörer i samma bransch. Landskapsregeringen upptar förhandlingar med potentiella investerare för att utvärdera intresset att förverkliga projektet".

Finansutskottet har efter omröstning (3-2) beslutat att vidbli sitt tidigare beslut. Beslutet biträdades av ordföranden Torbjörn Eliasson samt ledamöterna Danne Sundman och Göte Winé.

47.55. SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	152 741	129 000	148 000
Konsumtionsutgifter	-106 192	-106 000	-120 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-106 192	-106 000	-120 000
Anslag netto	46 549	23 000	28 000

Den övergripande målsättningen för landskapets skogsinnehav är att långsiktigt förvalta markerna så att den virkesproducerande förmågan bevaras samtidigt som den biologiska mångfalden och de kulturella och sociala värdena beaktas. Speciell vikt läggs vid att hålla markerna öppna och tillgängliga för allmänhetens rekreationsbehov samt för informations-, forsknings- och försöksverksamhet.

Landskapets skogar förvaltas enligt skogsbruksplanen för åren 2004 - 2013 samt enligt de anvisningar för skötseln av landskapets skogsfastigheter som fastställts av landskapsregeringen. De skogar som förvaltas av skogsbruksbyrån omfattas till sin helhet av skogscertifieringssystemet PEFC.

Virkesförsäljningen ger förutom inkomster till landskapet, råvara till förädlingsindustrin och arbetsplatser för skogsarbetare och entreprenörer. Målsättningen för

år 2008 är en avverkningsvolym på ca 4.500 m³. Vidare planeras plant- och ungskogsvård på ca 30 hektar.

<i>Inkomster</i>			
37.55.20.	<u>Skötsel av egna skogar - verksamhetsinkomster</u>		
	Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	152 740,89	129 000	148 000
	Inkomsterna beräknas fördela sig enligt följande:		
	Försäljning av virke ca 4.500 m ³	120.000 euro	
	Jaktarrenden	15.000 euro	
	Markarrenden	9.400 euro	
	Hysesinkomster	<u>3.600 euro</u>	
		148.000 euro	
	<i>Specifikation:</i>		
	3000 Inkomster av verksamheten	120 000	
	3300 Hysesinkomster och ersättningar	<u>28 000</u>	
	Totalt	148 000	

<i>Utgifter</i>			
47.55.20.	<u>Skötsel av egna skogar - verksamhetsutgifter (VR)</u>		
	Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-106 192,06	-106 000	-120 000
	(t.a. -16 460,00)		
	Föreslås ett anslag om 120.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:		
	Avverkning	60.000 euro	
	Terrängtransport	20.000 euro	
	Skogsvård	23.000 euro	
	Underhåll av vägar och diken	10.000 euro	
	Drift av fastigheter (Berg)	3.000 euro	
	Övrigt (viltvård m.m.)	<u>4.000 euro</u>	
		120.000 euro	
		År 2006	År 2007
	Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2
		2	2
	<i>Dispositionsplan:</i>		
	4000 Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-65 000	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-65 000
	4100 Material och förnödenheter		-15 000
	4300 Inköp av tjänster		-30 000
	4800 Övriga utgifter		-8 000
	1125 Maskiner och inventarier		<u>-2 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-120 000

47.58. ÅLANDS FISKODLING, GUTTORG

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-329 812	-410 000	-425 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-329 812	-410 000	-425 000
Anslag netto	-329 812	-410 000	-425 000

Målet för verksamheten vid Ålands fiskodling är att befrämja förutsättningarna för småskaligt yrkesmässigt kust- och skärgårdsfiske samt sportfiske och fisketurism. Arbetet är långsiktigt och resurskrävande och förutsätter bra faktaunderlag om vattenmiljöns och fiskbeståndens tillstånd och nyttjande samt samarbete med såväl vattenägare som olika nyttjandegrupper.

Verksamheten inriktas huvudsakligen på produktion av fiskyngel för utplanteringsändamål i syfte att stärka och upprätthålla lokala fiskbestånd som är föremål för yrkes- och fritidsfiske. Möjligheterna att vid behov delta i projekt och åtgärder inriktade på att befrämja kommersiell fiskodling utvärderas kontinuerligt.

Målet för verksamheten är att under året för utplantering producera ca 150.000 smolt av havsöring, ca 100.000 1-somriga sikyngel samt ca 2 miljoner nykläckta gäddyngel. Laxproduktionen beräknas bli ca 40.000 smolt under år 2008.

En del av produktionen av gäddyngel sköts genom utlokalisering till privata aktörer, från vilka ca 1 miljon gäddyngel inköps. Marknadens behov och förväntningar utreds genom kontakt och dialog med vattenägare och andra berörda grupper. Efterfrågan på sik har under år 2007 minskat jämfört med tidigare år och bedöms ligga på samma nivå år 2008. Efterfrågan på havsöring har minskat som en följd av svag återfångst. Under år 2007 har positiva återfångstrapporter inkommit, vilket kan förväntas förhindra ytterligare minskad efterfrågan och på sikt eventuellt på nytt öka denna. Produktionen av havsöring kommer de närmaste åren dock sannolikt att vara högre än efterfrågan, varför andelen allmännyttiga utplanteringar i landskapet i egen regi och på egen bekostnad fortfarande kan utgöra en betydande andel. Det finns indikationer på att de yrkesmässiga fångsterna av havsöring ökar, varför de allmännyttiga utplanteringarna kan bidra till att havsöringen blir ett alternativ till det kraftigt begränsade fisket av havslax. I mån av möjlighet anpassas produktionen till marknadsläget och efterfrågan.

Utgifter

47.58.20. Ålands fiskodling, Guttorg - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-329 811,65 (t.a. -85 675,00)	-410 000 (t.a. -10 000)	-425 000

Föreslås ett nettoanslag om 425.000 euro för driften av Ålands fiskodling, inkluderande löner, driftskostnader, anskaffningar och inkomster.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att en uppgift som utredare överförs till fiskeribyrån (se moment 47.01.01). Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av städare samt extra arbetskraft under en tid av året.

Föreslås med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) att inkomsterna kan gottskrivas momentet.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	2	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	4	4	3*

*1 tjänst överförd till moment 47.01.01.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-105 500	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-167 600	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-273 100
4100	Material och förnödenheter		-160 000
4200	Hyror		-1 000
4300	Inköp av tjänster		-31 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-4 000	
	- övrigt	<u>-900</u>	-4 900
1125	Maskiner och inventarier		-4 000
3000	Inkomster av verksamheten		40 000
3300	Hysesinkomster och ersättningar		<u>9 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-425 000

38./48.

TRAFIKA VDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Summa inkomster	994 655	1 036 000	1 069 000	3,2%	7,5%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-19 723 650	-20 435 000	-21 628 000	5,8%	9,7%
Överföringsutgifter	-1 698 358	-2 240 000	-2 394 000	6,9%	41,0%
Realinvesteringsutgifter	-1 625 211	-10 885 000	-9 558 000	-12,2%	488,1%
Lån och övriga finansin- steringar					
Summa utgifter	-23 047 218	-33 560 000	-33 580 000	0,1%	45,7%
Anslag netto	-22 052 563	-32 524 000	-32 511 000	0,0%	47,4%

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-661 579	-691 000	-703 000	1,7%	6,3%
Övrig trafik	-1 735 347	-2 141 000	-2 077 000	-3,0%	19,7%
Sjötrafiken	-14 474 022	-20 762 000	-21 261 000	2,4%	46,9%
Kostnader för väghållning	-5 971 754	-9 661 000	-8 544 000	-11,6%	43,1%
Vägunderhållsverksamhet	-45 376				-100,0%
Projektering, mark- och vatten- planering	-159 140	-305 000	-295 000	-3,3%	85,4%
Verkstad och lager					
Motorfordonsbyrån			-700 000		
Summa	-23 047 218	-33 560 000	-33 580 000	0,1%	45,7%

48.01.

ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	49 387	52 000	53 000
Konsumtionsutgifter	-661 579	-691 000	-703 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-661 579	-691 000	-703 000
Anslag netto	-612 192	-639 000	-650 000

Trafikavdelningens uppgift är att upprätthålla, utveckla och förnya landskapets interna trafiksystem på ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt, så att trafikanternas berättigade krav och förväntningar på en rimlig och säker trafik tillgodoses.

Allt trafikarbete sker med utgångspunkt i landskapsregeringens handlingsprogram samt gällande trafiksäkerhetsplan och trafikplan.

Avdelningens organisation effektiveras ständigt genom att vidareutveckla de befintliga beställar- och utförarfunktionerna på ett ändamålsenligt sätt. Ytterligare uppdelningar av budgetmedel görs därför i föreliggande förslag. Förvaltningens roll som serviceinrättning i allmänhetens tjänst betonas.

Trafikens struktur byggs upp kring fem olika trafikområden i anslutning till huvudväg 1 (Mariehamn-Berghamn), huvudväg 2 (Mariehamn-Prästö), huvudväg 3

(Mariehamn-Långnäs), huvudväg 4 (Godby-Geta) och skärgården.

Det trafiknät landskapet administrerar består av:

640 km lands- och bygdevägar

60 km gång- och cykelvägar inkl. belagda vägrenar

Lemströms kanal jämte svängbro

61 broar

Kumlinge flygfält

10 helikopterplattor

8 linstyrda färjor, varav 1 färja på driftsentreprenad och 2 färjor i reserv

8 frigående färjor, varav 2 färjor i kompletterande trafik

3 privata färjor, på totalentreprenad

2 förbindelsebåtar

3 oljebekämpningsfarkoster

25 hamnar och färjefästen samt ett antal bryggor, fastigheter, byggnader och övriga anläggningar till stöd för verksamheten.

I det totala trafiknätet ingår dessutom 276 km kommunalvägar, de bilfärjor/kryssningsfartyg och övriga fartyg som trafikerar landskapet samt hamnar och flygfält för den externa trafiken.

Inkomster

38.01.01. Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
49 387,40	52 000	53 000

Föreslås en inkomst om 53.000 euro. Av detta avser 37.000 euro inkomst från social- och hälsovårdsministeriets försäkringsavdelning, som årligen erlägger de till landskapet Åland hörande trafikförsäkringsavgifterna.

En inkomst om 3.000 euro i avgifter för de kurser om alkohol och trafik som anordnas enligt körkortslagen (1991:79, ändr. 2000/47, 36 § 5 momentet) för landskapet Åland.

Som inkomst av trafikavdelningens myndighetsbeslut beräknas 13.000 euro inflyta.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>53 000</u>
	Totalt	53 000

Utgifter

48.01.01. Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-636 779,50	-691 000	-703 000

Föreslås ett anslag om 703.000 euro för trafikavdelningens allmänna förvaltning. Anslaget för personalutgifter avser avlönande av den inom trafikförvaltningen verksamma personalen enligt bilaga 5.

Föreslås att tjänsten som bro- och hamningenjör ombildas till bro- och hamningenjör (inkl A25) med förmansansvar för projekterings- och vattenenheten fr.o.m.

1.3.2008. Se även moment 48.32.20.

Föreslås att den vakanta tjänsten som byråsekreterare ombildas till en delad tjänst som byråsekreterare/sjöpersonalassistent (Ikl A16) fr.o.m. 1.3.2008, vilket motsvarar en sammanlagd vägd lön om A16. Se även moment 48.20.20.

I anslaget har beaktats medel för trafiksäkerhetsarbetets allmänna kostnader samt ett ökat inköp av tjänster. En del av anslaget kan användas till konsultarvoden för personal- och organisationsutveckling, arbetarskydd, informationsteknologi samt miljöarbete med mera. Anslaget inkluderar även medel för personalens yrkesspecifika fortbildningsbehov.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	11 *	11	10,5
*2 tjänster överförda från moment 48.32.20.			

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-531 700	
	- personalkostnadsersättningar	0	-531 700
4100	Material och förnödenheter		-25 000
4300	Inköp av tjänster		-105 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-30 000	
	- representation	-5 000	-35 000
1125	Maskiner och inventarier		-6 300
	Nettoanslagsbehov		-703 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I tll Gun-Mari Lindholms m.fl. finansmotion nr 16 föreslås ett tillägg till motiveringen under momentet angående införskaffandet av fler hastighetsvisare. Utskottet omfattar förslaget.

48.10.

ÖVRIG TRAFIK

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	157 278		
Konsumtionsutgifter	-93 883	-51 000	-52 000
Överföringsutgifter	-1 641 465	-2 090 000	-2 025 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 735 347	-2 141 000	-2 077 000
Anslag netto	-1 578 069	-2 141 000	-2 077 000

De under kapitlet föreslagna anslagen medger i stort oförändrad verksamhetsnivå. Landskapsregeringens målsättning är att det skall finnas fungerande flygtrafik till både Finland och Sverige. Flygtrafiken österut upprätthålls på kommersiell basis medan trafiken västerut är upphandlad för tidsperioden 14.8.2006 - 28.2.2009.

Omfattningen av busskollektivtrafiken hålls på nuvarande nivå. Sedan juni 2007 tillämpas en ersättningsstruktur som är enklare att administrera för landskapet och som innebär en över lag lägre taxa och därför förväntas uppmuntra resenärer att välja kollektivtrafik.

Oljeskyddsberedskapen sköts i samarbete med räddningsväsendet och Ålands

Sjöräddningssällskap r.f. enligt direktiv och anvisningar utfärdade av landskapets oljeskyddsdelegation samt ledningen för landskapsregeringens oljeskydd.

		<i>Inkomster</i>	
38.10.04.	<u>Inkomster av oljesanering</u>		
	Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	132 117,71	0	0
	Ingen inkomst föreslås för år 2008.		

38.10.70.	<u>Inkomster från oljeskyddsfonden</u>		
	Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	25 160,00	0	0
	Ingen inkomst föreslås för år 2008.		

		<i>Utgifter</i>	
48.10.04.	<u>Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)</u>		
	Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-93 882,53	-51 000	-52 000

Föreslås ett anslag om 52.000 euro. Anslaget avser kostnader för de inom landskapet verksamma oljeskyddsfarkosterna och underhåll av övrig oljebekämpningsutrustning samt driftskostnader för oljebekämpningsverksamheten och oljeskyddslagret.

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst		-3 600
4100	Material och förnödenheter		-14 000
4300	Inköp av tjänster		-33 400
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-500	
	- representation	-500	-1 000
	Anslagsbehov		-52 000

48.10.40.	<u>Understöd för flygtrafik (R)</u>		
	Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
	-261 630,06	-615 000	-595 000

Föreslås ett anslag om 595.000 euro för upprätthållande av trafik under år 2008 enligt ingånget avtal för perioden 14.8.2006 - 28.2.2009 på flyglinjen Mariehamn-Stockholm/Arlanda. En ny upphandling inleds under år 2008.

Dispositionplan:

8205	Övrigt näringsliv		-595 000
	Anslagsbehov		-595 000

48.10.45. Understöd för kollektivtrafik

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 379 834,52	-1 475 000	-1 430 000

Föreslås ett anslag om 1.430.000 euro för upprätthållande av trafik under år 2008 enligt fastställd turlista.

Inför hösten 2007 har en förändring av taxorna gjorts, vilket uppmuntrar till användning av kollektivtrafik. Landskapsregeringen inhämtar årligen kommunernas utlåtanden om utformningen av den regionala kollektivtrafiken och fastställer tidtabellerna och biljettpiserna och avgifterna för månadskort. Busstidtabellerna samordnas med skärgårdstrafikens turlistor för de frigående färjorna. Trafikidkaren/entreprenören är skyldig att föra statistik över trafiken.

Enligt ingånget avtal för perioden juni 2007 - juni 2010 behåller trafikidkaren/entreprenören inkomsterna från den trafik som bedrivs, samt erhåller ett stöd per redovisad turlistad kilometer (ca 820.000 km). Ekonomisk slutreglering sker årsvis i efterskott.

Av anslaget beräknas 40.000 euro användas till glesbygds- och matartrafik som bedöms vara ekonomiskt försvarbar att bedrivas.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	-1 430 000
	Anslagsbehov	-1 430 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

I tll Göte Winés m.fl. finansmotion nr 39 föreslås ett tillägg till motiveringen under momentet enligt vilket landskapsregeringen under 2008 skall beräkna kostnaderna för en avgiftsfri busstrafik för hela Åland och uppgöra en plan för hur pendlartrafiken kunde effektiviseras.

Utskottet konstaterar att landskapsregeringen enligt handlingsprogrammet har för avsikt att uppgöra ett miljötrafikprogram som bl.a. innehåller en studie över attraktivare kollektivtrafik och nya miljövänliga kommunikationsalternativ. Eftersom det kommer att innebära en översyn och utvärdering av hela det befintliga kollektivtrafiksystemet föreslås att motionen förkastas.

48.20. SJÖTRAFIKEN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	706 421	740 000	
Konsumtionsutgifter	-14 464 575	-14 762 000	-15 042 000
Överföringsutgifter			-219 000
Investeringsutgifter	-9 447	-6 000 000	-6 000 000
Summa utgifter	-14 474 022	-20 762 000	-21 261 000
Anslag netto	-13 767 601	-20 022 000	-21 261 000

Sjötrafikenheten ombesörjer trafik med frigående färjor på nedannämnda linjer enligt av landskapsregeringen fastställda turlistor samt viss menförestrafik. Därutöver utbetalas stöd för varutransporter till skärgården.

Verksamheten upprätthålls i stort på samma nivå som år 2007. En basturlista fastställs under hösten 2007.

En utbyggnad av fullständigt korttruttssystem på norra och södra linjen kräver omfattande investeringar som inte kan åstadkommas på några få år. Därför görs årliga och kontinuerliga delinvesteringar så att alla projekt passar in i det framtida helhetskonceptet.

I föreliggande förslag till budget ingår det sista delanslaget för anskaffning av en ny frigående färja. M/s Grisslan säljs inte innan eventuellt framtida behov av tonnage klarlagts.

Ett klagörande om EU:s direktiv om färjors läckstabilitet och dess betydelse för landskapets färjflotta saknas ännu men förväntas till årsskiftet 2007/2008.

Anslag för varutransporter till skärgården respektive upphyrning av tonnage flyttas till separata moment istället för att som tidigare ingå i sjötrafikens verksamhetsutgifter.

Ett nytt förfarande för beräkning av lön, för fritid (vederlagsledighet) som ges som ersättning för övertidsarbete, har beaktats i förslaget (se moment 48.20.20).

För att reducera kostnaderna gällande bemanning, drift och underhåll föreslås att redarfunktionen för m.s. Michael Sars överförs till landskapsregeringens trafikavdelning. Fartygets disponering och körschema fastställs såsom för närvarande av en särskild ledningsgrupp. Se även moment 46.40.21.

Norra linjen

Sträcka:	Vårdö-Enklinge-Kumlinge-Lappo-Torsholma		
Trafikvolym:	1996	2001	2006
- passagerare	114.081	110.313	103.993
- fordon	42.468	49.956	47.152
Fartyg:	m/s Alfågeln		
Driftsform:	Egen regi		

Sträcka:	Asterholma-Lappo-Torsholma		
Trafikvolym:	1996	2001	2006
- passagerare	9.433	11.844	12.456
- fordon	3.772	5.788	6.228
Fartyg:	m/s Spoven		
Driftsform:	Totalentreprenad		

Sträcka:	Åva-Jurmo (trafiken inleddes 1.9.2001)		
Trafikvolym:	2002	2003	2006
- passagerare	20.107	19.656	21.238
- fordon	9.229	7.687	10.639
Fartyg:	m/s Doppingen		
Driftsform:	Egen regi		

Sträcka:	Osnäs-Åva		
Trafikvolym:	1996	2001	2006
- passagerare	105.809	114.729	92.735
- fordon	31.558	42.742	37.079
Fartyg:	m/s Viggen		
Driftsform:	Egen regi		

Linje	Fartyg	Löner	Bränsle	Underhåll	Övrigt	Totalt	
Trafikbåtar *)		59	10	18	69	156	156
Ålandstrafiken		273			112	385	385
Varutransporter					219	219	219
Inkomster						-710	-710
		8 932	3 617	1 245	2 177	15 261	15 261

*Kostnader för m/s Tärnan, m/s Gåsö I, m/s Skrakan och m/s Prackan, passage-rarbåtstrafik, menförestrafik samt svävare och hydrokoptrar.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Under beredningen har utskottet blivit uppmärksammat om att det finns anledning att se över de olika förbindelsefartygens skick samt hur trafiken med dem organiseras. Utskottet uppmanar landskapsregeringen att verkställa en sådan översyn.

Inkomster

38.20.20. Sjötrafiken - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
706 421,04	740 000	

Momentet utgår eftersom nettobudgetering föreslås, se moment 48.20.20.

Utgifter

48.20.20. Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-13 203 269,49	-13 542 000	-12 721 000

Föreslås ett nettoanslag om 12.721.000 euro för upprätthållande av färjtrafik under år 2008 enligt turlista.

Föreslås med stöd av LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning att de beräknade inkomsterna om 710.000 euro direkt gottskrives momentet. Anslag för stöd för varutransporter i skärgården samt upphandlat tonnage har flyttats till moment 48.20.22 och 48.20.40. I övrigt är anslaget dimensionerat huvudsakligen utgående från fastslagen turlista 2008 - 2010.

Anslaget för personalutgifter avser förutom färjpersonalen även den landbaserade personalen, inklusive Ålandstrafiken, enligt bilaga 5.

För att bl.a. underlätta arbetssituationen på sjötrafikenheten föreslås en delad tjänst som byråsekreterare/sjöpersonalassistent (inkl A16) inrättad fr.o.m. 1.3.2008 under moment 48.01.01. Kostnaden fördelas lika mellan moment 48.01.01 och moment 48.20.20.

Landskapsregeringen har sedan år 2003 varit medveten om att det tillämpade förfarandet för beräkning av lön, för fritid (vederlagsledighet) som ges som ersättning för övertidsarbete, inte till alla delar varit korrekt, till arbetstagarens nackdel. Svårigheter i klargörandet av det korrekta förfarandet har dragit ut på proces-

sen, men under våren 2007 har saken kunnat klargöras och nya beräkningar av lön sker under hösten 2007.

Detta nya förfarande medför en nivåhöjning av lönekostnaderna om uppskattningsvis ca 9 % jämfört med grundbudgeten för år 2007, vilket därför beaktats i budgetförslaget. Emedan beräkningarna inte slutförts och den exakta nivåhöjningen inte är känd vid uppgörandet av föreliggande budgetförslag avser landskapsregeringen återkomma till lagtinget med en tilläggsbudget om behov föreligger.

Vad gäller lön för nämnda vederlagsledighet retroaktivt för perioden 2002 - 2007 återkommer landskapsregeringen i tilläggsbudget under år 2007.

Transport av farligt gods och andra jämförbara transporter utöver vad som ingår i turlistan utföres i mån av möjlighet och till självkostnadspris.

Bunkerpriset antas under år 2008 ligga på i medeltal 0,50 euro per liter netto.

Varje färja tas ur trafik två till tre veckor per år för dockning och översyn enligt uppgjort schema. Trafiken sköts under den tiden av i första hand eget ersättande tonnage.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	4	7	7,5
Tillfälliga tjänster	3		
Personal i arbetsavtalsförhållande			
- huvudsyssla	111	111	111
- bisyssla		1	1
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personaltjänster			
- inrättade tjänster	-288 800		
- tillfälliga tjänster	-37 100		
- personal i arbetsavtalsförhållande	-8 666 100		
- personalkostnadsersättningar	<u>60 000</u>		-8 932 000
4100 Material och förnödenheter			
- bränsle och smörjmedel	-3 617 200		
- övrigt	<u>-279 400</u>		-3 896 600
4200 Hyror			-28 800
4300 Inköp av tjänster			
- övriga externa tjänster	-382 700		
- försäkringar	<u>-140 800</u>		-523 500
4800 Övriga utgifter			
- resor	-6 900		
- representation	-2 000		
- användarrättigheter	-16 000		
- skadeersättningar	-13 800		
- övrigt	<u>-6 700</u>		-45 400
1125 Maskiner och inventarier			-5 000
3000 Inkomster av verksamheten			
- biljett- och fraktinkomster	684 300		
- övriga inkomster	<u>26 000</u>		<u>710 300</u>
Nettoanslagsbehov			-12 721 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Efter det att budgeten överlämnades till lagtinget har den nya landskapsregeringen fattat beslut om skärgårdstrafikens olika turlistor. Turlistorna ska gälla i tre år framåt. På grund av lagtingsvalet har beslutet försenats. Den nya landskapsregeringen har dessutom haft för avsikt att se över trafiken i syfte att möjliggöra återinsättandet av turer som under tidigare budgetår dragits in på grund av att budgetmedlen inte har räckt till. Merkostnaden för dessa åtgärder har uppskattats till ca. 77 000 euro. Utskottet har erfarit att det är osäkert om denna merkostnad ryms inom det föreslagna anslaget under momentet. Utskottet vill understryka att det är viktigt att eftersträva högsta möjliga kostnadseffektivitet när förändringarna i turlistan genomförs. Om anslaget trots detta inte skulle räcka till föreslås att landskapsregeringen återkommer i en tilläggsbudget.

Utskottet vill i detta sammanhang framhålla att landskapsregeringen bör eftersträva en betydligt bättre framförhållning när det igen blir aktuellt att fastställa nya turlistor. Utskottet föreslår att beslut ska fattas ett år före turlistorna tas i bruk.

Även i övrigt bör landskapsregeringen fortsätta planerna på en mer effektiv och ekonomisk skärgårdstrafik. Utskottet konstaterar att flera projekt är på gång som skall möjliggöra en mer kostnadseffektiv kortruttrafik.

När det gäller det nya bokningssystemet för skärgårdstrafiken har utskottet erfarit att det nu har prövats internt i ett år. Systemet har under denna tid utvecklats och är nu redo för att prövas i en utvidgad användargrupp. I första hand görs Internet-bokningen tillgänglig för en avgränsad grupp såsom en utvald grupp av årskortsinnehavarna. Först när det har säkerställts att systemet fungerar tillfredställande utan störningar kommer det att öppnas för allmänheten. Utskottet anser att det är viktigt att Internet-bokningen kommer igång.

I tl Roger Janssons m.fl. finansmotion nr 44 föreslås ett tillägg till motiveringen under momentet enligt vilket landskapsregeringen i den första tilläggsbudgeten presenterar förslag på hur nuvarande trafik kunde genomföras billigare alternativt hur man får mera trafik till samma kostnad. Motionen föreslås förkastad.

48.20.21. Reparation och underhåll av färjor (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 261 305,12	-1 220 000	-1 245 000

Föreslås ett anslag om 1.245.000 euro för underhåll och reparation av färjor enligt uppgjort docknings- och översynsschema. Den planerade fördelningen av anslaget framkommer ur tabelluppställningen i kapitel motiveringen.

Dispositionspan:

4100	Material och förnödenheter	-460 000
4300	Inköp av tjänster	<u>-785 000</u>
	Anslagsbehov	-1 245 000

48.20.22. Upphandling av tonnage

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
		-1 076 000

Momentet nytt.

Anslag för motsvarande utgifter har tidigare upptagits under moment 48.20.20.

Föreslås ett anslag om 1.076.000 euro för upprätthållande av färjtrafik under år 2008 på Föglölinjen, Asterholmalinjen, Enklinge-Kumlunge samt passagerarbåts-

trafik enligt ingångna avtal.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	
	- övriga externa tjänster	<u>-1 076 000</u>
	Anslagsbehov	-1 076 000

48.20.40. Understöd för varutransporter i skärgården

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
		-219 000

Momentet nytt.

Anslag för motsvarande utgifter har tidigare upptagits under moment 48.20.20. Stöd utbetalas för den reguljära transportlinjen Mariehamn-skärgården-Åbo samt för transport av färskvaror till och från skärgården, vilka transporter upphandlats under år 2007.

Föreslås ett anslag om 219.000 euro för upprätthållande av transportlinjer under år 2008 enligt ingånget avtal för perioden 2007 - 2010.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	<u>-219 000</u>
	Anslagsbehov	-219 000

48.20.70. Anskaffning av fartyg och färjor (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-9 447,45	-6 000 000	-6 000 000

I enlighet med tidigare antagna budgeter har en ny färja beställts. Den isgående landsvägsfärjan kan ta 250 passagerare och har plats för 62 fordon, varav 46 på bildäck och 16 på bilhyllor. Färjan har en totallängd om 63,5 meter, bredd om 13,0 meter och ett djupgående om 4,1 meter. Leverans beräknas ske i december 2008.

I överensstämmelse med budgetförslaget för år 2007 samt med hänvisning till ovanstående föreslår landskapsregeringen ett sista delanslag om 6.000.000 euro av en total kostnad om 13.000.000 euro.

Dispositionsplan:

1125	Färjor och övriga vattenfarkoster	<u>-6 000 000</u>
	Anslagsbehov	-6 000 000

48.30. KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkonster	26 161		
Konsumtionsutgifter	-4 299 098	-4 626 000	-4 836 000
Överföringsutgifter	-56 893	-150 000	-150 000
Investeringsutgifter	-1 615 763	-4 885 000	-3 558 000
Summa utgifter	-5 971 754	-9 661 000	-8 544 000
Anslag netto	-5 945 593	-9 661 000	-8 544 000

Trafikförvaltningen har såsom beställare ansvaret för vägunderhåll medan pro-

duktionen av tjänsterna handhas av endera vägunderhållsenheten eller privata aktörer.

Under kapitlet upptas anslag för väghållarens kostnader för drift och underhåll av vägar, broar, linfärjor, flygfält, helikopterplattor, grunda farleder samt färjfasten, hamnar, bryggor och byggnader. Dessutom upptas anslag för vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten samt understöd till kommunalvägar. Anslagen har dimensionerats så att i stort sett 2007 års nivå på verksamheten kan upprätthållas.

En utredning över behovet av en ny linfärja har gjorts och anslag föreslås för planering av en ny linfärja.

Björkö-linjen	1996	2001	2006
- passagerare	19.950	15.359	11.883
- fordon	12.205	10.108	7.788
Driftsform:	Egen regi		
Embarsunds-linjen	1996	2001	2006
- passagerare	61.161	61.996	66.700
- fordon	37.900	38.568	40.233
Driftsform:	Egen regi		
Seglinge-linjen	1996	2001	2006
- passagerare	33.349	37.519	31.104
- fordon	17.289	20.496	18.164
Driftsform:	Egen regi		
Simskåla-linjen	1996	2001	2006
- passagerare	30.512	32.159	41.187
- fordon	16.067	18.340	22.052
Driftsform:	Egen regi		
Töftö-linjen	1996	2001	2006
- passagerare	315.137	314.692	329.525
- fordon	175.745	179.650	199.047
Driftsform:	Egen regi		
Ängösunds-linjen	1996	2001	2006
- passagerare	8.748	9.993	7.854
- fordon	5.709	6.039	4.927
Driftsform:	Driftsprivatiserad		

Utgifter

48.30.22. Utgifter för drift och underhåll av vägar och linfärjor (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-3 840 386,56	-4 180 000	-4 320 000

Föreslås ett anslag om 4.320.000 euro, för inköp av drift- och underhållstjänster från såväl vägunderhållsenheten vid trafikavdelningen som privata entreprenörer för vägar, linfärjor samt fordon och maskiner.

Anslaget har beräknats enligt följande fördelning:

Servicearbeten och underhållsarbeten	2.000.000 euro
Drift och underhåll av linfärjor	2.150.000 euro

Drift och underhåll av Lemströms kanal	110.000 euro
Drift och underhåll av flygfält och helikopterplattor	20.000 euro
Planering av ny linfärja	<u>40.000 euro</u>
	4.320.000 euro

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>-4 320 000</u>
	Anslagsbehov	-4 320 000

48.30.23. Utgifter för underhåll av farleder

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-55 842,87	-46 000	-46 000

Föreslås ett anslag om 46.000 euro, för underhåll av landskapets grunda farleder jämte tillhörande sjömärken, kummel, linjemarkeringar och radarmärken. År 2006 slöts ett nytt femårigt avtal om skötseln av de grunda farlederna. I avtalet ingår inte materialkostnader, vilka beaktas i anslaget uppgående till 8.000 euro. Anslaget avser även inspektioner och farledsundersökningar samt kostnader för kontroll av att entreprenadavtalet fullföljs.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-8 000
4300	Inköp av tjänster	-36 000
4800	Övriga utgifter	<u>-2 000</u>
	Anslagsbehov	-46 000

48.30.24. Utgifter för drift och underhåll av färjfasten, bryggor, broar, hamnar och byggnader (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-402 868,54	-400 000	-470 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 470.000 euro för drift och underhåll av färjfasten, bryggor, hamnar och byggnader samt regleringsdammen i Vargsundsådran varvid den egna vägunderhållsenheten handhar produktionen där så är möjligt. Föreslås med stöd av LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning att de beräknade inkomsterna om ca 59.000 euro från hyreslägenheterna och hangaren vid flygfältet direkt gottskrivs momentet.

Landskapsregeringen anser att det bör finnas en allmän brygga i varje region till allmänhetens förfogande för t.ex. fisklandning, lastning och lossning av förnödenheter, tillfälliga turistangöringar och tillfälliga angöringar av andra slag. Landskapsregeringen har för avsikt att uppgöra en inventering, kostnadskalkyler för framtida renoveringar, drift och underhåll samt andra nödvändiga utredningar över de bryggor landskapsregeringen anser att borde finnas till allmänhetens förfogande och som landskapsregeringen bör handha ansvaret över, både ekonomiskt och praktiskt. I arbetet skall även ingå de bryggor som övertas från näringsavdelningen (tidigare moment 47.24.46). Detta arbete slutförs under år 2008 och presenteras för lagtinget via en budget.

Anslaget har beräknats enligt följande fördelning:

Drift och underhåll av färjfasten, bryggor, broar, hamnar	-374.000 euro
Drift och underhåll av regleringsdammen	-5.000 euro

Drift och underhåll av byggnader	-150.000 euro
Hysesinkomster	<u>59.000 euro</u>
	470.000 euro

Dispositionsplan:

4300 Inköp av tjänster	-529 000
3300 Hysesinkomster och ersättningar	<u>59 000</u>
Nettoanslagsbehov	-470 000

48.30.30. Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-56 893,07	-150 000	-150 000

Föreslås ett anslag om 150.000 euro med hänvisning till LL (1964:16, 19 §) om kommunalvägar som bidrag för de nybyggnader, ombyggnader och nödvändiga grundförbättringar som kommunerna anhållit om eller föreslagit i sina planer för år 2008.

De högsta bidragsberättigade byggkostnaderna för grundförbättringar av vägar är 60 euro/meter och för nybyggnad 70 euro/meter. Landskapsregeringen beslutar om bidragsprocenten baserad på den bidragsberättigade byggkostnaden.

Vid ny- och ombyggnad av kommunalväg skall planering och dimensionering ske enligt nuvarande och förväntad trafikbelastning. Svenska vägverkets normer ”projektering och byggande av enskilda vägar” skall iakttas vid projekteringen.

Inom ramen för anslaget kan bidrag beviljas för anläggande av gång- och cykelvägar med väsentlig betydelse för trafiksäkerheten i kommunen. Den högsta bidragsberättigade byggkostnaden per meter gång- och cykelväg föreslås vara högst 40 euro/meter.

Dispositionsplan:

8309 Övriga kapitalöverföringar	-150 000
Anslagsbehov	-150 000

48.30.74. Byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	-50 000	-163 000

Föreslås ett anslag om 163.000 euro. För ombyggnad av avlopp, enligt landskapsregeringens beslut om principer för skärpta krav för reningen av enskilda avlopp som inte är anslutna till något kommunalt reningsverk, upptas ett sista delanslag om 50.000 euro. Dessutom upptas 90.000 euro som anslutningsavgift för huvudvattenledning till Hummelvik samt 23.000 euro för smärre ombyggnader och renoveringar.

Dispositionsplan:

1122 Byggnader	-163 000
Anslagsbehov	-163 000

48.30.77. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-1 615 763,09	-4 835 000 tb 0	-3 395 000

För vägbyggnads- och vägförbättringsprojekt samt för broar, hamnar, färjfasten, bryggor, farleder och muddringar föreslås ett anslag om 3.395.000 euro, varvid kvarvarande anslag från tidigare år har beaktats.

Vid ny- och ombyggnad av vägar skall största möjliga hänsyn tas till kultur- och naturintressen samt till att utforma vägmiljön så trafiksäker som möjligt.

PROJEKT	Tidigare beviljats (1.000 €)	Föreslås 2008 (1.000 €)	Plan 2009 (1.000 €)	Plan 2010 (1.000 €)	Senare kostnad (1.000 €)	Total kostnad (1.000 €)
Trafikområde 1						
Sviby bro och bank			350	300		650
Västra utfarten	50	150	150			350
Näfsby-Gölby lv. 40 omb.	60		200	400	840	1 500
Marsunds gamla bro, rivning					710	710
Öra-Överby	30	600	850			1 480
Överby-Böle	425	475				900
Böle-Storby	712					712
Käringsundsvägen g/c väg	10			50	40	100
Storby-Sandmo trottoar		30				30
Trafikområde 2						
Östra utfarten fil mot Lv. 3	250					250
Östra utfarten, ombyggnad	60			600	400	1 060
GC tunnel Möckelby			50	350		400
GC tunnel Gölby			50	300		350
Kvarnbo-Haraldsby Lv. 50	350	300	550			1 200
Kastelholm-Tranvik vs	465	255	740			1 460
Tranvik vs -Finby	20			630	300	950
Finby vs -Prästö				50	1 950	2 000
Prästö/Bomarsunds bro					2 200	2 200
Hummelviks färjfaste	557					557
Kumlinge skola - vägstation					150	150
Kumlinge ångbåtsbrygga				25		25
Kumlinge färjfaste					300	300
Åva - Jurmo	70		200	730	2 500	3 500
Djurholmsbro, ombyggnad	20				500	520
Sandö sund					270	270
Trafikområde 3						
GC-tunnel Nabben	217					217
Ansl. Kalmarnäs m.m.	230		220			450
Klemetsby-Långnäs	740					740
Ny färjramp Långnäs			340			340
Sottunga färjfaste och farled	10		170	170		350
Sottunga brygga - butiken	10			340		350
Harparnäs färjfaste	1 810					1 810
Överboda-Karlby					300	300
Hamnö, ny bro	80					80
Svinö färjfaste	150	250				400
Degerby färjfaste	200	810				1 010

PROJEKT	Tidigare beviljats (1.000 €)	Föreslås 2008 (1.000 €)	Plan 2009 (1.000 €)	Plan 2010 (1.000 €)	Senare kostnad (1.000 €)	Total kostnad (1.000 €)
Trafikområde 4						
Brusta - Tjudö					800	800
Övrigt						
Gång- och cykelleder längs befintliga vägar		60	60	60	60	
Grundförbättring av glesbygdsvägar (reinvest.)		600	500	500	500	
Beläggingskostnader		800	800	800	900	
Trafiksäkerhetsåtgärder		80	70	70	270	
Upprätthållande av vägregister, trafikräkningssystem m.m.		20	25	25	25	
Vägförrättningar och markinlösen m.m.		130	130	130	130	
Dispositionsmedel		35	35	35	35	
Sammanlagt	6 526	4 595	5 490	5 565	13 180	28 471
Användning av tidigare års anslag*)		-1 200				
Förslag		3 395				

*) I användning av tidigare års anslag ingår omdisponeringar och inbesparingar enligt följande: Böle - Storby (100), Sviby bro och bank (100), Björnsby vägsål (34), Långnäs ny färjramp (158), Bistorp - Bäckäng - Lumparsund (293), Klemetsby - Långnäs (50), Marsunds gamla bro, rivning (98), Sandösund (30), Kumlinge färjäste (30), beläggingskostnader (50), trafiksäkerhetsarbeten (100) och övrigt (157).

Trafikområde 1

Prioriterade projekt är fortsatt utbyggnad av huvudväg inkl. gång- och cykelbana till Eckerö. Enligt beslut i miljöprövningsnämnden skall gamla Marsundsbron rivas senast år 2008. Landskapsregeringen avser att anhålla till miljöprövningsnämnden om att rivning av Marsunds gamla bro utföres senast år 2011. Detta p.g.a. överhettning på marknaden. Sviby bro och bank påbörjas då det är klarlagt att projektet inte väsentligt försämrar de närboendes miljö. Vägplan uppgöres på hela sträckan mellan Näfsby - Gölby. Rondell bygges vid Västra utfarten. Investeringar göres för den lätta trafiken.

Trafikområde 2

Prioriterade projekt är fortsatt utbyggnad av huvudväg inkl. gång- och cykelbana till Sund. Prioriterat projekt är också vägen mellan Hullby - Haraldsby. Beslut bör tas under året hur en slutlig trafiklösning skall vara för trafiken längs östra utfarten. Projektet Åva-Jurmo beräknas att bjudas ut under år 2009. I övrigt enligt landskapsregeringens beslut under året.

Trafikområde 3

En rondell bygges vid Kalmarnäs. Gång- och cykelväg byggs från Österkalmarevägsål till Lemström. Färjfastena på Svinö och Degerby färdigställes. I övrigt enligt landskapsregeringens beslut under året.

Övrigt

Beläggingsarbeten utföres för ca 800.000 euro. I övrigt enligt landskapsregeringens beslut under året. Som en trafiksäkerhetsåtgärd planerar landskapsregeringen att i ett senare skede förverkliga en gång- och cykeltunnel i Söderby.

Dispositionsplan:

1124	Vägar och infrastruktur	-3 395 000
	Anslagsbehov	-3 395 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2007-2008

Av budgetförslaget framgår att en vägplan skall uppgöras för vägsträckan mellan Näfsby och Gölby i Jomala. Landskapsregeringen har för avsikt att 2009 reservera medel för en ombyggnad av landsväg nr 40 och dess anslutning till landsväg nr 2. Utskottet anser att den nya anslutningen inte bör byggas. Anslutningarna på vardera sida om den planerade korsningen bör istället byggas om och göras trafiksäkra.

I ltl Gun-Mari Lindholms m.fl. finansmotion nr 19 föreslås att anslaget under momentet höjs för att förverkliga en tunnel för gång- och cykeltrafik under Lemlandsvägen i Söderby och för projektering av gång- och cykelvägar från Lemström till Söderby och från Mariehamn till Järsö.

I ltl Göte Winés m.fl. finansmotion nr 42 föreslås en komplettering av motiveringen under momentet.

I ltl Johan Ehns m.fl. finansmotion nr 45 föreslås en ändring av motiveringen under momentet.

Utskottet förordar att den ovan föreslagna tunneln för gång- och cykeltrafik i Söderby tas upp i budgeten för 2009. Utskottet föreslår att motionerna 19, 42 och 45 förkastas.

48.30.78. Kortruttsinvesteringar (R)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00		0

Resultatet från undersökningen av bottenförhållandena i Föglöfjärden erhålls under hösten 2007, varefter landskapsregeringen vid behov återkommer med förslag till upptagande av eventuella anslag.

48.31. VÄGUNDERHÅLLSVERKSAMHET

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-45 376	0	0
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-45 376	0	0
Anslag netto	-45 376	0	0

Vägunderhållsenheten handhar den praktiska skötseln av lands- och bygdevägar, underhållet av broar och färjfasten samt driften av linfärjorna. Enheten utför uppdrag såväl internt inom förvaltningen som externt åt kommuner och privata mot beställning. Åt utomstående utförs arbeten förutsatt att den egna verksamheten inte blir lidande och att det sker på marknadsmässiga villkor. Enheten anlitar även privata underleverantörer för olika uppdrag.

Åland är uppdelat i två vägdistrikt, fasta Åland och skärgården. På fasta Åland finns vägstationer i Godby och Möckelö samt en vägdepå i Kattby. I skärgården finns fyra vägstationer, på Brändö, Föglö, Kumlinge och Kökar. På mindre öar med landsväg har enheten privata tillsyningsmän för delar av underhållsarbetet.

Utgifter

48.31.20. Vägunderhållsenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-45 375,90	0	0

Vägunderhållsenheten handhar drift- och underhållsarbetena av de allmänna vägarna inklusive flygfält och helikopterplattor samt linstyrda färjor. Föreslås med stöd av LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning att de beräknade inkomsterna och ersättningarna om 4.315.000 euro från produktionsverksamheten samt arbeten utförda åt kommuner och privata fortsättningsvis direkt gottskrives momentet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	5	5	5
Personal i arbetsavtalsförhållande			
- huvudsyssla	56	54	54
- bisyssla	3	2	2

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-230 750	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-2 289 550	
	- personalkostnadsersättningar	<u>15 000</u>	-2 505 300
4100	Material och förnödenheter		-900 000
4200	Hyrer		-100 000
4300	Inköp av tjänster		-800 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-5 000	
	- övrigt	<u>-4 700</u>	-9 700
3000	Inkomster av verksamheten		<u>4 315 000</u>
	Nettoanslagsbehov		0

48.32. PROJEKTERING, MARK- OCH VATTENPLANERING

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I tb)	Förslag 2008
Inkomster	54 864	243 000	200 000
Konsumtionsutgifter	-159 140	-305 000	-295 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-159 140	-305 000	-295 000
Anslag netto	-104 276	-62 000	-95 000

Projekterings- och vattenenheten utför projektering av allmänna vägar, kommunalvägar och övriga vägar, planerings- och mätningstjänster inom mark- och vattenområdet samt vattenförrättningar i enlighet med vattenlagen (1996:61).

Planering av mindre broar, färjfasten, bryggor och byggnader utförs i mån av möjlighet. Enheten utför således dels konsult- och tjänsteuppgifter, dels myndighetsuppgifter. Verksamheten riktar sig till mark- och tomtägare, lantbrukare, myndigheter och andra företag.

De konkreta tjänsterna som utförs är avvattnings-, bevattnings- och täckdikespla-

nering, mättnings-, avvägnings- och kartläggningssuppdrag samt olika typer av flödesberäkningar. Därutöver ingår att ge råd och utlåtanden kring vatten- och markplaneringsfrågor.

Inkomster

38.32.20. Projekterings- och vattenenheten - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
54 863,70	243 000	200 000

Föreslås en inkomst om 200.000 euro för projekterings- och utredningssuppdrag som utförs internt främst för trafik- jämte social- och miljöavdelningen samt externt för kommuner, lantbrukare, markägare och andra uppdragsgivare.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>200 000</u>
	Totalt	200 000

Utgifter

48.32.20. Projekterings- och vattenenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-159 139,51	-305 000 (t.a. -100 000)	-295 000 (t.a. -60 000)

Projekterings- och vattenenheten utgör från den 1 april 2007 en enhet.

Under momentet föreslås ett anslag om 295.000 euro, beaktande tidigare års anslag om 60.000 euro, varav 30.000 euro är avsett för inköp av mättningsinstrument.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

En vakant tjänst som enhetschef indras. Föreslås att tjänsten som bro- och hamningingenjör på trafikförvaltningen även omfattar förmansansvaret för projekterings- och vattenenheten. Se även moment 48.01.01.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	4 *	5	4
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2

*2 tjänster överförda till moment 48.01.01.

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	-207 000
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-79 600
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u> -286 600
4100	Material och förnödenheter	-5 000
4200	Hyror	-3 000
4300	Inköp av tjänster	-11 300
4800	Övriga utgifter	
	- resor	-11 500
1112	Immateriella rättigheter	-7 600
1125	Maskiner och inventarier	<u>-30 000</u>

Nettoanslagsbehov	-355 000
Användning av tidigare års anslag	60 000
Förslag	-295 000

48.50. VERKSTAD OCH LAGER

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	544	1 000	46 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	544	1 000	46 000

Verkstaden utför reparationer i första hand för trafikavdelningens egna färjor, hamnanläggningar, arbetsfordon och arbetsmaskiner.

Lagret sköter upplagringen av förbrukningsmaterial och reservdelar. Verksamheten finansieras av serviceavgifter och hanteringspåslag på lagerhållna varor.

I uppgifterna ingår även skötsel av Möckelö hamn som i första hand är till för trafikavdelningens behov då färjor är upplagda för översyner. Under de tider hamnen inte är upptagen av trafikavdelningens verksamheter kan utomstående fartyg lägga till och skall då följa den fastslagna hamnordningen. Verksamheten finansieras av hamnavgifter.

I ramarna har landskapsregeringen utgått från i stort sett oförändrad verksamhet som fortsättningsvis är nettobudgeterad. Verksamheten skall generera ett överskott motsvarande kapitalkostnaderna.

Verkstaden och lagrets kapacitet utnyttjas enligt följande uppdelning:

Skärgårdstrafiken	35 %
Vägunderhållet	50 %
Övriga	15 %

Inkomster

38.50.20. Verkstad och lager - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
543,86	1 000	46 000

Föreslås en nettoinkomst om 46.000 euro.

Enligt LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning är verkstaden och lagret nettobudgeterade vilket föreslås fortgå även år 2008. I inkomsten beaktas de direkta kostnaderna och kapitalkostnaderna motsvarande avskrivningarna på årsbasis på det kapital som är bundet i verksamheten.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	3	3	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	16	16	16

Specifikation:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-123 650	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-486 050	
	- personalkostnadsersättningar	<u>5 000</u>	-604 700
4100	Material och förnödenheter		-130 000
4300	Inköp av tjänster		-50 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor		-4 400
3000	Inkomster av verksamheten		<u>835 100</u>
	Nettoinkomst		46 000

48.70. MOTORFORDONSBYRÅN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			770 000
Konsumtionsutgifter			-700 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	-700 000
Anslag netto	0	0	70 000

Kapitlet nytt. Se även kapitel 43.70.

Det övergripande målet är att tillhandahålla i LL (1975:9) om Motorfordonsbyråns angivna och av landskapsregeringen ålagda tjänster till rimlig kostnad och på god servicenivå med hög kompetens och öppenhet. För att uppnå detta strävar Motorfordonsbyrå till ett effektivare utnyttjande av informationsteknologin och att hålla väntetiderna för förarexamen och besiktning under en vecka.

Målet för året är en fortsatt långsiktig planering av verksamheten, uppnå förbättringar där servicenivån är för låg och en personalutveckling som befrämjar fortsatt god effektivitet.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen, har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Årlig kontrollbesiktning	15.778	16.628	16.300	16.000
Avgastest	11.925	12.982	12.650	12.350
Förarexamen	816	825	850	875
Fordonsregistret, antal fordon	30.793	31.829	32.700	33.600
Nybilsregistrering	610	587	570	560
Importerade begagnade fordon från Finland	400	466	450	475
Importerade begagnade fordon från utlandet	648	611	630	650
Ändringar i fordonsregister	9.486	9.458	9.500	9.550
Nyregistreringar och ändringar i båtregister	492	555	575	600
Nya körkort och ändringar	2.211	2.217	2.225	2.245
Trafikbrott som registrerats	512	657	675	700

Om- och tillbyggnad samt renovering av motorfordonsbyråns lokalteter planeras, se moment 43.40.75.

Inkomster och utgifter vid motorfordonsbyrån kan för en fyraårsperiod sammanfattas enligt följande:

	Bokslut 2005	Bokslut 2006	Budget 2007	Förslag 2008
Inkomster	805.915	828.968	740.000	770.000
Utgifter	-642.500	-614.344	-713.000	-700.000
Netto	163.415	214.624	27.000	70.000

Inkomster

38.70.20. Motorfordonsbyrån - verksamhetsinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
		770 000

Momentet nytt. Se även moment 33.70.20.

Under momentet föreslås en inkomst om 770.000 euro varvid beaktats att antalet besiktningar förväntas minska något till följd av lagändringen om kontrollbesiktningensintervaller som trädde ikraft under år 2007 (2007/8).

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- avgifter	100 000
	- registerbrickor	93 000
	- besiktningavgifter	540 000
	- förarexamensavgifter	<u>37 000</u>
	Totalt	770 000

Utgifter

48.70.20. Motorfordonsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
		-700 000

Momentet nytt. Se även moment 43.70.20.

Föreslås ett anslag om 700.000 euro för att täcka motorfordonsbyråns verksamhetskostnader under år 2008. Antalet kontrollbesiktningar förväntas minska något till följd av lagändringen om kontrollbesiktningensintervaller (2007/8). Förändringen stävjar kostnadsutvecklingen något för verksamheten under år 2008.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Arbetet med ombyggnad av datasystem för nytt typregister fortsätter under året. Planering och påbörjande av system för bokning via internet inleds.

I anslaget för maskiner och inventarier ingår uppdatering av utrustning och inventarier.

	År 2006	År 2007	År 2008
Inrättade tjänster	10	10	10
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-396 900	
	- tillfälliga tjänster	-24 700	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-34 900	
	- personalkostnadsersättningar	<u>0</u>	-456 500
4100	Material och förnödenheter		-40 000
4300	Inköp av tjänster		-166 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-5 000	
	- övrigt	<u>-5 500</u>	-10 500
1125	Maskiner och inventarier		<u>-27 000</u>
	Nettoanslagsbehov		-700 000

39./49.

SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Summa inkomster	237 219 985	257 870 000	276 046 000	7,0%	16,4%
Utgifter enligt momentart					
Övriga utgifter	-25 179 418	-24 409 000	-18 097 000	-25,9%	-28,1%
Summa utgifter	-25 179 418	-24 409 000	-18 097 000	-25,9%	-28,1%
Anslag netto	212 040 566	233 461 000	257 949 000	10,5%	21,7%

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Inkomster per uppgiftsområde					
Finansiella poster	5 030 442	3 781 000	6 376 000	68,6%	26,7%
Skatter och inkomster av skattenatur	206 884 814	227 086 000	233 570 000	2,9%	12,9%
Återbetalade lån	4 555 010	4 000 000	3 300 000	-17,5%	-27,6%
Upptagna lån		2 500 000	2 500 000	0,0%	
Återförda anslag	4 895 622	2 500 000	2 500 000	0,0%	-48,9%
Budgetöverskott	15 854 097	18 003 000	27 800 000	54,4%	75,3%
Summa	237 219 985	257 870 000	276 046 000	7,0%	16,4%

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008	Förändring 2007-2008	Förändring 2006-2008
Utgifter per uppgiftsområde					
Finansiella poster	-690 615	-900 000	-900 000	0,0%	30,3%
Återförda anslag	-647 803	-150 000	-150 000	0,0%	-76,8%
Utjämningsfond	-12 500 000		-10 000 000		
Överföringar mellan olika budgetår	-11 341 000	-23 359 000	-7 047 000	-69,8%	-37,9%
Summa	-25 179 418	-24 409 000	-18 097 000	-25,9%	-28,1%

49.01.

FINANSIELLA POSTER

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	5 030 442	3 781 000	6 376 000
Övriga utgifter	-690 615	-900 000	-900 000
Summa utgifter	-690 615	-900 000	-900 000
Anslag netto	4 339 827	2 881 000	5 476 000

Inkomster

39.01.91. Räntor på lån

 Bokslut 2006
1 394 443,49

 Budget 2007
1 250 000

 Budget
1 850 000

Som beräknad ränteinkomst av utgivna lån föreslås 1.850.000 euro upptaget. Inkomsten beräknas öka till följd av högre räntenivå.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	<u>1 850 000</u>
	Totalt	1 850 000

39.01.92. Ränteinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
3 403 539,72	2 500 000	4 500 000

Som inkomst av likviditetsplaceringar och ränta på bankkonton föreslås 4.500.000 euro. Inkomsten beräknas öka till följd av högre räntenivå och en fortsatt god likviditet.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	<u>4 500 000</u>
	Totalt	4 500 000

39.01.93. Premier för landskapsgarantier

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
17 044,77	30 000	25 000

Som inkomst av utestående landskapsgarantier föreslås 25.000 euro upptaget.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	<u>25 000</u>
	Totalt	25 000

39.01.94. Dividendinkomster

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
215 413,52	1 000	1 000

Som dividendinkomst av landskapets aktieinnehav föreslås 1.000 euro upptaget.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	<u>1 000</u>
	Totalt	1 000

*Utgifter***49.01.90. Ränteutgifter (F)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-147 134,55	-200 000	-200 000

För ränteutgifter m.fl. kostnader för av landskapet upptagna budgetlån och tillfälliga likviditetslån föreslås ett anslag om 200.000 euro.

Anslaget avser förutom ränteutgifter för budgetlån och likviditetslån även räntor och övriga kostnader för regionallån (se moment 44.10.87 och 39.30.87).

Dispositionsplan:

5100	Finansiella utgifter	-200 000
	Anslagsbehov	-200 000

49.01.91. Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-543 480,43	-700 000	-700 000

Föreslås ett anslag om 700.000 euro. Anslaget avser förutom avkortningar av upptagna finansieringslån även avkortning av regionallån från Nordiska Investeringssbanken, vilka motsvaras av inkomst under moment 39.20.91.

Dispositionsplan:

2411	Lån	-700 000
	Anslagsbehov	-700 000

39.10. SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	206 884 814	227 086 000	233 570 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	206 884 814	227 086 000	233 570 000

*Inkomster***39.10.90. Avräkningsbelopp**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
181 723 061,16	182 000 000 tb 3 296 000	202 800 000

Det förskott landskapet i enlighet med 45 § självstyrelselagen erhåller för år 2008 uppgår enligt Ålandsdelegationens beslut till 202.800.000 euro, vilket belopp föreslås upptaget som inkomst under momentet.

Specifikation:

9100	Avräkningsbelopp	202 800 000
	Totalt	202 800 000

39.10.91. Skattegottgörelse

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
20 508 069,00	32 000 000 tb 3 060 000	23 000 000

Med hänvisning till 49 § självstyrelselagen föreslås upptaget ett anslag om 23.000.000 euro som uppskattad inkomst av skattegottgörelse för skatteåret 2006. Det slutliga beloppet av skattegottgörelsen blir känt först efter att beskattningen för år 2006 har avslutats.

Specifikation:

9102	Skattegottgörelse	<u>23 000 000</u>
	Totalt	23 000 000

39.10.92. Återbäring av lotteriskatt

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
4 108 930,76	6 000 000	7 200 000

Den lotteriskatt som riksmyndigheterna uppbär av Ålands Penningautomatförening återbärs till landskapet. Med anledning härav föreslås upptaget en inkomst om 7.200.000 euro under momentet.

Specifikation:

9103	Återbäring av lotteriskatt	<u>7 200 000</u>
	Totalt	7 200 000

39.10.93. Apoteksavgifter

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
544 753,20	730 000	570 000

Inkomsterna är avgifter enligt LL (1947:6, ändr. 1984/24 och 2002/44) om apoteksavgift.

Specifikation:

9104	Apoteksavgifter	<u>570 000</u>
	Totalt	570 000

39.20. ÅTERBETALADE LÅN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	4 555 010	4 000 000	3 300 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	4 555 010	4 000 000	3 300 000

*Inkomster***39.20.91. Avkortningar på lån**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
4 555 009,64	4 000 000	3 300 000

Som inkomst av inplutna avkortningar på lån föreslås 3.300.000 euro upptaget under momentet. Även avkortningar på de lån som utges ur Nordiska Investeringsbankens regionallånevot ingår i beloppet.

Specifikation:

1541	Lånefordringar	<u>3 300 000</u>
	Totalt	3 300 000

39.30. UPPTAGNA LÅN

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster		2 500 000	2 500 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	2 500 000	2 500 000

*Inkomster***39.30.87. Regionallån**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	2 500 000	2 500 000

Med hänvisning till moment 44.10.87 föreslås 2.500.000 euro upptaget som inkomst under momentet.

Specifikation:

2400	Lån	2 500 000
	Totalt	2 500 000

39.30.90. Finansieringslån

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	0

Under momentet föreslås ingen inkomst. Se även moment 49.98.99.

49.90. ÅTERFÖRDA ANSLAG

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	4 895 622	2 500 000	2 500 000
Övriga utgifter	-647 803	-150 000	-150 000
Summa utgifter	-647 803	-150 000	-150 000
Anslag netto	4 247 819	2 350 000	2 350 000

*Inkomster***39.90.90. Återförda utgiftsrester och reservationsanslag**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
3 614 846,66	2 000 000	2 000 000

På grund av att varje år en del i bokslutet ingående utgiftsrester och reserverade anslag av olika orsaker ej tas i bruk föreslås en inkomst om 2.000.000 euro upptagen under momentet.

Specifikation:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	2 000 000
	Totalt	2 000 000

39.90.95 Återbokade bidrag

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
1 280 775,79	500 000	500 000

För att underlätta avförandet av bidrag som beviljats stödtagare men som av olika skäl aldrig utbetalas samt för bidrag som återkrävts föreslås en inkomst om 500.000 euro.

Specifikation:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	<u>500 000</u>
	Totalt	500 000)

*Utgifter***49.90.90. Återförda inkomstrester (F)**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-647 803,43	-150 000	-150 000

För avskrivning av i bokslutet ingående inkomstrester från tidigare år samt inkomster som antecknas under året föreslås ett anslag om 150.000 euro.

Dispositionsplan:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	<u>-150 000</u>
	Anslagsbehov	-150 000)

49.95. UTJÄMNINGSFOND

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster			
Övriga utgifter	-12 500 000		-10 000 000
Summa utgifter	-12 500 000	0	-10 000 000
Anslag netto	-12 500 000	0	-10 000 000

49.95.90. Överföring till utjämningsfond

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-12 500 000,00	0	-10 000 000

Under momentet föreslås ett anslag om 10.000.000 euro för överföring till utjämningsfonden varefter det totalt finns drygt 46,7 miljoner euro i fonden.

Dispositionsplan:

9450	Ökning av utjämningsfond	<u>-10 000 000</u>
	Anslagsbehov	-10 000 000

49.98. ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR

	Bokslut 2006	Budget 2007 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2008
Inkomster	15 854 097	18 003 000	27 800 000
Övriga utgifter	-11 341 000	-23 359 000	-7 047 000
Summa utgifter	-11 341 000	-23 359 000	-7 047 000
Anslag netto	4 513 097	-5 356 000	20 753 000

*Inkomster***39.98.99. Föregående års överskott**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
15 854 097,00	13 000 000 tb 5 003 000	27 800 000

Utgående från beräkningar hösten 2007 förväntas budgeten ackumulerat uppvisa ett överskott om ca 27.800.000 euro i bokslutet för år 2007.

Specifikation:

(9800 Hjälpkonto till budgetdelen	<u>27 800 000</u>
Totalt	27 800 000)

*Utgifter***49.98.98. Föregående års underskott**

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
0,00	0	0

Utgående från beräkningar hösten 2007 förväntas budgeten ackumulerat uppvisa ett överskott i bokslutet för år 2007. Med beaktande av ovanstående föreslås inget anslag. Se moment 39.98.99.

49.98.99. Överföring av budgetöverskott

Bokslut 2006	Budget 2007	Budget
-11 341 000,00	-12 367 000 tb -10 992 000	-8 907 000

För balansering av föreliggande förslag till budget för år 2008 föreslås ett anslag om 7.047.000 euro.

Dispositionsplan:

(9800 Hjälpkonto till budgetdelen	<u>-7 047 000</u>
Anslagsbehov	-7 047 000)

PLAN FÖR SOCIALVÅRDEN

2008 - 2012

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

I	INLEDNING	4
1.	Allmänt.....	4
2.	Planens uppställning	4
II	LANDSKAPSREGERINGENS ROLL	5
1.	Allmänt.....	5
2.	Planering och ledning.....	5
3.	Övervakning och tillsyn.....	7
III	CENTRALA MÅL OCH VERKSAMHETSPRINCIPER	9
1.	Övergripande mål	9
2.	Social trygghet	9
3.	Förebyggande arbete.....	10
3.1.	Planering och styrning.....	10
3.1.1.	Allmänt.....	10
3.1.2.	Barn och ungdom	10
3.1.3.	Alkohol och narkotika.....	12
3.1.4.	Kvinnofridsarbetet.....	12
3.2.	Boende.....	12
3.3.	Utveckling av servicestrukturen och servicen.....	13
3.3.1.	Allmänt.....	13
3.3.2.	Äldreomsorgen	13
3.3.3.	Barnfamiljer	14
3.3.4.	Närståendevård.....	14
IV	SOCIALVÅRDEN I KOMMUNERNA	16
1.	Ansvar för ordnandet av socialvården.....	16
2.	Organisationen av verksamheten	16
3.	Avgiftspolitik	16
4.	Data-, statistik- och uppföljningssystem	17
5.	Klientens ställning och rättigheter	17
6.	Kommunernas verksamhetsområden	18
6.1.	Barnomsorg	18

6.2. Förundervisning	18
6.3. Fritidshemsverksamhet.....	18
6.4. Hemvårdsstöd.....	18
6.5. Utkomststöd	18
6.6. Barnskydd.....	19
6.6.1. Mål och uppgifter	19
6.6.2. Förebyggande åtgärder	20
6.6.3. Öppenvårdstjänster.....	20
6.6.4 Stödåtgärder inom den öppna vården.....	20
6.7. Missbrukarvård.....	20
6.8. Äldreomsorg.....	21
6.9. Specialomsorg	21
6.10. Stöd för funktionshindrade.....	21
7. Socialjour	22
V RESURSER	23
1. Drift	23
2. Personal.....	23
3. Anläggningsprojekt.....	23
3.1. Definition	23
3.2. Förslag över anläggningsprojekt	23
3.3. Ansökan om landskapsandel för anläggningsprojekt.....	23
3.4. Fastställelse av anläggningsprojekt.....	23
3.5. Inkomna förslag över anläggningsprojekt.....	23
Landskapsandel socialvården bilaga 1.....	25
Landskapsandel specialomsorgen bilaga 2.....	25
Landskapsandel barnskydd bilaga 3.....	27
Landskapsandel missbrukarvård bilaga 4.....	28

Plan för ordnande av socialvården i landskapet Åland under åren 2008 - 2012

Antagen i Mariehamn den 8 januari 2008.

I INLEDNING

1. Allmänt

Enligt landskapslagen (71/1993) om planering av och landskapsandel för socialvården skall landskapsregeringen årligen anta en plan - **socialvårdsplanen** - för ordnande av socialvården i landskapet under de fem följande åren.

Socialvårdsplanen skall innehålla följande:

1. målen och anvisningarna för ordnandet av socialvården
2. de föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigande i speciallag
3. de landskapsandelar som skall erläggas för socialvården, basbelopp enligt åldersgrupp per invånare samt en uppskattning av det sammanlagda beloppet av driftskostnaderna för den socialvård som kommunerna ordnar
4. antalet anställda inom den socialvård som ligger till grund för fastställande av landskapsandelen
5. en förteckning över anläggningsprojekt, de högsta kostnader för de projekt som berättigar till landskapsandel och projektens inledningsår
6. beloppet av minimikostnader för att ett projekt skall betraktas som ett anläggningsprojekt samt
7. en uppskattning av den landskapsandel som betalas för anläggningsprojekt.

2. Planens uppställning

I planen anges mål och anvisningar för socialvården och dess utvecklande i landskapet Åland under de kommande åren. Målen kompletteras i förekommande fall med anvisningar. Målen och anvisningarna riktar sig i första hand till kommunerna och är riktgivande till sin karaktär. Syftet är att bidra till utvecklandet av socialvården i landskapet, samt att stödja arbetet inom den sociala sektorn. Långsiktigt skall målen och anvisningarna även underlätta en uppföljning och utvärdering av verksamheten.

II LANDSKAPSREGERINGENS ROLL

1. Allmänt

Socialvårdsbyrån vid landskapsregeringens social- och miljöavdelning skall handlägga ärenden som gäller utkomstskydd, främjande av social välfärd och förebyggande av sociala problem.

Enligt socialvårdslagen (FFS 710/1982) respektive landskapslagen (ÅFS 101/1995) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård ankommer den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av socialvården på landskapsregeringen.

2. Planering och ledning

Landskapsregeringen fullgör sin ledningsfunktion inom den sociala verksamheten bland annat genom att:

- ordna erfarenhetsutbyten för tjänstemän verksamma inom socialvården
- föra en kontinuerlig dialog med kommunerna och Ålands kommunförbund
- följa och informera om förändringar inom lagstiftningen
- ordna viss utbildning och kompetensutveckling
- samordna tillämpningen av regler och bestämmelser
- utöva tillsyn

Landskapsregeringen erfar att kommunerna har uttalat ett behov av ökad information om sociallagstiftningen. Landskapsregeringen avser därför att i större utsträckning än hittills informera allmänt om den sociallagstiftning som faller under åländsk behörighet samt kontinuerligt informera om nya lagar och förestående ändringar i befintliga lagar på socialrättens område. Landskapsregeringen erfar även att behovet av juridisk rådgivning i enskilda fall är stort i kommunerna. Kommunerna bör inom ramen för samarbetet inom Ålands kommunförbund överväga möjligheter att etablera en dylik juridisk rådgivning.

Kommunernas behov av **materiellt stöd och vägledning** i verksamheten, särskilt inom individ- och familjeomsorgen, är mycket stort. Samtidigt konstateras att kommunernas sammanlagda personalresurser på det sociala området är relativt goda, men att den organisatoriska strukturen försvårar ett effektivt nyttjande av dessa resurser.

Vidare föreligger ibland vissa skillnader i **servicenivåerna** mellan kommunerna på ett icke önskvärt sätt. Åtgärder inom till exempel missbrukarvården, handikappservicen och i samband med barnskydd riskerar ibland att påverkas av ekonomiska överväganden och kostnaderna för åtgärderna vägs mot omfattningen av de åtgärder som planeras. Resultatet av sådana överväganden kan leda till att den behövande inte erhåller lämplig och i vissa fall nödvändig socialservice.

Kommunerna har under Ålands kommunförbunds ledning sedan en tid drivit ett arbete som syftar till att i nätverksform utveckla ett **mellankommunalt samarbete** inom individ- och familjeomsorgen. Landskapsregeringen konstaterar att flera kommuner nu har etablerat ett samarbete inom den sociala sektorn och att några kommuner även har förstärkt personalresurserna på området. Landskapsregeringen erfar även att kommunerna på norra Åland planerar att utveckla ett barnskyddsdistrikt då handhavandet av barnskyddsärenden fordrar särskild kompetens och tillräckliga resurser. Landskapsregeringen ser mycket positivt på att

kommunerna samordnar sina resurser och samlade kompetens inom barnskyddet och rekommenderar även övriga kommuner att utveckla och förverkliga dylika samarbetslösningar.

Landskapsregeringen har tillsammans med Ålands kommunförbund påbörjat arbetet med att utveckla samarbetet mellan socialsekreterarna i kommunerna genom att inom ramen för ett gemensamt projekt sammanställa kommunernas arbetsprocesser inom individ- och familjeomsorgsområdet, och om möjligt i förekommande fall föreslå åtgärder för att åstadkomma större homogenitet. Parterna utreder även förutsättningar för organisatoriska förändringar inom området för individ- och familjeomsorg i syfte att skapa stabilare ekonomiska enheter.

Landskapsregeringen avser att möta behovet av fortsatt utvecklingsarbete inom barnskyddet på Åland, såväl det strukturella som det innehållsmässiga genom att arrangera ett antal utvecklingsseminarier under år 2008. Seminarierna planeras i samråd med kommunernas socialarbetare och arbetet kommer att utvärderas i samarbete mellan landskapsregeringen och kommunerna.

Mål

- *Sammanställa kommunernas arbetsprocesser inom individ- och familjeomsorgen och utreda förutsättningar för organisatoriska förändringar inom området för individ- och familjeomsorg.*

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) har på uppdrag av landskapsregeringen i rapporten Ekonomisk utsatthet och social trygghet (rapport 2007:5) undersökt hur den del av det sociala trygghetssystemet som faller under Ålands lagstiftningsbehörighet fungerar i praktiken, och i vad mån de olika bidragen minskar risken för relativ fattigdom.

I rapporten konstateras att andelen mottagare av utkomststöd på Åland år 2004 var tillbaka på samma nivå som i början av 1990-talet. Från början av 2000-talet och framåt har det relativa antalet mottagare av utkomststöd ökat på Åland, medan den nedåtgående trenden har fortsatt i Finland. Tendensen har också under senare år varit att de åländska hushållen i medeltal lyfter utkomststöd under en allt längre tid.

Vad gäller bostadsbidragen konstateras i rapporten att andelen hushåll med allmänt bostadsbidrag har ökat efter år 2001 och ligger nu på 2,1 procent av hushållen. Bostadsbidragets relativa betydelse som skattefri stödform i förhållande till utkomststödet har dock minskat avsevärt under perioden 1997-2005.

Landskapsregeringen avser att under år 2008 påbörja en översyn av regelverket och ersättningsnivåerna för utkomststöd och bostadsbidrag.

Landskapsregeringen har antagit vissa styrdokument för den sociala verksamheten, som bland annat ligger till grund för målen och anvisningarna till kommunerna. Nedan beskrivs kortfattat innehållet i styrdokumentet och vilka åtgärder som avses att vidtas av landskapsregeringen.

Äldreomsorgen

Den av landskapsregeringen tillsatta arbetsgruppen för att utreda förutsättningarna för äldreomsorgen presenterade sin slutrapport i juni 2006. Landskapsregeringen har i februari 2007 antagit målsättningar och handlingsplan för äldre vården utgående från slutrapporten. En av målsättningarna är att 90 % av befolkningen som fyllt 75 år skall kunna bo kvar och leva självständigt i sitt hem och i sin invanda boendemiljö. I syfte att bland annat förverkliga den

målsättningen avser landskapsregeringen att införa lagstiftning som möjliggör att hemtjänst och hemsjukvård organiseras som sammanhållen hemvård samt lagstiftning om förebyggande hembesök. Vidare avser landskapsregeringen att i samråd med kommunerna utarbeta kvalitativa och funktionella mål för vård och omsorg om äldre människor. Frågor som kommer att utredas ytterligare är bland annat de ekonomiska förutsättningarna för äldreomsorgen, behovet av en eventuell lagstiftning om de äldres rättigheter, behovet av personal och kompetens inom äldreomsorgen på lång sikt samt ansvaret för sjukvården vid serviceboenden.

Handikappservice

Landskapsregeringen har den 20 oktober 2005 antagit ett målprogram jämte handlingsplan för handikappolitiken i landskapet Åland. Landskapsregeringen kommer under år 2008 att påbörja arbetet med en revidering av programmet i syfte att konkretisera målsättningarna och med beaktande av FN:s handikappkonvention.

Landskapsregeringen har för avsikt att dels revidera lagstiftningen gällande service och stöd på grund av handikapp, dels utreda de funktionshinderade levnadsvillkor på Åland. Resultatet av utredningen kommer att ligga till grund för landskapsregeringens fortsatta arbete inom området.

Alkohol- och narkotika

Landskapsregeringen har i januari 2007 antagit ett reviderat alkohol- och narkotikapolitiskt program för åren 2007-2011. Målsättningarna är att minska totalkonsumtionen av alkohol, att höja alkoholdebutåldern, att skapa ett narkotikafritt samhälle samt att minska skadeverkningarna. Målen skall uppnås genom att åtgärder vidtas för att minska berusningsdrickandet, att göra alkoholen mindre tillgänglig för minderåriga, att stoppa utbudet och efterfrågan på narkotika, att tidigt upptäcka alkohol- och narkotikamissbruk samt genom att tillhandahålla förebyggande åtgärder samt vård och behandling för de som behöver. Utbildning kommer att arrangeras för de som arbetar i förebyggande syfte eller möter drogproblematiken i sitt arbete.

3. Övervakning och tillsyn

En viktig funktion för landskapsregeringen i dess arbete med planering och ledning av den sociala verksamheten i kommunerna är att utöva viss tillsynsverksamhet. Syftet med tillsynen kan sammanfattas i följande punkter:

- Framåtsyftande
- Kvalitetshöjande
- Samordning av kommunal verksamhet i landskapet
- Skaffa underlag för utvecklingsarbete
- Lyfta fram brister i verksamheten
- Observera eventuellt resursöverskott inom vissa områden

Landskapsregeringen har påbörjat utvecklandet av en systematisk tillsynsverksamhet gentemot kommuner och privata serviceproducenter inom den sociala sektorn. Tillsynsverksamheten skall bidra till att verksamhetsutövaren ständigt utvecklar och förbättrar sin verksamhet som rör enskilda människors rättssäkerhet, verksamhetens laglighet samt god kvalitet inom socialvården. Verksamheten kommer att utvecklas i samråd med kommunerna.

Vision

Ett effektivt nyttjande av landskapsregeringens och kommunernas resurser inom den sociala

området främjar en god socialvård för de enskilda människorna.

Mål

Utveckla en ändamålsenlig tillsynsverksamhet inom den sociala verksamheten.

Anvisning

- 1. Kommunerna skall aktivt delta i utvecklandet av ett system för tillsynsverksamheten inom den sociala sektorn.*
- 2. Kommunerna skall verka för att landskapsregeringen förses med relevanta fakta och information om den sociala verksamheten inom ramen för tillsynsverksamheten.*
- 3. Kommunerna skall aktivt medverka i landskapsregeringens utredning som syftar till att åstadkomma ett effektivt nyttjande av samtliga resurser inom det sociala området på Åland.*

III CENTRALA MÅL OCH VERKSAMHETSPRINCIPER

1. Övergripande mål

Landskapsregeringens övergripande målsättning för åren 2008-2012 är att:

- förebygga och förhindra social utslagning
- främja befolkningens tillgång till likvärdig och trygg socialvård
- trygga kommunernas socialvårdsverksamhet

Landskapsregeringen avser att uppnå målsättningarna genom följande åtgärder. Regler och ersättningsnivåer inom det sociala skyddssystemet ses över och kommer att anpassas till dagens behov. En likvärdig och trygg socialvård uppnås bland annat genom en planerad tillsyn. Även en utredning angående eventuella organisatoriska förändringar sker inom området för individ- och familjeomsorg för att skapa stabilare ekonomiska enheter och för att uppnå en likvärdig och trygg socialvård. Socialvårdsverksamheten i kommunerna tryggas genom att vård och omsorg har hög prioritet vid fördelning av de ekonomiska resurserna i landskapet.

2. Social trygghet

En god social trygghet på alla plan är en förutsättning för ett modernt samhälle. I begreppet social trygghet ingår bland annat förebyggande verksamhet, socialvårdstjänster av viss omfattning och kvalitet samt ett ekonomiskt skyddsnät i form av trygghet under sjukdom, arbetslöshet och ålderdom samt annat utkomstskydd. Enligt grundlagen garanteras därför alla vissa ekonomiska, sociala och kulturella grundläggande rättigheter. Landskapet och kommunerna skall tillförsäkra var och en dessa rättigheter.

Syftet med den sociala tryggheten är att främja befolkningens hälsa och funktionsförmåga, att ge förutsättningar för en sund arbets- och livsmiljö samt att trygga en tillräcklig utkomst, social- och hälsovårdstjänster och social trygghet i livets alla skeden. Så gott som alla hushåll erhåller tidvis någon form av inkomstöverföring eller utnyttjar socialvårdstjänster.

Landskapsregeringen avser att analysera orsakerna till varför individer och grupper lever under den relativa fattigdomsgränsen, samt vidta nödvändiga åtgärder för att förbättra deras levnadsvillkor.

Kommunerna har en viktig roll då det gäller att utveckla den sociala tryggheten. Socialtjänsterna och utkomstskyddet styrs med hjälp av lagstiftning. Tjänsterna finansieras huvudsakligen med skatter och landskapsandelar. Kostnaderna för utkomstskyddet täcks med avgifter som tas ut av arbetsgivare och de försäkrade samt med skattemedel.

Den kulturella mångfalden i landskapet har ökat och kommer att öka ytterligare i framtiden. Dels tar vi emot flyktingar och dels behöver vi viss inflyttning för att möta ett hotande underskott på arbetskraft. Landskapet och kommunerna har ett gemensamt intresse att effektivt förhindra allvarliga kulturella konflikter och främja en smidig integration i samhället av de nya etniska grupperna.

Mål

- *Kommunernas socialvårdstjänster skall ha god tillgänglighet för behövande och innehålla en tillräckligt hög kvalitet.*
- *Samhällets integration av inflyttade skall fungera väl.*
- *Handlingsplan om främjande av inflyttades integration samt mottagande av flyktingar.*

3. Förebyggande arbete

3.1. Planering och styrning

3.1.1. Allmänt

Ett av de viktigaste verktygen för att bekämpa social utslagning är förebyggande verksamhet. Skapande av gynnsamma miljöer och förebyggande åtgärder är både på kort och lång sikt det mest ekonomiska alternativet när det gäller att bevara befolkningens sociala välbefinnande och hälsa. Genom att satsa tillräckligt med resurser på planeringen och den förebyggande verksamheten kan man minska behovet av social- och hälsovårdstjänster och därmed undvika onödiga kostnader.

Kommunerna bör utforma tydliga mål för den sociala verksamheten i allmänhet och för den förebyggande verksamheten i synnerhet. Målen bör vara konkreta, realistiska och möjliga att följa upp. Därmed kan ett bättre underlag skapas för bedömningar om var i organisationen kvalitetsförbättringar och effektivisering är möjliga och särskilt viktiga att genomföra.

Mål

- *Kommunerna har tydliga mål för den sociala verksamheten i allmänhet och för den förebyggande verksamheten i synnerhet.*

Anvisning

4. *Socialt välbefinnande och ett förebyggande tänkande skall genomsyra all samhällsplanering.*
5. *Kommunerna bör uppställa långsiktiga och tydliga mål för den sociala verksamheten, som mäts och utvärderas årligen.*
6. *Kommunerna bör utveckla rutiner för sin egna interna kvalitetskontroll inom sina verksamhetsområden.*
7. *Kommunernas revisorer bör övervaka och utvärdera hur kommunerna uppfyller socialpolitiska mål som fullmäktige uppställer.*

3.1.2. Barn och ungdom

Grunden för god hälsa och social anpassning skapas under barn- och ungdomsåren. Det är därför viktigt att i ett tillräckligt tidigt skede uppmärksamma eventuella symptom på otrygghet och störningar i barnens sociala utveckling. Förebyggande arbete för att hindra ungdomars missbruk av alkohol, tobak och narkotika är av särskilt stor betydelse.

Kommunerna skall i större utsträckning beakta principen i barnkonventionen om att vid alla åtgärder som rör barn skall barnets bästa komma i främsta rummet och kommunerna borde tydligt dokumentera att principen har beaktats. Ett effektivt sätt att förebygga sociala problem hos barn och unga är att redan i planerings- och beslutsskedet göra en noggrann analys av hur olika alternativ kan tänkas påverka flickor och pojkar i olika åldrar och sedan väga in detta i besluten. Landskapsregeringen har för avsikt att utveckla en modell för en sådan barnkonsekvensanalys och implementera denna tankegång i olika förvaltningars beslutsfattande och verksamheter.

Socialvården har även ett stort ansvar för att barn inte far illa. Tvärsektoriell och konstruktiv samverkan mellan berörda myndigheter och organisationer är en viktig förutsättning då det gäller hjälp och stöd åt våldsutsatta kvinnor och deras barn men också då det gäller hjälp till förövaren. Samförstånd och ett gemensamt synsätt på mäns våld mot kvinnor och barn är nödvändigt för att inte kvinnor och barn som söker samhällets stöd skall uppleva sig kränkta på nytt.

Barns egen aktivitet och deras engagemang i frågor som gäller dem själva bör uppmuntras. När föräldrarna får sitt första barn behöver de särskilt stöd och uppmuntran för uppbyggnaden av förhållandet till barnet och familjelivet. Mödravården och barnrådgivningen har här en central roll. Redan under graviditeten bör pappor ges utrymme att aktivt delta i den rådgivning som ges modern och på detta sätt tillförsäkras att den framtida kontakten mellan pappan och barnet förstärks.

Risken för utslagning är uppenbar till exempel i fråga om barn som avbrutit grundskolan och de som är klienter inom barnskyddet samt de som drabbats av svårigheter med skolgången. Socialförvaltningen kan stöda dessa unga genom att ta initiativ till samarbete med skolan, ungdomsledare, fritidsledare och ideella organisationer till exempel idrottsorganisationer.

Kommunerna bör satsa på servicen till riskfamiljer, det vill säga till familjer med ekonomiska, missbrukar eller dylika problem. Härigenom kan kommunerna minska på behovet av barnskydd och förhindra senare problem hos barnet. Men kommunerna borde även överväga att allmänt satsa på hemservice för barnfamiljer och att skapa ett fungerande samarbete med sakkunniga inom rådgivningen, socialarbete och annan socialservice samt hälso- och sjukvården garanteras en tillräcklig multiprofessionell konsultation vid behov.

Kommunerna bör ha ekonomiska resurser och handlingsplaner även för tillfälliga men behövliga akuta insatser inom barnskyddet. Den personella beredskapen och utvecklandet av institutionsvården inom barnskyddet kan ordnas genom att flera kommuner samarbetar.

Det är synnerligen viktigt att barnomsorgen, skolan samt hälso- och sjukvården i ett så tidigt skede som möjligt reagerar när de upptäcker att barn far illa. Socialvården ansvarar för barnskyddet och skall kontaktas när nämnda instanser anser att barn är i uppenbart behov av stödåtgärder.

Mål

- *En modell för barnkonsekvensanalyser utvecklas.*
- *Förbättra kännedomen om anmälningsskyldigheten enligt barnskyddslagen genom att landskapsregering och kommuner tillsammans ansvarar för en intensifierad information till personer med anmälningsplikt enligt barnskyddslagen.*

Anvisning

8. *Kommunerna bör i förebyggande syfte rikta särskilda insatser till riskfamiljer och utsatta barn och ungdomar.*
9. *Kommunerna bör ägna särskild uppmärksamhet åt att säkerställa effektiva insatser inom barnskyddet.*
10. *Kommunerna bör vid misstanke om våld mot barn följa den så kallade barnahusetmetoden.*

3.1.3 Alkohol och narkotika

Exempel på preventiva åtgärder för att begränsa alkohol- och narkotikamissbruk är att engagerat arbeta för att förändra attityder i samhället genom att satsa på information till framförallt föräldrar. Föräldrarna är en betydelsefull resurs och bör få stöd för att kunna sätta gränser för sina barn i fråga om rusmedel. Vidare bör man fortsättningsvis vidta åtgärder för att begränsa tillgängligheten av droger samt satsa resurser på kompetensutveckling av personalen. En plan för drogundervisningen i grundskolorna för årskurs 4-9 utarbetades år 2004. Även ett alkohol- och drogförebyggande program för landskapets skolor har utvecklats under år 2006. Handlingarna finns tillgänglig via hemsidan www.drogfri.ax.

Särskild uppmärksamhet skall ägnas samarbetet mellan missbrukarvården å ena sidan och den övriga social- och hälsovården, nykterhetsverksamheten, skolan, ungdomsverksamheten samt tullen och polisen å den andra. Kommunerna kommer från och med år 2008 att beviljas särskilda landskapsandelar för missbrukarvården.

Anvisning

11. *Kommunerna skall utveckla handlingsplaner för akuta behandlingssituationer.*
12. *Kommunerna skall arbeta aktivt med förebyggande åtgärder mot alkohol- och narkotikamissbruket.*

3.1.4 Kvinnofridsarbetet

Det åländska kvinnofridsarbetet syftar bland annat till att öka medvetenheten om fenomenet mäns våld mot kvinnor och barn. Grundutbildning och kompetensutveckling krävs för att yrkesverksamma skall vara rustade att upptäcka våld och förstå de utsattas situation samtidigt som man skall erbjuda ett professionellt och empatiskt bemötande. Förövaren skall också erbjudas stöd och hjälp och hänvisas till ATV (Alternativ Till Våld) – Ålandsprojektet.

Anvisning

13. *Kommunerna bör tillse att personal som kommer i kontakt med kvinnor och barn som utsätts för våld har tillräckliga kunskaper för att hantera problematiken.*

3.2. Boende

Den kommunala bostadspolitiken spelar en viktig roll när det gäller att förebygga problem och i fråga om behovet av service, och därmed också för kostnaderna för socialvården. Kommunerna bör eftersträva att personer med utbildning i och erfarenhet av socialt arbete deltar redan i planeringsskedet av byggprojekt och boendemiljön så att de blir tillgängliga för alla oberoende av personens ålder, funktionshinder och livssituation. Socialväsendet har till uppgift att inhämta och vidarebefordra uppgifter om brister i boendeområdena och om möjligheterna att förbättra dem utifrån klienternas behov. I detta arbete bör samråd ske med handikapprådet. Rådets målsättning för år 2008 är bland annat att medverka till att den fysiska tillgängligheten förbättras för de funktionshindrade.

Socialväsendet bör uppmärksamma byggherrar och bostadsägare på den åldrande befolkningens och de funktionshindrades behov så att rätt byggda hissar, dörröppningar, kök, toaletter och tvättutrymmen ger en möjlighet att bo i sitt eget hem även med sämre funktionsförmåga. Vid prövning av ansökan om byggnadslov är byggnadsnämnd skyldig att beakta att byggnaden med hänsyn till användningen är anpassad efter de krav som kan ställas av personer med nedsatt rörelseförmåga.

Anvisning

14. *Kommunerna bör beakta människors sociala behov i olika livsskeden vid planering av bostadsbyggande.*

3.3. Utveckling av servicestrukturen och servicen

3.3.1. Allmänt

Behovet av institutionsplatser i landskapet är relativt väl tillgodosett. Kommunerna bör i stället utveckla servicestrukturen i funktionellt hänseende, genom att bygga ut öppenvården och olika mellanformer av vård samt på lösningar som stöder självständigt boende. Öppenvårdstjänsterna för personer med demenssjukdomar, mentalvårdspatienter och missbrukare är fortsättningsvis otillräckliga. Kommunerna bör i detta sammanhang ägna särskild uppmärksamhet åt den hemservice som innefattar "tjänster som främjar socialt umgänge" samt åt verksamhet i sysselsättningssyfte för funktionshindrade, till exempel verksamhet vid dagcenter för personer med demenssjukdomar.

Utgångspunkten för utvecklandet av servicen är att livskvaliteten skall förbättras, med respekt för människans egen vilja. Detta innebär oftast att äldre personer samt fysiskt och psykiskt funktionshindrade stöds genom olika service- och stödåtgärder så att de kan bo hemma eller i hemliknande förhållanden. En sådan utveckling av servicestrukturen förutsätter emellertid att nödvändiga personalresurser placeras inom öppenvården samt att personalen har sådan utbildning och ges sådan handledning som motsvarar den nivå som vården och omsorgen kräver.

3.3.2. Äldreomsorgen

Kommunernas pensionärsbostäder och servicehus vidareutvecklas, med sikte på en så flexibel vård- och omsorgsnivå inom socialvårdens ram, men med tilläggsinsatser från hälso- och sjukvården, att en överflyttning av åldringar till institutionsvård blir nödvändig endast vid behov av kontinuerlig tillsyn och vård eller där de sjukvårdsmässiga insatserna är dominerande. Servicehusen kan fungera som bas för kommunens hemtjänstpersonal och om möjligt för lokal hälsovårds- och hemsjukvårdspersonal samt som centrum för dagverksamheten också för ute i kommunen kvarboende åldringar. Dessutom bör servicehusen fungera som tillfällig avlastning för närstående vårdare och andra anhöriga till hemmaboende åldringar, till exempel under semester, fridagar eller arbetsdryga perioder.

Landskapsregeringen avser att ändra lagstiftningen för att möjliggöra en samverkan mellan kommuner och Ålands hälso- och sjukvård i syfte att bilda ett gemensamt serviceteam som bättre svarar mot äldre människors och eventuellt andra klientgruppers behov (sammanhållen hemvård). Behovet av en samverkan bedöms vara störst inom hemvården, där en direkt samverkan mellan kommunens hemtjänst och Ålands hälso- och sjukvårds hemsjukvård är önskvärd. En samverkan mellan kommuner och Ålands hälso- och sjukvård kommer att skapa en bättre kontinuitet och kvalitet i hembesöken hos de äldre. Vidare bör ett sådant system medföra effektivitetsvinster både ur ett ekonomiskt perspektiv men även ur ett verksamhetsperspektiv. Kommunens och Ålands hälso- och sjukvårds insatser i den äldres hem skall uppfattas som en helhet. Även respektive myndighets avgiftssystem bör samordnas så att det framstår som en enhet gentemot den äldre människan.

Landskapsregeringen avser även att införa lagstiftning om rätten till förebyggande hembesök. Lagen skall ålägga kommunerna att i samverkan med Ålands hälso- och sjukvård erbjuda alla personer som bor i eget boende möjlighet att motta besök av företrädare för kommunen eller Ålands hälso- och sjukvård under det år de fyller 75 år. Syftet är att höja prioriteringen av förebyggande och hälsofrämjande insatser. Genom hembesöken kan åldringens behov av hjälp

kartläggas, behovet av ändringsarbeten i bostaden bedömas, samtidigt som kommunen får tillfälle att informera om den service som kommunen tillhandahåller. Vid hembesöken kan även ges handledning om regelbunden motion som upprätthåller funktionsförmågan samt vikten av hälsosam kost. Hembesöket skall hjälpa den äldre att använda sina egna resurser på ett bättre sätt och att därmed bevara sin funktionsförmåga så länge som möjligt.

Mål

- *Lagstiftningen ändras i syfte att tillåta s.k. sammanhållen hemvård.*
- *Lag om rätt till förebyggande hembesök.*

Anvisning

14. *Kommunerna bör utveckla servicen till klienter i eget boende (hemtjänst).*
15. *Kommunerna bör delta i inrättandet av vårdteam (personal från hemtjänsten och hemsjukvården) i syfte att bättre nyttja befintliga resurser.*

3.3.3. Barnfamiljer

Särskilt servicen för barn och barnfamiljer är splittrad och svårtillgänglig. Många olika enheter inom socialvården (till exempel barnomsorgen, missbrukarvården, barnskyddet och familjerådgivningen) samt inom hälso- och sjukvården (till exempel barn- och ungdomspsykiatri, vuxenpsykiatri, barn- och mödrarådgivningen samt barn- och ungdomsenheten vid ÅCS) arbetar med fokus på barnets och familjens bästa. Bland annat på grund av att resurserna är splittrade kan servicens kvalitet och tillgänglighet inte alltid garanteras. Genom att etablera tätare samarbete och planerad samverkan är det möjligt att förverkliga en klientcentrerad funktionell servicehelhet vari ingår både bas- och specialservice.

Anvisning

16. *Kommunerna bör tillförsäkra sig en god personalkompetens inom socialvården.*
17. *Kommunerna bör utveckla hemtjänsten till behövande barnfamiljer.*
18. *Kommunerna bör delta i inrättandet av vårdteam (personal från hemtjänsten och hemsjukvården) i syfte att bättre nyttja befintliga resurser.*

3.3.4. Närståendevård

Enligt 17 § socialvårdslagen skall kommunerna sörja för ordnandet av stöd för närståendevård. Lagtinget har antagit en ändring av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård genom vilken lag om stöd för närståendevård med vissa avvikelser görs tillämplig i landskapet från och med den 1 januari 2009. Ändringen innebär att bestämmelser om under vilka förutsättningar kommunen kan bevilja stöd för närståendevård införs på lagnivå. Ändringen innebär även att bestämmelser om ledighet för närståendevårdare, lägsta tillåtna arvode till närståendevårdare samt pensions- och olycksfallsförsäkringsskydd för närståendevårdare införs på lagnivå. Ändringen medför även att det i landskapslagstiftningen införs bestämmelser om innehållet i avtalet om närståendevård och om upprättande av vård- och serviceplan. Kommunen skall sörja för att ordna, planera och verkställa socialvård i enlighet med vad som närmare föreskrivs i lagen om stöd för närståendevård. Antalet lagstadgade lediga dagar har i landskapet utökats i förhållande till i riket.

Närståendevården kompletterar den kommunala hem- och boendeservicen, och kan i en del fall utgöra ett alternativ till annan vård och omsorg. Det är därför viktigt att närståendevårdarnas förhållanden förbättras så att närståendevårdens kvalitet och kontinuitet kan tryggas under alla förhållanden.

Närståendevårdare bör också stödas genom att utbildning och handledning anordnas enligt

föreliggande behov. Lagstiftningen förutsätter också rätt till ordnad ledighet för vårdarna, vilket bör beaktas i större utsträckning i kommunerna.

Anvisning

19. Kommunerna bör arbeta för att förbättra närståendevårdarnas ställning.

IV SOCIALVÅRDEN I KOMMUNERNA

1. Ansvar för ordnandet av socialvården

Enligt landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård samt socialvårdslagen skall kommunerna ombesörja planeringen och verkställandet av socialvården. Kommunerna har således ett omfattande lagstadgat ansvar för ordnande av socialvården. Samtidigt har kommunerna goda möjligheter att lokalt anpassa lösningar till sina verksamhetsförutsättningar vid ordnandet av socialvården. Ett av målen med organisationen är att öka kommuninnevånarnas påverkningsmöjligheter. För att möjliggöra detta är det viktigt att de värderingar som ligger bakom prioriteringsbeslut är tydliga och diskuteras öppet, samt att prioriteringarna bygger på ett så relevant faktaunderlag som möjligt.

Det ansvar som åläggs kommunerna i till exempel lagstiftningen om barnskydd, missbrukarvård och handikappservice, förutsätter att kommunerna årligen i samband med sin budgetberedning utreder de nödvändiga tjänsternas och stödåtgärdernas innehåll och omfattning.

Anvisning

20. *Kommunerna bör vid sin budgetering tydligt ange sina prioriteringar inom den sociala verksamheten.*

2. Organisationen av verksamheten

En framgångsrik socialvård förutsätter ett gott samarbete mellan olika aktörer. Genom sitt ansvar för socialvården, har kommunerna en central roll i det sammanhanget. En vidareutveckling av det sociala trygghets- och servicesystemet förutsätter att kommunerna aktivt samarbetar med Ålands hälso- och sjukvård, landskapsregeringen samt andra producenter av socialvård, såsom ideella organisationer, föreningar och enskilda personer.

Kommunernas verksamhet skall alltid skötas med den enskilda medborgaren i centrum. Även sättet att organisera verksamheten skall ske ur ett medborgarperspektiv.

Anvisning

21. *Kommunerna bör aktivt samarbete med andra aktörer inom socialvården.*

3. Avgiftspolitik

Lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) samt förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården gäller med vissa undantag i landskapet till den del bestämmelserna avser socialvård.

Kommunerna har trots nämnda regler stora möjligheter att bestämma storleken av klientavgifter för sin socialservice. Avgiftsbeloppen kan därför variera mellan olika kommuner. Avgifterna får dock inte försämma den åländska befolkningens jämställdhet, den sociala rättvisan eller tryggheten av tillgång till service för alla oberoende av ekonomisk ställning.

Vid bestämmandet av avgiften för kortvarig anstaltsvård som avlastning för närståendevård och liknande arrangemang bör, om det finns skäl därtill, den betalningsskyldiges försörjningsplikt och utkomstmöjligheter beaktas utöver synpunkter angående vården.

Landskapsregeringen erfar att kommunerna i flera avseenden efterlyser anvisningar och tillämpningsdirektiv till reglerna ovan. Landskapsregeringen avser att utreda omfattningen av detta behov och i förekommande fall utarbeta erforderliga anvisningar.

4. Data-, statistik- och uppföljningssystem

Uppföljningen inom social- och hälsovården grundar sig huvudsakligen på statistiska uppgifter som Statistikcentralen och Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (STAKES) samlar in. Vissa statistiska uppgifter insamlas även genom Ålands statistik- och utredningsbyrås (ÅSUB) försorg.

Uppföljning av den åländska socialvården måste delvis ske enligt samma system som i riket, därför att det delvis följer av lagstiftning, det är nödvändigt för att möjliggöra jämförelser med riket samt för att landskapet skall kunna medverka i det nordiska statistiksamarbetet. För att statistiken skall bli tillförlitlig krävs det att personal från hemsjukvården och hemvården samarbetar då uppgifter lämnas om gemensamma klienter. Statistik bör om möjligt framställas på basis av kön.

Anvisning

22. *Kommunerna bör lämna in begärda statistikuppgifter till STAKES och ÅSUB.*

5. Klientens ställning och rättigheter

Klienten skall stå i centrum för kommunernas socialvård. Detta innebär att en klient har rätt till socialvård av god kvalitet och gott bemötande utan diskriminering. Klienten skall bemötas så att hans eller hennes människovärde inte kränks och så att hans eller hennes övertygelse och integritet respekteras. Klienten önskemål, åsikt, fördel och individuella behov samt språkkunskaper och kulturella bakgrund skall om möjligt beaktas.

Socialvårdspersonalen skall för klienten utreda hans eller hennes rättigheter och skyldigheter samt olika alternativ och deras verkningar samt andra omständigheter som är av betydelse för klientens sak. Utredningen skall presenteras så att klienten förstår dess innehåll och betydelse tillräckligt. Klienten har rätt att ta del av uppgifter inom socialvården, även sådana som har införts i ett personregister, om de har betydelse i hans eller hennes ärende, dock med de begränsningar lagstiftningen anger.

När klienten ansöker om socialvårdstjänster inklusive barnomsorg eller förmåner, skriftligen eller muntligen, skall ett förvaltningsbeslut fattas eller, när privat socialvård ordnas, skall ett skriftligt avtal mellan den som lämnar socialvård och klienten ingås. Ett beslut skall motiveras och innehålla en besväransvisning eller upplysning om besvärsförbud.

För bedömning av klientens behov av socialvård och för säkerställande av att han eller hon erhåller hjälp skall en service- och vårdplan uppgöras i samråd med klienten. Genom planen främjas syftet att beakta klientens önskemål och åsikter i en sak som berör klienten själv. Service- och vårdplanen skall vara tillräckligt detaljerad. Klientens individuella förhållanden och specialbehov skall beaktas i planen. Genomförandedelen i planen skall vara tillräckligt specificerad för att klienten och den som ordnar servicen vet vad de har förbundit sig till. Planen skall kontrolleras och smidigt kunna ändras vartefter klientens behov av tjänster förändrats. En plan behöver inte göras upp, om det är fråga om tillfällig rådgivning eller handledning.

Anvisning

23. *Kommunerna skall tillförsäkra klienterna god tillgänglighet och kvalitet i sin socialservice.*
24. *Kommunerna skall främja klient- och patientombudsmannens ställning och förutsättningarna för dennes verksamhet.*

6. Kommunernas verksamhetsområden

Kommunernas verksamhet inom socialvården är vid och mångfasetterad. Nedan följer en genomgång av de viktigaste verksamhetsområdena.

6.1. Barnomsorg

Regler om kommunal och övrig samhällsstödd barnomsorg återfinns i barnomsorgslagen (1997:14) för landskapet Åland jämte landskapsförordning. Reglerna anger ramarna och förutsättningarna för verksamheten. I förekommande fall kompletteras regelverket med anvisningar från landskapsregeringen.

En översyn av lagstiftningen som reglerar barnomsorgen pågår hos landskapsregeringen.

6.2. Förundervisning

Landskapsregeringens förundervisningsprogram, som trädde i kraft den 1 juli 2005, anger mål och riktlinjer för förundervisningen samt beskriver hur samarbetet mellan barnomsorg och skola skall ske. Utgående från dels resultatet av en genomförd utvärderingsenkät om förundervisningens förverkligande dels utvecklingen av samarbetet mellan barnomsorg och skola kommer landskapsregeringen, genom socialvårdsbyrån och skolbyrån i samarbete, att främja den fortsatta utvecklingen mot en bättre kontinuitet för 6-7-åringarna i lek, omsorg och lärande, att stöda ett utvecklat samarbete mellan barnomsorg och skola med hjälp av utvecklingsseminarier och försöksverksamhet.

6.3. Fritidshemsverksamhet

Kommunerna kan enligt barnomsorgslagen erbjuda omsorg för barn som går i grundskolan utanför skoltid, så kallad fritidshemsverksamhet. Verksamheten riktar sig i första hand till barn i grundskolans årskurs 1 och 2.

6.4. Hemvårdsstöd

Genom landskapslagen (1985:50) om stöd för vård av barn i hemmet erbjuds vårdnadshavare hemvårdsstöd eller partiellt hemvårdsstöd för barn under tre år under vissa i lagen angivna förutsättningar. Från och med år 2006 har det partiella hemvårdsstödet utvidgats till att omfatta även vårdnadshavare med barn i grundskolans årskurs 1 och 2.

Landskapsregeringen avser att under år 2008 tillsammans med kommunerna utvärdera utfallet av utvidgningen av det partiella hemvårdsstödet samt vid behov se över grunderna för beviljandet av stödet.

6.5. Utkomststöd

Regler om utkomststöd återfinns i landskapslagen (ÅFS 1998:66) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd jämte landskapsförordning samt i lagen om utkomststöd (FFS 1412/1997). Ändringar i lagen om utkomststöd gäller inte i landskapet. Utkomststödet är ett ekonomiskt stöd inom socialvården som beviljas av kommunerna i sista hand i syfte att trygga en persons eller familjs utkomst i situationer där personens eller familjens inkomster och förmögenhet inte räcker till för att täcka de nödvändiga dagliga utgifterna. Utöver det egentliga utkomststödet beviljar kommunerna **förebyggande utkomststöd**. Kommunerna bestämmer själv om grunderna för det förebyggande utkomststödet. Syftet med det förebyggande utkomststödet är

att främja en persons och familjs sociala trygghet och stödja personen och familjen att klara sig på egen hand samt att förebygga utslagning och långvarigt beroende av utkomststöd.

6.6. Barnskydd

6.6.1. Mål och uppgifter

Kommunernas ansvar för barnskyddet regleras i landskapslagen (ÅFS 1977:13) angående tillämpning av vissa författningar rörande barnskydd i landskapet Åland samt i barnskyddslagen (FFS 683/1983). Barnskyddet indelas i förebyggande åtgärder, öppenvårdstjänster och stödåtgärder, omhändertagande samt vård utom hemmet. Kommunernas socialnämnder skall fastställa de allmänna grunderna och anvisningarna för ordnandet och utvecklandet av barnskyddet.

Mål

Att skydda uppväxtförhållandena för alla barn på Åland och att stödja vårdnadshavarna i deras fostrande uppgift.

Barnskyddet har till uppgift att trygga följande rättigheter:

- Varje barn har rätt till en trygg och stimulerande uppväxtmiljö samt till en harmonisk och mångsidig utveckling
- Barn har företrädesrätt till särskilt skydd och särskild omsorg
- Ett barn skall tillförsäkras positiva och nära mänskliga relationer, vilket särskilt gäller förhållandet mellan barnet och föräldrarna
- Ett barn skall uppfostras så, att det får förståelse, stöd, trygghet och ömhet
- Ett barn får inte underkuvas, agas kroppsligen eller på annat sätt behandlas kränkande
- Barnets utveckling till självständighet, ansvarsmedvetenhet och vuxenhet skall stödjas och befrämjas

Det stöd som ges barnen eller de unga och deras familjer syftar i första hand till att barnen skall kunna växa upp och utvecklas i det egna hemmet. Då ett barns levnadsförhållanden av en eller annan orsak äventyras, skall kommunen omgående vidta behövliga stödåtgärder inom den öppna vården. I de fall dessa inte är tillräckliga skall barnet garanteras så god vård som möjligt utanför hemmet. Samtidigt får barnets vårdnadshavare hjälp till bättre livskontroll, så att barnet så snart som möjligt skall kunna flytta tillbaka hem.

Kommunernas tjänstemän samarbetar i barnskyddsverksamheten med barnens föräldrar, barnomsorgen, hemservicen, skolväsendet, polisen och flera andra instanser.

Av 4 § barnskyddslagen följer att en kommun skall se till att barnskyddet till sin innebörd och omfattning ordnas så som behovet i kommunen förutsätter. Enligt 2 § 2 mom. barnskyddsförordningen skall kommunen vid ordnandet av familje- och individinriktat barnskydd se till att service i tillräcklig utsträckning finns tillgänglig vid de tider av dygnet då den behövs. Om ett barn befinner sig i en situation som kräver brådskande omhändertagande, förutsätter lagstiftningen att barnet omgående placeras i vård utom hemmet. För att sådana åtgärder skall kunna verkställas måste kommunen ha tillgång till en jourverksamhet (se nedan under avsnitt 7).

Utredningar inom barnskyddet förutsätter att barnets intressen ställs i centrum. Arbetet måste hålla mycket hög kvalitet, samtidigt som det skall ske i skyndsam ordning. Tjänstemännen måste agera förtroendeingivande, vilket förutsätter opartiskhet och objektivitet i arbetet. Ärendenas komplexitet kräver ofta att minst två socialarbetare engageras i arbetet.

Även ur ett organisatoriskt perspektiv ställs särskilda krav på kommunernas sätt att ordna barnskyddet. Här spelar klienternas förtroende för handläggarnas agerande en avgörande roll. De socialarbetare som arbetar med ett barnskyddsärende får inte tidigare ha givit samma föräldrar eller klienter service i fostrings- eller familjerådgivningsfrågor. Det får inte heller i övrigt förekomma omständigheter som kan äventyra tjänstemännens opartiskhet. Dessa förutsättningar förenat med särskilt höga krav på tjänstemännens kompetens och erfarenhet, gör det enligt landskapsregeringens bedömning omöjligt för de åländska kommuner som endast har en socialarbetare anställd att ordna barnskyddet i egen regi. Ett högkvalitativt barnskydd förutsätter därför samarbetet mellan flera kommuner utökas så att verksamheten koncentreras.

Mål

Barnskyddet koncentreras ytterligare till några få serviceenheter.

Anvisning

25. *Kommunerna skall tillse att allmänna grunder och anvisningar för ordnandet och utvecklandet av barnskyddet finns.*
26. *Kommunerna fortsätter den påbörjade samordningen av resurserna inom barnskyddet som pågår inom Ålands kommunförbund.*

6.6.2. Förebyggande åtgärder

Ålands hälso- och sjukvårds barn- och mödrarådgivningsbyrå, kommunernas barnomsorgs-verksamhet, skolans psykosociala elevvård och skolhälsovården samt ungdomsarbetet förebygger behovet av barnskyddsåtgärder samtidigt som de ofta är de första som uppmärksammar behovet av dessa åtgärder.

6.6.3. Öppenvårdstjänster

Enligt barnskyddslagen skall socialmyndigheterna i kommunen stödja familjen, barnet eller den unga med åtgärder inom den öppna vården, om uppväxtförhållandena äventyrar eller inte tryggar barnets eller den ungas hälsa och utveckling eller om barnet eller den unga genom sitt beteende äventyrar sin hälsa eller utveckling. Kommunen skall ordna tillräckligt ekonomiskt stöd för familjer som har ekonomiska problem eller bostadsproblem och avhjälpa bristerna i boendeförhållandena. Andra barnskyddsåtgärder vidtas först om situationen inte avhjälps på det här sättet.

6.6.4 Stödåtgärder inom den öppna vården

Stödåtgärderna inom den öppna vården skraddarsys individuellt enligt barnets och familjens behov och enligt den rådande situationen. Vid behov kan familjen få en stödperson eller en stödfamilj.

Som stödåtgärder inom den öppna vården kan barnet kortvarigt placeras i institutionsvård eller i vård utom hemmet utan omhändertagande, om familjens situation antas bli bättre inom en kort tid. Även hela familjen kan vid behov få rehabilitering. Andra stödåtgärder är till exempel rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor, hemservice, dagvård, terapitjänster och åtgärder inom missbrukarvården. Dessutom kan man hjälpa barnet och den unga i samband med skolgången, fritidsintressen och yrkesvalet och vid anskaffning av bostad.

6.7. Missbrukarvård

Missbrukarvården är en del av den allmänna social- och hälsovården, men tillhandahåller även specialtjänster inom missbrukarvården och sköter kontakt till den specialiserade sjukvården. Man

kan söka sig till alla öppna tjänster inom missbrukarvården på eget initiativ.

Kommunen skall sörja för att vården av missbrukare ordnas så att den till sin innebörd och omfattning motsvarar behovet i kommunen. Servicen inom missbrukarvården ordnas i första hand som öppenvård men i vissa fall också som institutionsvård eller köp av sådana tjänster. Servicen omfattar akutvård, gruppterapi, familjeterapi och rehabilitering. Service skall ges med hänsyn till missbrukarens, hans eller hennes familjs och andra närstående personers behov av hjälp, stöd och vård.

Vården och rehabiliteringen grundar sig på frivillighet och är av konfidentiell karaktär. En missbrukare kan även omhändertas för vård oberoende av sin vilja, antingen på grund av hälsorisker eller sin våldsamhet. Av missbrukarvårdens specialtjänster är A-kliniken och ungdomskliniken öppenvårdsenheter. En A-klinik finns i Mariehamn.

Institutionsvård, med några så kallade avgiftningsplatser, ordnas i begränsad omfattning genom Ålands hälso- och sjukvård, medan annan institutionsvård ordnas utanför Åland av kommunerna. En tillnyktringsenhet är under planering. Syftet med akutvård av missbrukare är i dagens läge endast att avbryta rusmedelsbruket. Långvarig rehabilitering på institution är nödvändig för personer då akutvården inte är tillräckliga eller ändamålsenliga.

6.8. Äldreomsorg

Målet för äldreomsorgen är att så många äldre som möjligt skall kunna bo kvar och leva självständigt i sitt hem och i sin invanda boendemiljö och sociala omgivning. De skall få stöd med att bo kvar hemma genom snabbt tillgängliga och högklassiga social- och hälsovårdstjänster. För dem som inte längre klarar av att bo hemma finns numera i alla kommuner serviceboende, samt även olika former av institutionsvård.

De äldres funktions- och initiativförmåga skall främjas genom stöd och aktiviteter inom ramen för kommunernas och frivilligorganisationernas verksamheter.

Landskapsregeringens arbetsgrupp med uppdrag att utreda äldreomsorgen ur ett brett perspektiv presenterade sin slutrapport i juni 2006. Landskapsregeringen har i februari 2007 antagit målsättningar och handlingsplan för äldrevården på Åland utgående från slutrapporten.

Mål

- *90 % av de personer som fyllt 75 år skall ha möjlighet att bo i eget hem.*

Anvisning

- 28. Kommunerna bör säkerställa tillräckliga resurser för service som stöder äldre personers hemmaboende.*

6.9. Specialomsorg

Samtliga kommuner på Åland utgör tillsammans ett specialomsorgsdistrikt, vilket förvaltas av kommunalförbundet Ålands Omsorgsförbund. Målet för den service för personer med utvecklingsstörning som kommunförbundet upprätthåller är att kompensera för handikappet och ge möjlighet till ett självständigt liv med eget boende, sysselsättning och en meningsfull fritid.

6.10. Stöd för funktionshindrade

Kommunerna skall verka för att personer med funktionshinder skall vara socialt jämställda. Detta förutsätter att arbetslivet, utbildningsväsendet, bostäder och bostadsområden samt

kulturinstitutioner, friluftss- och rekreationsanläggningar utformas så att de kan nyttjas av personer med funktionshinder. Personer med funktionshinder har rätt till arbetsträning och meningsfull sysselsättning. Systemet med personliga assistenter och stödpersoner bör utvecklas.

Kommunerna har en skyldighet att ordna färdtjänst och tolkhjälp för gravt funktionshindrade individer, samt tillse att platser inom serviceboende finns tillgängliga alternativt att bekosta ändringsarbeten i den funktionshindrades bostad. Denna skyldighet föreligger oavsett klientens ålder.

Anvisning

29. Kommunerna bör aktivt tillse att de funktionshindrade erhåller de stöd som de är berättigade till enligt gällande lagstiftning.

7. Socialjour

Med socialjour menas att inom ramen för en jourverksamhet utanför ordinarie tjänstetid ordna nödvändiga och brådskande socialtjänster så att man dygnet runt kan bemöta akuta behov i olika nöd- och krissituationer.

Landskapsregeringen uppställde i socialvårdsplanen för åren 2006-2010 målsättningen att en för landskapet heltäckande socialjour skall fungera från 1.1.2007. Kommunerna uppmanades i samband därmed att utreda och förbereda en jourverksamhet. Landskapsregeringen erfar att kommunerna under Ålands kommunförbunds ledning utreder förutsättningarna för en socialjour och införandet av en jourverksamhet för barnskyddsärenden. Landskapsregeringen förutsätter att en socialjour införs på sikt och att jourverksamhet för barnskyddsärenden är i kraft från och med 1.1.2008.

Mål

Kommunerna har en fungerande socialjoursverksamhet.

Anvisning

30. Kommunerna utreder och verkställer åtgärder för införande av en socialjour.

31. Kommunerna har en fungerande jourverksamhet för akuta barnskyddsärenden från 1.1.2008.

V RESURSER

1. Drift

Landskapsandelen för socialvården beräknas enligt kommunens invånarantal, ålders- och bosättningsstruktur. Det sammanlagda beloppet av driftskostnaderna för den socialvård som kommunerna ordnar uppskattas till cirka 51 miljoner euro.

De landskapsandelar som skall erläggas för socialvården framgår av Bilaga I. Även de fastställda basbeloppen enligt åldersgrupp per invånare framgår av bilagan.

2. Personal

Det totala antalet anställda inom den socialvård som ligger till grund för fastställandet av landskapsandelen uppskattas år 2007 till cirka 740.

3. Anläggningsprojekt

3.1. Definition

Med anläggningsprojekt avses byggande, anskaffning, grundlig reparation eller motsvarande åtgärder i fråga om lokaler som utgör en funktionell helhet samt anskaffning av lös egendom i samband med sådana åtgärder, om åtgärdens beräknade totalkostnader uppgår till **minst 35.000 euro**. Anskaffning av markområde betraktas inte som anläggningsprojekt.

3.2. Förslag över anläggningsprojekt

Kommuner i bosättningsstrukturgrupp 1, d.v.s. Brändö, Föglö, Geta, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö kommuner skall **årligen senast den 1 augusti** tillställa landskapsregeringen ett förslag över anläggningsprojekt som det är meningen att förverkliga inom kommunen under de fem följande åren. Projekten redovisas i socialvårdsplanen.

3.3. Ansökan om landskapsandel för anläggningsprojekt

Kommun skall i god tid året innan projektet beräknas inledas tillställa landskapsregeringen en projektplan över anläggningsprojektet med följande innehåll:

- allmän beskrivning av projektet
- redogörelse för behovet av att genomföra projektet
- beskrivning av tomt då fråga är om ny inrättning eller utvidgning av tidigare inrättning
- huvudritningar i skala 1:100 samt en kortfattad byggnadsbeskrivning
- tidtabell för projektets genomförande samt
- en kostnadsberäkning för projektet

3.4. Fastställelse av anläggningsprojekt

Landskapsregeringen fastställer därefter på basis av projektplanen de anläggningsprojekt som skall inledas under verksamhetsåret. Samtidigt kan landskapsregeringen även meddela förhandsbesked om de projekt som kan inledas året efter verksamhetsåret.

3.5. Inkomna förslag över anläggningsprojekt

Inga förslag över anläggningsprojekt med angiven tid för byggstart under år 2008-2012 har inkommit till landskapsregeringen.

Landskapsregeringsledamot

Harriet Lindeman

Avdelningschef

Carina Strand

Landskapsandel socialvården bilaga 1

SOCIALVÅRDEN 2008														
Bostr.gr.	Invånarantal i åldersgrupper 1.1.2007					Totalt inv.antall	Kalkylerad kostnad netto (inkl. interna)	Kostn.för spec.oms. >25%-gräns	Ls-andel %	LS- ANDEL Grunddel	LS- ANDEL Special- omsorgen	LS- ANDEL Barnskydd	LS- ANDEL Missbrukar- vård	LANDSKAPS- ANDEL Kalkylering Sammanlagt
	Åldersgrupp	0-6	7-64	65-74	75-84									
Basbelopp i euro	8 684,135	1515,471	411,825	246,121	17 750,19									
Brändö	1	30	366	51	57	16	520	1 104 221	43,00%	474 815	80 520	1 720	860	557 915,29
Eckerö	2	70	678	84	63	34	929	2 009 983	40,00%	803 993	177 569	15 200	6 000	1 002 761,61
Finström	4	211	1 839	223	128	63	2 464	4 884 902	30,00%	1 465 471	132 029	31 200	11 100	1 639 799,09
Föglö	1	46	402	56	52	27	583	1 437 804	43,00%	618 256	10 221	11 610	10 320	650 406,82
Geta	1	26	315	58	33	16	448	927 171	43,00%	398 684	41 797	17 200	4 300	461 980,89
Hammarland	2	115	1 075	124	84	25	1 423	2 612 300	40,00%	1 044 920	103 212	6 800	3 200	1 158 131,99
Jomala	5	364	2 855	256	132	57	3 664	6 698 365	25,00%	1 674 591	131 834	62 000	7 750	1 876 174,89
Kumlinge	1	13	247	46	40	13	359	745 756	43,00%	320 675	42 974	1 720	860	366 228,52
Kökar	1	20	208	36	21	13	298	672 647	43,00%	289 238	2 674	0	0	291 911,72
Lemland	3	156	1 345	136	75	19	1 731	2 970 752	35,00%	1 039 763	45 875	24 150	7 700	1 117 487,57
Lumparland	2	26	295	42	20	4	387	613 071	40,00%	245 228	0	1 200	1 600	248 028,25
Saltvik	3	126	1 272	148	127	33	1 706	3 210 841	35,00%	1 123 794	81 057	17 150	4 900	1 226 901,21
Sottunga	1	4	81	12	17	6	120	289 117	43,00%	124 320	0	0	0	124 320,14
Sund	2	64	781	103	62	23	1 033	1 837 298	40,00%	734 919	58 479	13 200	13 200	819 798,25
Vårdö	1	32	292	63	37	10	434	888 962	43,00%	382 254	568	3 010	860	386 691,80
Mariehamn	8	692	8 314	888	635	295	10 824	20 116 324	12,00%	2 413 959	301 564	107 640	36 600	2 859 763,35
Hela Åland		1 995	20 365	2 326	1 583	654	26 923	51 019 511	0,00	13 154 880	1 210 372	313 800	109 250	14 788 301,40

Landskapsandel specialomsorgen bilaga 2

Kommun	Kommunens självrisk ökande enligt bstrgr	Nettokostnader 2006 euro enl. bokslut	Kommunens självrisk	Landskapsandel specialomsorgen	Bosättnings- strukturgrupp ny kalkyl
Brändö	57,00%	187 256,81	106 736,38	80 520,43	1
Eckerö	60,00%	443 921,36	266 352,82	177 568,54	2
Finström	70,00%	440 095,02	308 066,51	132 028,51	4
Föglö	57,00%	23 769,80	13 548,79	10 221,01	1
Geta	57,00%	97 203,17	55 405,81	41 797,36	1
Hammarland	60,00%	258 030,26	154 818,16	103 212,10	2
Jomala	75,00%	527 334,80	395 501,10	131 833,70	5
Kumlinge	57,00%	99 938,46	56 964,92	42 973,54	1
Kökar	57,00%	6 217,59	3 544,03	2 673,56	1
Lemland	65,00%	131 070,07	85 195,55	45 874,52	3
Lumparland	60,00%	0,00	0,00	0,00	2
Saltvik	65,00%	231 590,93	150 534,10	81 056,83	3
Sottunga	57,00%	0,00	0,00	0,00	1
Sund	60,00%	146 197,97	87 718,78	58 479,19	2
Vårdö	57,00%	1 320,85	752,88	567,97	1
Mariehamn	88,00%	2 513 037,32	2 211 472,84	301 564,48	8
TOTALT		5 106 984,41	3 896 612,67	1 210 371,74	

Landskapsandel barnskydd bilaga 3

BARNSKYDD 2006 - SOCIALVÅRDEN 2008

Kommun	Kommunens självrisk ökande enligt bosättnings- strukturgrupp	Nettokostnader 2006 212 Anstalts- o fam.vård inom barnskydd	Nettokostnader 2006 217 Annan barn- o. Familjevård	Nettokostnader Sammanlagt	Kommunens självrisk	Landskapsandel barnskydd	Bosättnings- strukturgrupp ny kalkyl
Brändö	57,00%	0	4 000	4 000	2 280,00	1 720,00	1
Eckerö	60,00%	0	38 000	38 000	22 800,00	15 200,00	2
Finström	70,00%	46 000	58 000	104 000	72 800,00	31 200,00	4
Föglö	57,00%	0	27 000	27 000	15 390,00	11 610,00	1
Geta	57,00%	40 000	0	40 000	22 800,00	17 200,00	1
Hammarland	60,00%	0	17 000	17 000	10 200,00	6 800,00	2
Jomala	75,00%	90 000	158 000	248 000	186 000,00	62 000,00	5
Kumlinge	57,00%	0	4 000	4 000	2 280,00	1 720,00	1
Kökar	57,00%	0	0	0	0,00	0,00	1
Lemland	65,00%	34 000	35 000	69 000	44 850,00	24 150,00	3
Lumparland	60,00%	0	3 000	3 000	1 800,00	1 200,00	2
Saltvik	65,00%	0	49 000	49 000	31 850,00	17 150,00	3
Sottunga	57,00%	0	0	0	0,00	0,00	1
Sund	60,00%	0	33 000	33 000	19 800,00	13 200,00	2
Vårdö	57,00%	0	7 000	7 000	3 990,00	3 010,00	1
Mariehamn	88,00%	75 000	822 000	897 000	789 360,00	107 640,00	8
TOTALT		285 000	1 255 000	1 540 000	1 226 200,00	313 800,00	

Landskapsandel missbrukarvård bilaga 4

MISSBRUKARVÅRD 2006 - SOCIALVÅRDEN 2008

Kommun	Kommunens självrisk ökande enligt bstrgr	Nettokostnader 2006 euro	Kommunens självrisk	Landskapsandel Missbrukarvård	Bosättnings- strukturgrupp ny kalkyl
Brändö	57,00%	2 000	1 140,00	860,00	1
Eckerö	60,00%	15 000	9 000,00	6 000,00	2
Finström	70,00%	37 000	25 900,00	11 100,00	4
Föglö	57,00%	24 000	13 680,00	10 320,00	1
Geta	57,00%	10 000	5 700,00	4 300,00	1
Hammarland	60,00%	8 000	4 800,00	3 200,00	2
Jomala	75,00%	31 000	23 250,00	7 750,00	5
Kumlinge	57,00%	2 000	1 140,00	860,00	1
Kökar	57,00%	0	0,00	0,00	1
Lemland	65,00%	22 000	14 300,00	7 700,00	3
Lumparland	60,00%	4 000	2 400,00	1 600,00	2
Saltvik	65,00%	14 000	9 100,00	4 900,00	3
Sottunga	57,00%	0	0,00	0,00	1
Sund	60,00%	33 000	19 800,00	13 200,00	2
Vårdö	57,00%	2 000	1 140,00	860,00	1
Mariehamn	88,00%	305 000	268 400,00	36 600,00	8
TOTALT		509 000	399 750,00	109 250,00	

PLAN
FÖR
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN
2008

1	INLEDNING	3
2	ÖVERGRIPANDE VÄRDERINGAR OCH MÅLSÄTTNINGAR	3
3	KOMPETENSOMRÅDE	3
4	ÅHS VERKSAMHETSFORMER OCH ÅLIGGANDEN	3
4.1	PRIMÄRVÅRDSFUNKTIONERNA	5
4.1.1	Målsättning	5
4.1.2	Åligganden	5
4.2	SPECIALSJUKVÅRDSFUNKTIONERNA	7
4.2.1	Målsättning	7
4.2.2	Åligganden	7
4.2.3	Medicinsk rehabilitering	8
5	VÅRDARBETET	9
6	SOCIALT ARBETE	9
7	FINANSIERING OCH AVGIFTPOLITIK	9
8	STATISTIK- OCH UPPFÖLJNINGSSYSTEM	10
9	VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD 2008	11
9.1	ALLMÄNT	11
9.1.1	Anskaffningar och investeringar	14
9.1.2	Miljöarbete	15
9.1.3	Ekonomiska resurser (EJ uppdaterad)	15
9.2	HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	16
9.2.1	Akutenheten	16
9.2.2	Barn- och ungdomsenheten	18
9.2.3	BB- och gynekologienheten	19
9.2.4	Centrala enheten	21
9.2.5	Kirurgienheten	23
9.2.6	Laboratorieenheten	24
9.2.7	Långvårdsenheten	25
9.2.8	Läkemedelscentralen	27
9.2.9	Medicinenheten	28
9.2.10	Miljöhälsovårdsenheten	30
9.2.11	Operations- anestesi- och intensivvårdsenheten	31
9.2.12	Primärvårdsenheten	33
9.2.13	Psykiatrienheten	36
9.2.14	Rehabiliterings- och fysiatrienheten	39
9.2.15	Röntgenenheten	41
9.2.16	Tandvårdsenheten	43
9.2.17	Vårdarbetet	45
9.2.18	Vård utom Åland	48
9.2.19	Ögonenheten	49
9.2.20	Öron-, näs- och halsenheten	50
9.3	ADMINISTRATION OCH FÖRSÖRJNING	51
9.3.1	Ekonomienheten	51
9.3.2	Försörjningsenheten	53
9.3.3	Förvaltningskansliet	56
9.3.4	IT-enheten	57
9.3.5	Personalenheten	58
9.3.6	Städenheten	60
10	ÅHS' INVESTERINGSPLAN FÖR ÅREN 2008-2010	61
	BILAGA 1. LAGSTIFTNING	66
	BILAGA 2. BUDGETERADE ÅRSARBETEN 2004 – 2008	68
	BILAGA 3. ORGANISATIONSSCHEMA	69

PLAN
för
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN år 2008

Antagen av Ålands landskapsregering den 200.

1 INLEDNING

Den offentliga hälso- och sjukvården i landskapet Åland handhas av en landskapsregeringen underställd organisation - Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS).

Målsättningar, direktiv om verksamhetsformer och -innehåll samt andra nödvändiga detaljbestämmelser anges med stöd av 3 § LL om hälso- och sjukvården (ÅFS 60/93) i denna hälso- och sjukvårdsplan.

2 ÖVERGRIPANDE VÄRDERINGAR OCH MÅLSÄTTNINGAR

Den övergripande målsättningen för Ålands hälso- och sjukvård är att i enlighet med den människoupfattning och de etiska värderingar, som kommer till uttryck i Förenta Nationernas allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och i konventionen om barnets rättigheter samt i anslutande konventioner och förklaringar, inom sitt kompetensområde, med anvisade resurser och i samråd med övriga samhällssektorer verka för en optimal folkhälsa. I detta avseende skall landskapets befolkning tillförsäkras tjänster av optimal kvalitet.

3 KOMPETENSOMRÅDE

ÅHS kompetensområde är hälso- och sjukvård, såsom det regleras i gällande landskaps- och rikslagstiftning samt program och planer, som landskapet direkt eller indirekt anslutit sig till. (Bilaga 1).

4 ÅHS VERKSAMHETSFORMER OCH ÅLIGGANDEN

Hälso- och sjukvården i landskapet är en helhetsbetonad uppgift. Gränsen mellan den traditionella primärvården och den specialiserade sjukvården är därför flytande så att organisationens resurser utnyttjas rationellt. I syfte att bättre tillvarata helhetssynen har Primärvård, Specialsjukvård och Administration och försörjning upphört att gälla som skilda resultatenheter från början av år 2006. ÅHS är organisatoriskt indelad i basenheter som kontinuerligt samarbetar på ett för resultatet och

helheten ändamålsenligt sätt. Förvaltningschefen skall tillse att verksamheten som helhet sköts och utvecklas på ett ändamålsenligt sätt och är ansvarig för verksamheten inför styrelsen.

Chefläkaren ansvarar för totalekonomin i hälso- och sjukvårdsproduktionen och disponerar i samarbete med klinikcheferna anslaget för vården utanför ÅHS. Chefläkaren leder och utvecklar den medicinska verksamheten, medan vårdchefen leder och utvecklar vårdarbetet.

Basenheter som har direkta hälso- och sjukvårdsuppgifter är följande i alfabetisk ordning:

- Akutenheten
- Barn- och ungdomsenheten
- BB- och gynekologienheten
- Kirurgienheten
- Laboratorieenheten
- Långvårdsenheten
- Läkemedelscentralen
- Medicinenheten
- Operations-, anesthesi-, och intensivvårdsenheten
- Primärvårdsenheten
- Psykiatrienheten
- Rehabiliterings- och fysiatrienheten
- Röntgenenheten
- Tandvårdsenheten
- Ögonenheten
- Öron-, näs- och halsenheten

De basenheter som fungerar som stödfunktioner till de ovannämnda är följande:

- Ekonomienheten
- Försörjningsenheten
- IT-enheten
- Personalenheten
- Städenheten

Miljöhälsovårdsenheten överförs till den nya Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndigheten den 1.1.2008 och finns därefter ej längre inom ÅHS.

ÅHS´ hela organisationsschema finns som bilaga 3 till denna plan.

Omfattningen av servicen inom hälso- och sjukvården skall dimensioneras så att landskapets

befolkning inte kommer i en sämre situation än rikets.

Eventuella beslut inom ÅHS om betydande omorganisation, inskränkningar eller omprioriteringar i verksamheten skall underställas landskapsregeringen innan de verkställs.

Ålands hälso- och sjukvård fungerar som ett undervisningsställe för vårdstuderanden och för medicinestuderanden under den praktiska perioden inom invärtes medicin och kirurgi (avtal med Helsingfors universitet) och under läkarnas AT-tjänstgöring (avtal med Akademiska sjukhuset i Uppsala) och den motsvarande finländska tjänstgöringen (tilläggsutbildning för läkare inom primärvården) samt under en del av läkarnas specialisttjänstgöring.

4.1 PRIMÄRVÅRDSFUNKTIONERNA

4.1.1 Målsättning

Primärvårds-, långvårds- och tandvårdsenheterna strävar till att upprätthålla och främja befolkningens hälsa och inriktas i detta syfte på vård som rör den enskilda människans, familjers eller olika gruppers hälsa och livsmiljö.

4.1.2 Åligganden

Det åligger primärvårdsfunktionerna på sätt som anges i denna plan

- 1) att upprätthålla hälsovårdsrådgivning, till vilken hänförs hälsoupplýsning omfattande mödra- och barnrådgivning, preventivmedelsrådgivning och allmänna hälsoundersökningar,
- 2) att ordna sjukvård på allmänläkarnivå, till vilken hänförs läkarundersökning, av läkare given och övervakad vård, däri inbegripet långtidssjukvård, hemsjukvård och medicinsk rehabilitering samt första vård inom landskapet,
- 3) att bedriva tandhälsovård till vilken hör upplýsning och förebyggande verksamhet och vård,
- 4) att anordna skol- och studerandehälsovård till vilka hänförs elevernas hälsovård samt övervakning av de sanitära förhållandena i skolor och läroanstalter och specialundersökningar såsom anges nedan,
- 5) att i envar av kommunerna Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö upprätthålla en hälsovårdartjänst för att säkra en rimlig tillgänglighet till primärvårdstjänster,
- 6) att tillhandahålla arbetsgivare tjänster för anordnande av företagshälsovård för arbetstagare som stadigvarande arbetar inom landskapet, vilken arbetsgivaren ålagts anordna enligt lagen om företagshälsovård (FFS 1383/2001) och andra författningar,
- 7) att för företagare och andra, som stadigvarande utför arbete för egen räkning inom landskapet anordna sådan företagshälsovård som avses i 12 § lagen om företagshälsovård och med stöd

av den utfärdade bestämmelser,

- 8) att utföra läkarundersökningar som avses i förordningen om läkarundersökning av sjömän (FFS 476/80) och ändringar i den,
- 9) att ge handräckning till myndigheter i enlighet med 14 § mom 2 rikets folkhälsolag (FFS 66/1972).

Med specialundersökningar inom skolhälsovården avses

- a) undersökning av syn eller hörsel, företagen av specialläkare samt av sådan läkare ordinerade laboratorie-, röntgen- och liknande undersökningar,
- b) av psykiater utförd undersökning för utredande av mentalt hälsotillstånd samt
- c) undersökning som utförs av psykolog.

Beträffande bekämpandet av smittsamma sjukdomar skall den för uppgiften ansvariga läkaren inom Primärvårdsenheten på sätt som stadgas om i lagen och förordningen om smittsamma sjukdomar och där företagna ändringar (583/1986, 935/2003 samt 786/1986, 1383/2003)

- 1) sörja för bekämpandet av smittsamma sjukdomar i landskapet,
- 2) utreda arten och utbredningen av misstänkt eller konstaterad smittsam sjukdom samt vidta nödvändiga åtgärder för förhindrande av att sjukdomen sprids,
- 3) sörja för att den som har insjuknat eller misstänks ha insjuknat i allmänfarlig smittsam sjukdom blir undersökt,
- 4) vid behov vidta åtgärder för anordnande av vård för den som har insjuknat i allmänfarlig smittsam sjukdom,
- 5) sörja för anordnandet av hälsofostran i frågor som hänför sig till förebyggande av smittsamma sjukdomar,
- 6) sörja för att tillräcklig mängd sådant material för hälsofostran som behandlar förebyggande av smittsamma sjukdomar finns tillgänglig för dem som inom verksamhetsområdet behöver sådant material,
- 7) vidta andra åtgärder som är nödvändiga eller särskilt bestäms för förebyggande av allmänfarliga smittsamma sjukdomar,
- 8) vid behov informera ledande veterinären inom ÅHS om hälsorisker som gäller djur, om det misstänks eller har konstaterats att någon lider av sådan smittsam sjukdom som kan smitta från människor till djur eller som kan ha överförts till människor av djur; samt
- 9) utföra sådana andra uppgifter för förebyggande av smittsamma sjukdomar som genom särskilda stadganden eller bestämmelser åläggs primärvården.

4.2 SPECIALSJUKVÅRDSFUNKTIONERNA

4.2.1 Målsättning

Målsättningen för den specialiserade sjukvårdens enheter är att för befolkningen och enligt dess behov tillhandahålla sjukvårdstjänster av god kvalitet, som det enligt rådande förhållanden och med beaktande av medicinska, medmänskliga och ekonomiska aspekter inte är möjligt, ändamålsenligt eller rimligt att tillhandahålla inom primärvårdsfunktionerna. Målsättningen uppfylls genom dels egen serviceproduktion, dels köpta tjänster.

4.2.2 Åligganden

Den specialiserade sjukvårdens enheter skall tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster inom medicinska specialområden, som omfattar förebyggande av sjukdomar, undersökning och behandling, vård och medicinsk rehabilitering och som på ett ändamålsenligt sätt samordnas mellan enheterna inom ÅHS.

Specialsjukvården ansvarar för myndighetens sjuktransporter till lands inom landskapet och för den medicinska delen och dess kvalitet vid transporter till sjöss och flygledes inom och utom landskapet.

Hälso- och sjukvårdstjänsterna kan produceras helt eller delvis av den egna organisationen eller anskaffas som köptjänster. Den specialiserade sjukvårdens enheter ansvarar för att kvaliteten i den köpta servicen är god och för att övergången till och från vårdtjänster utanför den egna organisationen sker smidigt.

Beträffande bekämpandet av smittsamma sjukdomar skall den specialiserade sjukvårdens enheter på sätt som stadgas om i lagen och förordningen om smittsamma sjukdomar och där företagna ändringar (583/1986, 935/2003 samt 786/1986, 1383/2003)

- 1) sörja för att sådan specialsjukvård som behövs för behandlingen av smittsamma sjukdomar finns tillgänglig i landskapet,
- 2) bistå primärvården då smittsamma sjukdomar konstateras och epidemier utreds,
- 3) leda bekämpningen, uppföljningen och utredningen av sjukhusinfektioner i landskapet,
- 4) följa bekämpandet av smittsamma sjukdomar i landskapet, och hos landskapsregeringen föreslå åtgärder för förebyggande av smittsamma sjukdomar,
- 5) anordna utbildning som behövs vid bekämpande av smittsamma sjukdomar i landskapet,
- 6) delta i det utvecklingsarbete som gäller bekämpande av smittsamma sjukdomar i landskapet,
- 7) delta i anordnandet av sållningsundersökningar som hör till bekämpandet av smittsamma sjukdomar samt

- 8) tillstålla landskapsregeringen uppgifter för förande av register över smittsamma sjukdomar.

För tillsyn och samordning av ovannämnda uppgifter utser chefläkaren en ansvarig läkare.

4.2.3 Medicinsk rehabilitering

Medicinsk rehabilitering är en del av hälso- och sjukvården. Det åligger ÅHS att se till att de medicinska rehabiliteringstjänsterna i fråga om sitt innehåll och sin omfattning ordnas så att de motsvarar behovet av rehabilitering i landskapet. Syftet med medicinsk rehabilitering är att förbättra och upprätthålla rehabiliteringspatientens fysiska, psykiska och sociala funktionsförmåga, samt att hjälpa och stöda honom med att klara av sin livssituation och de dagliga göromålen.

Medicinsk rehabilitering är en uppgift för var och en klinisk enhet och en del av den normala sjukvårdsverksamheten. Samordningsansvaret för åtgärder, som berör flera enheter åligger Rehabiliterings- och fysiatrienheten.

Medicinska rehabiliteringstjänster är

- 1) rådgivning och handledning i frågor som gäller rehabilitering och rehabiliteringstjänster,
- 2) utredning av rehabiliteringsbehovet och rehabiliteringsmöjligheterna jämte uppskattning av arbets- och funktionsförmågan samt härtill hörande arbetsprövning,
- 3) fysioterapi, ergoterapi, talterapi, neuropsykologisk rehabilitering, psykoterapi och härmed jämförbara terapier och åtgärder, som förbättrar och upprätthåller funktionsförmågan,
- 4) hjälpmedelstjänster, till vilka hör bestämmandet av behovet av hjälpmedel, utprovning av hjälpmedel, överlåtelse av hjälpmedel med ägande- eller nyttjanderätt, undervisning i och uppföljande av deras användning samt underhåll av hjälpmedel,
- 5) anpassningsträning, varmed avses handledning för rehabiliteringspatienten och hans anhöriga samt förberedelse för den livssituation som följer med sjukdom eller olycksfall,
- 6) rehabiliteringsperioder i form av anstaltsvård eller öppenvård, som består av ovannämnda behövliga åtgärder,
- 7) rehabiliteringshandledning, varmed avses stöd och handledning till rehabiliteringspatienten och hans närmaste omgivning samt information om tjänster som ansluter sig till patientens verksamhetsmöjligheter samt
- 8) andra därmed jämförbara tjänster.

Hjälpmedel är sådana redskap, anordningar eller motsvarande, som är avsedda att avhjälpa en på medicinska grunder konstaterad funktionsnedsättning och som en funktionshämmad behöver för

att klara av sina dagliga göromål. Hjälpmedel är också de vårdtillbehör och träningsredskap som behövs i rehabiliteringen.

För rehabiliteringspatienten utarbetas en rehabiliteringsplan i samråd med patienten och vid behov även med hans anhöriga. I planen fastställs de nödvändiga rehabiliteringsåtgärderna med beaktande av de tjänster som erhålls genom socialvården, Arbetskrafts- och undervisningsmyndigheterna samt Folkpensionsanstalten och andra som anordnar rehabilitering. Rehabiliteringsplanens genomförande skall följas upp och planen skall regelbundet ses över. Ovannämnda definitioner och anvisningar gäller även habilitering av barn.

Landskapsregeringen strävar till att under 2008 fastställa en ny instruktion gällande den medicinska rehabiliteringen/habiliteringen som närmare beskriver och definierar de enskilda patienternas och enheternas rättigheter respektive skyldigheter mot bakgrunden av gällande författningar och hälsopolitiska beslut.

5 VÅRDARBETET

Vårdarbetet är en självständig del av hälso- och sjukvården och verkar tillsammans med den medicinska sakkunskapen. Vårdarbete är det arbete som vårdpersonal utför självständigt i enlighet med sin utbildning. Vårdchefen ansvarar för personalutvecklingen, vårdarbetet, dess utveckling och administration.

Kvaliteten i vårdarbetet säkras genom fortlöpande utbildning som tar vara på utveckling och forskning inom det egna området och grundar sig på kunskap, intresse och kompetens. Målet är att ge en god helhetsvård med hjälp av professionell personal.

6 SOCIALT ARBETE

Socialt arbete ingår som ett understödande och kompletterande element inom hälso- och sjukvården och utförs av socialkuratorerna, habiliteringskoordinatören, huntingtonkoordinatören och cancersjuksköterskan i samarbete med organisationens läkare och vårdpersonal samt med kommunernas socialvård och Folkpensionsanstalten i ett helhetsmässigt patientperspektiv.

7 FINANSIERING OCH AVGIFTSPOLITIK

Hälso- och sjukvården finansieras huvudsakligen med skattemedel. Avgiftsfinansieringens andel är varierande beroende på verksamhetsområde. En ny lag (LL om grunderna för avgifter till Ålands hälso- och sjukvård), som träder i kraft den 1.1.2008, fastställer grunderna för avgifterna medan de enskilda avgifterna fastställs av landskapsregeringen. Kommunerna debiteras för vården vid

Långvårdsenheten i enlighet med LL om hälso- och sjukvården, § 13. Kommunerna debiteras också för de patienter som utan medicinska skäl ("klinikfärdiga") är kvar på vårdplats inom Ålands hälso- och sjukvård längre än en vecka. Genom detta strävar man till att skapa önskade styrningseffekter så att patienter/klienter erhåller den service som behövs på rätt nivå.

8 STATISTIK- OCH UPPFÖLJNINGSSYSTEM

Uppföljningen av den åländska hälso- och sjukvården enligt samma system som i riket utgör en förutsättning för nödvändiga jämförelser med riket och för landskapets medverkan i det nordiska statistiksamarbetet genom NOMESKO. Uttagning av specifikt åländsk statistik sker tillämpat efter behov och sker i samråd med Ålands statistik- och utredningsbyrå.

Inom ÅHS är verksamhetsuppföljningen en del i ledningsfunktionerna och den kontinuerliga budgetuppföljningen inom de olika enheterna.

9 VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD 2008

Ålands hälso- och sjukvård är organisatoriskt indelad i basenheter. Basenheterna kan i sin tur vara uppdelade i avdelningar. Utöver dessa finns förvaltningskansli, chefläkarens kansli och vårdchefens kansli, överskötare och socialkuratorer. Två eller flere basenheter kan bilda ett verksamhetsblock. Organisationsschema finns som bilaga 3.

Den övergripande ledningen och verksamhetsplaneringen sköts av de ledande tjänstemännen: förvaltningschefen, chefläkaren, vårdchefen, ekonomichefen och personalchefen, som tillsammans bildar ÅHS' ledningsgrupp. Ledningsgruppens medlemmar ansvarar för samordning och koordinering av verksamheterna inom ÅHS så att organisationen använder sina resurser på ett optimalt sätt och att patientarbetet löper smidigt, utan onödiga fördröjningar och med undvikande av överlappande funktioner.

Ledningsgruppen prioriterar och sammanställer enheternas budgetäskanden till ett budgetförslag som tillsammans med en preliminär plan över hälso- och sjukvården föreläggs ÅHS' styrelse. Styrelsens förslag utgör underlag för landskapsregeringens budgetförslag till lagtinget.

Den föreliggande verksamhetsplanen strävar till att i konkreta termer belysa de verksamhetsförändringar som planeras under budgetåret 2008. För samtliga enheter gäller att pågående verksamhet fortsätter ifall inget speciellt nämns. Förändringar i verksamheten som sker på grund av exceptionella problem med personalbemanning, apparathaveri eller liknande kan förekomma och finns följaktligen ej med i denna plan.

9.1 ALLMÄNT

Visionen för verksamheten är att Ålands hälso- och sjukvård skall framstå som en förebild genom vårdkvalitet, patientbemötande och en för samhället god totalekonomi samt som en arbetsplats där personalen känner sig motiverad i sina uppgifter (ur Kvalitetspolicy för Ålands hälso- och sjukvård, 1999).

Hälso- och sjukvården står inför stora utmaningar och det gäller att styra verksamheten på ett sådant sätt att resurserna används så ändamålsenligt som möjligt. Sjukvården kännetecknas av ständiga medicinska, omvårdnadsmissiga och tekniska framsteg. Vårdperioderna på bäddavdelningarna blir allt kortare och intensivare. Vård på avdelning ersätts av öppenvård, ibland av sjukhusansluten hemsjukvård. Den traditionella styrmodellen med ekonomisk budgetering och uppföljning blir otillräcklig för en verksamhet som ständigt behöver utvecklas och anpassas utifrån en föränderlig omvärld i även andra termer än ekonomiska. Det gäller frågor om prioriteringar för framtiden och effektivisering av verksamheten, d.v.s. att göra rätt saker vid rätt tidpunkt och till rätt kvalitet. För denna typ av systematiskt kvalitetsarbete lämpar sig Balanserat styrkort, som tas i bruk successivt

inom ÅHS olika enheter. Det övergripande ”styrkortet” för ÅHS utarbetas redan under hösten 2007 av styrelsen och ledningsgruppen, något som sedan utgör utgångspunkt för basenheternas arbete.

Befolkningen skall erbjudas en hälso- och sjukvård av minst samma klass som i gränsregionerna i öst och väst antingen i form av egen verksamhet eller genom remittering till andra sjukhus. På sikt kan det bli nödvändigt att utöka konsultverksamheten alternativt till att utöka remitteringen till andra sjukhus eftersom specialiseringen blir allt snävare och specialister, som behärskar flere subspecialiteter inte står att uppbringa. Konsultverksamhet kontra remiss till andra sjukhus baserar sig på vad som är mest ändamålsenligt ur ekonomisk, medicinsk och språklig synpunkt. Expertis inom den egna verksamheten skall alltid användas i första hand.

Samarbetet mellan de olika enheterna utvecklas så att patienterna alltid befinner sig på rätt vårdnivå och så att ingen patient upplever sig bortglömd i remitteringen mellan vårdinstanserna. Den elektroniska patientjournalen tas officiellt i bruk på alla enheter i början av år 2008 och möjliggör att journaluppgifter alltid finns till hands där patienten för tillfället vårdas. Likaså är strävan till att i möjligast hög utsträckning använda elektroniska recept, något som har stor betydelse för säkerheten i läkemedelsföreskrivningen. Anslutningen till projektet för ett nationellt patientjournalarkiv utreds under året.

Vårdtjänsternas tillgänglighet är en viktig del av kvaliteten. Ålands hälso- och sjukvård har att följa de av landskapsregeringen föreskrivna tidsramar (vårdgaranti) inom vilka patienterna skall få vård på olika nivåer inom ÅHS. Vårdgarantin berör i detta skede inte tandvården.

Den ökande förekomsten av demenssjukdomar ställer allt större krav på förmågan till samverkan mellan många olika samhällssektorer. Samarbetet mellan hälso- och sjukvårdens basenheter, socialvården och andra instanser rörande vården och omsorgen av demenspatienter utvecklas och förbättras aktivt. En handlingsplan med övergripande riktlinjer för hur patienter med demens handläggs inom organisationen och i samarbete med andra instanser utarbetas under hösten 2007. En av styrelsen tillsatt arbetsgrupp kommer under hösten 2007 att presentera en plan för Långvårdsenhetens utveckling. Planen skall grunda sig på slutrapporten från arbetsgruppen med uppdrag att utreda äldreomsorgen i landskapet.

En fungerande sjukvård förutsätter ett gott samarbete med kommunernas socialvård, så att patienterna vid behov kan få nödvändig hjälp och service av den kommunala hemservicen i samarbete med ÅHS' hemsjukvård. Detta ligger också i kommunerna intresse, så att de inte drabbas i onödan av avgifter för s.k. ”klinikfärdiga” patienter inom ÅHS.

Särskild vikt skall läggas vid informationen till patienterna i frågor som gäller hälsotillstånd, sjukdomar och behandling. En saklig och tydlig kommunikation befrämjar patientsäkerheten och minimerar irritationsmoment och klagomål. Patienternas, anhörigas och personalens synpunkter på vården beaktas. Kvaliteten i vården kommer att följas upp genom att en systematisk avvikelserapportering införs. Dessutom påbörjas arbetet med "Balanserat styrkort" med de enheter som inledningsvis visat intresse och kan avsätta resurser för detta utvecklingsarbete. Styrkortsprojektet leds av en utomstående konsult, som samarbetar med en intern kvalitetsutvecklare. För olika projektsatsningar inom kvalitetsutvecklingen finns anslag om sammanlagt 280.000 euro, av vilket största delen är avsett för kvalitetsarbetet kring Balanserat styrkort och avvikelserapportering.

Personaltillgången kommer att vara en avgörande faktor för möjligheterna att bibehålla en välfungerande hälso- och sjukvård. Därför blir rekryteringsåtgärder i form av olika attraktiva anställningsvillkor samt omsorgen om de anställdas trivsel och motivation i arbetet kritiska framgångsfaktorer. För speciella rekryteringsåtgärder har anslagits 36.500 euro.

Personalutbildningen, både den interna och den externa, hospitering och handledning av personalen är prioriterade områden för att upprätthålla god kvalitet i vården. ÅHS fungerar som ett undervisningsställe både för vårdpersonal under praktikperioden och för läkare under grund- och specialistutbildningen.

Anslaget för personalfortbildning för hela ÅHS uppgår till 410.000 euro (inklusive ledarskapskolning 20.000 euro och psykoterapifortbildning 40.000 euro), vilket motsvarar ca 1,4 % av de tjänsterelaterade lönerna. Personalvården utvecklas i samråd med personalrådet och anslaget för olika friskvårdsprojekt och aktiviteter för personalens trivsel uppgår till 71.000 euro vilket innebär ca 65 euro per anställd.

Såsom tidigare kommer även budgetåret 2008 att präglas av verksamhetsdiskussioner i syfte att se över ledningsstrukturerna, rationalisera vården, granska rutiner, noggrant överväga anskaffningar och skapa kostnadsmedvetenhet på alla nivåer. All personal bör vara beredd på att utvecklas i sitt arbete och bli mer flexibla och gränsöverskridande. Detta är synnerligen viktigt på ett litet sjukhus med många och varierande specialiteter.

Personalmässigt görs en större satsning på att inrätta "året-runt-vikarier" –tjänster. En gemensam motivering för dessa tjänster är svårigheten att rekrytera personal till vikariat av olika längd. Genom att ordinariégöra "året-runt-vikarier" ges en anställningstrygghet i sådana tjänster som ändå i praktiken behövs hela tiden. Grundbemanning blir bättre och administrationen av de korta

anställningsförhållandena försvinner, vilket underlättar arbetet för såväl överskötare/avdelnings-skötare som för löneavdelningens personal. Flera av de tjänster som föreslås bli ordinarie är delade mellan två enheter för att personalanvändningen skall vara så optimal som möjlig. Genom att använda befintliga anslag för vikarier, för övertid och för annan tilläggs-lön innebär förslaget att inga nya anslag behöver tillföras.

Tjänster ombildas även till tjänster med krav på högre utbildningsnivå då kompetensnivån i verksamheten behöver höjas.

I början av 2007 togs det nya försörjningshuset (etapp I) i bruk med nytt kök, matsal, centrallager, kanslier för tekniker och vaktmästare, mötesrum och nya tekniska utrymmen för hela central-sjukhusområdet. Detta har bl.a. inneburit bättre möjligheter att ordna större utbildningstillfällen i det nya "ÅHS konferenscentret".

I början av år 2008 startas byggnationen av primärvårdens nya utrymmen. Primärvårdsprojektet innefattar även nya utrymmen för den onkologiska verksamheten och för diabetesvården. Senare under året kommer bygget av den psykiatriska enhetens nya hus på centralsjukhusområdet att påbörjas. När det står färdigt kommer verksamheten i Grelsby sjukhus att upphöra för att tillsammans med all annan psykiatrisk verksamhet samlas i den nya byggnaden. Endast Dagkliniken förblir kvar i sina utrymmen i f.d. hälsocentralen i centrala Mariehamn. Medicinavdelningens trångboddhet kommer att avhjälpas genom en utbyggnad av avdelningens våningsplan och i lasarettbyggnadens källarplan sker ombyggnader i bland annat det gamla centrallagret. Av om- och tillbyggnaden av Centralsjukhusets, etapp II-III återstår dock fortfarande att lösa hur verksamhets-lokalerna för intensivvård, dialys och dagkirurgi skall utformas i framtiden, samt smärre ombyggnader på vårdavdelningarna och poliklinikerna.

9.1.1 Anskaffningar och investeringar

För år 2008 reserveras för anskaffningar/inventarier och för fastighetsunderhållet inklusive mindre ombyggnader/reoveringar sammanlagt 1.150.000 euro vilket utgör ca 1,66 % av driftsbudgeten eller den andel som detta anslag utgjorde för några år sedan. Ökningen från föregående år är 49 % på grund av ett stort behov av att byta ut och uppdatera föråldrad utrustning och apparatur samt att en del av de mindre ombyggnader som inte ryms inom investeringsanslaget som beviljats för etapp II-III är tänkt att genomföras med medel från detta driftsanslag. Större investeringar (över 100.000 euro) upptas i investeringsplanen, som är 3-årig och som finns presenterade i kapitel 10.

9.1.2 Miljöarbete

Ett strukturerat miljöarbete har påbörjats utgående från den miljöutredning som gjordes år 2003 och styrelsen har fastställt en miljöpolicy för Ålands hälso- och sjukvård. En styrgrupp har utsetts och miljöombud finns på varje arbetsplats. För dessa och för ledningsgruppen ordnas årligen miljöutbildning. Vid inköp av varor bör miljökrav ställas, så att miljöanpassningen sker utifrån vad som är tekniskt möjligt, ekonomiskt försvarbart och miljömässigt motiverat.

9.1.3 Ekonomiska resurser

	Bokslut 2006	Budget 2007	Budget 2008	Förändr %
Kostnader				
Driftkostnader	62 148 247	65 700 000	69 150 000	5,3%
Investeringar	5 729 590	2 000 000	7 520 000	276,0%
Kostnader total	67 877 837	67 700 000	76 670 000	13,2%
Intäkter				
Verksamhetsintäkter	5 671 204	4 540 000	4 600 000	1,3%
Kommunintäkter Gullåsen	4 647 984	3 500 000	3 600 000	2,9%
Intäkter totalt	10 319 188	8 040 000	8 200 000	2,0%
Nettokostnad	57 558 649	59 660 000	68 470 000	14,8%

9.2 HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

9.2.1 Akutenheten

Enhetens viktigaste mål är att minimera tiden för probleminentifiering till definitiv behandling och under tiden stabilisera livsviktiga funktioner hos akut sjuka och skadade patienter.

Akutläkarkompetens på seniornivå är det centrala i Akutens verksamhet. Nyckeln till framgång är tillfredställande arbetsförhållanden för alla yrkeskategorier på enheten, kompetensutveckling, systematisk och konkret kvalitetsförbättring och personalens hälsa och trivsel. Processen med att fördela jourpatienter rätt mellan primärvård och specialistsjukvård fortgår. Den prehospitala akutsjukvården ingår som en naturlig del i verksamheten och utgör akutenhetens förlängda arm. Ambulanshelikopterverksamheten bör ses som en luftburen ambulans och som en del av den prehospitala akutsjukvården på Åland. Samarbetet med Räddningsverket i Mariehamn illustrerar detta. Ambitionen är att trimma verksamheten med sikte på optimala personalresurser, teknisk utrustningsnivå och användarlogistik för att en ännu större del av patienterna skall kunna transporteras med den egna helikoptern istället för med andra, dyrare flygtransporter.

Verksamhetsmål:

- Att skapa organiserad kontinuerlig internutbildning, utbildning av sjukhusläkare i akutmedicin.
- Att upprätta akutmedicinska vårdprogram tillgängliga på intranet.
- Att upprätta enhetens hemsida.
- Att implementera nya återupplivningsdirektiv.
- Att öka användning av övervakningsplatserna för att undvika korta intagningar.
- Att öka andelen sekundär transporter med den egna helikoptern.

*Personalförändringar: En sjukskötartjänst, "året-runt-vikare" - omfördelning av vikariatsanslag.
En deltidssjukskötartjänst (tjänst delad med intensivvården) – intern omflyttning från personalpoolen.*

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över -läkare	2	2	2	2	2	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2	2	2	
Sjukskötare, heltid	15	15	15	15	16	1
Sjukskötare, deltid	1	1	1	1	1	
Sjukskötare, delad tjänst	0,5	0,5	0,5	0,5	1,0 *)	0,5
Mottagningsbiträde, heltid				1	1	
Mottagningsbiträde, deltid	1	1	1			
*) 2 tjänster x 0,5						

Verksamhet:	2004	2005	2006	2007	2008
Öppenvårdsbesök	10.190	10.595	10.236	12.000	12.000
Vård dagar	445	592	949	800	800

9.2.2 Barn- och ungdomsenheten

Barn- och ungdomsenheten prioriterar vården av svårt sjuka, multihandikappade och kroniskt sjuka barn och deras familjer. Enheten skräddarsyr behandling och uppföljning för alla patientkategorier och inriktar sig på snabb diagnostik och probleminriktad verksamhet med en kostnadseffektiv handläggning inom/utom organisationen.

Avdelningsutrymmena behöver omorganiseras för att svara mot nya verksamhetsbehov med allt mer vårdkrävande patienter som kräver intensiv övervakning. Med kortare vårdtider utanför Åland och ökad kompetens sköts numera allt mer komplicerade patienter på enheten vilket kräver mycket personal. Utrymmena är dock lämpade för mindre avancerad vård. Enheten kommer att delta i utvecklandet av ett habiliteringscentrum på Åland.

En fortsatt samordning av rådgivningsverksamheten och skolhälsovården med barn- och ungdomsenheten genomförs.

Verksamhetsmål:

- Att kvalitetssäkra omhändertagandet av några vanliga patientgrupper/diagnoser.
- Att bibehålla poliklinikbesöken på nuvarande nivå.

Personalförändringar: En ny deltidsskottjänst.

En sjukskötare "året-runt-vikarie" – omfördelning av vikariatsanslag.

En sjukskötare "året-runt-vikarie" – intern omflytt. från personalpoolen.

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över -läkare	3	3	3	3	3	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2	2	2	
Sjukskötare	9	9	9	10	12	2
Närvårdare/barnskötare	6	6	6	5	5	
Avdelningssekreterare	2	2	2	2	2	
Avdelningssekreterare, deltid					1	1
Habiliteringskoordinator, deltid				1	1	
Tillfälliga tjänster						
Habiliteringskoordinator, deltid			1			
Vårdplatser:	2004:10	2005:10	2006:10	2007:10	2008:10	
Verksamhet:	2004	2005	2006	2007	2008	
Öppenvårdsbesök	3.068	3.482	3.400	4.000	4.000	
Vård dagar	1.634	1.996	1.945	1.500	1.500	
Vårdtillfällen	593	576	680	700	700	
Vårdtid	2,8	3,5	2,9	2,2	2,2	

9.2.3 BB- och gynekologienheten

Enhetens verksamhetsområde är i huvudsak kvinnors hälsa med två tyngdpunkter. Den ena är den reproduktiva hälsan innefattande graviditet och barnafödande. Den andra är diagnostik och behandling av underlivssjukdomar. Under året utreds möjligheten att påbörja hysteroskopi-verksamhet, vilket skulle förkorta vårdtiderna på avdelningen. För att öka kompetensen ändras två barnskötartjänster till barnmorsketjänster, vilket också garanterar tillräcklig tillgång på barnmorskor dygnet runt. Samarbetet med primärvårdsenheten kring den förebyggande verksamheten (mödra- och preventivmedelsrådgivning, papascreening) fortsätter och utvecklas. Den långsiktiga planen är att all kvinnorelaterad sjuk- och hälsovård skall sammanföras under samma tak, vilket förutsätter gränsöverskridande tankesätt. Utarbetande av fungerande vårdkedjor anpassade till lokala förhållanden fortsätter.

Utrymmesplaneringen som ingår i Etapp II-III av centralsjukhuset ombyggnad fortsätter.

På avdelningen vårdas vid behov patienter efter ögonoperationer.

Dagkirurgin skall koordineras och planeras i samverkan med andra enheter.

Verksamhetsmål:

- Att erbjuda specialistvård på samma nivå som på omkringliggande områden genom egen produktion eller som köpta tjänster.
- Att ha alla tjänster besatta.
- Att upprätthålla och förbättra kompetensen hos personalen.
- Att bygga upp trivsam arbetsmiljö åt personalen.
- Att skapa konkurrenskraftig utbildnings- och utvecklingspolicy för hela personalen.
- Att följa upp frånvaron från tjänst för jämförelse med tillbudsstående vikarieresurser.
- Att flexibelt kunna sköta även andra specialiteters patienter på avdelningen.

Personalförändringar: Två barnskötartjänster ändras till barnmorsketjänster.

Två barnmorskor, "året-runt-vikarier"- omfördelning av vikariatsanslag.

En avdelningssekreterartjänst – intern omflyttning från personalpoolen.

Personal

	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över -läkare	3	3	3	3	3	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2	2	2	
Barnmorska, heltid	11	11	11	11	15	4
Barnmorska, deltid	1	1	1	1	1	
Närvårdare/barnskötare	6	6	6	6	4	-2
Läkarsekreterare	1	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare					1	1

Verksamhet:	2004	2005	2006	2007	2008
Öppenvårdsbesök	4.079	3.750	3.810	4.000	4.000
Dagkirurgi	181	147	150	150	150
Vård dagar -förlossn.	1.396	1.289	1.375	1.300	1.300
-gynekol.	1.029	1.188	818	1.100	1.100
Vårdtillf. -förlossn.	351	313	335	330	330
-gynekol.	495	355	433	450	450
Vårdtid -förlossn.	4,0	4,1	4,1	4,0	4,0
-gynekol.	2,1	3,3	1,9	2,4	2,4
Förlossningar	274	256	294	280	280

9.2.4 Centrala enheten

Till centrala enheten räknas förutom chefläkarens kansli även socialkuratorerna och nio läkare under utbildning, varav åtta sjukhusläkare och en hälsocentralläkare. Chefläkaren har ett övergripande ansvar för hälso- och sjukvårdsverksamheten och för kvalitetsutvecklingen inom denna. Chefläkaren är även klinikchef för verksamheter som saknar egen klinikchef. Chefläkaren handlägger avvikelserapporter i samråd med klinikchefer, överskötare och övriga medlemmar i kvalitetsgruppen. Under 2008 kommer fokus att ligga vid utveckling av ett systematiskt kvalitetsarbete både i form av ett nytt rapporteringsinstrument för avvikelshantering och i form av successivt införande av Balanserat styrkort (BSC) på basenheterna.

Under året kan ett projekt kring utvecklingen av de enheter som har opererande verksamhet genomföras och för detta finns projektmedel.

Förvaltningssekreteraren bistår chefläkaren och klinikchefer i det administrativa arbetet och sköter legitimationsärenden i kontakt med Rättskyddscentralen. Under hennes frånvaro (semester, andra ledigheter) finns ingen vikarie som känner till arbetsuppgifterna. Klinikcheferna påförs allt fler administrativa uppgifter som förutsätter en hel del ”pappersarbete”. För detta behöver de sekreterarhjälp för att inte behöva använda sin tid till administrativa rutiner. Införande av ett avvikelshanteringssystem för att öka vårdens kvalitet kommer att innebära nya kansliuppgifter. En ny sekreterartjänst skall avlasta klinikcheferna och även fungera som back-up och vikarie för förvaltningssekreteraren.

Socialkuratorerna erbjuder socialkurativa insatser inom den somatiska vården.

Sjukhusläkarna /HC-läkare fullgör sin AT-tjänstgöring enligt avtal som uppgjorts med Akademiska sjukhuset. För den tjänstgöring som syftar till specialistexamen inom läkaryrket finns inga speciella tjänster. Eftersom de specialiserande läkarna utgör en potentiell rekryteringskälla är det viktigt att erbjuda specialiseringsmöjligheter inom ÅHS. Därför inrättas tre sjukhusläkartjänster för denna ST-tjänstgöring. Tjänsterna placeras inledningsvis på medicinenheten och på långvårdsenheten.

Verksamhetsmål:

- Att medverka till att utarbeta övergripande mål för ÅHS inom Balanserat styrkorts-modellen.
- Att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet genom bl.a. ett nytt program för avvikelserapportering.
- Att via kvalitetsgruppen/personalenhet/BSC-kvalitetsarbete medverka till att en personalenkät genomförs.

- Att via kvalitetsgruppen/BSC-kvalitetsarbete medverka till att en patientenkät förbereds.
- Att erbjuda klinikchefer och övriga anställda minst ett utvecklingssamtal per år.
- Att fortsätta att stödja utveckling av vårdprogram för de olika enheterna.
- Att tilldela enheterna anslag för nödvändiga anskaffningar och utbildning för att utveckla och bibehålla kvaliteten i verksamheten.
- Att bidra till att stödja datorisering av verksamheter.

*Personalförändringar: En sekreterartjänst – ombildning av en befintlig primär/närvårdartjänst.
Tre sjukhusläkartjänster (för specialiseringstjänstgöring).*

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Chefläkare			1	1	1	
Sjukvårdschef	1	1				
Sjukhusläkare (tid.assistentläkare)	3	3	3	8*)	8	
Hälsocentralläkare				1**)	1	
Sjukhusläkare (för spec.tjänstgöring)					3	3
Ledande socialkurator			1***)	1	1	
Socialkurator	3	3	3	3	3	
Förvaltningssekreterare	1	1	1	1	1	
Byråsekreterare					1	1

*) 5 tjänster överförda från med o kir

***) överf från primärvårdsenheten

****) överf från långvårdsenheten 1.9.06

9.2.5 Kirurgienheten

Verksamhetens målsättning är att erbjuda kirurgisk basservice med de resurser som står till förfogande. På enheten finns två allmänskirurger. Den ortopediska verksamheten upprätthålls med två specialister och förväntas klara det mesta av akut traumatologi och elektiv ortopedi. Den urologiska verksamheten, som sköts på konsultbasis, förväntas öka något.

Den kirurgiska avdelningen vårdar även de patienter som opererats p.g.a. öronsjukdom.

Dagkirurgin skall koordineras och planeras i samverkan med andra enheter.

Verksamhetsmål:

- Att uppfylla vårdgarantins gränser för väntetider.

Personalförändringar: Två sjukskötare "året-runt-vikarier" - omfördelning av vikariatsanslag.

En deltidssjukskötartjänst (tjänst delad med öronenheten) – omfördelning av vikariatsanslag.

En sjukskötare "året-runt-vikarie" – intern omflyttning från personalpoolen.

En sjukskötare (ingått i bemanningen, men tjänsten varit i personalpoolen).

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över -läkare	5	5	5	5	5	
Assistentläkare *)	1	1	1			
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	3	3	3	3	3	
Sjukskötare, heltid	14	14	14	14	18	4
Sjukskötare, deltid	1	1	1	1	1	
Sjukskötare, delad tjänst					0,5	0,5
Närvårdare/primärskötare, heltid	6	5	5	5	5	
Närvårdare/primärskötare, deltid	1	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare	3	3	3	3	3	
*) överf. till centrala enheten						
Vårdplatser:	2004:27	2005:27	2006:27	2007:27	2008:27	
Verksamhet:	2004	2005	2006	2007	2008	
Öppenvårdsbesök	4.957	5.572	5.694	5.500	5.500	
Dagkirurgi	427	514	460	550	550	
Vård dagar	6.199	6.708	5.784	6.500	6.500	
Vårdtillfällen	1.728	1.589	1.767	1.800	1.800	
Vårdtid	3,6	4,2	3,3	3,6	3,6	

9.2.6 Laboratorieenheten

Laboratoriet erbjuder den laboratorieservice som beställs av primärvården, specialistsjukvården och externa kunder. Verksamheten består i huvudsak av provtagning, provhantering, analysarbete och administration. Verksamheten är i gång 24 timmar/dygn.

Laboratoriet fortsätter sitt påbörjade kvalitetsarbete. I kvalitetsarbetet ingår uppbyggandet av en hemsida för att göra laboratorierelaterad information mera lätt tillgänglig för såväl de beställande enheterna som allmänheten.

Laboratoriet fortsätter sitt samarbete med den medicinskt ansvarig läkaren för laboratoriet.

Verksamhetsmål:

- Att med en enkät kartlägga hur nöjda de olika enheterna är med lab.servicen. På basen av svaren ställs nya konkreta mål.
- Att undersöka om det vore ekonomiskt och resursmässigt mera fördelaktigt att ”ta hem” eller ”skicka bort” olika analyser.
- Att presentera laboratoriets hemsida.

Personalförändringar: En laboratorieskötartjänst, ”året runt vikarie – omfördelning av vikariatsanslag.

En laboratoriebiträdestjänst ombildas till en närvårdartjänst.

	2004	2005	2006	2007	2008	07-08
Inrättade tjänster						
Kemist	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2	2	2	
Laboratorieskötare, heltid	17	17	17	17	18	1
Laboratorieskötare, deltid	2	2	2	3	3	
Avdelningssekreterare	2	2	2	2	2	
Laboratoriebiträde	1	1	1	1		-1
Närvårdare					1	1

Verksamhet:	2004	2005	2006	2007	2008
Analys	344.409	351.180	359.014	360.000	365.000
- egen verksamhet	325.265	333.312	340.890	340.000	345.000
- köpta	19.144	17.868	18.124	20.000	20.000

9.2.7 Långvårdsenheten

Långvårdsenheten omfattar fyra vårdavdelningar med sammanlagt 96 platser. Större delen av platserna används för långvård, därutöver finns platser för växelvård, avlastning och rehabilitering samt speciella platser för demensvård (12 st) och palliativ cancervård (4-6 st). Långvårdens patienter skall i princip vara färdigt utredda inom specialsjukvården innan överföring sker. En sannolik utveckling är att Långvårdsenheten allt mer får renodlade geriatriska funktioner med mera specialiserad avdelningsinriktning. Därför utökas sjukskötarresursen genom att två deltidstjänster blir heltidstjänster samtidigt som en ny läkartjänst för specialisering inom geriatri inrättas. Den ökade läkarresursen kan även användas för ökade läkarinsatser i de kommunala åldringshemmen och för utökad minnesmottagningsverksamhet. Minnesmottagningens sjukskötarresurs utökas. Som året-runt-vikarier inrättas 5 närvårdartjänster genom omfördelning av vikariatsanslag. En av styrelsen tillsatt arbetsgrupp kommer under hösten 2007 att presentera en plan för Gullåsens utveckling.

I samarbete med den psykiatriska enheten inför nybyggnation planeras vården av patienter med svåra beteendestörningar och roparbeteende. Lämpliga lokaler för denna patientkategori saknas idag inom ÅHS. Likaså saknas isoleringsrum för patienter med smittsamma sjukdomar, en grupp som torde öka på sikt.

Hemsjukvården i Mariehamn har ansvaret för den extra ordinära sjukvården för en respiratorpatient, som vårdas i en av ÅHS personalbostäder.

Verksamhetsmål:

- Att utöka minnesmottagningsverksamheten.
- Att satsa på vidareutbildning av personalen för att möta Långvårdsenhetens framtida behov.

Personalförändringar: Två deltidsskötersketjänster, till heltids sjukskötersketjänster.

Fem närvårdartjänster, "året-runt-vikarier"- omfördelas av vikariatsanslag.

Utökad arbetstid för sjukskötare vid minnesmottagningen.

Två sjukskötersketjänster, "året-runt-vikarier" – intern omflyttning från långvårdens personalpool.

Två närvårdartjänster, "året-runt-vikarier"- intern omflyttning från långvårdens personalpool.

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Överskötare *)	1	1				
Socialskötare (till 31.8.06)**)	1	1	1			
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	8	8	8	8	8	
Sjukskötare, heltid	11	12	12	14	16	2
Sjukskötare, deltid	2	2	2	2	2	
Medikalvaktmästare	2	1	1	1	1	
Närvård./prim.sköt/skötare, heltid	53	54	54	54	59	5
Närvård./prim.sköt/skötare, deltid	26	25	25	23	21	-2
Sysselsättningsterapeut	1	1	1	1	1	
Vårdbiträde	2	2	2	2	2	
Badare	1	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare, heltid	1	1	1	1	1	
Läkarsekreterare	1	1	1	1	1	

*) överförd till vårdarbetet

***) överförd till centrala enheten

Extraordinär sjukvård

Sjukskötare	2	2	2	2	2
Närvårdare	4	4	4	4	4

Vårdplatser ')	97	97	97	97
-----------------------	----	----	----	----

Verksamhet:	2005	2006	2007	2008
Vårddagar	33.817	32.946	32.800	34.000
Vårdtillfällen	454	456	450	450
Vårdtid	115	112	115	115
Beläggning-%	95,5	93,1	95	93

*) en plats för extraordinär sjukvård

9.2.8 Läkemedelscentralen

Projektet "läkemedelsbeställningar via data" som berör alla enheter fortsätter och förhoppningsvis underlättas detta genom att man får ett web-baserat lagerbeställningsprogram.

Den farmaceutiska personalen kommer att avsätta mera tid ute på avdelningarna för bl.a. information om läkemedelshantering och för visitationer. Läkemedelscentralens verksamhet i övrigt fortsätter som tidigare. En genomgång av verksamheten med inriktning på uppgörande av skriftliga direktiv i enlighet med föreskrift nr 5/2002 från Läkemedelsverket är absolut nödvändigt och bör förverkligas genom projektanställd personal. Läkemedelscentralen tar i bruk ett nytt utrymme för jourmediciner, samt senare ett större utrymme för infusionsvätskor i det ombyggda f.d. centrallagret.

Verksamhetsmål:

- Att både specialistsjukvården och primärvården skall göra sina läkemedelsbeställningar via data.
- Att öka informationen till enheterna angående rutiner för läkemedelsbeställningar och information angående läkemedelshantering.
- Att uppgöra skriftliga direktiv i enlighet med läkemedelsverkets föreskrift nr 5/2002.
- Att minska andelen läkemedel, som blir föråldrade både ute på enheterna och på läkemedelscentralen.

Personalförändringar: En deltidstjänst (30 t) som tekniskt biträde - utbildning av befintlig primär/närvårdartjänst.

Arbetstiden för deltidstjänsten som farmaceut utökas till 30 tim/vecka.

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Chef för läkemedelscentr. (tid.provisor)	1	1	1	1	1	
Farmaceut, heltid	2	2	2	2	2	
Farmaceut, deltid	1	1	1	1	1	
Tekniskt biträde	1	1	1	1	1	
Tekniskt biträde, deltid					1	1
Verksamhet:	2004	2005	2006	2007		2008
Utdelade förpackningar	68.393	65.766	88.316	85.000		87.500
Antal utdeln. till avd.	36.155	38.115	35.733	36.100		37.500
Läkemedelsberedningar	1.428	1.687	1.800	1.900		1.900
Kostnad för de 15 dyraste medicinerna(€)	842.493	1.140.414	1.044.264			

9.2.9 Medicinenheten

Inom medicinenheten erbjuds patienterna specialistvård inom ett stort antal subspecialiteter.

Verksamheten har på senare år indelats i olika subspecialiseringar såsom kardiologi, nefrologi, gastroenterologi, reumatologi, onkologi, lungmedicin och endokrinologi. Efterfrågan på specialistvård inom det inremedicinska fältet kan förväntas öka i takt med att befolkningen lever allt längre och att medicinskt effektiva och motiverade insatser kan göras högt upp i åldrarna.

Den planerade om- och tillbyggnaden av avdelningen innebär att bristen på en-personers rum kan tillgodoses. Trots att platsantalet (30) inte ökar förbättras möjligheterna till bättre isoleringsvård, vård i livets slutskede och en bättre integritet för samtliga inneliggande patienter. Utöver detta behövs en förbättrad situation för polikliniken och IVA/dialys för att enheten skall kunna möta de krav på sjukvården som befolkningen kommer att ställa i framtiden.

Konsulter inom neurologi och hudsjukdomar besöker Centralsjukhuset regelbundet och ger ålänningarna tillgång till dessa specialister på hemorten. Även andra specialområden, som inte finns representerade inom ÅHS, kan bli aktuella i form av konsultavtal ifall detta bedöms som mera ändamålsenligt och kostnadseffektivare än att remittera patienten till vård utom Åland.

Under året planeras om och hur sållningsundersökningar av tjocktarmscancer kan genomföras.

Cancersjukskötaren som över 10 år finansierats av Ålands Cancerfond inrättas som en egen tjänst och ÅHS övertar finansieringsansvaret.

Verksamhetsmål:

Kvalitativa:

- Att erbjuda högspecialiserad/kvalificerad sjukvård till den åländska befolkningen.
- Att erbjuda en bättre vårdmiljö för patienterna på avdelningen.
- Att erbjuda en bra arbetsmiljö och trivsel för all personal.
- Att erbjuda utbildning och stimulans för all personal inklusive studerande.

Kvantitativa:

- Att alla tjänster innehas av kompetent personal.
- Att den nuvarande sjukvårdsproduktionen kan bibehållas.
- Att köer till poliklinikerna och överbeläggningar på avdelningen kan undvikas.
- Att uppnå 3-4 utbildningstillfällen per år för personalen.

Personalförändringar: En sjukskötartjänst (cancersjukskötare).

En sjukskötare "året-runt-vikarie"- omfördelning av vikariatsanslag.

En sjukskötare "året-runt-vikarie" – intern omflyttning från personalpoolen.

En deltidssjukskötartjänst (tjänst delad med ögonenheten) – intern omflyttning från personalpoolen.

En sjukskötare (ingått i bemanningen men tjänsten varit i personalpoolen).

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över -läkare	8	8	9	10	10	
Avdelningsläkare	1	1				
Assistentläkare *)	4	4	4			
Dietist				1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	7	5	5	5	5	
Sjukskötare, heltid	34	35	35	35	39	4
Sjukskötare, deltid			1	1	1	
Sjukskötare, delad tjänst					0,5	0,5
Närvårdare/primärskötare, heltid	11	10	8	8	8	
Avdelningssekreterare, heltid	5	5	5	5	5	
Avdelningssekreterare, deltid	1	1	1	1	1	
Arkivbiträde	2	2	2	2	2	
Mottagningsbiträde	1	1	1	1	1	

*) överf. till centrala enheten

Vårdplatser:	2004:30	2005:30	2006:30	2007:30	2008:30
Verksamhet:	2004	2005	2006	2007	2008
Öppenvårdsbesök	21.294	22.464	24.705	22.200	22.200
- medicin	14.259	15.024	17.576	15.000	15.000
- endoskopi	991	965	894	1.000	1.000
- onkologi	2.435	2.827	2.975	2.700	2.700
- lungmed.	2.244	2.198	1.922	2.200	2.200
- hud	1.084	1.257	1.072	1.100	1.100
- neurologi	281	193	266	200	200
Vårddagar					
- medicinavd	8.483	8.877	8.562	8.500	8.500
- lungmed.avd	-				
Vårdtillfällen					
- medicinavd	1.721	1.628	1.570	1.700	1.700
Vårdtid					
- medicinavd	4,9	5,5	5,5	5,0	5,0

9.2.10 Miljöhälsovårdsenheten

Miljöhälsovårdsenheten överförs till den nya Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndigheten den 1.1.2008 och finns därefter ej längre inom ÅHS. Planen för verksamheten uppgörs av landskapsregeringen. Enheten har med oförändrad verksamhet beaktats i ÅHS föreliggande budget.

9.2.11 Operations- anestesi- och intensivvårdsenheten

Operations- och anestesi-verksamheten är en serviceenhet för den övriga sjukvården och skall tillgodose behovet av operationer, anestesi och postoperativ övervakning. Projektet med att införa program för operationsplanering fortgår. Genom olika arrangemang försöker man ordna möjligheter till tandoperationer i narkos. Planeringen gällande hur den dagkirurgiska verksamhetens utrymmesbehov skall åtgärdas fortgår.

Intensivvårdsverksamheten skall tillgodose behovet av intensivvård och hjärtövervakning samt handhar även dialysvården. Intensivvårdsavdelningens verksamhet planeras fortgå oförändrad förutsatt att personaltillgången kan tryggas. Under sommarmånaderna begränsas den planerade operationsverksamheten för att minska på vikariebehovet och för att få patienter vill operera sig sommartid.

Dialysen verkar i trånga utrymmen, något som så snart som möjligt bör åtgärdas genom en utbyggnad gemensam med intensivvården i samband med etapp II-III. Behovet av isoleringsmöjlighet med tanke på multiresistenta bakterier måste tillgodoses för såväl intensivvård, dialys som uppvaket.

Smärtenheten arbetar för att höja kunskapsnivån om smärta hos läkare och sjukskötare. På mottagningen sköts patienter med neuropatisk smärta och cancerpatienter. Uppföljning av insatta behandlingar, psykiskt stöd och helhetssyn på patient med familj bidrar i stor utsträckning till lyckad behandling. Smärtsjukskötaren skapar trygghet och därmed undviks sjukhusintagningar för de patienter som får vård i livets slutskede i sin egen hemmiljö.

Instrumentvårdens verksamhet bedrivs utgående från befintliga normer och standarder.

Målsättningen är att effektivt sköta underhåll, inköp och service av instrument.

Hygienskötaren utbildar personalen utgående från ÅHS´ hygiendirektiv och strävar även till att öka patienternas kunskap i handhygien.

Verksamhetsmål:

- Att fortsätta med att upprätta riktlinjer för intensiv- och uppvakningsvård.
- Att utveckla utbildningsplanen och kompetensstegen för personalen.
- Att fortsätta att erbjuda personalen medarbetarsamtal.
- Att alla inskrivna smärtpatienter som skall ha adekvat medicinering vid utskrivningen.
- Att fortsätta att implementera hygiendirektiven på alla enheter.
- Att följa upp enheternas kostnader för instrumentvården.
- Att åstadkomma möjligheter till tandvårdsoperationer i narkos.

Personalförändringar: Tre sjukskötartjänster, "året-runt-vikarier" - omfördelning av vikariatsanslag.

En deltidstjänst som instrumentvårdsbiträde ändras till heltid.

En deltidssjukskötartjänst (tjänst delad med akutenheten) – intern omflyttning från personalpoolen.

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över -läkare	3	3	3	3	3	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	5	5	5	5	5	
Sjukskötare, heltid	31	36	36	34	37	3
Sjukskötare, deltid				4	4	
Sjukskötare,delad tjänst *)	0,5	0,5	0,5	0,5	1,0	0,5
Primärskötare, heltid	1	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare	2	2	2	2	2	
Instrumentvårdsbiträde, heltid	2	2	2	2	3	1
Instrumentvårdsbiträde, deltid	1	1	1	1		-1

*) 2 tjänster x 0,5

Vårdplatser (IVA):	2004:4	2005:4	2006:4	2007:4	2008:4
Verksamhet:	2004	2005	2006	2007	2008
Op-åtgärder	2.201	2.233	2.201	2.200	2.200
Dialyser	857	738	848	860	860
Vårdtag-IVA	1.262	991	791	1.100	1.100
Antal IVA-patienter	481	370	286	450	450
Vårdtid	2,6	2,7	2,8	2,4	2,4

9.2.12 Primärvårdsenheten

Hälso- och sjukvårdsmottagningarnas verksamhet skall kännetecknas av gott bemötande, god vård, förebyggande verksamhet, lättillgänglighet och kontinuitet med kompetent personal. Detta uppnås med kompetensutveckling, utbildning och regelbunden utvärdering av verksamheten genom bl.a. planerings- och utvecklingssamtal.

Det blir allt svårare att rekrytera ny personal och vikarier varför det är av yttersta vikt att sprida positiva ringar om vår organisation och ha ett gott omhändertagande av vikarier och studeranden.

I början av året påbörjas bygget av primärvårdens nya verksamhetsutrymmen i centralsjukhusfastigheten. Läkarmottagningen, barnrådgivningen, företags- och personalhälsovården och diabetesmottagningen kan därmed i slutet av 2009 flytta in i ändamålsenliga lokaler efter att i 7 år ha fungerat i tillfälliga utrymmen.

Den förebyggande verksamheten fortsätter att förstärkas inom primärvården genom att projektet med livstils-mottagning införlivas i den ordinarie verksamheten. Fortsatt utveckling av omhändertagandet av diabetikerna sker i samverkan med specialsjukvården. Även inom andra områden sträva man mot en utökad medicinsk samverkan med specialsjukvården kring vissa patientgrupper. För att minska de sexuellt överförbara sjukdomarna genomförs en satsning på att hitta klamydiainfektioner hos pojkar.

De kortare vårdtiderna inom specialsjukvården ställer allt större krav på kompetensen inom hemsjukvården. Allt sjukare patienter med komplicerade vårdbehov skrivs numera ut allt tidigare för att vårdas i hemmen. Med anledning av detta kommer hemsjukvården att förstärkas med en sjukskötartjänst och en halv hälsovårdartjänst. Avsikten är också att vakanta primärskötar/närvårdartjänster omvandlas till sjukskötare/hälsovårdartjänster. Likaså kommer vakanta skötartjänster på läkarmottagningarna att ombildas till sjukskötare för att effektivera omhändertagandet av mottagningens patienter.

Befolkningen i Mariehamn är idag mycket äldre än vad prognoserna tidigare visat, Personer över 85 år har redan nått det antal som man enligt ÅSUB räknade med att uppnå först år 2020. Detta förutsätter ett utökat samarbete mellan hemtjänsten och hemsjukvården bl.a. genom införandet av gemensam vårdplanering speciellt för multisjuka patienter. För att uppnå ett optimalt samarbete behövs dock en lagändring.

Hemsjukvården i Mariehamn har ansvaret för den extra ordinära sjukvården för en respiratorpatient, som vårdas i sitt hem.

Sedan flere år har ambitionen att arbeta som vårdteam återkommande nämnts i verksamhetsplanerna. Hittills har denna målsättning inte kunnat förverkligas fullt ut på läkarmottagningarna. Kontinuiteten förväntas öka bland hälsocentralläkarna men det verkar orealistiskt att kunna realisera idén om vårdteam fullt ut under 2008 till stor del beroende på oändamålsenliga lokaler. På flere hälso- och sjukvårdsmottagningar på landsbygden fungerar dock teamen läkare/hälsovårdare mycket bra. Målsättningen på sikt är fortfarande att en läkare och sjukskötare/hälsovårdare bildar ett team så att varje ålänning tillhör ett sådant. Under tider av full läkarbemanning finns förutsättningar att avlasta kvällsjouren.

Förbättring av introduktionsrutinerna för läkarvikarier och fortbildning för alla läkare har påbörjats och utvecklingsarbetet fortsätter. Under 2008 fortsätter ROHTO-projektet, där läkarna i workshopar tillsammans söker gemensamma, evidensbaserade strategier för vanliga problem gällande läkemedelsbehandling. En av workshoparna genomförs med vårdpersonalen för att förbättra rutinerna för vissa patientgrupper.

Hälsovårdarberedskapen i skärgården bibehålls på nuvarande nivå. Kompetensen inom företagshälsovården höjs genom specialutbildning av nyanställd personal. TBE-vaccinationskampanjen fortsätter och nya åldersgrupper involveras.

Verksamhetsmål:

- Att satsa mera på förebyggande verksamhet genom utökad livstils-mottagning.
- Att bilda ett palliativt team som ger service åt hela fasta Ålands hemsjukvård, flere hembesök av läkare inom hemsjukvården.
- Att genomföra en riktad spårning av klamydia-infektioner till pojkar.
- Att genomföra planerings- och utvecklingssamtal med samtliga läkare i likhet med de som hålls med vårdpersonalen.
- Att aktivt söka nya rekryteringsstrategier för att attrahera läkare till fast anställning.
- Att tillsammans med tjänsteinnehavaren på den nyinrättade psykologtjänsten finna former för tjänstens optimala utnyttjande.
- Att utöka samarbete hemsjukvård /hemtjänst /hemvård

Personalförändringar: En ny sjukskötartjänst, hemsjukvården.

En hälsovårdartjänst, deltid till heltid, hälso- o sjukvårdsmottagningen på Norra Åland.

En skötartjänst ändras till sjukskötartjänst, Godby hälsocentral.

En sjukskötartjänst, livsstils-mottagningen (tidigare projekt) - ombildning av befintlig primär/närvårdartjänst.

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Primärvårdschef	1	1				
Överläkare/Bitr.överläkare	7	7	8	9	9	
Hälsocentralläkare *)	7	8	8	6	6	
Psykolog				1	1	
Överskötare **)	1	1				
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	5	5	5	5	5	
Sjukskötare, heltid ****)	16	16	17	18	22***)	4
Sjukskötare, deltid	4	4	2	2	2	
Distriktshälsovårdare	3	3	3	3	3	
Hälsovårdare, heltid ****)	25	25	26	28	28	
Hälsovårdare, deltid	8	8	6	7	6	-1
Ergoterapeut, deltid				1	1	
Närvårdare/prim.sköt./sköta	8	8	8	8	7	-1
Närvårdare/prim.sköt./sköta	3	3	3	3	3	
Avdelningssekreterare, heltid	8	8	8	8	8	
Avdelningssekreterare, deltid	1	1	1	1	1	
Hälsovårdare/Barnmorska		1	1	1	1	
Hälsovårdare/Sjukskötare			1	1	1	
*) en tjänst flyttad till centrala enheten						
**) flyttad till vårdarbetet						
***) flyttad från vårdarbetet						
****) en hälsov. omv. till sjukskötare fr 1.9.07						
Tillfälliga tjänster						
Hälsovårdare, heltid			1			
Hälsovårdare, deltid			2			
Extraordinär sjukvård						
Tillfälliga tjänster						
Sjukskötare	2	2	2	2	2	
Närvårdare/prim.sköt./sköta	4	4	4	4	4	

Mottagnings- och hembesöksverksamhet:

	2005	2006	2007	2008
Besök	114.458	134.055	127.000	127.000
- läkare	30.071	30.172	32.000	32.000
- vårdpers.	84.387	103.883	95.000	95.000

9.2.13 Psykiatrienheten

Den psykiatriska enheten ansvarar för både den slutna och den öppna psykiatriska vården med målsättningen att erbjuda patienterna en individuellt anpassad vård och behandling. På grund av problem med akutavdelningens inomhusmiljö stängdes avdelningen i januari 2007 och verksamheten vid Grelsby sjukhus har sedan dess fortsatt med två avdelningar. Platsantalet har därmed minskat från 32 till 23 platser, av vilka tre platser har reserverats för avgiftningsverksamheten. Personalen har till vissa delar kunnat omfördelas från den slutna vården till psykiatrins olika öppna vårdformer (Dagkliniken, Barn- och ungdomspsykiatriska mottagningen, Vuxenpsykiatriska mottagningen). Ytterligare diskussioner om omfördelning av tjänster kommer att föras. Uppföljningen av Suboxone-behandlade patienter har också övertagits från den kommunala missbrukarvården. Psykiaterbristen skapar fortfarande problem för såväl den slutna och öppna vården. Avtal har tecknats med Stockholms beroendecenter för den del av missbrukarvården som förutsätter psykiaterkompetens. Anslag för detta har för år 2007 beviljats av Landskapsregeringen, för år 2008 upptas eget anslag i ÅHS budget.

I enlighet med psykiatriplanen år 2000 behövs en förändring av personalstrukturen så att det finns lika många sjukskötare som mentalvårdare inom avdelningsvården. Detta nås genom att mentalvårdartjänster ombildas till sjukskötartjänster vid naturlig avgång. Den psykiatriska öppenvårds/rehabiliteringsavdelningen med 8 platser kommer under år 2008 att erbjuda utredning, vård, behandling och rehabilitering till akut- och långtidssjuka psykiatriska patienter i behov av sjukhusvård. Nya arbetssätt kommer att prövas med tanke på kommande behov. Den slutna akutavdelningen handhar efter sammanslagningen också den psykogeriatriska vården.

Projektet kring det utökade familjestödet till psykiskt sjuka föräldrar och deras barn integreras i den psykiatriska vården, detsamma gäller utvecklingsprojektet inom den psykiatriska rehabiliteringen. Ätstörningspolikliniken ”TREAT” fortsätter att utveckla sin verksamhet i samarbete med Dagkliniken, den psykiatriska rehabiliteringsavdelningen och Barn- och ungdomsenheten. Ett nytt projekt kring ”Ung ångest” och ett projekt vid misstankar om våld mot barn enligt den s.k. Barnhusmodellen planeras i samarbete mellan vuxen- och barnpsykiatriska mottagningen. Det mobila teamets uppdrag kommer att klargöras under 2008. Personal från den psykiatriska enheten kommer att delta i utbildningen kring kognitiv psykoterapi som planeras av Högskolan på Åland åren 2008-2011.

Vuxenpsykiatriska mottagningen strävar till att planera och småningom starta upp nya verksamhetsformer (bl.a. en remiss- och bedömningsenhet) så att de är klara att tas i bruk när

psykiatrienheten flyttar in i nya lokaliteter år 2010. Målsättningen är att erbjuda ett första bedömningsbesök inom 3 veckor, ett besök hos läkare inom 2 månader och behandlingsstart inom 3 månader.

Barn- och ungdomspsykiatriska mottagningen erbjuder specialiserad vård till barn och ungdomar med psykisk ohälsa och prioriterar de patienter vars tillstånd är förenade med allvarlig prognos, d.v.s. hinder för personlig tillväxt och mognad, framtida handikapp, risk för andras säkerhet eller för patientens förtida död. Arbetet med PM kring olika barn- och ungdomspsykiatriska tillstånd fortsätter.

Dagkliniken skall i första hand ansvara för målinriktad rehabilitering, i denna ingår även stödåtgärder såsom behandling, samarbetsmöten, viss krisintervention för de inskrivna patienter, gruppverksamhet.

Detaljplaneringen av psykiatrins nya lokaler fortsätter tillsammans med arkitekten. Byggstart planeras till hösten 2008 och inflyttning i slutet av år 2010. Då kommer all psykiatrisk verksamhet, förutom Dagkliniken, att vara samlad på ett ställe, vilket kommer att möjliggöra effektivare användning av personalen, nya verksamhetsformer och ett bättre samarbete med den somatiska vården. I samarbete med långvårdsenheten planeras vården av patienter med svåra beteendestörningar och roparbeteende. Lämpliga lokaler för denna patientkategori saknas idag inom ÅHS.

Verksamhetsmål:

- Att tillsätta psykiatertjänsterna.
- Att påbörja omstruktureringen av psykiatrin genom överföring av personal till öppenvården.
- Att erbjuda samma nivå som hittills inom den slutna vården och öka den öppna vården.
- Att öka fokuseringen på den psykiatriska rehabiliteringen genom att införa ett rehabiliterings-tänkande inom hela psykiatrin genom att:
  - Dagkliniken utvecklas till ett centrum för den riktade psykiatriska rehabiliteringen
  - bedömning av rehabiliteringsmöjligheten görs på alla Dagklinikens nya patienter och 20% av de tidigare inskrivna patienterna.
  - 20% av personalen på Grelsby sjukhus och alla på Dagkliniken utbildas så att de kan bedöma rehabiliteringsberedskapen hos patienterna.
- Att inom vuxenpsykiatriska mottagningen kunna erbjuda ett första bedömningsbesök inom 2 veckor, hos läkare inom 2 mån och behandling senast inom 3 månader.
- Att fortsätta arbetet med att utarbeta vårdplaner/PM inom BUP.
- Att varje avdelningspatient har en-tre kontaktpersoner.
- Att alla patienter gör uppå sin behandlingsplan tillsammans med personalen.

Personalförändringar: En mentalvårdartjänst ombildas till sjukskötartjänst.

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över -läkare	5	5	5	5	5	
Överskötare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	9	9	9	9	9	
Sjukskötare, heltid	17	17	17	19	20	1
Närvårdare/mentalvårdare, heltid	26	27	27	26	25	-1
Psykolog	6	6	6	6	6	
Psykiaterapeut	2	2	2	1	1	
Socialkurator	3	3	3	4	4	
Musikterapeut	1	1	1	1	1	
Ergoterapeut	3	3	3	3	3	
Socioterapeut	1	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare	3	3	3	3	3	
Kanslist	2	2	2	2	2	
Tillfälliga tjänster						
Fälterapeut	1	1				
Socialkurator			1			
Vårdplatser:	2004:32	2005:32	2006:32	2007:23*)		2008:23
Verksamhet:	2004	2005	2006	2007		2008
Öppenvårdsbesök	14.284	15.567	16.010	16.000		16.000
Vård dagar	8.361	7.719	5.547	4.760		4.760
Vårdtillfällen	296	315	321	500		500
Vårdtid	28,2	24,5	17,3	10		10

*) i jan 2007 sammanslogs tre adelningar till två

9.2.14 Rehabiliterings- och fysiatrienheten

Enheten utgörs av en specialiserad bäddavdelning, läkarmottagning, fysioterapi, ergoterapi, talterapi, hjälpmedelsservice, samt neuropsykologiska och psykiatriska konsulter. Verksamheten kännetecknas av teamarbete.

Huvudmålet är en snabb rehabilitering till arbetslivet samt möjligheten att bo kvar i hemmet så länge som möjligt, vilket innebär både livskvalitet och trygghet för patienten samt kostands--inbesparing för samhället. Den nya biträdande överläkartjänsten innebär en nytändning och en möjlighet till mera specialisering inom enheten. Viktigt är en satsning på vård efter rehabiliterings-tiden för bättre anpassning i samhället. Enheten försöker tillhandahålla publikationer och annan information för att tillgodose det behov av information kring sjukdomar och rehabilitering som efterfråga av patienterna och de yrkesverksamma kring patientgrupperna. Rehabiliteringsenheten är en serviceenhet och verksamheten styrs utgående från vad som planeras och åtgärdas på de övriga enheterna. Det sker en kontinuerlig prioritering av verksamhetsformerna för att bäst utnyttja resurserna. Enheten är trångbodd varför någon form av lösning behövs.

Verksamhetsmål:

- Att varje patient har en omvårdnadsplan utveckla omvårdnadsarbetet och dokumentation (avd).
- Att använda avslappning/grounding som behandlingsmetod för smärtpatienter (avd).
- Att uppgöra beskrivningar för fysioterapins olika ansvarsområden för att underlätta nyanställdas introduktion (fysioterapin).
- Att komplettera befintliga åtgärdsprogram för rygg-, nack- och axeldiagnoser med undersökningsblanketter (fysioterapin).
- Att erbjuda 1-2 ergoterapeuter utbildning utanför Åland i kognitiva bedömningar, samt 6 ggr/år ordna interna utbildningar (ergoterapin).
- Att ta fram en checklista för demensbedömningarna (ergoterapin).
- Att omsätta kurserfarenheterna från ”Yrkesrelaterade röststörningar” i praktiken (talterapi).
- Att använda och utvärdera anamnesmaterial och utdelningsmaterial (talterapi).
- Att kartlägga rutiner för kommunikationshjälpmedlens utprovning, tillverkning och inträning för optimering av resurserna (talterapi).
- Att utreda vilken instans som har ansvaret för en rehabiliteringskoordinator.

Personalförändringar: En fysioterapeuttjänst, "året-runt-vikarie" - omfördelning av vikariatsanslag.

En deltids sjukskötartjänst, "året-runt-vikarie" – omfördelning av vikariatsanslag.

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över -läkare	1	1	1	2	2	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	4	4	4	4	4	
Sjukskötare, heltid	1	1	1	1	1	
Sjukskötare, deltid	1	1	1	1	2	1
Talterapeut, heltid	1	2	2	2	2	
Talterapeut, deltid	2	2	2	2	2	
Ergoterapeut, heltid	2	2	3	3	3	
Ergoterapeut, deltid	2	2	1	1	1	
Fysioterapeut, heltid	8	8	8	8	9	1
Fysioterapeut, deltid	1	1	1	1	1	
Närvårdare/konditionsskötare	3	3	3	3	3	
Närvårdare/primärskötare *)	5	5	5	4	4	
Medikalmassör	1	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare, heltid	2	2	2	2	2	
Avdelningssekreterare, deltid	1	1	1	1	1	
Mottagningsbiträde	1	1	1	1	1	
*) överf. till vårdarbetet						

Tillfälliga tjänster

Talterapeut	1
-------------	---

Vårdplatser: 2004:12 2005:12 2006:12 2007:12 2008:12

Verksamhet:	2004	2005	2006	2007	2008
Öppenvårdsbesök	11.094	9.719	10.158	11.000	17.000
Vård dagar	1.846	1.677	1.793	2.000	2.000
Vårdtillfällen	180	150	189	160	160
Vårdtid	10,3	11,2	9,5	12	12

9.2.15 Röntgenenheten

Liksom tidigare år är målsättningen att erbjuda god service med korta väntetider till bibehållen kvalitet. En av de stora utmaningarna blir att upprätthålla en tillräckligt stor personalstyrka. Apparaturen moderniseras i enlighet med tidigare planering; även mammografiverksamheten planeras övergå till den digitala världen. Flera MR-undersökningar behöver göras för att motsvara nivån i omvärlden, dessa undersökningar är att föredra istället för datortomografi vid undersökningar av yngre personer. Fortsatt uppmärksamhet riktas mot undersökningar på jourtid, vilka är betydligt dyrare att utföra än under normal arbetstid. Kvalitetshöjning eftersträvas bland annat genom utveckling av Intranät-sidorna och genom att utföra en riskanalys och vidta behövliga åtgärder i enlighet med resultatet. Förberedelser inför den kommande landsomfattande auditeringen kräver tillfälligt extra personalresurser. En tillfällig befattning som transportör har funnits i flere år, finansierats med överskötarnas budgetanslag. Uppgiften som transportör har visat sig behövlig för patienttransporter inom mellan avdelningarna och röntgen, avlastar avdelningarnas och akutens vårdpersonal.

Verksamhetsmål:

- Att fortsättningsvis erbjuda radiologisk diagnostik och intervention på hög nivå med god tillgänglighet.
- Att bibehålla en god arbetsmiljö, som är utmanande och stimulerande för personalen.
- Att utveckla Intranät – sidorna, uppdatera av undersöknings-PM och annan praktiskt användbar information.
- Att påbörja den andra omgången av den landsomfattande lagstadgade auditeringen.
- Att genomföra en riskanalys av verksamheten.
- Att bibehålla produktionen till väsentligen samma kostnad.

Personalförändringar: En ny tjänst som transportör.

Två röntgenskötartjänster, ”året-runt-vikarier” – omfördelning av vikariats- och andra löneanslag.

Personal

	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över -läkare	2	2	2	2	2	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2	2	2	
Röntgenskötare, heltid	6	6	6	6	8	2
Röntgenskötare, deltid	1	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare, heltid	2	2	2	3	3	
Avdelningssekreterare, deltid	1	1	1			
Läkarsekreterare	1	1	1	1	1	
Transportör					1	1

Verksamhet:	2004	2005	2006	2007	2008
Undersökningar	16.876	16.011	16.619	16.500	16.500
- egen verksamhet	16.537	15.737	16.281	16.100	15.900
- köpta	339	274	338	400	600

9.2.16 Tandvårdsenheten

Tandvårdsenheten bedriver barn- och ungdomstandvård, ger tandvård åt patientgrupper prioriterade av sociala och medicinska skäl samt till ÅHS' ordinarie personal. Journtandvård för hela befolkningen inklusive turister upprätthålls under årets alla dagar ett visst antal timmar per dag. Specialisttandläkaren i tandreglering tar även emot remisser från privatsektorn.

Tandvården i Mariehamn har sedan senhösten 2007 nya mottagningsutrymmen vid Ålandsvägen 26. Verksamhet bedrivs dessutom i Godby hälsocentral, i Jomala servicehus och i en mobil tandläkarvagn. Utrymmen för narkostandvård iordningsställs under hösten 2007 i centralsjukhusets operationsavdelning.

Tandvården eftersträvar att bibehålla och om möjligt förbättra barns och ungdomars tandhälsa, vilket följs upp med hjälp av ett s.k. D(M)F-index, som beskriver antalet kariesdrabbade tänder. År 2006 var 12-åringarnas index 0,9.

Verksamhetsmål:

- Att bibehålla och om möjligt förbättra barns och ungdomars tandhälsa bland annat genom effektiv profylaxtandskötterverksamhet.
- Att utreda möjligheten för ökad tillgänglighet till offentlig tandvård för den åländska befolkningen.

Personalförändringar: En tandskötartjänst ändras till ansvarig tandskötartjänst.

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Ledande tandläkare	1	1	1	1	1	
Tandläkare	6	6	6	6	6	
Specialtandläkare	1	1	1	1	1	
Munhygienist	2	2	2	2	2	
Ansvarig tandskötare					1	1
Närvårdare/tandskötare	9	9	9	9	8	-1
Mottagningsbiträde	1	1	1	1	1	
Receptionist		1	1	1	1	

Verksamhet:	2005*	2006	2007**	2008
Besök	17.863	16.124	17.500	17.500
Patienter	8.060	7.730	8.000	8.000
- 0-18 år			4.200	4.500
- 0-17 år	4.248	4.075		
- 19- år			3.700	3.500
- 18- år	3.812	3.655		

* Den avgiftsfria tandvården ändrades från 0-19 år till 0-18 år från och med 2005.

** Den avgiftsfria tandvården ändrades från 0-17 år till 0-18 år från och med 2007.

9.2.17 Vårdarbetet

En grundförutsättning för vårdarbetet är en bra bemanningssituation. Samarbetet med Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet fortsätter under året och rekryteringen förverkligas bland annat genom deltagande i rekryteringsmässor och riktade kampanjer till högskolor och yrkeshögskolor. I den hårdnande konkurrensen om vårdpersonal inrättas flera ordinarie så kallade året-runt-vikarier för att täcka behovet av tillfällig personal för planerade tjänstledigheter.

Den allt ökande graden av specialisering inom vården ställer krav på utbildning och kompetens. Vården av den enskilda patienten blir allt mer komplex och resurskrävande. Inom flera enheter finns behov av uppgradering av tjänster till sjukskötnivå. Behovet av utbildning möts genom att personal deltar i externa utbildningar men även genom att fortsatt anordna gemensamma utbildningstillfällen. Kraven på vårdledarna ökar. För att möjliggöra för avdelningsskötarna att verka som ledare, planerare och utvecklare av vården och personalen bör strävan vara att helt frigöra dem från kliniskt patientarbete. Det långsiktiga målet är att ha färre avdelningsskötare som har bättre förutsättningar att verka som ledare.

ÅHS verksamhetsenheter fungerar som utbildningsplatser för praktisk undervisning av vårdstuderanden på olika utbildningsnivåer. Målet är att ta möjliggöra cirka 250 studieperioder i handledd praktik vilket motsvarar cirka 1 120 praktikveckor. Den praktiska undervisningen av studeranden ses som en viktig del av personalrekryteringen.

Vårdchefens utbildningsanslag höjs till 202 000 €. av vilka cirka 40 000 € används för att stimulera enheterna till att handleda studeranden genom att 35 €/vecka/studerande utbetalas retroaktivt i januari för de studeranden enheterna handlett under år 2007. För vårdpersonalens hospitering reserveras 14 000 €. Hospiteringsanslaget används för upprätthålla klinisk kompetens inom olika verksamhetsområden.

Anslaget för vårdutveckling används under året för kvalitetsutveckling av vårdarbetet på olika verksamhetsenheter. Anslaget budgeteras till 35 000 €. Anslaget för vårdutveckling täcker tidsbundna kostnader i form av experttjänster såväl interna som externa, material och andra kostnader för vårdutveckling inom hela organisationen.

Cancersjukskötaren som hittills finansierats av Cancerfonden och administrerats av vårdchefen övertas från och med den 1.4.2008 av ÅHS och placeras organisatoriskt på onkologiska

polikliniken. Fyra närvårdare/primärvårdartjänster har under 2007 varit obudgeterade och placerade under vårdchefen. Dessa tjänster ombildas nu till tjänster som äskats av enheterna och budgeteras inom sin respektive enhet. Vårdchefen administrerar den tillfälliga tjänsten som huntington-koordinator på 20 veckotimmar som fortsätter under året.

Verksamhetsmål:

- Att ordna nio gemensamma utbildningstillfällen andra onsdagen i månaden förutom under sommaren.
- Att ordna ett utbildningstillfälle i ledarskap för alla vårdledare inom ÅHS.
- Att ÅHS övertar det ekonomiska ansvaret för tjänsten som cancersjukskötare från 1.4. 2008.

Personalförändringar: Fyra närvårdare/primärskötartjänster ombildas till

- *en deltids sekreterartjänst (till chefläkarkansliet)*
- *en sjukskötartjänst (till primärvårdens livsstils-mottagning)*
- *en hörselvårdsassistenttjänst (till öron-, näs- och halsenheten)*
- *en tjänst som tekniskt biträde (till läkemedelscentralen)*

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Vårdchef	1	1	1	1	1	
Närvårdare/primärskötare		2	3	4		-4
Städare, deltid		1	1	1	1	
Tillfälliga tjänster						
Huntington koordinator, deltid			1	1	1	

Överskötarkansli

Nedanstående personaltablå hänför sig till de tjänster som i det nya organisationsschemat underlyder vårdchefen omfattande alla överskötare och den personal som tidigare fanns under överskötarkansliet.

Personalförändringar: Sjukskötartjänsterna (7) i personalpoolen budgeteras på olika avd.

Tre avdelningssekreterartjänster flyttas: två tjänster flyttas till skrivcentralen och en till BB-Gyn. avd från ÅCS personalpool.

En läkarsekreterartjänst, "året-runt-vikare" - omfördelning av vikariatsanslag.

En läkarsekreterartjänst ombildas till ansvarig läkarsekreterartjänst.

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Överskötare	2	2	2	5	5	
Sjukskötare ÅCS personalpool	7	7	7	7		-7
Avdelningssekreterare	2	2	2	3	2	-1
Byråsekreterare	1	1	1	1	1	
Ansvarig läkarsekreterare					1	1
Läkarsekreterare	5	5	5	5	5	
Tillfälliga tjänster						
Avdelningssekreterare	1	1	1			

9.2.18 Vård utom Åland

Styrelsen har antagit ett nytt principdokument gällande upphandling/remittering till vård utom Åland (31.8.2007/ § 115). Dokumentet skall klargöra för allmänheten vilka principer som gäller, fungera som riktgivande för läkarnas ställningstagande vid remittering till vård utom Åland och utgöra underlag för upphandling av och avtal kring vård utom Åland. Dokumentets ledande principer är att medicinska aspekter skall ges främsta prioritet, men skall underordnas totalekonomiska motiv då alternativen är medicinskt jämförbara. Service på svenska skall förutsättas och beslut om remittering till vård utom Åland skall ske i samförstånd med patienten. Enligt dokumentet skall hänsyn tas till patientens önskemål om remittering till Sverige/Finland om detta önskemål grundar sig på patientens språkpreferens, något som kommer att leda till en ökad remittering till Sverige.

Det åligger de remitterande instanserna inom ÅHS att kontinuerligt övervaka att den köpta servicen är ändamålsenlig, av hög kvalitet och att priset överensstämmer med det som avtalats. Bristande språklig service skall utredas och påtalas.

För att vård utom Åland skall bekostas av ÅHS krävs att patienten har en remiss och en betalningsförbindelse som är godkänd av respektive basenhetschef. Under de senaste åren har speciell uppmärksamhet riktats på att remittering till vård utom Åland inte sker ifall patienten kan tas omhand inom den egna organisationen. ÅHS eftersträvar att begränsa årskostnaden för vård utom Åland så att den kan hållas inom eller vara lägre än budgetens nivå på 7 milj. euro.

Verksamhet:	2004	2005	2006	2007	2008
Pkl-besök					
- akuta	408	367	364	350	360
- remitterade till Sverige	421	412	390	400	420
- remitterade till Finland	2.264	2.443	2.825	2.000	2.000
Vård dagar					
- akuta	165	101	189	170	180
- remitterade till Sverige	1.622	1.213	1.419	1.200	1.400
- remitterade till Finland	2.964	2.900	2.883	2.000	1.800

9.2.19 Ögonenheten

Ögonenheten koncentrerar sin verksamhet på synhotande sjukdomar. På grund av den utökade kirurgiska verksamheten har tiderna för mottagningsbesök minskat, vilket lett till längre väntetider. Med vikariearrangemang under ordinarie överläkares frånvaro kan köerna hållas under 3 månader. Ny läkemedelsbehandling av våta makulopatier ("gula fläcken skada") har inletts med gott resultat. Behandlingen är dyr (ca 10.000 euro/pat.) och förutsätter högre läkemedelsanslag för enheten. Under året anskaffas en OFT-apparat (Optical coherence tomographi) för utvärdering av makulafunktionen och uppföljning av den insatta behandlingen. En fortsatt effektivisering av verksamheten möjliggörs när enheten får tillgång till flere rum i samband med etapp II-III. Sköterskemottagningarna fungerar väl och ökar långsamt, kompetensen bibehålls genom utbildningssatsningar.

Verksamhetsmål:

- Att med hjälp av vikarieresurs hålla köerna under 3 månader.
- Att ha en fungerande makulamottagning.

Personalförändringar: En deltidssjukskötartjänst (tjänst delad med onkolog pkl) – intern omflyttning från personalpoolen.

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över -läkare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	1	1	1	1	1	
Sjukskötare	1	1	1	1	1	
Sjukskötare, delad tjänst					0,5	0,5
Synterapeut	1	1	1	1	1	
Läkarsekreterare, delad	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	

Vårdplatser:

Har inga egna vårdplatser, pat. vårdas på gyn/kir

Verksamhet:	2004	2005	2006	2007	2008
Öppenvårdsbesök	3.596	3.344	3.152	3.000	3.000
Vård dagar	34	22	49	50	50
Operationer:	169	182	174	280	280
- varav dagkirurgi	152	130	149	200	200

9.2.20 Öron-, näs- och halsenheten

Överläkartjänsten har inte varit möjlig att tillsätta sedan hösten 2001. Därför har endast den mest angelägna verksamheten kunnat skötas genom tillfälliga arrangemang ("läkarstafetter" och konsultavtal). Hörselvårdsassistenttjänsten har sedan 2006 varit ordinarie tillsatt men på grund av det stora behovet har köptjänst fortfarande anlåtats. Befolkningsunderlaget skulle motivera 2-3 tjänster för att täcka behovet. Därför inrättas en andra tjänst och om tjänsten inte erhåller sökanden bör egen personal uppmuntras att fortutbilda sig på området. Vuxna opererade öronpatienter vårdas på kirurgiska avdelningen, barnpatienterna vårdas på barnavdelningen. Enhetens dagkirurgi koordineras med övrig dagkirurgi på ÅCS.

Verksamhetsmål:

- Att i första hand besätta överläkartjänsten, i andra hand finna lösningar som motsvarar en heltidstjänst.
- Att minska väntetiden till polikliniken till max sex månader.
- Att arbetsföra personer skall ha möjlighet till hörhjälpmedel inom tre månader.

*Personalförändringar: En hörselvårdsassistent (ombildning av befintlig primär/närvårdartjänst).
En deltidssjukskötartjänst (tjänst delad med kir. pkl) – omfördelning av vikariatsmedel.*

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över -läkare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	1	1	1	1	1	
Sjukskötare	1	1	1	1	1	
Sjukskötare, delad tjänst					0,5	0,5
Hörselvårdsassistent	1	1	1	1	2	1
Läkarsekreterare, delad tjänst	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	

Vårdplatser:

Har inga egna vårdplatser, pat. vårdas huvudsakligen på barn och kir.avd

Verksamhet:	2004	2005	2006	2007	2008
Öppenvårdsbesök	2.485	2.569	2.503	2.500	2.500
Vård dagar	255	268	212	260	260
Operationer	191	234	196	230	230
- varav dagkirurgi	11	10	11		

9.3 ADMINISTRATION OCH FÖRSÖRJNING

9.3.1 Ekonomienheten

Behovet av att utveckla ekonomirutinerna och den interna rapporteringen samt ytterligare anpassa det nya ekonomisystemet kommer fortsättningsvis att kräva resurser under 2008. Kompletterande internutbildning i ekonomimodellen samt utbildning i det nya web-baserade rapportverktyget Menu är en del av de åtgärder som planeras under året.

Ekonomienheten och hela ÅHS står därtill inför en stor förändring i och med ibruktagandet av elektronisk hantering av leverantörsfaktor under 2008. Detta kräver nya rutiner och disciplin i organisationen. Förarbetet kommer att vara tidskrävande då regelverket skall struktureras och delvis revideras jämfört med idag. Implementeringen av elektronisk fakturahantering förutsätter att investeringsmedel beviljas.

Enheten har förhållandevis stora förändringar framför sig och detta kräver ökade personella resurser då nuvarande personalstyrka inte kan lösgöras för något egentligt utvecklingsarbete. Därtill leder en utökad användning av web-rapporter samt den elektroniska fakturahanteringen till utökad behörighetsadministration. En ny tjänst som specialplanerare planeras för hanteringen av statistik- och ekonomirapporteringen. Arbetsuppgifterna flyttas till denna del från IT-enheten.

Verksamhetsmål:

- Att åstadkomma grundläggande månatlig ekonomiuppföljning i det nya web-gränssnittet.
- Att ta i bruk Invoice Manager – elektronisk godkännande av fakturor.
- Att samordna utskriften av Långvårdsenhetens och Grelsby sjukhus fakturor med övriga ÅHS.
- Att korrigeringar gällande krediteringar kan göras direkt vid källan.

Personalförändringar: En specialplanerartjänst inrättas.

Arbetstiden för en deltidstjänst som redovisare utökas med 7t/v.

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Ekonomichef	1	1	1	1	1	
Budgetplanerare	1	1	1	1	1	
Redovisningschef	1	1	1	1	1	
Redovisare, heltid	7	7	7	7	7	
Redovisare, deltid	1	1	1	1	1	
Löneföreståndare *)	1	1	1			
Löne-redovisare *)	6	6	6			
Specialplanerare					1	1

*) överförda till personalenheten 1.9.06

Prestationer:	2006*	2007	2008
Betalningsuppdrag (inhemska)	15.710	16.800	17.200
Betalningspåminnelser (nr 1 o. 2)	4113	12.000	11.000

* Systembyte 1.5.2006

9.3.2 Försörjningsenheten

Under försörjningsenheten finns teknisk- och fastighetsservice, vaktmästarfunktion, kosthåll, centrallager, klädförsörjning och personalbostadsförvaltning. I och med att etapp I av central-sjukhusets utbyggnad (försörjningshuset) färdigställs vid årsskiftet 2006-07 erhöjll alla inom försörjningsenheten förutom klädförsörjningen och bostadsförvaltningen nya verksamhetsutrymmen. En ny personalmatsal och ett konferenscenter med flere mötesrum kunde också tas i bruk. Det nya centralköket levererar mat till patienter och personal på sjukhusområdet, tandvården och polisen. Köket i Grelsby sjukhus fortsätter med sin verksamhet i enlighet med styrelsebeslut i januari 2007, dock så att kostnaderna per matportion borde nedbringas till den nivå som gäller för centralköket. Dataprogrammet för bl.a. kostnads- och näringsberäkning, beställning till avdelningarna uppdateras. Den manuella hanteringen av bokföringen av inköp fördelat på typ av livsmedel åtgärdas. Det utsedda matrådet har till uppgift att förbättra samarbetet mellan köken och avdelningarna. Offertförfarande gäller vid anskaffning av bulkvaror med inriktning på ett ekologiskt sortiment i den mån detta är motiverat med hänsyn till kostnaderna.

Centrallagret betjänar hela ÅHS med ca 100 utdelningspunkter och ett tiotal utomstående kunder. Det nya lagret möjliggör en bättre lagerhållning medan dataprogrammet Scan Modul möjliggör modulbaserad lagerhållning på avdelningarna, vilket innebär varubeställning genom streckkoder och varuförvaring enligt "två fack princip". Varuleveranser till avdelningarna sköts av lagerpersonal liksom kontrollen av behovet av nya varor, varvid vårdpersonalen frigörs för vårduppgifter. Systemet, som togs i bruk vid årsskiftet 2004-05 på de första avdelningarna och som införs successivt på alla enheter, har lett till minskade avdelningsförråd och en minskning i inköpen av förnödenheter. Systemet förutsätter att de personella resurserna är tillräckliga och därför bör den tillfälliga tjänsten (sedan 2005) inrättas som ordinarie. En web-baserad beställning av förnödenheter införs.

Den tekniska servicen har för några år sedan tagit i bruk ett dataprogram som stöd för underhållet av ventilations- och värmesystemet på Centralsjukhuset och Gullåsen. Ett fullt utbyggt förebyggande fastighetsunderhåll skulle ge inbesparingar i värme- och ventilationskostnader. Med den nuvarande personalstyrkan är det inte möjligt att utnyttja möjligheterna varför en ny tekniker-tjänst planeras för 2009. Utbyte av reglerautomatiken i bostadsbyggnaden, röntgenenheten och Gullåsen III görs under 2008. En utredning gällande de äldsta ventilationsaggregatens behov av uppdatering görs under 2008 för att vid behov åtgärdas under 2009.

Det flacka taket över röntgenenheten är snart 40 år gammalt och behöver förnyas i samband med att ventilations- och el-försörjningen till röntgen förnyas.

Vaktmästeriet sköter både den interna och externa postgången, olika interna transporter, mindre reparationer och skötseln av ytterområdena. Sophanteringen i det nya försörjningshuset har rationaliserats, vilket lett till inbesparingar i storleksordningen 50.000 euro/år. Större ytor med gräsmattor och parkeringar kräver mera tid för gräsklippning och snöröjning.

Medicinteknikern medverkar vid anskaffning av medicinskt teknisk utrustning och i anordnande av utbildning för vårdpersonalen i skötseln av utrustningen. Medicintekniker ingår i ÅHS kvalitetsgrupp.

Klädförsörjningen kan under 2008 flytta in i f.d. centrallagret som byggs om till bl.a. syrum, klädsortering och socialutrymmen. Även bostadsförvaltningens kansli kommer att flytta till f.d. centrallagret.

Verksamhetsmål:

- Att mäta kundtillfredsställelse med kosthållets tjänster.
- Att delta i planeringen av anskaffningen av medicinsk teknisk utrustning.
- Att fortsätta implementeringen av Scan Modul System inom lagerhanteringen.
- Att delta i planeringen av Centralsjukhusets fortsatta om- och tillbyggnad, etapp II – III.

Personalförändringar: En lagerbiträdestjänst (som tidigare funnits som en extra resurs).

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Försörjningschef	1	1	1	1	1	
Teknisk chef	1	1	1	1	1	
Medicintekniker	1	1	1	1	1	
Byggnadsplanerare	1	1	1	1	1	
Driftsförman	1	1	1	1	1	
Tekniker, heltid	6	6	6	6	6	
Tekniker, deltid	1	1	1	1	1	
Byggnadsarbetare	1	1	1	1	1	
Övervakmästare	1	1	1	1	1	
Vaktmästare/gårdskar	6	6	7	7	7	
Utearbetsledare	1	1				
Bostadsförvaltare	1	1	1	1	1	
Kostchef/bitr.kostchef	3	3	3	3	3	
Kostföreståndare/bitr.kostf.	2	2	2	2	2	
Dietkock	1	1	1	1	1	
Kock	6	6	6	6	6	
Köksbiträde	20	20	20	20	20	
Lagerchef/bitr.lagerchef	2	2	2	2	2	
Lagerbiträde	2	2	2	3	4	1
Klädvårdschef	1	1	1	1	1	
Sömmerska, heltid	2	2	2	2	2	
Linneförrådsbiträde, heltid	3	3	3	3	3	
Linneförrådsbiträde, deltid	1	1	1	1	1	
Tillfälliga tjänster						
Bostadsförvaltare, deltid	1	1	1	1	1	
Lagerbiträde	1	1	1			
Prestationer:						
	2004	2005	2006	2007	2008	
Kosthållet (ÅCS)						
- morgonmål	74.740	59.946	52.869	60.000	60.000	
- luncher	134.574	135.183	137.373	135.500	123.500	
- middagar	63.273	64.004	63.120	64.000	64.000	
Kosthållet(Grelsby)						
- morgonmål	8.054	8.023	5.320	6.000	6.000	
- luncher	19.499	20.849	16.613	17.000	17.000	
- middagar	8.480	8.543	6.499	7.000	7.000	
Lagerhantering						
- antal lagervaror	2.240	2.289	2.360	2.600	2.600	
- omsättning (1000€)	1.401	1.462	1.460	1.500	1.500	
Klädförsörjning						
- tvätt (1000 kg)	151	164	155	165	165	

9.3.3 Förvaltningskansliet

Förvaltningen skall sakkunnigt och utan dröjsmål handlägga ärenden som ankommer på styrelsen och ledningsgruppen, ansvara för den övergripande verksamhetsplaneringen, utveckla både den interna och den externa informationen samt sörja för att kvalitetsutveckling ständigt pågår. Under 2008 kommer fokus att läggas vid att definiera övergripande mål och strategier för ÅHS som underlag för att påbörja ett kvalitetsarbete genom användningen av balanserat styrkorts-modellen. Planeringen av centralsjukhusets om- och tillbyggnad etapp II-III kommer att fortgå under de följande åren, koordineringen av detta arbete sköts från förvaltningskansliet tillsammans med projektledaren.

Ledningsgruppen besöker under året olika verksamhetspunkter för diskussion med verksamhetsföreträdarna.

Under året vidareutvecklas innehållet och lay-outen på ÅHS intranät (sesam), och en enhetlig och innehållsrik struktur för ÅHS hemsida skapas.

Verksamhetsmål:

- Att utveckla definitionen av de övergripande målen och strategierna för ÅHS.
- Att åstadkomma avtal om vård utom Åland med de största remissjukhusen gällande pris, språk, väntetider och informationsgång.
- Att behandla ledningsgruppsärenden i ledningsgruppen inom två veckor efter det att de inkommit.
- Att ledningsgruppen besöker under året minst 20 verksamhetspunkter för diskussion med personalen.
- Att genomföra en enkät bland personalen om hur den interna information fungerar och hur den kan förbättras.

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Förvaltningschef	1	1	1	1	1	
Personalsekreterare (till 31.8.2006)	1	1	1			
Byrå-/förvaltningssekreterare*	2	2	2	1	1	
Kanslist	1	1	1	1	1	
Tillfälliga tjänster						
Projektledare (arbetsvärdering/vik.pers.sekr.)*		1	1			

* byråsekr. och projektledaren överförd till personalenheten 1.9.06

9.3.4 IT-enheten

Enhetens uppgift är att planera, samordna, övervaka och sköta driften av hela ÅHS´ IT-verksamhet, välja kommunikationslösningar samt bistå ÅHS övriga enheter vid IT-utbildning, uppgörande av kravspecifikationer, användning av program, upphandling av datorer och programvaror. De patientadministrativa systemen utvecklas vidare med bl.a. EKG till elektroniska journalen, ökade vårdjournalfunktioner, egna rutiner och funktioner för alla rådgivningar och skolhälsovården samt anestesifunktioner. Utöver den förbättrade informationen och kommunikationen via IT-lösningar bör man också utnyttja möjligheten dessa ger till administrativa rationaliseringar.

Under året bör ÅHS ta ställning till i vilken utsträckning man skall delta i projektet för ett nationellt patientjournalarkiv.

Ifall ekonomienheten får en ny tjänst som specialplanerare kommer statistik- och ekonomirapporteringen till största delen att överflyttas på den nya tjänsten, vilket på ett avgörande sätt kommer att minska belastningen på IT-enhetens personal, något som är nödvändigt med tanke på den expanderande IT-verksamheten inom ÅHS. Under året införs beredskapsjour för IT-teknikerna för att garantera driftssäkerheten under alla tider på dygnet.

Inom IT-enheten finns också ÅHS telefonväxel, vars personal kommer att handha administreringen av de nya kombinerade passer- och identitetskorten, som förses med fotografi.

Verksamhetsmål:

- Att förnya hårdvara, licenser och kommunikationsutrustning för ca 120.000 €.
- Att internetuppkoppla alla skolhälsovårdsmottagningar mot internnätet.
- Att ta i bruk vårddokumentationsprogrammet på ACS samtliga vårdavdelningar.
- Att fortsättningsvis utveckla de patientadministrativa systemen.
- Att införa e-recept och elektroniska signaturer.
- Att automatisera apoteksbeställningarna för amtliga berörda enheter.
- Att ta ställning till deltagande i det nationella projektet för patientjournalarkiv.
- Att slutföra upphandlingen av ett ärendehanteringssystem.
- Att implementera verktyget Cognos 8 för statistik och ekonomisk uppföljning.
- Att genomföra 40 dagar systemplanering och utbildning med konsultinsats.

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
IT-chef	1	1	1	1	1	
Specialplanerare	2	2	2	3	3	
Driftsplanerare	2	2	2	2	2	
Receptionist	5	5	5	5	5	

9.3.5 Personalenheten

Personalenheten kommer i sitt arbete att fokusera på pensionsfrågor, pensionsrapporteringen till Ålands landskapsregering, breddande av kompetens och kunskapsöverföring i pensionsfrågor inom enheten samt ny pensionslagstiftning för dem som anställs efter årsskiftet 2007-2008.

Pensionsrapporterna till landskapsregeringen måste i fortsättningen kunna inlämnas enligt den överenskomna tidtabellen och de måste vara korrekta då de lämnas in. I dagsläget ger inte ÅHS´ lönesystem korrekta rapporter utan stora delar av materialet måste korrigeras eller kompletteras manuellt, vilket är ett omfattande och tidskrävande manuellt arbete. Personalenheten kommer att tillsammans med systemleverantören målmedvetet och aktivt arbeta för att få pensionsrapporteringen att fungera. Inom enheten kommer kompetensen i pensionsfrågor att breddas genom att ytterligare en person utses att sätta sig in i pensionfrågorna.

Från och med den 1 januari 2008 är ÅHS skyldig att ordna pensionsskyddet för de personer som anställs fr.o.m. detta datum. Inför denna ändring kommer ÅHS att genomföra en upphandling av pensionstjänster.

Enheten skall tillsammans med systemleverantören arbeta för att minska de manuella momenten i löne- och pensionshantering. Tyngdpunkten ska också ligga på back up-frågor, vilka är viktiga för att minimera sårbarheten och göra driften så säker som möjlig.

Verksamhetsmål:

- Att pensionsrapporterna till LR ska vara korrekta och inlämnas enligt den överenskomna tidtabellen.
- Att bredda kompetensen gällande pensionsfrågor genom kunskapsöverföring inom enheten.
- Att ordna pensionsskyddet för personer som nyanställs fr.o.m. 1.1.2008.
- Att minimera manuella moment i löne- och pensionshanteringen.
- Att fästa vikt vid personella back up-frågor. Målsättningen är att det inte ska finnas sådana arbetsmoment, som övriga enheten och/eller organisationen är beroende av och som endast en person har kunskaper i.

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Personalchef (från 1.9.2006)			1	1	1	
Personal- och informationssekreterare *)				1	1	
Byråsekreterare *)			1	1	1	
Löneföreståndare **)			1	1	1	
Löneredovisare **)			6	6	6	

Tillfälliga tjänster

Projektledare (arbetsvärdering/vik.pers.sekr) *			1			
---	--	--	---	--	--	--

*) överflyttade från förv.kansliet

***) överflyttade från ekonomi- o löneenheten 1.9.2006

Prestationer:	2004	2005	2006	2007	2008
Lönehandlingar	189.221	199.037	192.742	200.100	200.100
Antal personer som fått lön	1.652	1.612	1.662	1.650	1.650
Antal "lönekontrakt"	4.719	4.517	4.926	4.900	4.900

9.3.6 Städningen

Om- och tillbyggnader inom ÅHS medför stora förändringar inom städservice. Tandvården får större lokaler och fordrar mer tid av städpersonalen. I gamla lagret, som stått tomt ett år, färdigställs under året nya utrymmen för bostadsförvaltningen och linneförrådet. I en näras framtid tas de nya primärvårdslokalerna i bruk, som är väsentligt större än de nuvarande. Allt detta kommer att innebära behov av att se över dimensioneringen av städpersonalen i förhållande till städbehoven. Genom utbildning av personalen strävar man till att hålla sådan kvalitet på städning som hygienkraven förutsätter. Städningens utrymmen i centralsjukhusets källarplan kommer att renoveras och omdisponeras för att skapa mera ändamålsenliga lokaler för personalen, städmaskinerna och tvätten av golvmoppar.

Verksamhetsmål:

- Att åstadkomma kompetenshöjning genom utbildning.
- Att förbättra personalrekryteringen för att möta personalbrist.

Personalförändringar: Tre sjukhusbiträdestjänster, "året-runt-vikarier" – omfördelning av vikariatsanslag.

Personal	Tjänster 2004	Tjänster 2005	Tjänster 2006	Tjänster 2007	Plan 2008	Förändr. 07-08
Inrättade tjänster						
Städchef	1	1	1	1	1	
Bitr. Städchef				1	1	
Städarbetsinstructör	1	1	1			
Sjukhusbiträde, heltid	52	52	52	52	55	3
Städare, heltid	4	4	4	4	4	
Städare, deltid	4	3	3	3	3	
Anstaltsbiträde, heltid	8	8	8	8	8	
Anstaltsbiträde, deltid	3	3	3	3	3	

ÅHS' INVESTERINGSPLAN FÖR ÅREN 2008 – 2010

2008 Anslagsbehov: 7.520.000 €

Om- och tillbyggnaden av centralsjukhuset, etapp II-III 6.000.000 €

I januari 2007 färdigställdes etapp I av centralsjukhusets utbyggnad, det s.k. försörjningshuset.

Enligt lagtingets beslut i samband med budgeten för år 2006 skall de följande två etapperna (II och III) planeras och byggas samtidigt för att etapp III skall komma igång så snabbt som möjligt. Utgående från detta inleddes arkitektplaneringen i september 2006 efter att berörda enheter inom ÅHS hade inventerat sina respektive utrymmesbehov.

Under december 2006 - mars 2007 informerades ÅHS styrelse, lagtingsledamöterna och landskapsregeringen om framskridandet av planeringen och investeringsbehovet, som i investeringsplanen för åren 2007-2008 uppskattades till 29,5 milj euro för allt som var tänkt att ingå i etapp II-III.

Lagtinget beslöt i december 2006 i samband med behandlingen av budgeten för 2007 att ett kostnadstak på 20 milj euro skall gälla för etapp II-III. Landskapsregeringen har i sitt meddelande till lagtinget i april 2007 ("Ålands hälso- och sjukvård idag och i framtiden") framfört att investeringen för förverkligandet av Etapp II-III kan uppgå till 24 milj. euro, eller 6 milj euro årligen under 4 år.

ÅHS styrelse har i maj 2007 godkänt rumsprogrammet och skissritningarna för den nya psykiatribygganden och de nya lokalerna för primärvården innefattande även utrymmen för diabetes-, onkologi och konsult- (hud, neurologi) mottagningen ("primärvårdsprojektet"). Investeringen bör enligt styrelsen beslut hållas inom 13 milj euro för psykiatribyggnaden och inom 7,6 milj euro för primärvårdsprojektet.

Enligt den planerade tidtabellen kommer byggnationen av primärvårdsprojektet att inledas i början av år 2008 och psykiatribygget under hösten 2008.

Styrelsen har den 23 augusti 2007 godkänt skissritningarna för ombyggnaden av lasarettbyggnadens källarplan och godkänt att 710.000 euro av investeringsanslaget för Etapp II-III kan reserveras för detta ändamål.

Därmed har drygt 21,3 milj euro in-tecknats för ovannämnda delprojekt av etapp II-III. För den återstående delen (2,7 milj euro) av det utlovade investeringsanslaget på 24 milj euro kan man inte förverkliga de planer som finns gällande en ny byggnad för intensivvård-dialys, för en dagkirurgisk enhet i de nuvarande iva-dialyslokalerna, för medicin-, ögon- och öronpoliklinikernas behov samt för mindre ombyggnader i centralsjukhusets bäddavdelningar.

De senaste åren har det visat sig att medicinavdelningen återkommande haft överbeläggning och man har tvingats vårda svårt sjuka patienter i korridorer, badrum och avdelningens dagrum/matsal. Avdelningens 30 platser kan inte utnyttjas effektivt eftersom många patienter av medicinska skäl kräver en persons rum (bl.a. isoleringspatienter, infektionskänsliga, döende patienter). Avdelningens 2- och 4- persons rum blir då upptagna av dessa patienter. Avdelningen saknar också ändamåls-enliga kanslier för läkarna och vårdpersonalen samt förrådsutrymmen för hjälpmedel, droppställningar, apparatur m.m. Som en lösning på utrymmesbristen har i enlighet med styrelsens beslut den 26 febr. 2007 utretts möjligheten att bygga ut vindsvåningen, som ligger i anslutning till medicinavdelningen, till en vårdmodul för 8-9 patientplatser. Det totala platsantalet kommer inte att öka, men genom att antalet en-personers rum blir flere kan platserna användas

effektivt och ”korridorvård” undviks. Eftersom medicinavdelnings utbyggnad inte ursprungligen ingick i Etapp II-III har ärendet behandlats som ett separat och brådskande projekt. På basen av den projekteringen som genomförts tillsammans med personalen har kostnaden beräknats till 1,35 milj euro. I kostnaden ingår också vissa omdisponeringar av den befintliga avdelningens rumsdisposition för att uppnå en ändamålsenlig helhetslösning. Styrelsen har den 31 augusti i samband med behandlingen av budgetförslaget för 2008 och denna investeringsplan beslutat att medicinavdelningens utbyggnad skall prioriteras framom de övriga ombyggnadsbehoven inom centralsjukhusfastigheten. Därmed har drygt 22,6 milj euro in-tecknats av investeringsanslaget för Etapp II – III.

Landskapsregeringen konstaterar på basis av styrelsens för ÅHS hittills redovisade planer att det återstår ca 1,3 milj euro av ett totalt anslag om 24 milj eur för ett förverkligande under fyra års tid. Utöver dessa 24 milj euro har sammanlagt 1,4 milj euro upptagits för de aktuella etapperna i budgeterna för åren 2006 och 2007. Med hänvisning till ovanstående föreslår landskapsregeringen att ett ytterligare anslag om 6.000.000 euro upptas för inledande av ett förverkligande av ovan redovisade planer. Landskapsregeringen föreslår även att styrelsen skall, innan bygnadsarbetena inleds, redovisa konkreta om- och tillbyggnadsplaner, hur projektet är dimensionerat i förhållande till befintlig verksamhet. Efter att landskapsregeringen erhållit nödvändig information och anser att planerna är rimliga kan landskapsregeringen ge klartecken att sätta igång etapperna II och III.

Renovering av Gullåsens tak.

300.000 €

Det etappvisa förnyande av Gullåsens tak fortsätter med den del som är byggd 1979 och som omfattar c 2.750 m². Den del som är byggd 1985 förnyas senare.

Direktdigitalt röntgensystem

450.000 €

Digital röntgen kan utföras antingen med hjälp av bildplattor i kassetter som avläses i en bildplattavläsare eller med s.k. direktdigital teknik där det finns en detektor i röntgenstativet som producerar en bild några sekunder efter exponeringen.

Det befintliga bildplattesystemet är från år 2001 och beräknades vid anskaffningen ha en livslängd på 7 – 8 år. Avsikten är att successivt ersätta bildplattesystemet under åren 2007 – 2009. Fördelarna med det nya systemet är bättre bildkvalitet, lägre stråldos och ett betydligt snabbare arbetsflöde. Eftersom den gamla tekniken (bildplattor) inte utvecklas lika aktivt längre finns det inga skäl att satsa på den längre. Direktdigital utrustning finns på alla större sjukhus och på flera mindre sjukhus i närområdena, bl.a. Norrtälje, Loimaa, Salo samt även på några hälsocentraler i Finland

För närvarande finns 3 undersökningsrum med totalt 5 röntgenrör. Sannolikt kan dessa ersättas med 2 undersökningsrum och 3 eller 4 röntgenrör. Genomlysningstrustningen är från år 1997, lunglabbet från år 1999 och skelettlabbet är förnyat år 2000.

Kostnaden för att förnya all utrustning beräknas till c 800.000 – 1.000.000 euro. Den utrustning som skall förnyas har i tiden kostat c 750 000 euro. I första skedet har lungröntgenrummet år 2007 konverterats till direktdigital teknik till en kostnad om c 250.000 euro.

Anslaget för 2008 används för att konvertera skelettröntgenrummet till direktdigitalt system.

Digital röntgen C-båge till operationsavdelningen

120.000 €

Den flyttbara röntgenutrustningen som används framförallt i operationssalarna vid frakturkirurgi och pacemakerinläggning, är 16 år gammal och behöver förnyas.

Operationsbord **130.000 €**

De fem operationsborden, som installerades när op-byggnaden blev färdig 1993, måste successivt förnyas eftersom det inte längre finns reservdelar. Ett bord har redan förnyats och det gamla används för reservdelar. De övriga fyra op-borden förnyas så att två inköps 2008 och ytterligare två inköps 2009. Kostar 60-70.000 euro/st.

Ekonomisystemets fortsatta utbyggnad **150.000 €**

En elektronisk fakturahantering ökar i samhället och efterfrågan från leverantörerna, att kunna skicka fakturor elektroniskt blir allt fler. ÅHS hanterar ca 30.000 leverantörsfakturor per år och antalet interna mottagare, godkännare, av fakturor är stort. Ett elektroniskt system underlättar det interna flödet samt bevakningen av var i ledet fakturan befinner sig. Det nya ekonomisystemet ger möjlighet att ta i bruk ett elektroniskt leverantörsfakturasystem. Systemet behöver dock anpassas bl. a. till finländska momsregler, samt skattegränsen för att optimal nytta skall kunna uppnås. För detta samt införandet i sin helhet krävs ekonomiska resurser.

Utbyggnaden av Ålands hälso- och sjukvårds ekonomisystem skall samordnas med de heltäckande ekonomisystem som landskapsregeringen avser att utveckla.

Anskaffning av bilar **150.000 €**

Hemsjukvården har 5st Suzuki personbilar från -94. Åtminstone tre av dessa behöver bytas ut. Till Sottunga och Vårdö hemsjukvård äskas vars sin personbil. Dagklinken äskar om en personbil som är större än den de har.

Totalt 6 bilar.

OCT–apparat (Optical coherence tomographi) **100.000 €**

Används för utvärdering av makulafunktionen ("gula fläcken") i ögonen. Hittills har det inte funnit behandling för sjukdomen maculopati (synnervsskada), som är den vanligaste orsaken till grav synskada. Ett nytt dyrt läkemedel har nu tagits i bruk och för att säkerställa att rätt patient får rätt behandling behövs OCT-apparaten som också används vid uppföljning av behandlingen.

**Byte av reglerautomatik för värme och ventilation., genomgång av ventilations-
aggregat och projektering av nytt yttertak** **120.000 €**

Reglerautomatiken för värme och ventilation har till stora delar förnyats i fastigheter på sjukhusområdet. Gullåsen III, personalbostadshuset, röntgenenheten och operationsbyggnaden saknar ännu modern reglerautomatik. Röntgenenhetens och operationsbyggnadens automatik förnyas i samband med saneringen av VVS och el-försörjningen. Reglerautomatiken för Gullåsen III och personalbostadshuset byts ut 2008-9. Uppskattad kostnad c 50.000 euro.

Ventilationsaggregaten i lasaretsbyggnaden är från 1987 och behöver uppgraderas för att fylla dagens krav. Projekterade luftmängder uppnås inte idag och ett allmänt missnöje med inomhusklimatet finns bland personal.

Sanatoriebyggnadens aggregat är från 1989 och har liknande problematik. Även operationsbyggnadens ventilationsaggregat behöver genomgå. Röntgenflygelns VVS-installationer och el-försörjning är i behov av sanering.

En planering och projektering av ovanstående åtgärder genomförs under 2008 med hjälp av utomstående sakkunskap. Uppskattad kostnad 50.000 €

I samband med projekteringen av röntgenflygelns VVS- och el-försörjning genomförs en projektering av ett nytt yttertak eftersom det nuvarande visar tendenser på att läcka.
Uppskattad kostnad 20.000 €

2009 Anslagsbehov: 6.630.000 €

Om- och tillbyggnaden av centralsjukhuset, etapp II-III 6.000.000 €
Se text under år 2007.

Direktdigitalt röntgensystem 200.000 €
Se text under år 2007. Anslaget används för att konvertera genomlysningssrummet till direktdigitalt system.

Operationsbord 130.000 €
De fem operationsborden, som installerades när op-byggnaden blev färdig 1993, måste successivt förnyas eftersom det inte längre finns reservdelar. Ett bord har förnyats tidigare, två skall förnyas 2008. De gamla används för reservdelar. De sista två op-borden förnyas 2009. Kostar 60-70.000 euro/st.
(I investeringsplanen för 2007-2009 angavs att s.k. videotorn för den endoskopiska kirurgin skulle anskaffas 2009. Eftersom anskaffningen av två videotorn måste göras redan 2007 har anskaffningen av två operationsbord framskjutits istället från 2007 till 2009)

Digital röntgen C-båge till röntgenavdelningen 120.000 €
Den nuvarande analoga utrustning från 1997 förnyas som ett led i direktdigitaliseringen av röntgenapparaturen.

Projekteringsanslag för sanering och ombyggnad av Gullåsenfastigheten och personalbostadshuset (Etapp IV) 180.000 €

Avdelningarna på Långvårdsenheten Gullåsen är nedslitna och tungskötta. Avdelningarna är byggda för helt andra behov än de nuvarande. En persons rum saknas och möjlighet till isolering i händelse av smittosamma sjukdomar (sjukhusbakterier- MRSA!) finns inte. Även för övrigt är hygienstandarden inte tidsenlig, bl.a. saknas tvättställ i många rum. El-systemet är under dimensionerat vilket leder till dålig belysning. Takliftar bör installeras i de rum där de mest tungskötta vårdas. Redan dagens verksamhet förutsätter annan fysisk miljö och speciellt den framtida verksamheten, såsom den skissas i äldreomsorgsrapporten med specifika avdelningar för geriatrisk utredning och rehabilitering, palliativ vård, demensvård och långtidssjukvård förutsätter ställer nya krav på utrymmena.

De tre bostadsvåningarna (800 kvm) i den södra flygeln av personalbostadshuset har endast ytrenoverats sedan byggnaden uppfördes 1953. De ursprungliga el- och rörinstallationerna är riskmoment som måste åtgärdas. Hissen är från samma år och den äldsta på Åland. Köksinredningar och fönster, som börja ruttna sönder, behöver bytas och våtutrymmenas ytbeläggning förnyas.
Ett projekteringsanslag om 180.000 euro behövs inför sanering och ombyggnaden av både Gullåsen och personalbostadshuset (Etapp IV) för att utreda vilka de faktiska kostnaderna blir för Etapp IV.

2010 Anslagsbehov: 8.000.000 €

Anslagsbehovet är mycket osäkert med beaktande av det ännu inte finns exakta uppgifter om kostnaden gällande tre av de planerade investeringarna. För byggnadsprojektens del klarnar investeringsbehovet i och med den projektering som görs under 2008-9 och för anskaffningen av IT-program för elektronisk fakturahantering har markanden ännu inte undersökts.

Om- och tillbyggnaden av centralsjukhuset, etapp II-III 6.000.000 €
Se text under år 2007.

Fakomaskin 100.000 €

Apparaten används vid operation av gråstarr i ögonen, den vanligaste ögonoperationen. Nuvarande apparat säljs ej längre och reservdelar garanteras endast till år 2010. För att säkerställa fortsatt operationsverksamhet behövs en ny fakomaskin.

IT- program för elektroniska fakturor till kunder och inköpssystem. 200.000 €

Elektronisk hantering av fakturor till kund blir allt mer aktuellt i samhället. Hanteringen innebär att kunden kan välja att få fakturan skickad till sin internetbank istället för att få den per post. Ett meddelande om att en faktura finns för betalning kan skickas med e-post eller till mobiltelefon. Detta förenklar och snabbar upp betalningsrutinen för kunden, samt eliminerar risken för registreringsfel och därpå följande korrigeringar. ÅHS kunder har många gånger anhöriga som sköter bankbetalningarna och en elektronisk hantering skulle underlätta för denna grupp av vilka en del är bosatta utanför Åland.

Ytterligare finns möjlighet att förbättra de interna rutinerna gällande leverantörsfakturor. Detta gäller främst hanteringen i centrallagret, centralköket och läkemedelscentralen då dessa leveranser hanteras i någon form av datasystem. Hanteringen kan förbättras genom att implementera ett inköpssystem som är kopplat till ekonomisystemet och lagersystemen. Det innebär att inköpssystemet skall innehålla information om godkända leveranser och priser som sedan automatiskt kopplas till erhållen leverantörsfaktura. Fakturan i sig behöver då inte granskas och godkännas särskilt. Den går automatiskt till betalning om den överensstämmer med godkänd leverans.

Sanering och ombyggnad av Gullåsen och personalbostadshuset (Etapp IV)

Se text under 2009

Uppgradering av lasarets- och sanatoriebyggnadens ventilationssystem, förnyandet av röntgenbyggnadens el- och VVS-installationer, samt byte av yttertak

Se text under 2008.

Kostnaden för de två sistnämnda byggnadsprojekten uppskattas i detta skede till **1.700.000 €**

Bilaga 1. LAGSTIFTNING

Den offentliga hälso- och sjukvården i landskapet Åland regleras i huvudsak av följande lagar och förordningar och däri gjorda ändringar:

Självstyrelselag för Åland (71/1991).

LL om hälso- och sjukvården (60/1993).

LL om ikraftträdande av LL om hälso- och sjukvården (68/1993).

Mentalvårdslagen och -förordningen och däri gjorda ändringar i tillämpliga delar (rörande vård mot vederbörandens egen vilja) (FFS 1116/1990 och 1247/1990).

L och F om smittsamma sjukdomar och däri gjorda ändringar (FFS 583/1986 och 935/203 samt 786/1986 och 1383/2003).

L och F om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (FFS 559/1994 och 564/1994).

Nordiska överenskommelsen om godkännande av vissa yrkesgrupper för verksamhet inom hälso- och sjukvården samt veterinärväsendet i Norden.

LL om tillämpning av lagen om patientens ställning och rättigheter (61/1993).

Republikens presidents förordning om vissa förvaltningsuppgifter inom hälso- och sjukvården i landskapet Åland (FFS 803/2005).

Läkemedelslagen och -förordningen och däri gjorda ändringar (FFS 395/1987 och 693/1987).

Strålskyddslagen och -förordningen och däri gjorda ändringar (FFS 592/1991 och 1512/1991).

LL och LF om hälsovården och däri gjorda ändringar (36/1967 och 63/1973).

LL om åtgärder för begränsning av tobaksrökningen och däri gjorda ändringar (52/1978).

L om företagshälsovård och däri gjorda ändringar (FFS 1383/2001, 762/2002 och 760/2004).

Förordning om läkarundersökning av sjömän och däri gjorda ändringar (FFS 476/80).

Ålsb om avfall och farligt avfall samt förfaranden för återvinning och slutligt omhändertagande (92/1998).

LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften och däri gjorda ändringar (32/1991).

LL om renhållning och däri gjorda ändringar (3/1981).

Djurskyddslagen och -förordningen (95/1998, 96/1998) och däri gjorda ändringar.

Djurtransportförordningen (97/1998).

LF om slakt och avlivning av djur (98/1998).

L om djursjukdomar (FFS 55/1980) och däri gjorda ändringar.

L om bekämpande av djursjukdomar, som med lätthet sprida sig (FFS 488/1960).

L och F om medicinsk behandling av djur (FFS 617/1997 och 611/1990) och däri gjorda ändringar.

LL angående tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar rörande livsmedel (58/1995) och däri gjorda ändringar.

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedel (63/1995) och däri gjorda ändringar.

LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel (97/1997) och däri gjorda ändringar.

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel (98/1997) och däri gjorda ändringar.

LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar rörande produktsäkerhet (8/1988 och 59/1995) och däri gjorda ändringar.

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar rörande produktsäkerhet (64/1995) och däri gjorda ändringar.

LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar rörande kemikalier (32/1990 och 60/1995) och däri gjorda ändringar.

LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om explosionsfarliga ämnen (12/1971, 61/1995) och däri gjorda ändringar.

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om explosionsfarliga ämnen och kemikalier (5/1996) och däri gjorda ändringar.

LF om livsmedelshygienisk kompetens (44/2006).

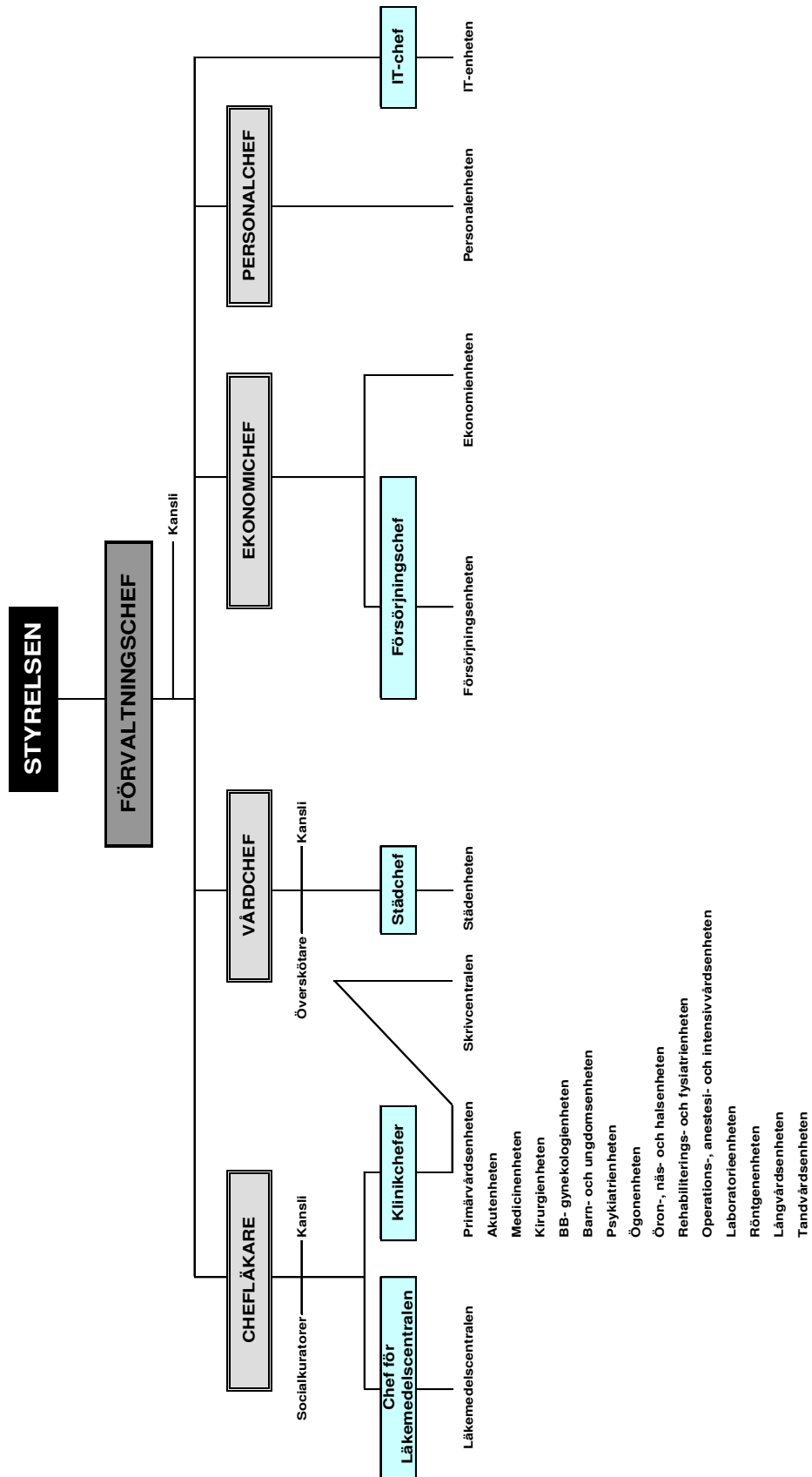
Bilaga 2. BUDGETERADE ÅRSARBETEN 2004 – 2008

Budgeterade årsarbeten 2004 - 2008

Ordinarie och tillfälliga tjänster

	2004	2005	2006	2007	2008 Plan
Hälso- och sjukvård					
Sjukvårdens centrala enhet	8,00	8,00	9,52	15,52	17,30
ÅCS-gem vårdverksamhet	18,00	18,00	14,00	15,00	8,00
Primärvårdsenheten	91,76	91,36	93,19	100,22	103,73
Långvårdsenheten	101,67	102,93	101,93	101,62	107,61
Tandvård	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00
Akutenheten	20,68	20,68	20,68	20,94	22,52
Medicinenheten	72,32	71,15	69,68	66,59	72,18
Kirurgienheten	32,44	32,94	32,94	31,94	36,44
BB- gyn- enheten	23,52	23,52	23,52	23,52	26,52
Barnenheten	28,00	28,00	28,00	22,00	24,63
Ögonenheten	4,50	4,50	4,50	4,50	5,00
Öron- näs- hals- enheten	4,50	4,50	4,50	4,50	5,17
Psykiatrienheten	79,00	81,00	79,00	79,00	79,00
Rehabiliterings- o fysiatrienheten	33,29	33,29	33,29	33,43	36,27
OP-An-Iva-enheten	50,02	50,02	50,02	50,09	54,09
Laboratorieenheten	24,20	24,20	24,20	24,20	25,72
Röntgenenheten	14,31	14,31	14,31	14,66	17,78
Läkemedelscentralen	4,65	4,65	4,65	4,65	5,26
Borreliaprojektet	0,35				
Hälso- och sjukvård totalt	632,21	634,05	628,93	633,38	668,22
Administration o försörjning					
Förvaltningschefens enhet	11,00	11,00	5,73	3,00	3,00
Vårdchefens enhet			8,54	8,93	8,93
IT-enheten	5,00	5,00	10,00	10,75	11,00
Personalenheten				11,00	11,00
Ekonomienheten	17,60	17,60	17,60	10,60	10,92
Försörjningsenheten	65,62	65,22	65,24	65,24	66,24
Städenheten	69,27	69,27	69,27	69,27	72,27
Miljöhälsovårdsenheten	13,89	13,39	13,39	13,39	13,39
Administration o försörjning totalt	182,38	181,48	189,77	192,18	196,75
Budgeterade årsarbeten totalt	814,59	815,53	818,70	825,56	864,97

Bilaga 3. ORGANISATIONSSCHEMA

RESULTATRÄKNINGSPROGNOS FÖR LANDSKAPET ÅLAND

Bilaga 3.

<u>1.1.2008 - 31.12.2008</u>			
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av verksamheten	20 500 000		
Hysesintäkter och ersättningar	900 000		
Verksamhetens övriga intäkter	800 000		22 200 000
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-100 600 000		
Material och förnödenheter	-17 100 000		
Hyror	-2 300 000		
Inköp av tjänster	-53 800 000		
Övriga kostnader	-3 500 000		
Överföring av kostnader för aktivering	20 000 000		-157 300 000
Resultat I			-135 100 000
Avskrivningar			-10 600 000
Resultat II			-145 700 000
Finansiella intäkter och kostnader			
Finansiella intäkter	26 600 000		
Finansiella kostnader	-300 000		26 300 000
Resultat III			-119 400 000
Extraordinära intäkter och kostnader			
Extraordinära intäkter	200 000		
Extraordinära kostnader	0		200 000
Resultat IV			-119 200 000
Pensionsintäkter och -kostnader			
Pensionsintäkter	8 700 000		
Pensionskostnader	-17 500 000		-8 800 000
Resultat V			-128 000 000
Överföringar			
Intäkter			
Europeiska Unionen	5 800 000		
Återbetalning av överföringar	100 000		
Övriga överföringsintäkter	5 000 000		10 900 000
Kostnader			
Undervisning, kultur och idrott	-18 000 000		
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-33 600 000		
Arbetsmarknad	-600 000		
Primärnärings	-14 200 000		
Övrigt näringsliv	-7 500 000		
Bostadsproduktion	-1 300 000		
Allmänna stöd	-9 900 000		
Överföringar till landskapets fonder utanför budgeten	0		
Övriga överföringskostnader	-11 300 000		-96 400 000
Resultat VI			-213 500 000
Skatter och intäkter av skattenatur			
Avräkningsbelopp	202 800 000		
Skattegottgörelse	23 000 000		
Återbäring av lotteriskatt	7 200 000		
Apoteksavgifter	600 000		
Övriga skatter och intäkter av skattenatur	0		233 600 000
Räkenskapsperiodens överskott/underskott			<u>20 100 000</u>
Fonderingar och reserveringar			
Ökning av utjämningsfond			-10 000 000
Räkenskapsperiodens uppskattade resultat			<u>10 100 000</u>

PERSONAL PER HUVUDTITEL 2006 - 2008

Sammanställningen är uppgjord så att personal som tjänstgör deltid överstigande halvtid och personal som tjänstgör mer än halva året har räknats som en tjänst/huvudsyssla.

Informationen ges därmed på samma sätt som i landskapsregeringens personalberättelse för år 2006.

Ht. 41. LAGTINGET

År	Inrättade tjänster		Tillälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2006	5				3		8	
2007	5				3		8	
2008	5				3		8	

Ht. 42. LANDSKAPSREGERINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2006	18		1				19	
2007	18		2				20	
2008	21 *		2				22	

* 1 vakant

Ht. 43. KANSLIAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2006	130 *		4		18	4	151	4
2007	134		1		19	5	154	5
2008	126		2		18	5	146	5

* 1 vakant

År 2008 11 st. överförda till Ht. 48 Trafikavdelningen

Ht. 44. FINANSAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2006	36		1		2		39	
2007	36		1		1		38	
2008	37		4		1		42	

Ht. 45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2006	860		30		4		894	
2007	878		22		4		904	
2008	882		51		4		937	

Ökningen av antalet tillfälliga tjänster under huvudtiteln hänför sig till förändring av beräkningssättet av antalet tjänster.

Ht. 46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2006	270 ½*		18		71	1	356 ½	1
2007	274 ½**		22 ½		70	1	363	1
2008	278 ½***		23 ½		72	2	372	2

* 2 vakanta, 1 utan anslag

** 3 vakanta, 1 utan anslag

*** 2 vakanta

Ökningen av antalet tillfälliga tjänster under huvudtiteln hänför sig till förändring av beräkningssättet av antalet tjänster.

År 2006 4 st. överförda till Ht. 47. Näringsavdelningen

År	Timlärare		Totalt
	Huvudsyssla	Bisyssla	
2006	52	34	86
2007	48	37	85
2008	44	39	83

Ht. 47. NÄRINGSAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2006	58		11 ½		31		100 ½	
2007	56 *		13 ½		31		99 ½	
2008	60 *		11 ½		28		98 ½	

* 1 vakant

År 2006 4 st. överförda från Ht. 46 Utbildnings- och kulturavdelningen

Ht. 48. TRAFIKAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2006	27		3		185	3	215	3
2007	31				183	3	214	3
2008	40				184	3	224	3

År 2008 11 st. överförda från Ht. 43 Kansliavdelningen

TOTALT EXKLUSIVE TIMLÄRARE

År	Inrättade tjänster		Tillälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2006	1 404 ½*		68 ½		314	8	1 783	8
2007	1 432 ½**		62		311	9	1 800 ½	9
2008	1 449 ½***		94		310	10	1 849 ½	10

* 3 vakanta, 1 utan anslag

** 4 vakanta, 1 utan anslag

*** 4 vakanta

TJÄNSTETABLÅ 2008

Bilaga 5.

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
41. LAGTINGET		
41.05.01 Lagtingets kansli		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Lagtingsdirektör	A 29	1
Biträdande lagtingsdirektör	A 28	1
Utskottssekreterare	A 27	1
Kanslisekreterare	A 21	1
Vaktmästare	A 18	1
		5
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Protokollsekreterare, 90 %		1
Bibliotekarie, 69 %		1
Byråsekreterare		1
		3
42. LANDSKAPSREGERINGEN		
42.01.01 Lantrådet och landskapsregeringens ledamöter		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Lantrådets sekreterare	A 18	1
		1
42.05.04 Skärgårdssamarbetet och Interreg III		
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Sekretariatschef		1
		1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Samarbetschef		1
Handläggare		1
		2
42.25.01 Revisionsbyrån		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Ledande revisor	A 26	1
Intern revisor	A 24	1
		2

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
42.30.20. Ålands statistik- och utredningsbyrå		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Direktör	A 27	1
Utredningschef	A 25	1
Utredare	A 23	1
Statistikchef	A 25	1
Ekonom/statistiker	A 23	1
Statistiker	A 23	1
Statistiker ny fr.1.3	A 23	1
Biträdande statistiker	A 19	1
		8
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Utredare		<u>1</u>
		1
42.40.01 Lagberedningen		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Lagberedningschef	A 28	1
Autonomiutvecklare/lagberedare (vakant)	Avt.	1
Lagberedare, Avt.	Avt.	5
Byråsekreterare	A 15	1
		8
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Extra lagberedare		1
		1
42.50.20 Diskrimineringsombudsman		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Diskrimineringsombudsman, 60 %	A 27	1
		1
42.59.20 Datainspektionen		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Chef för datainspektionen, 60%	A 25	1
		1
43. KANSLIAVDELNINGEN		
43.01.01 Allmänna byrån		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Förvaltningschef	Avt.	1
Chef för polisärenden	Avt.	1
Administrationschef	A 27	1
Projektledare	A 24	1

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
Webbsamordnare		A 21	1
Förvaltningschefssekreterare	Tid. Kanslichefssekreterare (TB I 2007)	A 17	1
Byråsekreterare		A 15	1
Förvaltningsinspektör		A 25	1
Ledande registrator	Tid. Registrator	A 20	1
Registrator	Tid. Biträdande registrator	A 17	1
Registrator	Tid. Registratorsbiträde	A 16	1
Registrator	Tid. Registratorsbiträde	A 15	1
Receptionist		A 14	2
Övervakmästare		A 18	1
Vaktmästare-chaufför		A 14	1
Vaktmästare-chaufför		A 15	1
Vaktmästare		A 13	1
Chef för Europarättsfrågor		A 27	1
Biträdande EU-jurist		A 23	1
EU-handläggare		A 15	1
Personalchef ny fr.1.5		A 28	1
Personalsekreterare		A 24	1
Chef för jämställdhetsfrågor	Överförd från moment 43.04.01	A 24	1
Byråsekreterare		A 16	1
Byråsekreterare		A 15	1
			26

43.01.01 Byggnadsbyrå

Inrättade tjänster

Överinspektör		A 28	1
Administrationsansvarig ny fr.1.3		A 24	1
Avdelningssekreterare		A 16	1
Projektingenjör		A 24	1
Handläggare	Indras	A 23	-
Byggmästare ny fr.1.3		A 22	1
Byggmästare		A 22	1
Bostadslåneinspektör		A 23	1
Byggnadskonsulent		A 22	1
Räddningsinspektör		A 25	1
Elinspektör		A 24	1
			10

43.03.01 Ålandskontoret i Helsingfors

Inrättade tjänster

Informationssekreterare		A 24	1
Byråsekreterare		A 15	1
			2

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
43.03.02 Ålandskontoret i Stockholm			
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Informationssekreterare			1
			1
43.04.01 Främjande av jämställdheten			
<u>Inrättad tjänst</u>			
Chef för jämställdhetsfrågor	Överförd till moment 43.01.01	A 24	-
			-
43.20.01 Planläggnings- och byggnadsväsendet			
<u>Inrättad tjänst</u>			
GIS-ingenjör	Tid. Projektledare	A 23	1
			1
43.27.04 Befrämjande av energihushållning och tryggnad av energiförsörjning			
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Energisamordnare			1
			1
43.32.20 Landskapsalarmcentralen			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Alarmmästare		A 22	1
Alarmoperatör		A 15	6
			7
43.40.01 Fastighetsförvaltning			
<u>Inrättad tjänst</u>			
Maskinmästare		A 21	1
			1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Maskinskötare			1
Fastighetsskötare	Tid. Gårdskarlar		1
Gårdskarlar			1
Städare			8
Timmerman			2
			13
Gårdskarlar, 30 %			1
Gårdskarlar, 25 %			1
Städare, 49,7%			1
Verksamhetsledare, deltid			1
			17

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
43.60.20 Ålands polismyndighet			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Polismästare		A 27	1
Överkommissarie		A 26	1
Kommissarie		A 24	3
Överkonstapel		A 20	14
Äldre konstapel		A 19	19
Äldre konstapel		A 18	28
Äldre konstapel nya fr.1.3.		A 18	3
Yngre konstapel	3 tjänster indras	A 16	1
Kansliföreståndare		A 18	1
Kanslisekreterare		A 17	1
Kanslisekreterare		A 15	7
			79
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Kanslisekreterare			1
			1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Kanslisekreterare, 55,2 %			2
Städare			2
			4
Städare, 26 %			1
			5
43.70.20 Motorfordonsbyrån			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Trafikinspektör	Överförd till moment 48.70.20	A 26	-
Besiktningsman	Överförd till moment 48.70.20	A 22	-
Besiktningsman	Överförd till moment 48.70.20	A 20	-
Bilbesiktningstekniker	Överförda till moment 48.70.20	A 18	-
Registerföreståndare	Överförd till moment 48.70.20	A 19	-
Byråsekreterare	Överförd till moment 48.70.20	A 15	-
Byråfunktionär	Överförda till moment 48.70.20	A 14	-
			-
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Städare	Överförd till moment 48.70.20		-
			-
44. FINANSAVDELNINGEN			
<u>Inrättad tjänst</u>			
Finanschef		A 30	1
			1

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
44.01.01 Allmänna byrån			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Byråchef ny fr.1.3		A 27	1
Avdelningsjurist		A 26	1
Budgetplanerare		A 25	1
Budgetberedare		A 20	1
Avdelningssekreterare/budget- beredare		A 17	1
Fondansvarig ny fr.1.3	Tid. Fondadministratör	A 24	1
IT-chef		A 25	1
IT-driftstekniker		A 23	2
			9
<u>Tillfälliga tjänster</u>			
Biträdande avdelningsjurist			1
IT-driftstekniker			1
			2
44.01.01 Redovisningsbyrån			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Landskapskamrer		A 27	1
Biträdande landskapskamrer		A 25	1
Registeransvarig		A 18	1
Ledande bokförare		A 20	1
Kassör		A 20	1
Bokförare		A 17	4
Bokförare		A 16	5
Ledande lönebokförare		A 20	1
Bitr. ledande lönebokförare ny fr.1.4	Tid. Lönebokförare	A 17	1
Lönebokförare		A 17	1
Lönebokförare		A 16	4
			21
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Extra lönebokförare, 10 mån.			1
			1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Rapportutvecklare			1
			1
44.01.01 Avtals- och pensionsbyrån			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Avtalschef		A 28	1
Biträdande avtalschef		A 25	1
Avtalssekreterare		A 19	1
Byråsekreterare		A 16	1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Pensionshandläggare	A 24	1
Registeransvarig	A 18	1
		6

44.80. Posten Åland

Posten Åland upprättar egen tjänstetabla

44.95.05 IKT-utveckling

Tillfällig tjänst

Projektledare, deltid		1
		1

45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGEN

45.01.01 Socialvårdsbyrån

Inrättade tjänster

Avdelningschef	A 28	1
Byråsekreterare	A 16	1
Socialinspektör	A 25	1
Socialinspektör	A 24	1
Klient- och patientombudsman	A 25	1
		5

Tillfällig tjänst

Utredare		1
Alkoholinspektör, 55,2 %	Överförd till moment 45.60.20	-
		1

45.01.01 Hälso- och sjukvårdsbyrån

Inrättade tjänster

Landskapsläkare, fri avtalslön	Avt.	1
Byråsekreterare	A 16	1
Hälsovårdsinspektör	A 24	1
		3

45.01.01 Miljömedicinska byrån

Inrättade tjänster

Landskapsveterinär	A 26	1
Biträdande landskapsveterinär	A 25	1
		2

45.01.01 Miljöbyrån

Inrättade tjänster

Byråchef	A 26	1
----------	------	---

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
Byråsekreterare		A 15	1
Miljöingenjör		A 25	2
Miljöinspektör	Överförda till moment 45.60.20	A 24	-
Naturvårdsintendent		A 25	1
Biträdande naturvårdsintendent		A 23	1
Vattenbiolog		A 25	1
			7
<u>Tillfälliga tjänster</u>			
Miljöutredare			1
Miljöinspektör	Överförd till moment 45.60.20		-
			1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Arbetsledare			1
			1
45.10.01 Övriga sociala uppgifter			
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Projektledare			1
			1
45.58.20 Ålands miljölaboratorium			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Laboratoriechef		A 24	1
Fältmästare		A 19	1
			2
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Biolog			1
Biträdande fältmästare			1
Laborant			1
			3
45.59.20 Ålands miljöprövningsnämnd			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Chef vid Ålands miljöprövningsnämnd	Indras	A 26	-
Miljöhandläggare	Överförd till moment 45.60.20	A 25	-
Miljöhandläggare	Överförd till moment 45.60.20	A 24	-
			-
<u>Tillfälliga tjänster</u>			
Miljöhandläggare	Överförd till moment 45.60.20		-
Byråsekreterare, 80 %	Överförd till moment 45.60.20		-
			-

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
45.60.20 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Chef för Ålands miljö- och hälsoskydds- myndighet	Inrättad TB I 2007	A 27	1
Miljöinspektör	Överförda från moment 45.01.01	A 24	3
Miljöhandläggare	Överförd från moment 45.59.20	A 25	1
Miljöhandläggare	Överförd från moment 45.59.20	A 24	1
Ledande veterinär	Överförd från moment 45.70.20	Euro	1
Nyttodjursveterinär	Överförd från moment 45.70.20	Euro	1
Besiktningsveterinär	Överförd från moment 45.70.20	Euro	1
Hälsoinspektör	Överförda från moment 45.70.20	Euro	5
Förvaltningssekreterare, 75%	Överförd från moment 45.70.20	Euro	1
			15

<u>Tillfälliga tjänster</u>			
Alkoholinspektör, 55,2 %	Överförd från moment 45.01.01		1
Miljöinspektör	Överförd från moment 45.01.01		1
Miljöhandläggare	Överförda från moment 45.59.20		2
Byråsekreterare	Överförd från moment 45.59.20		1
Besiktningsveterinär, deltid	Överförd från moment 45.70.20		1
Veterinärassistent, deltid	Överförd från moment 45.70.20		1
Kanslist			1
			8

45.60.21 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - livsmedelslaboratorium

<u>Inrättade tjänster</u>			
Fiskhälsoveterinär	Överförd från moment 45.70.20	Euro	1
Laborant	Överförda från moment 45.70.20	Euro	2
Laborant, deltid	Överförd från moment 45.70.20	Euro	1
			4

45.70.20 Ålands hälso- och sjukvård

Ålands hälso- och sjukvård upprättar egen tjänstetabla (se även förslag till plan för hälso- och sjukvården 2008, bilaga 2)

46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGEN

46.01.01 Allmänna byrån

<u>Inrättade tjänster</u>			
Avdelningschef		A 28	1
Planerare ny fr.1.3	Tid.Utredningssekreterare	A 22	1
Avdelningssekreterare		A 16	1
Planerare		A 22	1
			4

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
46.01.01 Skolbyrån		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Byråchef	A 26	1
		1
46.01.01 Yrkesutbildningsbyrån		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Byråchef	A 26	1
Enhetschef	A 23	1
		2
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Överinspektör		1
Programansvarig		1
Utredare		1
		3
46.01.01 Kulturbyrån		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Byråchef	A 26	1
Kulturkonsulent	A 21	1
		2
46.01.01 Ålands landskapsarkiv		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Landskapsarkivarie	A 24	1
		1
46.01.04 Utvecklingsarbete		
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Projektledare, deltid, 6 mån.		0,5
		0,5
46.01.23 Utvecklingsprojektet Ålands gymnasieskola		
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Projektledare		1
		1
46.09.05 Nordiskt kulturutbyte		
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Institutssekreterare		1
		1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
46.09.26 Projekt för kultur i skärgården		
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Projektledare, deltid		1
		1
46.11.04 Ålands ungdomsråd		
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Ungdomskonsulent, deltid		1
		1
46.19.04 Läroavtalsutbildning		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Verksamhetsledare	A 23	1
Planerare ny fr.1.3	Se även moment 46.19.05 A 22	1
		2
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Planerare, 60 % 1.1-29.2	Se även moment 46.19.05	-
		-
46.19.05 Yrkesinriktad vuxenutbildning		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Verksamhetsledare ny fr.1.3	A 23	1
		1
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Verksamhetsledare 1.1-29.2		-
Planerare, 40 %, 1.1-29.2	Se även moment 46.19.04	-
		-
46.25.20 Ålands läromedelscentral		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Enhetschef	A 23	1
Bibliotekarie ny fr.1.3	Tid. Informatör A 21	1
		2
<u>Tillfällig tjänst</u>		
AV-biträde, 60 %		1
		1
46.32.20 Ålands folkhögskola		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 63	1
Ämneslärare	C 51	2

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
Ämneslärare		C 48	4
Skolekonom		A 17	1
Fastighetsskötare		A 15	1
Kosthållare-kock		A 15	1
Kock		A 14	1
Städare	1 tjänst indras	A 10	1
			12

Personal i arbetsavtalsförhållande

Kock, 52,3 %			1
Städare			1
Skolvärdinna			1
			3

46.34.20 Ålands musikinstitut

Inrättade tjänster

Rektor		C 62	1
Pianolärare/ackompanjatör ny fr.1.8		C 51	1
Lärare (klarinet)		C 51	1
Lärare (sång)		C 51	2
Lärare (dans)		C 51	1
Lärare (bläckblåsinstrument)		C 44	1
Lärare (violin)		C 44	1
Lärare (piano)		C 44	1
Ekonom		A 17	1
			10

Personal i arbetsavtalsförhållande

Vaktmästare, 68 %		A 14	1
Städare		A 10	1
			2
Städare, 21,6 %		A 10	1
			3

46.35.20 Ålands lyceum

Inrättade tjänster

Rektor		C 66	1
IT-handledare		C 57	1
Lektor		C 49-C 52	25
Studiehandledare		C 57	2
Psykolog		A 24	1
Skolekonom		A 17	1
Kanslist		A 15	1
Kosthållsföreståndare		A 17	1
Vaktmästare		A 14	1
Städare		A 10	3
			37

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Fastighetsskötare		2
Kock		1
Kokerska		1
Köksbiträde		2
Köksbiträde, 71,4 %		1
Köksbiträde, 65,4 %		1
Städare		5
		13

46.40.20 Ålands sjömansskola

Inrättade tjänster

Rektor	C 66	1
Studiehandledare	C 57	1
Speciallärare	C 51	1
Lektor i nautiska ämnen	C 51	1
Lektor i eltekniska ämnen	C 51	1
Assistent	C 52	0,5
Lektor i språk	C 51	2
Lektor i idrott och hälsa	C 51	1
Lektor i matematik	C 51	1
Lektor i samhällskunskap	C 51	1
Lektor i yrkesämnen (1 vakant)	C 48	11
Lektor i arbetsämnen	C 48	1
Kurator	A 20	1
Ekonom	A 17	1
Driftstekniker	A 19	1
Städare	A 10	3
Internatsföreståndare	A 7	0,5
		29

Tillfällig tjänst

Assistentlärare		1
		1

Personal i arbetsavtalsförhållande

Fastighetsskötare		1
Kock		1
Kock, 88,9 %		1
Köksbiträde, 88,9 %		1
Elevhemsövervakare, deltid		2
Städare, 79 %		1
		7

46.40.21 M.s. Michael Sars

Personal i arbetsavtalsförhållande

Fartygsmästare		1
----------------	--	---

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Motorman		1
		2
46.41.20 Ålands sjösäkerhetscentrum		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Chef	A 26	1
Instruktör	A 24	1
Maskinmästare	A 20	1
Ekonom	A 17	1
		4
46.42.20 Ålands yrkesskola		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 66	1
Speciallärare	C 51	1
Speciallärare ny fr.1.8	C 51	1
Lektor i allmänna ämnen (språk)	C 51	1
Lektor i allmänna ämnen	C 51	1
Lektor	C 45-C 51	9
Lektor (yrkesämnen)	C 48-C 51	14
Studiehandledare	C 57	1
Psykolog ny fr.1.8	A 24	1
Dataansvarig	A 24	1
Centrallagerföreståndare	A 13	1
Föreståndare-kokerska	A 16	1
Kokerska	A 14	1
Köksbiträde	A 11	2
Städare	A 10	6
Tvätter- och linneförråds- föreståndare	A 12	1
Ekonomichef	A 20	1
Kanslist-kassör	A 15	1
Kanslist	A 15	1
Fastighetsskötare	A 16	1
Vaktmästare	A 14	1
		48
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Assistentlärare		4
Assistentlärare 1.1 - 31.7		1
		5
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Städare		1
		1
46.44.20 Ålands naturbruksskola		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 62	1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Lektor i yrkesämnen	C 48	4
Skolekonom	A 17	1
		6
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Assistentlärare		2
		2
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Gårdskarll		1
Föreståndare-kock		1
Kock		1
Köksbiträde, 57,5 %		1
Städare		3
		7
Elevhemsföreståndare,40 %, 10 mån.		1
		8
46.44.21 Skoljordbruket Jomala gård		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Driftsledare	A 20	1
		1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Lantarbetare		1
		1
46.48.20 Ålands hotell- och restaurangskola		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 66	1
IT-handledare	C 57	1
Lektor	C 51	2
Lektor (yrkesämnen)	C 48	7
Kurator	A 20	1
Ekonom	A 17	1
Städare	A 10	-
		13
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Fastighetsskötare		1
Kanslist-bibliotekarie, 60 %		1
Tvätt- och linneföreståndare		1
Köksbiträde		1
Städare		4
		8

Indragen TB I 2007

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
46.50.20 Ålands vårdinstitut		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 66	1
Lektor (yrkesämnen)	C 54	6
Lektor (yrkesämnen) ny fr.1.8	C 54	1
Lektor (matematik)	C 54	1
Lektor (språk)	C 54	1
Ekonom	A 17	1
		11
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Dataansvarig, 80 %		1
Kanslist, 55,2 %		1
		2
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Gårdskarlvaktmästare		1
Städare		1
		2
46.52.20 Ålands handelsläroverk		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 66	1
Lektor	C 51	5
Lektor	C 48	2
Dataansvarig	A 24	1
Ekonom	A 17	1
		10
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Kanslist, 60 %		1
Assistentlärare		1
		2
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Städare		3
		3
46.55.20 Högskolan på Åland		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	Avt.	1
Utbildningsledare (vakant)	C 62	1
Enhetschef	A 26	1
Ekonomi- och personalchef	A 24	1
Bibliotekschef	A 24	1
IT-chef	A 25	1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Internationell koordinator	A 24	1
Kursplanerare	C 58	1
Överlärare	C 59-C 63	5
Överlärare (matematik)	C 59-C 63	1
Överlärare (yrkesämnen)	C 59-C 63	1
Överlärare (elteknik)	C 59-C 63	1
Överlärare (fartygsmaskinteknik)	C 59-C 63	1
Överlärare/lektor i elektroteknik	C 55-C 63	1
Överlärare/lektor i informationsteknik	C 55-C 63	1
Överlärare/lektor i nautiska ämnen	C 55-C 63	1
Överlärare/lektor, vårdprogrammet	C 55-C 63	1
Överlärare/lektor i vård-/ natur- /humanvetenskap	C 55-C 63	1
Överlärare/lektor, hotell- o. restau- rangserviceprogrammet	C 55-C 63	1
IT-handledare	C 58	1
Studiehandledare	C 58	1
Lektor (yrkesämnen)	C 55-C 58	2
Lektor	C 55-C 58	7
Lektor i nautiska ämnen	C 55-C 58	2
Lektor (fartygsautomation)	C 55-C 58	1
Lektor (IT-området)	C 55-C 58	1
Assistent	C 56	0,5
Dataansvarig	A 24	2
Studiesekreterare	A 23	1
Planerare	A 22	2
Högskolesekreterare	A 17	4
Städare	A 10	2
		49,5
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Studiehandledare		1
Informatiker		1
Informationssekreterare, 60 %		1
Högskolesekreterare		1
Kurssekreterare, 52,3 %		1
		5
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Fastighetsskötare-driftstekniker		2
Fastighetsskötare-driftstekniker	Tid. Fastighetsskötare	1
Städare		4
		7
46.60.20 Museibyran		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Landskapsantikvarie	A 26	1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Ekonom	A 19	1
Ekonomiassistent	A 16	1
Museisekreterare	A 15	1
Byråsekreterare	A 15	1
Informationskoordinator ny fr.1.3	A 20	1
Överantikvarie	A 23	2
Antikvarie	A 22	3
Antikvarie i marinarkeologi	A 22	1
Receptionist	A 14	1
Museivärd	A 10	2
Antikvarie	A 22	1
Konservator	A 20	1
Antikvarie	A 22	1
Byggnadsingenjör	A 22	1
Antikvarie	A 22	2
Assistent-ritare	A 17	1
Driftstekniker	A 19	1
Konstintendent	A 22	1
Utställningsassistent	A 16	1
Utställningsassistent	A 15	1
Museivärd	A 10	1
Assistent	A 17	1
Enhetschef	A 23	1
Pedagog	A 19	1
		30
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Projektledare/arkeolog		1
		1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Städare		2
Städare, 80 %		1
Museitekniker		1
Timmerman		4
Byggnadsarbetare		1
Murare		1
Etnolog		1
Verksamhetsledare		1
Projektledare	Tid. Arkeolog-projektledare	1
		13
46.80.20 Ålands landskapsarkiv		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Byråsekreterare	A 15	1
Arkivbiträde	A 15	2
		3

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
47. NÄRINGSAVDELNINGEN		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Avdelningschef	A 28	1
		1
47.01.01 Allmänna byrån		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Byråchef	A 26	1
Avdelningsjurist	(vakant - 31.10)	1
Finansieringshandläggare	Tid. Företagskonsult	2
Avdelningssekreterare	A 16	1
		5
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
EU-programutvecklare 1.1 - 31.10		1
Turismutvecklare		1
Utredare		1
		3
47.01.01 Jordbruksbyrån		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Byråchef	A 26	1
Växtskyddsinspektör	A 22	1
Lantbruksinspektör	A 21	1
Byråsekreterare	A 15	1
Finansieringshandläggare	A 24	1
Programansvarig	A 24	1
Miljöstödshandläggare	A 21	1
Ledande avbytare	A 20	1
		8
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Handläggare		1
Handläggare		1
		2
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Registerhanterare, 82,8 %		1
		1
47.01.01 Fiskeribyran		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Byråchef	A 26	1
Fiskerikonsulent	A 21	1
Fiskeriinspektör	A 21	1
		3

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Fiskeribiolog, 60%	Överförd från moment 47.58.20		1 1
47.01.01 Skogsbruksbyrån			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Byråchef		A 26	1
Ledande skogsbruksplanerare		A 22	1
Skogsbruksplanerare		A 20	1
Skogsbruksingenjör		A 21	2
Skogsförvaltare		A 22	1
Byråsekreterare		A 15	1
Jaktförvaltare		A 23	1
Jakthandläggare		A 21	1 9
<u>Tillfälliga tjänster</u>			
Skogsbruksingenjör			1
Skogsbruksplanerare			1 2
47.03.23 Ålands landsbygdscentrum			
<u>Inrättad tjänst</u>			
Landsbygdsutvecklare		A 23	1 1
47.03.24 Skärgårdsutveckling			
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Skärgårdsutvecklare, deltid			0,5 0,5
47.15.23 Utgifter för avbytarservice inom lantbruket			
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Lantbruksavbytare			17 17
47.17.05 Tekniskt stöd - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013			
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Koordinator	Se även moment 47.05.04, 05 och 47.17.06		1 1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
47.30.20 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Arbetsmarknadschef/ myndighetschef	A 26	1
Biträdande arbetsmarknadschef	A 24	1
Handläggningschef	A 23	1
Vägledare	A 18	4
Förmedlare	A 17	4
Informatör	A 17	2
Handläggare	A 17	5
		18
47.30.23 Arbeta och bo på Åland		
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Projektansvarig		1
Projektadministratör		1
		2
47.44.20 Ålands teknologicentrum		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Verksamhetschef ny fr.1.3	A 24	1
Projektledare ny fr.1.3	A 24	1
IKT-ansvarig ny fr.1.3	A 21	1
		3
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Affärsutvecklare		1
		1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Verksamhetschef 1.1 - 29.2		-
Projektledare 1.1 - 29.2		-
IKT-ansvarig 1.1 - 29.2		-
		-
47.46.20 Försöksverksamheten		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Föreståndare	A 26	1
Forskare ny fr. 1.3	A 23	1
Försöksledare	A 21	1
Kemist	Överförd till moment 47.46.21	A 24
Fältmästare	A 18	2
Trädgårdsfältmästare	A 18	1
Fältmästare i ekologisk odling	A 18	1
Laboratorieassistent	Överförd till moment 47.46.21	A 15

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
Försökssekreterare		A 16	1 8
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Forskare 1.1 - 29.2			- -
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Försöksbiträde			4 4
47.46.21 Laboratorieverksamheten			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Kemist	Överförd från moment 47.46.20	A 24	1
Laboratorieassistent	Överförd från moment 47.46.20	A 15	1 2
47.55.20 Skötsel av egna skogar			
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Skogsarbetare			2 2
47.58.20 Ålands fiskodling, Guttorp			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Fiskevårdsinspektör		A 23	1
Fiskmästare		A 17	1 2
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Utredare, 60 %	Överförd till moment 47.01.01		-
Gårdskarlmaskinist			1
Fiskmästare			2
48. TRAFIKAVDELNINGEN			
48.01.01 Allmänna byrån			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Överingenjör		A 28	1
Trafikingenjör		A 25	1
Vägingenjör		A 24	1
Projektingenjör		A 22	1
Projektassistent		A 16	1
Trafiksäkerhetskonsulent		A 21	1
Bro- och hamningenjör		A 25	1

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
Teknisk inspektör		A 26	1
Ekonomichef		A 21	1
Avdelningssekreterare		A 16	1
Byråsekreterare/sjöpersonalassistent ny fr.1.3	Tid.Byråsekreterare Se moment 48.20.20	A 16	0,5
			10,5

48.20.20 Sjötrafiken

Inrättade tjänster

Sjötrafikchef		A 25	1
Enhetschef		A 22	1
Sjöpersonalinspektör		A 20	1
Byråsekreterare/sjöpersonalassistent ny fr.1.3	Tid.Byråsekreterare Se moment 48.01.01	A 16	0,5
Byråsekreterare		A 16	1
Bokare		A 16	1
Bokare		A 14	2
			7,5

Personal i arbetsavtalsförhållande

Befälhavare			19
Befälhavare/maskinchef			3
Styrman			10
AT-vaktman			41
Vaktgående maskinchef			19
Kock			9
Städare			7
Båtförare			1
Kokerska/kock			1
Kokerska/kock			1
			111
Båtförare, 42,5 %			1
			112

48.31.20 Vägunderhållsverksamhet

Inrättade tjänster

Enhetschef		A 25	1
Vägmästare		A 22	2
Byggmästare		A 22	2
			5

Personal i arbetsavtalsförhållande

Brovakt			2
Byggnadsarbetare			2
Arbetsledare			5
Maskinförare			9

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
Maskinförare, deltid			3
Lastbilsförare			6
Väghyvelförare			3
Underhållsmålare			1
Färjförare			23
			54
Städare, deltid			1
Gårdskar, deltid			1
			56

48.32.20 Projektering, mark- och vattenplanering

Inrättade tjänster

Enhetschef	Indras	A 24	-
Projekteringsingenjör		A 23	1
Projekteringsingenjör		A 22	2
Mättningsingenjör		A 22	1
			4

Personal i arbetsavtalsförhållande

Arbetsledare			1
Mättningsbiträde			1
			2

38.50.20 Verkstad och lager

Inrättade tjänster

Enhetschef		A 24	1
Verkmästare		A 18	1
Lagerförman		A 14	1
			3

Personal i arbetsavtalsförhållande

Lagerarbetare			2
Lagerarbetare, deltid			1
Montör			7
Verkstadsarbetare			1
Snickare			1
Elektriker, deltid			2
Svarvare			1
Svetsare, deltid			1
			16

48.70.20 Motorfordonsbyrån

Inrättade tjänster

Trafikinspektör	Överförd från moment 43.70.20	A 26	1
Besiktningsman	Överförd från moment 43.70.20	A 22	1
Besiktningsman	Överförd från moment 43.70.20	A 20	1

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
Bilbesiktningstekniker	Överförda från moment 43.70.20	A 18	3
Registerföreståndare	Överförd från moment 43.70.20	A 19	1
Byråsekreterare	Överförd från moment 43.70.20	A 15	1
Byråfunktionär	Överförda från moment 43.70.20	A 14	2
			10
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Städare	Överförd från moment 43.70.20		1
			1

fr.o.m. 1.6.2006

Summan av grundlöner, dyrortstillägg samt ålderstillägg per månad i euro.

Lkl	Antal ålderstillägg						
	0	1	2	3	4	5	6
A 1	1 244,50	1 306,73	1 372,07	1 440,67	1 505,50	1 558,19	1 589,35
A 2	1 257,70	1 320,59	1 386,62	1 455,95	1 521,47	1 574,72	1 606,21
A 3	1 273,13	1 336,79	1 403,63	1 473,81	1 540,13	1 594,03	1 625,91
A 4	1 288,00	1 352,40	1 420,02	1 491,02	1 558,12	1 612,65	1 644,90
A 5	1 302,50	1 367,62	1 436,00	1 507,80	1 575,65	1 630,80	1 663,42
A 7	1 326,16	1 392,47	1 462,09	1 535,19	1 604,27	1 660,42	1 693,63
A 8	1 346,76	1 414,10	1 484,80	1 559,04	1 629,20	1 686,22	1 719,94
A 9	1 367,00	1 435,35	1 507,12	1 582,48	1 653,69	1 711,57	1 745,80
A 10	1 397,71	1 467,60	1 540,98	1 618,03	1 690,84	1 750,02	1 785,02
A 11	1 422,18	1 493,29	1 567,95	1 646,35	1 720,44	1 780,66	1 816,27
A 12	1 449,59	1 522,07	1 598,17	1 678,08	1 753,59	1 814,97	1 851,27
A 13	1 476,73	1 550,57	1 628,10	1 709,50	1 786,43	1 848,95	1 885,93
A 14	1 510,87	1 586,41	1 665,73	1 749,02	1 827,73	1 891,70	1 929,53
A 15	1 549,78	1 627,27	1 708,63	1 794,06	1 874,79	1 940,41	1 979,22
A 16	1 602,15	1 682,26	1 766,37	1 854,69	1 938,15	2 005,99	2 046,11
A 17	1 664,80	1 748,04	1 835,44	1 927,21	2 013,93	2 084,42	2 126,11
A 18	1 743,31	1 830,48	1 922,00	2 018,10	2 108,91	2 182,72	2 226,37
A 19	1 829,96	1 921,46	2 017,53	2 118,41	2 213,74	2 291,22	2 337,04
A 20	1 931,62	2 028,20	2 129,61	2 236,09	2 336,71	2 418,49	2 466,86
A 21	2 066,08	2 169,38	2 277,85	2 391,74	2 499,37	2 586,85	2 638,59
A 22	2 284,61	2 398,84	2 518,78	2 644,72	2 763,73	2 860,46	2 917,67
A 23	2 407,10	2 527,46	2 653,83	2 786,52	2 911,91	3 013,83	3 074,11
A 24	2 568,29	2 696,70	2 831,54	2 973,12	3 106,91	3 215,65	3 279,96
A 25	2 748,70	2 886,13	3 030,44	3 181,96	3 325,15	3 441,53	3 510,36
A 26	3 016,74	3 167,58	3 325,96	3 492,26	3 649,41	3 777,14	3 852,68
A 27	3 335,42	3 502,19	3 677,30	3 861,16	4 034,91	4 176,13	4 259,65
A 28	3 683,58	3 867,76	4 061,15	4 264,21	4 456,10	4 612,06	4 704,30
A 29	4 062,51	4 265,64	4 478,92	4 702,87	4 914,50	5 086,51	5 188,24
A 30	4 479,84	4 703,83	4 939,02	5 185,97	5 419,34	5 609,02	5 721,20
A 31	4 961,08	5 209,13	5 469,59	5 743,07	6 001,51	6 211,56	6 335,79
A 32	5 491,40	5 765,97	6 054,27	6 356,98	6 643,04	6 875,55	7 013,06
A 33	6 078,81	6 382,75	6 701,89	7 036,98	7 353,64	7 611,02	7 763,24
A 34	6 469,95	6 793,45	7 133,12	7 489,78	7 826,82	8 100,76	8 262,78
A 35	7 161,40	7 519,47	7 895,44	8 290,21	8 663,27	8 966,48	9 145,81
A 36	7 916,91	8 312,76	8 728,40	9 164,82	9 577,24	9 912,44	10 110,69

Därutöver tillkommer ett allmänt tillägg om 120 euro per månad.

LÖNETABELL FÖR C-LÖNER

fr.o.m. 1.6.2006

Summan av grundlöner, dyrortstillägg samt ålderstillägg per månad i euro.

Lkl	Antal ålderstillägg						
	0	1	2	3	4	5	6
C 25	1 272,57	1 336,20	1 403,01	1 473,16	1 539,45	1 593,33	1 625,20
C 26	1 282,23	1 346,34	1 413,66	1 484,34	1 551,14	1 605,43	1 637,54
C 27	1 291,34	1 355,91	1 423,71	1 494,90	1 562,17	1 616,85	1 649,19
C 28	1 303,06	1 368,21	1 436,62	1 508,45	1 576,33	1 631,50	1 664,13
C 29	1 314,95	1 380,70	1 449,73	1 522,22	1 590,72	1 646,40	1 679,33
C 30	1 331,55	1 398,13	1 468,04	1 541,44	1 610,80	1 667,18	1 700,52
C 31	1 344,90	1 412,14	1 482,75	1 556,89	1 626,95	1 683,89	1 717,57
C 32	1 359,36	1 427,33	1 498,70	1 573,63	1 644,44	1 702,00	1 736,04
C 33	1 372,77	1 441,41	1 513,48	1 589,15	1 660,66	1 718,78	1 753,16
C 34	1 398,83	1 468,77	1 542,21	1 619,32	1 692,19	1 751,42	1 786,45
C 35	1 414,11	1 484,82	1 559,06	1 637,01	1 710,68	1 770,55	1 805,96
C 36	1 430,78	1 502,32	1 577,44	1 656,31	1 730,84	1 791,42	1 827,25
C 37	1 448,10	1 520,51	1 596,54	1 676,37	1 751,81	1 813,12	1 849,38
C 38	1 469,06	1 542,51	1 619,64	1 700,62	1 777,15	1 839,35	1 876,14
C 39	1 490,48	1 565,00	1 643,25	1 725,41	1 803,05	1 866,16	1 903,48
C 40	1 515,59	1 591,37	1 670,94	1 754,49	1 833,44	1 897,61	1 935,56
C 41	1 541,85	1 618,94	1 699,89	1 784,88	1 865,20	1 930,48	1 969,09
C 42	1 569,40	1 647,87	1 730,26	1 816,77	1 898,52	1 964,97	2 004,27
C 43	1 600,62	1 680,65	1 764,68	1 852,91	1 936,29	2 004,06	2 044,14
C 44	1 631,72	1 713,31	1 798,98	1 888,93	1 973,93	2 043,02	2 083,88
C 45	1 666,32	1 749,64	1 837,12	1 928,98	2 015,78	2 086,33	2 128,06
C 46	1 700,64	1 785,67	1 874,95	1 968,70	2 057,29	2 129,30	2 171,89
C 47	1 739,73	1 826,72	1 918,06	2 013,96	2 104,59	2 178,25	2 221,81
C 48	1 777,89	1 866,78	1 960,12	2 058,13	2 150,75	2 226,03	2 270,55
C 49	1 821,54	1 912,62	2 008,25	2 108,66	2 203,55	2 280,67	2 326,28
C 50	1 865,60	1 958,88	2 056,82	2 159,66	2 256,84	2 335,83	2 382,55
C 51	1 922,02	2 018,12	2 119,03	2 224,98	2 325,10	2 406,48	2 454,61
C 52	1 969,83	2 068,32	2 171,74	2 280,33	2 382,94	2 466,34	2 515,67
C 53	2 025,85	2 127,14	2 233,50	2 345,18	2 450,71	2 536,48	2 587,21
C 54	2 084,72	2 188,96	2 298,41	2 413,33	2 521,93	2 610,20	2 662,40
C 55	2 269,51	2 382,99	2 502,14	2 627,25	2 745,48	2 841,57	2 898,40
C 56	2 321,75	2 437,84	2 559,73	2 687,72	2 808,67	2 906,97	2 965,11
C 57	2 378,54	2 497,47	2 622,34	2 753,46	2 877,37	2 978,08	3 037,64
C 58	2 457,02	2 579,87	2 708,86	2 844,30	2 972,29	3 076,32	3 137,85
C 59	2 520,79	2 646,83	2 779,17	2 918,13	3 049,45	3 156,18	3 219,30
C 60	2 618,71	2 749,65	2 887,13	3 031,49	3 167,91	3 278,79	3 344,37

C 61	2 684,58	2 818,81	2 959,75	3 107,74	3 247,59	3 361,26	3 428,49
C 62	2 797,68	2 937,56	3 084,44	3 238,66	3 384,40	3 502,85	3 572,91
C 63	2 920,14	3 066,15	3 219,46	3 380,43	3 532,55	3 656,19	3 729,31
C 64	3 056,97	3 209,82	3 370,31	3 538,83	3 698,08	3 827,51	3 904,06
C 65	3 195,62	3 355,40	3 523,17	3 699,33	3 865,80	4 001,10	4 081,12
C 66	3 338,46	3 505,38	3 680,65	3 864,68	4 038,59	4 179,94	4 263,54
C 67	3 502,51	3 677,64	3 861,52	4 054,60	4 237,06	4 385,36	4 473,07
C 68	3 683,38	3 867,55	4 060,93	4 263,98	4 455,86	4 611,81	4 704,05
C 69	3 872,16	4 065,77	4 269,06	4 482,51	4 684,22	4 848,17	4 945,13
C 70	4 071,49	4 275,06	4 488,81	4 713,25	4 925,35	5 097,74	5 199,69
C 71	4 280,40	4 494,42	4 719,14	4 955,10	5 178,08	5 359,31	5 466,50
C 72	4 500,74	4 725,78	4 962,07	5 210,17	5 444,63	5 635,19	5 747,89
C 73	4 730,94	4 967,49	5 215,86	5 476,65	5 723,10	5 923,41	6 041,88
C 74	4 973,27	5 221,93	5 483,03	5 757,18	6 016,25	6 226,82	6 351,36
C 75	5 228,34	5 489,76	5 764,25	6 052,46	6 324,82	6 546,19	6 677,11

Därutöver tillkommer ett allmänt tillägg om 120 euro per månad.

ÖVERSIKT ÖVER LANDSKAPETS OCH KOMMUNERNAS INVESTERINGSPLANER

Avsikten med översikten är att ge en ungefärlig bild av investeringsvolymen inom den offentliga sektorn. Kostnaderna är därför endast angivna i miljoner euro (me) och inplacerade under de år de huvudsakligen antas genomförda. Stora investeringar har dock fördelats mellan åren. Kostnadsangivelsen och tidsinplaceringen innebär inte något ställningstagande till för vilken kostnad respektive när landskapsandel betalas.

Översikten är vad gäller landskapets projekt uppgjord på basen av den information som legat till grund för budgetförslaget. Nytt för år 2008 är att anslag för grundrenoveringar, om-, ny- och tillbyggnader sammanförts till fastighetsförvaltningen förutom ÅHS' s investeringar, museibyråns byggnadsprojekt och landskapsprojekt. Vad gäller de kommunala projekten har informationen inhämtats muntligt före kommunernas budgetbehandling. **Alla kostnadsangivelser är exklusive moms.**

Avsikten är att ge en bild av hur projekten kan förverkligas, inte när och hur de budgeteras.

Byggnadsprojekt	År 2007	År 2008	År 2009
Landskapets byggnadsprojekt			
Renovering av självstyrelsegården		0,2 me	
Om- och tillbyggnad av polishuset		0,1 me	
Ålands hälso- och sjukvård			
Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset, etapp II och III	1,0 me	6,0 me	6,0 me
Renoveringar vid Gullåsen		0,3 me	
<i>Olika planerade projekt under fastighetsförvaltningen</i>			
Ålands folkhögskola			
Renovering av kök, byte av fönster m.m.			
Ålands lyceum			
Om- och tillbyggnad inkl. parkeringsdäck			
Renovering			
Ålands sjömansskola			
Ombyggnad av maskinverkstadens vattentak m.m.			
Ålands yrkesskola			
Förnyande av ventilationssystem i verkstadsflygeln			
Ålands vårdinstitut			
Sanering och ombyggnad			
Högskolan på Åland			
Ombyggnad och renovering			
Ålands försöksstation			
Renovering av ekonomi-, kanslibyggnad m.m.			
Motorfordonsbyrå			
Om- och tillbyggnad samt renovering			
<i>Sammanlagt för dessa projekt</i>	0,9 me	4,2 me	0,8 me
Ålands naturbruksskola			
Lösdriftsstall			

Byggnadsprojekt	År 2007	År 2008	År 2009
Utvecklande av Bomarsund	0,1 me	1,0 me	1,7 me
Utvecklande av Kastelholms kungsgård		0,6 me	
Uppförande av museimagasin	1,1 me	0,1 me	
Golfbana	0,1 me	3,5 me	1,7 me
Korttruttsinvesteringar - utredningar	0,2 me		
Alandica kultur & kongress, totalkostnad 16,5 me	5,2 me	8,7 me	
Ålands sjöfartsmuseum	0,1 me	0,8 me	
Postterminal inkl. utrustning samt tillbyggnad	4,3 me	6,1 me	3,5 me
Uppskattad volym	13,0 me	31,6 me	13,7 me
Kommunernas byggnadsprojekt			
Brändö kommun			
Reningsverk		0,5 me	
Eckerö kommun			
Ombyggnad av Skagvägen		0,2 me	
Utbyggnad av avlopps nätet		0,2 me	
Utloppsledning från reningsverket		0,1 me	
Finströms kommun			
Nytt daghem i Godby		1,0 me	1,8 me
Utbyggnad av Rosengård			0,5 me
Föglö kommun			
Utbyggnad av vatten- och avlopps nätet, etapp 1	0,3 me		
Utbyggnad av vatten- och avlopps nätet, etapp 2		0,1 me	0,1 me
Utbyggnad av vatten- och avlopps nätet, etapp 3			0,3 me
Om- och tillbyggnad av Annagården och omsorgshemmet Nygård		1,0 me	
Geta kommun			
Om- och tillbyggnad av äldreboendet Hemgården		0,1 me	
Reningsverk			0,2 me
Hammarlands kommun			
Till- och ombyggnad av Näfsby skolas kök		0,2 me	
Löparbanor vid Hammarvallen		0,1 me	
Avloppsledning till Mariehamn	0,2 me	1,1 me	
Ombyggnad av Hellesbysandsvägen			0,2 me
Garage / förrådsbyggnad			0,1 me
Jomala kommun			
Ombyggnad av bibliotek	0,1 me	0,1 me	
Ombyggnad av Sviby daghem		2,1 me	
Brandstation		0,5 me	0,6 me
Konstgräsplan	0,2 me	0,2 me	
Avloppsledning västra Åland		0,1 me	0,1 me
Kumlinge kommun			
Renovering av pir		0,2 me	
Utbyggnad av avlopps nät		0,3 me	
Utbyggnad av vattenledning			0,2 me
Utbyggnad av bredband	0,1 me	0,2 me	
Kökar kommun			
Om- och tillbyggnad av servicehuset Sommarängen	0,8 me	2,5 me	

Byggnadsprojekt	År 2007	År 2008	År 2009
Avloppsinvesteringar		0,1 me	0,2 me
Lemlands kommun			
Till- och ombyggnad av daghemmet Saltkråkan	0,3 me		
Daghem Söderby			0,7 me
Grundskolan - tillbyggnad för Lyckan			0,1 me
Grundskolan, entre och omklädningsrum	0,3 me		
Avloppsutbyggnad, Norra Hellestorp	0,2 me	0,1 me	
Avloppsutbyggnad, Granö	0,1 me	0,1 me	0,1 me
Närvärmenät		0,1 me	
Ombyggnad av Norråkersvägen	0,1 me		
Lumparlands kommun			
Avloppsledning och pumpstation till södra Lumparby	0,2 me		
Renovering av Furuborg		0,3 me	
Mariehamns stad			
IT-centrum	0,1 me	0,1 me	
Daghemmet Tärnan		0,2 me	
Daghem vid Horelliområdet			0,2 me
Daghemmet Nyängen			0,3 me
Ängsbackens daghem	0,9 me		
Trobergshemmet om- och tillbyggnad	2,4 me	0,6 me	6,0 me
Ombyggnad av Edlagården		0,5 me	
Boende för missbrukare		0,1 me	0,8 me
Ytternäs skola, om och tillbyggnad		1,3 me	1,7 me
Övernäs låg- och mellanstadieskola - ventilation	0,1 me	0,3 me	
Övernäs högstadieskola - ventilation	0,3 me	0,3 me	
Strandnäs skola		0,1 me	
Strandnäs skola, lärarbostäderna			0,6 me
Uppgradering av tennisbanor		0,1 me	
Projekt Lotsberget	0,3 me	0,2 me	
Stadshusets yttertak m.m.		0,4 me	
Stadshuset, ventilation och värmeåtervinning		0,7 me	
Stadshuset, förnyande av avloppsrör			0,1 me
KK-hus parker och gator		0,6 me	
KK-hus parkeringsplatser		2,5 me	2,5 me
Centrumpark, Mariaparken			0,1 me
Ombyggnad av Ålandsvägen		0,5 me	0,8 me
Ombyggnad av Gamla Godbyvägen			0,4 me
Projektering Elverksgatan/Neptunigatan		0,2 me	0,2 me
Kommunalteknik för bostadsområde	0,2 me		
Storgärdan, gatubyggnad			0,4 me
Stogärdan, vatten och avlopp			0,3 me
Vatten och avlopp, Parkgatan			0,2 me
Dagvatten norra stan - Jomala			0,2 me
Lotsbroverket	0,3 me		
Pommerns skrov	0,3 me	0,3 me	
Ombyggnader i Västra hamnen		1,5 me	0,3 me
Saltviks kommun			

Byggnadsprojekt	År 2007	År 2008	År 2009
Ombyggnad och renovering av brandstation	0,1 me	0,2 me	
Byggande av servicehus		0,5 me	0,5 me
Tillbyggnad av vårdhemmet Sunnanberg		0,4 me	0,5 me
Utbyggnad av avlopps nätet	0,1 me	0,1 me	0,2 me
Grundförbättring av Tobölevägen		0,1 me	
Sottunga kommun			
Renovering av skolan, gamla och nya delen	0,5 me		
Utbyggnad av avlopps nätet		0,1 me	
Sunds kommun			
Om- och tillbyggnad av Tallgården		0,8 me	0,7 me
Värmecentral i Finby		0,2 me	
Utbyggnad av avlopps nätet		0,1 me	0,1 me
Vårdö kommun			
Vatten- och avlopps nät		0,2 me	
Värmecentral			0,1 me
De Gamlas Hem			
Ingen investering över 0,1 me			
Ålands Omsorgsförbund			
Ingen investering över 0,1 me			
Norra Ålands högstadiesdistrikt			
Om- och tillbyggnad av Godby högstadieskola		0,1 me	0,1 me
Södra Ålands högstadiesdistrikt			
Om- och tillbyggnad av Kyrkby högstadieskola		1,8 me	1,8 me
Uppskattad volym	8,5 me	26,6 me	24,3 me
Uppskattad volym - landskapet	13,0 me	31,6 me	13,7 me
Uppskattad volym - kommunerna	8,5 me	26,6 me	24,3 me
Uppskattad totalvolym	21,5 me	58,2 me	38,0 me